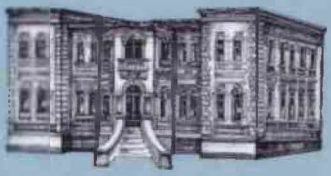

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА
УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА І ТЕРНОПІЛЬЩИНА

(1873—1940)

Математично-природописно-лікарська секція: дійсні члени

Бібліографічний покажчик

ТЕРНОПІЛЬ

Департамент культури та туризму
Тернопільської обласної військової адміністрації
Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека
Тернопільський осередок Наукового товариства імені Шевченка

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА І ТЕРНОПІЛЬЩИНА (1873—1940)

Математично-природописно-лікарська секція: дійсні члени

Бібліографічний покажчик

Тернопіль
Видавництво «Підручники і посібники»
2024

УДК 016:001.32:[5+61](477.84)(092)”1873/1940”

Н 34

Укладачка	Л. Оленич, завідувачка інформаційно-бібліографічного відділу Тернопільської ОУНБ
Вступна стаття	М. Андрейчин, голова Тернопільського осередку НТШ, дійсний член НТШ, академік НАМН України, професор
Відповідальний за випуск	В. Бачинський, директор Тернопільської ОУНБ, заслужений діяч мистецтв України
Редакторка	О. Раскіна, провідна редакторка редакційно-видавничого відділу Тернопільської ОУНБ
Комп’ютерний набір	Л. Оленич, завідувачка інформаційно-бібліографічного відділу Тернопільської ОУНБ, С. Стахурська, завідувачка редакційно-видавничого відділу Тернопільської ОУНБ
Верстка	С. Стахурська, завідувачка редакційно-видавничого відділу Тернопільської ОУНБ

Н34 **Наукове** товариство імені Шевченка і Тернопільщина (1873—1940) : Математично-природописно-лікарська секція: дійсні члени : бібліогр. покажчик / Департамент культури та туризму Терноп. облвійськадмін., Терноп. обл. універс. наук. б-ка, Терноп. осередок НТШ ; уклад. Л. Оленич ; вступ. ст. М. Андрейчин ; відп. за вип. В. Бачинський ; ред. О. Раскіна. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2024. — 368 с.

ISBN 978-966-07-4326-7

Даний бібліографічний покажчик допоможе осягнути й дослідити внесок наших земляків — дійсних членів Математично-природописно-лікарської секції НТШ — у розвиток науки та культури. У посібнику зібрано й систематизовано праці математиків, фізиків, хіміків, географів, геологів, лікарів, природознавців; видання, у підготовці яких вони брали участь як редактори, перекладачі, укладачі, видавці; літературу про їх життєвий шлях і науковий доробок.

Видання адресовано науковцям, краєзнавцям, бібліотечним працівникам, усім, кого цікавить розвиток української науки в Галичині в другій половині XIX — першій половині XX ст. та внесок дійсних членів товариства у розвиток світової наукової думки.

УДК 016:001.32:[5+61](477.84)(092)”1873/1940”

ISBN 978-966-07-4326-7 © Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека, 2024

Від укладача

Від часу свого заснування в 1873 р. Наукове товариство імені Шевченка відігравало величезну роль у консолідації наукової спільноти в Галичині. Математично-природописно-лікарська секція, розвиваючи такі традиційні ділянки науки, як ботаніка, зоологія, географія, розгорнула дослідження в нових галузях, зокрема в математиці, астрономії, хімії, біохімії, фізиці, електротехніці, психології, медицині. Серед найбільших здобутків учених — уродженців Тернопільщини, об'єднаних у цій секції, слід назвати відкриття властивостей катодних променів Іваном Пулюєм, дослідження синтезу сечової кислоти Іваном Горбачевським, закладення основ квантової механіки й статистики Володимиром Кучером, вивчення теорії аналітичних функцій Володимиром Левицьким, дослідження флори та фауни Іваном Верхратським, теоретичні студії з педіатрії, інфекційних хвороб і медичної етнографії Євмена Лукасевича, математичні здобутки Миколи Чайковського та Мирона Зарицького, винахід антирефлексійного покриття лінз Олександра Смакули, низку новітніх наукових напрямів із фізичної та хімічної кінетики Юліяна Гірняка, дослідження в галузі релятивістської квантової механіки Зенона Храпливого та інші. Тернополяни зробили значний внесок у становлення української наукової мови, термінології та номенклатури різних галузей науки.

Дане видання є продовженням бібліографічних покажчиків «Наукове товариство імені Шевченка і Тернопільщина (1873—1940): Історично-філософська секція: дійсні члени» та «Наукове товариство імені Шевченка і Тернопільщина (1873—1940): Філологічна секція: дійсні члени», що вийшли, відповідно, у 2017 та 2021 роках.

У цей випуск включено 18 персональних рубрик дійсних членів Математично-природописно-лікарської секції — наших земляків (природодослідників, ботаніків, математиків, фізиків, хіміків, географів, геологів, лікарів).

Вступну статтю «Математично-природописно-лікарська секція НТШ (історія та досягнення)» підготував голова Тернопільського осередку Наукового товариства імені Шевченка, академік НАМН України, професор Михайло Андрейчин.

У межах кожної персональної рубрики, які зібрано в алфавітному порядку, подано короткий біографічний нарис та бібліографію, де в хронологічній послідовності систематизовано авторські твори, видання, у підготовці яких учені брали участь як редактори, перекладачі, укладачі, видавці, та за абеткою авторів — літературу про їхній життєвий шлях і науковий доробок.

Бібліографічний опис здійснено згідно з діючими в Україні державними стандартами. У більшості бібліографічних записів максимально збережено правописні норми, особливості лексики та стилю викладу другої половини

XIX — першої половини XX ст. Виняток зроблено лише при описі прізвищ авторів у заголовку, які подано в сучасній транскрипції. Якщо видання чи публікація підписані псевдонімом або криптонімом, то опис здійснено за справжнім прізвищем автора, а придбане ім'я наведено в зоні відомостей про відповідальність. Для збереження максимально точного мовного підходу порушено вимоги стандарту щодо скорочення слів у бібліографічному описі.

Покажчик не претендує на вичерпність. Загальна кількість бібліографічних записів становить 3246 позицій. Хронологічні рамки добору — 1863—2021 роки.

Початковим етапом підготовки видання стала пошукова робота з визначення кола дійсних членів Математично-природописно-лікарської секції НТШ, які пов'язані з Тернопіллям.

Основними джерелами добору літератури були карткові каталоги Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки, Зведений каталог публічних бібліотек Тернопільської області, електронні та імідж-каталоги Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника та Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, електронні каталоги Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого, Національної історичної бібліотеки України, національних бібліотек Австрії, Великобританії, Канади, Німеччини, Польщі, Чехії, США, наукових бібліотек закладів вищої освіти, фонди Державного архіву Тернопільської області. У процесі роботи переглянуто й описано книги та періодичні видання, які є у фонді Тернопільської ОУНБ, опрацьовано бібліографічні посібники «Бібліографія Записок Наукового товариства імені Шевченка», «Книга в Україні, 1861—1917», «Репертуар української книги. 1798—1916», «Україномовна книга у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 1798—1923», «Українська книга в Галичині, Закарпатті, Волині та в еміграції. 1914—1939», «Товариство «Просвіта» у Львові», історико-бібліографічне дослідження «Українська преса в Україні та світі XIX—XX ст.» (т. 1—2), матеріали до біобібліографістики К. Курилишина «Часопис «Діло» (Львів, 1880—1939)» (т. 1—7) та інші; електронні бібліотеки «Культура України», «Ukrainica», «Цифрова бібліотека історико-культурної спадщини», «Чтиво», «Diasporiana», «Е-архів Михайла Грушевського», архів української періодики онлайн «LIBRARIA», Цифрову колекцію видань НТШ природничого й математичного напрямку, створену Львівською національною науковою бібліотекою України ім. В. Стефаника, Інститутом фізики конденсованих систем НАН України та Науковим товариством імені Шевченка.

Ускладнив пошук той факт, що праці дійсних членів МПЛС НТШ видавалися українською, польською, німецькою, французькою, іспанською та іншими мовами. І друкувалися вони не лише в Галичині, а й у Кракові, Відні, Лейпцигу, Берліні, Празі та інших містах Австро-Угорської імперії, Німеччини, Польщі, Франції, Сполучених Штатів Америки, Аргентини. Тому доводилося

здійснювати пошук в Електронних бібліотеках, створених провідними бібліотеками світу, а саме: «Polona», «Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa», «Austrian Books Online», «Austrian Newspaper Online», «The Biodiversity Heritage Library» та інші. Опрацьовано також оцифровані версії часописів і збірок, у яких публікували свої наукові праці дійсні члени НТШ — наші земляки.

У видання не включено персоналії дійсних членів Математично-природописно-лікарської секції НТШ, які перебували на Тернопільщині в різні періоди, а саме: анатома й фізіолога рослин Нестора Гаморака, математика та фізика Петра Огоновського, фізика Романа Цегельського, математика Василя Стасюка, природознавця Семена Сидорака.

Імена вчених, які представлені в покажчику, є символом і взірцем науковців, щирих патріотів України, які все своє життя віддали служінню науці та рідному народові. Тому метою видання є допомогти науковцям, краєзнавцям, бібліотечним працівникам осягнути й дослідити внесок наших земляків — дійсних членів Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка — у розвиток національної науки та культури, гідно пошанувати цих великих Українців.

Укладач висловлює щиру подяку всім, хто долучився до роботи над цим покажчиком.

Усі пропозиції та критичні зауваження, які сприятимуть удосконаленню наступних видань, просимо надсилати на адресу:

Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека
Бульвар Т. Шевченка, 15, м. Тернопіль, 46001
e-mail: admin@library.te.ua, bibliogr.tounb@gmail.com.

Математично-природописно-лікарська секція НТШ (історія та досягнення)

У структурі Наукового товариства імені Шевченка (НТШ), що діяло в Україні до 1939 року, вагоме місце займала Математично-природописно-лікарська секція (МПЛС). Її було створено 11 травня 1893 року на загальних зборах НТШ у Львові. Першим головою обрали дійсного члена НТШ Івана Верхратського, заступником — лікаря Щасного Сельського, секретарем — етнографа Володимира Шухевича. Природознавець І. Верхратський (1846—1919) народився в селі Більче, що на Тернопільщині (нині — с. Більче-Золоте Чортківського району), закінчив природниче відділення філософського факультету Львівського університету, викладав природничі дисципліни в школах і гімназіях Галичини. Мав широкі наукові зацікавлення в природознавстві, його вважали високоавторитетним знавцем комах, особливо мотилів. Тривало був редактором і дописувачем «Збірника Математично-природописно-лікарської секції НТШ», автор перших україномовних підручників із природознавства та один із засновників української природничої термінології.

Від 1895 року секретарем МПЛС став математик Володимир Левицький (1872—1953), який майже 40 років був директором і редактором видань цієї секції. У 1932—1935 рр. очолював НТШ у Львові. Тривалий час викладав математику й фізику в галицьких гімназіях, від 1939 до 1953 року — у Львівському університеті. Автор майже 100 наукових праць, у тому числі популярного підручника з фізики. Учений також долучився до складання українських наукових термінів.

До 1940 року в складі МПЛС налічувався 71 дійсний член НТШ, з них — 49 українців і 22 іноземці. Серед її видатних представників варто згадати уродженців Тернопільщини фізиків Івана Пулюя, Олександра Смакулу, Никифора Садовського, Володимира Кучера, Зенона Храпливого, біохіміка Івана Горбачевського, математика Миколу Чайковського, ентомолога Мар'яна Ломніцького, лікаря Євмена Лукасевича, ботаніка Миколу Мельника. Кожний із них зробив вагомий внесок в обрану галузь знань.

Так Іван Пулюй, досліджуючи катодні промені з допомогою сконструйованої ним спеціальної лампи, відкрив Х-промені (згодом названі рентгенівськими), що дало змогу суттєво поліпшити діагностику хвороб людей і тварин. Олександр Смакула розробив дуже ефективний спосіб поліпшення роздільної здатності оптичних приладів, який досі широко використовується для вдосконалення роботи фотоапаратів, мікроскопів, біноклів, перископів і телескопів. Іван Горбачевський уперше у світі здійснив синтез сечової кислоти, відкрив фермент ксантиноксидазу, який каталізує ксантин у сечову кислоту,

запропонував методику визначення азоту в сечі, що широко застосовуються в наукових дослідженнях і практичній медицині. Усе це були досягнення світового рівня.

Серед дійсних членів МПЛС також були: засновник геохімії, біогеохімії та радіогеології, учення про біо- і ноосферу, перший президент Української академії наук Володимир Вернадський; фундатор дослідження геохімії нафти Роман Залозецький; зачинатель дослідження хімічної кінетики Юліян Гірняк; географ Володимир Кубійович — автор фундаментального «Атласу України і сумежних земель», головний редактор 10-томної «Енциклопедії українознавства»; лікар Євген Озаркевич, який заснував «Народну лічницю» у Львові, очолював лікарську комісію НТШ і започаткував випуск «Лікарського вісника».

Іноземні дійсні члени НТШ склали 28 відсотків у секції. Серед них були лауреати Нобелівської премії з фізики Макс Планк та Альберт Айнштайн, лауреат Нобелівської премії з хімії Фріц Прегль, відомі математики Фелікс Кляйн і Давид Гільберт та інші вчені світового рівня.

До 1940 року МПЛС об'єднувала 7 комісій: географічну, фізіографічну, лікарську, технічно-наукову, агрономічно-наукову, охорони природи й термінологічну. Періодично відбувалися засідання, на яких розглядалися переважно організаційні, наукові та видавничі питання, участь у численних наукових конференціях і з'їздах, а також найближчі плани й звіти. Від 1921 року при секції діяли Інститут нормальної і патологічної психології та Хіміко-бактеріологічний інститут. Директором першого був відомий психолог і лікар Стефан Балей (народився 1885 р. в с. Великі Бірки Тернопільської області), другого — знаний лікар-бактеріолог Максим Музика. На початковому етапі діяльність обох інститутів була зосереджена на підготовці спеціалістів і створенні матеріальної бази. У подальшому вдалося здійснити серію досліджень й опублікувати статті про отримані результати. Однак у 1928 році С. Балей переїхав працювати до Варшавського університету, де очолив кафедру психології. Відповідно, створений ним інститут у Львові припинив діяльність. М. Музика очолював Бактеріологічно-хімічний інститут до 1938 року. Цей заклад був визнаним центром бактеріологічних досліджень у Галичині. На базі інституту проходили вишкіл лікарі й студенти. При ньому діяла робітня для бактеріологічних і мікроскопічних досліджень, аналізу крові, сечі та інших біологічних матеріалів. Важливо зазначити, що для незаможних хворих і харитативних закладів (Народна лічниця, Порадня матерів, сиротинці тощо) виконувалися безплатні аналізи. Співробітники інституту вперше здійснили масштабне дослідження груп крові галичан.

Після тривалої підготовки в жовтні 1920 року у Львові вдалося відкрити Український національний музей НТШ. Із його шести відділів три (промисловий, археологічний та природописний) віднесено до МПЛС. Також було засновано хімічну лабораторію в Бактеріологічно-хімічному інституті. У

1927 році створено Природописний музей, опікуватись яким було доручено членам фізіографічної комісії. Фонди цих музеїв швидко поповнювались завдяки численним дарам від приватних колекціонерів і населення. А ще під нагляд комісії охорони природи взято Кедриновий заповідник у Карпатах, поблизу Ворохти, та Заповідник степової рослинності, що біля села Пуків на Рогатинщині. Головою Кедринового заповідника призначили Ольгу Мриц, яка на той час була єдиною жінкою серед дійсних членів НТШ у МПЛС. Обидва заповідники створив і передав до НТШ митрополит Андрей Шептицький.

Варто зазначити, що члени МПЛС брали активну участь у роботі Українського таємного університету у Львові (1921—1926), а її члени Мар'ян Панчишин, Іван Раковський і Максим Музика увійшли до складу Сенату цього навчального закладу. Професора медицини М. Панчишина ще й обрали проректором. Із 35 кафедр університету 11 за тематикою занять були пов'язані з МПЛС.

Від 1893 року члени МПЛС почали друкувати наукові статті в періодичному виданні «Записки НТШ». У 1897 році почав виходити «Збірник» цієї секції. У ньому друкувалися статті І. Пулюя, І. Горбачевського, М. Панчишина, Ю. Гірника, І. Раковського та інших науковців. Станом на 1939 рік видано 32 томи «Збірника». У різні роки видавали «Звідомлення МПЛС», «Збірник географічної комісії НТШ» (1925—1938), «Праці географічної комісії» (1935), «Лікарський збірник» (1898—1901), «Лікарський вісник» (1920—1939). Упродовж 1930—1935 років великими зусиллями вдалося видати першу «Українську Загальну Енциклопедію» у трьох томах за редакцією українського антрополога й зоолога дійсного члена НТШ (МПЛС) Івана Раковського, що було видатною подією в громадському, культурному та науковому житті українців. Усі зазначені видання здійснено українською мовою.

Як відомо, створена 1918 року в Києві Українська академія наук при визначенні своїх напрямів діяльності використала наукові традиції й досягнення НТШ, а також залучила до співпраці її діячів. У 1924 році президента цієї академії Володимира Вернадського було обрано дійсним членом НТШ. Своєю чергою, ряд визначних діячів НТШ увійшли до складу зарубіжних членів зазначеної академії. У їх числі був І. Горбачевський (1927) із МПЛС. Остання 1924 року налагодила зв'язок з Академією у справі спільної розробки української наукової термінології. Було також започатковано співпрацю з Подільською філією цієї академії в питаннях фізіографії подільської землі. Однак подальшій співпраці НТШ і Всеукраїнської академії завадили відомі політичні репресії проти української еліти в Радянському Союзі.

Упродовж 1924—1937 рр. відбулося 6 з'їздів МПЛС за участю природників і лікарів Галичини та європейських країн. Провідні науковці секції взяли участь у З'їзді слов'янських географів і етнографів у Празі (1924), 3-му чеському

природописно-лікарському з'їзді в Празі (1928), З'їзді слов'янських географів, геологів та етнографів у Кракові та Варшаві, Всесвітньому конгресі математиків у Болоні (1929), Всесвітньому конгресі в Харкові (1930), З'їзді фізиків в Одесі (1930), 1-му конгресі інженерів у Львові (1932), 15-му з'їзді польських природників і лікарів у Львові (1935), З'їзді слов'янських географів та етнографів у Софії (1937) та інших наукових форумах.

Таким чином, МПЛС НТШ, яка діяла впродовж 1893—1939 років, об'єднала українських науковців у сфері точних і природничих наук, налагодила планову наукову роботу та публікацію отриманих результатів, організацію власних з'їздів та участь у міжнародних форумах. Досягнення багатьох українських учених отримали міжнародне визнання та засвідчили наявність потужного наукового потенціалу в українського народу. Набутий досвід і наукові кадри МПЛС, як і решти секцій НТШ, були використані при створенні Української академії наук.

М. Андрейчин,
голова Тернопільського осередку НТШ,
дійсний член НТШ,
академік НАМН України, професор

Тит-Євмен (Євген) Бурачинський

Бурачинський Тит-Євмен (Євген) (5 січня 1880 р., с. Криворівня Косівського повіту, нині Верховинського району Івано-Франківської області — 25 квітня 1968 р., м. Тчев, Польща) — хірург, отоларинголог.

Початкову освіту здобув в україномовній школі в с. Криворівня. У 9 років склав підсумковий іспит за четвертий клас у школі Косова й продовжив навчання в четвертому класі німецькомовної школи в містечку Серет на Буковині. У 1890 р. вступив до Станиславівської гімназії, яку закінчив із відзнакою. У 1898 р. розпочав студії з медицини у Львівському університеті. Тит-Євмен Бурачинський — один з організаторів віча українського студентства, на якому було прийнято резолюцію з вимогою створення Українського університету. Входив до складу делегації, котра мала зустріч із державним міністром освіти у Відні та вручила йому меморандум із цією вимогою. За такі дії був відрахований з університету. Продовжив навчання у Відні. Після закінчення першого семестру третього курсу короткочасно служив у 41 полку в Чернівцях. Улітку 1901 р. Т.-Є. Бурачинський знову записався на медичний відділ Львівського університету. Одночасно працював лаборантом на кафедрі фармацевтичної хімії.

Після закінчення університету в 1904 р. та відбуття другої половини військової служби отримав посаду 3-го асистента в приватній клініці професора І. Ридіґера у Львові. У 1907 р. був призначений на посаду ординатора, а в 1912 р. — завідувача хірургічного відділу лікарні в Чернівцях. У 1911 р. кілька місяців стажувався в Дрездені (Німеччина).

З початком Першої світової війни Т.-Є. Бурачинського мобілізували до австрійської армії: був лікарем-хірургом польового шпиталю на східному та італійському фронтах, від 1916 р. — головним лікарем полку в Удіне (Італія). Згодом його перевели до Чернівців на посаду ординатора хірургічного відділу військового шпиталю, де служив до жовтня 1918 р. У 1917 р. за бездоганну службу нагороджено Лицарським хрестом ордена Франца Йосифа.

У 1919 р. — сотник, отаман-доктор Української Галицької армії. З утворенням ЗУНР Державний секретаріат призначив Тита-Євмена Бурачинського комендантом та головним хірургом військового шпиталю в Тернополі. Від 1920 р. — керівник хірургічної амбулаторії в Чернівцях. У 1925 р. переїхав із родиною до Львова, де очолив хірургічний та оториноларингологічний відділ «Народної лічниці». У 1931 р. став її директором. З ініціативи першого директора Є. Озаркевича й Т.-Є. Бурачинського було скликано нараду представників інтелігенції Галичини, яка спонукала громадськість до складання пожертв на будівництво нової лікарні. На початку 1938 р., згідно з рішенням громадської ради, д-ра Тита-Євмена Бурачинського призначено на посаду директора нового шпиталю та одночасно завідувача хірургічного відділу. Він запропонував назвати шпиталь

«Український шпиталь «Народна лічниця» імени Митрополита А. Шептицького». Восени 1939 р. його звільнили з посади керівника, але залишили завідувачем хірургічного відділу. Під час німецької окупації поновили на посаді директора шпиталю.

У березні 1944 р. Т.-Є. Бурачинський із родиною виїхав до Польщі: спочатку до Криниці, потім — до Кракова, а наприкінці квітня — у Хойніце. На початку травня 1945 р. його призначили заступником головного хірурга міського шпиталю в Тчеві. Пізніше працював у лікарні в Мальборку (Східна Прусія). Від травня 1947 р. — хірург-ларинголог лікарні та амбулаторії Тчева. У квітні 1949 р. його звинуватили в співпраці з німецькою владою й він відбув 5 місяців покарання у в'язниці Ґданська. Від 1963 р. й до кінця життя займався приватною практикою.

Доктор Бурачинський провадив наукові дослідження з хірургії шлунково-кишкового тракту, лікування туберкульозу та діабету, хвороб ЛОР-органів, запалення кісткового мозку, оперативного лікування хворих зі злоякісними пухлинами.

Багато часу приділяв і суспільно-громадській діяльності. Під час навчання в університеті записався в члени студентського товариства «Академічна громада», де спочатку був заступником бібліотекаря, а в 1899 р. — бібліотекарем. У 1900 р. входив до складу Виділу централі товариства «Просвіта» та був його секретарем.

Тит-Євмен Бурачинський брав активну участь у заснуванні в 1910 р. та роботі Українського лікарського товариства, кілька разів очолював його (1926, 1928, 1929, 1933, 1935), тісно співпрацював із редакцією «Лікарського вісника», був членом Українського гігієнічного товариства у Львові. У 1931 р. був обраний дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка. Брав участь у роботі з'їздів українських природників, лікарів та інженерів, які НТШ проводило у Львові.

Бібліографія

1. **Бурачинський, Т.-Є.** Письма зъ Вѣдня : (Спілка Віденьскої поліциї з москвофілами) / Євген Бурачиньский // Дѣло. — Львôвъ, 1902. — Ч. 16 (19 сѣчня (1 лют.)). — С. 2.
2. **Бурачинський, Т.-Є.** Заява / Др. Евген Бурачинський // Літературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1905. — Т. 31, кн. 1. — С. 104.
3. **Бурачинський, Т.-Є.** Променї Рентґена / Др. Евген Бурачинський // Літературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1905. — Т. 31, кн. 2. — С. 141—151.
4. **Бурачинський, Т.-Є.** Як фабрикуєть ся і розголошуєть ся «ruskie barbarzyństwo»? / Евген Бурачинський // Дїло. — Львів, 1907. — Ч. 189 (5 верес.). — С. 2. — (Процес наших студентів).

5. **Звідомленє** з дїяльности головного видїлу Тов. «Українська Школа» в Чернівцях за час від 3-го падолиста 1912 р. до 22-го березня 1914 р. / Евген Бурачинський, голова, о. М. Копачук, касиєр. — [Чернівці], 1914. — 51 с.
6. **Бурачинський, Т.-Є.** Причинок до лікування непрохідности долішніх мочових шляхів / Д-р Евген Бурачинський // Український Медичний Вістник : неперіодичний часопис клїничної та суспільної медицини. — Прага, 1923. — Ч. 1. — С. 48—54.
7. **Бурачинський, Т.-Є.** Де-що про шкільну гігієну / Д-р Евген Бурачинський // Український Медичний Вістник : неперіодичний часопис клїничної та суспільної медицини. — Прага, 1924. — Ч. 3/4. — С. 174—177. — Заголовок у змісті: Уваги про шкільну гігієну.
8. **Бурачинський, Т.-Є.** Про непрохідність кишок (ileus) / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вістник. — Львів, 1925. — Ч. 2. — С. 13—18 ; ч. 3. — С. 25—32.
9. **Бурачинський, Т.-Є.** Причинки до хірургії вегетативних нервів / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вістник. — Львів, 1926. — Ч. 2. — С. 7—21.
10. **Бурачинський, Т.-Є.** Про запалення паростка сліпої кишки в килі / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вістник. — Львів, 1926. — Ч. 1. — С. 13—17.
11. **Бурачинський, Т.-Є.** Лікування ран і зломань костей / Тит Евмен Бурачинський // Народній ілюстрований калєндар Товариства «Просвіта» на переступний рік 1928 : Ювилейне видання з нагоди 60-ліття «Просвіти» і 50-ліття калєндаря. — Львів, 1927. — С. [?].
12. **Бурачинський, Т.-Є.** Про потребу будови українського шпиталю у Львові / Д-р Тит Евген Бурачинський // Лікарський Вістник. — Львів, 1927. — Ч. 3/4. — С. 21—24.
13. **Бурачинський, Т.-Є.** Теодор Більрот : (З відчиту в «Лікарськім Товаристві») / Д-р Т. Е. Бурачинський // Діло. — Львів, 1929. — Ч. 118 (30 трав.). — С. 2 ; ч. 119 (31 трав.). — С. 2.
14. **Бурачинський, Т.-Є.** 25-ліття «Народньої Лічниці» / Д-р Е. Бурачинський // Діло. — Львів, 1929. — Ч. 133 (18 черв.). — С. 2 ; ч. 134 (19 черв.). — С. 2 ; ч. 135 (20 черв.). — С. 2—3.
15. **Бурачинський, Т.-Є.** Значіння горлового пасокового перстеня, як входової брами для інфекції і витин мигдаликів / Д-р Т. Е. Бурачинський // Лікарський Вістник. — Львів, 1929. — Ч. 1/2. — С. 1—4.
16. **Бурачинський, Т.-Є.** Про шкідливість курення тютюну : (Відчит на сходинах Кружка батьків при Академічній ґімназії) / Тит Євмен Бурачинський // Ми Молоді. — Рогатин, 1929. — Ч. 3/4. — С. [?].
17. **Бурачинський, Т.-Є.** Про шкідливість курення тютюну : (Відчит на сходинах Кружка батьків при Академічній ґімназії) / Тит Євмен Бурачинський. — Передрук : Ми Молоді, ч. 3/4. — Рогатин, 1929. — 8 с. — (Бібліотека «Ми Молоді» ; ч. 5).

18. **Бурачинський, Т.-Є.** 25-ліття «Народньої Лічниці» : (Текст доповіді на ювілеї Народньої Лічниці 2 черв. 1929 р.) / Д-р Е. Т. Бурачинський // Лікарський Вістник. — Львів, 1930. — Ч. 1. — С. 7—14.
19. **Бурачинський, Т.-Є.** Туберкульоза: поборювання її та охорона перед нею : (Праця нагороджена на конкурсі Українського Гігієнічного Товариства у Львові) / Д-р Тит Евген Бурачинський. — Львів, 1930. — 28, 1 с. — (Бібліотека популярних видань / Українське Гігієнічне Товариство у Львові ; ч. 2). — Накладом Українського Гігієнічного Товариства.
20. **Бурачинський, Т.-Є.** Хірургічна туберкульоза / Д-р Тит Бурачинський. — Львів, [1930?]. — 6 с.
21. **За викінчення** укр. шпиталю у Львові : Заклик до українського громадянства! / За Раду Т-ва «Нар. Лічниця» у Львові: Володимир Децикевич, в. р. голова, Д-р Тит Евген Бурачинський, в. р. член Ради // Діло. — Львів, 1931. — Ч. 191 (27 серп.). — С. 4.
22. **Бурачинський, Т.-Є.** Значіння шпиталів для здоровля народу : І. Заразливі недуги ; Винаходи і відкриття ; Модерна обстановка / Д-р Т. Е. Бурачинський // Діло. — Львів, 1931. — Ч. 42 (25 лют.). — С. 5.
23. **Бурачинський, Т.-Є.** Значіння шпиталів для здоровля народу : ІІ. Зосередження засобів праці ; Павільонова система ; Шпитальна опіка / Д-р Т. Е. Бурачинський // Діло. — Львів, 1931. — Ч. 43 (26 лют.). — С. 4.
24. **Бурачинський, Т.-Є.** Значіння шпиталів для здоровля народу : ІІІ. Засоби охорони ; Відсоток хорих у шпиталях ; Дивна статистика ; Становище наших лікарів і наші потреби / Д-р Т. Е. Бурачинський // Діло. — Львів, 1931. — Ч. 44 (27 лют.). — С. 4.
25. **Бурачинський, Т.-Є.** «Народня Лічниця» в 1930 році / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1931. — Ч. 2/3. — С. 41—44.
26. **Бурачинський, Т.-Є.** «Народня Лічниця» під управою д-ра Івана Курівця (1924—1931) / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1931. — Ч. 2/3. — С. 5—8.
27. **Бурачинський, Т.-Є.** Про лікування жиляків / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вістник. — Львів, 1931. — Ч. 1. — С. 10—15.
28. **Бурачинський, Т.-Є.** Хірургічне лікування недуг шлунка / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1931. — Ч. 2/3. — С. 18—24.
29. **Бурачинський, Т.-Є.** Про рака й інші новотвори / Тит Евмен Бурачинський // Життя і Знання. — Львів, 1931—1932. — Ч. 9 (57). — С. 274—276 ; ч. 10/11 (58/59). — С. 316—317.
30. **Бурачинський, Т.-Є.** Про рака / Тит Евмен Бурачинський. — Видання Українського Гігієнічного Товариства. — Львів, 1932. — 16 с. : іл. — (Бібліотека популярних видань / Українське Гігієнічне Товариство у Львові ; ч. 11). — Накладом Українського Гігієнічного Товариства.

31. **Бурачинський, Т.-Є.** «Народня Лічниця» у 30-ліття свого існування / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1933. — Ч. 2/3. — С. 33—39.
32. **Бурачинський, Т.-Є.** Про новітнє лікування ран / [Д-р Т. Е. Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1933. — Ч. 1. — С. 1—13.
33. **Бурачинський, Т.-Є.** ІІІ-й Інтернаціональний конґрес шпиталів / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1934. — Ч. 1. — С. 25.
34. **Бурачинський, Т.-Є.** 30-ліття Народної Лічниці / Тит Евмен Бурачинський // Життя і Знання. — Львів, 1934. — Ч. 1 (76). — С. 20—21.
35. **Бурачинський, Т.-Є.** Хірургія при цукрівниці / Д-р Тит Бурачинський // Лікарський Вісник. — Львів, 1934. — Ч. 2. — С. 35—38.
36. **Бурачинський, Т.-Є.** Які користі дає Українське Лікарське Товариство своїм членам? / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1934. — Ч. 4. — С. 130—136.
37. **Відозва** / За Раду Товариства «Народня Лічниця» у Львові: … ; Д-р Тит Бурачинський, в. р., скарбник ; … // Діло. — Львів, 1935. — Ч. 198 (28 лип.). — С. 3—4.
38. **Бурачинський, Т.-Є.** Лікарська Комісія Наукового Товариства ім. Шевченка / Т. Є. Бурачинський // 25-ліття Українського Лікарського Товариства і Медичної Громади : Додаток до «Лікарського Вісника», ч. 2. — Львів, 1935. — С. 18—22.
39. **Бурачинський, Т.-Є.** Німецький стерилізаційний закон / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1935. — Ч. 3. — С. 129.
40. **Бурачинський, Т.-Є.** Новіші погляди в науці про пістряка / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1935. — Ч. 2. — С. 39—55.
41. **Бурачинський, Т.-Є.** Поступ у будові шпиталів / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1935. — Ч. 3. — С. 117—118.
42. **Бурачинський, Т.-Є.** Росте Український Шпиталь!.. : Реферат директора Народньої Лічниці, д-ра Тита Бурачинського, на пресовій конференції, 7. ц. м. // Діло. — Львів, 1935. — Ч. 93 (9 квіт.). — С. 2 ; ч. 94 (10 квіт.). — С. 4.
43. **До Українського** Громадянства! / …, за Народню Лічницю Д-р Тит Бурачинський, … // Діло. — Львів, 1936. — Ч. 9 (14 січ.). — С. 3.
44. **Бурачинський, Т.-Є.** Практичний лікар у боротьбі з пістряком / [Д-р Тит Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1936. — Ч. 1. — С. 1—11.
45. **Бурачинський, Т.-Є.** Травма і туберкульоза / Д-р Тит Евген Бурачинський // Лікарський Вісник. — Львів, 1936. — Ч. 5. — С. 133—142.
46. **Бурачинський, Т.-Є.** Непопулярна справа народнього здоровля! / Д-р Тит Бурачинський // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 95 (1 трав.). — С. 21—22.

47. **Бурачинський, Т.-Є.** Новіші погляди на лікування запалень шпіку / [Д-р Т. Е. Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1937. — Ч. 5. — С. 149—160.
48. **Бурачинський, Т.-Є.** Значіння шпиталів у культурному світі / [Д-р Евген Бурачинський] // Український шпиталь Народньої Лічниці. — Львів, 1938. — С. 9—17.
49. **Комунікат** Ради «Народної Лічниці» / За Раду «Народної Лічниці» Володимир Децикевич, Голова «Народної Лічниці», Д-р Тит Бурачинський, член Ради і директор Шпиталю «Нар. Лічн.» // Діло. — Львів, 1938. — Ч. 230 (16 жовт.). — С. 12.
50. **Бурачинський, Т.-Є.** Шпиталі у світі та Український Шпиталь : Реферат, що його д-р Е. Т. Бурачинський виголосив 10. ц. м. на святі відкриття Українського Шпиталю у Львові // Діло. — Львів, 1938. — Ч. 80 (13 квіт.). — С. 7.
51. **Бурачинський, Т.-Є.** Звіт з діяльності першого шпиталю «Народної Лічниці» (1938—1939) / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1939. — Ч. [?]. — С. [?].
52. **Бурачинський, Т.-Є.** Хірургічне поступування при кровогнів'ю / [Д-р Евген Бурачинський] // Лікарський Вісник. — Львів, 1939. — Ч. 2/3. — С. 37—38.
53. **Український** Народе! / Д-р Тит Бурачинський, голова Об'єднання Праці Українських Лікарів [та ін.] // Голос Підкарпаття. — Львів, 1943. — Ч. 45 (7 листоп.). — С. 1.
54. **Український** Народе! / Д-р Тит Бурачинський, голова Об'єднання Праці Українських Лікарів [та ін.] // Воля Покуття. — Коломия, 1943. — Ч. 45 (7 листоп.). — С. 1.
55. **Український** Народе! / Д-р Тит Бурачинський, голова Об'єднання Праці Українських Лікарів [та ін.] // Рідна Земля. — Львів, 1943. — Ч. 45 (7 листоп.). — С. 1.
56. **Український** Народе! / Д-р Тит Бурачинський, голова Об'єднання Праці Українських Лікарів [та ін.] // Тернопільський голос. — Тернопіль, 1943. — Ч. 45 (7 листоп.). — С. 1.
57. **Український** Народе! / Д-р Тит Бурачинський, голова Об'єднання Праці Українських Лікарів [та ін.] // Чортківська думка. — Львів, 1943. — Ч. 45 (7 листоп.). — С. 1.
58. **Бурачинський, Т.-Є.** Лікарська Комісія Наукового Т-ва ім. Шевченка / Т. Є. Бурачинський // 25-ліття Українського Лікарського Товариства і Медичної Громади. — Друге офсетове вид. 1935 р. — Чікаґо, 1975. — С. 18—22.
59. **Бурачинський, Т.-Є.** Моє життя / [Д-р Тит Євген Бурачинський] // Лікарський вісник : журнал Українського Лікарського Товариства Північної Америки. — Нью Йорк, 1982. — Рік 29, ч. 3 (105). — С. [53—59].

60. **Бурачинський, Т.-Є.** Побудова «Народньої лічниці» було найкращим вшануванням митрополита Андрея Шептицького / Тит Євген Бурачинський // Народне здоров'я. — 2003. — № 9 (Вересень). — С. 3.
61. **Бурачинський, Т.-Є.** Лікарська Комісія Наукового Товариства ім. Шевченка / Т. Є. Бурачинський // 25-ліття Українського Лікарського Товариства і Медичної Громади. — Репринт. відтворення вид. 1935 р. — Львів, 2009. — С. 18—22. — (Нова медична бібліотека ; вип. 9).

\- - -

62. **Вайсмаєр, О.** Про туберкульозу, охорону перед нею і її лїченє / Олександер Вайсмаєр ; пер. др. Евген Бурачинський. — У Львові, 1905 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 144, [4] с. — (Лїтературно-Наукова Бібліотека ; ч. 97/98). — Накладом Українсько-Руської Видавничої Спілки.
63. **Форель, О.-А.** Гігієна нервового і духовного житя / Авґуст Форель ; пер. з нім. Др. Евген Бурачинський. — Львів, 1906 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — [2], 188 с. — (Лїтературно-Наукова Бібліотека. Сер. 1 ; ч. 107). — Накладом Українсько-Руської Видавничої Спілки.
64. **Лікарський** Вістник (1920—1931, ч. 1) ; Лікарський Вісник (1931, ч. 2/3—1939) : орган Лікарської Комісії Наукового Товариства імени Шевченка у Львові (1926—1939) / Видає редакційний комітет: Т. Бурачинський [та ін.] (1926—1939). — Львів, 1926—1939 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка).

***

65. **Арсенич, П.** Бурачинський Тит Євген (05.01.1880, с. Криворівня — 23.06.1968, м. Тчев, Польща) / П. Арсенич // Арсенич, П. Священичий рід Бурачинських / П. Арсенич. — Івано-Франківськ, 2004. — С. 119—123 : фот.
66. **Бачинський, Р.** Життя, віддане людям : До 125-річчя від дня народження Тита Бурачинського / Р. Бачинський // Дзвін. — 2005. — № 1. — С. 87—90.
67. **Белінська, Л.** Бурачинські: просопографічний портрет роду / Л. Белінська // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Культурологія : наук. зб. — Рівне, 2018. — Вип. 29. — С. 121—126.
68. **Бурачинський Тит-Євген** // Пундій, П. Українські лікарі : біобібліогр. довід. / П. Пундій. — Львів ; Чикаґо, 1994. — Кн. 1 : Естафета поколінь національного відродження. — С. 43—44.
69. **Тит Євмен Бурачинський** (05.01.1880, с. Криворівня на Станіславівщині — 23.06.1968, м. Тчев, Польща) — лікар, вчений, громадський діяч // Українські лікарі Прикарпаття. — Коломия, 1995. — С. 13.

70. **Ковалів, Ю.** Бурачинський Тит-Євген / Ю. Ковалів // Наукове товариство імені Шевченка : енциклопедія. — Київ ; Львів ; Тернопіль, 2014. — Т. 2 : Бібл — Вес. — С. 428—430.
71. **Осінчук, Р.** Доктор Тит Бурачинський : З нагоди його 80-ліття / О. // Лікарський вісник. — Нью Йорк, 1961. — Ч. 20. — С. 31—36.
72. **Руснак, О.** Бурачинський Тит-Євген Осипович (05.01.1880—23.06.1968) / О. Руснак, В. Старик // Західно-Українська Народна Республіка, 1918—1923 : енциклопедія. — Івано-Франківськ, 2018. — Т. 1 : А—Ж. — С. 209—210.

Григорій Величко

Величко Григорій (21 жовтня 1863 р., м. Миколаїв Жидачівського повіту, нині Стрийського району Львівської області — 1 жовтня 1932 р., м. Харків (за ін. даними — м. Москва)) — географ, історик, економіст, публіцист, редактор.

Закінчив початкову та нормальну школи в Миколаєві. У 1876—1883 рр. навчався в Академічній гімназії у Львові. У 1883 р. зарахований на теологічний відділ, а в 1886 р. вступив на філософський відділ Львівського університету, де вивчав географію, історію, українську, польську та німецьку мови. Був членом гуртка, заснованого слухачами-українцями для опрацювання та опублікування загальної й описової географії українсько-руських земель. У 1889—1890 рр. студіював географію в професорів Віденського університету Е. Зюсса та А. Пенка. У 1890—1891 рр. стажувався на відділі історії, філології Сорбоннського університету, слухав лекції з географії. У 1891—1892 рр. займався географічною наукою в Санкт-Петербурзі, де також входив до редакційного комітету «Енциклопедичного словника» (Ф. Брокгауза й І. Ефрона) з географії слов'янських земель.

Від вересня 1892 р. до січня 1894 р. Григорій Величко працював заступником учителя чоловічої учительської семінарії у Львові. У 1893 р. у Львівському університеті здобув ступінь доктора філософії з географії. У лютому 1894 р. його перевели до гімназії ім. Франца Йосифа І у Дрогобичі, де викладав географію, історію, українську мову, а додатково ще й історію рідного краю. У 1894 р. склав іспит з історії та географії польською та німецькою мовами, у 1895 р. — французькою мовою. У серпні 1895 р. призначили керівником першого класу Вищої української гімназії в Перемишлі, де читав українську мову, географію, історію та каліграфію. У 1898/1899 навчальному році працював у Станиславівській гімназії. Від вересня 1899 р. — провізоричний учитель, у 1900—1906 рр. — дійсний учитель Тернопільської української гімназії. Крім географії, викладав історію та французьку мову. У 1902 р. отримав титул професора від міністерства Левіти у Відні.

У 1906 р. Г. Величко став членом крайового Виділу та секретарем рільничого товариства «Сільський господар», входив до його Городничо-

садівничої й Технічно-рільничої секцій. Займався організацією господарської діяльності філій, здійснював поїздки, під час яких проводив перевірки праці на місцях, давав настанови щодо діловодства, виступав із рефератами. Працюючи в «Сільському господарі», займався організацією показових дослідних полів: на Львівщині мав городниче господарство в Скнилові, згодом — у Плетеничах та Криниці. У 1911 р. вивчав городництво в Сполучених Штатах Америки. У 1913 р. ознайомлювався з городничими та насінними закладами в Німеччині. Григорій Величко був редактором друкованого органу товариства — «Господарська часопись».

У 1925 р. виїхав у Наддніпрянську Україну. Спочатку тимчасово викладав географію України на робфаку Київського інституту народного господарства. У квітні 1926 р. зі студентами Інституту народної освіти їздив у наукову експедицію до Криму. Від червня 1926 р. до жовтня 1927 р. як професор городництва працював на сад-факультеті Уманського сільськогосподарського технікуму. У 1928 р. став співробітником Українського науково-дослідного інституту географії та картографії в Харкові. У вересні 1929 р. очолив біогеографічну секцію інституту, входив до комісії української номенклатури. Від травня 1930 р. — спеціаліст із городничого насінництва Українського сортового насінного тресту в Харкові. У 1932 р. його заарештували та незабаром розстріляли.

Григорій Величко — перший український доктор філософії в галузі географії. Його праці стосувалися важливих напрямів географічних досліджень: від історії географії та її методики до геоморфології, теоретичної, практичної й політичної географії та картографії. Учений утверджував українську культуру, європейський світ у Галичині та Україні. Його «Народописна карта українсько-руського народу», видана в 1896 р. товариством «Просвіта» у Львові, якнайповніше подала українську етнічну територію та її межі, виражала територіальні оформлення національної ідеї й тим самим ознаменувала початок української етногеографії.

Г. Величко усвідомлював, що головною формою зв'язку людини з природою є агрокультура, а поступ у сільському господарстві неможливий без освіченого хлібороба. Саме тому вивчав особливості агрокліматичних умов земель Галичини та, відповідно, природних і господарських процесів. Інтенсивну організаційну й просвітницьку працю в сільському господарстві поєднував із працею на окремих зразкових польових ділянках, поширював аграрну культуру в господарських осередках регіону. Розробляв заходи щодо зростання врожайності сільськогосподарських культур та продуктивного виробництва кормів.

Працюючи в Українському науково-дослідному інституті географії та картографії, Григорій Величко збирав джерела до географічної номенклатури, підготував матеріали до праць про ґрунти України, районування її територій,

простежив геоботанічні риси її поодиноких частин. Детально охарактеризував передумови виникнення та розвитку поселень у світі й Україні.

У 1899 р. вчений став дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка. У 1900 р. — членом Фізіографічної комісії НТШ.

Творчість Григорія Величка — непересічне явище в новітній українській географічній науці. Він постає серед дієвих сподвижників як географ і картограф, історик, знавець сільськогосподарської справи, різносторонній дослідник і невтомний працівник. Професор О. Шаблій зазначав, що його роль «була вирішальною на стадії зародження модерної української географії і картографії», він також «істотно просунув проблематику геоурбаністичного напрямку дослідження суспільної національної географії».

Бібліографія

73. **Величко, Г.** Галиція / [Г. Величко] // Энциклопедическій словарь / [подъ ред. Ф. Брокгаузъ, И. Ефронъ]. — Санкт-Петербург, 1892. — Т. 7[А] : Выговскій — Гальбанъ. — С. 902—909.
74. **Величко, Г.** Деякû замѣтки до етноґрафічнои карты Руси-Украïны / Г. Величко // Дѣло. — Львôвъ, 1893. — Ч. 52 (6 (18) марта). — С. 1—2.
75. **Величко, Г.** Полїтичні і торговельні взаємини Руси і Византиї в X і XI столїтю / написав Др. Гриць Величко // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1895. — Т. 6. — С. 1—36.
76. **Wełyczko, H.** O znaczeniu rysunku v nauce geografii i zastosuvaniu tegoż na tle planu, obowiązującego w gimnazyach / napisał Dr. H. Wełyczko // Sprawozdanie Dyrekcyi C.-K. Wyższego gimnazyum realnego imenia Franciszka Józefa w Drogobyczu za rok szkolny 1895. — Drogobycz ; Lwów, 1895. — S. 3—26.
77. **Величко, Г.** Вплив вітру на асиметрию долин річних всхідно-европейскої низини / Др. Григорій Величко // Справозданє Дирекциї Ц.-К. II ґімназиї в Перемишли за шк. рік 1896. — В Перемишли, 1896. — С. 1—72.
78. **Величко, Г.** Опис рускои землі : До народописної карти українсько-руского народу / Г. Величко // Илюстрованый народный калєндарь Товариства Просвѣта за рôкъ звычайный 1897. — У Львовѣ, 1897. — Рочникъ 20. — С. 185—210.
79. **Величко, Г.** Взаємини між старорускими законодатними памятниками. Ч. 1 / Гр. Величко // Справозданє Дирекциї Ц.-К. академічної ґімназиї у Львові за рік шкільний 1897/8. — Львів, 1898. — С. 1—39.
80. **Величко, Г.** Взаємини між старорускими законодатними памятниками. Ч. 2 / Гр. Величко // Справозданє Дирекциї Ц.-К. академічної ґімназиї у Львові за рік шкільний 1898/9. — Львів, 1899. — С. 3—47.
81. **Величко, Г.** Ягайлоньский університет, єго засновок, розвиток і значінє / Гр. Величко // Справозданє Дирекциї Ц.-К. академічної ґімназиї у Львові за рік шкільний 1899/1900. — Львів, 1900. — С. III—XXI.

82. **Величко, Г.** Ґеоґрафія України-Руси / Г. Величко // Збірник Історично-фільософічної Секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1902. — Т. 5. — С. [?].
83. **Величко, Г.** Ґеоґрафія України-Руси / Г. Величко. — Відбитка : Збірник Історично-фільософічної Секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 5. — Львів, [1902]. — 32 с.
84. **Величко, Г.** Управа яринъ : Практичный порадникъ / зладивъ Дръ Величко Григорій. — У Львовѣ, 1905 (Зъ печатнѣ Манецкихъ). — 50 с.
85. **Величко, Г.** Управа яринъ : Практичный порадникъ / зладивъ Дръ Величко Григорій // Ілюстрований народний калєндар Товариства «Просьвіта» на рік звичайний 1906. — У Львові, 1906. — Річник 29. — С. 185—210.
86. **Величко, Г.** Старинна штука в ватиканьскім музею / Г. Величко // Звіт Дирекції Ц.-К. академічної ґімназиї у Львові за рік шкільний 1906/7. — Львів, 1907. — С. 5—27.
87. **Величко, Г.** Цінник заведення огородничо-насінного д-ра Григорія Величка [на рік 1910]. — Львів, 1909. — [?] с.
88. **Величко, Г.** Дещо про цибулю / Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1910. — Річник 1, ч. 2 (25 січ.). — С. 9—10.
89. **Величко, Г.** По якому би пляну учити граматики українъско-рускої мови в ґімназиях? / Г. Величко // Звіт Дирекції Ц.-К. академічної ґімназиї у Львові за рік шкільний 1909/10. — Львів, 1910. — С. 5—16.
90. **Величко, Г.** Заведення огородничо-насінного д-ра Григорія Величка. — Львів, 1911. — 27 с.
91. **Величко, Г.** Селяньский город яринний / зладив Др. Григорій Величко. — Львів, 1911 (З друкарні Івана Айхельберґера). — 30 с. — (Бібліотека «Сїльського Господаря» ; ч. 14). — Накладом Товариства.
92. **Величко, Г.** Цінник заведення (городничо-насінного) д-ра Григорія Величка [на рік 1913]. — Львів, 1912. — 30 с.
93. **Величко, Г.** Господарські задачі Радехівської філії / Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1913. — Річник 4, ч. 2 (25 січ.). — С. 18—20.
94. **Величко, Г.** Кукурудза карличок (Nanerottolo) / написав Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1913. — Річник 4, ч. 3 (10 лют.). — С. 35—36 ; ч. 4 (25 лют.). — С. 58—59.
95. **Величко, Г.** Кукурудза карличок (Nanerottolo) / написав Др. Г. Величко. — Відбитка : Господарська часопись, річник 4, ч. 3, 4. — Львів, 1913 (З друкарнї «Дїла»). — 10 с. — (Бібліотека «Сїльського Господаря» ; ч. 26). — Накладом Краєвого Товариства господарського «Сїльський Господар» у Львові.
96. **Величко, Г.** Львівський повіт що до молочних корів та причини лихшої господарки у наших селян / Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1913. — Річник 4, ч. [?] (10 листоп.). — С. 327—330.

97. **Величко, Г.** На що можна б звернути увагу на господарській роботі в Львівській філії? / Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1913. — Річник 4, ч. 1 (10 січ.). — С. 2—4.
98. **Величко, Г.** Пашні бураки / написав Д-р Григорій Величко. — Львів, 1913. — 22 с. : іл. — (Бібліотека «Сільського Господаря» ; ч. 14).
99. **Величко, Г.** Управа люпину або вовкинї / написав Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1913. — Річник 4, ч. 6 (25 берез.). — С. 87—89 ; ч. 8 (25 квіт.). — С. 120—122 ; ч. 9 (10 трав.). — С. 133—136 ; ч. 10 (25 трав.). — С. 157—158.
100. **Величко, Г.** Управа люпину або вовкинї / написав Др. Григорій Величко. — Відбитка : Господарська часопись, річник 4, ч. 6, 8, 9, 10. — Львів, 1913 (З друкарнї «Діла»). — 24 с. — (Бібліотека «Сільського Господаря» ; ч. 27). — Накладом Краєвого Товариства господарського «Сільський Господар» у Львові.
101. **Величко, Г.** Цінник заведеня огородничо-насінного д-ра Григорія Величка на рік 1914. — Львів, 1913. — 32 с.
102. **Величко, Г.** Ще про Гуцульщину / Г. Величко // Дїло. — Львів, 1913. — Ч. 262 (24 падолиста). — С. 2—3.
103. **Величко, Г.** Взірцеві городи яринні / Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1914. — Річник 5, ч. 2 (25 січ.). — С. 10—11.
104. **Величко, Г.** Сумішки конюшин з травами / написав Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1914. — Річник 5, ч. [13] (10 лип.). — С. 170—174 ; ч. [14] (25 лип.). — С. 186—188.
105. **Величко, Г.** Сумішки конюшин з травами / написав Др. Григорій Величко. — Відбитка : Господарська часопись, річник 5, ч. [13, 14]. — Львів, 1914 (З друкарнї «Дїла»). — 22 с. — (Бібліотека «Сільського Господаря» ; ч. 30). — Накладом Краєвого Товариства господарського «Сільський Господар» у Львові.
106. **Величко, Г.** Насїнний город «Сільського Господаря» / Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1916. — Річник 7, ч. 14 (25 лип.). — С. 205—207.
107. **Величко, Г.** Пашні бураки / написав Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1916. — Річник 7, ч. 3 ([10 лют.]). — С. [?].
108. **Величко, Г.** Пашні бураки / написав Григорій Величко. — Відбитка : Господарська часопись, річник 7, ч. 3. — Львів, 1916 ([З друкарнї «Дїло»]). — 34 с. : іл. — (Бібліотека «Сільського Господаря» ; ч. 33). — Накладом Краєвого Товариства господарського «Сільський Господар» у Львові.
109. **Величко, Г.** Управа всіляких родів капусти / Др. Григорій Величко // Господарська часопись. — Львів, 1917. — Річник 8, ч. 2 (25 січ.). — С. 16—17 ; ч. 3 (10 лют.). — С. 30—31 ; ч. 4 (25 лют.). — С. 44—45.

110. **Величко, Г. І.** Географічні умови розвитку міст на Україні / Г. І. Величко // Записки Українського науково-дослідного інституту географії та картографії. — Харків, 1930. — Річник 2 : 1928/1929. — С. 139—188.

111. **Величко, Г.** Українська школа в Галичині / Г. Величко. — [Харків, б. р.]. — [?] с.

112. **Величко, Г.** Гарбузики-ханьки на гнізда для птахів і на інші потреби / Григорій Величко // Вісник Природознавства. — Харків, 1931. — № 1/2. — С. 64—65.

113. **Величко, Г.** Нормальне харчування та значення городини / Григорій Величко // Вісник Природознавства. — Харків, 1931. — № 1/2. — С. 50—61.

114. **Величко, Г.** Спомини про Івана Франка / Григорій Величко // Іван Франко у спогадах сучасників. — Львів, 1956. — С. 205—212.

115. **Величко, Г.** Спомин про Івана Франка / Г. Величко // Молодь України. — 1956. — 1 верес. — С. [?].

116. **Величко, Г.** Франко зблизька / Г. Величко // Вечірній Київ. — 1956. — 21 серп. — С. [?].

117. **Величко, Г.** Спомини про Івана Франка / Григорій Величко // Спогади про Івана Франка. — Львів, 1981. — С. 155—160.

118. **Величко, Г.** Спомин про Івана Франка / Г. Величко // Тернопіль. — Тернопіль, 1992. — Дод. № 3 : Українська гімназія в Тернополі. 1898—1944. — С. 57—58.

119. **Величко, Г.** Спомини про Івана Франка / Григорій Величко // Спогади про Івана Франка. — Львів, 1997. — С. 288—292.

120. **Величко, Г.** Деякі замітки до етнографічної карти Руси-України / Г. Величко // Історія української географії. — Тернопіль, 2005. — Вип. 11. — С. 31—32.

120[а]. **Величко, Г.** Географічні умови розвитку міст на Україні / Г. Величко // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. —— С. 26—64 : табл

121. **Величко, Г.** Деякі замітки до етнографічної карти Руси-України / Г. Величко // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. — С. 22—25.

122. **Величко, Г.** Спомини про Івана Франка / Григорій Величко // Спогади про Івана Франка. — 2-ге вид., допов., перероб. — Львів, 2011. — С. 380—384.

- - -

123. **Величко, Г.** Народописна карта українсько-руського народу / зладив Др. Гр. Величко. — 1 : 1 680 000. — У Львовѣ, 1896 (Виконана в робітні літографа А. Андрейчина). — 1 к. ; 80×120 см + 4 дод. к. — Коштом и заходом Товариства «Просьвіта» у Львові. — Додаткові карти: Гіпсометрична карта малоруських земель. — 1 : 10 000 000 ; Край

Приамурський. — 1 : 10 500 000 ; Осади малоруські в губернії Самарській і Оренбурзькій ; Осади малоруські в Угорщині Полудневій.

124. **Velytchko, G.** Carte ethnographique de la nation rutheno-ukraïnienne / D[R] Gr. Velytchko. — [1 : 8 000 000]. — Paris, 1896. — 1 с.

125. **Величко, Г.** Мала народописна карта українсько-руського народу / зладив Др. Гр. Величко. — 1 : 8 000 000. — У Львовѣ, [1897] (Виконана в робітні літографа А. Андрейчина). — 1 к. ; 18×29,5 см + 4 дод. к. — Коштом і заходом Товариства «Просьвіта» у Львові. — Додаткові карти: Гіпсометрична карта малоруських земель ; Край Приамурський ; [Самарська, Оренбурзька губ.] ; Угорщина і Славонія. — Коштом и заходом Товариства «Просьвіта» у Львові.

126. **Величко, Г.** Мала народописна карта українсько-руського народу / зладив Др. Гр. Величко. — 1 : 8 000 000 // Картографія та історія України : зб. наук. пр. — Львів ; Київ ; Нью-Йорк, 2000. — С. 112 : вкладка до статті І. Ровенчак «Фактори та джерела видання Г. Величком «Народописної карти українсько-руського народу» в 1896 р.».

127. **Величко, Г.** Народописна карта українсько-руського народу / зладив Др. Гр. Величко. — 1 : 1 680 000 // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. — Вставка: 1 к. : чорно-біла + 4 дод. к. — Коштом и заходом Товариства «Просьвіта» у Львові. — Додаткові карти: Гіпсометрична карта малоруських земель. — 1 : 10 000 000 ; Край Приамурський. — 1 : 10 500 000 ; Осади малоруські в губернії Самарській і Оренбурзькій ; Осади малоруські в Угорщині Полудневій.

128. **Величко, Г.** Народописна карта українсько-руського народу : заголовок і легенда / зладив Др. Гр. Величко. — 1 : 1 680 000 // Сосса, Р. І. Історія картографування території України : підручник / Р. І. Сосса. — Київ, 2007. — С. 167.

129. **Величко, Г.** Народописна карта українсько-руського народу / зладив Др. Гр. Величко. — 1 : 1 680 000 // Штойко, П. Григорій Величко (1863—1932) : життєписно-бібліографічний нарис / П. Штойко. — Львів, 2018. — Вставка: 1 к. : чорно-біла + 4 дод. к. — Коштом и заходом Товариства «Просьвіта» у Львові. — Додаткові карти: Гіпсометрична карта малоруських земель. — 1 : 10 000 000 ; Край Приамурський. — 1 : 10 500 000 ; Осади малоруські в губернії Самарській і Оренбурзькій ; Осади малоруські в Угорщині Полудневій.

130. **Velytchko, G.** Carte ethnographique de la nation rutheno-ukraïnienne. 1896 / par le Dr. Gr. Velytchko. — 1 : 1 680 000 // Штойко, П. Григорій Величко (1863—1932) : життєписно-бібліографічний нарис / П. Штойко. — Львів, 2018. — 1 к. : [чорно-біла].

- - -

131. **Господарська** часопись : Орган Краєвого Товариства Господарського «Сільський Господар» / Редагує комітет ; відвічальний ред. Д-р Григорій Величко. — Львів, 1910—1918 (Друкарня Івана Айхельберґера, 1910—1912 ; Друкарня «Дїла», 1913—1918).

132. **Наше** Пасїчництво : Орґан «Пасїчного Товариства» яко секциї «Сїльського Господаря» і Товариства «Пасїчничо-торговельний Союз» (1910, ч. 2 (1)) ; Орґан Пасїчної секциї Товариства «Сїльський Господар» і Товариства «Пасїчничо-торговельний Союз» (1910, ч. 4 (2)) ; Орґан Пасїчної секциї Товариства «Сїльський Господар» (1910, ч. 3—7) / відвічальний ред. Др. Григорій Величко. — Львів, 1910.

***

133. **Вовк, Ф.** Письмо зъ Парижа : [про відчит Григорія Величка «Про географію Галичини і Буковини», прочитаний в Сорбонні 13.06.1891 р.] / [Хв. В-къ] // Дѣло. — Львôвъ, 1891. — Ч. 131 (12 (24) черв.). — С. 2.

134. **Гарасим'юк, Х.** Маловідома спроба регіоналізації Карпат Г. Величка в кінці XIX століття / Х. Гарасим'юк // Проблеми географії України : матеріали наук. конф. (Львів, 25—27 жовт. 1994 р.). — Львів, 1994. — С. 51.

135. **Головацький, І.** Величко Григорій [1863, м. Миколаїв, тепер Львівської обл. — 1932, м. Харків] — український історик, економіст, географ, публіцист, редактор / І. Головацький // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 2001. — Вип. 8. — С. 29—30.

136. **Доктор** географії Григорій Величко / за ред. проф. Олега Шаблія ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Геогр. коміс. Наук. т-ва ім. Шевченка, Львів. від. Укр. геогр. т-ва. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. — 341, [14] с. : іл. — (Постаті українського землезнання). — Назва обкл.: Григорій Величко — доктор географії.

137. **Падюка, Н.** «Народописна карта українсько-руського народу» Г. Величка: історія створення і наукове значення / Н. Падюка // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — Львів, 2005. — Вип. 13. — С. 430—444.

138. **Полєк, В.** Величко Григорій / В. Полєк // Біографічний словник Прикарпаття. — Івано-Франківськ, 1993. — Зошит 4. — С. 60.

139. **Ровенчак, І.** Григорій Величко — перший український доктор географії / І. Ровенчак // Проблеми географії України : матеріали наук. конф. (Львів, 25—27 жовт. 1994 р.). — Львів, 1994. — С. 49—50.

140. **Ровенчак, І.** Григорій Величко — український географ і картограф французької школи / І. Ровенчак // Історичне картознавство України : зб. наук. пр. — Львів ; Київ ; Нью-Йорк, 2004. — С. 281—286.

141. **Ровенчак, І.** Геокультурний вплив французької наукової школи на творчість Григорія Величка / І. Ровенчак // Вісник геодезії і картографії. — Київ, 2005. — № 1. — С. 45—48.
142. **Ровенчак, І.** Геокультурний напрямок у наукових дослідженнях Григорія Величка / І. Ровенчак // Історія української географії. — Тернопіль, 2005. — Вип. 11. — С. 13—15.
143. **Ровенчак, І.** Передумови видання Г. Величком «Народописної карти українсько-руського народу» / І. Ровенчак // Вісник геодезії та картографії. — Київ, 2001. — № 1. — С. 50—55.
144. **Ровенчак, І.** Фактори та джерела видання Г. Величком «Народописної карти українсько-руського народу» в 1896 р. / І. Ровенчак // Картографія та історія України : зб. наук. пр. — Львів ; Київ ; Нью-Йорк, 2000. — С. 109—118 : карти.
145. **Симутіна, А.** Г. Величко та його «Народописна карта українсько-руського народу» / А. Симутіна // Сучасні проблеми географії в Україні : тези доп. І Всеукр. семінару з географії населення. — Луцьк, 1993. — С. 19—20.
146. **Хома, Л.** Григорій Величко як географ / Л. Хома // Історія української географії і картографії : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю від дня народження проф. Володимира Кубійовича (Тернопіль, 25—26 груд. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 200—201.
147. **Хома, Л.** Географ Григорій Величко / Л. Хома // Джерело. — Тернопіль, 1994. — № 1. — С. 187—189.
148. **Шаблій, О.** Віхи життєпису / О. Шаблій // Доктор географії Григорій Величко. — Львів, 2012. — С. 7—8.
149. **Шаблій, О.** Доктор географії Григорій Величко / О. Шаблій // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. — С. 19—21.
150. **Штойко, П. І.** Аналіз приміського агровиробництва у працях Григорія Величка / П. І. Штойко // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Географічні науки. — Луцьк, 2001. — № 2. — С. 176—177.
151. **Штойко, П.** Григорій Величко (1863—1932) : життєписно-бібліографічний нарис / П. Штойко ; Наук. т-во ім. Шевченка, Львів. держ. ун-т фіз. культури. — Львів, 2018. — 320 с., [32] арк. карт, портр., факс., фотоіл. — (Визначні діячі НТШ ; число 12).
152. **Штойко, П. І.** Значення праць Григорія Величка для географії / П. І. Штойко // Історія української науки на межі тисячоліть : зб. наук. пр. — Київ, 2004. — Вип. 14. — С. 219—226.
153. **Штойко, П. І.** Морфологічне районування українських земель Григорієм Величком / П. І. Штойко // Геоморфологічні дослідження в Україні: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.

до 50-річчя каф. геоморфології і палеографії Львів. нац. ун-ту ім. Івана Франка (18—20 жовт. 2000 р.). — Львів, 2002. — С. 58—60.

- - -

154. **140 років** від дня народження Величка Григорія (21.10.1863—1935) — вченого-географа // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2003 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 2003. — С. 73—74.

Іван Верхратський

Верхратський Іван (26 квітня 1846 р., с. Більче Чортківської округи, тепер с. Більче-Золоте Чортківського району Тернопільської області — 29 листопада 1919 р., м. Львів) — природознавець, мовознавець, етнограф, педагог, письменник, перекладач, редактор та громадський діяч.

Початкову освіту здобув у Руській школі в м. Львів. У 1857 р. вступив до Академічної гімназії у Львові, яку закінчив у 1865 р. Тут захопився природознавством, збирав колекції комах, гербарії, писав наукові розвідки. Упродовж 1865—1868 рр. навчався на природничому відділенні філософського факультету Львівського університету, додатково вивчаючи також мовознавство й етнографію. Під час літніх канікул здійснював наукові подорожі до Відня, Будапешта, Трієсти, Цюриха, Парижа, Венеції, де працював у ботанічних садах і музеях, відвідував наукові установи.

Після закінчення університету Іван Верхратський отримав посаду молодшого вчителя природознавства та української мови в Дрогобицькій гімназії ім. Франца Йосифа I. Саме тут організував літературний гурток, членами якого були 12 учнів. Серед яких — Іван Франко. У 1871 р. переїхав до Львова й працював учителем реальної школи. Для вдосконалення своїх знань із зоології в 1874 р. вступив на природничі курси Ягеллонського університету, де навчався під керівництвом відомого натураліста Максиміліана Сили-Новицького. Від 1875 р. вчителював у III гімназії ім. Франца Йосифа в м. Львів. У 1879 р. отримав посаду старшого вчителя в Станиславі. У 1891 р. працював учителем у м. Ряшів (нині — Жешув, Польща). У 1892—1908 рр. — професор природи Академічної гімназії у Львові.

Івана Верхратського цікавили різноманітні галузі науки: природознавство, мінералогія, біологія, мовознавство, фольклористика. Він — автор понад 200 наукових праць, збірників фольклорних матеріалів, словників, підручників.

Учений заклав основи української наукової термінології з природознавства, зокрема мінералогії, кристалографії та інших природничих наук. У 1864 р. вийшла друком перша частина однієї з найвідоміших праць І. Верхратського «Початки до уложення номенклатури і термінології природописної народної». У цій збірці українських лексем та їх німецьких відповідників, написаній із використанням фонетичного правопису, наведено близько чотирьох тисяч місцевих назв рослин, звірів, птахів, риб, плазунів, молюсків, комах, зібраних в

експедиційних дослідженнях у різних етнографічних регіонах українських земель упродовж 1864—1879 рр. У тлумачному словникові «Виразня мінералогічна» (1909) подано понад 580 термінів із кристалографії та мінералогії. На науковому доробкові вченого переважно базується і сучасна україномовна ботанічна та зоологічна номенклатура й термінологія.

Цілий ряд праць І. Верхратського присвячено дослідженню довкілля Галичини, збереженню його як цілісного комплексу, так і окремих природно-заповідних територій як національного багатства України. Значним внеском у світову природничу та екологічну науки стали проведені дослідження та розроблені практичні заходи щодо збереження унікальної перлини не лише Галицького Поділля, а й Європи в цілому — «Степу Пантелиха» (на жаль, не реалізовані).

Особливою в циклі його природничих досліджень є праця «О кожанахъ» (1869), у якій зібрано важливу інформацію про місцеву фауну та описи морфології, анатомії, екології, трофіки, поведінки й таксономії кажанів. Чималими були заслуги вченого в ентомології, оскільки він спеціалізувався саме в цій галузі. Основними його науковими розвідками цього напрямку стали: «Przyczynek do krajowej fauny motylej» (1869), «Dodatek do fauny motylej» (1870), «Мотилі, шкідники господарства» (1891), «Motyle większe Stanisławowa i okolicy» (1893). Власну ентомологічну колекцію, що нараховувала близько 10 000 екземплярів комах, природодослідник передав Музеєві НТШ ім. Дідушицьких (сьогодні — Державний природознавчий музей Національної академії наук України в м. Львів).

Іван Верхратський був загальновизнаним діалектологом та лексикологом. У своїх розвідках висловлював думки щодо унормування літературної мови, звертав увагу на історію нашого народу та формування українського правопису, вказував на тяжкі умови розвитку рідного слова, обґрунтовував потребу в книжках для простого люду. Йому належать праці з лексикології та правопису. Наукову цінність зберігають дослідження з діалектології, зокрема стосовно буковинського, лемківського та інших говорів. Так у 1897 і 1899 рр. здійснив наукові експедиції до Словаччини, де вивчав фольклор лемків південних схилів слов'ян. У 1880 р. видавав літературно-науковий журнал «Денниця».

Учений зробив значний внесок у розвиток українського шкільництва. Він є автором і перекладачем низки підручників для середніх шкіл із ботаніки, зоології та мінералогії, виданих українською мовою. Зокрема, І. Верхратський переклав із німецької мови «Ботаніку» (1893) для гімназій, з польської — підручники з ботаніки та мінералогії для середніх шкіл. У 1895 р. побачив світ підручник «Зоологія на низші кляси шкіл середних» — перша оригінальна праця про тварин українською мовою, яка за життя автора перевидавалася чотири рази. У 1907 р. — україномовний підручник для університетів «Зоологія».

Іван Верхратський був також активним громадським діячем, членом товариств «Просвіта» й «Рідна школа». У 1899 р. він став одним із перших членів Наукового товариства імені Шевченка. У 1905 р. йому присвоїли звання Почесного члена товариства. Учений був першим головою Математично-природописно-лікарської секції НТШ та редактором її збірника. Від 1878 р. — член Філологічної комісії Краківської академії наук, у 1879 р. — член Орнітологічного товариства у Відні.

Наукова спадщина професора Івана Верхратського — основоположника української наукової природничої термінології, природознавця, мовознавця, діалектолога, перекладача, педагога — стала міцним фундаментом для розвитку української науки, адже впродовж усього життя вчений завжди залишався вірним своїм переконанням: «Я вважав за потрібне просувати наш народ тихою, мурашиною працею за допомогою поширення почуття національного та розвиваючи рідний язик».

Бібліографія

155. **Верхратський, І.** Початки до уложення номенклятури и терминологиі природописноі, народнёі и Замітка о волоськімъ павуку. Ч. 1 / написавъ Иванъ Верхратський. — Львівъ, 1864 (Въ печатні М. Ф. Поремби). — 18 с. — Із змісту: Замітка о волоськімъ павуку. — С. 16—18.
156. **Верхратський, І.** Скільки живуть животини? / [І. Верхратскій] // Нива : Науково-литерацька часопись. — Львівъ, 1865. — Т. [?]. — С. [?].
157. **Верхратський, І.** Зозуля-кукавка / Иванъ Верхратський // Зоря : Читаночка для сельскихъ людей. — Оу Львові, 1869. — Кн. 1. — С. [?].
158. **Верхратський, І.** О кожанахъ / написавъ Иванъ Верхратський // Правда : Письмо наукове и литературнє. — Львівъ, 1869. — Ч. 17. — С. 150—151 ; ч. 18. — С. 158—160.
159. **Верхратський, І.** Початки до уложення номенклятури и терминологиі природописноі, народнёі. (Въ додатку: декотрі повірки, забобони и пр.). Ч. 2 / написавъ Иванъ Верхратський. — У Львові, 1869 (Зъ друкарні Ставропигийського Института підъ зарядомъ Ст. Гучковського). — 40 с.
160. **Верхратський, І.** Початки до уложення номенклятури и терминологиі природописноі, народнёі. Ч. 3 / написавъ Иванъ Верхратський. — У Львові, 1869 (Зъ типографіи Ставропигийського Института підъ зарядомъ Ст. Гучковського). — 24 с. — Накладом М. Димета.
161. **Werchratski, J.** Jętka (Ephemera albipennis?) / Jan Werchratski // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego Obejmujące Pogląd na Czynności Dokonane w Ciągu Roku 1868, oraz Materyały do Fizyografii Galicyi. — Kraków, 1869. — T. 3. — S. 153.
162. **Werchratski, J.** Przyczynek do krajowej fauny motylej / Jan Werchratski // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego

Krakowskiego Obejmujące Pogląd na Czynności Dokonane w Ciągu Roku 1868 oraz Materyały do Fizyografii Galicyi. — Kraków, 1869. — T. 3. — S. 50—55.
163. **Werchratski, J.** Dodatek do fauny motylej / Jan Werchratski // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego Obejmujące Pogląd na Czynności Dokonane w Ciągu Roku 1869 oraz Materyały do Fizyografii Galicyi. — Kraków, 1870. — T. 4. — S. 263—264.
164. **Верхратський, І.** Бурштин або янтар / Иванъ Верхратский // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 2. — С. [?].
165. **Верхратський, І.** Вовк / И. Верхратский // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 1. — С. [?].
166. **Верхратський, І.** Гдещо о каханах / И. Верхратский // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 1. — С. [?].
167. **Верхратський, І.** Готур / И. Верхратский // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 1. — С. [?].
168. **Верхратський, І.** Зозуля-кукавка / И. Верхратский // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 1. — С. [?].
169. **Верхратський, І.** Кашавка (Myoxus glis. L., Siebenschläfer) / И. Верхратский // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 1. — С. [?].
170. **Верхратський, І.** Угор електричний / І. Чайка // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 2. — С. [?].
171. **Верхратський, І.** Чайка / И. Верхратский // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 1. — С. [?].
172. **Верхратський, І.** Як довго тривають рослини? / И. Верхратский // Руска читанка для низшихъ клясъ середнихъ шкôлъ. — Вô Львовѣ, 1871. — Часть 2. — С. [?].
173. **Верхратський, І.** Веретільниця (Anguis fragilis L., Blindschleiche, Bruchschlange) / И. Верхратський // Правда : Письмо літературно-політичне. — Львів, 1872. — Ч. 6. — С. 289—292.
174. **Верхратський, І.** Дещо о способі жития муравлів и об тім, яку ролю відгривають они в загальній ладні природи / написав Иван Верхратський // Правда : Письмо літературно-політичне. — Львів, 1872. — Ч. 1. — С. 22—26.
175. **Верхратський, І.** Змия поганка (Pelias berus L., Viper, Giftotter, Kreuzotter, Adder) / Иван Верхратський // Правда : Письмо літературно-політичне. — Львів, 1872. — Ч. 7. — С. 317—323.
176. **Верхратський, І.** Початки до уложення номенклятури и терминологиі природописноі, народнёі. Ч. 4 / написавъ Иванъ Верхратський. — У Львові,

1872 (У друкарні Ставропигийського Института підъ зарядомъ Ст. Гучковського). — 24 с. — Накладомъ А. Гладкого.

177. **Верхратський, І.** Початки до уложення номенклятури и терминологиі природописноі, народнёі. Ч. 5 / написавъ Иванъ Верхратський. — У Львові, 1872 (Зъ друкарні Ставропигийського Института підъ зарядомъ Ст. Гучковського). — 40 с. — Накладомъ М. Димета.

178. **Верхратський, І.** В справі народнього язика / Іван Верхратський // Правда : Письмо літературно-політичне. — Львів, 1873. — Ч. 5. — С. 211—219 ; ч. 14 (1 (13) верес.). — С. 495—499.

179. **Верхратський, І.** [Передмова] / Иванъ Верхратскій // Геккель, Е. Ботаника для шкôлъ низшихъ гимназіяльныхъ и реальныхъ проф. Е. Гикля / на рускій языкъ переложивъ Иванъ Верхратскій. — У Львовѣ, 1873. — С. 3—4.

180. **Верхратський, І.** Кілька слів о словарі О. Патрицкого / написав И. Верхратский // Правда : Письмо літературно-політичне. — У Львові, 1875. — Ч. 8. — С. 303—310 ; ч. 9. — С. 348—358.

181. **Верхратський, І.** Кілька слів о словарі О. Патрицкого / написав И. Верхратскій. — Відбитка : Правда : Письмо літературно-політичне, ч. 8, 9. — Львовъ, 1875 (Зъ печатнї Товариства імени Шевченка пôдъ зарядомъ Фр. Сарницкого). — 22 с.

182. **Верхратський, І.** Суд Чеха о музиці славяньскій в загалі а о южнорускій в особливости / И. В. // Правда : Письмо літературно-політичне. — У Львові, 1875. — Ч. 13. — С. 517—522.

183. **Верхратський, І.** Одвѣт п. О. Патрицкому на єго замѣтку вымѣрену противъ статьи «Кôлька слôв о словарѣ О. П.» и декотри инши замѣчанья, именно о литературнôй стôйности и тенденціи «Друга» / написавъ Иванъ Верхратскій. — У Львовѣ, 1876 (Зъ друкарні Ставропигийського Института). — 40 с.

184. **Верхратський, І.** [Передмова] / Иван Верхратскій // Словацький, Ю. Заджумленыхъ батько : поема Юлія Словацкого / на рускій язык переложив Иван Верхратскій. — Львôвъ, 1876. — С. [?].

185. **Верхратський, І.** Знадоби до словаря южноруского. Ч. 1 / написав Иван Верхратский. — У Львові, 1877 (Зъ печатнї Товариства имени Шевченка пôдъ зарядомъ Фр. Сарницкого). — [2], 88 с.

186. **Верхратський, І.** Нові знадоби до номенклятури і термінольоґії природописної, народнёі / И. Верхратский // Правда : (Часть литературно-наукова) ; Часть політична. — Львів, 1878. — Ч. 2. — С. 228—252.

187. **Верхратський, І.** Річ Ивана Верхратского про Григория Квітку Основяненка виголошена на вечерницях в соті роковини родин писателя уладжених в сали Народного Дому. — У Львові, 1878 (Зъ печатнї Товариства имени Шевченка пôдъ зарядомъ Фр. Сарницкого). — 40 с.

188. **Werchratski, J.** Ein weiterer Beitrag zur Betonung im Kleinrussischen / J. Werchratskij // Archiv für slavische Philologie. — Berlin, 1878. — Bd. 3. — S. 381—413.

189. **Верхратський, І.** [Передмова] / Иван Верхратский // Рукопись короледворска : зборник стороческих епичних и лиричних пісєнь. — Львів, 1879. — С. [?].

190. **Верхратський, І.** Початки до уложення номенклятури и терминологиі природописноі, народнёі. Ч. 6 / написавъ Иванъ Верхратський. — У Львові, 1879 (Зъ печатнї Товариства имени Шевченка). — 24 с. — Накладом М. Димета.

191. **Верхратський, І.** Бѣлка звычайна / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 1. — С. 10—12 ; ч. 2. — С. 28—30 ; ч. 3. — С. 42—45.

192. **Верхратський, І.** Въ дѣлѣ управильненья правописи / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 3. — С. 39—42.

193. **Верхратський, І.** Вѣнчанка гладиця / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 21. — С. 36 ; ч. 22. — С. 350—352.

194. **Верхратський, І.** Екскурсія на гадюки-сорокулѣ / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 8. — С. 121—123.

195. **Верхратський, І.** Замѣтки про взаємины руского языка и народнои литературы / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 1. — С. 12—14 ; ч. 4. — С. 55—57 ; ч. 5. — С. 72—76 ; ч. 6. — С. 89—93 ; ч. 7. — С. 105—109 ; ч. 8. — С. 117—119 ; ч. 9. — С. 135—137 ; ч. 10. — 152—157 ; ч. 11. — С. 168—173 ; ч. 12. — С. 189—191 ; ч. 13. — С. 206—208 ; ч. 14. — С. 218—224 ; ч. 15. — 237—240 ; ч. 16. — 252—256 ; ч. 17. — С. 270—272 ; ч. 18. — С. 286—287 ; ч. 19. — 303—304 ; ч. 20. — С. 319—320 ; ч. 22. — С. 347—349 ; ч. 23/24. — С. 362—369.

196. **Верхратський, І.** Макъ / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 4. — С. 57—61.

197. **Верхратський, І.** О вульканахъ / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 6. — С. 93—94 ; ч. 7. — С. 109—111 ; ч. 8. — С. 123—126 ; ч. 9. — С. 137—142 ; ч. 10. — С. 158—160.

198. **Верхратський, І.** Свѣргунъ / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 11. — С. 173—175.

199. **Верхратський, І.** Ужѣ яко молокопійцѣ / И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 23/24. — С. 360—362.

200. **Верхратський, І.** Гдещо про книжку «Оповѣданя про комахъ. Яка одъ ихъ користь або шкода въ господарствѣ. (Съ 45 малюнками)» О. Степовика / Иванъ Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1882. — Ч. 87 (10 (22) листоп.). — С. 2 ; ч. 88 (13 (25) листоп.). — С. 1—2 ; ч. 90 (20 листоп. (2 груд.)). — С. 2—3.

201. **Werchratski, J.** Ueber die Mundart der Marmaroscher Ruthenen : (Ein Beitrag zur ruthenischen Dialektologie) / Jan Werchratskij. — Stanislau, 1883 (Druck von J. Dankiewicz). — 50 S.
202. **Верхратський, І.** Интронизацыйне торжество / Иванъ Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1886. — Ч. 1 (3 (5) сѣчня). — С. 1.
203. **Верхратський, І.** Мотилѣ, шкôдники господарству / написавъ Иванъ Верхратскій // Илюстрований Калєндарь Товариства «Просвѣта» на рôкъ звычайный 1891. — У Львовѣ, 1890. — Річник 14. — С. [?].
204. **Верхратський, І.** Мотилѣ, шкôдники господарству / написавъ Иванъ Верхратскій. — Відбитка : Илюстрований Калєндарь Товариства «Просвѣта» на рôкъ звычайный 1891, річник 14. — [У Львовѣ, 1890] (Зъ друкарнї Товариства імени Шевченка). — 28 с. : іл.
205. **Верхратський, І.** В справі язиковій і декотрі замітки про книжки для українського люду / Лосун // Зоря. — У Львові, 1892. — Ч. 7. — С. 137—138 ; ч. 8. — С. 157—158 ; ч. 9. — С. 173—174.
206. **Верхратський, І.** Др. Юліян Целевичъ : [Посмертна згадка] / И. Гр. // Справозданє Директора ц. к. ґімназіи академічнои у Львовѣ на рôкъ шкôльный 1892. — У Львовѣ, [1892]. — С. [?].
207. **Верхратський, І.** Замітки язикові / Лосун // Зоря. — У Львові, 1892. — Ч. 22. — С. 433—435 ; ч. 23. — С. 454—455 ; ч. 24. — С. 472—474.
208. **Верхратський, І.** Мотилѣ — шкôдники. Пôсля Верхратского // Ілюстрована Бібліотека для молодѣжи, мѣщанъ и селянъ. — Въ Чернôвцяхъ, 1892. — Рочникъ 8. — С. 91.
209. **Werchratski, J.** Motyle większe Stanisławowa i okolicy / napisał Jan Werchratski. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj Obejmujące Pogląd na Czynności Dokonane w ciągu Roku 1892, oraz Materyały do Fizyografii Krajowej, t. 28. — Kraków, 1892 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarządem A. M. Kosterkiewicza). — [2], 100 s.
210. **Werchratski, J.** Ueber die Mundart der galizischen Lemken : Ein Beitrag zur slavischen Dialektologie / I. Werchratskij // Archiv für slavische Philologie. — Berlin, 1892. — Bd. 14. — S. 587—614 ; 1893. — Bd. 15. — S. 46—70 ; 1894. — Bd. 16. — S. 1—42.
211. **Верхратський, І.** Въ рецензійнôй розвѣдцѣ зборника поезій «На крилахъ пѣсенъ» належить поправити похибки печатнû / Подолякъ // Дѣло. — Львôвъ, 1893. — Ч. 93 (28 цвѣтня (10 мая)). — С. 3. — (Новинки).
212. **Верхратський, І.** «На крилахъ пѣсенъ» / Подолякъ // Дѣло. — Львôвъ, 1893. — Ч. 88 (22 цвѣтня (4 мая)). — С. 1—2 ; ч. 89 (23 цвѣтня (5 мая)). — С. 2—3.
213. **Верхратський, І.** Огниця пасмонога / Иванъ Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1893. — Ч. 202 (9 (21) верес.). — С. 1—2.
214. **Верхратський, І.** Порадник господарський / Ив. В. // Читальня : Письмо зъ Просвѣты. — У Львовѣ, 1893. — Ч. 2. — С. [?].

215. **Верхратський, І.** Про такъ званû «хробаки снѣжнû» / Иванъ Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1893. — Ч. 34 (13 (25) лют.). — С. 1—2.
216. **Werchratski, J.** Motyle większe Stanisławowa i okolicy / napisał Jan Werchratski // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj Obejmujące Pogląd na Czynności Dokonane w ciągu roku 1892 oraz Materyjały do Fizyjografii Krajowej. — Kraków, 1893. — T. 28. — S. 167—266.
217. **Верхратський, І.** В справі народного язика : розвідка Ів. Верхратского // Взори поезиї і прози для кляси пятої ц. к. шкіл середних. — У Львові, 1894. — С. [?].
218. **Верхратський, І.** Говор Замішанців : Причинок до славяньскої диялєктольоґії / Іван Верхратский // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1894. — Т. 3. — С. 153—210. — Словарець: с. 188—210.
219. **Верхратський, І.** Де-що про грибы и ихъ значенье въ природѣ : (Вôдчитъ проф. Ив. Верхратского) // Дѣло. — Львôвъ, 1894. — Ч. 72 (30 марта (11 цвѣтня)). — С. 1—2 ; ч. 73 (31 марта (12 цвѣтня)). — С. 1—2.
220. **Верхратський, І.** До квестіи походженя назви «Бойки» / И. Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1894. — Ч. 212 (22 верес. (4 жовт.)). — С. 1—2 ; ч. 265 (26 падолиста (8 груд.)). — С. 1—3.
221. **Верхратський, І.** Зазуля на свободї а в неволї / написав Ів. Верхратский // Взори поезиї і прози для кляси пятої ц. к. шкіл середних. — У Львові, 1894. — С. [?].
222. **Верхратський, І.** Замѣтка на одвѣтъ п. Патрицкого / И. Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1894. — Ч. 278 (14 (26) груд.). — С. 1—2.
223. **Верхратський, І.** Звôдкиля взяла ся назва «Бойки» / написавъ Иванъ Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1894. — Ч. 263 (24 падолиста (6 груд.)). — С. 2 ; ч. [26?] (26 падолиста (8 груд.)). — С. 2.
224. **Верхратський, І.** Бл. п. Омелянъ Огоновскій / И. Верхратского // Дѣло. — Львôвъ, 1894. — Ч. 235 (19 (31) жовт.). — С. 2.
225. **Верхратський, І.** Про говор Замішанців / написав Іван Верхратский. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 3. — У Львові, 1894 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 58 с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.
226. **Werchratski, J.** Woher stammt der Name «Бойки»? / I. Werchratskij // Archiv für slavische Philologie. — Berlin, 1894. — Bd. 16. — S. 591—593.
227. **Верхратський, І.** Зоольоґія на низші кляси шкіл середних / написав Іван Верхратский. — Львів, 1895 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під управою К. Беднарського). — 156, [4] с.
228. **Верхратський, І.** Матеріалы для словаря древне-русскаго языка по письменнымъ памятникамъ, трудъ И. И. Срезневскаго, изданіе отдѣленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ. Т. 1

(3 выпуска). А — К. СПб, 1893 / І. В. // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1895. — Т. 5. — С. 16—29. — (Бібліїографія).

229. **Верхратський, І.** Матеріалы для словаря древне-русскаго языка по письменнымъ памятникамъ, трудъ И. И. Срезневскаго, изданіе отдѣленія русскаго языка и словесности Императорской Академіи Наукъ. Т. 1 (3 выпуска). А — К. СПб, 1893 / І. В. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 5. — Львів, 1895. — 15 с.

230. **Верхратський, І.** Опрокидъ клеветы / Иванъ Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1895. — Ч. 139 (23 черв. (5 лип.)). — С. 3. — (Надôслане).

231. **Верхратський, І.** Про змиѣ, ужѣ та веретѣльники : Водчитъ проф. И. Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1895. — Ч. 261 (22 падолиста (4 груд.)). — С. 1—2 ; ч. 262 (23 падолиста (5 груд.)). — С. 1—2 ; ч. 264 (25 падолиста (7 груд.)). — С. 1—2 ; ч. 265 (27 падолиста (9 груд.)). — С. 1—2.

232. **Верхратський, І.** Чи «Домамири», чи «Домажири»? / І. В. // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1895. — Т. 5. — С. 1—2. — (Miscellanea).

233. **Верхратський, І.** Łomnicki A. M. Pleistoceńskie owady z Borysławia (Muzeum Im. Dzieduszyckich). Fauna pleistocenica insectorum Boryslaviensium (Muzeum Dzieduszyckianum) / І. В. // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1895. — Т. 5. — С. 86—89. — (Бібліїографія).

234. **Верхратський, І.** Бусько білий (Ciconia alba L.) / Іван Верхратський // Зоря. — У Львові, 1896. — Ч. 13 (13 лип.). — С. [?] ; ч. 14 (?). — С. [?].

235. **Верхратський, І.** Л. Винеръ. Еврейско-нѣмецкія слова въ русскихъ нарѣчіяхъ (Живая Старина, 1895, т. 1, с. 57—70) / І. Верхратский // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1896. — Т. 12. — С. 51—53. — (Бібліїографія).

236. **Верхратський, І.** Л. Винеръ. Еврейско-нѣмецкія слова въ русскихъ нарѣчіяхъ (Живая Старина, 1895, т. 1, с. 57—70) / І. Верхратский. — Львôвъ, 1896. — 12 с.

237. **Верхратський, І.** Качуръ зъ чотирма ногами / Иванъ Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1896. — Ч. 111 (20 мая (1 черв.)). — С. 3. — (Наука, штука и література).

238. **Верхратський, І.** Від редакциї / І. В. // Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1897. — Т. 1. — С. 1—4.

239. **Верхратський, І.** Начерк соматольогії / написав Іван Верхратский. — Ві Львові, 1897 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під управою К. Беднарского). — VIII, 204 с. : іл. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

240. **Верхратський, І.** Пробудокъ житя весняного / В. // Дѣло. — Львôвъ, 1897. — Ч. 54 (7 (19) марта). — С. 3—4. — (Новини).

241. **Верхратський, І.** Скілько часу потребують мотилї сьвіжо виляглі до повного розвитку своїх крил? / (написав І. Верхратский) // Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1897. — Т. 1. — С. 1—4.

242. **Верхратський, І.** Скілько часу потребують мотилї сьвіжо виляглі до повного розвитку своїх крил? / написав І. Верхратский. — Відбитка : Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка, т. 1. — Львів, [1897]. — 4 с.

243. **Верхратський, І.** Соматольогія коротко зібрана. З 92 мал. в тексті / написав Іван Верхратский. — Львів, 1897 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під управою К. Беднарського). — IV, 124 с. : іл. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

244. **Верхратський, І.** Біблїографія : [рецензія на кн. «O pochodzeniu skrzydel owadow» J. L. M. Lomnicki] / І. В. // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1898. — Т. 3, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—2.

245. **Верхратський, І.** Нічна лівка мотилїв на ивиних цьвітах / написав Іван Верхратский // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1898. — Т. 3, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—9.

246. **Верхратський, І.** Нічна лівка мотилїв на ивиних цьвітах / написав Іван Верхратский. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 3, вип. 2 : Часть математично-природописна. — Львів, 1898 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 10 с.

247. **Верхратський, І.** Хрущѣ маєвû въ грудню / И. В. // Дѣло. — Львôвъ, 1898. — Ч. 270 (3 (15) груд.). — С. 3. — (Малый фейлетонъ).

248. **Werchratski, J.** Die ruthenischen Mundarten / J. Werchratskij // Die Österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild. — Wien, 1898. — Bd. 19. — S. 510—522.

249. **Верхратський, І.** Гоя-дюндя и Собôтка на угорскôй Руси / подавъ Иванъ Верхратскій // Дѣло. — Львôвъ, 1899. — Ч. 191 (26 серп. (7 верес.)). — С. 1—3.

250. **Верхратський, І.** Знадоби для пізнаня угорско-руских говорів / подав Іван Верхратский // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1899. — Т. 27. — С. 1—68 ; т. 28. — С. 69—94 ; т. 29. — С. 95—200 ; т. 30. — С. 201—276 ; 1901. — Т. 40. — С. 1—113 ; т. 44. — С. 113—224 ; 1902. — Т. 45. — С. 225—280.

251. **Верхратський, І.** Знадоби для пізнаня угорско-руских говорів. Ч. 1. Говори з наголосом движимим / подав Іван Верхратский. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 27—30. — Львів, 1899 (З

друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під управою К. Беднарского). — 276 с. — Накладом Товариства.

252. **Верхратський, І.** Зоологія на низші кляси шкіл середних / написав Іван Верхратский. — Вид. 2-ге. — У Львові, 1899 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — 160 с.

253. **Верхратський, І.** Сегорôчна зима така мягка… / И. В. // Дѣло. — Львôвъ, 1899. — Ч. 7 (11 (23) сѣчня). — С. 3. — (Новини).

254. **Верхратський, І.** Въ справѣ народного языка / Н. // Дѣло. — Львôвъ, 1900. — Ч. 124 (3 (16) черв.). — С. 1—2 ; ч. 127 (7 (20) черв.). — С. 1—2 ; ч. 128 (8 (21) черв.). — С. 1—2 ; ч. 131 (12 (25) черв.). — С. 1 ; ч. 132 (13 (26) черв.). — С. 1 ; ч. 133 (14 (27) черв.). — С. 2 ; ч. 134 (15 (28) черв.). — С. 1—2 ; ч. 136 (17 (30) черв.). — С. 1 ; ч. 137 (19 черв. (2 лип.)). — С. 1—2 ; ч. 138 (20 черв. (3 лип.)). — С. 1—2 ; ч. 139 (21 черв. (4 лип.)). — С. 1—2 ; ч. 140 (22 черв. (5 лип.)). — С. 1—2.

255. **Верхратський, І.** Про говор Долівский / написав Іван Верхратский // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1900. — Т. 35/36. — С. 1—128. — (Реферати подані в цілости). — Додаток: Кілька взорців бесїди Долівскої. — С. 93 ; Словарчик. — С. 94—128.

256. **Верхратський, І.** Про говор Долівский / написав Іван Верхратский. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 35/36. — Львів, 1900 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 128 с.

257. **Верхратський, І.** Хто пестить языкъ / Н. // Дѣло. — Львôвъ, 1900. — Ч. 195 (29 серп. (11 верес.)). — С. 1—2 ; ч. 196 (30 серп. (12 верес.)). — С. 1—2.

258. **Верхратський, І.** Безконечне трильство твердыхъ самокалôвъ / Н. // Дѣло. — Львôвъ, 1901. — Ч. 136 (19 черв. (2 лип.)). — С. 1—2 ; ч. 137 (20 черв. (3 лип.)). — С. 1—2.

259. **Верхратський, І.** Дѣвчина померла на… книгосушь? / Н. // Дѣло. — Львôвъ, 1901. — Ч. 55 (9 (22) марта). — С. 1—2. — (Новини).

260. **Верхратський, І.** Знадоби для пізнаня угорско-руских говорів. Ч. 2. Говори з наголосом сталим / подав Іван Верхратский. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 40, 44, 45. — У Львові, 1901 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під управою К. Беднарского). — 280 с. — Накладом Товариства.

261. **Верхратський, І.** Коловатиця правописна твердякôвъ / Н. // Дѣло. — Львôвъ, 1901. — Ч. 79 (10 (23) цвѣтня). — С. 2—3 ; ч. 80 (11 (24) цвѣтня). — С. 1 ; ч. 81 (12 (25) цвѣтня). — С. 2—3.

262. **Верхратський, І.** Неукôсть и нужденнôсть «Галичанина» / И. В. // Дѣло. — Львôвъ, 1901. — Ч. 117 (28 мая (10 черв.)). — С. 1—2.

263. **Верхратський, І.** [Передмова. Вакано, С. Перед досьвітом : драма в чотирох відслонах] / Іван Верхратский // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1901. — Т. 16, кн. 2. — С. 196—200.

264. **Верхратський, І.** Твердû «етимологи»? / Н. // Дѣло. — Львôвъ, 1901. — Ч. 46 (27 лют. (12 марта)). — С. 1—2 ; ч. 47 (28 лют. (13 марта)). — С. 1—2.

265. **Верхратський, І.** Чи проявъ мотилѣвъ зимою єсть заповѣстію скорои весны? / И. В. // Дѣло. — Львôвъ, 1901. — Ч. 24 (31 сѣчня (13 лют.)). — С. 3. — (Новини).

266. **Верхратський, І.** В справі народного язика / І. Верхратский // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1902. — Т. 18, кн. 5. — С. 82—95 ; кн. 6. — С. 96—125.

267. **Верхратський, І.** Про говор галицких Лемків / написав Іван Верхратский. — У Львові, 1902 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під управою К. Беднарского). — 487, [3] с. — (Збірник Фільольоґічної секциї Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 5). — Словарець. — С. 388—489. — Накладом Товариства.

268. **Верхратський, І.** «Русинъ» — «русскій» / Н. // Дѣло. — Львôвъ, 1902. — Ч. 81 (9 (22) цвѣтня). — С. 1—2 ; ч. 82 (10 (23) цвѣтня). — С. 1—2.

269. **Верхратський, І.** Язичіє іста Галицкої Руси морока / Петро Правдолюб. — [Львів], 1903 (З друкарнї Ставропигийського Институту). — 24 с. — Окрема відбитка як додаток до газети «Дїло», 1903, ч. 67.

270. **Верхратський, І.** Рецензия руского перекладу про «Дарвінїзм» Е. Ферріера і декотрі замічаня що до нашої бесїди і що до рускої термінольоґії взагалї / І. В. — Відбитка : Учитель, № 18—21. — Львів, [1904] (З друкарнї Ставропигийського Институту). — 17 с.

271. **Верхратський, І.** Ботанїка на низші кляси шкіл середних. З 355 образцями в текстї / написав Іван Верхратский. — Львів, 1905 (Печатня Удїлова). — 238 с. : іл. — Спис назв руских. — С. 233—235. — Спис назв латиньских. — С. 236—238.

272. **Верхратський, І.** Михайло Поляньский : (Згадка посмертна) / І. В. // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1905. — Т. 10. — С. 1—6.

273. **Верхратський, І.** Михайло Поляньский : (Згадка посмертна) / І. В. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 10. — [Львів, 1905] (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 6 с.

274. **Верхратський, І.** Правда в очи коле! : Відповідь критику / Іван Верхратський // Учитель. — У Львові, 1905. — Ч. 6—11. — С. [?].

275. **Верхратський, І.** Правда в очи коле! : Відповідь критику / Іван Верхратский. — Відбитка : Учитель, ч. 6—11. — Львів, 1905. — 14 с.

276. **Верхратський, І.** Рецензия книжечки «Руска правопись зі словарцем», приписаної Високою ц. к. Радою Шкільною краєвою для ужитку шкіл / написав Іван Верхратский // Учитель. — Львів, 1905. — Ч. [?]. — С. [?].

277. **Верхратський, І.** Рецензия книжечки «Руска правопись зі словарцем», приписаної Високою ц. к. Радою Шкільною краєвою для ужитку шкіл / написав Іван Верхратский. — Відбитка : Учитель, ч. [?]. — Львів, 1905. — 20 с. — (Виданя Руского Товариства Педаґоґічного ; ч. 52).
278. **Werchratski, J.** Die Mundart der Gegend von Uherci bei Lisko / I. Werchratskij // Archiv fur slavische Philologie. — Berlin, 1905. — Bd. 25. — S. 407—424 ; Bd. 27. — S. 513—526.
279. **Верхратський, І.** В полудне лїтаючі мотилї дневні в падолистї / І. Верхратский // Дїло. — Львів, 1906. — Ч. 243 (11 (24) падолиста). — С. 3. — (Всячина).
280. **Верхратський, І.** Зоологія на низші кляси шкіл середних / написав Іван Верхратский. — Вид. 3-те. — У Львові, 1906 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 202, [2], VII, [1] с. : іл.
281. **Верхратський, І.** Слово правди о штрайках і заробітках в Прусах / Іван Щипавка. — Львів, 1906. — 16 с.
282. **Верхратський, І.** Шкідниця Ocneria dispar / І. Верхратский // Дїло. — Львів, 1906. — Ч. 46 (9 (22) марця). — С. 1—2.
283. **Верхратський, І.** Злобні видумки Д-ра Івана Франка / написав Іван Верхратский. — Львів, 1907 (Печатня В. А. Шийковского). — 124, [1] с.
284. **Верхратський, І.** Красавка брунявка (Arctia Caja L.) в двох поколїнях / Іван Верхратский // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1907. — Т. 11. — С. 3—5.
285. **Верхратський, І.** Перепелиці (Coturnix communis) яко зимосонники / Іван Верхратский // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1907. — Т. 11. — С. 1—2.
286. **Верхратський, І.** Перепелиці (Coturnix communis) яко зимосонники ; Красавка брунявка (Arctia Caja L.) в двох поколїнях ; Бібліографія / Іван Верхратский. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 11. — У Львові, 1907. — 8 с.
287. **Верхратський, І.** Др. Іван Яхно : (Згадка посмертна) / Іван Верхратский // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1907. — Т. 11. — С. 1—5.
288. **Верхратський, І.** Др. Іван Яхно : (Згадка посмертна) / Іван Верхратский. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 11. — У Львові, 1907. — 5 с.
289. **Верхратський, І.** Emilo Turati. Alcune nuove Forme di Lepidotteri / Іван Верхратский // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї

Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1907. — Т. 11. — С. 6—8. — (Бібліїографія).

290. **Верхратський, І.** Де-що до говору Буковинсько-руського / І. Верхратский // Zbornik u slavu V. Jagic'a. — Berlin, 1908. — S. 423—432.

291. **Верхратський, І.** Нові знадоби до номенклятури і термінольогії природописної, народної, збирані між людом / подав Іван Верхратский // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1908. — Т. 12. — С. 1—84.

292. **Верхратський, І.** Нові знадоби до номенклятури і термінольогії природописної, народної, збирані між людом / подав Іван Верхратский. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 12. — Львів, 1908. — 84 с.

293. **Верхратський, І.** Виразня мінеральоґічна / написав Іван Верхратский // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1909. — Т. 13. — С. 1—64.

294. **Верхратський, І.** Виразня мінеральоґічна / написав Іван Верхратский. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 13. — У Львові, 1909. — 63, 1 с.

295. **Верхратський, І.** Замітки язикові / І. Верхратский // Руслан. — Львів, 1909. — Ч. 80—84, 260—262. — С. [?].

296. **Верхратський, І.** Зоологія на низші кляси шкіл середних / написав Іван Верхратский. — Вид. 4-те. — У Львові, 1910 (Печатня Народна (Манєцких)). — 214 [1] с. : іл.

297. **Верхратський, І.** Кого вибирати на посла? : (Добра рада для выборцов) / Борис Правдолюб. — У Львові, 1911 (Типографія Ставропигийского Институту). — 32 с. : портр.

298. **Верхратський, І.** Не змовкаючий гургурдядько / написав Іван Верхратский. — Львів, 1911 (З печатнї В. А. Шийковского). — 54 с. — Накладом автора.

299. **Верхратський, І.** Ботанїка на низші кляси шкіл середних : З 333 образцями в текстї / написав Іван Верхратский. — 2-ге вид. — У Львові, 1912 (З Печатнї Загальної). — 267 с. — Спис назв руских. — С. 262—264. — Спис назв латиньских. — С. 265—267.

300. **Верхратський, І.** Говір Батюків / написав Іван Верхратский. — У Львові, 1912 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 308 с. — Словарець. — С. 251—306. — (Збірник Фільольоґічної секциї Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 15). — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

301. **Верхратський, І.** Замітки язикові / І. Верхратский // Руслан. — Львів, 1912. — Ч. 248—253, 255—259, 261. — С. [?].

302. **Верхратський, І.** Новая стипендійная фундація / Иванъ Верхратскій // Галичанинъ. — Львовъ, 1912. — Ч. 212 (20 сент. (3 окт.)). — С. 3. — (Новини).

303. **Верхратський, І.** Перве поминальне богослуженє за упокой Тараса Шевченка 1862 року у Львові / Іван Верхратський // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1912. — Т. 108. — С. 145—146 : іл. — (Miscellanea).

304. **Верхратський, І.** Наша правопись / спогадав Іван Верхратский // Руслан. — Львів, 1913. — Ч. [?] (19 лют.). — С. [?].

305. **Верхратський, І.** Наша правопись / спогадав Іван Верхратский. — Львів, 1913 (З печатнї В. А. Шийковского). — 57 с. — Накладом автора.

306. **Верхратський, І.** Не віднинїшня заморока / Іван Верхратский // Руслан. — Львів, 1913. — Ч. 64 (22 берез.). — С. [?] ; ч. 65 (23 берез.). — С. [?].

307. **Верхратський, І.** Неможливі пуризми / Іван Верхратский // Руслан. — Львів, 1913. — Ч. 213 (25 верес.). — С. [?] ; ч. 214 (26 верес.). — С. [?] ; ч. 215 (27 верес.). — С. [?] ; ч. 216 (30 верес.). — С. [?].

308. **Верхратський, І.** З первих лїт Народовців (1861—1866) / подав Іван Верхратський // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1915. — Т. 122. — С. 79—102.

309. **Верхратський, І.** Ботаніка на низші кляси середних шкіл / Іван Верхратський ; по другому виданню основно опрацював і впорядкував Ів. Сметанський. — Львів, 1922. — 199, [1] с. : іл. — Накладом книгарні А. Бардаха.

310. **Верхратський, І.** Зоольогія на низші кляси середніх шкіл / Іван Верхратський ; після четвертого видання переробив Микола Мельник. — Львів, 1922 (Українська книгарня і антикварня, 1). — 190 с.

311. **Верхратський, І.** У справі язиковій і декотрі замітки про книжки для українського люду / І. Верхратський // Хрестоматія матеріалів з історії української літературної мови. — Київ, 1961. — Ч. 2. — С. 156—168.

312. **Верхратський, І.** З наукової спадщини Івана Верхратського // Дивослово. — 2003. — № 12. — С. 55—57. — Зміст: Про мову. — С. 55—56 ; Про термінологію. — С. 56 ; Про правопис. — С. 56—57.

- - -

313. **Верхратський, І.** [Листи Івана Верхратського до Франца Міклошича] // Листування українських славістів з Францем Міклошичем. — Київ, 1993. — С. 75—84.

- - -

314. **Матеріялы** до словаря зоологичнего / [зібрав] И. Верхратскій // Вечерницѣ : Литературнє письмо для забавы и науки. — Львôвъ, 1863. — Число 11. — С. 87—88.

315. **Геккель, Е.** Проф. Е. Гикля Ботаника для шкôлъ низшихъ гимназіяльныхъ и реальныхъ / на рускій языкъ переложивъ Иванъ Верхратскій. — У Львовѣ, 1873 (Зъ типографіи Ставропигийського Института підъ зарядомъ Ст. Гучковського). — [4], 208 с. — Накладомъ «Просвѣты».
316. **Раме, М. К.** Вѣтка бозу : оповѣданьє / Уйда ; (зъ англійского) на рускій языкъ переложивъ Иванъ Верхратскій. — У Львовѣ, 1873. — 90, [1] с. — Накладомъ М. Ф. Порембы.
317. **Ґете, Й.** Найдений цвѣтъ : пôсля Ґете / [gefunden] Иванъ Верхратскій // Калина : [збірка поезій]. — Львôвъ, 1874. — С. 45—46.
318. **Андерсен, Г.-Х.** Шийка фляшки : казка Андерсена / переложив И. Верхратский // Правда. — У Львові, 1875. — Ч. 21. — С. 834—842.
319. **Словацький, Ю.** Заджумленыхъ батько : поема Юлія Словацкого / на рускій языкъ переложивъ Иванъ Верхратскій. — У Львовѣ, 1876 (Зъ типографіи Ставропигийського Института підъ зарядомъ Ст. Гучковского). — 30 с. — Накладом переводця.
320. **Чорнобровець** : Переспів Любарта Горовского. — Львів, 1878 (Печатня Товариства імени Шевченка). — 48 с.
321. **Рукопись** короледворска : зборникъ староческих епичних и лиричних пісєнь / переводъ Ив. Верхратского. — Львів, 1879 (Зъ печатнї Товариства імени Шевченка пôдъ управою К. Беднарского). — 52 с.
322. **Денниця** : Письмо литературно-наукове / выдатель и одвѣчательный ред. Иванъ Верхратскій (ч. 1—23/24). — Въ Станиславовѣ, 1880.
323. **Жертва** любви / переложивъ И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 1. — С. 7—10 ; ч. 2. — С. 25—28.
324. **За высоко** : Купець старого крою / пер. И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 1. — С. 2—4 ; ч. 2. — С. 18—24 ; ч. 3. — С. 33—38 ; ч. 4. — С. 50—54.
325. **Словацький, Ю.** Въ Швейцаріи : (Поема Юлія Словацкого) / перел. Л. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 19. — С. 289—290 ; ч. 20. — С. 306—307 ; ч. 21. — С. 321—323 ; ч. 22. — С. 337—339 ; ч. 23/24. — С. 353—354.
326. **Шашкевич, М.** Моє Небо : посля Маркіяна Шашкевича / перел. Любартъ Горовскій // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 1. — С. 7.
327. **Шиллер, Ф.** Переступникъ за для загубленеи чести / Шиллер ; перел. И. В. // Денниця. — Въ Станиславовѣ, 1880. — Ч. 1. — С. 7—10 ; ч. 2. — С. 25—28.
328. **O gospodarstwi** / pozbyraw z ruskogo i polskago Podolak. — Kraków, 1883. — 36 s. — Nakładem s czcionkami drukarni Związkowej.
329. **Списъ** важнѣйшихъ выразôвъ зъ рускои ботанічнои термінольоґіѣ и номенклятуры зъ оглядомъ на шкôльну науку въ высшихъ клясахъ ґімназіѣ / зладивъ проф. И. Верхратскій // Справозданє Директора ц. к. ґімназіи

академічнои у Львовѣ на рôкъ шкôльный 1892. — У Львовѣ, 1892. — С. 1—48.

330. **Списъ** важнѣйшихъ выразôвъ зъ рускои ботанічнои термінольогіѣ и номенклятуры зъ оглядомъ на шкôльну науку въ высшихъ клясахъ ґімназіѣ / зладивъ Иванъ Верхратскій. — У Львовѣ, 1892 (Зъ печатнї Товариства имени Шевченка пôдъ зарядомъ К. Беднарского). — 48 с.

331. **Verzeichniss** der wichtigerer botanischen Kunstausdrücke in ruthenischer Sprache mit Berücksichtigung des Schulunterrichtes ibn den höheren Classen der Gymnasien / Verf. Professor I. Werchratskij // Справозданє Директора ц. к. ґімназіи академічнои у Львовѣ на рôкъ шкôльный 1892. — У Львовѣ, 1892. — С. [?].

332. **Ломницький, А. М.** Мінеральогія на низші кляси шкіл середних : учебник А. М. Ломницкого : З 66 ритовинами / переложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. — У Львові, 1894 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 96, [2] с. : іл. — Накладом Фонду Краєвого.

333. **Ростафінський, О.** Д-ра Осипа Ростафиньского Ботанїка шкільна на низші кляси / на язик руский переложив Іван Верхратский. — У Львові, 1894 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 80 с.

334. **Ростафінський, О.** Ботанїка на висші кляси шкіл середних / після учебника О. Ростафиньского зладив Іван Верхратский. — Львів, 1896 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під управою К. Беднарского). — 150 с.

335. **Збірник** Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 1 / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1897 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [157] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

336. **Збірник** Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 2 / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1897 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [147] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

337. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 3. Вип. 2. Часть математично-природописна / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1898 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [147] с. — Накладом Товариства.

338. **Ломницький, А. М.** Мінеральогія на низші кляси шкіл середних : учебник А. М. Ломницкого : З 66 ритовинами / переложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. — Вид. 2-ге. — У Львові, 1898 (З печатнї В. А. Шийковского). — 92, [1] с. : іл.

339. **Ростафінський, О.** Ботанїка на низші кляси шкіл середних д-ра Осипа Ростафиньского / на язик руский переложив Іван Верхратский. — Вид. 2-ге. — У Львові, 1898 (З печатнї В. А. Шийковского). — 80 с.

340. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 7. Вип. 1. Часть математично-природописна / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1900 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [87] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

341. **Вакано, С.** Перед досьвітом : драма в чотирох відслонах Стефана Вакано / з нїмецкого переложив Іван Верхратский // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1901. — Т. 16, кн. [?]. — С. 196—234 ; кн. [?]. — С. 317—350.

342. **Вакано, С.** Перед досьвітом : драма в чотирох відслонах Стефана Вакано / з нїмецкого переложив Іван Верхратский. — Відбитка : Лїтературно-Науковий Вістник, т. 16, кн. [?]. — У Львові, 1901 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під управою К. Беднарского). — 77 с.

343. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 7. Вип. 2. Часть математично-природописна / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1901 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [225] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

344. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 8. Вип. 2. Часть математично-природописна / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1902 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [225] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

345. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 9 / під редакциєю Івана Верхратского, Дра Володимира Левицкого і Дра Евгена Озаркевича. — У Львові, 1903 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [355] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

346. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 10 / під редакциєю Івана Верхратского і Дра Володимира Левицкого. — У Львові, 1905 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [244] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

347. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 11 / під редакцією Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1907 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [209] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

348. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 12 / під редакцією Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1908 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [306] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

349. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 13 / під редакцією Івана Верхратского і Дра Володимира Левицького. — У Львові, 1909 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [192] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

350. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 14 / під редакцією Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1910 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [260] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

351. **З дяківської** лїтератури / записав коло Львова р. 1863 Іван Верхратський // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1913. — Т. 113. — С. 147. — (Miscellanea).

***

352. **Арсенич, П.** Природознавець і мовознавець Іван Верхратський / П. Арсенич // Львівщина'96 : регіон. річник. — Тернопіль, 1996. — С. 391—394.

353. **Бабій, І.** Опрацювання діалектної лексики у наукових студіях Івана Верхратського / І. Бабій // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 26—27.

354. **Барна, М. М.** Верхратський Іван Григорович (1846—1919) — видатний український природодослідник, ботанік, зоолог, мінералолог, засновник української природничо-наукової термінології, дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка (НТШ) / М. М. Барна // Барна, М. М. Видатні вчені-ботаніки : навч. посіб. / М. М. Барна, Л. С. Барна. — Тернопіль, 2013. — С. 31—32 : портр.

355. **Бичко, З.** Питання української діалектології в працях Івана Верхратського / З. Бичко // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 26.

356. **Білоніжка, П.** З історії української мінералогічної і кристалографічної термінології : (до 150-річчя від дня народження І. Верхратського) / П. Білоніжка, О. Матковський // Праці Наукового товариства імені Шевченка. — Львів, 1997. — Т. 1 : Геологія, геофізика, хемія, біохемія, матеріалознавство, механіка матеріалів. — С. 170—175.

357. **Білоніжка, П.** Роль Івана Верхратського в розробці української мінералого-кристалографічної термінології / П. Білоніжка, О. Матковський // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 23—24.

358. **Бокотей, А.** Пам'яти професора Івана Верхратського (1846—1919) / А. Бокотей, Ю. Кобів, П. Третяк // Праці Наукового товариства імені Шевченка. — Львів, 2014. — Т. 39 : Екологічний збірник. — С. 12—21.

359. **Бохорська, Л.** Іван Верхратський і наукова природнича термінологія / Л. Бохорська, Р. Вовченко, О. Матковський // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 22.

360. **Бурковська, О. Б.** Роль Івана Верхратського та Миколи Мельника у формуванні української термінології лісівництва / О. Б. Бурковська // Актуальні проблеми філології та перекладознавства. — Хмельницький, 2015. — Вип. 9. — С. 17—23.

361. **Бучко, Г.** Антропонімія в піснях, записаних Іваном Верхратським / Г. Бучко // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 16.

362. **Бучко, Д. Г.** Іван Верхратський — філолог і природознавець / Д. Г. Бучко // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 5—6.

363. **Вашків, Л.** Художня та літературно-критична творчість Івана Верхратського в оцінці Івана Франка / Л. Вашків // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного

українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 19.
364. **Гамалія, В. М.** Термінологічні праці І. Верхратського у справі розробки науково-природничої номенклатури / В. М. Гамалія // Магістеріум : Мовознавчі студії. — Київ, 2013. — Вип. 50. — С. 18—23.
365. **Гнатюк, М.** Безкомпромісна полеміка : До взаємин Івана Франка з Іваном Верхратським / М. Гнатюк // Дзвін. — 1996. — № 8. — С. 141—144.
366. **Гнатюк, М.** Іван Верхратський (1846—1919) / М. Гнатюк // «Твоїми говоритиму устами...» : Іван Франко в контексті свого часу. — Київ, 2021. — С. 75—77 : фот.
367. **Городецька, О. В.** Науково-педагогічна діяльність Івана Верхратського, 1846—1919 рр. : автореф. дис. … канд. пед. наук / Оксана Володимирівна Городецька ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2011. — 20 с.
368. **Городецька, О.** Науково-просвітницька діяльність Івана Верхратського в Науковому товаристві імені Шевченка в кінці XIX — першій половині XX ст. / О. Городецька // Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» : наук.-теорет. зб. — Переяслав-Хмельницький, 2009. — Вип. 18 : Педагогіка. Психологія. Філософія. — С. 34—39.
369. **Городецька, О.** Проблема культурного мовлення в науково-педагогічній спадщині Івана Верхратського / О. Городецька // Актуальні проблеми психології : зб. наук. пр. — Київ, 2009. — Т. 9. — С. 106—112.
370. **Городецька, О.** Роль Івана Верхратського в розвитку української наукової мови / О. Городецька // Studia Methodologica : альманах / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2010. — Вип. 30. — С. 256—260.
371. **Городецька, О. В.** Соціально-історичні передумови формування науково-педагогічного світогляду Івана Верхратського (1846—1919) / О. В. Городецька // Тернопіль і Тернопільщина в особах, подіях, документах : зб. наук. ст. і тез учасників І Регіон. наук.-практ. конф., приуроч. до Дня заснування м. Тернополя, 25 квіт. 2017 р., м. Тернопіль. — Тернопіль, 2017. — С. 11—15.
372. **Городецька, О.** Формування науково-педагогічного світогляду Івана Верхратського в контексті розвитку науки та освіти в Галичині: друга половина XIX — початок XX століття / О. Городецька // Рідна школа. — 2010. — № 12. — С. 49—53.
373. **Гувайнюк, Н.** Іван Верхратський у «Листуванні українських славістів з Францем Міклошичем» / Н. Гувайнюк // Тернопілля'96 : регіон. річник. — Тернопіль, 1996. — С. 394—396.

374. **Гузар, О.** Іван Верхратський і дискусія щодо усталення єдиних норм українського правопису у перші десятиліття XX століття / О. Гузар // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 28.
375. **Демидась, Н.** Рефлексація структури діалектного мовлення у працях Івана Верхратського / Н. Демидась // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 27—28.
376. **Загороднюк, І.** Іван Верхратський та його огляд біології кажанів і хіроптерофауни Галичини (1869) / І. Загороднюк, В. Пархоменко, С. Харчук // Праці Теріологічної школи. — Київ, 2017. — Т. 15. — С. 10—27.
377. **Заячук, В. Я.** Засновник українського природознавства, етнограф, педагог, громадський діяч : (До 100-річчя від дня смерті Івана Верхратського) / В. Я. Заячук // Наукові праці Лісівничої академії наук України. — Львів, 2019. — Вип. 19. — С. 223—226.
378. **Кисілевський, К.** Верхратський як філолог / К. Кисілевський // Київ. — Філядельфія, 1952. — Ч. 2. — С. 103—107.
379. **Кобів, Ю. Й.** Творці українського природознавства Іван Верхратський та Микола Мельник / Ю. Й. Кобів // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 495—511.
380. **Кравець, Н. Я.** Іван Григорович Верхратський — визначний природодослідник, педагог, громадський діяч : (До 168-річчя від дня народження) / Н. Я. Кравець, Г. М. Голіней // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 20: Біологія. — Київ, 2015. — Вип. 6. — С. 175—180.
381. **Кравець, Н. Я.** Науковий доробок видатного природодослідника Західного Поділля І. Г. Верхратського / Н. Я. Кравець // Внесок натуралістів-аматорів у вивчення біологічного різноманіття : матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 200-річчю від дня народження Л. Вагнера (14—16 трав. 2015 р., Берегово, Україна). — Берегово ; Ужгород, 2015. — С. 407—412.
382. **Левчук, О. І.** Атрибутивна характеристика коня в говорі батюків : (На матеріалі діалектних записів І. Верхратського) / О. І. Левчук // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. — Львів, 2017. — Вип. 64 (2). — С. 222—227.
383. **Лесюк, М. П.** Іван Верхратський — борець за чистоту літературної мови / М. П. Лесюк // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. — Івано-Франківськ, 2015. — № 2. — С. 68—75.

384. **Мельник, Я.** Із гімназійних (і не тільки) літ І. Франка : Дещо про його «злобні видумки» на Івана Верхратського / Я. Мельник // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. — Львів, 2010. — Вип. 51. — С. 166—176.

385. **Микитюк, О.** «А для мене найдорожчі кургани Вкраїни» / О. Микитюк // Дивослово. — 2003. — № 12. — С. 51—55.

386. **Микитюк, О.** Іван Верхратський — діалектолог / О. Микитюк // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. — Львів, 2004. — Вип. 34, ч. 2. — С. 137—141.

387. **Микитюк, О. Р.** Дещо про українську правописну традицію : На матеріалі праць Івана Верхратського / О. Р. Микитюк // Мова і культура. — Київ, 2004. — Вип. 7, т. 8 : Теорія і практика перекладу. — С. 117—122.

388. **Міщук, Н.** Науково-методична діяльність Івана Верхратського / Н. Міщук // Наукові записки. Серія: Педагогіка / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2008. — Вип. 3. — С. 83—85.

389. **Мовна, М.** Верхратський Іван (Верхратскій Иван ; крипт., псевд.: Г., І. В., Іван Правдолюб з Боднарова, Іван Щипавка, Лосун, Любарт Горовський, Любарт Співомир, Петро Правдолюб, Подоляк, Чайка І.) (26.04.1846, с. Більче Чортківського окр., Галичина (нині с. Більче-Золоте Борщів. р-ну Терноп. обл.) — 29.11.1919, м. Львів) — природознавець, мовознавець, педагог, письменник, перекладач, етнограф та громад. діяч / М. Мовна, П. Третяк // Наукове товариство імені Шевченка : енциклопедія. — Київ ; Львів ; Тернопіль, 2014. — Т. 2 : Бібл — Вес. — С. 607—610.

390. **Москаленко, А. А.** «Знадоби до словаря южноруского» Ів. Верхратського / А. А. Москаленко // Москаленко, А. А. Нарис історії української лексикографії / А. А. Москаленко. — Київ, 1961. — С. 73—76.

391. **Наконечна, Г.** Термінологічна концепція І. Верхратського / Г. Наконечна // Український правопис і наукова термінологія: історія, концепції та реалії сьогодення : матеріали засідань Мовознавчої комісії та Комісії всесвітньої літератури НТШ у Львові 1994—1995 рр. — Львів, 1996. — С. 149—156.

392. **Національна** наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт., 1996 р.) / Наук. т-во ім. Шевченка [та ін.]. — Тернопіль, 1996. — 48 с.

393. **Невідомська, Л.** Ів. Франко про наукову діяльність і літературну творчість Ів. Верхратського / Л. Невідомська, Л. Пархонюк // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 11—12.

394. **Один** із шкільних учителів І. Франка : До 125-річчя від дня народження І. Верхратського // Календар класного керівника на 1995—1996 навчальний рік. — Дрогобич, 1995. — С. 142—144.

395. **Одинцова, Г.** Іван Верхратський і проблема культури мовлення / Г. Одинцова // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 19—20.

396. **Панцьо, С.** Іван Верхратський: «Я русин есмь» / С. Панцьо, Н. Парасін // Тернопілля'96 : регіон. річник. — Тернопіль, 1996. — С. 95—100.

397. **Панцьо, С.** Іван Верхратський — дослідник лемківських говірок / С. Панцьо // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 13—14.

398. **Парасін, Н.** І. Верхратський про роль словотворення в українській літературній мові / Н. Парасін // Актуальні проблеми словотвору української мови : матеріали наук. читань, присвяч. пам'яті проф. Івана Ковалика. — Тернопіль, 1993. — С. 89—91.

399. **Парасін, Н. Д.** Лінгвістична діяльність І. Верхратського / Н. Д. Парасін // Актуальні питання розвитку мовознавства і літературознавства : тези й матеріали обл. наук.-практ. конф., присвяч. 50-річчю утворення ТДПІ ім. Я. О. Галана. — Тернопіль, 1990. — С. 22—23.

400. **Парасін, Н.** Лінгвістичні погляди І. Верхратського / Н. Парасін. — Тернопіль, 2004. — 115 с.

401. **Парасін, Н.** Методи тлумачення реєстрових слів у діалектних словниках І. Верхратського / Н. Парасін // Наукові записки. Серія: Мовознавство / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 1998. — Вип. 1 (8). — С. 15—19.

402. **Парасін, Н.** Мовно-картографічний опис Галичини Івана Верхратського / Н. Парасін // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 12—13.

403. **Парасін, Н.** Питання критеріїв літературної норми у працях І. Верхратського / Н. Парасін // Наукові записки. Серія: Мовознавство / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 1999. — Вип. 2. — С. 28—35.

404. **Парасін, Н.** Проблема міжмовних контактів у лінгвістичній концепції І. Верхратського / Н. Парасін // Українська мова і література: історія,

сучасний стан, перспективи розвитку : наук. щорічник. — Тернопіль, 1999. — С. 86—88.
405. **Парасін, Н. Д.** Роль І. Верхратського у виробленні теоретичних засад української лексикографії / Н. Д. Парасін // Актуальные проблемы исторической лексикологии и лексикографии восточнославянских языков : тез. докл. 2-й Всесоюз. конф. (Днепропетровск, 12—14 окт. 1988 г.) : в 2 ч. — Днепропетровск, 1988. — Ч. 2. — С. 107—108.
406. **Полюга, Л.** Іван Верхратський в епістолярію Івана Франка / Л. Полюга // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 9—10.
407. **Похила, Л.** Науково-методична діяльність Івана Верхратського / Л. Похила, Н. Міщук // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 14—15.
408. **Романюк, М.** Верхратський Іван Григорович / М. Романюк // Романюк, М. Оратаї журналістської ниви : Українські редактори, видавці, публіцисти / М. Романюк. — Львів, 2002. — С. 28—29.
409. **Романюк, М.** Верхратський Іван Григорович [26.04.1846, [м-ко Більче-Золоте, Борщів. р-ну Терноп. обл.] — 29.11.1919, м. Львів] — український філолог, письменник, редактор, природознавець / М. Романюк // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 1995. — Вип. 2. — С. 55—56.
410. **Свинко, Й.** Іван Верхратський — творець української мінералогічної термінології / Й. Свинко // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 24—25.
411. **Сениця, П.** Іван Верхратський / П. Сениця // Ювілейна книга Української Академічної Гімназії у Львові : На 100-річчя першого українського іспиту зрілости, 1878—1978. — Філядельфія ; Мюнхен, 1978. — С. 137. — (Професори Української Академічної Гімназії).
412. **Сокіл, Г.** Верхратський Іван Григорович / Г. Сокіл // Українська фольклористична енциклопедія. — Львів, 2018. — С. 104—105 : фот.
413. **Сохацький, М.** І. Г. Верхратський — відомий український філолог, письменник і природознавець / М. Сохацький // Літопис Борщівщини : іст.-краєзнав. зб. — Борщів, 1993. — Вип. 4. — С. 74—75.
414. **Хома, В.** Вчитель Каменяра / В. Хома // Народна творчість та етнографія. — 1988. — № 5. — С. 92—93.

415. **Хомляк, М.** Іван Верхратський (1846—1919) — природознавець, філолог, педагог, письменник / М. Хомляк, В. Шендеровський // Визначні постаті Тернопілля : біогр. зб. — Київ, 2003. — С. 34—35.

416. **Худаш, М. Л.** І. Г. Верхратський : (до 125-річчя з дня народження) / М. Л. Худаш // Мовознавство. — 1971. — № 4. — С. 63—68.

417. **Шевчук, О.** Іван Верхратський — автор перших шкільних підручників із зоології та ботаніки українською мовою / О. Шевчук // Студентський науковий вісник / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2008. — Вип. 17. — С. 90—92.

418. **Шендеровський, В.** Верхратський Іван / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 95—100.

419. **Шендеровський, В.** Натхненник української природничої науки / В. Шендеровський // Нехай не гасне світ науки. — Київ, 2006. — Кн. 2. — С. 41—48 : портр.

420. **Шуманська, Н.** Іван Верхратський — вчений, організатор і керівник Математично-природописно-лікарської секції НТШ у Львові / Н. Шуманська // Історія української науки на межі тисячоліть : зб. наук. пр. — Київ, 2005. — Вип. 18. — С. 231—237.

421. **Юрків, М.** Іван Верхратський про розвиток української літературної мови / М. Юрків // Національна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського вченого-природодослідника Івана Верхратського : матеріали конф. (Тернопіль, 22—23 квіт. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 18—19.

- - -

422. **175 років** від дня народження Івана Григоровича Верхратського (26.04.1846—29.11.1919) — філолога, письменника, природознавця // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2021 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2020. — Вип. 31. — С. 81—82.

423. **165 років** від дня народження Івана Григоровича Верхратського (26.04.1846—29.11.1919) — природознавця, педагога, мовознавця, письменника // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2011 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2010. — Вип. 21. — С. 47—50.

424. **160 років** від дня народження Івана Верхратського (26.04.1846—29.11.1919) — природознавця, педагога, мовознавця, письменника // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2006 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2005. — Вип. 16. — С. 44—45.

425. **Рожнятовська, О.** Природодослідник, мовознавець, філолог : До 170-річчя від дня народження І. Верхратського (1846—1919) / О. Рожнятовська // Дати і події : календар знамен. дат. — Київ, 2015. — № 1 (7) : Перше півріччя, 2016. — С. 97—101.

- - -

426. **Науковий** семінар з нагоди 175-річчя Івана Верхратського / редакція // Вісник НТШ. — Львів, 2021. — Число 65 (весна — літо). — С. 36.

Юліян Гірняк

Гірняк Юліян (8 вересня 1881 р., с. Струсів Теребовлянського повіту, тепер Тернопільського району Тернопільської області — 5 червня 1970 р., м-ко Пассейк, штат Нью-Джерсі, США) — фізико-хімік, педагог, публіцист, громадський діяч.

Початкову освіту здобув у рідному селі. У 1893—1900 рр. навчався в гімназії (чотири класи) та реальній школі (п'ятий клас) у м. Станислав. У 1901 р. вступив до Львівської політехніки, одночасно вивчав фізику та хімію у Львівському університеті. Здібного студента професор Іван Пулюй запросив до своєї лабораторії в Празі, де він упродовж зимового семестру 1904/1905 академічного року досліджував теплопровідність цукру у водному розчині. У 1905 р. Юліян Гірняк у Львівському університеті захистив дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії. Тоді ж склав учительський іспит і почав викладати в українській та польській гімназіях у Станиславові. Отримавши стипендію Міністерства освіти Австро-Угорщини, у 1907 р. для поглиблення знань із фізики та хімії поїхав на навчання до Лейпцига, де проводив дослідження в лабораторії Макса Планка у Фізико-хімічному інституті. Після повернення в 1911 р. до Львова викладав фізику, математику, хімію, а також українську й польську мови у філії Академічної гімназії. У 1911 р. продовжував наукові дослідження у Віденському університеті. У 1911/1912 навчальному році також був учителем каліграфії та стенографії Торговельної школи товариства «Просвіта» у Львові. З початком Першої світової війни вчений став активним учасником національно-визвольної боротьби, зокрема Стрілецького коша Українських січових стрільців. У червні 1915 р. при гуртку Пресової кватири леґіону УСС було засновано гімназійні курси, на яких викладали професори, серед них і доктор Ю. Гірняк.

31 серпня 1916 р. отримав посаду провідного вчителя, а 15 лютого 1917 р. — «сталого учителя» філії Академічної гімназії у Львові. У 1918 р. вченого запросили на викладацьку роботу в Кам'янець-Подільський український державний університет. Після його закриття в 1919 р. повернувся до Львова, брав активну участь у створенні Українського таємного університету. До 1925 р. — професор кафедри дослідницької фізики УТУ, читав дослідну фізику та провадив вправи з математики. У 1921—1923 рр. був ректором таємної Української високої технічної школи при УТУ. Від 1925 р. викладав фізику та хімію в Академічній українській гімназії у Львові.

У 1939 р. отримав призначення на посаду асистента при кафедрі фізики та колоїдної хімії, а згодом — доцента кафедри загальної й теоретичної термодинаміки Львівського політехнічного інституту. Наприкінці Другої

світової війни виїхав до Німеччини, де перебував у таборах для переміщених осіб, викладав у таборових школах. У 1950 р. вчений емігрував до США, займався теоретичними розробками в галузі математики, вів активну публіцистичну діяльність.

Упродовж життя Юліян Гірняк викладацьку роботу поєднував із науковою діяльністю. Учений започаткував низку новітніх наукових напрямів у галузях фізичної та хімічної кінетики, досліджував вплив синхронної зміни концентрації речовини й температури на перебіг хімічних реакцій, розробив принципи системного підходу до теоретичного аналізу рівнянь хімічної динаміки з урахуванням періодичності хімічних реакцій. Уклав два підручники з мінералогії та хімії для старших класів гімназій, які стали одними з перших україномовних видань у цих галузях.

Доктор Ю. Гірняк надавав також великого значення поширенню знань серед широких верств населення. У своїх публіцистичних статтях порушував проблеми національного розвитку та найважливішу серед них — «будучий приріст інтелігентних сил». Як активний член товариства «Ощадність» присвятив чимало публікацій темам економічного життя, організації власного капіталу, створення кооперативів як основи формування заможної української нації.

29 січня 1908 р. вченого обрано дійсним членом НТШ. У 1912 р. він був управителем Академічного дому товариства, неодноразово ставав делегатом від Математично-природописно-лікарської секції до Виділу НТШ. Уже в еміграції, у березні 1947 р., став одним із перших членів відновленого НТШ у Німеччині. У жовтні 1953 р. — членом Математично-природописно-лікарської секції НТШ-А (США), у квітні 1970 р. — членом Хімічно-біологічно-медичної секції НТШ-А. Брав участь у спільному Першому загальному науковому з'їзді НТШ-А та УВАН, що проходив у Нью-Йорку 26—28 грудня 1953 р. і був присвячений 80-річчю створення НТШ і 35-річчю заснування УВАН у Києві.

Доктор Юліян Гірняк — мало відомий загалу в Україні, хоча його науковий доробок є вагомим, адже вчений ще на початку XX ст. започаткував низку новітніх наукових напрямів у галузі хімічної кінетики.

Бібліографія

427. **Гірняк, Ю.** Кілька слів про теперішнє значінє хемії в природничих науках / Ю. Гірняк // Іскра. — [Львів], 1903. — Ч. 1 : Листопад. — С. 11—14 ; 1904. — Ч. 3 : Січень. — С. 8—13.

428. **Гірняк, Ю.** Ненастанна деґрадация енерґії конечна проява і причина всякого руху і житя в природї / Юлїян Гірняк // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1903. — Т. 21, кн. 2. — С. 73—83.

429. **Гірняк, Ю.** Роля сталої, плинної і ґазової фази в хемічній рівновазї / Юлїян Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї

Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1903. — Т. 9. — С. 1—42.

430. **Гірняк, Ю.** Роля сталої, плинної і ґазової фази в хемічній рівновазї / Юлїян Гірняк. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 9. — У Львові, 1903 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 42 с.

431. **Гірняк, Ю.** О проводї тепла цукру у воднім розчинї / написав Юлїян Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1907. — Т. 11. — С. 1—14.

432. **Гірняк, Ю.** О проводї тепла цукру у воднім розчинї / написав Юлїян Гірняк. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 11. — У Львові, 1907 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 12 с.

433. **Гірняк, Ю.** Про вплив синхронїчної зміни концентрациї на хід мономолєкулярної реакциї : (Реферовано на засїданю Мат.-прир.-лік. секциї дня 15. сїчня 1908) / написав Др. Юлїян Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1908. — Т. 12. — С. 1—14.

434. **Гірняк, Ю.** Про вплив синхронїчної зміни концентрациї на хід мономолєкулярної реакциї : (Реферовано на засїданю Мат.-прир.-лік. секциї дня 15. сїчня 1908) / написав Др. Юлїян Гірняк. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 12. — Львів, 1908 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 14 с.

435. **Гірняк, Ю.** Про періодичні хемічні реакциї : (Реферовано на засїданю Мат.-прир.-лік. секциї дня 10. вересня 1908) / написав Др. Юлїян Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1908. — Т. 12. — С. 1—8.

436. **Гірняк, Ю.** Про періодичні хемічні реакциї : (Реферовано на засїданю Мат.-прир.-лік. секциї дня 10. вересня 1908) / написав Др. Юлїян Гірняк. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 12. — Львів, 1908. — 8 с.

437. **Гірняк, Ю.** Вплив температури на скорість декількох хемічних реакций / написав Др. Юлїян Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1909. — Т. 13. — С. 1—19.

438. **Гірняк, Ю.** Замітки до рівнань моно- і бімолєкулярної хемічної кінетики / написав Др. Юлїян Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1909. — Т. 13. — С. 1—29.

439. **Гірняк, Ю.** Вплив температури на скорість декількох хемічних реакций : доповненє : (Реферовано на засїданю Мат.-прир.-лїк. секциї дня

30. грудня 1910) / написав Др. Юлїян Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1910. — Т. 14. — С. 1—7.

440. **Гірняк, Ю.** Вплив температури на скорість декількох хемічних реакций : доповненє : (Доповідь) / написав Др. Юлїян Гірняк. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 14. — У Львові, 1910 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 7 с.

441. **Гірняк, Ю.** Кілька слів про найновіші радіоактивні мінеральні води / Д-р Ю. Г. // Дїло. — Львів, 1910. — Ч. 197 (5 верес.). — С. 3—4.

442. **Hirniak, J.** Beiträge zur chemische Kinetik. I. (In zwei Teilen) / Julius Hirniak ; Ukrainische Schevchenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg, Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztliche Sektion. — Lemberg, 1911. — 101 S.

443. **Hirniak, J.** Zur Frage der periodischen Reaktionen / Julius Hirniak // Zeitschrift für Physikalische Chemie. — Leipzig, 1911. — Bd. 75, h. 6. — S. 675—680.

444. **Гірняк, Ю.** Начерк мінеральогиї і хемії для середних шкіл / написав Др. Юлїян Гірняк. — У Львові, 1912 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — IV, 123 с. : іл. — На обкл. назва: Мінеральогія і хемія. — Накладом Руского Товариства Педаґоґічного.

445. **Гірняк, Ю.** Дещо про теоретичне і методичне значінє сочинника температури скоростий процесів для хемічної кінетики / написав Др. Юлїян Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1913. — Т. 15, вип. 2. — С. 1—14.

446. **Гірняк, Ю.** Дещо про теоретичне і методичне значінє сочинника температури скоростий процесів для хемічної кінетики / написав Др. Юлїян Гірняк. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 15, вип. 2. — У Львові, 1913. — 14 с.

447. **Гірняк, Ю.** З Українського Технїчного Товариства у Львові під увагу нашій суспільности / секретар Товариства Ю. Гірняк // Дїло. — Львів, 1913. — Ч. 98 (6 мая). — С. 6. — (Економічні відомости).

448. **Гірняк, Ю.** Кольос модерної технїки / Др. техн. Ю. Г. // Ілюстрована Україна. — Львів, 1913. — Ч. 3. — С. 12—13.

449. **Гірняк, Ю.** Розвій наукових аксіомів / Ю. Гірняк // Дїло. — Львів, 1913. — Ч. 40 (22 лют.). — С. 1—2 ; ч. 41 (24 лют.). — С. 1—2 ; ч. 42 (25 лют.). — С. 1—2 ; ч. 43 (26 лют.). — С. 1—2.

450. **Гірняк, Ю.** Основи хемії для висших кляс ґімназияльних / написав Юлїян Гірняк. — Львів, 1914 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 71 с., 44 іл. — Накладом Українського Педаґоґічного Товариства.

451. **Гірняк, Ю.** Під розвагу нашої інтелїгенції / Д-р Ю. Гірняк // Українське Слово. — Львів, 1915. — Ч. [?] (28 падолиста). — С. [?] ; ч. [?] (12 груд.). — С. [?] ; 1916. — Ч. [?] (13 лют.). — С. [?].

452. **Гірняк, Ю.** Про потребу поглибленя суспільної, економічної і полїтичної думки / Ю. Гірняк // Українське Слово. — Львів, 1916. — Ч. 74 (?). — С. 3 ; ч. 132 (?). — С. 1, 2 ; ч. 134 (?). — С. 1, 2 ; ч. 135 (?). — С. 2.

453. **Гірняк, Ю.** Розкопуймо фундамент під золотоверхи народного храму / Д-р Ю. Гірняк // Українське Слово. — Львів, 1916. — Ч. 4 (13 лют.). — С. 2.

454. **Гірняк, Ю.** Кілька слів про наукову дїяльність нашого земляка п. Володимира Бачиньского / Др. Ю. Гірняк // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 85—88. — (Наукова хронїка).

455. **Гірняк, Ю.** Нова революція в науках : (Присвята проф. І. Огієнкови на великодну крашанку) / Ю. Гірняк // Український Вістник. — Львів, 1922. — Ч. 46 (16 квіт.). — С. 2, 3.

456. **Гірняк, Ю.** Як істнують і через що падуть кооперативи / Ю. Гірняк // Господарсько-кооперативний часопис. — Львів, 1924. — Ч. 4. — С. [?].

457. **Гірняк, Ю.** В справі одної галузи промислу / Д-р Ю. Гірняк // Діло. — Львів, 1925. — Ч. 160 (22 лип.). — С. 3.

458. **Гірняк, Ю.** З тайн радіотелєфонії / Д-р Ю. Гірняк // Діло. — Львів, 1925. — Ч. 86 (19 квіт.). — С. 7—8.

459. **Гірняк, Ю.** З якою бідою чоловік не може дати собі раду? / Ю. Гірняк // Свобода. — Львів, 1925. — Ч. 30 (26 лип.). — С. [?].

460. **Гірняк, Ю.** Потреба ініціятиви в промислі / Д-р Юл. Гірняк // Діло. — Львів, 1925. — Ч. 197 (5 верес.). — С. 3.

461. **За ощадність** : Відозва до Українського громадянства / Д-р Мих. Волошин, о. Дам. Лопатинський, д-р Кость Левицький, Омелян Саєвич, Д-р Юліян Гірняк // Діло. — Львів, 1927. — Ч. 239 (26 жовт.). — С. 4.

462. **Гірняк, Ю.** Організуймо великий рідний капітал для українських кооператив. Ч. 1 / Ю. Гірняк. — Львів : Ощадність, 1927 (Друкарня «Діла»). — 34 с. — Накладом Краєвого Товариства «Ощадність».

463. **Гірняк, Ю.** Орґанізація капіталу : Методи і засоби пропаґанди / Д-р Юліян Гірняк // Діло. — Львів, 1927. — Ч. 122 (4 лип.). — С. 2—3 ; ч. 126 (9 черв.). — С. 1—2 ; ч. 129 (12 черв.). — С. 3 ; ч. 134 (19 черв.). — С. 1—2 ; ч. 135 (21 черв.). — С. 1—2 ; ч. 136 (22 черв.). — С. 2 ; ч. 137 (23 черв.). — С. 2.

464. **Гірняк, Ю.** Справа орґанізації народнього капіталу / Ю. Гірняк // Діло. — Львів, 1927. — Ч. 13 (19 січ.). — С. 5—6 ; ч. 19 (27 січ.). — С. 2 ; ч. 21 (29 січ.). — С. 2. — (На економічні теми).

465. **Гірняк, Ю.** На передодні свята ощадности / Ю. Гірняк // Діло. — Львів, 1928. — Ч. 240 (26 жовт.). — С. 3.

466. **Hirniak, J.** O zasadniczych pojęciach, niektórych nowszych kierunkach i ogólnych paradoksach chemicznej kinetyki : (Odczyt wygloszony dnia 28 maja 1936 na I. posiedzeniu Oddziału Lwowskiego Związku Chemików Polskich) / Dr. Juljan Hirniak // Czasopismo Towarzystwa Aptekarskiego we Lwówie. — Lwów, 1936. — Rok 52, № 7. — S. 157—164 ; № 8. — S. 173—180 ; № 9. — S. 197—200.

467. **Hirniak, J.** O zasadniczych pojęciach, niektórych nowszych kierunkach i ogólnych paradoksach chemicznej kinetyki : (Odczyt wygloszony dnia 28 maja 1936 na I. posiedzeniu Oddziału Lwowskiego Związku Chemików Polskich) / Dr. Juljan Hirniak. — Odbitka : Czasopismo Towarzystwa Aptekarskiego we Lwówie, rok 52, № 7—9. — Lwów, 1936 (Drykarnia B. Połonieckiego). — 20 s. — Nakladem Towarzystwa Aptekarskiego.

468. **Гірняк, Ю.** «День ощадности»? / Д-р Юліян Гірняк // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 240 (30 жовт.). — С. 3.

469. **Гірняк, Ю.** Фрази та дійсність гасла «Свій до свого» : Чи можлива у нас поважна реалізація економічної самовистарчальности у щоденному житті? / Д-р Ю. Гірняк // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 89 (23 квіт.). — С. 1—2.

470. **Гірняк, Ю.** Частинна самовистарчальність? / Д-р Юліян Гірняк // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 100 (11 трав.). — С. 2.

471. **Гірняк, Ю.** Чи вміємо вести пропаґанду? / Д-р Юліян Гірняк // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 153 (16 лип.). — С. 1—2.

472. **Hirniak, J.** Zur Kinetik der Folgereaktionen Zweiter Ordnung / J. Hirniak // Acta Physicochimica U.R.S.S. — Moscow, 1941. — Vol. 4, № 5. — S. 613—629.

473. **Гірняк, Ю.** Назустріч вимогам нової дійсности : Фонд українських учених / Ю. Гірняк // Львівські вісті. — Львів, 1942. — Ч. 221 (30 верес.). — С. 1—2.

***

474. **Юліан Гірняк** / Р. Августин [та ін.] // Повернення із забуття : Невідомі імена видатних фізиків і математиків, вихідців із Тернопільщини — дійсних членів НТШ / Р. Августин [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — С. 65—66.

475. **Гірняк Юліан** (8.09.1881, с. Струсів Теребовлянського р-ну — після 1956, США) // Тернопіль. — Тернопіль, 1992. — Дод. № 3 : Українська гімназія в Тернополі, 1899—1944. — С. 81. — (Добре слово в декілька рядків).

476. **Юліан Гірняк** (1881—1970) — вчений у галузі хімії та фізики, громадський діяч // Визначні постаті Тернопілля : біогр. зб. — Київ, 2003. — С. 44.

477. **Гірняк Юліян** (08.09.1881—05.06.1970) — вчений хімік і фізик, доктор технічних наук, професор, дійсний член НТШ // Теребовлянщина :

іст.-краєзнав. та літ.-мист. журн. — Львів ; Теребовля, 1999. — Вип. 1. — С. 88—89. — (Вчені).

478. **Гірняк Юліан** — теоретик хімії та фізики // «Журавлина» книга : Тернопільська українська західна діаспора : словник імен. — Тернопіль, 1999. — Ч. 1 : А — Ї. — С. 132.

479. **Гірняк Юліан** (8.09.1881—5.06.1970) — фізик, математик, педагог // Ювілейна книга Української гімназії в Тернополі, 1898—1998 : До сторіччя заснування. — Тернопіль ; Львів, 1998. — С. 582.

480. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Leopolis scientifica. Наука у Львові до середини XX століття : зб. наук. пр. — Львів, 2020. — Ч. 2 : Точні науки. — С. 287—338. — Із змісту: Юліян Гірняк. — С. 296—298 : фот.

481. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Журнал фізичних досліджень. — Львів, 2018. — Т. 22, № 4. — 4003-1—4003-31. — Із змісту: Юліан Гірняк. — С. 4003-7—4003-9.

482. **Головач, Ю. В.** Фізики — дійсні члени Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові / Ю. В. Головач // Аксіоми для нащадків : Українські імена в світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 49—72. — Із змісту: Юліян Гірняк. — С. 52—53.

483. **Гривнак, Н.** Юліян Гірняк — учений, педагог, громадський діяч, публіцист : (До 130-річчя від народження) / Н. Гривнак // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2011. — Т. 8. — С. 678—685. — (Праці Наукового товариства ім. Шевченка ; т. 29).

484. **Губ'як, В.** Славетні імена Теребовлянщини / В. Губ'як // Дивослово. — 1996. — № 9. — С. 20—25. — Із змісту: Юліан Гірняк. — С. 23.

485. **Могильний, Л. П.** Гірняк Юліан Йосипович : Хімік, фізик, публіцист / Л. П. Могильний // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності. — Київ ; Чернівці, 2010. — С. 116—117 : фот.

486. **Романюк, Т.** Гірняк Юліян [08.03.1881, с. Струсів, тепер Теребовл. р-ну Терноп. обл. — 05.06.1970, м. Пассау, США] / Т. Романюк // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 1999. — Вип. 6. — С. 59—61.

487. **Сениця, П.** Юліян Гірняк / П. Сениця // Ювілейна книга Української Академічної Гімназії у Львові : На 100-річчя першого українського іспиту зрілости, 1878—1978. — Філядельфія ; Мюнхен, 1978. — С. 141. — (Професори УАГ).

488. **Шевчук, В.** Юліан Гірняк (1881—1970) — відомий у світі український учений / В. Шевчук // Світогляд. — 2018. — № 4 (72). — С. 40—51.

489. **Шевчук, В.** Юліян Гірняк — відомий у світі учений та невідомий в Україні : (До 110-річчя закону Гірняка періодичности концентраційних змін

у хемічних реакціях в однорідній субстанції) / В. Шевчук // Вісник НТШ. — Львів, 2018. — Число 59 : Весна — літо. — С. 73—77 : фот.

490. **Bruckner, E.** Die theoretischen Modelle für oscillatorisches Verhalten in der Chemie von J. Hirniak und A. J. Lotka — zwei Publikaytionen in der Zeitschrift für physikalische Chemie aus den Jahren 1910/11 / E. Bruckner // Zeitschrift für physikalische Chemie. — Frankfurt am Main, 1987. — Bd. 268, h. 6. — S. 1217—1222.

- - -

491. **125 років** від дня народження Юліана Гірняка (8.03.1881—5.06.1970) — вченого у галузі хімії та фізики, громадського діяча, публіциста // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2006 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2005. — С. 35—36.

492. **120 років** від дня народження Гірняка Юліана Йосиповича (8.03.1881—5.06.1970) — доктора технічних наук, теоретика хімії та фізики, члена НТШ // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2001 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 2000. — С. 63—64.

Іван Горбачевський

Горбачевський Іван (15 травня 1854 р., с. Зарубинці Збаразького повіту, нині Тернопільського району Тернопільської області — 24 травня 1942 р., м. Прага, Чехія) — біохімік, гігієніст, епідеміолог, педагог, громадський діяч.

Закінчивши в Збаражі народну школу, у 1864—1872 рр. навчався в Тернопільській класичній гімназії. У жовтні 1872 р. вступив на медичний факультет Віденського університету, де ретельно вивчав усі предмети. З юних років цікавився фізіологією та лікарською хімією, що й зумовило його вибір експериментальної медицини для подальшої діяльності. Під час навчання в 1874 р. провадив дослідження в Інституті хімії професора Шнайдера, а наступного року — в Інституті фізіології та лабораторії професора Брікке. У 1875 р. професор Е. Людвіг запросив І. Горбачевського в Інститут лікарської хімії при Віденському університеті, де він працював демонстратором, а згодом — асистентом. У 1877 р. з відзнакою закінчив медичні студії, здобув ступінь доктора всіх медичних наук, почав займатися викладацькою діяльністю та продовжував наукові дослідження в університетському Інституті лікарської хімії.

Враховуючи вагомі здобутки молодого вченого, ректорат Карлового університету в Празі запросив його на посаду професора лікарського факультету. У серпні 1883 р. Івана Горбачевського титуловано екстраординарним (надзвичайним) професором. У 1884 р. він став ординарним (звичайним) професором лікарської хімії, де пропрацював до 1917 р.: читав лекції із загальної й органічної хімії, фармакології, токсикології, дієтетики, фізіології та її складової — фізіологічної хімії. Пізніше вів курси харчової експертизи, а від 1887 р. викладав судову хімію. Був засновником і керівником

Інституту медичної хімії при університеті. Чотири рази І. Горбачевський займав посаду декана медичного факультету (1889—1890, 1894—1895, 1904—1905, 1911—1912), а в 1902—1903 рр. був ректором Карлового університету. У Празі професор став членом Крайової санітарної ради: за його рекомендаціями було розроблено системи очистки стічних вод, замінено водопостачання міста. За визначну наукову діяльність ученого обрали членом Королівського чеського товариства наук.

У 1906 р. Івана Горбачевського запросили до складу Найвищої санітарної ради при Міністерстві внутрішніх справ у Відні, яка опікувалась питаннями медицини та гігієни. Згодом став її президентом. На відзначення наукового авторитету професора Івана Горбачевського було обрано дійсним радником цісарського двору (1905) та довічним членом Палати панів Австрійського парламенту з правом «ексцеленція» (1909).

У серпні 1917 р. цісар погодив призначення І. Горбачевського міністром із вимогою створення вперше у світовій практиці Міністерства народного здоров'я Австро-Угорщини, а 30 липня 1918 р. вченого офіційно затвердили на посаду міністра. За період його роботи міністром здоров'я було розроблено проєкт розбудови й програму дій міністерства, за якими згодом розвивались аналогічні структури в Англії, Франції та інших державах Європи. У кінці жовтня 1918 р. «з причини негативного становища більшості міністерської ради в справі поділу Галичини, що його домагалася Українська Парламентська Репрезентація» подав заяву на звільнення.

У Відні став співорганізатором Українських університетських курсів, які згодом було реорганізовано в Український вільний університет. Офіційне відкриття навчального закладу відбулося 17 січня 1921 р., а в жовтні його переведено до Праги. Іван Горбачевський, останні десятиліття життя якого тісно пов'язані з УВУ, багаторазово обирався ректором цього університету (1923—1924, 1931—1934), а також був почесним доктором права (від 1934) та почесним професором (від 1937). На посаді ректора університету зумів забезпечити навчальний процес, зберегти кадри старшого покоління українських учених, виховати й сформувати їх гідних наступників, розвивати та постійно поповнювати бібліотеку. На початку 30-х років саме І. Горбачевський врятував УВУ як навчальний заклад, вирішивши питання дофінансування навчального процесу, щоб, як зазначав С. Дністрянський, «зберегти цю одиноку святиню науки, якої наш народ не міг здобути на своїй рідній землі». В Українському вільному університеті вчений читав лекції та вів лабораторні вправи з органічної, неорганічної та фізіологічної хімії, хімії металів і хімії циклічних сполук, а також — лабораторні заняття. Водночас викладав органічну хімію в Українській господарській академії в Подебрадах, а в Українському вищому педагогічному інституті ім. М. Драгоманова — неорганічну хімію. З ініціативи ректора Українського вільного університету в травні 1925 р. в Празі було засновано товариство «Музей визвольної боротьби

України», у якому обирався до 1935 р. головою його Управи, виношував ідею побудови Українського дому.

Наукова спадщина Івана Горбачевського — вагомий внесок у розвиток української, чеської та світової науки загалом. Професор, який був неперевершений у доказовості, точності й обґрунтуванні своїх положень, залишив понад 70 наукових праць переважно експериментального характеру з хімії, біохімії, епідеміології, судової медицини й токсикології, понад 100 рефератів із медицини та гігієни. Більшу частину свого життя присвятив вивченню хімічного складу й хімічних процесів у організмі здорової та хворої людини, з'ясуванню причин та опрацюванню способів лікування багатьох недуг. Ще студентом розпочав наукові дослідження з медичної хімії й на другому курсі університету опублікував свою першу наукову працю «Über den Nervus vestibuli». У 1882 р. вперше у світі синтезував сечову кислоту, а в подальших дослідженнях описав її будову й нові методи синтезу, встановив джерела й шляхи її утворення в людському й тваринному організмах. Учений синтезував також креатин, метилсечову кислоту, відкрив фермент ксантиноксидазу, вивчав сечові камені. Наукові дослідження, присвячені синтезу пуринових основ, дозволили розробити способи одержання ксантину й гуаніну. І. Горбачевський один із перших вказав, що амінокислоти є складовими білків. Встановив, що сечова кислота й ксантинові основи мають спільне походження та їх вихідним матеріалом є нуклеїнові кислоти. Професор запропонував нову методику визначення місткості азоту в сечі та інших речовинах, розробив методику викривання барвника крові для потреб судово-лікарської медицини. Предметом наукового дослідження вченого також були санітарні норми питної води, вітаміни й токсикологія. Збирав матеріали з питань фізіології, гігієни, харчування та економічного стану українських селян.

У серпні 1900 р. професор очолював українську делегацію на Міжнародному лікарському конгресі в Парижі, де був обраний віце-президентом форуму та президентом Хімічної секції. Того ж року очолив Біологічну секцію на III З'їзді чеських природодослідників і лікарів. У 1909 р. Івана Горбачевського як одного з найбільш авторитетних українських науковців було запрошено на Перший просвітньо-економічний конгрес, що проводився у Львові за організаційної підтримки митрополита Андрея Шептицького. Професор був членом і головою Українського академічного комітету, заснованого наприкінці 1925 р. для налагодження зв'язків із закордонними вченими та науковими організаціями для надання допомоги українським науковцям-емігрантам. З ініціативи вченого та за його безпосередньої участі й підтримки Українського академічного комітету в Празі було організовано та проведено Перший український науковий з'їзд (1926), на якому він головував, та Другий український науковий з'їзд (1932), де він був протектором.

Іван Горбачевський був не лише визначним ученим, але й великим педагогом. Його глибокі знання медичних наук, наснага, щирість, об'єктивне та добросердне ставлення до всіх забезпечили професорові велику шану серед студентства. Він не тільки передавав знання й будив творчість студентів, але й виховував і вишколював із них висококваліфікованих лікарів і науковців.

Багато уваги І. Горбачевський приділяв роботі над університетськими посібниками. У 1904—1908 рр. видав у чотирьох томах підручник із лікарської хімії чеською мовою. Підготував два томи підручника з органічної й неорганічної хімії українською мовою, з яких перший том — «Органічна хімія» — опубліковано в Празі в 1924 р., а другий залишився в рукопису. Був одним із фундаторів української хімічної термінології.

Наукові відкриття й викладацька діяльність професора Івана Горбачевського були високо оцінені. Він удостоєний однієї з найвищих державних нагород Австро-Угорщини — ордена Залізної Корони III ступеня (1898), відзначений почестями Віденського та Львівського університетів, Карлового університету в Празі й Яґеллонського університету в Кракові. Учений був членом Вільнюського медичного товариства, Краківського лікарського товариства, Товариства хімічного промислу в Чехії, Королівського чеського товариства наук, надзвичайним членом Українського наукового інституту в Берліні, номінувався на Нобелівську премію (1911). 1 жовтня 1910 р. отримав титул почесного президента Українського лікарського товариства. У 1925 р. був обраний дійсним членом Всеукраїнської академії наук у Києві. На знак протесту проти Голодомору 1932—1933 рр. в Україні вчений зрікся звання українсько-радянського академіка.

Іван Горбачевський стояв і біля витоків Наукового товариства імені Шевченка. У 1899 р. став дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції. Долучився до створення Лікарської комісії Товариства (1897). У 1911—1918 рр. обирався головою Математично-природописно-лікарської секції. У 1937 р. номінований почесним членом Товариства. Як дійсний член НТШ І. Горбачевський активно поринув у боротьбу галицької інтелігенції за відкриття Українського університету у Львові. Так у 1902 р. він увійшов до складу української делегації, учасники якої обговорювали це питання на зустрічах із міністром освіти доктором Гартлем та прем'єр-міністром доктором Кербером. Саме Іван Горбачевський виголосив промову, присвячену цій проблемі. Як один із представників Української Парламентської Репрезентації 8 травня 1917 р. брав участь у нараді в уряді Австро-Угорщини для розгляду низки важливих українських питань, які потребували розв'язання. Звертаючись до президента міністрів Клям-Мартініца, професор наголосив, що вимога про створення Українського університету у Львові залишилася невиконаною.

Учений завжди був у центрі громадського життя. Під час навчання в Тернопільській гімназії юнак став членом гуртка української учнівської молоді «Громада», у 1871—1872 рр. очолював його. У Відні входив до студентського

товариства «Січ», а в 1875—1877 рр. був його головою. У 1902 р. Іван Горбачевський разом із професором Іваном Пулюєм заснували об'єднання «Українська громада», метою якого була матеріальна та моральна підтримка українських студентів, які навчалися в Празі. Науковці не лише читали лекції, а й організовували дозвілля, створили фонд підтримки для найубогіших. На початку Першої світової війни він був одним із засновників Комітету допомоги українським біженцям із Галичини в Празі, який також заопікувався й пораненими вояками та військовополоненими українцями. Крім організаційних питань, члени Комітету облаштовували шкільні курси для українських дітей, проводили спільні святкові імпрези. 2 листопада 1919 р. професор очолив збори протесту української академічної молоді, які організувало товариство «Січ» на знак протесту проти діяльності польської влади в Східній Галичині. У 1933 р. І. Горбачевського обрали почесним головою Українського правничого з'їзду. Професор був одним з організаторів і головою Комітету оборони Карпатської України, що сформувався в Празі для підтримки Карпато-Української держави, проголошеної в 1939 р.

Ім'я Івана Горбачевського стало символом і взірцем науковця, патріота, який усе своє життя віддав служінню науці та рідному народові. Головним кредом професора було вироблення знань про людину та природу, поширення правди, справедливості й добра між людьми. Перебуваючи понад 60 років поза межами України, ніколи не поривав із рідною землею, жив її численними болями та радощами.

Бібліографія

493. **Horbaczewski, J.** Über den Nervus vestibuli : (Mit 1 Taf.) / Johann Horbaczewski // Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe. — Wien, 1875. — Bd. 71, Abth. 3. — S. 312—320.

494. **Horbaczewski, J.** Über den Nervus vestibuli / Johann Horbaczewski. — Wien, [1875]. — 9 S.

495. **Horbaczewski, J.** Über die durch Einwirkung von Salzsäure aus den Albuminoiden entstehenden Zersetzungsproducte. I. Abh. / Johann Horbaczewski // Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe. — Wien, 1879. — Bd. 80, Abth. 2. — S. 101—123.

496. **Horbaczewski, J.** Über die durch Einwirkung von Salzsäure aus den Albuminoiden entstehenden Zersetzungsproducte / Johann Horbaczewski. — Wien, [1879 (1880)]. — 22 S.

497. **Horbaczewski, J.** Synthese der Harnsäure / Johann Horbaczewski // Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe. — Wien, [1882]. — Bd. 86, Abth. 2. — S. 963—964.

498. **Horbaczewski, J.** Über das Verhalten des Elastins bei der Pepsinverdauung / Johann Horbaczewsky // Zeitschrift für Physiologische Chemie. — Strassburg, 1882. — Bd. 6, h. 4/5. — S. 330—345.
499. **Horbaczewski, J.** Beiträge zur Lehre von der Urämie / Johann Horbaczewski // Medizinische Jahrbücher : Herausgegeben von der K. K. Gesellschaft der Ärzte zu Wien. — Wien, [1883]. — Jg. 1883. — S. 380—395.
500. **Horbaczewski, J.** Synthese der Harnsäure / Johann Horbaczewski // Monatshefte für Chemie und verwandte Teile anderer Wissenschaften : Gesammelte Abhandlungen aus den Sitzungsberichten der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. — Wien, 1883. — Bd. 3 : Jg. 1882. — S. 796—797.
501. **Horbaczewski, J.** O umělé kyselině močové a methylmočové / Johann Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1885. — Roč. 9. — S. 225—229.
502. **Horbaczewski, J.** Über künstliche Harnsäure und Methylharnsäure / Johann Horbaczewski // Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe. — Wien, 1885. — Bd. 91, Abth. 2. — S. 1040—1046.
503. **Horbaczewski, J.** Neue Synthese des Kreatins / Johann Horbaczewski // Medizinische Jahrbücher : Herausgegeben von der K. K. Gesellschaft der Ärzte zu Wien. — Wien, [1886]. — Jg. 1885. — S. 459—462.
504. **Horbaczewski, J.** Notiz über die volumetrische Bestimmung des Gesammtstickstoffes im Harne und anderen Objecten aus dem Thierkörper / Johann Horbaczewski // Medizinische Jahrbücher : Herausgegeben von der K. K. Gesellschaft der Ärzte zu Wien. — Wien, 1886. — Jg. 1886. — S. 117—120.
505. **Horbaczewski, J.** Nová synthesa kreatinu / prof. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1886. — Roč. 10. — S. 29—31.
506. **Horbaczewski, J.** O produktách rozkladů, které vznikají působením kyseliny solné v na albuminoidy. Odděleni druhé / sděluje prof. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1886. — Roč. 10. — S. 1—8.
507. **Horbaczewski, J.** O určování dusíku v moči / sděluje prof. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1886. — Roč. 10. — S. 161—162.
508. **Horbaczewski, J.** Über die durch Einwirkung von Salzsäure aus den Albuminoiden entstehenden Zersetzungsproducte / Johann Horbaczewski // Monatshefte für Chemie und verwandte Teile anderer Wissenschaften : Gesammelte Abhandlungen aus den Sitzungsberichten der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. — Wien, 1886. — Bd. 6 : Jg. 1885. — S. 639—650.
509. **Horbaczewski, J.** Über die durch Einwirkung von Salzsäure aus den Albuminoiden entstehenden Zersetzungsproducte. II. Abh. / Johann Horbaczewski // Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der

Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe. — Wien, [1886]. — Bd. 92, Abth. 2. — S. 657—668.

510. **Horbaczewski, J.** Über künstliche Harnsäure und Methylharnsäure / Johann Horbaczewski // Monatshefte für Chemie und verwandte Teile anderer Wissenschaften : Gesammelte Abhandlungen aus den Sitzungsberichten der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. — Wien, 1886. — Bd. 6 : Jg. 1885. — S. 356—362.

511. **Horbaczewski, J.** Pokusy o tvoření se kyseliny močové v lidském organismu / J. Horbacevski, Fr. Kanéra // Listy chemické. — V Praze, 1887. — Roč. 11. — S. 1—64.

512. **Horbaczewski, J.** Über den Einfluss von Glycerin, Zucker und Fett auf die Ausscheidung der Harnsäure beim Menschen / J. Horbaczewski, F. Kaněra // Monatshefte für Chemie und verwandte Teile anderer Wissenschaften : Gesammelte Abhandlungen aus den Sitzungsberichten der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. — Wien, 1887. — Bd. 7 : Jg. 1886. — S. 105—120.

513. **Horbaczewski, J.** Über eine neue Synthese und die Constitution der Harnsäure / Johann Horbaczewski // Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe. — Wien, [1887]. — Bd. 95, Abth. 2. — S. 825—831.

514. **Horbaczewski, J.** Weitere synthetische Versuche über die Constitution der Harnsäure und Bemerkungen über die Entstehung derselben im Thierkörper / Johann Horbaczewski // Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe. — Wien, [1887]. — Bd. 96, Abth. 2. — S. 849—858.

515. **Horbaczewski, J.** Další synthetické pokusy o konstituci kyseliny močové a poznámky o jejím vzniku v těle zvířecím / Prof. J. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1888. — Roč. 12. — S. 113—117.

516. **Horbaczewski, J.** Nová synthesa a konstituce kyseliny močové / prof. Dr. J. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1888. — Roč. 12. — S. 3—6.

517. **Horbaczewski, J.** Über eine neue Synthese und die Constitution der Harnsäure / Johann Horbaczewski // Monatshefte für Chemie und verwandte Teile anderer Wissenschaften : Gesammelte Abhandlungen aus den Sitzungsberichten der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. — Wien, 1888. — Bd. 8 : Jg. 1887. — S. 201—207.

518. **Horbaczewski, J.** Weitere synthetische Versuche über die Constitution der Harnsäure und Bemerkungen über die Entstehung derselben im Thierkörper / Johann Horbaczewski // Monatshefte für Chemie und verwandte Teile anderer Wissenschaften : Gesammelte Abhandlungen aus den Sitzungsberichten der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. — Wien, 1888. — Bd. 8 : Jg. 1887. — S. 584—593.

519. **Horbaczewski, J.** Untersuchungen über die Entstehung der Harnsäure im Säugethier-Organismus / Johann Horbaczewski. — Wien, 1889. — 18 S.

520. **Horbaczewski, J.** Untersuchungen über die Entstehung der Harnsäure im Säugethier-Organismus / Johann Horbaczewski // Monatshefte für Chemie und verwandte Teile anderer Wissenschaften : Gesammelte Abhandlungen aus den Sitzungsberichten der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. — Wien, 1890. — Bd. 10 : Jg. 1889. — S. 624—641.

521. **Horbaczewski, J.** O vzniku kyseliny močové u ssavců / J. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1890. — Roč. 14. — S. 57—58, 98—104.

522. **Horbaczewski, J.** K theorii původu kyseliny močové / piše prof. dr. J. Horbaczewski // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1891. — Č. 50 (12 pros.). — S. 1024—1027.

523. **Horbaczewski, J.** Přispěvky ku poznání původu kyseliny močové a zásad xanthinových, jakož i ku vzniku leucocytos u ssavců : (Dle pokusů, jež z části provedeny pp. Sadoweněm, Mrázkem a Formánkem) / napsal J. Horbaczewski // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1891. — Č. 38 (19 září). — S. 773—775 ; č. 39 (26 září). — S. 793—795 ; č. 40 (3 říj.). — S. 813—815 ; č. 41 (10 říj.). — S. 837—839 ; č. 42 (17 říj.). — S. 856—859 ; č. 43 (24 říj.). — S. 877—879 ; č. 44 (31 říj.). — S. 897—899 ; č. 45 (7 list.). — S. 917—919 ; č. 46 (14 list.). — S. 935—937 ; č. 47 (21 list.). — S. 957—959 ; č. 48 (28 list.). — S. 977—979.

524. **Horbaczewski, J.** Die Ausscheidung der Harnsäure und die Zahl der Leukocyten im menschlichen Blute nach Aufnahme von Chinin, Atropin, Pilocarpin, Antipyrin und Antifebrin / J. Horbaczewski // Deutsche medizinische Wochenschrift. — Stuttgart, 1892. — Bd. 18, № 34. — S. 772—773.

525. **Horbaczewski, J.** Beiträge zur Kenntniss der Bildung der Harnsäure und der Xanthinbasen, sowie der Entstehung der Leucocytosen im Säugethierorganismus : (Nach Versuchen, die zum Theile von den Herren Sadowenj, Mrazek und Formanek ausgeführt wurden) / Johann Horbaczewski // Monatshefte für Chemie und verwandte Teile anderer Wissenschaften : Gesammelte Abhandlungen aus den Sitzungsberichten der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. — Wien, 1892. — Bd. 12 : Jg. 1891. — S. 221—275.

526. **Horbaczewski, J.** Ku známosti o účinku nucleinu : (Předběžné sděleni) / napsal prof. Dr. Horbaczewski // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1892. — Č. 31 (30 července). — S. 617—619 ; č. 32 (6 srpna). — S. 639—641.

527. **Horbaczewski, J.** Zur Kenntnis der Nucleinwirkung : (Vorläufige Mittheilung) / Prof. Dr. J. Horbaczewski // Allgemeine Wiener medizinische Zeitung. — Wien, 1892. — Jg. 37, № 32. — S. 359—360 ; № 33. — S. 371—372.

528. **Horbaczewski, J.** Zur Theorie der Harnsäurebildung im Säugethierorganismus / Johann Horbaczewski. — Wiesbaden, 1892. — 19 S.

529. **Horbaczewski, J.** Ernst Wilhelm von Brücke / J. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1892. — Roč. 16. — S. 176.
530. **Horbaczewski, J.** Bemerkungen zum Vortrage des Hrn. Albr. Kossel «Uber Nucleinsäure» / J. Horbaczewski // Archiv für Physiologie. — Leipzig, 1893. — Jg. 1893. — S. 109—115.
531. **Horbaczewski, J.** Analysa dvou vzácných kamenů močových / prof. J. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1894. — Roč. 18, č. 1/2 (15 led.). — S. 4—5 ; č. 3 (1 ún.). — S. 33.
532. **Horbaczewski, J.** Analyse zweier seltener Harnsteine / Johann Horbaczewski // Zeitschrift für Physiologische Chemie. — Strassburg, 1894. — Bd. 18, h. 3/4. — S. 335—340.
533. **Horbaczewski, J.** Děleni kyseliny močée od zásad xanthinových / I. Horbaczewski // Listy chemické. — V Praze, 1894. — Roč. 18, č. 17 (1 list.). — S. 273—274 ; č. 18 (15 list.). — S. 289—291.
534. **Horbaczewski, J.** Über die Trennung der Harnsäure von den Xanthinbasen / Johann Horbaczewski // Zeitschrift für Physiologische Chemie. — Strassburg, 1894. — Bd. 18, h. 3/4. — S. 341—350.
535. **Горбачевський, І.** О кристаліїзованім ксантинї і ґуанїнї / написав І. Горбачевский // Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1897. — Т. 1. — С. 1—4.
536. **Horbaczewski, J.** Über krystallisiertes Xanthin und Guanin / Johann Horbaczewski // Hoppe-Seyler's Zeitschrift für Physiologische Chemie. — Strassburg, 1897. — Bd. 23, h. 3. — S. 226—230.
537. **Горбачевський, І.** Загальний метод добуваня нуклєінного квасу з орґанів : Тимчасова звістка / проф. д-р Іван Горбачевский // Лїкарський збірник. — У Львові, 1898. — Т. 1, вип. 1. — С. 1—6. — (Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 3, вип. 1 : Часть лїкарська).
538. **Горбачевський, І.** Загальний метод добуваня нуклєінного квасу з орґанів : Тимчасова звістка / проф. д-р Іван Горбачевский. — Відбитка : Лїкарський збірник, т. 1, вип. 1. — У Львові, [1898]. — 4 с.
539. **Horbaczewski, J.** O krystalovaném xanthine a guanine. S 2 obrazci v textu / podává J. Horbaczewski // Věstník Královské české společnosti náuk. Třída mathematicko-přírodovědecká = Sitzungsberichte der Königl. Böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftliche Classe. — V Praze, 1898. — Roč. 1897, pt. 1. — S. 1—5.
540. **Горбачевський, І.** Причинки до пізнаня виживи сїльської людности галицького Подїля / проф. д-р Іван Горбачевский // Лїкарський збірник. — У Львові, 1899. — Т. 2, вип. [2]. — С. 1—6. — (Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 5, вип. 2 : Часть лїкарська).

541. **Горбачевський, І.** Причинки до пізнаня виживи сїльської людности галицького Подїля / написав Др. Іван Горбачевский. — Відбитка : Лїкарський збірник, т. 2, вип. [2]. — У Львові, 1899 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 16 с. : табл. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

542. **Горбачевський, І.** Оповѣстка въ справѣ XIII мѣжнародного лѣкарского конґресу, котрый вôдбуде ся въ Парижи пôдчасъ всесвѣтнои выставы вôдъ 2 до 9 серпня 1900 р. / Проф. Д-ръ Иванъ Горбачевскій, голова [та ін.] // Дѣло. — Львôвъ, 1900. — Ч. 75 (1 (14) цвѣтня). — С. 2—3.

543. **Горбачевський, І.** Про виказанє закраски крови / написав Проф. Др Іван Горбачевський // Лїкарський збірник. — У Львові, 1901. — Т. 3, вип. 2. — С. 1—4. — (Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 8, вип. 1 : Часть лїкарська).

544. **Горбачевський, І.** Про повстанє товщу в звіриннім орґанїзмі / написав Проф. Др Іван Горбачевський // Лїкарський збірник. — У Львові, 1901. — Т. 3, вип. 2. — С. 1—4. — (Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 8, вип. 1 : Часть лїкарська).

545. **Horbaczewski, J.** K otázce o tvorbé tuku ve zvířecím organismu / J. Horbaczewski // Zprávy sjezdu českých lékařů a přírodozpytců. — V Praze, 1901. — S. [?].

546. **Horbaczewski, J.** O dokazováni krve v soudních případech / J. Horbaczewski // Zprávy sjezdu českých lékařů a přírodozpytců. — V Praze, 1901. — S. [?].

547. **Horbaczewski, J.** O látkách živných k výživě živočišstva sloužících : řeč, kterou při své slavnostní instalaci měl rector magnificus České University Jan Horbaczewski ve velké aule Karolinské : 25. listopadu 1902. — V Praze, 1902. — 23 s. — Nákladem vlastním.

548. **Horbaczewski, J.** O látkách živných k výživě živočišstva sloužících : (Instalační rektorská řeč v Prage) / Jan Horbaczewski // ŽIVA. — V Praze, [1903]. — Roč. 13, č. 1. — S. 1—14.

549. **Авдиєнция** в справі руського унїверзитету // Дїло. — Львів, 1904. — Ч. 63 (18 (31) марта). — С. 1. — У тексті слова Рад. дв. Проф. д-ра Горбачевського та Проф. д-ра Пулюя на послуханю у Його Ексц. мінїстра осьвіти д-ра фон Гартля дня 26-го сїчня 1902 року.

550. **Авдиєнція** в справі руського унїверзитету // О руський унїверзитет у Львові. — Львів, 1904 (З друкарнї Народової (Манєцких) у Львові). — С. 14—20. — У тексті слова Рад. дв. Проф. д-ра Горбачевського та Проф. д-ра Пулюя на послуханю у Його Ексц. мінїстра осьвіти д-ра фон Гартля дня 26-го сїчня 1902 року.

551. **Ваша** Ексцулєнциє! : (Мемориял) / Делєґати Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові: Рад. дв. Проф. д-р Іван Горбачевський, Проф. д-р Іван Пулюй, Проф. д-р Смаль-Стоцький, Посол до Ради держ. Юліян Романчук, Посол до Ради держ. Олександер Барвінський // О руський унїверзитет у Львові. — Львів, 1904 (З друкарнї Народової (Манєцких) у Львові). — С. 5—13.

552. **Горбачевський, І.** До руської інтелїґенциї / Рад. дв. Проф. д-р І. Горбачевський, Проф. д-р І. Пулюй // Дїло. — Львів, 1904. — Ч. 62 (17 мар.). — С. 1—2.

553. **Горбачевський, І.** До руської інтелїґенциї / Рад. дв. Проф. д-р І. Горбачевський, Проф. д-р І. Пулюй // О руський унїверзитет у Львові. — Львів, 1904. — С. 3—4.

554. **Horbaczewski, J.** Chemie lékařská. I. díl. Chemie anorganická. Se 75 illustracemi v textu a 2 spektralníma tabulkama / napsal Dr. Jan Horbaczewski. — V Praze : Grosman a Svoboda, 1904. — 324 s. : il., 2 volné tabulky. — (Knihy praktického lékaře ; IV). — Vydáno za podpory České Akademie Císaře Františka Josefa I.

555. **Горбачевський, І.** Уваги о термінольоґії хемічній / подав Др. Іван Горбачевский // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1905. — Т. 10. — С. 1—7.

556. **Горбачевський, І.** Уваги о термінольоґії хемічній / подав Др. Іван Горбачевский. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 10. — У Львові, 1905. — 7 с.

557. **Horbaczewski, J.** Chemie lékařská. II. díl. Chemie organická / napsal Dr. Jan Horbaczewski. — Praha : Grosman a Svoboda, 1905. — 331 s. : il. — Vydáno za podpory České Akademie Císaře Františka Josefa I.

558. **Horbaczewski, J.** Chemie lékařská. III. díl. Chemie fysiologická. I. část. / napsal Dr. Jan Horbaczewski. — V Praze : Grosman a Svoboda, 1907. — 344 s. : tab. — Vydáno za podpory České Akademie Císaře Františka Josefa I.

559. **Горбачевський, І.** Нїтропруссідова реація білковин / Др. Іван Горбачевський // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Віднї. — У Львові, 1908. — С. 245—246.

560. **Horbaczewski, J.** Chemie lékařská. III. díl. Chemie fysiologická. II. část. Se spektrálni tabulkou / napsal Dr. Jan Horbaczewski. — V Praze : Grosman a Svoboda, 1908. — [365 s. (S. 345—710)] : tab. — Vydáno za podpory České Akademie Císaře Františka Josefa I.

561. **Horbaczewski, J.** O nové reakci na bílkoviny / J. Horbaczewski // Zprávy sjezdu českých přírodozpytcův a lékařů v Praze. — V Praze, 1908. — S. [?].

562. **Горбачевський, І.** Про поживу нашого народу / І. Горбачевський // Пропамятна книга : Перший український просьвітно-економічний конґрес

уладжений Товариством «Просьвіта» в сорокалїтє заснованя у Львові в днях 1 і 2 лютого 1909 року : протоколи і реферати. — Львів, 1910. — С. [?].

563. **Horbaczewski, J.** Experimentelle Beiträge zur Kenntnis der Äthiologie der Pellagra. I. Mitteilung / J. Horbaczewski // Das Österreichische Sanitätswesen. — Wien, 1910. — Jg. [22]. — S. [?].

564. **Horbaczewski, J.** Experimentální příspěvky k poznání etiologie pellagry / Jan Horbaczewski // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1910. — Roč. 49, č. 37. — S. 1115—1118 ; č. 38. — S. 1155—1160 ; č. 39. — S. 1190—1195.

565. **Horbaczewski, J.** Experimentální příspěvky k poznání etiologie pellagry / Jan Horbaczewski. — V Praze : Královská Česká společnost nauk, 1910 (Ed. Grégr a syn). — 44 s.

566. **Horbaczewski, J.** Bemerkungen zur Mitteilung v. H. Raubitschek: «Zur Kenntnis der Pellagra» / J. Horbaczewski // Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde und Infektionskrankheiten. — Jena, 1911. — I. Abt., Bd. 58. — S. [?].

567. **Horbaczewski, J.** Otravy při pracich s lihem, denaturovaným methylalkoholem / Jan Horbaczewski // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1911 (1912). — Roč. [?], č. [?]. — S. [?].

568. **Горбачевський, І.** За рідною висшою школою : Промова радника двору, унїв. проф. Івана Горбачевского // Дїло. — Львів, 1912. — Ч. 118 (29 мая). — С. 1—3.

569. **Горбачевський, І.** Шкідливий вплив на здоровлє спіритусу денатурованого деревним алькоголем / Др. Іван Горбачевський // Здоровлє. — Львів, 1912. — Ч. 1. — С. [?].

570. **Horbaczewski, J.** Experimentelle Beiträge zur Kenntnis der Äthiologie der Pellagra. II. Mitteilung / J. Horbaczewski // Das Österreichische Sanitätswesen. — Wien, 1912. — Jg. [24]. — S. [417—429].

571. **Horbaczewski, J.** Experimentální příspěvky k poznání etiologie pellagry. Sv. 2 / J. Horbaczewski. — V Praze : Královská Česká společnost nauk, 1912 (Ed. Grégr a syn). — 18 s.

572. **Horbaczewski, J.** Experimentální příspěvky k seznání aetiologie pellaġry. II sděleni / J. Horbaczewski // Věstník Královské Ceské společnosti náuk. Třída mathematicko-přírodovědecká = Sitzungsberichte der Königl. Böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftliche Classe. — Prag, 1913. — Jg. 1912. — S. 1—18.

573. **Horbaczewski, J.** Otravy olovem při používání pozinkovaných vodovodních trubic / Jan Horbaczewski // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1916. — Roč. [?], č. [?]. — S. [?].

574. **Horbaczewski, J.** Ein Beitrag zur Kenntnis des Nahrwertes der Flechten / J. Horbaczewski // Das Österreichische Sanitätswesen. — Wien, 1917. — Jg. [29]. — S. [?].

575. **Horbaczewski, J.** Vorschläge zur Darstellung von Zucker aus Holz und von Alkohol aus den Ablaugen der Sulfitzellulosefabriken / J. Horbaczewski // Mitteilungen des k. k. technischen Versuchsamtes Hrsg. unter Mitwirkung der Leiter österreichischer Versuchsanstalten und Mittheilungen des staatlichen Versuchsamtes. — Wien, 1917. — Jg. 6. — S. [?].

576. **Горбачевський, І.** Увага до хемичної термінольогії / проф. Др. І. Горбачевский // Український Медичний Вістник : неперіодичний часопис клінічної та суспільної медицини. — Прага, 1923. — Ч. 1. — С. 5—14.

577. **Горбачевський, І.** Органічна хемія / проф. др. Іван Горбачевський. — Прага, 1924 (Українська Універсальна Державна друкарня). — XI, 597 с. — Наклад Українського Університету в Празі.

578. **Український** університет / Ів. Горбачевський, Степан Смаль-Стоцький, Ол. Колесса, К. Студинський, Ст. Дністрянський, Ст. Рудницький // Діло. — Львів, 1924. — Ч. 200 (10 верес.). — С. 3—4. — Зміст: Причинки останніх днів ; Протокол ; Проект закону ; Відповідь на Варшавський протокол.

579. **Горбачевський, І.** Дещо про вітаміни : Інавґураційний виклад ректора проф. дра Івана Горбачевського // Український Вільний Університет в Празі, в роках 1921—1926. — В Празі, 1927. — С. 129—135.

580. **Горбачевський, І.** Справоздання ректора проф. дра Івана Горбачевського про діяльність Українського Університету в Празі за академічний рік 1923—24 // Український Вільний Університет в Празі, в роках 1921—1926. — В Празі, 1927. — С. 136.

581. **Горбачевський, І.** Про українську хемічну термінологію : [із виступу на засіданні Секції технічно-математичних наук. Авд. IV. Академія] / проф. др. Іван Горбачевський // Український науковий зїзд у Празі, 3—7 жовт. 1926 р. : звідомлення Президії Організаційної Комісії Зїзду. — У Празі, 1928. — С. 67.

582. **Горбачевський, І.** [Промова на відкритті з'їзду, 3 жовт. 1926 р.] / проф. др. Іван Горбачевський // Український науковий зїзд у Празі, 3—7 жовт. 1926 р. : звідомлення Президії Організаційної Комісії Зїзду. — У Празі, 1928. — С. 8—11.

583. **Горбачевський, І.** [Промова на урочистому закритті з'їзду, 7 жовт. 1926 р.] / проф. др. Іван Горбачевський // Український науковий зїзд у Празі, 3—7 жовт. 1926 р. : звідомлення Президії Організаційної Комісії Зїзду. — У Празі, 1928. — С. 71—73.

584. **Горбачевський, І.** До історії української політики в Австрії 1918 року / Др. І. Горбачевський // Діло. — Львів, 1933. — Ч. 103 (26 квіт.). — С. 1—2.

585. **Горбачевський, І.** Звідомлення про експериментальні роботи, виконані під його керуванням / проф. др. Іван Горбачевський //

ІІ Український науковий з'їзд у Празі, 20—24 берез. 1932 р. — Прага, 1934. — С. 149—150.

586. **Горбачевський, І.** Промова при відкритті 2-го з'їзду / проф. др. Іван Горбачевський // ІІ Український науковий з'їзд у Празі, 20—24 берез. 1932 р. : [звідомлення]. — Прага, 1934. — С. 13—14.

587. **Горбачевський, І.** З моїх споминів : Моя санітарна праця / І. Горбачевський // 25-ліття Українського Лікарського Товариства і Медичної Громади. — Львів, 1935. — С. 14—17.

588. **Horbaczewski, J.** Antonín Hamsík šedesátníkem : Jeho dílo : Několil vzpomínek / I. Horbaczewski // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1938. — Roč. 77. — Č. 2. — S. 41—44.

589. **Горбачевський, І.** Теперішній стан української номенклятури неорганічної хемії / Іван Горбачевський. — Ляйпціґ : Отто Гаррасовіц, 1941. — 16, [1] с. — (Beiträge zur Ukraine-kunde ; h. 7).

590. **Горбачевський, І.** З моїх споминів : Моя санітарна праця / І. Горбачевський // 25-ліття Українського Лікарського Товариства і Медичної Громади. — Друге офсетове вид. 1935 р. — Чікаґо, 1975. — С. 14—17.

591. **Горбачевський, І.** О кристалізованім ксантині і гуаніні / написав І. Горбачевський // Гонський, Я. І. Іван Горбачевський у спогадах і листуваннях / Я. І. Гонський. — Тернопіль, 2004. — С. 158—161.

592. **Горбачевський, І.** Синтез сечової кислоти / д-р І. Горбачевський ; пер. Г. Б. Паласюк // Гонський, Я. І. Іван Горбачевський у спогадах і листуваннях / Я. І. Гонський. — Тернопіль, 2004. — С. 143—144.

593. **Горбачевський, І.** Теорія утворення сечової кислоти в організмі ссавців / доктор І. Горбачевський ; пер. Г. Б. Паласюк // Гонський, Я. І. Іван Горбачевський у спогадах і листуваннях / Я. І. Гонський. — Тернопіль, 2004. — С. 145—157.

594. **Горбачевський, І.** Теперішній стан української номенклятури неорганічної хемії / І. Горбачевський ; пер. Г. Б. Паласюк // Гонський, Я. І. Іван Горбачевський у спогадах і листуваннях / Я. І. Гонський. — Тернопіль, 2004. — С. 162—171.

595. **Horbaczewski, J.** Neue Synthese des Kreatins / J. Horbaczewski // Гонський, Я. І. Іван Горбачевський у спогадах і листуваннях / Я. І. Гонський. — Тернопіль, 2004. — С. 172—175.

596. **Горбачевський, І.** Наукові праці, документи і матеріали професора Івана Горбачевського : До 150-річчя від його народження / упоряд. і авт. передм. І. Головацький ; Наук. т-во ім. Шевченка, Біохемічна комісія. — Львів, 2005. — 290 с. : іл. — Альтернативна назва: Іван Горбачевський. — Зміст: Передмова. — С. 3—10 ; Наукові праці Івана Горбачевського. — С. 11—170 ; Список наукових праць Івана Горбачевського. — С. 171—174 ; Листи Івана Горбачевського. — С. 175—202 ; Світлини. — С. 203—240 ;

Документи і матеріали. — С. 241—284 ; Основні дати життя і діяльності Івана Горбачевського. — С. 285—286 ; Публікації про Івана Горбачевського. — С. 287—289.

597. **Horbaczewski, J.** Syntéza kyseliny močové / Jan Horbaczewski // Sborník přednášek na semináři ke 150. Výročí narození zakladatele české lékařské chemie. — Praha, 2005. — S. 63—66.

598. **Horbaczewski, J.** Chemie lékařská : 4 sv. / Jan Horbaczewski. — Praha : Univerzita Karlova, 2019. — (Nakladatelství Karolinum).

[Sv.] I : Chemie anorganická. — VIII, 324 s.

[Sv.] II : Chemie organická. — VIII, 331 s.

[Sv.] III/1 : Chemie fyziologická. — VIII, 344 s.

[Sv.] III/2 : Chemie fyziologická. — XVI s., S. 346—710.

\- - -

599. **Горбачевський, І.** Листування І. Горбачевського // Гонський, Я. І. Іван Горбачевський у спогадах і листуваннях / Я. І. Гонський. — Тернопіль, 2004. — С. 99—113. — Зміст: Лист до М. Драгоманова, Відень, 5/II.1877 р. — С. 99—100 ; Лист до Наукового Товариства імені Шевченка у Львові, Прага, 2/II.1925 р. / І. Горбачевський, О. Колесса, С. Дністрянський, С. Рудницький, С. Смаль-Стоцький. — С. 100—102 ; Лист до Наукового Товариства імені Шевченка у Львові, Прага, 2/II.1927 р. — С. 102 ; До шановної Президії з'їзду природників і лікарів у Львові, Прага, 2/VI.1927. — С. 103 ; Листи Антонові Горбачевському. — С. 104—113.

***

600. **Словарець** до праці «Причини до пізнання виживи сільської людності галицького Поділля» / уложив проф. д-р Іван Горбачевский // Лїкарський збірник. — У Львові, 1899. — Т. 2, вип. [2]. — С. 1. — (Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 5, вип. 2 : Часть лїкарська).

***

601. **Алексієвець, М. М.** Іван Горбачевський: науково-педагогічна та громадсько-політична діяльність : [монографія] / М. М. Алексієвець, Т. В. Лахманюк ; наук. ред. Л. В. Баженов. — Тернопіль : Вектор, 2012. — 160 с.

602. **Бабічук, І. В.** Наукова та педагогічна діяльність академіка ВУАН І. Я. Горбачевського в контексті розвитку біохімічної науки (кінець XIX ст. — 40-ві роки XX ст.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.07 / Бабічук Ірина Віталіївна ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. — Київ, 2017. — 25 с.

603. **Баб'юк, Я.** Академік АН УРСР Іван Горбачевський : (До 20-річчя із дня смерті) / Я. Баб'юк // Український біохімічний журнал. — Київ, 1962. — Т. 34, № 4. — С. 633—635.

604. **Бондаренко, Ю. І.** Іван Горбачевський — український вчений світової слави / Ю. І. Бондаренко, Я. І. Гонський, О. В. Лотоцька // Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України : матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 15—16 трав. 2014 року : у 2 ч. — Тернопіль, 2014. — Ч. 1. — С. 1—3.

605. **Бондаренко, Ю. І.** Іван Горбачевський — український вчений світової слави / Ю. І. Бондаренко, Я. І. Гонський, О. В. Лотоцька // Медична освіта. — 2014. — № 2. — С. 6—8.

606. **В. Й. П.** Ректор, академік, проф. д-р Іван Горбачевський / В. Й. П. // Краківські вісті. — 1942. — № 13 (29 трав.). — С. 5.

607. **Василега-Дерибас, М.** Апостол правди і науки / М. Василега-Дерибас, Б. Грищук // Тернопілля'98—99 : регіон. річник. — Тернопіль, 1992. — С. 276—277.

608. **Василега-Дерибас, М.** Вчений, гуманіст, патріот : (До 130-ї річниці народження проф. Івана Горбачевського) / М. Василега-Дерибас // Український Медичний Архів. — Чікаго, 1984. — Число 8 : Архівний збірник в світлу пам'ять Д-ра Юрія Липи, 1900—1944 : (В 40-ліття його геройської смерти). — С. 115—116.

609. **Василега-Дерибас, М.** Вчений, гуманіст, патріот : (До 130-ї річниці народження проф. Івана Горбачевського) / М. Василега-Дерибас // Українські Вісті. — Детройт, 1984. — Ч. 16/17 (15—22 квіт.). — С. [?].

610. **В-га В.** В пам'ять Івана Горбачевського / В. В-га // Новий шлях. — Торонто, 1995. — Т. 68, ч. 36. — С. 2.

611. **Вергун, І.** Професор д-р Іван Горбачевський — вчений і людина : (В 40-річчя смерти) / І. Вергун // Вергун, І. Статті : Бюлетені — науково-інформаційні часописи УТГІ (ч. 3, 1980 — ч. 2, 1986) / І. Вергун. — Дюнкерк, 2000. — № 6 (18) 1982. — С. 25.

612. **Віленський, Ю.** Тернопільський геній / Ю. Віленський // Мистецтво лікування. — Київ, 2009. — № 8. — С. 86.

613. **Волотовська, Н.** Іван Горбачевський : Спроба життєпису в прозі та віршах / Н. Волотовська. — 3-є вид., допов. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. — 64 с. : іл.

614. **Волотовська, Н.** Іван Горбачевський : Спроба життєпису в прозі та віршах / Н. Волотовська. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2014. — 60 с.

615. **Волотовська, Н.** Іван Горбачевський : Спроба життєпису в прозі та віршах / Н. Волотовська. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2004. — 55 с. : іл.

616. **8-й Міжнародний** медичний конгрес студентів і молодих учених приурочений до 150-ліття від дня народження І. Я. Горбачевського, 10—12 трав. 2004 р. / Терноп. держ. мед. акад. ім. І. Я. Горбачевського, Обл. асоц. молод. медиків Тернопілля ; відп. ред. Л. Я. Ковальчук. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2004. — 306 с.

617. **Гайдук, В.** Український Колумб медичної хімії / В. Гайдук, І. Вардинець, О. Голяченко // Наука і суспільство. — 2002. — № 5. — С. 24—31 : фот.

618. **Головацький, І. Д.** Олександр Барвінський і Іван Горбачевський: сторінки взаємин / І. Д. Головацький // Олександр Барвінський, 1847—1927 : матеріали конф., присвяч. 150 річниці від дня народження Олександра Барвінського, Львів, 14 трав. 1997 р. — Львів, 2001. — С. [?].

619. **Головацький, І. Д.** Біохімік академік Іван Горбачевський : Життя та діяльність : (До 150-річчя від дня народження) / І. Д. Головацький // Український біохімічний журнал. — Київ, 2004. — Т. 76, № 2. — С. 133—137.

620. **Головацький, І.** Іван Горбачевський, 1854—1942 : життєписно-бібліографічний нарис / І. Головацький ; НТШ у Львові. — Львів, 1995. — 125, [2] с., [18] арк. іл. — (Визначні діячі НТШ ; № 1).

621. **Головацький, І.** Іван Горбачевський — учений, організатор науки, громадянин / І. Головацький // Наукове товариство ім. Шевченка і українське національне відродження : зб. наук. пр. і матеріалів Першої наук. сесії НТШ, березень, 1990 : доп., повідомл., матеріали. — Львів, 1992. — С. 105—109. — (Праці сесій, конференцій, симпозіумів, круглих столів НТШ у Львові ; т. 1).

622. **Головацький, І.** Українець зі світовим іменем : До 150-річчя від дня народження акад. І. Горбачевського / І. Головацький // Дзвін. — 2004. — № 10. — С. 155—158 : портр.

623. **Гонський, Я. І.** Академік Іван Горбачевський : 60 років з часу смерті та 120 років від часу синтезу сечової кислоти / Я. І. Гонський, Ю. І. Губський // Медична хімія. — Тернопіль, 2002. — Т. 4, № 4. — С. 96—97.

624. **Гонський, Я.** Брати Горбачевські / Я. Гонський. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2009. — 140 с.

625. **Гонський, Я.** Брати Іван та Антон Горбачевські / Я. Гонський // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2004. — Т. 1. — С. 188—193.

626. **Гонський, Я.** Іван Горбачевський / Я. Гонський // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1997. — № 12. — С. 30—31. — (Українські вчені).

627. **Гонський, Я.** Іван Горбачевський — визначний вчений України і Чехословаччини / Я. Гонський // Україна і світова наука : матеріали наук. конф. — Тернопіль, 1993. — С. 21—26.

628. **Гонський, Я. І.** Іван Горбачевський — український вчений світової слави / Я. І. Гонський, О. В. Лотоцька // Досягнення і перспективи впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України :

матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 15—16 трав. 2014 року : у 2 ч. — Тернопіль, 2014. — Ч. 2. — С. 604—605.

629. **Гонський, Я. І.** Іван Горбачевський у спогадах і листуваннях / Я. І. Гонський ; Терноп. держ. мед. акад. ім. І. Я. Горбачевського. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2004. — 183 с. : фотоіл.

630. **Гонський, Я. І.** Івану Яковичу Горбачевському — 145 / Я. І. Гонський // Тернопіль. — 1999. — № 5 (2). — С. 6.

631. **Гончаренко, М.** Академік Іван Горбачевський / доктор Михайло Гончаренко // Лікарський вісник. — Чікаго, 1970. — Ч. 1 (56). — С. 37—44.

632. **Гончарук, В. Г.** Іван Якович Горбачевський — вчений світової слави / В. Г. Гончарук // Проблеми інтеграції науково-освітнього потенціалу в державотворчому процесі : зб. наук. пр. — Тернопіль, 2004. — Вип. 3. — С. 114—117.

633. **Іван Якович Горбачевський** // Український календар. — Варшава, 1973. — С. 275.

634. **Іван Горбачевський** 1854—1942 : Біохімік, гігієніст, епідеміолог, громадсько-політичний і освітній діяч // Визначні постаті Тернопілля : біогр. зб. — Київ, 2003. — С. 56—58.

635. **Горбачевський Іван Якович** (15.V.1854—24.V.1942) : корот. біогр. довідка // Історія Академії Наук Української РСР. — Київ, 1982. — С. 673.

636. **Горбачевський Іван Якович** (1854—1942) // Видатні вчені-хіміки / уклав В. Возний. — Київ, 1973. — С. 26.

637. **Горбачевський Іван Якович** — славетний українець із Збаражчини : видатний укр. і чес. біохімік, гігієніст та епідеміолог, один із фундаторів укр. наук. хім. термінології, визначний громад.-політ. та освіт. діяч // Фармація Тернопілля: минуле й сьогодення : 60-річчю Терноп. держ. мед. ун-ту ім. І. Я. Горбачевського і 17-річчю фармацевт. ф-ту присвячується. — Тернопіль, 2017. — С. 254—256.

638. **Горбачевський Іван Якович** : Український вчений-біохімік, гігієніст, епідеміолог // Провідники духовності в Україні. — Київ, 2003. — С. 392—393.

639. **Гривняк, Ю.** Видатний вчений / Ю. Гривняк // Альманах «Гомону України». — Торонто, 1980. — С. 102—105.

640. **Дайчинець, Л.** Українець, шанований чехами / Л. Дайчинець // Пороги. — Прага, 1994. — Ч. 3. — С. 6—7.

641. **Даниленко, О. В.** Горбачевський Іван Якович : Вчений-хімік, гігієніст, епідеміолог / О. В. Даниленко // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності. — Київ ; Чернівці, 2010. — С. 138—139 : фот.

642. **Данилова, В. М.** Іван Якович Горбачевський — вчений, патріот, громадянин / В. М. Данилова, Р. П. Виноградова, С. В. Комісаренко // The Ukrainian biochemical journal. — Київ, 2014. — Vol. 86, № 5. — P. 165—172.

643. **Дністрянський, С.** Доповідь на святочних зборах у Празі з нагоди вісімдесятиліття від дня народження І. Горбачевського / С. Дністрянський // Тернопіль. — 1995. — № 1. — С. 47—49.

644. **Зайцев, М.** Іван Горбачевський / М. Зайцев // Збаражчина : збірник статтей, матеріялів і споминів. — Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1980. — Т. 1. — С. 511—515.

645. **Здобутки** клінічної і експериментальної медицини : матеріали XLVII підсумкової наук.-практ. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження акад. І. Я. Горбачевського, 3—4 черв. 2004 р., м. Тернопіль / відп. ред. Л. Я. Ковальчук ; Терноп. держ. мед. акад. ім. І. Я. Горбачевського. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2004. — 154 с.

646. **Його** ім'я носить університет : Горбачевський Іван // Крізь призму минулого до сьогодення / М. М. Корда [та ін.]. — Тернопіль, 2017. — С. 10—11.

647. **Кабргель, Г.** Про деякі небезпеки для народнього виживлення : (Зі спогадів про проф. І. Горбачевського) / Г. Кабргель // Український Медичний Вістник. — Прага, 1924. — Ч. 3/4. — С. 35.

648. **Кандяк, І.** Іван Горбачевський : (В 75-ліття уродин) / І. Кандяк // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1930. — Т. 28/29. — С. 1—18.

649. **Кандяк, І.** Іван Горбачевський : (В сімдесятьпятьліття уродин) / І. Кандяк. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 28/29. — У Львові, 1930. — 18 с. : фот.

650. **Ковальчук, Л. Я.** Академік Іван Горбачевський : 150-ліття від дня народження / Л. Я. Ковальчук // 8-й Міжнародний медичний конгрес студентів і молодих вчених : приуроч. до 150-ліття від дня народження І. Я. Горбачевського, 10—12 трав. 2004 р. — Тернопіль, 2004. — С. 3—4.

651. **Ковальчук, Л. Я.** Академік Іван Горбачевський : 150-ліття від дня народження / Л. Я. Ковальчук // Здобутки клінічної і експериментальної медицини : матеріали XLVII підсумкової наук.-практ. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження акад. І. Я. Горбачевського, 3—4 черв. 2004 р., м. Тернопіль. — Тернопіль, 2004. — С. 4—7.

652. **Ковальчук, Л. Я.** Іван Горбачевський — великий патріот, вчений, гуманіст / Л. Я. Ковальчук // Волотовська, Н. Іван Горбачевський : Спроба життєпису в прозі та віршах / Н. Волотовська. — Тернопіль, 2014. — С. 3—4.

653. **Ковальчук, Л. Я.** 155 років від дня народження Івана Горбачевського / Л. Я. Ковальчук, Г. А. Крицька, О. І. Яшан // Мистецтво лікування. — 2009. — № 8. — С. 87—88.

654. **Козирський, В.** «Навічно служити своїй українській землі» : До 150-річчя від дня народження акад. ВУАН І. Я. Горбачевського / В. Козирський, В. Шендеровський // Вісник НАН України. — 2004. — № 6. — С. 52—56.

655. **Корда, М.** Іван Горбачевський — видатний учений, громадський та політичний діяч : з доповіді на XII Укр. біохім. конгресі ректора ТНМУ, проф. Михайла Корди // Медична академія. — 2019. — № 18 (27 верес.). — С. 3—5 : фот.

656. **Лахманюк, Т.** Віденський період життя та діяльності Івана Яковича Горбачевського / Т. Лахманюк // Наукові записки. Серія: Історія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2006. — Вип. 1. — С. 108—112.

657. **Лахманюк, Т.** Вплив релігійного виховання на формування особистості Івана Горбачевського / Т. Лахманюк // Українська Греко-Католицька Церква в історії та сучасних процесах розвитку українського суспільства : до 420-ліття укладення Берестейської унії, 70-ліття Львівського «псевдособору» 1946 р. : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 21—22 квіт. 2016 р.). — Тернопіль, 2016. — С. 317—322.

658. **Лахманюк, Т.** Геніальний український вчений — Іван Якович Горбачевський / Т. Лахманюк // Наукові записки. Серія: Історія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2005. — Вип. 2. — С. 62—65.

659. **Лахманюк, Т.** Іван Горбачевський — міністр здоров'я Австрії / Т. Лахманюк // Україна — Європа — Світ : міжнар. зб. наук. пр. Серія: Історія, міжнародні відносини. — Тернопіль, 2011. — Вип. 6/7 : 20-й річниці Незалежності України присвячується. — С. 246—251.

660. **Лахманюк, Т. В.** Іван Горбачевський і Наукове товариство ім. Шевченка / Т. В. Лахманюк // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. — Київ, 2007. — Т. 16. — С. 183—189.

661. **Лахманюк, Т.** Іван Якович Горбачевський і українське студентське товариство «Січ» у Відні / Т. Лахманюк // Наукові записки. Серія: Історія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2005. — Вип. 3. — С. 99—101.

662. **Лахманюк, Т.** Іван Горбачевський у світовій науці / Т. Лахманюк // Україна — Європа — Світ : міжнар. зб. наук. пр. — Тернопіль, 2008. — Вип. 1. — С. 101—107.

663. **Лахманюк, Т.** Громадсько-політична діяльність Івана Горбачевського в Українському Вільному Університеті / Т. Лахманюк // Україна — Європа — Світ : міжнар. зб. наук. пр. Серія: Історія, міжнародні відносини. — Тернопіль, 2010. — Вип. 5 : Україна — Європа — Світ: історико-політичні та гуманітарні аспекти розвитку, ч. 1. — С. 214—219.

664. **Лахманюк, Т.** Науково-педагогічна та громадсько-політична діяльність Івана Горбачевського = Scientific-pedagogical end public-political

activityof Ivan Gorbachevskyy / Т. Лахманюк // Українська історична біографістика: забуте і невідоме. — Тернопіль, 2005. — Ч. 1. — С. 89—100.
665. **Лахманюк, Т. В.** Науково-педагогічна та громадсько-політична діяльність Івана Горбачевського : дис. … канд. іст. наук : 07.00.01 / Лахманюк Тетяна Володимирівна ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2007. — 188 арк.
666. **Лахманюк, Т. В.** Науково-педагогічна та громадсько-політична діяльність Івана Горбачевського : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Лахманюк Тетяна Володимирівна ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2007. — 20 с.
667. **Лахманюк, Т.** Науково-педагогічна та громадсько-політична діяльність Івана Горбачевського / Т. Лахманюк // Студентський науковий вісник. — Тернопіль, 2004. — Вип. 9. — С. 24—27.
668. **Лахманюк, Т.** Науково-педагогічна та громадсько-політична діяльність Івана Горбачевського : джерельна база дослідження / Т. Лахманюк // Наукові записки. Серія: Історія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2009. — Вип. 1. — С. 178—181.
669. **Лахманюк, Т.** Педагогічна діяльність Івана Яковича Горбачевського / Т. Лахманюк // Наукові записки. Серія: Історія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2006. — Вип. 2. — С. 118—121.
670. **Лахманюк, Т.** Роль Івана Горбачевського у таємному товаристві «Громада» у Тернополі / Т. Лахманюк // Тернопіль і Тернопілля в історії та культурі України і світу : (Від найдавніших часів — до сьогодення) : матеріали ІІІ Міжнар. наук.-практ. конф. — Тернопіль, 2017. — С. 96—97.
671. **Махобей, К. М.** Роль наукової діяльності Івана Яковича Горбачевського у дослідженні синтезу сечової кислоти в організмі ссавців й in vitro / К. М. Махобей, М. В. Чорненький // Медична освіта. — Тернопіль, 2014. — № 4. — С. 87—91.
672. **Наріжний, С.** Академік Іван Горбачевський / С. Наріжний // Життя і Знання. — Львів, 1934. — Ч. 80. — С. 130—131 : портр.
673. **Павлишин, Г. А.** Багатогранна постать Івана Яковича Горбачевського = The multifaceted personage of Ivan Horbachevsky / Г. А. Павлишин, К. В. Козак // Медична та клінічна хімія = Medical and clinical chemistry. — 2017. — Т. 19, № 2 (71). — С. 105—109.
674. **Петрик, М.** Іван Горбачевський (15.05.1854—24.04.1942) / М. Петрик, М. Баб'як // Петрик, М. Основи математичного моделювання та застосування математичних методів у наукових дослідженнях / М. Петрик, М. Баб'як. — Тернопіль, 1998. — С. 92—93.
675. **Подільчак, М.** Видатний український вчений і громадський діяч : 140 років від дня народження акад. І. Горбачевського / М. Подільчак // Лікарська справа. — Київ, 1996. — № 10/12. — С. 169—171.

676. **Професор** Іван Горбачевський: науково-педагогічна і громадська діяльність : До 160-річчя від дня народження / В. Данилова, С. Комісаренко, Р. Виноградова, В. Шендеровський // Світогляд. — Київ, 2014. — № 5. — С. 38—43.

677. **Пундій, П.** Горбачевський Іван / П. Пундій // Пундій, П. Українські лікарі : біобібліогр. довід. / П. Пундій. — Львів ; Чикаго, 1994. — Кн. 1 : Естафета поколінь національного відродження. — С. 60—62.

678. **Раковський, І.** Іван Горбачевський : (Український вчений хімік) : З нагоди 80-ліття / І. Раковський // Назустріч. — Львів, 1934. — Ч. 11 (1 черв.). — С. [?].

679. **Руда, С. П.** 150-річчя від дня народження І. Я. Горбачевського / С. П. Руда // Наука та наукознавство. — Київ, 2004. — № 3. — С. 172—174.

680. **Траф'як, М.** Іван Горбачевський: відомий і невідомий / М. Траф'як // Тернопіль. — 1995. — № 1. — С. 46—47.

681. **Форманек, Е.** 70-ліття проф. дра І. Горбачевського / проф. Форманек // Український Медичний Вістник. — Прага, 1924. — Кн. 3/4. — С. 5—10.

682. **Ціборовський, О.** Українські вчені — ініціатори і піонери створення міністерств охорони здоров'я в найбільших імперіях континентальної Європи. І. Я. Горбачевський, Г. Є. Рейн / О. Ціборовський // На варті здоров'я : Історія становлення соц. медицини і охорони громад. здоров'я в Україні. — Київ, 2010. — С. 211—213.

683. **Чапля, В.** Академік Іван Горбачевський / В. Чапля // Богословія. — Рим, 1970. — Т. 34, кн. 1/4. — С. 215—228. — (Вибрані питання).

684. **Чуба, М.** Видатний учений, хімік, біолог, фізіолог і громадсько-політичний діяч : 15 травня виповнюється 150 років від дня народження нашого видатного земляка Івана Горбачевського / М. Чуба // Освітянин. — Тернопіль, 2004. — № 2. — С. 26. — (Особистості).

685. **Швейцар, Й.** Професор д-р Іван Горбачевський, міністр здоров'я Австро-Угорської монархії / Й. Швейцар // Лікарський вісник. — Чікаґо, 1989. — Ч. 119. — С. 40—42.

686. **Шендеровський, В.** Він був першим міністром охорони здоров'я у світі / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — Київ, 2003. — С. 60—66 : портр.

687. **Шендеровський, В.** Горбачевський Іван / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 181—185.

688. **Шендеровський, В.** Перший у світі міністр охорони здоров'я / В. Шендеровський // Історичний календар. — Київ, 2004. — Вип. 10. — С. 274—277 : іл.

689. **Шендеровський, В.** Ivan Horbachevsky : (May 15, 1854 — May 24, 1942) / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — Київ, 2017. — Кн. 4. — С. 278.

690. **Шила, В.** Иван Яковлевич Горбачевский : Вся жизнь — во благо народа своего / В. Шила // Фармацевт практик. — Київ, 2004. — № 12. — С. 56—59.
691. **Шляхтиченко, М.** Професор, доктор Іван Горбачевський : (З нагоди 15-х роковин смерти) / М. Шляхтиченко // Лікарський вісник. — Чікаго, 1958. — Ч. 9. — С. 7—13.
692. **Шляхтиченко, М.** Професор, доктор Іван Горбачевський : (У 55-ті роковини смерти) / М. Шляхтиченко // Нові дні. — 1997. — Т. 48, ч. 572/573. — С. 26—28.
693. **Ювілей** професора, доктора Івана Горбачевського : (80-ліття життя) // Дзвони. — Львів, 1934. — Ч. 5. — С. 251.
694. **Юркевич, О.** Іван Горбачевський — український вчений світової слави / О. Юркевич // Визвольний шлях. — 1993. — № 6. — С. 706—713.
695. **Юркевич, О. Г.** Український вчений світової слави / О. Г. Юркевич // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 318—338 : фот.
696. **Balvín, J.** Ukrajinská národnostní menšina a její osobnosti / J. Balvín // Jan Horbaczewski. 15.5.1854—24.5.1942 : sborník přednášek na semináři ke 150. výročí narození zakladatele české lékařské chemie. — Praha, 2005. — S. 47—53.
697. **Barvíková, H.** Jan (Ivan) Horbaczewski, 150. výročí narození / H. Barvíková // Akademický bulletin Akademie věd České Republiky. — Praha, 2004. — Č. 3. — S. 18.
698. **Holovacký, I.** Védecko-společenská činnost profesora Jana Horbaczewského a jeho spolupráce s významnými českými činiteli / I. Holovacký // Jan Horbaczewski. 15.5.1854—24.5.1942 : sborník přednášek na semináři ke 150. výročí narození zakladatele české lékařské chemie. — Praha, 2005. — S. 55—62.
699. **Jan Horbaczewski.** 15.5.1854—24.5.1942 : sborník přednášek na semináři ke 150. výročí narození zakladatele české lékařské chemie / uspořádal Stanislav Štípek. — Praha : Galén, 2005. — 82 s. : fot. — (Almanach medicíny ; sv. 16).
700. **Jan Horbaczewski** // Ottův slovník naučný, nové doby : dodatky k velikému Ottovu slovníku naučnému. — Praha, 1933. — Sv. 2 : [Gao — Isk]. — S. [?].
701. **Horbaczewski Yan** // Biografický slovník Pražskí Lékařské Faculty. 1348—1939. — Praha, 1988. — Díl 1 : A — K. — S. 228.
702. **Horbaczewski Jan**, 1854—1942, české lékař ukrajinskeho povodu, prof. lékařské chemie na Universite Karlove v Praze // Příruční slovník naučný. — Praha, 1963. — Díl 11 : G — L. — S. 140.
703. **Horbaczewski, Johann** (1854—1942), Chemiker // Österreichisches Biographisches Lexikon. 1815—1950. — [Wien], 1959. — Bd. 2 (Lfg. 10). — S. 418.

704. **Jindra, J.** Ivan Horbaczewski (1854—1942) / J. Jindra // Chemické listy. — Praha, 2017. — Roč. 111, č. 4. — S. 293.
705. **Kácl, K.** Profesor Dr Yan Horbaczewski, na pamet jeha 100. narozenin / Prof. Dr. Karel Kácl // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1954. — Roč. 93, č. 22/23. — S. 578—580.
706. **Kraml, J.** Před 150 lety se narodil profesor MUDr. Jan Horbaczewski / J. Kraml, S. Štípek // Časopis lékařů českých. — V Praze, 2004. — Č. 143. — S. 362—363.
707. **Kraml, J.** Osobnost chemika, učitele a politika prof. MUDr. Jana Horbaczewského / J. Kraml // Jan Horbaczewski. 15.5.1854—24.5.1942 : sborník přednášek na semináři ke 150. výročí narození zakladatele české lékařské chemie. — Praha, 2005. — S. 23—32.
708. **Kraml, J.** 110 let české lékařské chemie / J. Kraml, Y. Duchon // 110 t let české lékařské chemie a biochemie. — Praha, 1994. — S. 7—16.
709. **Ledvina, M.** Prof. MUDr. Jan Horbaczewski — 50 výročí úmrtí / M. Ledvina // Časopis lékařů českých. — Praha, 1992. — Roč. 131, č. 11. — S. 347.
710. **Navrátil, M.** J. Horbaczewski / M. Navrátil // Navrátil, M. Almanach českých lékařů : S podobiznami a 1000 životopisy : Na paměť 50letého jubilea Spolku a Časopisu lékařů českých vydal Dr. Michal Navrátil. — V Praze, 1913. — S. 99—100.
711. **Plachý, J.** Mezi Haličí, Vídní a Prahou — Prof. MUDr. Ivan Horbaczewski (1854—1942) / J. Plachý // Slovanský přehled : Review for Central, Eastern and Southeastern European History. — Praha, 2005. — Roč. 91, č. 1. — S. 147—152.
712. **Plachý, J.** Zwischen Galizien, Wien und Prag : Prof. MUDr. Ivan Horbaczewski (1854—1942) / J. Plachý // Wissenschaft in Exil : Die Tschechoslowakei als Kreuzweg 1918—1989 : Sammelband einer Konferenz, (Prag, 11. — 12. November 2003). — Praha, 2004. — S. 251—261.
713. **Štípek, S.** The Historical Significance of the Horbaczewski Textbook for Teaching Medical Biochemistry / S. Štípek // Horbaczewski, J. Chemie lékařská / Jan Horbaczewski. — Praha, 2019. — [Sv.] I : Chemie anorganická. — S. XXIX—XLIX.
714. **Štípek, S.** Historický význam Horbaczewského učebnice pro výuku lékařské biochemie / S. Štípek // Horbaczewski, J. Chemie lékařská / Jan Horbaczewski. — Praha, 2019. — [Sv.] I : Chemie anorganická. — S. V—XVIII.
715. **Švagr, E.** Před půi stoletím u profesora Horbaczewskiho / Prof. Dr. E. Švagr // Časopis lékařů českých. — V Praze, 1954. — Roč. 93, č. 22/23. — S. 633—634.
716. **Svobodny, P.** Jan Horbaczewski / P. Svobodny // Časopis lékařů českých. — Praha, 2005. — Roč. 144, č. 9. — S. 656.

717. **Zajzev, M.** Jan Horbaczewski : (1854—1942) / M. Zajzev // Збаражчина : зб. статтей, матеріялів і споминів. — Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1980. — Т. 1. — С. 515—519.

718. **Zilynskyj, B.** Profesor Jan Horbaczewski v kontextu česko-ukrajinských vztahů / B. Zilynskyj // Jan Horbaczewski. 15.5.1854—24.5.1942 : sborník přednášek na semináři ke 150. výročí narození zakladatele české lékařské chemie. — Praha, 2005. — S. 33—45.

719. **Горбачевский Иван Яковлевич** (1854—1942) : химик, биохимик, эпидемиолог и гигиенист, общественный и политический деятель // Проект «Украина» : Галерея национальных героев. — Харьков, 2012. — С. 59—61 : портр.

- - -

720. **160 років** від дня народження Івана Горбачевського (15.05.1854—24.05.1942) — біохіміка, гігієніста, епідеміолога, громадсько-політичного та освітнього діяча // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2014 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2013. — Вип. 24. — С. 63—66.

721. **150 років** від дня народження Івана Горбачевського (15.05.1854—24.05.1942) — академіка, біохіміка // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2004 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 2003. — С. 36—38.

722. **Іван Горбачевський** — наша гордість і слава : (метод. рекомендації) / Терноп. держ. обл. універс. наук. б-ка ; підгот. Г. І. Польова. — Тернопіль, 1999. — 9 с.

723. **Вчений** світової слави : До 165-річчя від дня народження І. Я. Горбачевського (1854—1942) // Календар знаменних і пам'ятних дат. — Київ, 2019. — № 2. — С. 60—68 : портр.

724. **Рожнятовська, О.** «Хоч би де ти був — будуй Україну» : до 160-річчя від дня народження І. Горбачевського (1854—1942) / О. Рожнятовська // Дати і події : календар знаменних дат. — Київ, 2014. — № 1 (3) (перше півріччя). — С. 105—107.

725. **Історичний** музей-садиба академіка І. Я. Горбачевського // Крізь призму минулого до сьогодення / М. М. Корда [та ін.]. — Тернопіль, 2017. — С. 339—340.

726. **XII Український** біохімічний конгрес, присвячений 165-й річниці від дня народження українського вченого-біохіміка, громадського та політичного діяча Івана Горбачевського (30 верес. — 4 жовт. 2019 р., Тернопіль) // The Ukrainian biochemical journal. — 2019. — Vol. 91, № 6. — P. 144—149.

727. **Лукащук, Л.** На ювілеї академіка Івана Горбачевського : [у Карловому університеті в Празі відзначили 165-річчя від дня народження нашого краянина] / Л. Лукащук // Медична академія. — 2019. — № 11 (8 черв.). — С. 2.

728. **Наукова** конференція на честь ювілею Івана Горбачевського // Вісник НТШ. — Львів, 1994. — № 10/11. — С. 27.

Мирон Зарицький

Зарицький Мирон (21 травня 1889 р., с. Стара Могильниця Теребовлянського повіту, нині Тернопільського району Тернопільської області — 19 серпня 1961 р., м. Львів) — математик, педагог, просвітник.

Початкову освіту здобув у с. Криве на Бережанщині у свого діда о. Антіна Слонєвського. У 1899 р. вступив до Бережанської гімназії, перших два класи якої закінчив на відмінно. На третьому році навчання перевівся до Цісарсько-королівської гімназії ім. Франца Йосифа I в Тернополі. Через конфлікт із деякими викладачами його відрахували з п'ятого класу гімназії й він поїхав до батьків у Нове Село, де впродовж року самостійно та наполегливо оволодівав знаннями. У 1905 р. склав екстерном іспити за шостий клас Тернопільської гімназії та вступив до сьомого класу Перемишльської державної гімназії. У Перемишлі зацікавився класичною філософією, багато часу присвячував вивченню творів давньогрецьких та римських класиків.

У 1907 р. Мирон Зарицький вступив на природниче відділення філософського факультету Віденського університету, слухав лекції з природознавства та філософії. Після першого року навчання перевівся до Львівського університету, де студіював математику, фізику та філософію, самотужки вивчав французьку мову. У Львові став членом студентського товариства «Академічна громада», згодом увійшов до складу Українського студентського союзу. Після успішного закінчення в 1912 р. університету склав іспит на звання викладача математики та фізики й 30 червня 1912 р. отримав диплом учителя середніх шкіл з українською та польською мовами навчання. Спочатку вчителював у приватних українських гімназіях міст Белз та Збараж, потім, до 1914 р., — у державній гімназії Коломиї.

У листопаді 1919 р. отримав посаду постійного вчителя Цісарсько-королівської гімназії ім. Франца Йосифа I в Тернополі. У 1925 р. на запрошення Львівської курії шкільництва переїхав до Львова, працював спочатку в IX польській гімназії, упродовж 1928—1934 рр. — у філії Академічної гімназії, у 1934—1939 рр. — у польській державній гімназії. Паралельно викладав математику, фізику та логіку в українській дівочій гімназії сестер-василіянок та жіночій гімназії товариства «Рідна школа». 3 лютого 1928 р. М. Зарицькому присвоїли титул професора гімназії, а 25 жовтня 1930 р. здобув звання доктора філософії з математики. Потяг до підвищення рівня своїх знань спонукав ученого відвідувати лекції у Львівському університеті: з психології та філософії — професора К. Твардовського, з математики — професорів Г. Штейнгауза та С. Рузєвіча, з астрономії — М. Ернста.

У 1939—1941 рр. був продеканом, завідувачем кафедри теорії ймовірностей Львівського університету. У 1942—1944 рр. читав лекції з вищої математики на професійних технічних курсах, організованих на базі Львівської політехніки. У 1944—1948 рр. — декан фізико-математичного факультету, у 1948—1956 рр. — завідувач кафедри загальної математики Львівського державного університету ім. І. Франка. Одночасно, у 1944—1946 рр., читав лекції у Львівському політехнічному інституті. Упродовж 1950—1953 рр. завідував кафедрою загальної математики за сумісництвом у новоствореному Ужгородському державному університеті. За час своєї роботи на Закарпатті Мирон Зарицький зробив дуже багато для створення та розвитку фізико-математичного факультету, кафедри загальної математики та й загалом організації викладання математичних дисциплін. У цей же період також працював старшим науковим співробітником Львівської філії АН УРСР. 21 квітня 1945 р. вченому було присвоєно звання професора, а 6 липня 1946 р. — учений ступінь кандидата фізико-математичних наук.

Гордістю та болем була для Мирона Зарицького його родина. Надзвичайно важким ударом для нього став арешт та ув'язнення єдиної доньки Катерини, відомої діячки ОУН, голови підпільного Українського Червоного Хреста, особистої зв'язкової командира УПА Романа Шухевича, та зятя Михайла Сороки, незламного патріота, засновника у Воркуті підпільної організації «ОУН — Північ». Разом із дружиною Володимирою несли відповідальність за онука Богдана, виховавши його гідним сином своїх батьків.

Наукова спадщина М. Зарицького різнобічна та багатогранна. Ще в студентські роки під впливом доцента Вацлава Серпінського захопився теорією множин і теорією функцій дійсної змінної, що в подальшому визначило напрямок його наукової діяльності. Саме цим дослідженням присвятив учений усе своє життя. Важливе місце в науковій творчості професора займало й дослідження булевої алгебри з похідною. Крім того, займався теорією вимірних перетворень множин, цікавився теорією ймовірностей, математичною статистикою й астрономією. Учений був великим знавцем історії математики, особливо античної, опублікував низку праць з історії точних наук.

24 березня 1927 р. М. Зарицький став дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка. Як делегат НТШ брав участь у роботі І Польського математичного з'їзду (м. Львів, 1927), де виступив із науковою доповіддю «Когеренції та адгеренції Кантора». У 1930 р. від Наукового товариства імені Шевченка обрано делегатом І Всесоюзного з'їзду математиків у Харкові. Учений був членом Львівського відділу Польського та Німецького математичних товариств.

Наука для професора Мирона Зарицького була хлібом насущним, потребою й насолодою, працею та відпочинком. Для нього головним був процес студіювання, відкриття, формування нового, приємність заглибитись у предмет та збагнути його суть. На науку він дивився, у першу чергу, як на правду й

красу, що підносить людину на вищий щабель її духовного розвитку. Недаремно його називали «поетом формул». Професор, доктор фізико-математичних наук Микола Романюк писав: «…як Учитель Мирон Онуфрійович Зарицький залишив нам наукову школу, багатьох відомих учнів, добру опінію про себе, про свою життєву позицію як гідного представника української наукової інтеліґенції буремних років першої половини XX століття, дуже скромного, але великого патріота України».

Бібліографія

729. **Zarycki, M.** Une méthode d'introduction de la notion de bon ordre dans la Théorie des Ensembles / par Miron Zarycki // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1926. — Т. 25. — С. 1—5 : табл.

730. **Зарицький, М.** Кілька заміток про спійність простору / Мирон Зарицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1927. — Т. 26. — С. 19—20 : табл.

731. **Зарицький, М.** Правда, краса й математика / Мирон Зарицький // Левицький, В. Математика серед наук : статті Володимира Левицького, Мирона Зарицького, Іларіона Свєнціцького. — Львів, 1927. — С. 25—37.

732. **Zarycki, M.** On the construction of biorthogonal functions / Miron Zarycki // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1927. — H. 5. — S. 6—9.

733. **Zarycki, M.** Quelques notions fondamentales de l'Analysis Situs au point de vue de l'Algébre de la Logique / par Miron Zarycki // Fundamenta Mathematica. — Warszawa, 1927. — T. 9. — S. 3—15.

734. **Zarycki, M.** Quelques notions fondamentales de l'Analysis Situs au point de vue de l'Algébre de la Logique / par Miron Zarycki. — Odbitka : Fundamenta Mathematica, t. 9. — Warszawa : Uniwersytet. Seminarium Matematyczne, [1927]. — 13 s.

735. **Zarycki, M.** Quelques notions sur l'éspace connexe / M. Zarycki // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1927. — H. 5. — S. 11—12.

736. **Зарицький, М.** Похідна і когеренція абстрактної множини / Мирон Зарицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1928. — Т. 27. — С. 247—259 : табл.

737. **Зарицький, М.** Проблєма душі і тіла в ході віків / Мирон Зарицький // Діло. — Львів, 1928. — Ч. 10 (14 січ.). — С. 19—21.

738. **Zarycki, M.** Allgemeine Eigenschaften der Cantorschen Kohärenzen / Miron Zarycki // Transactions of the American Mathematical Society. — [Providence, RI], 1928. — Vol. 30, № 3. — P. 498—506.

739. **Zarycki, M.** Die Derivierte und die Kohärenz einer abstrakten Grösse / M. Zaryćkyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1928. — H. 9. — S. 20.

740. **Zarycki, M.** Koherencje i adherencje Cantora / Miron Zarycki // Księga pamiątkowa pierwszego Polskiego Zjazdu Matematycznego, Lwów, 7—10.IX.1927. — Kraków, 1929. — S. 129—134.

741. **Зарицький, М.** Особливі функції дійсного аргументу / Мирон Зарицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1930. — Т. 28/29. — С. 85—124.

742. **Зарицький, М.** Особливі функції дійсного аргументу / Мирон Зарицький. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 28/29. — Львів : З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка, 1930. — 40 с.

743. **Zarycki, M.** Über den Kern einer Menge / Miron Zarycki // Jahresbericht der Deutschen Mathematiker-Vereinigung. — Berlin, 1930. — Bd. 39. — S. 154—158.

744. **Зарицький, М.** Деякі поступи і їх приложення / Мирон Зарицький // Записки Фізико-Математичного Відділу ВУАН. — Київ, 1931. — Т. 5 : Присвячений пам'яті акад. Д. К. Заболотного (січ. — груд. 1930 р.). — С. 99—118.

745. **Zarycki, M.** Eine Bemerkung über den Rand der Menge / Miron Zaryćkyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1931. — H. 15. — S. 4—5.

746. **Zarycki, M.** Einige Folgen und deren Anwendungen / Miron Zarycki // Записки Фізико-Математичного Відділу ВУАН. — Київ, 1931. — Т. 5 : Присвячений пам'яті акад. Д. К. Заболотного (січ. — груд. 1930 р.). — С. 1—20.

747. **Зарицький, М.** З Нивиць до Августова : (1200 км. каюками) / Мирон Зарицький // Діло. — Львів, 1932. — Ч. 181 (17 серп.). — С. 2—3.

748. **Zarycki, M.** Matematyka w klasycznem gimnazjum / Miron Zarycki // Kwartalnik Klasyczny. — Lwów, 1932. — Rocz. 6, z. 2. — S. 153—158.

749. **Зарицький, М.** Чиста і прикладна математика в ході століть / Мирон Зарицький // Діло. — Львів, 1933. — Ч. 117 (10 трав.). — С. 2—3 ; ч. 118 (11 трав.). — С. 2—3.

750. **Зарицький, М.** Астрономія в старині / Мирон Зарицький // Діло. — Львів, 1934. — Ч. 93 (13 квіт.). — С. 2 ; ч. 94 (14 квіт.). — С. 4 ; ч. 95 (15 квіт.). — С. 6.

751. **Zarycki, M.** Astronomja w starożytności / Miron Zarycki // Kwartalnik Klasyczny. — Lwów, 1934. — Rocz. 8, z. 4. — S. 287—294.

752. **Zarycki, M.** Chrestomatja matematyki greckiej / Miron Zarycki. — Lwów, 1934. — 84 s., 18 il. — (Zbiór pisarzy klasycznych ; t. 2). — Nakladem Filomaty.
753. **Zarycki, M.** Über eine mathematische Unterhaltung / Miron Zarycki // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1934. — Т. 30. — С. 129—134.
754. **Зарицький, М.** Проблєма душі і тіла в ході віків / Мирон Зарицький // Калєндар [УНС] на рік звичайний 1935. — Jersey City, N. J., [1935]. — С. 64—71.
755. **Зарицький, М.** З відчитової салі / Мирон Зарицький // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 250 (13 листоп.). — С. 7—8.
756. **Зарицький, М.** Потреби нашої економічної статистики / Д-р Мирон Зарицький // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 111 (23 трав.). — С. 2, 3.
757. **Зарицький, М.** Сучинники кореляції в теорії математичної статистики / Мирон Зарицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1937. — Т. 31. — С. 41—50.
758. **Zarycki, M.** Urywki z życia szkolnego w związku z nauczaniem matematyki : Nieco z historji matematyki / M. Zarycki // Matematyka i szkoła. — Warszawa, 1937. — Z. 1. — S. 51—53.
759. **Zarycki, M.** Über die Korrelationskoëffizienten in der Theorie der mathematischen Statistik / M. Zarycki // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1937. — H. 24. — S. 5.
760. **Zarycki, M.** Über die statistische Korrelationskonstante von M. Steffensen / Miron Zarycki // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1937. — H. 24. — S. 5—6.
761. **Zarycki, M.** Geometryczna zabawa / M. Zarycki // Matematyka i szkoła. — Warszawa, 1938. — Z. 2/3. — S. [?].
762. **Zarycki, M.** Urywki z życia szkolnego w związku z nauczaniem matematyki : (Ciąg dalszy) : Bawmy się / M. Zarycki // Matematyka i szkoła. — Warszawa, 1938. — Z. 2/3. — S. 121—122.
763. **Зарицький, М. О.** Радянська держава — народна держава / М. О. Зарицький. — Львів : Вільна Україна, 1946. — 15 с.
764. **Зарицький, М. О.** Деякі властивості поняття похідної множини в абстрактних просторах / М. О. Зарицький // Наукові записки. Серія фізико-математична / Львівський університет ім. Ів. Франка. — Львів, 1947. — Т. 5, вип. 1. — С. 22—23.
765. **Зарицький, М.** Деякі еквівалентні означення нещільної множини / М. Зарицький // Доповіді та повідомлення / Львівський університет ім. Ів. Франка. — Львів, 1947. — Вип. 1. — С. 148.
766. **Зарицький, М.** Зауваження до проблеми наближених обчислень в грецькій математиці / М. Зарицький // Наукові записки. Серія фізико-

математична / Львівський університет ім. Ів. Франка. — Львів, 1947. — Т. 5, вип. 1. — С. 74—79.

767. **Зарицький, М.** Побудова біортогональних функцій / М. Зарицький // Доповіді та повідомлення / Львівський університет ім. Ів. Франка. — Львів, 1947. — Вип. 1. — С. 147—148.

768. **Зарицький, М.** Побудова ортогональних функцій / М. Зарицький // Наукові записки / Львівський університет ім. Ів. Франка. — Львів, 1947. — Т. 5 : Серія фізико-математична, вип. [?]. — С. [?].

769. **Зарицький, М.** Про одну операцію в теорії точкових множин / М. Зарицький // Наукові записки. Серія фізико-математична / Львівський університет ім. Ів. Франка. — Львів, 1949. — Т. 12, вип. 3. — С. 35—43.

770. **Зарицький, М.** Гомеоморфне невимірне відображення / М. Зарицький // Доповіді та повідомлення / Львівський університет ім. Ів. Франка. — Львів, 1953. — Вип. 4, ч. 2 : Географія. Біологія. Математика. Механіка. Фізика. — С. 59—60.

771. **Зарицький, М.** Алгебра Буля з замкненням і алгебра Буля з похідною / М. Зарицький // Доповіді Академії наук Української РСР. — Київ, 1955. — № 1. — С. 3—6.

772. **Зарицький, М.** Деякі числові послідовності / М. Зарицький // Наукові записки. Серія фізико-математична / Львівський університет ім. Ів. Франка. — Львів, 1957. — Т. 44, вип. 8. — С. 39—46.

\- - -

773. **Відкритий** лист : З приводу заяви Президії Головної Управи «Рідної Школи», поміщеної в «Ділі», ч. 231 дня 16. X. цього року відносно подій звязаних з обсадою директури в дівочій учительській семинарії і ґімназії у Львові / А. Андрохович, … М. Зарицький, … // Діло. — Львів, 1927. — Ч. 243 (30 жовт.). — С. 5.

\- - -

774. **Банах, С.** Курс функціонального аналізу : (Лінійні операції) : посібник для студентів університетів та педагогічних інститутів / С. Банах ; [пер. Мирон Зарицький]. — Київ : Рад. школа, 1948. — 216 с.

***

775. **Бабюк, М.** Сенс його життя / М. Бабюк // Вони мислили Україною : наук. зб. урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона Зарицького та світлій пам’яті чільних подвижників нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки. — Тернопіль, 2009. — С. 21—23.

776. **Возняк, Г.** Мирон Зарицький: «Математика — гармонія логічних понять» / Г. Возняк, О. Осадча ; Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2019. — 208 с.

777. **Возняк, Г.** Мирон Зарицький — поет математичних формул / Г. Возняк, О. Осадча, Л. Сорока ; Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль : Навч. книга — Богдан, 2009. — 104 с.

778. **Возняк, Г. М.** М. О. Зарицький — фундатор української математичної культури / Г. М. Возняк // Возняк, Г. М. Математики — дійсні члени Наукового товариства ім. Шевченка у Львові / Г. М. Возняк. — Тернопіль, 1994. — С. 37—43.

779. **Возняк, Г.** Творчий шлях професора Мирона Зарицького / Г. Возняк // Вони мислили Україною : наук. зб. урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки. — Тернопіль, 2009. — С. 10—12.

780. **Вони** мислили Україною : наук. зб. урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки / за ред. А. Гудими ; Гал. ін-т ім. В. Чорновола Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія», Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка, Терноп. міське об-ня Всеукр. т-ва «Просвіта» ім. Т. Шевченка [та ін.]. — Тернопіль, 2009. — 77 с.

781. **Гаврилюк, Г.** Мирон (Микола) Онуфрійович Зарицький — математик, вчений, педагог / Г. Гаврилюк // Вони мислили Україною : наук. зб. урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки. — Тернопіль, 2009. — С. 13—16.

782. **Задерей, Н. М.** Зарицький Мирон Онуфрійович — український математик, педагог : (До 125-річчя від дня народження) / Н. М. Задерей, Г. Д. Нефьодова // Математика в сучасному технічному університеті : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 25—26 груд. 2014 р. / Нац. техн. ун-т України «КПІ». — Київ, 2015. — С. 247—250.

783. **Зарицький Мирон** (21.05.1889—19.08.1961) — видатний учений-математик, доктор філософії, кандидат фізико-математичних наук, професор, дійсний член НТШ // Теребовлянщина : іст.-краєзнав. та літ.-мист. журн. — Львів ; Теребовля, 1999. — Вип. 1. — С. 90—91.

784. **Мирон Зарицький** / Р. Августин [та ін.] // Повернення із забуття : Невідомі імена видатних фізиків і математиків, вихідців із Тернопільщини — дійсних членів НТШ / Р. Августин [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — С. 59—64.

785. **Зарічний, М.** Видатний український математик і педагог Мирон Зарицький : (До 120-річчя від народження) / М. Зарічний, Б. Пташник //

Вісник Львівського університету. Серія механіко-математична. — Львів, 2009. — Вип. 70. — С. 191—207.

786. **Зарічний, М. М.** Він стояв біля витоків нової математичної дисципліни — топології : До 55-річчя відходу у Вічність видатного укр. математика та педагога, дійсного члена Наук. т-ва ім. Шевченка Мирона Зарицького / М. М. Зарічний, Б. Й. Пташник // Прикарпатський вісник НТШ. Число. — Івано-Франківськ, 2017. — № 1. — С. 314—330.

787. **Кравчук, М.** Деякі поступи і їх приложення Мирона Зарицького : Доповідь акад. М. Кравчука, 21.I.1930. — [Б. м., 1930]. — 20 с. — Текст нім. мовою.

788. **Лем, С.** Високий Замок / С. Лем. — Тернопіль : Навч. книга — Богдан, 2016. —176 с. : іл. — Із змісту: Про Мирона Зарицького. — С. 84—85.

789. **Маланюк, М. П.** Мирон Зарицький / М. П. Маланюк // Маланюк, П. М. Творчий потенціал української гімназії / П. М. Маланюк, Л. Р. Білик, М. П. Маланюк. — Тернопіль, 1993. — С. 66—77.

790. **Маланюк, П.** Мирон Зарицький / П. Маланюк, О. Столярчук, М. Маланюк // Маланюк, П. Фрагменти з історії просвітницького сподвижництва в Галичині : 100-літтю Тернопільської української гімназії присвячується / П. Маланюк, О. Столярчук, М. Маланюк. — Тернопіль, 1998. — С. 29—32.

791. **Маланюк, М.** Методичні ідеї в працях М. Зарицького / М. Маланюк // Маланюк, М. Матеріали з історії розвитку шкільної математичної освіти в Україні / М. Маланюк. — Київ ; Тернопіль, 1995. — С. 66—73.

792. **Маланюк, М. П.** Методичні ідеї в працях М. Зарицького / М. П. Маланюк, Г. М. Возняк // Маланюк, М. П. Стежинки до коренів істини : Маловідомі факти з історії розвитку педагогіки математики на Україні / М. П. Маланюк, Г. М. Возняк. — Тернопіль, 1993. — С. 44—53.

793. **Маланюк, П.** Об'єднана українська гімназія 1931—1944 рр. / П. Маланюк // Маланюк, П. Освітні тенденції та виховні ідеали просвітницьких сподвижників Галичини / П. Маланюк. — Тернопіль, 2000. — С. 117—127. — Із змісту: Про Мирона Зарицького. — С. 123.

794. **Ониськів, М.** Ім'я Мирона Зарицького у моєму листуванні з професором Миколою Чайковським (1967—1968 рр.) / М. Ониськів // Вони мислили Україною : наук. зб. урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки. — Тернопіль, 2009. — С. 10—12.

795. **Осадча, О.** Засновник української математичної культури / О. Осадца [тобто О. Осадча] // Вони мислили Україною : наук. зб. урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників

нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки. — Тернопіль, 2009. — С. 17—20.
796. **Петрик, М.** Мирон Зарицький (21.05.1889—19.08.1961) / М. Петрик, М. Баб'юк // Петрик, М. Основи математичного моделювання та застосування математичних методів у наукових дослідженнях / М. Петрик, М. Баб'юк. — Тернопіль, 1998. — С. 117.
797. **Поет** формул, математик : Мирон Онуфрійович Зарицький / підгот. Ірина Кирдей // Математика. Шкільний світ. — 2014. — № 10. — С. 48—49.
798. **Поляк, С. С.** Мирон Онуфрійович Зарицький : (До 125-річчя від дня його народження) / С. С. Поляк // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Математика і інформатика. — Ужгород, 2014. — Вип. 25, № 1. — С. 5—10.
799. **Поляк, С.** Професор М. О. Зарицький в Ужгороді / С. Поляк // Вони мислили Україною : наук. зб. урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки. — Тернопіль, 2009. — С. 24—28.
800. **Притула, Я.** Відзначення 125-ї річниці від дня народження Мирона Зарицького / Я. Притула // Математичний вісник Наукового товариства ім. Шевченка. — Львів, 2014. — Т. 11. — С. 145—147.
801. **Пташник, Б. Й.** Поет математики / Б. Й. Пташник // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1991. — С. 126—142.
802. **Пташник, Б. Й.** Поет математичних формул : (До 120-річчя від народження професора Мирона Зарицького) : доп. на засіданні від-ня фіз.-техн. і мат. наук ЗНЦ НАН України і МОН України, 5 берез. 2009 р. / Б. Й. Пташник // Бюлетень Західного наукового центру, 2009. — Львів, 2009. — С. 100—111 : табл., фот.
803. **Пташник, Б.** Професор математики / Б. Пташник // Бережанська гімназія: сторінки історії : ювіл. кн. — Бережани ; Тернопіль, 2007. — С. 377—378.
804. **Пташник, Б.** Українська математична трійця : Володимир Левицький, Мирон Зарицький, Микола Чайковський / Б. Пташник // Сьома Міжнародна наукова конференція імені академіка М. Кравчука (14—16 трав. 1998 р., Київ) : матеріали конф. — Київ, 1998. — С. 419—421.
805. **Романюк, М. О.** Спогади про Мирона Зарицького / М. О. Романюк // Математичний вісник Наукового товариства ім. Шевченка. — Львів, 2014. — Т. 11. — С. 148—149.
806. **Свинко, Й.** Професор Мирон Зарицький у моїй пам'яті / Й. Свинко // Вони мислили Україною : наук. зб. урочистої академії, присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона

Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки. — Тернопіль, 2009. — С. 29—31.

807. **Сеница, П.** Мирон Зарицький / П. Сеница // Ювілейна книга Української Академічної Гімназії у Львові : На 100-річчя першого українського іспиту зрілости, 1878—1978. — Філядельфія ; Мюнхен, 1978. — С. 119. — (Професори Української Академічної Гімназії).

808. **Шендеровський, В.** Зарицький Мирон / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 273—278.

809. **Шендеровський, В.** Педагог з великої літери / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — Київ, 2003. — С. 103—110.

810. **Шендеровський, В.** «Поет формул» / В. Шендеровський // Юний технік України. — 2008. — № 5. — С. 6—7. — (Видатні українці).

811. **Ivanyk, S.** Mirona Zaryckiego koncepcja relacji matematyki i estetyki / S. Ivanyk // Semina Scientiarum. — Kraków, 2012. — № 11. — S. 92—106.

- - -

812. **125 років** від дня народження Мирона Зарицького (21.05.1889—19.08.1961) — ученого-математика, доктора філософії, педагога // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2014 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2013. — Вип. 24. — С. 66—68.

813. **120 років** від дня народження Мирона Зарицького (21.05.1889—19.08.1961) — ученого-математика, доктора філософії, педагога // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2009 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2009. — С. 42—44.

814. **110 років** від дня народження Зарицького Мирона Онуфрійовича (21.05.1889—19.08.1961) — вченого-математика, педагога // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 1999 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 1999. — С. 33—35.

Володимир Кучер

Кучер Володимир (18 жовтня 1885 р., містечко Тлусте Заліщицького повіту, нині смт Товсте Чортківського району Тернопільської області — 29 серпня 1959 р., м. Львів) — фізик, педагог.

Початкову освіту здобув у чотирикласній школі в Тлустому, потім навчався в державній гімназії в Чернівцях. У 1899 р. його перевели до Бучацької гімназії. У 1905 р. став студентом філософського факультету Львівського університету, вивчав математику й фізику, слухав лекції з історії та літератури професорів М. Грушевського, Ф. Коллеси, К. Студинського. Після успішного складання державного кваліфікаційного іспиту з математики та фізики Володимир Кучер

отримав право викладати польською, українською й німецькою мовами фізику й математику в середніх школах.

У 1910 р. переїхав до Тернополя, став учителем фізики та математики Цісарсько-королівської гімназії ім. Франца Йосифа I. У 1914 р. — до Львова, проте був мобілізований до австрійського війська й переправлений у Чехію. Згодом упродовж 1914—1915 рр. поглиблював знання з фізики, навчаючись в Інституті теоретичної фізики у Відні в професора Ф. Газенерла. У червні 1915 р. у Віденському університеті захистив дисертацію «Загальна формула для тиску випромінювання», написану німецькою мовою, здобувши ступінь доктора теоретичної фізики. У вересні 1916 р. повернувся до Львова, де в 1917 р. отримав посаду професора фізики й математики в Академічній гімназії.

У 1918 р. вченого запросили викладати в Кам'янець-Подільському українському державному університеті й у жовтні затвердили приват-доцентом на кафедрі фізики. Однак у 1919 р. В. Кучер повернувся до Львова, брав активну участь у створенні Українського таємного університету як член організаційного комітету. Професора теоретичної фізики було обрано членом Сенату університету, входив до складу іспитової комісії та приймав іспити з фізики й математики. Упродовж 1921—1925 рр. викладав термодинаміку й вправи з теоретичної фізики. У 1927—1939 рр. учителював у IX польській гімназії у Львові. Для підвищення наукової кваліфікації в 1929 і 1930 рр. стажувався в Інституті кайзера Вільгельма в Берліні, поглиблював знання з квантової фізики та брав участь у семінарах видатного вченого Макса Планка.

У 1940—1941 рр. Володимир Кучер працював на посаді професора Львівського інституту торгівлі. 12 квітня 1941 р. йому присвоєно вчене звання професора фізики й надано науковий ступінь доктора фізико-математичних наук. У 1942—1944 рр. викладав у Ветеринарній фаховій школі у Львові. Упродовж 1944—1946 рр. завідував кафедрою експериментальної фізики Інституту торгівлі. У 1947—1948 рр. — професор кафедри експериментальної фізики Львівського державного університету ім. І. Франка. У 1947—1956 рр. — професор, завідувач кафедри фізики та метрології Львівського сільськогосподарського інституту.

Початок наукової діяльності Володимира Кучера припадає на період становлення нової науки — квантової механіки. Визнання йому принесли роботи з дослідження рівня руху квантових частинок, теорії світлового тиску. Значним є його вклад у розвиток квантової теорії твердого тіла, квантової статистики, теорії відносності. Учений опублікував понад 30 наукових праць. Разом із математиком Миколою Чайковським працював над створенням «Чотирицифрових таблиць логаритмів і гоніометричних функцій», які були призначені для шкільного вжитку та видавалися в 1917, 1920, 1923 і 1930 рр. В. Кучер широко пропагував у Галичині передові досягнення світової науки. Він входив до управи Товариства наукових викладів ім. Петра Могили, на засіданнях якого читав лекції з астрофізики й теорії відносності Альберта

Ейнштейна. Для календарів товариства «Просвіта» готував астрономічні та церковні календарі, писав про погоду й реформу календаря.

У 1919 р. Володимира Кучера було обрано дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка. У 1930 р. як делегат НТШ брав участь у роботі І Всесоюзного фізичного з'їзду (м. Одеса). Із доповіддю «Про причинки до квантової статистики» виступив на ІІІ З'їзді українських природників, лікарів та інженерів, що відбувся 19—25 травня 1931 р. у Львові.

Професор Володимир Кучер — учений, який залишив вагомі здобутки в галузі теоретичної фізики, педагог, який «своєю інтелігентністю і педантичністю сіяв серед студентства зерна людської доброти і громадського обов'язку».

Бібліографія

815. **Кучер, В.** Основи елєктроніки / написав Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1909. — Т. 13. — С. 1—68 : фігури. — Зміст: Ч. 1 : Електричні розрядженя в ґазах. — С. 1—40 ; ч. 2 : Радіоактивність. — С. 40—68.

816. **Кучер, В.** Основи елєктроніки. Ч. 1 / написав Володимир Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 13. — У Львові, 1909. — 68 с.

817. **Кучер, В.** Будова материї / Володимир Кучер // Учитель. — У Львові, 1911. — Ч. 1/2. — С. [?] ; ч. 3/4. — С. [?] ; ч. 5/6. — С. [?] ; ч. 9/10. — С. [?] ; ч. 11/12. — С. [?] ; ч. 13/14. — С. [?] ; ч. 15/16. — С. [?].

818. **Кучер, В.** В пошукуваню за руськими Ґрайсами… / Д-р В. Кучер // Дїло. — Львів, 1911. — Ч. 29 (8 лют.). — С. 6. — (Новини).

819. **Кучер, В.** Динаміка елєктрону / написав Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1912. — Т. 15, вип. 1. — С. 1—40.

820. **Кучер, В.** Динаміка елєктрону / написав Володимир Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 15, вип. 1. — У Львові, 1912 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 40 с.

821. **Кучер, В.** Елєктрон, маґнетон — праатоми материї / Д-р В. Кучер // Дїло. — Львів, 1912. — Ч. 278 (11 груд.). — С. 7. — (З природи і техніки).

822. **Кучер, В.** Елєктронова теория металїв / Володимир Кучер // VIII. Звіт Дирекциї Ц.-К. ґімназиї ім. Франца-Йосифа І в Тернополи за рік 1912/13. — Тернопіль, 1913. — С. 3—29.

823. **Кучер, В.** Елєктронова теория металїв / Володимир Кучер. — Відбитка : VIII. Звіт Ц.-К. ґімназиї ім. Франца-Йосифа І в Тернополи за

рік 1912/13. — Тернопіль, 1913 (Друкарня Подільська Йосифа Степка). — 29 с.

824. **Czajkowski, M.** Czterocyfrowe tablice logarytmów i funkcji gonjometrycznych : z dodatkiem wielu pomocniczych tablic z matematyki, fizyki, chemii, astronomii i geografii : dla użytku szkolnego / M. Čajkovs'kij, V. Kučer. — Lwów : G. Seyfarth, 1914. — XII, 52, [1] s.

825. **Кучер, В.** Деякі услуги фізики у сучасній війні / написав Др. Володимир Кучер // Звіт дирекциї Ц. К. Академічної ґімназиї у Львові за шкільний рік 1915/16. — Львів, 1916. — С. 3—22.

826. **Кучер, В.** Деякі услуги фізики у сучасній війні / написав Др. Володимир Кучер. — Львів, 1916 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 22 с.

827. **Кучер, В.** Елєктромаґнетна теорія лучистого тисненя / написав Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1916. — Т. 17. — С. 1—15.

828. **Кучер, В.** Елєктромаґнетна теорія лучистого тисненя / написав Володимир Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 17. — Львів, 1916 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 14, [1] с.

829. **Кучер, В.** Історія підводної телеґрафії : З нагоди 50-лїтних роковин її істнованя / В. Кучер // Дїло. — Львів, 1916. — Ч. 197 (12 серп.). — С. 1, 2.

830. **Кучер, В.** Рентґенотехнїка у війні / В. Кучер // Дїло. — Львів, 1916. — Ч. 213 (31 серп.). — С. 1 ; ч. 214 (1 верес.). — С. 1 ; ч. 215 (2 верес.). — С. 1, 2.

831. **Кучер, В.** Sir Wiliam Ramsay : Посмертна згадка / В. Кучер // Дїло. — Львів, 1916. — Ч. 187 (1 серп.). — С. 1, 2.

832. **Кучер, В.** Значінє радіоактивности матерії для культури будучности / Д-р В. Кучер // Дїло. — Львів, 1917. — Ч. 8 (12 сїчня). — С. 2 ; ч. 9 (13 сїчня). — С. 2. — (З природи і техніки).

833. **Кучер, В.** Вибрані питаня з теорії квантів енерґії / подав Др. Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 49—84. — (Наукова хронїка).

834. **Кучер, В.** Із питань сучасної фізики / подав Др. Володимир Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 18/19. — Львів, 1919 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 52 с. — Зміст: Сучасна атомістична теорія ; Вибрані питаня з теорії квантів енергії.

835. **Кучер, В.** Причинки до теорії структури етеру / Др. Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 149—162.

836. **Кучер, В.** Сучасна атомістична теорія / подав Др. Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 37—49. — (Наукова хронїка).

837. **Кучер, В.** Роль строгих наук у середніх школах / Д-р В. Кучер // Дїло. — Львів, 1920. — Ч. 88 (15 квіт.). — С. 2, 3.

838. **Чайковський, М.** Чотирицифрові таблиці льогаритмів і гоніометричних функцій : Із додатком багатьох помішних таблиць із математики, фізики, хемії, астрономії й географії : Для шкільного вжитку / Микола Чайковський, Володимир Кучер. — Вид. 2-ге. — Київ ; Відень, 1920. — 58, [1] с. : іл. — Накладом «Дніпросоюзу».

839. **Кучер, В.** Ще про кінець світа / Д-р Володимир Кучер // Вперед!. — Львів, 1920. — Ч. 1 (1 січ.). — С. 3.

840. **Кучер, В.** Теорія зглядности / Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1922. — Т. 21. — С. 1—64.

841. **Кучер, В.** Теорія зглядности / Володимир Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, Т. 21. — У Львові, 1922 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 63 с.

842. **Кучер, В.** В калєндарській справі / Д-р Володимир Кучер // Дїло. — Львів, 1924. — Ч. 26 (5 лют.). — С. 2 ; ч. 27 (6 лют.). — С. 2 ; ч. 28 (7 лют.). — С. 2.

843. **Кучер, В.** Стара і нова альхемія / Д-р В. Кучер // Наука й письменство. — Львів, 1924. — Кн. 1 (падолист). — С. [?]. — (Науковий рух).

844. **Кучер, В.** Чверть століття раду / Володимир Кучер // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1924. — Т. 83. — С. 145—150.

845. **Kucer, W.** Beiträge zur Strukturtheorie des Aethers / V. Kučer // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 12.

846. **Tschaikowski, N.** Czterocyfrowe tablice logarytmów i funkcji gonjometrycznych : z dodatkiem wielu pomocniczych tablic z matematyki, fizyki, chemii, astronomii i geografii : dla użytku szkolnego / M. Čajkovs'kyj, V. Kučer. — Wyd. 3, zm. — Lwów ; Warszawa : Zakł. Narodowy im. Ossolińskich, [1924]. — 72 s. : tabl.

847. **Kucer, W.** Thermoelektrische Erscheinungen in Elektrolyten / Vl. Kučer // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 25—26.

848. **Кучер, В.** Від мертвої праматерії до свідомої думки : (Справа теорії еволюції матерії) / Володимир Кучер // Діло. — Львів, 1925. — Ч. 7 (11 січ.). — С. 2, 3.

849. **Кучер, В.** Теорія Айнштайна : Питання і висліди теорії зглядности / Володимир Кучер // Технічні вісти. — Львів, 1925. — Ч. 7/9. — С. 49—51 ; ч. 10/12. — С. 65—69.

850. **Кучер, В.** Термоелєктричні питання в течах / Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1925. — Т. 23/24. — С. 63—85 : іл., табл.

851. **Кучер, В.** Термоелєктричні питання в течах / Володимир Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 23/24. — У Львові, 1925. — 23 с. : іл., табл. — Накладом Наукового Товариства ім. Шевченка.

852. **Кучер, В.** Основи калєндаріографії / Володимир Кучер // Духовний сіяч. — Варшава, 1927. — Ч. [36—50]. — С. [?].

853. **Кучер, В.** О двійности в ґеометрії і фізиці / Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1928. — Т. 27. — С. 223—245.

854. **Кучер, В.** О двійности в ґеометрії і фізиці / В. Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 27. — Львів, 1928 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 23 с. : іл.

855. **Kucer, W.** Über die Dualität in der Geometrie und Physik / W. Kučer // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1928. — H. 9. — S. 20—21.

856. **Кучер, В.** В 50-ті роковини народин А. Айнштайна / Д-р Володимир Кучер // Нові Шляхи. — Львів, 1929. — Ч. 1. — С. 128—130.

857. **Kucer, W.** Webrane ćwiczenia z akustyki : (Przerobione w kl. 7 b gimn. 8-go we Lwowie w r. 1926/27) / W. Kuczer // Fizyka i chemja w szkole. — Warszawa, 1929. — T. 2. — S. 307—322.

858. **Кучер, В.** Головні напрямні квантових статистичних теорій / Др Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1930. — Т. 28/29. — С. 145—168.

859. **Кучер, В.** Головні напрямні квантових статистичних теорій / Др Володимир Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 28/29. — У Львові, 1930 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 24 с.

860. **Кучер, В.** Калєндар і його реформа / д-р В. Кучер // Народній ілюстрований калєндар Товариства «Просвіта» на звичайний рік 1931. — У Львові, 1930. — Річник 53. — С. [?].

861. **Кучер, В.** Колибання в ґазах в світлі новітніх квантових статистик / Володимир Кучер // Збірник Математично-природописно-лікарської секції

Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1930. — Т. 28/29. — С. 49—57.

862. **Кучер, В.** Колибання в ґазах в світлі новітніх квантових статистик / Володимир Кучер. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 28/29. — У Львові, 1930 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 9 с.

863. **Кучер, В.** Індерермінізм у фізиці / В. Кучер // Нові Шляхи. — Львів, 1931. —Ч. [?]. — С. [?].

864. **Кучер, В.** Історична Різдвяна Звізда / подав Д-р Володимир Кучер // Діло. — Львів, 1931. — Ч. 6 (7 січ.). — С. 7, 8.

865. **Кучер, В.** М. Фарадай : (100-літні роковини великого відкриття) / Д-р Володимир Кучер // Діло. — Львів, 1931. — Ч. 193 (30 серп.). — С. 3, 4.

866. **Чайковський, М.** Чотирицифрові таблиці логаритмів і гоніометричних функцій : посібник для навч. закладів / М. Чайковський, В. Кучер. — 4-те вид. — Харків ; Одеса, 1931. — 96 с., [1] табл.

867. **Кучер, В.** З таємного світа атомів : З нагоди нагороди Нобля за праці з фізики 1932—33 р. / Володимир Кучер // Діло. — Львів, 1934. — Ч. 25 (8 лют.). — С. 4, 5.

868. **Кучер, В.** Затьма сонця в поемі «Слово о полку Ігоря» / Д-р Володимир Кучер // Діло. — Львів, 1936. — Ч. 193 (28 серп.). — С. 3, 4.

869. **Кучер, В.** Лавреати Нобеля за фізику та хемію в 1937 р. / Д-р Володимир Кучер // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 267 (3 груд.). — С. 7, 8.

870. **Кучер, В.** Природа світла / Д-р Володимир Кучер // Життя і Знання. — Львів, 1937. — Ч. 4 (115). — С. 113—115.

***

871. **Астрономічний** калєндар / зладив проф. д-р В. Кучер // Народній ілюстрований калєндар Товариства «Просвіта» на рік звичайний 1923. — У Львові, 1922. — Річник 45. — С. [?].

872. **Астрономічний** калєндар / зладив проф. д-р В. Кучер // Народній ілюстрований калєндар Товариства «Просвіта» на переступний рік 1924. — У Львові, 1923. — Річник 46. — С. [?].

***

873. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Leopolis scientifica. Наука у Львові до середини XX століття : зб. наук. пр. — Львів, 2020. — Ч. 2 : Точні науки. — С. 287—338. — Із змісту: Володимир Кучер. — С. 300—303 : фот.

874. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Журнал фізичних досліджень. — 2018. — Т. 22, № 4. — С. 4003-1—4003-31. — Із змісту: Володимир Кучер. — С. 4003-10—4003-11.

875. **Головач, Ю. В.** Фізики — дійсні члени Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові / Ю. В. Головач // Аксіоми для нащадків :

Українські імена в світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 49—72. — Із змісту: Володимир Кучер. — С. 55—56.

876. **Горак, Р.** Учений-фізик Володимир Кучер / Р. Горак // Дзвін. — 2021. — № 11. — С. 108—138 : фот.

877. **Гривнак, Н.** Володимир Кучер — дійсний член НТШ, український вчений, педагог: життя і діяльність (18 жовтня 1885 — 29 серпня 1959) / Н. Гривнак // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2008. — Т. 7. — С. 599—606.

878. **Добре** слово в декілька рядків : Кучер Володимир (18.10.1885—29.08.1959) // Тернопіль. — Тернопіль, 1992. — № 3 : Українська гімназія в Тернополі, 1898—1944. — С. 82.

879. **Володимир Кучер** / Р. Августин [та ін.] // Повернення із забуття : Невідомі імена видатних фізиків і математиків, вихідців із Тернопільщини — дійсних членів НТШ / Р. Августин [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — С. 56—58.

880. **Володимир Кучер** (1885—1959) // Історично-мемуарний збірник Чортківської округи : Повіти: Чортків, Копичинці, Борщів, Заліщики. — Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1974. — С. 45.

881. **Маланюк, П.** Об'єднана українська гімназія 1931—1944 рр. / П. Маланюк // Маланюк, П. Освітні тенденції та виховні ідеали просвітницьких сподвижників Галичини / П. Маланюк. — Тернопіль, 2000. — С. 117—127. — Із змісту: Про Володимира Кучера. — С. 123—125.

882. **Мороз, О.** Династія вчених: Кучер — батько і син / О. Мороз // Вісник НТШ. — Львів, 1992. — Число 1. — С. [?].

883. **Основні** дати життя і науково-педагогічної діяльності В. А. Кучера // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2008. — Т. 7. — С. 607—610.

884. **Пиндус, Б.** Володимир Кучер : Фізик-теоретик, дійсний член НТШ, громадянин / Б. Пиндус // Тернопілля'95 : регіон. річник. — Тернопіль, 1995. — С. 128—131 : фот.

885. **Сениця, П.** Володимир Кучер / П. Сениця // Ювілейна книга Української Академічної Гімназії у Львові : На 100-річчя першого українського іспиту зрілости, 1878—1978. — Філядельфія ; Мюнхен, 1978. — С. 165. — (Професори Української Академічної Гімназії).

886. **Шаромова, В.** Кучер Володимир Антонович : [фізик-теоретик, дійсний член НТШ з 1919 р., уродженець смт Товсте] / В. Шаромова // Українські фізики та астрономи : посібник-довідник / авт.-уклад. В. Шаромова. — Вид. 2-ге, допов. — Тернопіль, 2009. — С. 101.

887. **Шендеровський, В.** Кучер Володимир / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 397—400.

- - -

888. **115 років** від дня народження Кучера Володимира (18.10.1885—29.08.1959) — українського фізика-теоретика, дійсного члена НТШ // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2000 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 1999. — С. 69—70.

Володимир Левицький

Левицький Володимир (31 грудня 1872 р., м. Тернопіль — 13 липня 1956 р., м. Львів) — математик, фізик, редактор, громадський діяч.

Початкову освіту здобув у чотирирічній народній школі в Золочеві (1878—1882). У 1882—1886 рр. навчався в Золочівській гімназії. Згодом — у Тернопільській гімназії: тут захопився математикою, фізикою, хімією та астрономією. У 1889 р. вступив до III гімназії ім. Франца Йосифа I у Львові, де в 1890 р. склав із відзнакою іспит зрілості.

Упродовж 1890—1894 рр. студіював математику й фізику на філософському факультеті Львівського університету, де особливу роль у формуванні Володимира Левицького як ученого-математика відіграв Юзеф Пузина. Згодом учений згадував: «…на третьому році дістав я першу семінаріяльну нагороду 80 австр. ґульденів (за працю про періодичність функцій), та на четвертім році ще двократно нагороду». Крім університетських лекцій, відвідував лекції в Академії ветеринарії та «слухав теорію різничкових [диференціальних] рівнянь Лі та теорію ймовірности у … доцента політехніки К. Жоравського».

У вересні 1894 р. розпочав педагогічну діяльність помічником учителя математики в Академічній гімназії у Львові. Навесні 1895 р. склав учительський іспит й отримав повну вчительську кваліфікацію з правом викладання математики й фізики в українських та польських гімназіях. У 1895—1896 рр. служив у австрійській армії, у вересні 1896 р. склав офіцерський іспит і згодом йому надали звання хорунжого артилерії. 1 жовтня 1896 р., одразу після повернення з війська, зайняв посаду дійсного вчителя гімназії в Тернополі, де колись навчався. Тут він ґрунтовно готувався до здобуття ступеня доктора філософії. У 1900 р. у Львівському університеті склав строгі докторські іспити (риґорози) з математики, фізики та філософії «summa cum laude» (з найвищою відзнакою). Того ж року отримав державну стипендію та відпустку для стажування в наукових центрах Європи. Упродовж семестру в Ґеттінґенському інституті математики слухав лекції з інтегрального числення в Д. Гільберта та проєктивної геометрії у Ф. Кляйна. Продовжив наукові студії в Берлінському університеті, де слухав виклади професорів з математики, фізики, астрономії, геодезії, а також працював у бібліотеках Берліна, де самостійно досліджував спадщину провідних вчених у галузі математики. У жовтні 1901 р. Володимирові Левицькому присуджено науковий ступінь доктора філософії. У 1903 р. переїхав до Львова, де отримав посаду професора V державної гімназії. Крім того, викладав у приватній жіночій гімназії пані

Камерлінґ, у якій навчалися діти з єврейських сімей, та працював у жіночій семінарії Українського педагогічного товариства. На початку Першої світової війни В. Левицький як офіцер ляндштурму (народного ополчення) був призваний до австрійського війська, брав участь у воєнних діях у Карпатах і 30 грудня потрапив до російського полону, з якого повернувся навесні 1918 р.

У серпні 1919 р. розпочав урядову службу у Львівській кураторії як референт та візитатор (інспектор) середніх шкіл, від 1924 р. перебував на посаді фахового інструктора математики та фізики в гімназіях, що належали до Львівського шкільного округу. Учений був одним із фундаторів Українського таємного університету, у 1920—1923 рр. читав там лекції з вищої математики й вступу до космографії. У червні 1921 р. його обрали продеканом філософського відділу цього університету.

Від жовтня 1939 р. працював у новоствореному Львівському педагогічному інституті. У січні 1940 р. став професором кафедри аналізу Львівського державного університету ім. І. Франка, де в 1941 р. йому було присвоєно звання професора. На природничому факультеті читав курс диференціальних рівнянь та спецкурси з теорії функцій комплексної змінної, еліптичних й автоморфних функцій. Під час німецької окупації Львова час від часу працював службовцем в українському Центробанку у Львові.

Від 1 серпня 1944 р. Володимир Левицький — професор кафедри математичного аналізу Львівського державного університету ім. І. Франка. Крім викладання на природничому факультеті, учений читав лекції для студентів фізико-математичного факультету. Упродовж 1945—1948 рр. виконував обов'язки завідувача кафедри математичного аналізу, у 1948—1953 рр. — професор кафедри математичного аналізу й теорії функцій. Згодом ще два роки працював на умовах погодинної праці.

В. Левицький — автор понад 80 наукових праць із проблем математики, фізики й астрономії українською, польською, німецькою, французькою, італійською та іспанською мовами, а також численних перекладів у галицькій періодиці наукових праць іноземних учених. Основним напрямком його наукової діяльності була теорія аналітичних функцій. На початку четвертого курсу написав свою першу самостійну оригінальну наукову працю «Про симетричне вираження з вартостий функциї mod-m». Учений досліджував властивості еліптичних модулярних форм, модулярну еліптичну функцію та її обернення; знайшов диференціальне рівняння, розв'язком якого є функція; застосував модулярні групи для обчислення деяких видів ланцюгових дробів. Частину його досліджень присвячено питанням проєктивної геометрії, теорії диференціальних та інтегральних рівнянь, історії математики та астрономії. Величезну цінність для розвитку точних наук в Україні мали праці Володимира Левицького з питань української математичної, фізичної та хімічної термінології. Водночас учений плідно працював над написанням українських

підручників: «Алгебра для вищих кляс шкіл середніх» (у співавторстві з П. Огоновським, ч. І, 1906; ч. ІІ, 1905) та «Фізика для вищих кляс» (1912).

Поряд із педагогічною й науковою діяльністю брав активну участь у роботі громадських інституцій. Дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції НТШ був обраний 12 червня 1899 р. 4 липня 1904 р. — секретарем МПЛС, а 26 травня 1909 р. — заступником директора секції. Тоді ж став членом Фізіографічної комісії. У листопаді 1909 р. В. Левицького обрали одним із заступників голови Бібліографічної комісії, 4 жовтня 1911 р. — заступником директора МПЛС. У червні 1913 р. увійшов до складу Виділу НТШ, а 10 вересня 1913 р. став його секретарем. Учений очолював створену в серпні 1918 р. Термінологічну комісію. 13 вересня 1919 р. повернувся до секретарювання у Виділі НТШ, додатково, від 28 березня 1921 р., був референтом друкарні та палітурні. У 1921—1939 рр. очолював Математично-природописно-лікарську секцію НТШ. 3 червня 1926 р. його обрали заступником голови Товариства. Одночасно він залишався діяльним членом п'яти комісій: Мовної, Бібліографічної, Фізіографічної, Науково-технічної та Географічної. У 1932—1934 рр. В. Левицький — голова НТШ. Разом з І. Верхратським був редактором «Збірника Математично-природописно-лікарської секції НТШ»: редагував статті з математики, фізики та хімії. Від 1924 р. до 1938 р. редагував видання «Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Arztlichen Sektion». Учений був головою оргкомітету та керівником Природничої секції з'їздів українських природодослідників, інженерів та лікарів, які НТШ проводило у Львові в 1924, 1927, 1931, 1933, 1935, 1937 рр.

М. Чайковський, аналізуючи внесок В. Левицького у діяльність НТШ, писав: «…найбільші заслуги для Товариства та нашої Секції має др Левицький як невтомний орґанізатор наукової праці. Хоч не мав до того офіціяльного титулу, бо не був професором університету, своїм власним прикладом і словами заохоти притягав до праці молодих учених. Він мав дар вишукувати молодих адептів науки й розділював між них праці, даючи їм зразу реферати з книжок, а далі заохочуючи до самостійної наукової праці. В цьому відношенні всі ми мусимо вважати себе його духовними учнями».

На першому курсі Володимир Левицький став членом «Академічного братства», на другому — товариства «Ватра». Був співзасновником українського спортивного товариства «Сокіл», від 1894 р. — його писарем. Стояв біля заснування Товариства наукових викладачів ім. Петра Могили, працював секретарем Українського педагогічного товариства. Учений був також дійсним членом математичних товариств у Палермо (1909), Лейпцигу (1910), Парижі (1927) та Києві (1929).

Володимир Левицький — подвижник української математики, першопроходець у створенні української наукової термінології, популяризації серед населення точних наук, підготовки молодих українських науковців,

людина незламного почуття обов'язку та відповідальності, яка завжди вміла заглянути уперед і взятися за найскладніші та найвідповідальніші завдання свого часу. На думку академіка Михайла Кравчука, заслужив визнання «основоположника математичної культури нашого народу».

Бібліографія

889. **Левицький, В.** Про симетричні вираження з вартостий функциї mod-m / написав Володимир Левицкий // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1894. — Т. 4. — С. 124—139.

890. **Левицький, В.** Ґрупа модулова / Володимир Левицкий // Справозданє Дирекциї ц. к. академичної ґимназиї за рік шкільний 1894/5. — Львів, 1895. — С. 17—35.

891. **Левицький, В.** Ґрупа модулова / Володимир Левицкий. — Відбитка : Справозданє Дирекциї ц. к. академичної ґимназиї за рік шкільний 1894/5. — Львів, 1895. — 16 с. : рис.

892. **Левицький, В.** Елїптичні функциї модулові / написав Володимир Левицкий // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1895. — Т. 7. — С. 1—30, 2 фіґури.

893. **Левицький, В.** Елїптичні функциї модулові / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 7. — [Львів, 1895]. — 30 с., 2 фіґури.

894. **Левицький, В.** Материяли до фізичної термінольоґиї. Часть перша. Механїка / зладив Володимир Левицкий // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1895. — Т. 11. — С. 1—12.

895. **Lewicki, W.** O wyraženiach symetrycznych z wartości funkcyi mod *m* / napisał Włodzimierz Lewicki // Prace matematyczno-fizyczne. — Warszawa, 1895. — T. 6. — S. 5—19.

896. **Левицький, В.** Материяли до фізичної термінольоґиї. Часть перша. Механїка / зладив Володимир Левицкий. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 11. — Львів, 1896. — 12 с.

897. **Левицький, В.** Про переступ чисел e і π / написав Володимир Левицкий. — Тернопіль, 1896. — 28 с.

898. **Левицький, В.** Докази істнованя інтеґралів рівнань ріжничкових / написав Володимир Левицкий // Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1897. — Т. 1. — С. 1—30.

899. **Левицький, В.** Докази істнованя інтеґралів рівнань ріжничкових / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка, т. 1. — У Львові, [1897]. — 30 с.

900. **Левицький, В.** Елєктро-маґнетна теория сьвітла і филї елєктричні : (Посьвячую памяти мого бл. п. брата Маріяна) / написав Володимир

Левицкий // Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1897. — Т. 2. — С. 1—72.

901. **Левицький, В.** Елєктро-маґнетна теория сьвітла і филї елєктричні : (Посьвячую памяти мого бл. п. брата Маріяна) / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка, т. 2. — У Львові, 1897. — 72, 6 с. : карти.

902. **Левицький, В.** Осафат Петрик : (Некрольог) / В. Левицкий // Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1897. — Т. 2. — С. 1—2.

903. **Левицький, В.** Причинок до поділу рівнань другого степеня / написав Володимир Левицкий // Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1897. — Т. 2. — С. 1—6.

904. **Левицький, В.** Причинок до поділу рівнань другого степеня / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка, т. 2. — У Львові, 1897. — 6 с., [1] арк. рис.

905. **Левицький, В.** Про переступ чисел e і π : (Посьвячено О. Петрикови) / написав Володимир Левицкий // Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1897. — Т. 1. — С. 1—28.

906. **Левицький, В.** Про переступ чисел e і π : Докази істнованя інтеґралів рівнань ріжничкових / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка, т. 1. — У Львові, 1897. — 28 с.

907. **Lewicki, W.** Elektromagnetyczna theorja światła / napisał W. Lewicki // Sprawozdanie gimnazjum v Tarnopolu za r. 1896/7. — Tarnopol, 1897. — S. 54.

908. **Lewicki, W.** Wstęp do teoryi funkcyj modułowych eliptycznych / napisał W. Lewicki // Prace matematyczno-fizyczne. — Warszawa, 1897. — T. 8. — S. 5—43.

909. **Левицький, В.** Кілька слів про метаґеометрію та ґеометрію загальну / Володимир Левицкий // Привіт д-ру Івану Франку в 25-лїтнїй ювилей лїтературної його дїяльности складають українсько-руські письменники : з портретом ювилята. — Львів, 1898. — С. 234—240.

910. **Левицький, В.** Материяли до фізичної термінольоґії. Ч. 2. (Механїка течий, ґазів, тепло і метеорольоґія) / зладив Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1898. — Т. 3, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—5.

911. **Левицький, В.** Материяли до фізичної термінольоґії. Ч. 3. (Маґнетизм, елєктричність і елєктротехнїка) / зладив Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1898. — Т. 3, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 6—13.

912. **Левицький, В.** Материяли до фізичної термінольоґії. Часть друга і третя / зладив Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 3, вип. 2 : Часть математично-природописна. — Львів, 1898. — 13 с.

913. **Левицький, В.** Промова проф. Володимира Левицкого на Шевченкôвскихъ вечерницяхъ въ Тернополи // Дѣло. — Львôвъ, 1898. — Ч. 82 (15 (27) цвѣтня). — С. 1—2.

914. **Левицький, В.** Згадки посмертні / зладив Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1899. — Т. 4, вип. 2 : Часть математична. — С. 1—7. — Зміст: Франц Щасний Tisserand. — С. 1—2 ; Гуґо Gylden. — С. 2 ; Венямин Gould. — С. 2—3 ; Кароль Теодор Weierstrass. — С. 3—4 ; Яков Йосиф Sylvester. — С. 4—5 ; Francesco Brioschi. — С. 5 ; Sophus Lie. — С. 5—7.

915. **Левицький, В.** Кілька уваг про форму інтерполяцийну Lagrange'a / написав Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1899. — Т. 4, вип. 2 : Часть математична. — С. 1—8.

916. **Левицький, В.** Кілька уваг про форму інтерполяцийну Lagrange'a / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 4, вип. 2 : Часть математична. — [Львів], 1899. — 8 с.

917. **Левицький, В.** Клїматичні відносини Тернополя : (на основі праць д. В. Саткого) / представив Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1899. — Т. 4, вип. 2 : Часть математична. — С. 1—6.

918. **Левицький, В.** Клїматичні відносини Тернополя : (на основі праць д. В. Саткого) / представив Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 4, вип. 2 : Часть математична. — У Львові, 1899 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 6 с.

919. **Левицький, В.** Причинок до теориї дробів тяглих і ґрупи модулової / написав Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1899. — Т. 4, вип. 2 : Часть математична. — С. 1—8.

920. **Левицький, В.** Причинок до теориї дробів тяглих і ґрупи модулової / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-

природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 4, вип. 2 : Часть математична. — У Львові, 1899 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 8 с.

921. **Lewicki, W.** Kilka uwag o wzorze interpolacyjnym Lagrange'a / napisał W. Lewicki // Wiadomości matematyczne. — Warszawa, 1899. — T. 3, № 5/6. — S. 264—274.

922. **Левицький, В.** З теориї рядів степенних / написав Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1900. — Т. 7, вип. 1 : Часть математично-природописна. — С. 1—10.

923. **Левицький, В.** З теориї рядів степенних / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 7, вип. 1 : Часть математично-природописна. — У Львові, 1900 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 10 с.

924. **Левицький, В.** Клясифікация наук математичних / подав Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1900. — Т. 6, вип. 1 : Часть математично-природописна. — С. 1—16.

925. **Левицький, В.** Клясифікация наук математичних / подав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 6, вип. 1 : Часть математично-природописна. — У Львові, 1900 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 16 с.

926. **Левицький, В.** Короткий начерк теориї функций автоморфних / написав Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1900. — Т. 7, вип. 1 : Часть математично-природописна. — С. 1—29.

927. **Левицький, В.** Короткий начерк теориї функций автоморфних / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 7, вип. 1 : Часть математично-природописна. — Львів, [1900] (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 29 с.

928. **Lewicki, W.** Beitrag zur Theorie der Modulgruppe / Wladimir Lewicki // Monatshefte für Mathematik und Physik. — Wien, 1900. — Jg. XI. — S. 118—124.

929. **Lewicki, W.** Einige Bemerkungen zur Lagrange'schen Interpolationsformel / Wladimir Lewicky // Archiv der Mathematik und Physik. — Berlin, 1900. — T. 17. — S. 214—224.

930. **Lewicki, W.** Z teoryi ułamków ciągłych / napisał W. Lewicki // Wiadomości matematyczne. — Warszawa, 1900. — T. 4, № 1/2/3. — S. 52—60.

931. **Левицький, В.** Додаток до теорії дробів тяглих та ґрупи модулової : (Друга нота) / написав Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1901. — Т. 7, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—8.

932. **Левицький, В.** Додаток до теорії дробів тяглих та ґрупи модулової : (Друга нота) / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 7, вип. 2 : Часть математично-природописна. — Львів, [1901]. — 8 с.

933. **Левицький, В.** Найновійші праці з теориї функций аналїтичних / подав Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1901. — Т. 7, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—12.

934. **Левицький, В.** Промова д-ра Володимира Левицкого, проголошена 26.XI.1901 р. на концертї з нагоди сьвяткованя 25-лїтного істнованя філії «Просьвіти» в Тернополи // Дѣло. — Львôвъ, 1901. — Ч. 260/261 (20 падолиста (3 груд.)). — С. 1—2.

935. **Левицький, В.** Теория перстєня Сатурна / написав Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1901. — Т. 7, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—46.

936. **Lewicki, W.** Zur Theorie der Potenzreihen / Wladimir Lewicki // Monatshefte für Mathematik und Physik. — Wien, 1901. — Jg. 12. — S. 329—336.

937. **Левицький, В.** Д. Гільберта основи ґеометриї / написав Др. Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1902. — Т. 8, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—7.

938. **Левицький, В.** Ґеометрия метова в оптиці ґеометричній : Після теориї Ф. Кляйна представив Др. Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1902. — Т. 8, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—12 : фігури.

939. **Левицький, В.** Математика теоретична а практична : (Погляди проф. Ф. Кляйна) / розібрав Др. Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1902. — Т. 8, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—14.

940. **Левицький, В.** Материяли до математичної термінольоґії / зібрав Др. Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої

секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1902. — Т. 8, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—12.

941. **Левицький, В.** Материяли до математичної термінольогії / зібрав Др. Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 8, вип. 2 : Часть математично-природописна. — У Львові, 1902 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 16 с.

942. **Левицький, В.** Материяли до фізичної термінольогії. Часть 4 / зладив Др. Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1902. — Т. 8, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—12.

943. **Левицький, В.** Материяли до фізичної термінольогії. Часть 4 / зладив Др. Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 8, вип. 2 : Часть математично-природописна. — У Львові, 1902 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 12 с.

944. **Левицький, В.** Найновійші працї з теориї функций аналїтичних / подав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 7, вип. 2 : Часть математично-природописна. — У Львові, [1902]. — 12 с.

945. **Левицький, В.** Теория перстеня Сатурна / написав Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 7, вип. 2 : Часть математично-природописна. — У Львові, 1902. — 46 с. : табл.

946. **Левицький, В.** Відношенє ґеометриї метричної до метової / написав Др. Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1903. — Т. 9. — С. 1—11 : рис.

947. **Левицький, В.** Відношенє ґеометриї метричної до метової / написав Др. Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 9. — У Львові, 1903 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 11 с. : рис.

948. **Левицький, В.** Відповідь д. Гнатюкови / Д-р Володимир Левицкий // Дїло. — Львів, 1903. — Ч. 130 (12 (25) черв.). — С. 3.

949. **Левицький, В.** Деякі практичні правила подїльности чисел / подав Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1903. — Ч. 3. — С. 39—41.

950. **Левицький, В.** Етер космічний / Др. Волод. Левицкий // Учитель. — У Львові, 1903. — Ч. 23. — С. 353—358 ; ч. 24. — С. 369—374.

951. **Левицький, В.** Кілька слів до редакциї «Лїтературно-Наукового Вістника» / Д-р Володимир Левицкий // Дїло. — Львів, 1903. — Ч. 107 (14 (27) мая). — С. 3 ; ч. 108 (16 (29) мая). — С. 3.

952. **Левицький, В.** Начерк термінольогії хемічної / зладив Др. Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1903. — Т. 9. — С. 1—12.

953. **Левицький, В.** Начерк термінольогії хемічної / зладив Др. Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 9. — Львів, 1903 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 12 с.

954. **Левицький, В.** Нове унґрунтованє ґеометриї Bolyai-Лобачевского / В. Л. // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1903. — Т. 9. — С. 38—42. — (Бібліїографія і хронїка математично-фізична).

955. **Левицький, В.** Проба девяткова / Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1903. — Ч. [7]. — С. 103—105.

956. **Левицький, В.** Ще кілька слів про калєндар Просьвіти на р. 1903 / В. Левицький // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1903. — Т. 21, кн. 2. — С. 96—97.

957. **Lewicki, W.** Beitrag zur Theorie der Modulgruppe. Zweiter Aufsatz / Wladimir Lewicki // Monatshefte für Mathematik und Physik. — Wien, 1903. — Jg. 14. — S. 96—104.

958. **Lewicki, W.** Zur Laplace'schen Theorie der Saturnringe / Wladimir Lewicki // Monatshefte für Mathematik und Physik. — Wien, 1903. — Jg. 14. — S. 283—292.

959. **Левицький, В.** Дещо про симетрію, після Е. Маха / Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1904. — Ч. [?]. — С. 364—366 ; ч. [?]. — С. 384—387.

960. **Левицький, В.** Деякі інтересні числа / Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1904. — Ч. [10]. — С. 157—159 ; ч. [12]. — С. 179—180.

961. **Левицький, В.** Льотерия чисельна і єї математична мораль / Д-р Вол. Левицкий // Дїло. — Львів, 1904. — Ч. 66 (22 марта (4 цьвітня)). — С. 1—2.

962. **Левицький, В.** Льотерия чисельна і єї математична мораль / Д-р Вол. Левицкий // Економіст. — Львів, 1904. — Ч. 3. — С. [?].

963. **Левицький, В.** Основні одиниці у фізиці / Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1904. — Ч. [?]. — С. 227—229 ; ч. [?]. — С. 254—256.

964. **Левицький, В.** Про поступ фізики в послїдних часах / Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1904. — Ч. [?]. — С. 65—68 ; ч. [?]. — С. 109—114 ; ч. [?]. — С. 126—130.

965. **Левицький, В.** Старі ідеї — нові думки / Володимир Левицький // Економіст. — Львів, 1904. — Ч. 35. — С. [?].

966. **Левицький, В.** Як заступити чисельну льотерію? / Д-р Вол. Левицкий // Дїло. — Львів, 1904. — Ч. 89 (22 цьвітня (5 мая)). — С. 1—2 ; ч. 90 (23 цьвітня (6 мая)). — С. 2.

967. **Левицький, В.** Як заступити чисельну льотерію? / Д-р Вол. Левицкий // Економіст. — Львів, 1904. — Ч. [4?]. — С. [?].

968. **Lewicki, W.** O miejscach zerowych funkcji ζ (s) / Wł. Lewicki // Wiadomości matematyczne. — Warszawa, 1904. — T. 8. — S. 59—62.

969. **Левицький, В.** Вселенна : (Відповідь на питанє, з чого складає ся сьвіт і чим суть єго фізичні прояви) / Д-р Володимир Левицкий // Дїло. — Львів, 1905. — Ч. 170 (30 лип. (12 серп.)). — С. 1—2. — З відчиту д-ра Володимира Левицкого «Космічний етер».

970. **Левицький, В.** Инший сьвіт, або Про четвертий розмір простору / Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1905. — Ч. [?]. — С. 1—12.

971. **Левицький, В.** Инший сьвіт, або Про четвертий розмір простору / Др. Володимир Левицкий. — Передрук : Учитель, ч. [?]. — У Львові, 1905 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 12 с. — Накладом Руского Товариства Педаґоґічного.

972. **Левицький, В.** Про зерові місця функциї ζ (s) / написав Др. Володимир Левицкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1905. — Т. 10. — С. 1—3.

973. **Левицький, В.** Про зерові місця функциї ζ (s) / написав Др. Володимир Левицкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 10. — У Львові, 1905. — 3 с.

974. **Левицький, В.** Альґебра для висших кляс шкіл середних. Ч. 1. На 5 клясу / Др. Володимир Левицкий, Петро Огоновский. — Львів, 1906 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — IV, 167 с. — Накладом Краєвого фонду.

975. **Левицький, В.** Машини електростатичні / Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1906. — Ч. [?]. — С. [?].

976. **Левицький, В.** Машини електростатичні / Др. Володимир Левицкий. — Відбитка : Учитель, ч. [?]. — У Львові, 1906. — 24 с. — (Виданє Руского Товариства Педаґоґічного ; ч. 53).

977. **Lewicki, W.** S. p. Jan Zaluski : nekrolog / Wł. Lewicki // Muzeum. — Lwow, 1907. — Z. 11. — S. [?].

978. **Левицький, В.** Альґебра для висших кляс шкіл середних. Ч. 2. На 6 і 7 клясу / Др. Володимир Левицкий, Петро Огоновский. — Львів, 1908 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — VIII, 268 с. — Накладом Краєвого фонду.

979. **Левицький, В.** Клим Глїбовицький : (Згадка посмертна) / написав Др. Володимир Левицький // Збірник Математично-природописно-лїкарської

секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1908. — Т. 12. — С. 1—6.

980. **Левицький, В.** Клим Глїбовицький : (Згадка посмертна) / написав Володимир Левицький. — Львів, 1908. — 6 с.

981. **Левицький, В.** До реформи математики в середних школах / Володимир Левицький // Наша Школа. — Львів, 1909. — Кн. 1/2. — С. 62—67.

982. **Левицький, В.** Мармароський Піп Іван / Д-р Володимир Левицкий // Дїло. — Львів, 1909. — Ч. 176 (12 серп.). — С. 1—2 ; ч. 177 (13 серп.). — С. 1—2.

983. **Левицький, В.** Материя і єї переміни / Др. Володимир Левицкий // Учитель. — У Львові, 1909. — Ч. [1]. — С. [?].

984. **Левицький, В.** Материя і єї переміни : (Виклад виголошений з рамен Тов. імені Петра Могили у Львові 28 лютого 1909) / В. Левицький. — Львів, [1909]. — 10 с.

985. **Левицький, В.** Національний характер Львівського університету / Вол. Левіцький // За український університет у Львові : (збірка статей в університетській справі). — У Львові, 1910. — С. [?].

986. **Левицький, В.** Інтересні таблиці чисел / В. Левицький // Наша Школа. — Львів, 1912. — Кн. 3. — С. 46—50.

987. **Левицький, В.** Інтересні таблиці чисел / В. Левицький. — Львів, 1912. — 6 с.

988. **Левицький, В.** Твердженя Чеви / В. Левицький // Наша Школа. — Львів, 1912. — Кн. [?]. — С. 33—34.

989. **Левицький, В.** Фізика для висших кляс середних шкіл / Володимир Левицький. — Львів, 1912 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — VI, [1], 672 с. : табл., мал., кресл. — Накладом Краєвого Фонду. — Додаток: Основнї відомості з космоґрафії. — С. 617—664.

990. **Левицький, В.** Етер космічний / Др. Волод. Левицький // Калєндар Руського Народного Союза в Америциї на рік звичайний 1914. — Jersey City ; N. J, 1913. — С. 180—192.

991. **Левицький, В.** Деякі типи функцій з ґрупи Фухса / подав Др. Володимир Левицький // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 103—105.

992. **Левицький, В.** До теорії інтеґральних рівнань / Др. Володимир Левицький // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 309—313.

993. **Левицький, В.** Обчисленє деяких триґонометричних інтеґралів / подав Др. Володимир Левицький // Збірник Математично-природописно-

лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 143—148.

994. **Левицький, В.** До теорії евольвент / написав Др. Володимир Левицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1922. — Т. 21. — С. 65—76.

995. **Левицький, В.** До теорії евольвент / написав Др. Володимир Левицький. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 21. — У Львові, 1922. — [17] с.

996. **Левицький, В.** Фізика для висших кляс середних шкіл. У 2-х ч. / Володимир Левицький. — 2-ге справлене вид. — Львів, 1924. — Накладом Книгарні А. Бардаха.

Ч. 1. — 216 с. : іл.

Ч. 2. — 228 с. : іл., табл.

997. **Lewycki, W.** Berechnung einiger trigonometrischen Integrale / Vl. Levyc'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 14.

998. **Lewycki, W.** Einige Typen der zur Fuchs'schen Gruppe gehörigen Funktionen / Vl. Levyc'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 13—14.

999. **Lewycki, W.** Krümmung der Evolvente / Vl. Levyc'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 26—27.

1000. **Lewycki, W.** Zur Theorie der Evolventen / Vl. Levyc'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 18—19.

1001. **Lewycki, W.** Zur Theorie der Integralgleichungen / Vl. Levyc'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 15—16.

1002. **Левицький, В.** Кривина евольвенти / Др. Володимир Левицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1925. — Т. 23/24. — С. 125—126.

1003. **Левицький, В.** Сто миль на колесі / Д-р Володимир Левицький. — Львів, 1925. — 38 с. — Накладом книгарні «Наукового Товариства ім. Шевченка».

1004. **Левицький, В.** Вартість математики / Д-р Володимир Левицький // Діло. — Львів, 1927. — Ч. 81 (13 квіт.). — С. 2 ; ч. 82 (14 квіт.). — С. 2 ; ч. 83 (15 квіт.). — С. 2—3.

1005. **Левицький, В.** Вартість математики : (Промова на ювілейнім святі Матем.-природ.-лікарської секції Наук. Тов. ім. Шевченка, 3.IV.1927) / Д-р

Володимир Левицький // Левицький, В. Математика серед наук : статті Володимира Левицького, Мирона Зарицького, Іларіона Свєнціцкого. — Львів, 1927. — С. 3—24.

1006. **Левицький, В.** Формула Стірлінґа / д-р В. Левицький, д-р М. Кравчук // Записки Київського сільськогосподарського інституту. — Київ, 1927. — Т. 3. — С. 89—90.

1007. **Lewicki, W.** Michael Ostrogradśkyj / Vl. Levyćkyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1927. — H. 5. — S. 4—5.

1008. **Левицький, В.** Великі числа / Д-р Володимир Левицький // Діло. — Львів, 1928. — Ч. 10 (14 січ.). — С. 23.

1009. **Левицький, В.** Дещо про походження коляд і щедрівок / Д-р Волод. Левицький // Діло. — Львів, 1928. — Ч. 6 (7 січ.). — С. 3.

1010. **Левицький, В.** Трактриса як евольвента ланцюгової лінії / В. Левицький // Записки Київського Інституту Народної Освіти. — Київ, [1928]. — Т. 3. — С. 229—234.

1011. **Левицький, В.** Трактриса як евольвента ланцюгової лінії / В. Левицький. — Відбитка : Записки Київського Інституту Народної Освіти, т. 3. — Київ, [1928]. — [6] с.

1012. **Lewicki, W.** La spirale logarithmique et sa développante / Wl. Lewickyj // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1928. — Т. 27. — С. 45—48.

1013. **Lewicki, W.** Toczenie sie stozka podwojnego po rowni pochylej do góry / W. Lewicki // Fizyka i chemja w szkole. — Warszawa, 1928. — T. [1?]. — S. 127.

1014. **Левицький, В.** За сонцем / Володимир Левицький // Діло. — Львів, 1929. — Ч. 176 (9 серп.). — С. 4.

1015. **Левицький, В.** Сонце і історичні явища / Володимир Левицький // Діло. — Львів, 1929. — Ч. 184 (18 серп.). — С. [?].

1016. **Левицький, В.** Як визначити висоту при помочи анерода? / Володимир Левицький. — Львів, [1929]. — 2 с.

1017. **Левицький, В.** В імя вільної науки : Лист до Редакції / Д-р Володимир Левицький // Діло. — Львів, 1930. — Ч. 50 (6 берез.). — С. 4.

1018. **Левицький, В.** Вода та виїмкові єї прикмети / Д-р Володимир Левицький // Нива. — У Львові, 1930. — Т. 25, ч. 7/8. — С. 257—266.

1019. **Левицький, В.** Моя перша прогулька в Чорногору : (Присвячую д-рові М. Коцюбі) / Д-р Володимир Левицький // Діло. — Львів, 1930. — Ч. 151 (11 лип.). — С. 2—3 ; ч. 152 (12 лип.). — С. 2—3.

1020. **Левицький, В.** Музика сфер / Володимир Левицький // Неділя. — Львів, 1930. — Ч. 16 (20 квіт.). — С. 5.

1021. **Левицький, В.** Над Адрією. Локрум : (Картина з дороги) / Д-р Володимир Левицький // Неділя. — Львів, 1930. — Ч. 27 (13 лип.). — С. [?].

1022. **Левицький, В.** Революційні течії в сучасній фізиці / Д-р Володимир Левицький // Діло. — Львів, 1930. — Ч. 44 (27 лют.). — С. 2 ; ч. 45 (28 лют.). — С. 2 ; ч. 46 (1 берез.). — С. 2 ; ч. 47 (2 берез.). — С. 2 ; ч. 48 (4 берез.). — С. 2 ; ч. 49 (5 берез.). — С. 2.

1023. **Левицький, В.** Революційні течії в сучасній фізиці / Володимир Левицький. — Відбитка : Діло, ч. 44—49. — Львів, 1930. — 30 с. — Накладом автора.

1024. **Левицький, В.** Ріжничкове рівнання модулової еліптичної функції J(τ) / Др Володимир Левицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1930. — Т. 28/29. — С. 45—47.

1025. **Левицький, В.** Ріжничкове рівнання модулової еліптичної функції J(τ) / Володимир Левицький. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 28/29. — Львів, [1930]. — 3 с.

1026. **Левицький, В.** Як визначити висоту при помочі анероїда? / Др Володимир Левицький // Збірник Фізіографічної комісії. — Львів, 1930. — Вип. 3. — С. 2—[?].

1027. **Levytsky, V.** Sobre una especial ecuación diferencial de sequnde order / V. Levytsky // Boletin matematico. — Buenos Aires, 1930. — № 8. — P. 1—2.

1028. **Левицький, В.** З дороги на Північ / Володимир Левицький // Діло. — Львів, 1931. — Ч. 180 (13 серп.). — С. 2 ; ч. 181 (14 серп.). — С. 2 ; ч. 182 (15 серп.). — С. 2 ; ч. 183 (16 серп.). — С. 3 ; ч. 184 (18 серп.). — С. 2 ; ч. 185 (19 серп.). — С. 2 ; ч. 186 (21 серп.). — С. 2 ; ч. 187 (22 серп.). — С. 2 ; ч. 188 (23 серп.). — С. 2.

1029. **Левицький, В.** З дороги на Північ / Володимир Левицький. — Відбитка : Діло, ч. 180—188. — Львів, 1931 (З друкарні «Діла»). — 32 с., [4] арк. іл. — Накладом Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка.

1030. **Левицький, В.** Кам'яна степениця : (З подорожніх споминів) / Д-р Володимир Левицький // Час. — Львів, 1931. — Ч. 7 (13 верес.). — С. [?] ; ч. 8 (15 верес.). — С. [7].

1031. **Левицький, В.** Чорний камінь / Др Володимир Левицький // Збірник Фізіографічної комісії. — Львів, 1931. — Вип. 4/5. — С. [?].

1032. **Levytsky, V.** La astroide y su evolvente / V. Levytsky // Revista de Ciencias. — Lima, 1931. — Vol. 34. — P. 257—262.

1033. **Левицький, В.** В обороні свободи науки : Лист урядуючого заст. Голови Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові д-ра Володимира Левицького до Київського Математичного Т-ва // Діло. — Львів, 1932. — Ч. 104 (14 трав.). — С. 2.

1034. **Левицький, В.** Гімн морю / В. Левицький // Дзвони. — Львів, 1932. — Ч. 2. — С. 82—84.

1035. **Левицький, В.** Еваріст Ґалюа (Evariste Galois) / В. Левицький // Життя і Знання. — Львів, 1933. — Ч. 66 (3). — С. 89.

1036. **Левицький, В.** Монте Маджоре : (З давніх записок туриста) / Д-р Володимир Левицький // Неділя. — Львів, 1933. — Ч. 26 (9 лип.). — С. [?].

1037. **Левицький, В.** Головні питання сучасної астрономії : Відчит на сходинах «Українського астрономічного гуртка» дня 23. квітня 1934 / Володимир Левицький. — У Львові, 1934. — 24, [1] с., [4] арк. фотоіл. : іл. — Накладом книгарні Наукового Товариства імени Шевченка.

1038. **Левицький, В.** Історія науки / Володимир Левицький. — Львів : Самоосвіта, 1935.

Ч. 1. — 41 с.

Ч. 2. — 39 с.

1039. **Левицький, В.** Світовий календар / Володимир Левицький // Нива. — У Львові, 1936. — Т. 32, ч. 3. — С. 93—96.

1040. **Левицький, В.** Евольвента цисоїди / В. Левицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1937. — Т. 31. — С. 125—126.

1041. **Левицький, В.** Пінії ростуть у Чорногорі (!) / Д-р Вол. Левицький // Діло. — Львів, 1938. — Ч. 64 (24 берез.). — С. 8.

1042. **Левицький, В.** Деякі типи рівнання Riccati / Д-р Володимир Левицький // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1939. — Т. 32, вип. 2. — С. 103—106.

1043. **Левицький, В.** Деякі типи рівнання Riccati / Д-р Володимир Левицький. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 32, вип. 2. — Львів, 1939. — 4 с.

1044. **Левицький, В.** Вартість математики : (Промова на ювілейнім святі 30-річчя Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства ім. Шевченка, 3.IV.1927) / Д-р Володимир Левицький // Возняк, Г. Володимир Левицький — основоположник української математичної культури / Г. Возняк, Н. Бабій ; Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль, 2018. — С. 35—43.

1045. **Левицький, В.** Спомини / В. Левицький ; упоряд. О. Петрук ; наук. ред. М. Комариця ; пер. з нім.: Л.-П. Стринадюк, О. Смеречинська ; Наук. т-во ім. Шевченка. — Львів : Папуга, 2021. — 400 с. — Зміст: Спомини з життя. — С. 5—142 ; Дневник з війни 1914 року. — С. 143—180 ; У полоні. — С. 181—188 ; До історії «Української бесіди» в Тернополі в роках 1896—1902. — С. 189—194 ; Мармароський Піп Іван. — С. 195—206 ; Сто миль на колесі. — С. 207—218 ; Моя перша прогулька в Чорногору. — С. 219—226 ; Над Адрією. Локрум. — С. 227—232 ; Монте Маджоре : (З давніх записок туриста). — С. 233—238 ; Кам'яна степениця : (З

подорожніх споминів). — С. 239—244 ; З дороги на Північ. — С. 245—269 ; Гімн морю. — С. 270—272 ; Вартість математики : Промова на святі Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імені Шевченка 3 квітня 1927. — С. 273—284 ; В імя вільної науки : Лист до редакції [«Діла»]. — С. 284—287 ; В обороні свободи науки : Лист урядуючого голови Наукового Товариства імені Шевченка у Львові д-ра Володимира Левицького до Київського Математичного Товариства. — С. 288—290 ; Окремі листи. — С. 291—300.

- - -

1046. **Кравчук, М.** Листи М. П. Кравчука до В. Й. Левицького // Возняк, Г. Володимир Левицький — основоположник української математичної культури / Г. Возняк, Н. Бабій ; Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль, 2018. — С. 75—95. — Листи з примітками подано за Н. О. Вірченко.

- - -

1047. **Збірник** Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 1 / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1897 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [157] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1048. **Збірник** Секциї Математично-природописно-лїкарскої Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 2 / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1897 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [147] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1049. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 3. Вип. 2. Часть математично-природописна / під редакциєю Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1898 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [147] с. — Накладом Товариства.

1050. **Бібліїографія** математично-фізична (за рік 1896—1898) / В. Л. // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1899. — Т. 4, вип. 2 : Часть математична. — С. 1—12.

1051. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 4. Вип. 2. Часть математична / під редакциєю Володимира Левицкого. — У Львові, 1899 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [43] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1052. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 6. Вип. 1. Часть математично-природописна / під редакциєю Володимира Левицкого. — У Львові, 1900 (З

друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [96] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1053. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 7. Вип. 1. Часть математично-природописна / під редакцією Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1900 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [87] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1054. **Дюбуа-Реймон, Е.** Про границі пізнання природи / Дібуа Раймон ; переклав Др. В. Левицький // Учитель. — У Львові, 1901. — Ч. [?]. — С. [?].

1055. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 7. Вип. 2. Часть математично-природописна / під редакцією Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1901 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [225] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1056. **Дюбуа-Реймон, Е.** Про границі пізнання природи / Дібуа Раймон ; переклав Др. В. Левицький // Руслан. — Львів, 1902. — Ч. [?]. — С. [?].

1057. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 8. Вип. 2. Часть математично-природописна / під редакцією Івана Верхратского і Володимира Левицкого. — У Львові, 1902 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [225] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1058. **Кауфман, В.** Теорія елєктронів / Кавфман ; переклав В. Левицький // Руслан. — Львів, 1902. — Ч. [?]. — С. [?].

1059. **Вант-Гофф, Я.** Розвій природничих наук у XIX ст. / Ван’т Гоф ; переклав Др. Вол. Левицький // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1903. — Т. 22, кн. [2]. — С. 114—127.

1060. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 9 / під редакцією Івана Верхратского, Дра Володимира Левицкого і Дра Евгена Озаркевича. — У Львові, 1903 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [355] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1061. **Кайзер, Г.** Теорія елєктронів / Г. Кайзер ; переклав Др. Вол. Левицький // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1903. — Т. 22, кн. 2. — С. 195—207.

1062. **Ферстер, В.** Сумнїви про стійкість космоґонії Канта-Ляпляса / Вільгельм Ферстер ; переклав Др. В. Левицький // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1903. — Т. 21, кн. 1. — С. 47—54.

1063. **Він (Wien).** Про елєктрони / Він (Wien) ; переклав Др. В. Левицький // Учитель. — У Львові, 1905. — Ч. [?]. — С. 352—354.

1064. **Деккер.** Щитівка і щитівка бічна / Деккер ; переклав Др. В. Левицький // Учитель. — У Львові, 1905. — Ч. [?]. — С. 370—378.

1065. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 10 / під редакциєю Івана Верхратского і Дра Володимира Левицкого. — У Львові, 1905 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [244] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1066. **Варін'ї.** Що є ряд / Варін'ї ; переклав Др. В. Левицький // Учитель. — У Львові, 1907. — Ч. [?]. — С. 126—128.

1067. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 11 / під редакциєю Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1907 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [209] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1068. **Соді.** Еволюція первнів / Соді ; переклав Др. В. Левицький // Учитель. — У Львові, 1907. — Ч. [?]. — С. 122—126 ; ч. [?]. — С. 149—156.

1069. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 12 / під редакциєю Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1908 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [306] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1070. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 13 / під редакциєю Івана Верхратского і Дра Володимира Левицького. — У Львові, 1909 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [192] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка. +

1071. **Кайзер, Г.** Розвій спектроскопії / Г. Кайзер ; переклав Др. Вол. Левицький // Учитель. — У Львові, 1909. — Ч. [?]. — С. 14.

1072. **Ремсей.** Благородні і лучисті ґази / Ремсей ; переклав Др. В. Левицький // Учитель. — У Львові, 1909. — Ч. [?]. — С. 9.

1073. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 14 / під редакциєю Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1910 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [260] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1074. **Кляйн, Ф.** Наука ґеометрії / Ф. Кляйн ; переклав з нїм. Др. В. Левицький // Наша Школа. — Львів, 1910. — Кн. 1/2. — С. [1—34].

1075. **Кляйн, Ф.** Наука геометрії / Ф. Кляйн ; переклав з нїм. Др. В. Левицький. — Відбитка : Наша Школа, кн. 1/2. — Львів, 1910. — 34 с.

1076. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 15. Вип. 1 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1912 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — [101] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1077. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 15. Вип. 2 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1913 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — [111] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1078. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 16 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1913 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — [111] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1079. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 17 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1916 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — [111] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1080. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 18/19 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1919 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — [403] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1081. **Збірник** Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 21 / під редакцією Дра Володимира Левицького. — У Львові, 1922 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [140] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1082. **Збірник** Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 23/24 / під редакцією Дра Володимира Левицького і Дра Івана Раковського. — У Львові, 1925 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [204] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1083. **Збірник** Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 25 / під редакцією Дра Володимира Левицького і Дра Івана Раковського. — У Львові, 1926 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [93] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1084. **Збірник** Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 26 / редагує Президія секції. — У Львові, 1927 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [230] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1085. **Ган, О.** Вік Землі / Отто Ган ; переклав Володимир Левицький // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1930. — Т. 104, кн. 12. — С. 1094—1098.

1086. **Леммель, Р.** Чверть століття теорії умовности / Д-р Рудольф Лєммель ; з нім. мови переклав д-р Вол. Левицький // Діло. — Львів, 1930. — Ч. 244 (1 листоп.). — С. 3 ; ч. 247 (5 листоп.). — С. 3.

1087. **Франк, Ф.** Значіння сучасних фізикальних теорій для загальної теорії пізнання / Пилип Франк ; з нім. переклав Володимир Левицький // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1930. — Т. 102, кн. 3. — С. 237—246 ; кн. 4. — С. 351—360 ; кн. 5. — С. 434—441.

1088. **Франк, Ф.** Значіння сучасних фізикальних теорій для загальної теорії пізнання / Пилип Франк ; з нім. переклав Володимир Левицький. — Відбитка : Літературно-Науковий Вістник, т. 102 (кн. 3, кн. 4, кн. 5). — Львів ; Тернопіль, 1930 (Друкарня А. Салєвича і С-ки). — 26 с.

1089. **Джинс, Дж.** Початок та кінець Всесвіта / Джеймс Джінс ; з англ. переклав Вол. Левицький // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1931. — Т. 107, кн. 10. — С. 927—933 ; кн. 12. — С. 1121—1125 ; 1932. — Т. 108, кн. 1. — С. 56—65.

1090. **Кінлє, Г.** Чи безконечність? / Г. Кінлє ; з нім. мови переклав Д-р Вол. Левицький // Діло. — Львів, 1931. — Ч. 144 (1 лип.). — С. 2 ; ч. 145 (2 лип.). — С. 2.

1091. **Лоті, П.** Ноктюрн / П. Льоті // Неділя. — Львів, 1931. — Ч. [1] (?). — С. [?].

1092. **Лодж, О. Дж.** Звязок між життям і матерією / Олівер Лодж ; з англ. мови переклав Володимир Левицький // Дзвони. — Львів, 1932. — Ч. 3. — С. [?] ; ч. 4. — С. [?].

1093. **Лодж, О. Дж.** Звязок між життям і матерією / Олівер Лодж ; з англ. мови переклав Володимир Левицький. — Відбитка : Дзвони, ч. 3, 4. — Львів, 1932 (Друкарня «Бібльос»). — 14 с. — (Бібліотека «Дзвонів» ; ч. 3).

1094. **Йордан, П.** Квантова механіка та основні проблеми біольоґії і психології / П. Йордан ; з нім. мови переклав Володимир Левицький // Дзвони. — Львів, 1933. — Ч. 5/6. — С. [?].

1095. **Йордан, П.** Квантова механіка та основні проблеми біольоґії і психології / П. Йордан ; з нім. мови переклав Володимир Левицький. — Відбитка : Дзвони, ч. 5/6. — Львів, 1933. — 14 с.

1096. **Леммель, Р.** Безконечний світ / Рудольф Лєммель ; переклав Д-р Вол. Левицький // Діло. — Львів, 1933. — Ч. 71 (22 берез.). — С. 2.

1097. **Едемс.** Чи можливе життя на планетах / Едемс ; переклав В. Левицький // Життя і Знання. — Львів, 1934. — Ч. 85 (10). — С. 282—283.

1098. **Еддінгтон, А.** Упривілейоване становище Землі у Всесвіті / А. Еддінгтон ; переклав В. Левицький // Дзвони. — Львів, 1935. — Ч. 11. — С. 528—536.

1099. **Джинс, Дж.** Сучасні проблеми астрономії / Джеймс Джінс ; переклав Вол. Левицький // Дзвони. — Львів, 1937. — Ч. 7/8. — С. 341—352.

1100. **Джинс, Дж.** Сучасні проблеми астрономії / Джеймс Джінс ; переклав Вол. Левицький. — Львів, 1937. — 12 с. — (Бібліотека «Дзвонів»).

***

1101. **Андрусишин, О.** Матеріали до словника астрономічної термінології Володимира Левицького / О. Андрусишин // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. — Львів, 2012. — Вип. 57. — С. 236—241.

1102. **Видатний** український математик і просвітник Володимир Левицький : (До 135-річчя від дня народження) / О. Бобик [та ін.] // Математичний вісник НТШ. — Львів, 2007. — Т. 4. — С. 440—450.

1103. **Возняк, Г. М.** Володимир Левицький — видатний український математик / Г. М. Возняк. — Тернопіль : Підручники і посібники, 1997. — 24 с.

1104. **Возняк, Г.** Володимир Левицький — основоположник української математичної культури / Г. Возняк, Н. Бабій ; Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль : Навч. книга — Богдан, 2018. — 152 с. : іл. — (Видатні люди Тернопілля).

1105. **Возняк, Г.** В. Й. Левицький — провідний математик НТШ / Г. Возняк // Возняк, Г. Математики — дійсні члени Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові / Г. Возняк. — Тернопіль, 1994. — С. 10—15.

1106. **Возняк, Г.** В. Й. Левицький / Г. Возняк // Математика в школі. — 1998. — № 4. — С. 50—52. — (Сторінки історії).

1107. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Leopolis scientifica. Наука у Львові до середини XX століття : зб. наук. пр. — Львів, 2020. — Ч. 2 : Точні науки. — С. 287—338. — Із змісту: Володимир Левицький. — С. 290—291.

1108. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Журнал фізичних досліджень. — Львів, 2018. — Т. 22, № 4. — С. 4003-1—4003-31. — Із змісту: Володимир Левицький. — С. 4003-3—4003-4.

1109. **Головач, Ю. В.** Фізики — дійсні члени Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові / Ю. В. Головач // Аксіоми для нащадків : Українські імена в світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 49—72. — Із змісту: Володимир Левицький. — С. 51—52.

1110. **Головко, М.** Невідомі імена в історії вітчизняної дидактики фізики : Володимир Левицький та Петро Огоновський — автори перших українських шкільних підручників фізики / М. Головко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. — Чернігів, 2014. — Вип. 116. — С. 7—11.

1111. **Заліський, А.** Фізика : (За Цінгером, В. Левицьким та инш.). Ч. 1 / А. Заліський ; худож. А. Бацула. — Полтава, 1919 (Друкарня Рабиновича). — III, 213 с.

1112. **Колесник, Т.** Педагогічна спадщина В. Й. Левицького і сучасна математична освіта / Т. Колесник, Д. Требенко // Матеріали наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження видатного українського вченого, математика Володимира Левицького. — Тернопіль, 1997. — С. 7—10.

1113. **Колесник, Т.** Педагогічна спадщина В. Й. Левицького і сучасна математична освіта / Т. Колесник, Д. Требенко // Математика в школі. — 1998. — № 3. — С. 50—51. — (Сторінки історії).

1114. **Комариця, М.** Левицький Володимир Йосипович [31.12.1872, м. Тернопіль — 13.07.1956, м. Львів] — український математик, фізик, редактор, громадський діяч / М. Комариця // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 1998. — Вип. 5. — С. 156—159.

1115. **Костовський, О.** Володимир Левицький у спогадах колеги / О. Костовський // Матеріали наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження видатного українського вченого, математика Володимира Левицького. — Тернопіль, 1997. — С. 82—83.

1116. **Костовський, О.** Спогад про математика Володимира Левицького / О. Костовський // Тернопілля'97 : регіон. річник. — Тернопіль, 1997. — С. 494—495.

1117. **Володимир Левицький** / Р. Августин [та ін.] // Повернення із забуття : Невідомі імена видатних фізиків і математиків, вихідців із Тернопільщини — дійсних членів НТШ / Р. Августин [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — С. 50—55.

1118. **Володимир Левицький** (1872—1956) — математик, педагог, редактор // Визначні постаті Тернопілля : біогр. зб. — Київ, 2003. — С. 118—120 : фот.

1119. **Левицький Володимир Йосипович** (1872—1956), математик і фізик, педагог, професор Львівського університету і пединституту, голова НТШ у Львові (1932—1935). Ф. 771, спр. 69, 1849—1938 рр. Опис // Центральний державний історичний архів України, м. Львів : путівник. — Львів ; Київ, 2001. — С. 258.

1120. **Маланюк, М.** Дидактичні пошуки В. Левицького / М. Маланюк // Маланюк, М. Матеріали з історії розвитку шкільної математичної освіти в Україні / М. Маланюк. — Київ ; Тернопіль, 1995. — С. 58—60.

1121. **Маланюк, М.** Дидактичні пошуки В. Левицького / М. Маланюк // Маланюк, М. Нариси з історії розвитку шкільної математичної освіти в Україні / М. Маланюк. — Тернопіль, 1994. — С. 46—49.

1122. **Маланюк, М. П.** Дидактичні пошуки В. Левицького / М. П. Маланюк, Г. М. Возняк // Маланюк, М. П. Стежинки до коренів істини : Маловідомі факти з історії розвитку педагогіки математики на Україні / М. П. Маланюк, Г. М. Возняк. — Тернопіль, 1993. — С. 33—37.

1123. **Маланюк, М. П.** Педагогічні ідеї В. Левицького / М. П. Маланюк, О. М. Мартинюк // Матеріали наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження видатного українського вченого, математика Володимира Левицького. — Тернопіль, 1997. — С. 3—6.

1124. **Маланюк, П. М.** Дидактичні пошуки В. Левицького / П. М. Маланюк, Л. Р. Білик, М. П. Маланюк // Маланюк, П. М. Творчий потенціал української гімназії / П. М. Маланюк, Л. Р. Білик, М. П. Маланюк. — Тернопіль, 1993. — С. 56—59.

1125. **Маланюк, П.** Дидактичні праці В. Левицького / П. Маланюк, О. Столярчук, М. Маланюк // Маланюк, П. Фрагменти з історії просвітницького сподвижництва в Галичині : 100-літтю Тернопільської української гімназії присвячується / П. Маланюк, О. Столярчук, М. Маланюк. — Тернопіль, 1998. — С. 22—25.

1126. **Математик** Володимир Левицький // Український календар, 1972. — Варшава, 1972. — С. 182—184.

1127. **Матеріали** наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня народження видатного українського вченого, математика Володимира Левицького / Терноп. держ. пед. ін-т, Терноп. акад. нар. госп-ва, Ін-т нац. відродження. — Тернопіль, 1997. — 84 с.

1128. **Миколаєвич, Р.** Володимир Левицький (1872—1956) / Р. Миколаєвич // Шляхами Золотого Поділля: Тернопільщина і Скалатщина : Регіон. Іст.-Мемуар. Зб. — Філядельфія, 1983. — Т. 3. — С. 572—574 : фот.

1129. **М. В.** Математик Володимир Левицький / М. В. // Український календар. — Варшава, 1972. — С. 182—184.

1130. **Падура, М.** В ім'я вільної науки, або Математика без марксизму : До 65-річчя від часу смерті В. Левицького (1872—1956) / М. Падура // День. — 2021. — № 147/148 (17—18 груд.). — С. 12 : фот.

1131. **Петрик, М.** Володимир Левицький (31.12.1872—14.07.1956) / М. Петрик, М. Баб'як // Петрик, М. Основи математичного моделювання та застосування математичних методів у наукових дослідженнях / М. Петрик, М. Баб'як. — Тернопіль, 1998. — С. 54.

1132. **Притула, Я.** Володимир Левицький: штрихи до біографії / Я. Притула // Левицький, В. Спомини / В. Левицький. — Львів, 2021. — С. 331—354.

1133. **Пташник, Б.** Володимир Левицький / Б. Пташник // Ювілейна книга Української гімназії в Тернополі, 1898—1998 : До сторіччя заснування. — Тернопіль ; Львів, 1998. — С. 447—448.

1134. **Пташник, Б.** Володимир Левицький — основоположник української математичної культури в Галичині / Б. Пташник // Левицький, В. Спомини / В. Левицький. — Львів, 2021. — С. 319—330.

1135. **Пташник, Б. Й.** Основоположник української математичної культури в Галичині / Б. Й. Пташник // Буковинський математичний журнал. — Чернівці, 2016. — Т. 4, № 3/4. — С. 167—173.

1136. **Пташник, Б.** Піонер української математичної науки / Б. Пташник // Вісник НТШ. — Львів, 1997. — Ч. 18. — С. 1, 4—5.

1137. **Пташник, Б.** Українська математична трійця: Володимир Левицький, Мирон Зарицький, Микола Чайковський / Б. Пташник // Сьома Міжнародна наукова конференція імені академіка М. Кравчука (14—16 трав. 1998 р., Київ) : матеріали конф. — Київ, 1998. — С. 419—421.

1138. **Сахно, Р.** Спомини про Володимира Левицького / Р. Сахно // Левицький, В. Спомини / В. Левицький. — Львів, 2021. — С. 311—318.

1139. **Сениця, П.** Володимир Левицький / П. Сениця // Ювілейна книга Української Академічної Гімназії у Львові : На 100-річчя першого українського іспиту зрілости, 1878—1978. — Філядельфія ; Мюнхен, 1978. — С. 168—169. — (Професори Української Академічної Гімназії).

1140. **Скакальська, Н.** Левицький — чільний математик Галичини / Н. Скакальська // Сьома Міжнародна наукова конференція імені академіка М. Кравчука (14—16 трав. 1998 р., Київ) : матеріали конф. — Київ, 1998. — С. 283.

1141. **Сулим, Г.** Володимир Левицький в історії становлення і розвитку Наукового товариства ім. Шевченка та української культури в галузі точних наук / Г. Сулим // Вісник Львівського університету. Серія механіко-математична. — Львів, 2008. — Вип. 69. — С. 7—37.

1142. **Хобзей, П. К.** Основоположник математичної культури нашого народу / П. К. Хобзей // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Київ, 1992. — С. 110—126.

1143. **Чайковський, М.** Діяльність Математично-природописно-лікарської секції та її директора і редактора перших 25 томів «Збірника» д-ра Володимира Левицького за 30 років 1897—1927 : Реферат на ювілейному засіданні Мат.-пр.-лік. секції 3. квітня 1927 (поширений) / Д-р Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1927. — Т. 26. — С. 1—18.

1144. **Чайковський, М.** Володимир Левицький : Перший видатний західноукраїнський математик / М. Чайковський // Тернопілля'95 : регіон. річник. — Тернопіль, 1995. — С. 120—122 : фот.

1145. **Ювілей** ученого / Редакція «Діла» // Левицький, В. Спомини / В. Левицький. — Львів, 2021. — С. 301—310.

- - -

1146. **Наукова** спадщина Володимира Левицького : бібліографія / упоряд. Г. Возняк // Тернопілля'97 : регіон. річник. — Тернопіль, 1997. — С. 498—501.

1147. **150 років** від дня народження Володимира Йосиповича Левицького (31.12.1872—14.07.1956) — ученого-математика // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2022 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2021. — Вип. 32. — С. 102—103.

1148. **135 років** від дня народження Володимира Йосиповича Левицького (31.12.1872—13.07.1956) — ученого-математика // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2007 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2006. — Вип. 17. — С. 131—133.

1149. **130 років** від дня народження Левицького Володимира Йосиповича (31.12.1872—13.07.1956) — вченого-математика // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2002 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 2002. — С. 109—112.

Мар'ян Алоїз Ломніцький

Ломніцький Мар'ян Алоїз (9 вересня 1845 р., с. Баворів Тернопільської округи, нині Тернопільського району Тернопільської області — 25 вересня 1915 р., м. Львів) — зоолог, палеонтолог, геолог, педагог.

Початкову освіту здобув у с. Баворів. Потім навчався в Академічній гімназії у Львові, де під впливом Максиміліана Сили-Новицького та Северина Плахетки захопився зоологією й геологією. У 1864 р. отримав стипендію відомого магната та філантропа Володимира Дідушицького, яка дозволила йому вступити до Краківського університету й продовжити студіювання природничих наук. У Віденському університеті, у який вступив у 1867 р., Мар'ян Алоїз Ломніцький поглиблено вивчав геологію в професора Едуарда Зюсса й палеонтологію — у професора Рудольфа Кнера.

У 1868 р. склав іспит на вчителя гімназії з математики й природничих наук та повернувся до Львова, де впродовж 1869—1870 рр. працював у гімназії ім. Франца Йосифа I. Наступного року переїхав до Станиславова, викладав зоологію в гімназії. Наприкінці 1879 р. М. А. Ломніцького перевели до Львова, учителював у IV вищій гімназії й одночасно (1878—1882) викладав зоологію у Вищій рільничій школі в Дублянах. У 1905 р. став куратором відділу зоології Природничого музею ім. Дідушицьких у Львові, якому передав усі свої колекційні збори, зібрані за 35 років наукової діяльності.

Учений ґрунтовно займався ентомологією, палеонтологією та геологією, написав понад 150 наукових праць. Характерною рисою його робіт був детальний фізико-географічний та флористичний опис територій дослідження.

Ще під час навчання у Віденському університеті разом із Л. Міллером та Е. Рейтером організував першу експедицію на Чорногору, під час якої впродовж червня — липня 1867 р. проводили збори жуків в околицях Коломиї, Косова, Жаб'є, Бистреця та на Чорногірському хребті. Результатом дослідження стала публікація в 1868 р. наукової статті «Wykaz chrząszczów czarnogórskich według rozsiedlenia pionowego», у якій М. А. Ломніцький уперше охарактеризував висотний розподіл різних видів, роблячи прив'язку своїх зборів до букового, смерекового, субальпійського та альпійського висотних рослинних поясів. Упродовж 1870—1879 рр. він працював над зборами комах окраїн Станиславова, заснувавши цілу ентомологічну школу. У 1875 р. опублікував наукову працю «Chrząszcze zebrane w okolicy Stanisławowa», у якій навів дані про 750 видів твердокрилих, котрі досліджував у межиріччі Бистриці Солотвинської, Бистриці Надвірнянської та Ворони. У 1877 та 1878 рр. за сприяння Комісії фізіографічної академії знань М. А. Ломніцький брав участь у двох експедиціях в «Гори Солотвинські» (Центральні Ґорґани). В опублікованій за результатами експедиції статті він охарактеризував 239 видів жуків. Аналогічну експедицію було споряджено в 1880 р. у верхів'я річки Лімниця, що в «Горах Стрийських» (Північні Ґорґани), де було виявлено 19 видів прямокрилих та 376 видів жуків. Фундаментальною працею, яка узагальнила всі попередні багаторічні дослідження, став «Catalogus coleopterorum Haliciae» (1884) латинською мовою. У цій роботі вчений охарактеризував 3182 види й 130 варіацій жуків. Згодом він опублікував у чотирьох томах колеоптерологічний список околиць Львова «Fauna Lwowa i okolicy» (1890—1906) та список жуків Польщі «Wykaz chrząszczów czyli Tęgopokrywych (Coleoptera) ziem polskich» (1913).

Геолог досліджував Вовчинецькі пагорби, що на схід від Станиславова, і тут же в 1871 р. зробив відкриття, описавши новий вид амонітів крейдяного періоду Pachydiscus stanislaopolitanus. Найвизначнішими геологічними працями Мар'яна Алоїза Ломніцького стали «Atlas geologiczny Galicyi» та підручник «Mineralogia i Geologia dla wyższych klas szkół średnich», який неодноразово перевидавався.

Визнанням наукових заслуг Мар'яна Алоїза Ломніцького стало нагородження його орденом імператора Франца Йосифа I (1904) та присудження звання почесного доктора філософії Львівського університету (1912).

Поряд із науковою роботою вчений знаходив час на виконання громадянських обов'язків. Ще в 1867 р. він налагодив зв'язок із Комісією фізіографічною Краківського наукового товариства, яке згодом стало Академією знань. Був одним із засновників та довголітнім членом, від

1909 р. — почесним членом Товариства природничників ім. Коперніка у Львові, у 1897—1898 та 1914 рр. обирався його президентом. У 1912 (1913) р. став член Татранського товариства — громадської організації, яка займалася розвитком туризму в східних Карпатах та прокладанням маршрутів. У 1914 р. професора Мар'яна Алоїза Ломніцького обрано дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка.

Мар'ян Алоїз Ломніцький був одним із найбільш яскравих та видатних натуралістів і вчених Східної Галичини, який своєю працею й наполегливістю, тягою до пізнання та прагненням максимально охопити розумом ознаки природи одержав визнання наукової еліти Австрійської імперії.

Бібліографія

1150. **Łomnicki, M. A.** Przyczynek do fauny chrząszczów galicyjskich / napisał Maryjan Łomnicki. — Kraków, 1866. — 9, [1] s., [1] k. tabl. : il. — Nakładem Kazimierza hr. Wodzickiego.

1151. **Łomnicki, M. A.** Wycieczka na Czarnogórę / podał M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1867, oraz materyały do fizyografii Galicyi. — Kraków, 1868. — T. 2. — S. (132)—(150).

1152. **Łomnicki, M. A.** Wycieczka na Czarnogórę / podał Maryjan Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1867, oraz materyały do fizyografii Galicyi, t. 2. — Kraków, 1868 (W Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 20 s.

1153. **Łomnicki, M. A.** Wykaz chrząszczów czarnogórskich według rozsiedlenia pionowego / podał M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1867, oraz materyały do fizyografii Galicyi. — Kraków, 1868. — T. 2. — S. (151)—(152).

1154. **Łomnicki, M. A.** Wykaz chrząszczów tatrzańskich według rozsiedlenia pionowego / podał M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1867, oraz materyały do fizyografii Galicyi. — Kraków, 1868. — T. 2. — S. (152).

1155. **Łomnicki, M. A.** Zapiski z wycieczki podolskiéj odbytéj w roku 1869 pomiędzy Seretem, Zbruczem a Dniestrem / podał M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1869, oraz materyały do fizyografii Galicyi. — Kraków, 1870. — T. 4. — S. (41)—(85).

1156. **Łomnicki, M. A.** Zapiski z wycieczki podolskiéj odbytéj w roku 1869 pomiędzy Seretem, Zbruczem a Dniestrem / podał M. Łomnicki. — Osobne

odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1869, oraz materyały do fizyografii Galicyi, t. 4. — Kraków, 1870 (W Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego). — [45 s. (S. (41)—(85))].

1157. **Łomnicki, M. A.** Krasa owadów (według Micheleta) / M. Łomnicki // Przyrodnik : cześciotygodnik popularny. — Lwów, 1871. — R. 1, № [?]. — S. [?].

1158. **Łomnicki, M. A.** Mrówka : Odczyt miany w Stanisławowie w dniu 3 grudnia 1871 r. / M. Łomnicki // Przyrodnik : cześciotygodnik popularny. — Lwów, 1872. — R. 2, № 1. — S. 18—24 ; № 2. — S. 55—58 ; № 4. — S. 115—119 ; № 5. — S. 149—160 ; № 6. — S. 178—187.

1159. **Łomnicki, M. A.** Zapiski geologiczne z wycieczki na Podole / skreślił Maryan Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1872, oraz materyały do fizyografii Galicyi. — W Krakowie, 1873. — T. 7. — S. (125)—(?).

1160. **Łomnicki, M. A.** Zapiski geologiczne z wycieczki na Podole / skreślił Maryan Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj c. k. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1872, oraz materyały do fizyografii Galicyi, t. 7. — W Krakowie, 1873 (Drukarnia Uniwersytecka). — 7 s.

1161. **Łomnicki, M. A.** Sprawozdanie z badań geologicznych dokonanych w r. 1873 w dolinach Złotéj Lipy, Koropca, potoku Baryskiego i Strypy / Prof. Maryjan Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1873, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — Kraków, 1874. — T. 8. — S. (184)—(205).

1162. **Łomnicki, M. A.** Sprawozdanie z badań geologicznych dokonanych w r. 1873 w dolinach Złotéj Lipy, Koropca, potoku Baryskiego i Strypy / Maryjan Łomnicki ; uzupełnione dodaniem wstępu i uwag naukowych przez Alojzego Altha. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1873, oraz materyały do fizyjografii Galicyi, t. 8. — Kraków, 1874 (Drukarnia Uniwersytecka Jagiellońskiego). — 22 s.

1163. **Łomnicki, M. A.** Wykaz dodatkowy chrząszczów galicyjskich / prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1873, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — Kraków, 1874. — T. 8. — S. (12)—(18).

1164. **Łomnicki, M. A.** Wykaz dodatkowy chrząszczów galicyjskich / prof. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1873, oraz materyały do fizyjografii Galicyi, t. 8. — Kraków, 1874 (Drukarnia Uniwersytecka). — 7, [1] s.

1165. **Łomnicki, M. A.** Chrząszcze zebrane w okolicy Stanisławowa / M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1874, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — Kraków, 1875. — T. 9. — S. (154)—(182).

1166. **Łomnicki, M. A.** Materyały do fauny szarańczaków galicyjskich / podał prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1874, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — Kraków, 1875. —T. 9. — S. (150)—(153).

1167. **Łomnicki, M. A.** Materyały do fauny szarańczaków galicyjskich / podał prof. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1874, oraz materyały do fizyjografii Galicyi, t. 9. — W Krakowie, 1875 (Drukarnia Uniwersytecka). — 35 s.

1168. **Łomnicki, M. A.** Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiej / prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1874, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — Kraków, 1875. — T. 9. — S. (183)—(184).

1169. **Łomnicki, M. A.** Materyały do fauny szarańczaków galicyjskich / podał prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1875, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1876. — T. 10. — S. (1)—(14).

1170. **Łomnicki, M. A.** Materyały do fauny szarańczaków galicyjskich / podał prof. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1875, oraz materyały do fizyjografii Galicyi, t. 10. — W Krakowie, 1876 (Drukarnia Uniwersytecka). — 16 s.

1171. **Łomnicki, M. A.** Spostrzeżenia pojawów w świecie zwierzęcym w r. 1875 w Stanisławowie / prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1875, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1876. — T. 10. — S. (181).

1172. **Łomnicki, M. A.** Zapiski zoologiczne / podał prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1875, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1876. — T. 10. — S. (15)—(16).

1173. **Łomnicki, M. A.** Spostrzeżenia pojawów w świecie zwierzęcym w r. 1876 w Stanisławowie / prof. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1876, oraz materyały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1877. — T. 11. — S. [187]—[188].

1174. **Łomnicki, M. A.** Sprawozdanie z wycieczki zoologicznej odbytéj na Podolu w r. 1876, pomiędzy Seretem, Zbruczem a Dniestrem / podał prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na

czynności dokonane w ciągu roku 1876, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1877. — T. 11. — S. (128)—(151).

1175. **Łomnicki, M. A.** Sprawozdanie z wycieczki zoologicznej odbytéj na Podolu w r. 1876, pomiędzy Seretem, Zbruczem a Dniestrem ; Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiej ; Zapiski zoologiczne / M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1876, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi, t. 11. — W Krakowie, 1877 (Drukarnia Uniwersytecka). — 29 s.

1176. **Łomnicki, M. A.** Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiej / podał Prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1876, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1877. — T. 11. — S. (151)—(152).

1177. **Łomnicki, M. A.** Zapiski zoologiczne / podał Prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1876, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1877. — T. 11. — S. (153).

1178. **Łomnicki, M. A.** Zapiski zoologiczne / Prof. Marjan Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1876, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1877. — T. 11. — S. (197)—(198).

1179. **Łomnicki, M. A.** Zapiski zoologiczne / Prof. Marjan Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1876, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi, t. 11. — W Krakowie, 1877 (Drukarnia Uniwersytecka). — 1 s.

1180. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i geologia dla klas wyższych szkół średnich. Z. 1 / A. M. Łomnicki. — We Lwowie, 1878 (I. Związkowa Drukarnia we Lwowie). — 160 s. : il. — Nakładem autora.

1181. **Łomnicki, M. A.** Ryby zebrane w okolicy Sołotwiny, Stanisławowa i Halicza / podał Prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1877, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1878. — T. 12. — S. (50)—(60).

1182. **Łomnicki, M. A.** Ryby zebrane w okolicy Sołotwiny, Stanisławowa i Halicza / podał Prof. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1877, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi, t. 12. — [Kraków, 1878]. — 11 s.

1183. **Spostrzeżenia** pojawów w świecie zwierzęcym w r. 1877 / [nadesłali]: [E.] Majewski, [A.] Kotowicz, [M.] Łomnicki, [H.] Wielowiejski, J. Buszak // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1877, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1878. — T. 12. — S. [212]—[213].

1184. **Łomnicki, M. A.** Wycieczka w góry Sołotwińskie (od d. 2go do 10 sierpnia 1877 r.) / Prof. Marjan Łomnicki // Pamiętnik Towarzystwa Tatrzańskiego. — Kraków, 1878. — R. 1878, t. 3, cz. 2. — S. 32—48.

1185. **Łomnicki, M. A.** Wykaz szarańczaków zebranych w miesiącu sierpniu 1877 roku w górach Sołotwińskich / podał Prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1877, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1878. — T. 12. — S. (10)—(14).

1186. **Łomnicki, M. A.** Wykaz szarańczaków zebranych w miesiącu sierpniu 1877 roku w górach Sołotwińskich / podał Prof. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1877, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi, t. 12. — Kraków, 1878 (Drukarnia Uniwersytecka w Krakowie). — 5 s.

1187. **Łomnicki, M. A.** Zapiski zoologiczne / M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1877, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1878. — T. 12. — S. (162)—(164).

1188. **Łomnicki, M. A.** Dolina Prutu od Delatyna do Czarnohory pod względem geologicznym / skreślił M. Łomnicki // Pamiętnik Towarzystwa Tatrzańskiego. — Kraków, 1879. — R. 1879, t. 4. — S. 79—87.

1189. **Łomnicki, M. A.** Dolina Prutu od Delatyna do Czarnohory pod względem geologicznym / skreślił M. Łomnicki. — Odb. : Pamiętnik Towarzystwa Tatrzańskiego, r. 1879, t. 4. — Kraków, 1879 (Z druk. Wł. L. Anczyca i Sp.). — 9 s.

1190. **Łomnicki, M. A.** Wykaz chrząszczów nowych dla fauny galicyjskiéj / podał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1878, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1879. — T. 13. — S. (221)—(223).

1191. **Łomnicki, M. A.** Zapiski ortopterologiczne / podał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1878, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1879. — T. 13. — S. (124)—(129).

1192. **Łomnicki, M. A.** Chrząszcze zebrane w górach Sołotwińskich / M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1879, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1880. — T. 14. — S. (3)—(12).

1193. **Łomnicki, M. A.** Chrząszcze zebrane w górach Sołotwińskich / M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1879, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi, t. 14. — W Krakowie, 1880 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 12 s.

1194. **Łomnicki, M. A.** Die galizisch-podolische Hochebene zwischen dem oberen Laufe der Flüsse Gniła Lipa und Strypa / M. Łomnicki // Jahrbuch der Kaiserlich Königlichen Geologischen Reichsanstalt. — Wien, 1880. — Bd. 30, h. 4. — S. 587—592.

1195. **Łomnicki, M. A.** Einiges über die Gypsformation in Ostgalizien / Prof. Marjan Łomnicki // Verhandlungen der Kaiserlich-Königlichen Geologischen Reichsanstalt. — Wien, 1880. — Jg. 1880, № 15. — S. 272—275.

1196. **Łomnicki, M. A.** Sprawozdanie z badań geologicznych dokonanych pomiędzy Gniłą Lipą a Strypą / podał Prof. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1880. — R. 5. — S. 124—138, 171—195 : tab.

1197. **Łomnicki, M. A.** Sprawozdanie z badań geologicznych dokonanych pomiędzy Gniłą Lipą a Strypą / podał Prof. M. Łomnicki. — Odb. : Kosmos, r. 5. — We Lwowie, 1880 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — 40 s., [2] k. tabl. : il. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Przyrodników imeni Kopernika.

1198. **Łomnicki, M. A.** Formacyja gipsu na zachodnio południowej krawędzi płaskowzgórza Podolskiego / podał Prof. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1881. — R. 6. — S. 174—199 : tab.

1199. **Łomnicki, M. A.** Formacyja gipsu na zachodnio-południowéj krawędzi płaskowzgórza Podolskiego. 1 / podał Prof. M. Łomnicki. — Odb. : Kosmos, r. 6. — We Lwowie, 1881 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — 30, [2] s., [1] k. tabl. : il. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Przyrodników imeni Kopernika.

1200. **Łomnicki, M. A.** Otiorhynchus Dzieduszyckii n. sp. / opisał prof. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1881. — R. 6. — S. 433—435.

1201. **Łomnicki, M. A.** Zapiski do dyluwialnéj fauny ssawców w Galicyi wschodniéj / podał prof. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1881. — R. 6. — S. 560—562 : 2 tab.

1202. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia dla niższych klas szkół średnich / ułożył A. M. Łomnicki. — We Lwowie, 1882 (Z I. Związkowéj Drukarni). — [4], 107, [1] s., 66 ryc. — Nakładem Towarzystwa Pedagogicznego.

1203. **Łomnicki, M. A.** Pluskwy różnoskrzydłe (Hemiptera-Heteroptera) / podał Prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1881, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1882. — T. 16. — S. (37)—(55).

1204. **Łomnicki, M. A.** Pluskwy różnoskrzydłe (Hemiptera-Heteroptera) / podał Prof. M. Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1881, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi, t. 16. — W Krakowie, 1882 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — [2], 19 s.

1205. **Łomnicki, M. A.** Sprawozdanie z wycieczki entomologicznej w góry Stryjskie podjętej w r. 1880 / A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi

Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1881, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — W Krakowie, 1882. — T. 16. — S. 240—254.

1206. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i geologia dla wyższych klas szkół średnich / ułożył A. M. Łomnicki. — Wyd. 2, popr. — We Lwowie, 1883 (Z I. Związkowéj Drukarni). — [4], 195, [1] s., 143 fig., ryc. — Nakładem Towarzystwa Pedagogicznego.

1207. **Łomnicki, M. A.** Dodatek do wykazu pluskw różnoskrzydłych (Hemiptera Heteroptera) galicyjskich / podał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1883, oraz materyjały dla fizyjografii krajowej. — W Krakowie, 1884. — T. 18. — S. (204)—(206).

1208. **Łomnicki, M. A.** Dodatek do wykazu pluskw różnoskrzydłych (Hemiptera-Heteroptera) galicyjskich / podał A. M. Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1883, oraz materyjały dla fizyjografii krajowej, t. 18. — [Kraków, 1884]. — 3 s.

1209. **Łomnicki, M. A.** Geologiczne stosunki okolicy miasta Lwowa / napisał prof. M. Łomnicki // Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. — Warszawa, 1884. — T. 5. — S. 498—502.

1210. **Bąkowski, J.** Historya naturalna państwa zwierzęcego : Atlas zoologiczny z tekstem do nauki szkolnéj i domowéj / tekst oprac.: J. Bąkowski, M. Łomnicki. — Wiedeń, 1884. — 194 s., [80] k. tabl. kolor. : rys. — Nakładem F. Bondy.

1211. **Łomnicki, M. A.** Pluskwy równoskrzydłe (Hemiptera-Homoptera) znane dotychczas z Galicyi / podał Prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1883, oraz materyjały dla fizyjografii krajowej. — W Krakowie, 1884. — T. 18. — S. (230)—(238).

1212. **Łomnicki, M. A.** Powstanie krawędzi północnéj płaskowzgórza podolskiego / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1884. — R. 9. — S. 491—514.

1213. **Łomnicki, M. A.** Słodkowodny utwór podolski. Cz. 1 / napisał A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1884. — R. 9. — S. 592—604, 665—680, 744—761.

1214. **Łomnicki, M. A.** Geologiczne zapiski z okolicy Kałusza / podał Prof. A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1884, oraz materyjały dla fizyjografii krajowej. — Kraków, 1885. — T. 19. — S. (126)—(132).

1215. **Łomnicki, M. A.** Geologiczne zapiski z okolicy Kałusza / podał Prof. A. M. Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj

обejмующе погляд на czynności dokonane w ciągu roku 1884, oraz materyjały dla fizyjografii krajowej, t. 19. — Kraków, [1885]. — 7 s.

1216. **Łomnicki, M. A.** Głazy narzutowe z epoki lodowéj w Kamienopolu pode Lwowem / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1885. — R. 10. — S. 261—262. — (Notatka naukowa).

1217. **Łomnicki, M. A.** Chrząszcze czyli Tęgoskrzydłe (Coleoptera) / spisał Prof. A. M. Łomnicki. — We Lwowie, 1886 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — XXXI, 308 s. — (Muzeum imienia Dzieduszyckich we Lwowie. Dział 1. Zoologiczny. Oddział zwierząt bezkręgowych ; 4).

1218. **Łomnicki, M. A.** Mięczaki znane dotychczas z pleistocenu galicyjskiego / podał A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1886. — R. 11. — S. 276—299 : tab.

1219. **Łomnicki, M. A.** Mięczaki znane dotychczas z pleistocenu galicyjskiego / podał A. M. Łomnicki. — Odb. : Kosmos, r. 11. — Lwów, 1886. — 26 s.

1220. **Łomnicki, M. A.** Słodkowodny utwór trzeciorzędny na Podolu Galicyjskiem / napisał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1885, oraz materyjały dla fizyjografii krajowej. — W Krakowie, 1886. — T. 20. — S. (48)—(193) : tabl., il.

1221. **Łomnicki, M. A.** Słodkowodny utwór trzeciorzędny na Podolu Galicyjskiem / napisał A. M. Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1885, oraz materyjały dla fizyjografii krajowej, t. 20. — W Krakowie, 1886 (W Drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego). — [2], 75 s., [3] k. tabl., il.

1222. **Łomnicki, M. A.** Słupy pod kopcem na Wysokim zamku : Notatka geologiczna / podał A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1886. — R. 11. — S. 582—588 : tab. litogr.

1223. **Łomnicki, M. A.** Die tertiäre Süsswasserbildung in Ostgalizien / A. M. Łomnicki // Verhandlungen der Kaiserlich-Königlichen Geologischen Reichsanstalt. — Wien, 1886. — Jg. 1886, № 16. — S. 412—415.

1224. **Łomnicki, M. A.** Materyały do geologii okolic Żółkwi / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1887. — R. 12. — S. 361—402.

1225. **Łomnicki, M. A.** Materyały do geologii okolic Żółkwi / A. M. Łomnicki. — Odb. : Kosmos, r. 12. — Lwów, 1887 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — [2], 42 s. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Przyrodników imienia Kopernika.

1226. **Łomnicki, M. A.** Starodyluwialne żwiry na Podolu Galicyjskiem / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1887. — R. 12. — S. 436—440.

1227. **Łomnicki, M. A.** Starodyluwialne żwiry na Podolu Galicyjskiem / A. M. Łomnicki. — Odb. : Kosmos, r. 12. — We Lwowie, 1887. — 5 s. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Przyrodników imienia Kopernika.

1228. **Łomnicki, M. A.** Wysoki Kamień : (Notatka geologiczna) / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1887. — R. 12. — S. 345—347 : il.
1229. **Łomnicki, M. A.** Zapiski geologiczne z wycieczki odbytej w r. 1885 na wschodnio-południowej części Galicyjskiego Podola / M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku [1886], oraz Materyjały do fizyjografii krajowej. — Kraków, [1887]. — T. 21. — S. 1—26.
1230. **Łomnicki, M. A.** Józef Bąkowski : Wspomuienie pośmiertne / M. Ł. // Kosmos. — We Lwowie, 1888. — R. 13. — S. 25—29.
1231. **Łomnicki, M. A.** Beiträge zur Geologie der Umgegeng Żółkiews / A. M. Łomnicki // Verhandlungen der Kaiserlich-Königlichen Geologischen Reichsanstalt. — Wien, 1888. — Jg. 1888, № 2. — S. 53—60.
1232. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia dla niższych klas szkół średnich / ułożył A. M. Łomnicki. — Wyd. 2. — Lwów, 1888. — [2], 104, [2] s. : il. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.
1233. **Łomnicki, M. A.** Osady przedhistoryczne w okolicy Lwowa / Prof. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1889. — R. 14. — S. 354—355.
1234. **Łomnicki, M. A.** Baryt ($BA\,SO_4$) z pode Lwowa / M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1890. — R. 15. — S. 508. — (Drobne wiadomości i zapiski naukowe).
1235. **Łomnicki, M. A.** Fauna Lwowa i okolicy. 1. Chrząszcze (Coleoptera) (Tęgoskrzydłe). Cz. 1 / napisał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1889, oraz Materyjały do fizyjografii krajowej. — Kraków, 1890. — T. 25. — S. (141)—(217).
1236. **Łomnicki, M. A.** Fauna Lwowa i okolicy. 1. Chrząszcze (Coleoptera) (Tęgoskrzydłe). Cz. 1 / napisał A. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1889, oraz Materyjały do fizyjografii krajowej, t. 25. — Kraków, 1890 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 77 s.
1237. **Łomnicki, M. A.** Owady kopalne z Borysławia / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1890. — R. 15. — S. 509—510. — (Notatka naukowa).
1238. **Łomnicki, M. A.** Owady kopalne z Borysławia / A. M. Łomnicki. — Przedr. : Kosmos, r. 15. — Lwów, 1890. — 4 s.
1239. **Łomnicki, M. A.** Wykaz chrząszczów nowych dla fauny Galicyi / podał A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1890. — R. 15. — S. 511—512.
1240. **Lomnicki, M. A.** Ein Beitrag zur Geologie Lembergs : Eine neue Gypsablagerung bei Lemberg / A. M. Lomnicki // Verhandlungen der Kaiserlich-Königlichen Geologischen Reichsanstalt. — Wien, 1891. — Jg. 1891, № 14. — S. 273—274.
1241. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i Geologia na piątą klasę gimnazyalną / ułożył A. M. Łomnicki. — Wyd. 3, skr. — We Lwowie, 1891 (Z I. Związkowéj

Drukarni we Lwowie). — [4], 122, [2] s., 117 fig., ryc. — Nakładem Towarzystwa Pedagogicznego.

1242. **Łomnicki, M. A.** Przyczynek do geologii Lwowa / podał A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1891. — R. 16. — S. 301—303 : il. — (Notatka naukowa).

1243. **Łomnicki, M. A.** Przyczynek do geologii Lwowa : Notatka naukowa / podał A. M. Łomnicki. — Przedr. : Kosmos, r. 16. — Lwów, 1891. — 3 s. — Naklad Towarzystwa imienia Kopernika.

1244. **Łomnicki, M. A.** Wykaz chrząszczów nowych dla fauny Galicyjskiej / M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1890, oraz Materyjały do fizyjografii krajowej. — Kraków, 1891. — T. 26. — S. (16)—(25).

1245. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia dla niższych klas szkół średnich / ułożył Prof. A. M. Łomnicki. — Wyd. 3. — We Lwowie, 1893 (I. Związkowa Drukarnia we Lwowie). — [2], 85, [1] s., 66 ryc. — Nakładem Towarzystwa Pedagogicznego.

1246. **Łomnicki, M. A.** Przyczynek do geologii okolic Lwowa / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1893. — R. 18. — S. 337—341.

1247. **Ломніцький, М. А.** Мінеральогія на низші кляси шкіл середних : учебник А. М. Ломніцкого / переложив і подекуди доповнив Іван Верхратский. — У Львові, 1894 (З печатнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 96, [2] с., 66 ритовин. — Накладом Фонду Краєвого.

1248. **Łomnicki, M. A.** Pleistoceńskie owady z Borysławia = (Fauna Pleistocenica insectorum Borislaviensium) / opisał Prof. A. M. Łomnicki. — We Lwowie, 1894 (Drukiem I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — [4], 116 s., 9 tabl. — (Muzeum imienia Dzieduszyckich we Lwowie ; 4).

1249. **Łomnicki, M. A.** Ślady mioceńskiej fauny lądowej pode Lwowem / podał prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1894. — R. 19. — S. 471—472. — (Notatki naukowe).

1250. **Łomnicki, M. A.** Kilka słów w odpowiedzi na «Kilka uwag o morfologii Podola» / M. Ł. // Kosmos. — We Lwowie, 1895. — R. 20. — S. 311—313.

1251. **Łomnicki, M. A.** Pieczary stalaktytowe w Łokutkach pod Tłumaczem / prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1896. — R. 21. — S. 373—378, 2 tab.

1252. **Łomnicki, M. A.** Warstwy erwiliowe w Zawoju nad Łukwią / M. Ł. // Kosmos. — We Lwowie, 1896. — R. 21. — S. 569—570. — (Notatka naukowa).

1253. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i geologia na piątą klasę gimnazyalną / ułożył A. M. Łomnicki. — Wyd. 4, zm. — We Lwowie, 1897 (I. Związkowa Drukarnia we Lwowie). — [1], 126, [1] s., 110 ryc. — Nakładem Towarzystwa Pedagogicznego.

1254. **Ломніцький, М. А.** Мінеральогія на низші кляси шкіл середних : учебник А. М. Ломніцкого / переложив і подекуди доповнив Іван

Верхратский. — Вид. 2-ге. — У Львові, 1898 (Печатня Шийковського). — 91, [1] с. : іл.

1255. **Łomnicki, M. A.** Ciernik kolka / M. Łom. // Kosmos. — We Lwowie, 1898. — Rocz. 22. — S. 457. — (Notatki naukowe).

1256. **Łomnicki, M. A.** Iły krakowieckie / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1898. — Rocz. 22. — S. 571—582.

1257. **Łomnicki, M. A.** Iły krakowieckie / A. M. Łomnicki. — Odb. : Kosmos, rocz. 22. — We Lwowie, 1898. — 8 s.

1258. **Łomnicki, M. A.** Kotewka orzech wodny / M. Łom. // Kosmos. — We Lwowie, 1898. — Rocz. 22. — S. 457. — (Notatki naukowe).

1259. **Łomnicki, M. A.** Materyały do mioceńskiej fauny Lwowa i najbliższej okolicy / prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1898. — Rocz. 22. — S. 18—24.

1260. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia dla niższych klas szkół średnich / ułożył prof. A. M. Łomnicki. — Wyd. 4, niezm. — We Lwowie, 1898 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — [2], 85, [1] s., 66 ryc. — Nakładem Towarzystwa Pedagogicznego.

1261. **Łomnicki, M. A.** Żółw bagienny / M. Łom. // Kosmos. — We Lwowie, 1898. — Rocz. 22. — S. 457. — (Notatki naukowe).

1262. **XXVII.** Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika we Lwowie // Kosmos. — We Lwowie, 1899. — Rocz. 23. — S. 1—11. — Із змісту: Przemówienie przewodniczącego prof. Maryana Łomnickiego. — S. 1—5.

1263. **Łomnicki, M. A.** Dwie nowe skamieliny z słodkowodnego utworu mioceńskiego na Podolu Galicyjskiem / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1899. — Rocz. 24. — S. 217—219, 5 ryc.

1264. **Łomnicki, M. A.** Dwie nowe skamieliny z słodkowodnego utworu mioceńskiego na Podolu Galicyjskiem / A. M. Łomnicki. — Odb. : Kosmos, rocz. 24. — We Lwowie, 1899. — [?] s. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Przyrodników imienia Kopernika.

1265. **Łomnicki, M. A.** Włodzimierz Dzieduszycki, twórca i założyciel Muzeum im. Dzieduszyckich : Życiorys / A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1899. — Rocz. 24. — S. I—VII.

1266. **Łomnicki, M. A.** Helicogena cincta Müll / M. Ł. // Kosmos. — We Lwowie, 1899. — Rocz. 23. — S. 382. — (Notatki naukowe).

1267. **Łomnicki, M. A.** Helix nemoralis L / M. Ł. // Kosmos. — We Lwowie, 1899. — Rocz. 23. — S. 382. — (Notatki naukowe).

1268. **Łomnicki, M. A.** Przyczynek do geologii miasta Lwowa / Prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1899. — Rocz. 24. — S. 113—115.

1269. **Łomnicki, M. A.** Materyały do mioceńskiego utworu slodkowodnego w okolicy Krakowa = (Matériaux pour aider la connaissance des dépôts miocéniques d'eau douce dans les environs de Cracovie) / podał prof.

A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1902. — Rocz. 27. — S. 227—239 : 1 tabl. litogr. — Deutsches Resumé: Zur Kenntniss der miocänen Sűsswasserbildungen in der Umgegend von Krakau. — S. 238—239.

1270. **Łomnicki, M. A.** Fauna Lwowa i okolicy. 1. Chrząszcze (Coleoptera). (Tęgoskrzydłe). Cz. 2 / napisał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1901 oraz Materyały do fizyografii krajowej. — W Krakowie, 1903. — T. 37. — S. 31—56.

1271. **Łomnicki, M. A.** Fauna Lwowa i okolicy. 1. Chrząszcze (Coleoptera. Tęgoskrzydłe). Cz. 2 / napisał A. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1901 oraz Materyały do fizyografii krajowej, t. 37. — Kraków, 1903 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 33 s.

1272. **Łomnicki, M. A.** Geologische Skizze der Umgebung v. Lemberg. Nr. III b / Schulrat Prof. Maryan Łomnicki // Führer für die Excursionen in Österreich. — Wien, 1903. — Bd. 9, № 3b. — S. 1—4.

1273. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i geologia dla wyższych klas szkół średnich / ułożył M. Łomnicki. — Wyd. 5. — We Lwowie, 1903 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — [1], 160 s., 146 ryc. — Nakładem Towarzystwa Pedagogicznego.

1274. **Łomnicki, M. A.** Chrząszcze nowe dla fauny galicyjskie = (Sur les nouvelles coléoptères de la faune de Galicie) / podał A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1904. — Rocz. 29. — S. 367—373.

1275. **Łomnicki, M. A.** Przyczynek do geologii miasta Lwowa / Prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1904. — Rocz. 29. — S. 336—337.

1276. **Łomnicki, M. A.** Przyczynek do trzeciorzędu podolskiego / Prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1904. — Rocz. 29. — S. 338.

1277. **Łomnicki, M. A.** Fauna Lwowa i okolicy. 1. Chrząszcze (Coleoptera. Tęgoskrzydłe). Cz. 3 / napisał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu lat 1902 i 1903 oraz Materyały do fizyografii krajowej. — W Krakowie, 1905. — T. 38. — S. 65—97.

1278. **Łomnicki, M. A.** Fauna Lwowa i okolicy. 1. Chrząszcze (Coleoptera. Tęgoskrzydłe). Cz. 3 / napisał A. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu lat 1902 i 1903 oraz Materyały do fizyografii krajowej, t. 38. — Kraków, 1905 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 28 s.

1279. **Łomnicki, M. A.** Szarańczaki nowe dla fauny galicyjskiej / podał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu lat 1902 i 1903 oraz Materyały do fizyografii krajowej. — W Krakowie, 1905. — T. 38. — S. 102—103.

1280. **Łomnicki, M. A.** Szarańczaki nowe dla fauny galicyjskiej / podał A. M. Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu lat 1902 i 1903 oraz Materyały do fizyografii krajowej, t. 38. — Kraków, 1905 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarz. J. Filipowskiego). — 2 s.

1281. **Łomnicki, M. A.** Wykaz szarańczaków (Orthoptera) z okolicy Lwowa / podał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu lat 1902 i 1903 oraz Materyały do fizyografii krajowej. — W Krakowie, 1905. — T. 38. — S. 98—101.

1282. **Łomnicki, M. A.** Wykaz szarańczaków (Orthoptera) z okolicy Lwowa / podał A. M. Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu lat 1902 i 1903 oraz Materyały do fizyografii krajowej, t. 38. — Kraków, 1905 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego pod zarz. J. Filipowskiego). — 4 s.

1283. **Łomnicki, M. A.** Acridium aegyptium L. / podał prof. M. Łomnicki // Kosmos. — Lwów, 1906. — Rocz. 31. — S. 20. — (Notatka naukowa).

1284. **Łomnicki, M. A.** Fauna Lwowa i okolicy. 1. Chrząszcze (Coleoptera. Tęgoskrzydłe). Cz. 4 / napisał A. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1904 oraz Materyały do fizyografii krajowej. — W Krakowie, 1906. — T. 39. — S. 3—22.

1285. **Łomnicki, M. A.** Mszywiół : Rozpiórka wielokształtna (*Plumatella polymorpha* Kraepelin var. *δ fungosa* Kraep.) na raku stawowym (*Astacus fluviatilis* F. var. *leptodactylus* Eschr.) / podał A. M. Łomnicki // Kosmos. — Lwów, 1906. — Rocz. 31. — S. 249—256 : ryc.

1286. **Łomnicki, M. A.** Notatka paleofitologiczna z pode Lwowa / podał prof. M. Łomnicki // Kosmos. — Lwów, 1906. — Rocz. 31. — S. 406.

1287. **Łomnicki, M. A.** Leopold Pogoń Wajgiel / M. Ł. // Muzeum. — Lwów, 1906. — Rocz. 22, t. 2, z. 4. — S. 404—408. — (Wspomnienia pozgone).

1288. **Łomnicki, M. A.** Wiadomość tymczasowa o prasarmackiej faunie w miocenie lwowskim = (Note préliminaire sur la faune praesarmatique de miocène à Léopol) / Prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1906. — Rocz. 31. — S. 257—263.

1289. **Łomnicki, M. A.** Okolice Lwowa pod względem geologicznym / napisał Prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie z posiedzeń naukowych w sekcjach 10. Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich we Lwowie 22—25 lipca 1907. — [Lwów, 1907]. — S. [?].

1290. **Łomnicki, M. A.** Okolice Lwowa pod względem geologicznym / napisał Prof. M. Łomnicki. — Odb. : Sprawozdanie z posiedzeń naukowych w sekcjach 10. Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich we Lwowie 22—25 lipca 1907. — [Lwów, 1907] (Piller i Neumann). — 8 s.

1291. **Łomnicki, M. A.** Chrząszcze nowe dla fauny galicyjskiej = (Sur les nouvelles colépteres de la faune de Galicie) / podał A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1908. — Rocz. 33. — S. 84—85.

1292. **Łomnicki, M. A.** Kreda pod Żurawnem = (Ueber die Kreidebildung bei Żurawno) : Notatka geologiczna / podał A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1908. — Rocz. 33. — S. 486—488.

1293. **Łomnicki, M. A.** Mięczaki iłu pleistoceńskiego wydobyte ze szybu mamutowego w Staruni (pow. Bohorodczański) = (Die Mollusken im pleistocaenen Thon des Mammuthschachtes in Starunia) / Prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1908. — Rocz. 33. — S. 73—76.

1294. **Łomnicki, M. A.** Mięczaki iłu pleistoceńskiego wydobyte ze szybu mamutowego w Staruni (pow. Bohorodczański) / Prof. A. M. Łomnicki. — Odb. : Kosmos, rocz. 33. — Lwów, 1908 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — 4 s.

1295. **Łomnicki, M. A.** Wykrycie mamuta (Elephas primigenius Blumb) i nosorożca dyluwialnego (Rhinoceros antiquitatis Blumb) w Staruni (pow. Bohorodczański) = (Ueber den Mammuths- und Rhinocerosfund in Starunia) / Prof. A. M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1908. — Rocz. 33. — S. 63—72.

1296. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i geologia dla wyższych klas szkół średnich / ułożyl M. Łomnicki. — Wyd. 6. — Lwów, 1909 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — [4], 191 s., 146 ryc. — Nakładem Towarzystwa Pedagogicznego.

1297. **Łomnicki, M. A.** O mamutach i nosorożcach kopalnych wogóle, a w szczególności o mamucie i nosorożcu staruńskim / M. Łomnicki // Wielki Ilustrowany Kalendarz Powszechny Kaspra Wojnara : na rok pański [1909] (1908). — Kraków, [1909] (1908). — S. 245—282.

1298. **Łomnicki, M. A.** Warunki gieograficznego rozsiedlenia owadów tęgopokrywych (Coleoptera) w Karpatach / M. Łomnicki // Entomolog Polski. — Łodz, 1911. — R. 1, № 3. — S. 69—73.

1299. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i geologia dla wyższych klas szkół średnich / ułożyli: M. Łomnicki, J. Łomnicki. — Wyd. 7. — We Lwowie, 1913 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — 244 s., 238 ryc., mapką geologiczną Dra W. Friedberga. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

1300. **Łomnicki, M. A.** Mamut (Elephas primigenius Blmb.) pod Lwowem / Dr. M. Łomnicki // Rozprawy i Wiadomości z Muzeum im. Dzieduszyckich. — We Lwowie, 1915. — T. 2, z. 1/2. — S. 107—109.

1301. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i geologia dla wyższych klas szkół średnich / ułożyli: M. Łomnicki, J. Łomnicki. — Wyd. 8. — We Lwowie, 1918 (Z drukarni L. Wisniewskiego we Lwowie). — 220 s., 234 ryc., mapką geologiczną Dra W. Friedberga. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

1302. **Łomnicki, M. A.** Mineralogia i geologia dla wyższych klas szkół średnich. Z. 2 / M. Łomnicki, J. Łomnicki. — Wyd. 8. — We Lwowie, 1918. — [154 s.

(S. 81—232)], 234 ryc., mapką geologiczną Dra W. Friedberga. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

1303. **Łomnicki, M. A.** Mineralogja i geologja dla wyższych klas szkół średnich / ułożyli: M. Łomnicki, J. Łomnicki. — Wyd. 9. — We Lwowie, 1921 (Z drukarni L. Wisniewskiego we Lwowie). — 230 s., 234 ryc., mapką geologiczną Dra W. Friedberga. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

1304. **Łomnicki, M. A.** Wycieczka w Góry Sołotwińskie / Maryan Łomnicki. — Kielce : Antykwariat Górski «Filar», 2001. — 24 s.

***

1305. **Przyrodnik** : cześciotygodnik popularny / wyd. Alojzy Marian Łomnicki, Leopold Wajgiel (R. 1, № 1 (1 kwietnia 1871) — R. 3, № 4 (30 czerwca 1873)). — Lwów, 1871—1873 (Z drukarni Karola Budweisera, 1872) ; (Z pierwszéj Drukarni Związkowéj, 1873).

1306. **Spis** ptaków spostrzeganych w okolicy Skały nad Zbruczem na Podolu w r. 1869—1872 / podał prof. M. Łomnicki // Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1873, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi. — Kraków, 1874. — T. 8. — S. (26)—(29).

1307. **Spis** ptaków spostrzeganych w okolicy Skały nad Zbruczem na Podolu w r. 1869—1872 / podał prof. M. Łomnicki. — Osobne odb. : Sprawozdanie Komisyi Fizyjograficznéj obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1873, oraz materyjały do fizyjografii Galicyi, t. 8. — Kraków, 1874 (Drukarnia Uniwersytecka). — 4 s.

1308. **Bill, J. G.** Zarys botaniki dla klas wyższych szkół średnich / Jan Jerzy Bill ; z niem. przeł. Prof. A. M. Łomnicki. — Lwów, 1875 (Z drukarni J. Dobrzańskiego i K. Gromana). — VIII, 376 s. : il., err. — Nakładem Księgarni Polskiej.

1309. **Nowicki, M.** Do imiennictwa rybiego / Maksymilian Nowicki ; podał profesor M. Łomnicki. — [S. l.], 1880. — 5 s.

1310. **Catalogus** coleopterorum Haliciae / auctore Prof. A. M. Łomnicki. — Leopoli, 1884 (Typis J. A. Pelar (H. Czerny)). — [4], 43 p. — Sumptibus L. Zontaki, Custodis Musaei Dzieduszyckiani.

1311. **Bąkowski, J.** Mięczaki (Mollusca) / spisał J. Bąkowski ; uzup. A. M. Łomnicki. — We Lwowie, 1892 (Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie). — 15, [5], 264 s., [XIII] k. tabl. — (Muzeum imienia Dzieduszyckich we Lwowie. Dział 1. Zoologiczny. Oddział zwierząt bezkręgowych ; 3).

1312. **Atlas** geologiczny Galicyi : Tekst do zeszytu siódmego / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — Kraków, 1895. — [6], 128, [1] s. — Kosztem Wydziału Krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi : skład główny w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej.

1313. **Atlas** geologiczny Galicyi [Mapy]. Z. 7. Kart siedm: Steniatyn (XII.2), Radziechów (XII.3), Kamionka Strumiłowa (XII.4), Busk i Krasne (XII.5), Szczurowice (XIII.3), Brody (XIII.4), Złoczów (XIII.5) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, 1896 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 atlas ([7] k. tabl. luz.) : mapy kolor. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Londomeryi.

1314. **Brody.** Pas 4, słup XIII [Mapy] / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — Stosunek 1 : 75 000. — Kraków, [1896] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 4, słup XIII ; pośrodku Brody ; z prawej strony — Z. 7.

1315. **Złoczów.** Pas 5, słup XIII [Mapy] / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, [1896] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 5, słup XIII ; pośrodku Złoczów ; z prawej strony — Z. 7.

1316. **Atlas** geologiczny Galicyi. Tekst do zeszytu dziesiątego. Cz. 1. Geologia Lwowa i okolicy / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — Kraków, 1897 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — II, 208 s. : il. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie ; skład główny w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej.

1317. **Atlas** geologiczny Galicyi [Mapy]. Z. 10. Cz. 1. Kart jeden: Lwów (XI.5) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, 1898 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 atlas ([1] k. tabl. z mapami) : mapa wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi. — Objaśnienia w języku polskim i niemieckim.

1318. **Atlas** geologiczny Galicyi. Tekst do zeszytu dziesiątego. Cz. 2. Żółkiew (Sł. XI, p. 4), Bełz-Sokal (Sł. XI, p. 3), Waręż (Sł. XI, p. 2), Jaworów-Gródek (Sł. X, p. 5), Rawa Ruska (Sł. X, p. 4), Bełzec-Uhnów (Sł. X, p. 3) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — Kraków, 1898 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — [2], II, 167 s. — Wyd. nakładem Umiejętności w Krakowie : skład główny w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej.

1319. **Atlas** geologiczny Galicyi [Mapy]. Z. 10. Cz. 2. Kart sześć: Bełżec i Uhnów (X.3), Rawa Ruska (X.4), Jaworów i Gródek (X.5), Waręż (XI.2), Bełz i Sokal (XI.3), Żółkiew (XI.4) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, 1899 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 atlas ([6] tablic z mapami) : mapy wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie.

1320. **Bełz** i Sokal. Pas 3, słup XI [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, [1899] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyd. nakładem Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 3, słup XI ; pośrodku Bełz i Sokal ; z prawej strony — Z. 10.

1321. **Rawa Ruska.** Pas 4, słup X [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — Kraków, [1899] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 3, słup XI ; pośrodku Bełz i Sokal ; z prawej strony — Z. 10.

1322. **Atlas** geologiczny Galicyi. Tekst do zeszytu dwunastego. Mościska (Sł. IX, p. 5), Lubaczów (Sł. IX, p. 4), Płazów (Sł. IX, p. 3), Jarosław (Sł. VIII, p. 4), Leżajsk (Sł. VIII, p. 3) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — Kraków, 1900 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — [82] s. wiele liczb. : il. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie : skład główny w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej.

1323. **Atlas** geologiczny Galicyi [Mapy]. Z. 12. Kart pięć: Mościska (IX.5), Lubaczów (IX.4), Płazów (IX.3), Jarosław (VIII.4), Leżajsk (VIII.3) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ;

opracował prof. A. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, 1900 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 atlas (5 kart luz.) : mapy wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie.

1324. **Atlas** geologiczny Galicyi. Tekst do zeszytu dziewiątego Pomorzany (Sł. XIII, p. 6), Brzeżany (Sł. XIII, p. 7), Buczacz i Czortków (Sł. XIV, p. 8), Kopyczyńce (Sł. XV, p. 8), Borszczów (Sł. XV, p. 9), Mielnica i Okopy (Sł. XV i XVI, p. 10) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — Kraków, 1901. — [2], III, 165 s. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie : skład główny w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej.

1325. **Atlas** geologiczny Galicyi. Tekst do zeszytu piętnastego. Chwałowice (Sł. VII, p. 1), Tarnobrzeg (Sł. VI, p. 2), Nisko i Rozwadów (Sł. VII i VIII, p. 2), Szczucin i Nowe Miasto Korczyn (Sł. IV i V, p. 3), Mielec i Majdan (Sł. VI, p. 3), Ujście Solne (Sł. IV, p. 4), Tarnów i Dąbrowa (Sł. V, p. 4) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — Kraków, 1903 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — IV, 84 s. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie : skład główny w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej.

1326. **Atlas** geologiczny Galicyi [Mapy]. Z. 15. Kart siedem: Chwałowice (VII.1), Tarnobrzeg (VI.2), Nisko i Rozwadów (VII i VIII.2), Szczucin i Nowe Miasto Korczyn (IV i V.3), Mielec i Majdan (VI.3), Ujście Solne (IV.4), Tarnów i Dąbrowa (V.4) / Wydawnictwo Komisyi Fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie ; opracował prof. A. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, 1904 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 atlas (7 kart luz.) : mapy wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie.

1327. **Chwałowice.** Pas 1, słup VII [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, 1904 (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 1, słup VII ; pośrodku Chwałowice ; z prawej strony — Z. 15.

1328. **Mielec** i Majdan. Pas 3, słup VI [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, [1904] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony —

Atlas geologiczny Galicyi. Pas 3, słup VI ; pośrodku Mielec i Majdan ; z prawej strony — Z. 15.

1329. **Nisko** i Rozwadów. Pas 2, słup VII i VIII [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, [1904] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 2, słup VII i VIII ; pośrodku Nisko i Rozwadów ; z prawej strony — Z. 15.

1330. **Szczucin** i Nowe Miasto Korczyn. Pas 3, słup IV i V [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — Kraków, [1904] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst i treść mapy w języku polskim, legenda także w niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 3, słup IV i V ; pośrodku Szczucin i Nowe Miasto Korczyn ; z prawej strony — Z. 15.

1331. **Tarnobrzeg.** Pas 2, słup VI [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, [1904] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 2, słup VI ; pośrodku Tarnobrzeg ; z prawej strony — Z. 15.

1332. **Tarnów** i Dąbrowa. Pas 4, słup V [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — 1 : 75 000. — Kraków, [1904] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 4, słup V ; pośrodku Tarnów i Dąbrowa ; z prawej strony — Z. 15.

1333. **Ujście Solne.** Pas 4, słup IV [Mapy] / badania geologiczne przeprowadził prof. M. Łomnicki. — Kraków, [1904] (Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). — 1 mapa : litografia wielobarwna. — Tekst, treść mapy w języku polskim, legenda w języku polskim i niemieckim. — Wyk. w c. i k. Zakładzie wojsk. geograficznym w Wiedniu. — Wyd. nakładem Akademii Umiejętności w Krakowie. — Nad górną ramką: z prawej strony — Atlas geologiczny Galicyi. Pas 4, słup IV ; pośrodku Ujście Solne ; z prawej strony — Z. 15.

1334. **Wykaz** chrząszczów czyli Tęgopokrywych (Coleoptera) ziem polskich = (Catalogus coleopterorum Poloniae) / zestawił M. Łomnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1913. — Rocz. 38, z. 1/3. — S. 21—155. — Przegląd literatury koleopterologicznej w Polsce. — S. 23—50.

1335. **Wykaz** chrząszczów czyli Tęgopokrywych (Coleoptera) ziem polskich = (Catalogus coleopterorum Poloniae) / zestawił M. Łomnicki. — Nadb. : Kosmos, rocz. 38, z. 1/3. — Lwów, 1913. — [134] s.

1336. **Wykopaliska** Staruńskie: słoń mamut (Elephas Primigenius Blum.) i nosorożec włochaty (Rhinoceros Antiquititatis Blum. s. Tichorhinus Fisch.) wraz ze współczesną florą i fauną / oprac. J. A. Bayger, … A. M. Łomnicki, … — Kraków, 1914. — X, 386 s. : il. + Atlas : [74] k., [68] k. tabl. — Nakładem Muzeum im. Dzieduszyckich.

***

1337. **Затушевський, А. Т.** Ломніцький Мар'ян-Алоїз (09.09.1845, с. Баворів, нині Терноп. р-ну Терноп. обл. — 26.09.1915, Львів) — зоолог, палеонтолог, геолог / А. Т. Затушевський // Енциклопедія сучасної України. — Київ, 2016. — Т. 17 : Леґ — Лощ. — С. 652.

1338. **Мазурмович, Б. М.** Розвиток зоології на Україні / Б. М. Мазурмович. — Київ, 1972. — 229 с. — Із змісту: Про М. Ломницького. — С. 95—96.

1339. **Стажик, Є.** Вклад львівських ентомологів у розвиток охорони природи Східної Галичини / Є. Стажик // Науковий вісник / Укр. держ. лісотех. ун-т України. — Львів, 2004. — Вип. 14, № 8. — С. 38—46. — Із змісту: Про М. Ломницького. — С. 41. — Стаття пол. мовою.

1340. **Brzęki, G.** Marian Alojzy Łomnicki (1845—1915) / G. Brzęki, S. Czarniecki // Polski Słownik Biograficzny [Kraków], 1973. — T. 18. — S. 390—391.

1341. **Czarniecki, S.** Łomnicki Marian Alojzy (1845—1915), zoolog, geolog, paleontolog / S. Czarniecki // Słownik biologów polskich. — Warszawa, 1987. — S. 340.

1342. **Hirschler, J.** Działalność Maryana Łomnickiego na polu zoologii / J. Hirschler // Kosmos. — We Lwowie, 1916. — Rocz. 41, z. 1/12. — S. 4—8.

1343. **Rogala, W.** Działalność Maryana Łomnickiego na polu geologii / W. Rogala // Kosmos. — We Lwowie, 1916. — Rocz. 41, z. 1/12. — S. 8—18.

1344. **Sokołowski, St.** Wspomnienie pośmiertne : Przemówienia wygłoszone na uroczystem posiedzeniu Pol. Tow. Przyr. im. Kopernika, zwołanem ku uczczeniu pamięci M. Łomnickiego we Lwowie, dnia 16. maja 1916 / St. Sokołowski // Kosmos. — We Lwowie, 1916. — Rocz. 41, z. 1/12. — S. 1—4.

1345. **Wiśniowski, T.** Marian Łomnicki : Szkic życia i zasług na tle czasu i ludzi / T. Wiśniowski // Rozprawy i Wiadomości z Muzeum im. Dzieduszyckich. — Lwów, 1916. — T. 2, z. 3/4. — S. 113—142.

- - -

1346. **Spis** prac i publikacyj Maryana Łomnickiego // Kosmos. — We Lwowie, 1916. — Rocz. 41, z. 1/12. — S. 18—27.

Євмен Лукасевич

Лукасевич Євмен (26 грудня 1871 р., с. Біла Чортківського повіту, тепер Чортківського району Тернопільської області — 20 грудня 1929 р., м. Варшава, Польща) — лікар, дипломат, журналіст, видавець, громадський і державний діяч.

Навчався в державній гімназії в Тернополі, потім три роки — в Академічній гімназії у Львові та один рік — у Станиславівській гімназії. Після п'ятого класу продовжив здобувати освіту в Тернопільській гімназії. Лікарські студії розпочав у Львівському, згодом продовжив у Віденському університетах, з якого був відрахований за участь у студентських виступах. Диплом лікаря Євмен Лукасевич отримав у Цюрихському університеті (Швейцарія). У 1900 р. переїхав на Велику Україну. У 1905 р. в Харківському університеті отримав підтвердження чинності в Російській імперії диплома про лікарську освіту й розпочав у Києві трудову діяльність спочатку лікарем загальної практики, а від 1907 р. — лікарем-епідеміологом. За кілька років став знаним фахівцем із дитячих та внутрішніх хвороб, улюбленим лікарем в українських родинах. Окрім медичної практики, брав активну участь у роботі всіх легальних українських організацій: належав до товариства, що гуртувалося довкола газети «Рада», відвідував українські видавництва, допомагав грошима театралам, письменникам та іншим інтелігентам. З початком Першої світової війни мобілізований на фронт як військовий лікар.

Після розпаду Російської імперії Є. Лукасевич налагодив роботу Українського клубу в Києві, став його старшиною й скарбником. За його сприяння при Медичній секції Українського наукового товариства створено Всеукраїнську спілку лікарів, яка об'єднала чимало лікарів-українців, що працювали в шпиталях та військових частинах Києва. У жовтні 1917 р. на Першому крайовому лікарсько-санітарному з'їзді був обраний заступником голови спілки. З його ініціативи було прийнято рішення про заснування часопису «Українські медичні вісті», де він одночасно був і редактором, і коректором, а ще видавав його власним коштом. Доктор медицини також займався організацією Головної санітарної військової управи, брав участь у формуванні Центральної Ради.

Улітку 1918 р. Євмен Лукасевич очолив Надзвичайну дипломатичну місію Української держави в Берні, метою якої було встановити дипломатичні відносини із Швейцарією. У лютому 1919 р. Директорія УНР, яка прийшла на зміну Гетьманату, офіційно затвердила його послом при уряді Швейцарської Конфедерації. Перебуваючи на цій посаді, він докладав чимало зусиль для визнання України країнами Антанти, формування думки світової спільноти про

УНР та її боротьбу за власне утвердження. За його сприяння друком вийшла низка видань з історії та етнографії України французькою мовою. Як дипломат налагодив зв'язок з інтернованими в сусідніх країнах українцями, які перебували в Альпах проїздом. Їм посольство допомагало грішми, одягом, а деяким із них навіть посприяло повернутися додому, в Галичину. Тоді ж став представником УЧХ при Міжнародному Червоному Хресті в Женеві. Улітку 1919 р. залишив дипломатичну роботу й планував повернутися в Україну. Через воєнні дії на початку 1920 р. тимчасово зупинився в Празі та Подебрадах (Чехо-Словаччина), де морально й матеріально підтримував українських біженців. Улітку 1920 р. повернувся до Києва та отримав призначення товариша (заступника) міністра закордонних справ Директорії УНР, їздив із дорученнями до Відня й Праги. Восени 1920 р. переїхав до Польщі — зупинився в Тарнові, де виконував обов'язки міністра народного здоров'я й опікування Державного центру УНР в екзилі, займався організацією допомоги українським емігрантам та інтернованим у таборах. Наприкінці 1921 р. переїхав до Варшави та розпочав приватну лікарську практику. У 1921—1923 рр. також активно працював над згуртуванням українських емігрантів: став головою та скарбником Гуманітарної секції Українського центрального комітету в Польщі, підтримував його діяльність не лише реальними справами, а й матеріально. Є. Лукасевич став одним із засновників та меценатом щоденної газети для емігрантів «Українська трибуна», яку видавав разом із О. Саліковським. Дописував до «Вістника спілки лікарських помішників на еміграції в Польщі». Пізніше відійшов від активної політичної праці, час від часу приватно займався лікарською практикою, заснував у 1928 р. шпиталь, яким керував до смерті в 1929 р.

Доктор медицини Євмен Лукасевич ніколи не полишав науку. Фактично все життя він працював над розвитком тих наукових питань, які були особливо важливими для української медицини й надавали їй національних рис — медичної термінології та медичної етнографії. Увійшов в історію як автор україномовного «Анатомічного словника» (1926), у якому загальні анатомічні терміни подаються шістьма мовами: латинською, українською, російською, польською, чеською та німецькою. Був автором ряду теоретичних студій із педіатрії, інфекційних хвороб, медичної етнографії. Співпрацював з українськими медичними часописами. Проте багато його праць залишилося в рукописах. Є. Лукасевич брав активну участь як керівник і доповідач у роботі Математичної підсекції Українського наукового з'їзду, який проходив у Празі 3—7 жовтня 1926 р., та II З'їзду українських природників і лікарів, організованого Математично-природописно-лікарською секцією НТШ у 1927 р. у Львові.

Був активним учасником громадських організацій. Від 1907 р. — член Медичної секції Українського наукового товариства в Києві. Член товариства «Просвіта» і 10 вересня 1917 р. обраний головою київської «Просвіти». У квітні

1918 р. на установчому з'їзді Українського Червоного Хреста Є. Лукасевича, як одного із засновників, обрано до складу його Центрального комітету. Член Українського лікарського товариства у Львові (1924). У квітні 1929 р. став дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка.

Усе життя Євмена Лукасевича — це добрий приклад, як треба любити Україну, обстоювати її гідність та незалежність, вірити в державну спроможність свого поневоленого народу. У його особі було органічне сполучення громадянина та лікаря. Доктор Іван Куровець у 1929 р. писав: «Був це визначний лікар, великого лікарського і загального знання, чоловік широких горизонтів, європеєць у цілім того слова значенні, а попри своє велике лікарське знання — визначний суспільний діяч, що служив ціле життя вірно українському народови, любив його цілим своїм єством і працював на всіх ділянках українського гуманітарного, культурного, економічного і політичного життя».

Бібліографія

1347. **Lukasevyč, E.** Untersuchungen über das Verhalten die Bacillus Typhi abdominalis, Coli communis, Rhinoscleroma, Vibrio cholerae asiaticae und Proteus vulgaris bei der Eiterung / E. Lukasevyč. — Kiew, 1903. — S. [?].

1348. **Лукасевич, Є.** Situs viscerum inversus totalis = Шпитальна казуістика / Др. Е. Лукасевич // Збірник Медичної секції Українського Наукового Товариства в Київі. — Київ, 1912. — Кн. 2. — С. 95—101.

1349. **Лукасевич, Є.** Situs viscerum inversus totalis = Шпитальна казуістика / Др. Е. Лукасевич. — Відбитка : Збірник Медичної секції Українського Наукового Товариства в Київі, кн. 2. — Київ, 1912. — [7] с.

1350. **Лукасевич, Е. К.** Первичная саркома легкого = Sarcoma pulmonis dextri primaria : [Из больничной казуистики] : [Соч.] Е. К. Лукасевича : Из Больницы Киевского благотворительного общества им. Елизаветы Сергеевны Треповой. — Киев, 1913 (Лито-типография «С. В. Кульженко»). — 8 с. : ил.

1351. **Лукасевич, Є.** Tumor malignus pulmonis dextry ; Sarcoma pulmonis primaria / Др. Е. Лукасевич // Збірник Медичної секції Українського Наукового Товариства в Київі. — Київ, 1913. — Кн. 3. — С. 137—141.

1352. **Лукасевич, Є.** Tumor malignus pulmonis dextry ; Sarcoma pulmonis primaria / Др. Е. Лукасевич. — Відбитка : Збірник Медичної секції Українського Наукового Товариства в Київі, кн. 3. — Київ, 1913 (Друкарня С. Кульженка). — 5 с.

1353. **Лукасевич, Є.** Від редакції / [Др. Є. Лукасевич] // Українські Медичні Вісти. — Київ, 1918. — Ч. 1. — С. 1.

1354. **Лукасевич, Є.** Іспанський гріп / Др. Є. Лукасевич // Українські Медичні Вісти. — Київ, 1918. — Ч. 9/10. — С. 257—260.

1355. **Лукасевич, Є.** Висипна глуханя: Плямистий тиф / Др. Є. Лукасевич // Письмо з Просвіти. — Львів, 1922. — Річник 9, ч. 19/20 (1 трав.). — С. [?].
1356. **Лукасевич, Є.** Недуга / Др. Е. Лукасевич // Письмо з Просвіти. — Львів, 1922. — Річник 9, ч. 35/36 (1 верес.). — С. [?].
1357. **Лукасевич, Є.** Поворотна глуханя: Поворотний тиф / Др. Е. Лукасевич // Письмо з Просвіти. — Львів, 1922. — Річник 9, ч. 29/30 (15 лип.). — С. [?].
1358. **Лукасевич, Є.** Пошестна інфлюенца: Еспанка / Др. Е. Лукасевич // Письмо з Просвіти. — Львів, 1922. — Річник 9, ч. 13/14 (15 берез.). — С. [?].
1359. **Лукасевич, Є.** Про заразливі дрібнотвори / Др. Е. Лукасевич // Письмо з Просвіти. — Львів, 1922. — Річник 9, ч. 37/38 (15 верес.). — С. [?].
1360. **Лукасевич, Є.** Санітарний стан в Україні / Др. Е. Лукасевич // Вістник Спілки лікарських помішників на еміґрації. — Щипіорно ; Каліш, 1922. — Ч. 1. — С. [?].
1361. **Лукасевич, Є.** Черевна глуханя: Черевний тиф / Др. Е. Лукасевич // Письмо з Просвіти. — Львів, 1922. — Річник 9, ч. 25/26 (15 черв.). — С. [?].
1362. **Лукасевич, Є.** Як доглядати діток-немовляток : Поради та вказівки матерям / Др. мед. Є. Лукасевич. — Київ ; Варшава, 1922 (Druk. Literacka). — 52 с., 11 мал. — Накладом автора.
1363. **Лукасевич, Є.** Душевне життя немовлятка / Др. Е. Лукасевич // Вістник Спілки лікарських помішників на еміґрації. — Каліш, 1923. — Ч. 2. — С. [?].
1364. **Лукасевич, Є.** Луї Пастер / Др. Е. Лукасевич // Вістник Спілки лікарських помішників на еміґрації. — Каліш, 1923. — Ч. 2. — С. [?].
1365. **Лукасевич, Є.** Педіятрія в донедавности / Др. Е. Лукасевич // Вістник Спілки лікарських помішників на еміґрації. — Каліш, 1923. — Ч. 2. — С. [?].
1366. **Лукасевич, Є.** Перед п’яти роками : (Спомини лікаря) / Др. Е. Лукасевич // Український Сурмач. — Щипіорно ; Каліш, 1923. — Ч. 44. — С. [?].
1367. **Лукасевич, Є.** Санітарний стан на Україні / Др. Е. Лукасевич // Вістник Спілки лікарських помішників на еміґрації. — Каліш, 1923. — Ч. 2. — С. [?].
1368. **Лукасевич, Є.** Нове в педіятрії / Д-р Е. Лукасевич // Український Медичний Вістник : неперіодичний часопис клінічної та суспільної медицини. — Прага, 1924. — Ч. 3/4. — С. 158—169. — Зміст: Нові напрями в терапії кору. — С. 158 ; Побудник кору. Протикорове захоронне щеплення. — С. 158—165 ; Побудник шкарлятини. — С. 165—166 ; Образ крови при шкарлятині. — С. 166 ; Дифтерійна профілактика. Проба Schick-a. — С. 166—167 ; Лікування кашлюка (pertussis) етером. — С. 168—169 ; Нова висипна недуга: Exanthema subitum. — С. 169.

1369. **Лукасевич, Є.** Охорона материнства : Історичний огляд державних і приватних постанов / Д-р Е. Лукасевич // Український Медичний Вістник : неперіодичний часопис клінічної та суспільної медицини. — Прага, 1924. — Ч. 2. — С. 50—60.

1370. **Лукасевич, Є.** Нове в педіятрії / Д-р Е. Лукасевич // Український Медичний Вістник : неперіодичний часопис клінічної та суспільної медицини. — Прага, 1925. — Ч. 5/6. — С. 127—133. — (Біжучі питання теоретичної та практичної медицини). — Зміст: Шкарлятинний мікроорґанізм. — С. 127—128 ; Лікування кривухи (рахіту). — С. 128—131 ; Інсулін в педіятрії. — С. 131 ; Новий поділ недуг травлення. — С. 131—132 ; Значення спроби Schick'a. — С. 132 ; Sanochrysin Holger Möllgard'a. — С. 132—133.

1371. **Лукасевич, Є.** Morbus maculosus Werlhofii fulminans : Випадки з практики / Др. Е. Лукасевич // Український Медичний Вістник : неперіодичний часопис клінічної та суспільної медицини. — Прага, 1925. — Ч. 5/6. — С. 100—103.

1372. **Лукасевич, Є.** Sanochrysin / Др. Е. Лукасевич // Лікарський Вістник. — Львів, 1925. — Ч. 1. — С. 7—8.

1373. **Лукасевич, Є.** Streptococcus haemolyticus — побудник шкарлятини / Др. Е. Лукасевич // Лікарський Вістник. — Львів, 1925. — Ч. 2. — С. 21.

1374. **Лукасевич, Є.** Анатомічний словник : (матеріяли) / Д-р мед. Е. Лукасевич. — Львів, 1926 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 5, 48, 71 с. — Накладом автора.

1375. **Лукасевич, Є.** Sine ira et studio / Д-р Е. Лукасевич // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1926. — Т. 92, кн. 10. — С. 162—166.

1376. **Лукасевич, Є.** Ґраф Михайло Тишкевич : (В 70 ліття народження) / Д-р Е. Лукасевич // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1927. — Т. 93, кн. 5. — С. 86—89.

1377. **Лукасевич, Є.** Прага — Подєбради : (Вражіння з наукового зїзду) / Д-р Е. Лукасевич // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1927. — Т. 92, кн. 1. — С. 82—87.

1378. **Лукасевич, Є.** Термінольоґічні проблєми / Є. Лукасевич // Лікарський Вістник. — Львів, 1927. — Ч. 1/2. — С. 22—27.

1379. **Лукасевич, Є.** Народня медична термінолоґія : (Із виступу на засіданню підсекції медицини. Авд. експериментальної патолоґії, 4 жовт. 1926 р.) / Др. Є. Лукасевич // Український науковий Зїзд у Празі, 3—7 жовт. 1926 р. : Звідомлення Президії Орґанізаційної Комісії Зїзду. — У Празі, 1928. — С. 59.

1380. **Лукасевич, Є.** Патоґенеза і терапія дитячих недуг в розумінню українського народу : [Із виступу на засіданню підсекції медицини, 4 жовт. 1926 р.] / Др. Є. Лукасевич // Український науковий Зїзд у Празі, 3—7 жовт.

1926 р. : Звідомлення Президії Орґанізаційної Комісії Зїзду. — У Празі, 1928. — С. 58.

1381. **Лукасевич, Є.** Фармакоґностичні та фармацевтичні відомости українського народу : [Із виступу на засіданню підсекції медицини, 4 жовт. 1926 р.] / Др. Є. Лукасевич // Український науковий Зїзд у Празі, 3—7 жовт. 1926 р. : Звідомлення Президії Орґанізаційної Комісії Зїзду. — У Празі, 1928. — С. 59.

1382. **Лукасевич, Є.** Діяльність Українського посольства у Швайцарії в насвітленні д-ра медицини Євмена Лукасевича // Сучасність. — Мюнхен, 1970. — Ч. 10. — С. 107—118 ; ч. 11. — С. 75—92. — (Історія і сучасність).

1383. **Лукасевич, Є.** Перший Український науковий з'їзд у Празі / Е. Лукасевич // Український медичний архів. — Чікаґо, 1982. — Ч. 5. — С. 44—49.

1384. **Лукасевич, Є.** Швейцарські перипетії / Євген Лукасевич // Україна дипломатична. — Київ, 2000. — Вип. 1. — С. 302—307.

\- - -

1385. **Лукасевич, Є.** Листи Євмена Лукасевича до Євгена Чикаленка // Чикаленко, Є. Щоденник (1919—1920) / Є. Чикаленко. — Київ, 2011. — С. 435—436, 476, 492—493, 573—575.

\- - -

1386. **Отчет** о больничной деятельности Глазной больницы Н. и Е. Поповых в Кіевѣ за пятилѣтіе. — Киев, 1897—1905.

За 1896 год. / сост. д-р медицины Е. К. Лукасевич. — 1897. — 8 с.

За 1897 год. / сост. д-р медицины Е. К. Лукасевич. — 1898. — 7 с.

1387. **Глазная** больница Н. и Е. Поповых в Кіевѣ : Отчет о больничной деятельности в 1903 и 1904 г.г. / сост. д-р медицины Е. К. Лукасевич. — Киев, 1905 (Тип. Г. Л. Фронцкевича). — 29 с. : табл.

1388. **Українські** Медичні Вісти : двотижневий часопис наукової, практичної та громадсько-побутової медицини / Всеукраїнська Спілка лікарів у Київі ; редактор Д-р Є. К. Лукасевич. — Київ, 1918—1920?.

1389. **Українська** трибуна : щоденна непартійна демократична газета. — Варшава, 1921 (травень) — 1922 (березень). — Коштом Д-ра Є. Лукасевича.

1390. **Ерн, В.** Життя і особа Григорія Сковороди / В. Ерн ; пер. з москов. мови і передм. Є. Маланюка. — [Б. м.] : Благодійне видавниче товариство «До світла», 1923. — 60 с. — Коштом С. Петлюри і Є. Лукасевича.

1391. **Лікарський** Вістник : Науково-становий орган Українського Лікарського товариства у Львові / видає редакційний комітет: [Іван Куровець, Євмен Лукасевич, …] (1925, ч. 1).

***

1392. **Вішка, О.** Лукасевич Євмен Кирилович [26.12.1871, с. Біла, тепер Чортківського р-ну Тернопільської обл. — 20.12.1929, м. Варшава, Польща] — український громадсько-політичний діяч, лікар, меценат-

видавець, публіцист, дипломат / О. Вішка // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 2001. — Вип. 8. — С. 363—365.

1393. **Ганіткевич, Я. В.** Євмен Лукасевич — український лікар, науковець-педіатр, громадсько-політичний діяч : (До 130-річчя від дня народження) / Я. В. Ганіткевич // Acta Medica Leopoliensia = Львівський медичний часопис. — Львів, 2002. — Т. 8, № 2. — С. 100—105.

1394. **Ганіткевич, Я.** Євмен Лукасевич — український лікар, науковець-педіатр, громадсько-політичний діяч (До 130-річчя від дня народження) / Я. Ганіткевич // Ганіткевич, Я. Українські лікарі-вчені першої половини XX століття та їхні наукові школи : біогр. нариси та бібліографія / Я. Ганіткевич. — Львів, 2002. — С. 470—482.

1395. **Головченко, В. І.** Лукасевич Євмен Кирилович (26.12.1871, с. Біла Чортківського повіту, Галичина — 20.12.1929, м. Варшава) — укр. громад.-політ. діяч і дипломат / В. І. Головченко // Українська дипломатична енциклопедія : у 2-х т. — Київ, 2004. — Т. 1. — С. [?].

1396. **Д-р Євген Лукасевич** // Лікарський Вістник. — Львів, 1930. — Ч. 1. — С. 7—14.

1397. **Лукасевич, Л.** Роздуми на схилку життя / Л. Лукасевич. — Нью-Йорк ; С. Бавнд Брук : Українське православне видавництво Св. Софії, 1982. — 342 с. — Із змісту: Др. мед. Євмен Лукасевич. — С. 191—193.

1398. **Онацький, Є.** Лукасевич Євмен / Євген Онацький // Онацький, Є. Українська мала енциклопедія : у 8 т., 16 кн. / проф. Є. Онацький. — Буенос-Айрес, 1960. — Т. 4, кн. VII : Літери Ле — Ме. — С. 866.

1399. **Пундій, П.** Лукасевич Євмен / П. Пундій // Пундій, П. Українські лікарі : біобібліогр. довід. / П. Пундій. — Львів ; Чикаго, 1994. — Кн. 1 : Естафета поколінь національного відродження. — С. 131—132.

1400. **Савка, М.** Лукасевич Євмен [26.12.1871, с. Біла, тепер Тернопільської області — 20.12.1929, м. Варшава, Польща] — український громадський діяч, видавець, публіцист / М. Савка // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 2000. — Вип. 7. — С. 201—203.

1401. **Старовойтенко, І.** Реалії української еміграції у листуванні Євгена Чикаленка з Євменом Лукасевичем (1920—1928 роки) / І. Старовойтенко // UCRAINA MAGNA. — Київ, 2016. — Vol. 1 : Українська політична еміграція у XX столітті: досвід культурно-спільнотного себепредставлення і самоутвердження в Західному світі : До 130-річчя від дня народження Ольгерда Бочковського. — С. 135—161.

Микола Мельник

Мельник Микола (20 листопада 1875 р., с. Довжанка Тернопільського повіту, нині Тернопільського району Тернопільської області — 1 вересня 1954 р., м. Львів) — природознавець, ботанік, мінералог, педагог, громадський діяч.

Початкову освіту здобув у народній школі в Довжанці. У 1890 р. став учнем Української гімназії в Тернополі, де впродовж восьми років успішно вивчав українську, грецьку, латинську, німецьку та польську мови, математику, фізику, історію, релігію та природознавство. Після закінчення гімназії один рік служив у австрійському війську — у м. Трієст, тодішній великій морській базі збройних сил Австро-Угорщини. У 1899 р. Микола Мельник вступив на природничий відділ філософського факультету Віденського університету, де особливу увагу приділяв вивченню ботаніки, зоології, мінералогії та геології. Ботаніку студіював у відомого австрійського вченого Ріхарда фон Веттштайна.

У 1904 р. з відзнакою закінчив університет і почав працювати заступником учителя в Перемишльській польській гімназії. Водночас викладав природознавство в Українському інституті для шляхетних дівчат. У 1906 р. переїхав до Львова й 29 серпня його призначено сталим учителем ботаніки, фізики й математики у філії Академічної гімназії. Щорічно під час канікул він брав участь у наукових подорожах Галичиною, зокрема в антропологічно-етнографічних експедиціях під управою відомого антрополога Федора Вовка. 14 липня 1910 р. здобув звання професора гімназії.

З початком Першої світової війни як підданий австро-угорської монархії М. Мельник був мобілізований до діючої армії та відправлений на Східний фронт. 23 березня 1915 р. під Перемишлем потрапив у полон. Перебуваючи в таборах у Симбірську, Уфі, Челябінську, знаходив можливість багато читати, провадити етнографічні спостереження, вивчати місцеві народні промисли.

До Львова повернувся в 1918 р. й відразу відновив працю у філії Академічної гімназії, де вчителював до 1935 р. У липні 1921 р. був запрошений викладати мінералогію, геологію та ботаніку на природничо-математичному відділі філософського факультету Українського таємного університету. Від 1935 р. працював у жіночій гімназії сестер-василіянок, жіночій гімназії ім. Іллі та Івани Кокорудзів і Змішаній євангелицькій гімназії у Львові, де читав мінералогію, ботаніку та зоологію німецькою мовою. У 1939 р. отримав посаду викладача біології та хімії в школі № 6 Львова та одночасно консультанта в методичному кабінеті міського відділу освіти. Під час німецької окупації працював фітопатологом на Станції захисту рослин Хліборобської палати Генерального губернаторства, де вивчав хвороби сільськогосподарських культур та розробляв методи боротьби з ними.

Після закінчення Другої світової війни Миколу Мельника прийняли на кафедру нижчих рослин біологічного факультету Львівського державного

університету ім. І. Франка, а в 1948 р. йому присвоєно вчене звання доцента. Від 1949 р. завідував кафедрою ботаніки й дендрології Львівського лісотехнічного інституту, викладав ботаніку.

Справою життя вченого-природознавця була подвижницька праця на терені науки та освіти. Його перу належить ряд наукових досліджень із мінералогії, геології, зоології та ботаніки. Результатом багаторічної діяльності професора М. Мельника є дослідження «Українська номенклатура вищих рослин» (1922), яке стало першим повним зведенням української ботанічної номенклатури. У цій фундаментальній праці відображено майже п'ять тисяч народних назв рослин, вказано місцевість, звідки вони походять, подано відомості про поширення та використання. У словнику представлено вичерпну систему наукового бінарного (двослівного) іменування поширених у нас рослин, розроблену на підставі аналізу народних назв та їх розповсюдженості. Учений брав активну участь у підготовці видань, зокрема розділів про рослинність України, які редагував Володимир Кубійович: «Атлас України й сумежних земель» (1937) та «Географія українських та сумежних земель» (1938). Також писав ґрунтовні статті з історії природознавчої думки, про діяльність галицьких ботаніків.

Микола Мельник самовіддано займався шкільництвом, опікувався українськими гімназіями, був автором перших у Галичині природознавчих шкільних підручників українською мовою, над створенням яких працював ще від самого початку своєї наукової діяльності. Так у 1911 р. він видав книгу «Мінералогія і геологія для середніх шкіл», яку доповнювали образки та геологічна мапа України. У 1922 р. вийшла праця вченого «Зоологія для нижчих класів середніх шкіл», яка стала цілком оригінальною переробкою підручника Івана Верхратського. У 1938 р. з'явилася книга «Ботаніка», яка відрізнялася від попередніх шкільних підручників формою подання матеріалу з анатомії й фізіології рослин, геоботаніки, описом природоохоронних об'єктів у Галичині, подачею методичних вказівок до лабораторних робіт.

У 1920 р. професор Микола Мельник був обраний дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка, входив до складу Виділу (1923). Ученому належить чимала заслуга у формуванні експозиції Природознавчого музею НТШ, де він керував лабораторією з мінералогії та геології, а згодом — і ботаніки. Упродовж 1925—1939 рр. брав безпосередню участь у виданні «Збірника Фізіографічної комісії», був його незмінним редактором. У 1933 р. вченого обрано головою Фізіографічної комісії НТШ, завдяки зусиллям якої створено в 1934 р. в Ґорґанах кедровий заказник, де природознавці проводили наукові дослідження.

У роки навчання у Віденському університеті М. Мельник став активним членом культурологічного товариства українських студентів «Січ». Також він був одним із засновників і довголітнім членом Головної ради товариства «Учительська Громада» у Львові, яка опікувалася українськими гімназіями.

Активно працював у товаристві «Просвіта», за що був нагороджений грамотою в 1903 р. Був членом Віденської та Краківської академій наук.

Професор Микола Мельник належав до когорти видатних природознавців, які своєю діяльністю доводили, що для того, аби наука й освіта могли якнайповніше розвиватися, вони повинні бути загальнолюдськими за рівнем і проблематикою та національними за формою і виявом, а природа рідного краю потребує вивчення та збереження.

Бібліографія

1402. **Мельник, М.** Мінералогія і ґеологія для середних шкіл : (З образками і ґеольоґічною мапою Галичини) / написав Николай Мельник. — У Львові, 1911 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [2], 160 с. : іл., табл. — Накладом Руского Товариства Педаґоґічного.

1403. **Верхратський, І.** Зоольоґія на низші кляси середніх шкіл / Іван Верхратський ; після четвертого видання переробив Микола Мельник. — Львів, 1922 (Українська книгарня і антикварня, 1). — 190 с.

1404. **Мельник, М.** Українська номенклятура висших ростин / Микола Мельник. — У Львові, 1922 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 356 с. — (Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 22). — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1405. **Melnyk, N.** Dr. Franz Herbich als Erforscher der Flora Ostgaliziens und Bukovina / N. Melnyk // Sitzungsberichte der Mathematisch-naturwissenschaftlich-ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 30—31.

1406. **Мельник, М.** Др. Франц Гербіх як дослідник фльори Східної Галичини й Буковини / написав Микола Мельник // Збірник Фізіоґрафічної комісії. — Львів, 1925. — Вип. 1. — С. 27—41.

1407. **Мельник, М.** Організація фізіоґрафічних дослідів / Микола Мельник // Збірник Фізіоґрафічної комісії. — Львів, 1927. — Вип. 2. — С. [2—3].

1408. **Мельник, М.** Організація фізіоґрафічних дослідів / Микола Мельник. — Відбитка : Збірник Фізіоґрафічної комісії, вип. 2. — [Львів, 1927]. — 11 с.

1409. **Мельник, М.** Др. Остап Волощак як дослідник Карпатської фльори (рістні) / Микола Мельник // Збірник Фізіоґрафічної комісії. — Львів, 1932. — Вип. 4/5. — С. [?].

1410. **Мельник, М.** Др. Остап Волощак як дослідник Карпатської фльори (рістні) / Микола Мельник. — Відбитка : Збірник Фізіоґрафічної комісії, вип. 4/5. — У Львові, 1932 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [2], 13 с. : портр.

1411. **Мельник, М.** Рістня / М. Мельник // Атляс України й сумежних країв / за заг. ред. В. Кубійовича. — Львів, 1937. — С. XII—XIV.

1412. **Мельник, М.** Рістня : Карта — 1 : 5 000 000 / М. Мельник // Атляс України й сумежних країв / за заг. ред. В. Кубійовича. — Львів, 1937. — С. 5 : кольор. к.

1413. **Мельник, М.** Чи є надія на українські шкільні підручники : Новий підручник хемії / проф. М. Мельник // Діло. — Львів, 1937. — Ч. 38 (21 лют.). — С. 9.

1414. **Мельник, М.** Ботаніка : підручник для II кляси середних загально-освітніх шкіл / Микола Мельник. — We Lwowie : Państwowe wydawnictwo książek szkolnych, 1938. — 168 с.

1415. **Мельник, М.** Рістня / написав М. Мельник // Ґеоґрафія українських і сумежних земель / опрацював і зредаґував Др. Володимир Кубійович при участі: Др. Р. Єндик [та ін.]. — Краків ; Львів, 1938. — Т. 1 : Загальна ґеоґрафія. — С. 212—238 : образки. — Зміст: Загальні умови існування ростин. — С. 212—221 ; Минуле нашої рістні. — С. 221—224 ; Гірська рослинність. — С. 225—227 ; Середньо- й північно-европейські ліси. — С. 227—231 ; Степова смуга. — С. 231—238.

1416. **Мельник, М.** Рослинність / написав М. Мельник // Географія українських і сумежних земель / опрацював і склав д-р Володимир Кубійович при участі: доц. інж. Р. Димінського [та ін.]. — 2-ге вид. — Краків ; Львів, 1943. — С. 218—242 : образки, мапи. — Зміст: Загальні умови існування рослин. — С. 218—227 ; Минуле нашої рослинности. — С. 227—230 ; Гірська рослинність. — С. 230—233 ; Середньо- й північно-европейські ліси. — С. 233—236 ; Степова смуга. — С. 236—242.

1417. **Мельник, М.** Рістня / написав М. Мельник // Ґеоґрафія українських і сумежних земель / опрац. і зред. д-р Володимир Кубійович. — [Факсим. вид.]. — Київ, 2005. — Т. 1 : Загальна ґеоґрафія. — С. 212—238 : образки. — Зміст: Загальні умови існування ростин. — С. 212—221 ; Минуле нашої рістні. — С. 221—224 ; Гірська рослинність. — С. 225—227 ; Середньо- й північно-европейські ліси. — С. 227—231 ; Степова смуга. — С. 231—238.

\- - -

1418. **Збірник** Фізіоґрафічної комісії. Вип. 1 / Наукове Товариство імени Шевченка ; під ред. проф. Миколи Мельника. — Львів, 1925. — 42, 8 с. : іл. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1419. **Збірник** Фізіоґрафічної комісії. Вип. 2 / Наукове Товариство імени Шевченка ; під ред. проф. Миколи Мельника. — Львів, 1927. — 106 с. : іл., карти. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1420. **Збірник** Фізіоґрафічної комісії. Вип. 3 / Наукове Товариство імени Шевченка ; під ред. проф. Миколи Мельника. — Львів, 1930. — 80 с. : іл. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1421. **Збірник** Фізіографічної комісії. Вип. 4/5 / Наукове Товариство імени Шевченка ; під ред. проф. Миколи Мельника. — Львів, 1932. — 128 с. : іл., карти. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1422. **Збірник** Фізіографічної комісії. Вип. 6 / Наукове Товариство імени Шевченка ; під ред. проф. Миколи Мельника. — Львів, 1934 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 42 с. : іл. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1423. **Збірник** Фізіографічної комісії. Вип. 7 / Наукове Товариство імени Шевченка ; під ред. проф. Миколи Мельника. — Львів, 1938. — 52 с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

1424. **Поборювання** хвороб і шкідників культурних рослин при помочі господарських засобів / Сільськогосподарське заведення генерал-губернаторства в Пулавах. Ін-т охорони рослин ; з нім. мови пер. М. Мельник. — [Краків], 1943. — 11 с. — (Летючка ; ч. 9 : березень, 1943).

***

1425. **Волік, О.** Микола Мельник — талановитий український геоботанік і педагог І пол. ХХ ст. / О. Волік, Й. Свинко // Освітянин. — Тернопіль, 2003. — № 4. — С. 30—32.

1426. **Головин, Б.** Природознавець Микола Мельник / Б. Головин // Головин, Б. Нації незгасний смолоскип : статті, інтерв'ю, спогади / Б. Головин. — Тернопіль, 2003. — С. 153—155.

1427. **Кобів, Ю. Й.** Творці українського природознавства Іван Верхратський та Микола Мельник / Ю. Й. Кобів // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 495—511.

1428. **Купчинський, О.** Професор Микола Мельник / О. Купчинський // Купчинський, О. Відомі та маловідомі постаті національної науки й культури / О. Купчинський. — Львів, 2011. — С. 397—402 : портр. — (Вибрані статті та повідомлення ; т. 3).

1429. **Купчинський, О.** Професор Микола Мельник / О. Купчинський // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1998. — Вип. 1 (3). — С. 22—24.

1430. **Осадчук, Л. С.** Микола Мельник — творець української ботанічної номенклатури : (До 140-річчя від дня народження) / Л. С. Осадчук, В. Я. Заячук // Наукові праці Лісівничої академії наук України. — Львів, 2015. — Вип. 13. — С. 296—297.

1431. **Романюк, Т.** Бібліотека професора Миколи Мельника (1875—1955) / Т. Романюк // Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника : зб. наук. пр. — Львів, 2014. — Вип. 6. — С. 440—467.

1432. **Сабадош, І.** Микола Мельник і формування української наукової ботанічної термінології / І. Сабадош // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : (зб. наук. пр.) / Ужгород. нац. ун-т. — Ужгород, 2017. — Вип. 22. — С. 52—56.

1433. **Свинко, Й.** Микола Мельник — талановитий український природодослідник і педагог / Й. Свинко // Історія української географії. — Тернопіль, 2004. — Вип. 9. — С. 33—35.

1434. **Свинко, Й.** Микола Мельник — талановитий український природознавець, геолог і педагог / Й. Свинко // Наукові записки. Серія: Географія / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2003. — Вип. 2. — С. 8—12.

1435. **Сениця, П.** Микола Мельник / П. Сениця // Ювілейна книга Української Академічної Гімназії у Львові : На 100-річчя першого українського іспиту зрілости, 1878—1978. — Філядельфія ; Мюнхен, 1978. — С. 178—179. — (Професори Української Академічної Гімназії).

1436. **Шендеровський, В.** Мельник Микола / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 468—473.

1437. **Шендеровський, В.** Микола Мельник (1875—1954) — ботанік, педагог / В. Шендеровський // Визначні постаті Тернопілля : біогр. зб. — Київ, 2003. — С. 133—135.

1438. **Шендеровський, В.** Творець української ботанічної номенклатури (Микола Мельник, 20.11.1875—06.08.1955) / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — Київ, 2003. — С. 191—198.

1439. **Шендеровський, В.** Творець української ботанічної номенклатури (Микола Мельник, 20.11.1875—06.08.1955) / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — 2-ге вид. — Київ, 2004. — С. 191—198.

1440. **Шкрабюк, П.** Труди і дні Миколи Мельника / П. Шкрабюк // Наука і суспільство. — 1983. — Ч. 6. — С. 26—27. — (Тернопільщина і НТШ).

1441. **Шуманська, Н.** Професор Микола Мельник як член Математично-природописно-лікарської секції НТШ / Н. Шуманська // Одинадцята конференція молодих істориків освіти, науки і техніки : матеріали конф., 21 квіт. 2006 р., м. Київ. — Київ, 2006. — С. 153—157.

- - -

1442. **135 років** від дня народження Миколи Мельника (20.11.1875—6.08.1954) — ученого-природознавця // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2010 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2009. — Вип. 20. — С. 96—99.

1443. **125 років** від дня народження Мельника Миколи (20.11.1875—6.08.1954) — вченого-природознавця // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2000 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 1999. — С. 82—83.

Юрій Полянський

Полянський Юрій (6 березня 1892 р., с. Жовтанці Жовківського повіту, нині Львівського району Львівської області — 19 липня 1975 р., м. Буенос-Айрес, Аргентина) — геолог, географ та археолог.

Середню освіту здобув у гімназії м. Ярослав (нині — Польща), яку закінчив у 1910 р. У 1911 р. вступив на філософський факультет Віденського університету. У 1912 р. перевівся до Львівського університету, де відвідував лекції С. Рудницького та який закінчив у 1914 р. за спеціальністю географія, геологія та палеонтологія.

На початку Першої світової війни Юрій Полянський був мобілізований до австрійської армії, де служив поручником у гарматному полку. У 1918—1920 рр. брав активну участь у національно-визвольних змаганнях. Улітку 1918 р. був одним з організаторів підпільного Військового Комітету, який провів велику підготовчу роботу з організації Листопадового чину й проголошення Західноукраїнської Народної Республіки. Згодом брав безпосередню участь у боях за Львів, де гарматна батарея під командуванням Ю. Полянського обстрілювала з Високого замку квартали міста, зайняті поляками. Від грудня 1918 р. до весни 1920 р. командував 1—4 батареєю, яка входила до військової групи «Схід» Української Галицької армії, а згодом — до Золочівської бригади та брала участь у боях під Львовом. У червні 1920 р. повернувся до Львова, де згодом увійшов до складу Начальної колегії Української військової організації та займав посаду першого крайового коменданта. З його ініціативи в 1921 р. у Львові було відновлено Українську видавничу спілку.

Улітку 1920 р. Юрій Полянський став учителем в Академічній гімназії у Львові, де до 1937 р. викладав географію та історію. Водночас у 1921—1923 рр. читав лекції з фізичної географії й геології в Українському таємному університеті, проводив лабораторні заняття й екскурсії.

У 1929—1931 рр. працював позаштатним геологом у Державному польському інституті у Варшаві, проводив знімання постпліоценових відкладів на Поділлі (Ягільниця — Чернелиця — Заліщики). 31 червня 1931 р. йому присуджено вчений ступінь доктора філософії з географії. У 1932—1934 рр. як геолог-топограф при Державному бюро меліорації Полісся в Бресті-Литовському вчений займався вивченням геологічної будови Західного Полісся та склав три листи геологічної карти (Брест-Литовський, Ветли, Любешів) у масштабі 1 : 100000.

У 1937—1939 рр. — професор основи антропології Греко-католицької богословської академії у Львові ((1933—1937), (1931—1939), (1936–1938), за різними даними)). У другій половині 1930-х років працював візитатором середніх шкіл Львівської шкільної кураторії. У вересні 1939 р. був призначений заступником завідувача Львівського обласного відділу народної освіти та

директором Львівського природознавчого музею АН УРСР. У грудні 1939 р. Ю. Полянський очолив кафедру географії Львівського університету, став професором, а 14 березня 1941 р. вчена рада університету присудила йому вчений ступінь доктора географічних наук. 31 червня 1941 р. у Львові було проголошено відновлення Української держави та Ю. Полянського призначили Головою Тимчасової управи міста (бургомістром). До 10 вересня того ж року займався кадровими питаннями, налагоджував постачання міста водою, паливом, продовольством. Зробив спробу відкрити Львівський університет. Опісля приступив до роботи в шкільній адміністрації Львова. Водночас як представник Українського Центрального Комітету (УЦК) відповідав за організацію народної освіти в Галичині.

У 1943 р. Юрій Полянський переїхав спочатку до Кракова, а потім — до Відня, де очолював представництво УЦК в Австрії. У 1945 р. емігрував у Баварію, проживав у с. Авфкірх. Після перенесення в 1945 р. Українського вільного університету до Мюнхена вчений став у ньому професором географії та геології. Викладав ці предмети також в UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration (Адміністрація Організації Об'єднаних Націй для допомоги і відбудови)). У 1947 р. переїхав до Аргентини, де впродовж десяти років працював на різних посадах у Державній геологічній службі Аргентини. У 1956 р. став звичайним професором факультету точних і природничих наук Державного університету в Буенос-Айресі, а від 1967 р. виконував обов'язки пленарного професора та консультанта з геології.

Ще під час навчання у Львівському університеті Ю. Полянський входив до Головної ради Студентського союзу, де активно співпрацював з ученими-природодослідниками, що, безперечно, дало значний поштовх до формування його як українського географа та геолога. Учений зробив вагомий внесок у пізнання геології четвертинного періоду, стратиграфії плейстоценових відкладів палеогеоморфології та археології палеоліту Поділля. Досліджуючи історію геолого-геоморфологічного розвитку територій, він встановив відмінності в морфології рельєфу та будові четвертинного покриву між областю Передкарпатської височини та областю Волино-Подільської височини. Основним об'єктом досліджень Ю. Полянського стали леси, які на Поділлі залягали потужним плащем і покривали вододіли, схили й тераси в річкових долинах. Велику увагу науковець приділяв дослідженню флори та фауни лесових відкладів.

За період майже двадцятилітніх теренових розшуків у Галицькому Придністер'ї вчений дослідив велику кількість геологічних розрізів. Це профілі, які є в долині Дністра на ділянці Маріямпіль — Окопи (біля гирла річки Збруч). Одним з основних таких розрізів стала Новосілка Костюкова Заліщицького повіту на Тернопільщині. Юрій Полянський описав тут понад 20 профілів, у результаті чого суттєво деталізував розуміння геологічної будови й морфології цієї частини Поділля: визначив два рівні дилювіальних

рінищ; охарактеризував відклади силуру, крейди, сеноману тощо; обґрунтував узгодженості залягання геологічних порід на основі стратиграфічних розрізів; пояснив залежність дилювіальних відкладів від кліматичного й гідрологічного режиму. Дослідник також працював на розрізах у Касперівцях, Лисичниках, Більче-Золотому, Шупарці, Голіградах, Маріямполі, Іване-Пустому, Пищатинцях, Коропці та інших населених пунктах.

Найважливішим історичним висновком Юрія Полянського як археолога стало виділення та всебічна історико-природнича характеристика Подільсько-Бессарабської провінції пізнього палеоліту. Учений висунув також ряд важливих тверджень щодо класифікації палеолітичних поселень та природніх умов життя доісторичних людей, виявив взаємозв'язки давніх поселень Поділля та Центральної Європи, що здійснювались через Карпатські перевали.

Науковець відкрив 66 стоянок палеолітичної людини, у тому числі значну частину на Тернопільщині. Так у верхньоплейстоценовій товщі лесів пізньопалеолітичного поселення Лисичники, що містилося на невеликому мисі правого берега річки Серет, в урочищі Вовчків, ним досліджено три культурних горизонти, у головному (другому) шарі якого знайдено близько 3 тис. крем'яних виробів. Другою палеолітичною стоянкою, яку у 20-х рр. Ю. Полянський вивчав спільно з польським археологом С. Круковським, є Новосілка Костюкова, розташована на вододілі Дністра й струмка Грумова, приблизно на 150 м над рівнем течії ріки. У серпні 1922 р. в с. Новосілка Костюкова вчений розкопав стоянку ділювіального чоловіка із старої кам'яної доби. У 1928 р. досліджував пізньомустьєрську пам'ятку Касперівці I — найранішню стоянку на теренах Заліщицького Придністер'я, де знайшов велику кількість кварцитових кременів і кісток плейстоценових тварин (мамонта, бика, вовка, коня та ін.). Учений проводив археологічні розкопки також у Бережанах, Заліщиках, селах Голіграді, Зозулинці та Лисичники (Заліщицького повіту), Більче-Золоте та Ланівці (Борщівського повіту), Долина (Теребовлянського повіту).

Юрій Полянський приділяв значну увагу використанню загальноприйнятих термінів, які були б зрозумілими для широкого кола науковців різних країн.

Учений продовжував займатися наукою й в Аргентині, зокрема вивчав стратиграфію, тектоніку й геоморфологію, вулканізм та зледеніння в Андах. Проводячи польові дослідження провінції Мендоза, зробив нові відкриття щодо генези, тектонічної та геологічної будови Анд. Брав участь у геологічному картографуванні Аргентини, розробив проєкт іригації Мендози. Аргентинський уряд за визначні геологічні праці в 1964 р. відзначив Ю. Полянського почесною нагородою «Premio Dr. A. Misbashan en Homenaje del Sesquicentario de la Revolucion de Mayo». Того ж року вчений став лауреатом Національної премії Аргентини з геології.

Наукова діяльність ученого була тісно пов'язана з Науковим товариством імені Шевченка. Усередині липня 1920 р. Ю. Полянського зарахували у штат

Музею НТШ, де на посаді упорядника для консервації й нагляду над його збірками він займався впорядкуванням і систематизацією фондових матеріалів, створенням нових експозицій та виставок. Щороку музей поповнювався новими оригінальними експонатами з геології та археології, більшу частину з яких було зібрано особисто Ю. Полянським під час його польових експедицій, які частково асигнувало Товариство. 24 березня 1927 р. науковця обрали дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції НТШ і до 1939 р. він був її секретарем. 6 червня 1927 р. відбулося відкриття Природописного музею Наукового товариства імені Шевченка та Юрія Полянського було призначено його кустосом (директором). 29 грудня 1929 р. вчений став заступником голови новоствореної Географічної комісії. Також він брав активну участь у роботі Фізіографічної, Техніко-наукової та інших комісій. За активної участі Ю. Полянського на базі Математично-природописно-лікарської секції та Музею НТШ було організовано й проведено низку з'їздів українських природників і лікарів (1924, 1927, 1931, 1933, 1935, 1937). Перебуваючи в еміграції, дослідник підтримував тісні контакти з членами Товариства.

У міжвоєнний період Юрій Полянський був членом Польського географічного товариства у Львові (Towarzystwo Geograficzne we Lwowie). Учений був почесним членом Аргентинського геологічного товариства, Асоціації геологів Аргентини (Miembro Honorario de la Asociacion Geologica Argentina), членом-кореспондентом Асоціації геологів Мендоси (Miembro Correspodiente de la Soc. Geol. de Mendoza).

Ю. Полянський як учений ніколи не зупинявся на досягнутому. «Це радше фундаменти будівлі, а не вона сама, це радше дорога, а не осягнена мета», — так писав дослідник про власні наукові здобутки. Він розвивав свої ідеї, завжди був у активному пошуку; висновки та побудови вважав тимчасовими, що ґрунтувались на наявних у його розпорядженні фактах, а коли бачив, що нові факти не вкладаються в прийняті ним твердження або схеми, рішуче відмовлявся від них, ставав на нові позиції, і процес дослідження продовжувався.

Бібліографія

1444. **Полянський, Ю.** Стан музея в 1914—1920 рр. / Ю. Полянський, С. Полянський // Хронїка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. — Львів, 1920. — Ч. 63/64. — С. 102—113. — Зміст: I. 1914—1919 р. / Ю. Полянський, С. Полянський. — С. 102—108 ; II. 1920 р. / Ю. Полянський. — С. 108—113.

1445. **Полянський, Ю.** Стан музея в 1914—1920 рр. / Ю. Полянський, С. Полянський. — Відбитка : Хронїка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, ч. 63/64. — Львів, 1920. — 12 с.

1446. **Полянський, Ю.** Українська Академія Наук в Київі : Праці по ґеоґрафії і ґеології / Юрій Полянський // Український Вістник. — Львів, 1921. — Ч. 192 (21 верес.). — С. 3—4 ; ч. 193 (23 верес.). — С. 3—4.

1447. **Polanskyj, J.** Das naturwissenschaftliche Museum der Ševčenko-Gesellschaft / Leiter Hr. J. Polans'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 39.

1448. **Polanskyj, J.** Geologisch-morphlogische Beobachtungen in der Umgeburg von Novosilka-Kostiukova bei Zališčyki / J. Polans'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 29—30.

1449. **Полянський, Ю.** Ґеольоґічно-морфольоґічні помічання в районі Новосілки Костюкової (Заліщики) і дилювіяльна циклічна схема полудневого Поділля / Ю. Полянський // Збірник Фізіоґрафічної комісії. — У Львові, 1925. — Вип. 1. — С. 3—24.

1450. **Полянський, Ю.** Ґеольоґічно-морфольоґічні помічання в районі Новосілки Костюкової (Заліщики) і дилювіяльна циклічна схема полудневого Поділля / Ю. Полянський. — Відбитка : Збірник Фізіоґрафічної комісії, вип. 1. — [Львів, 1925]. — 26 с.

1451. **Полянський, Ю.** Неолітичні обсідіяни Східної Галичини / Ю. Полянський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1925. — Т. 23/24. — С. 201—202.

1452. **Polanskyj, J.** Ein neuentdeckter Paläolith Podoliens / J. Polans'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1925. — H. 2. — S. 9—10.

1453. **Polanskyj, J.** Das naturwissenschaftliche Museum der Ševčenko-Gesellschaft / Leiter Hr. J. Polans'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1925. — H. 2. — S. 11.

1454. **Полянський, Ю.** Підплитовий ґриб у Новосілці Костюковій, пов. Заліщики / Ю. Полянський // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1926. — Т. 89, кн. 3. — С. 1—4.

1455. **Полянський, Ю.** Скарб з Межиріча корецького (пов. Рівне на Волині) / Ю. Полянський // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1926. — Т. 144/145 : Праці Історично-фільософічної секції. — С. 216—223.

1456. **Полянський, Ю.** Стан музея : Звідомленнє музея за рр. 1923—1925 / Ю. Полянський // Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові за роки 1923—1925. — Львів, 1926. — Ч. 67/68. — С. 142—146.

1457. **Polanskyj, G.** Die erste Paläolithstation in Novosiłka-Kostiukowa (Podolien) / Georg Polańskyj, Stefan Krukowski // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1926. — Т. 25. — С. 6—27. — Зміст: Geologischer Teil / Georg

Polańskyj. — С. 6—13, 2 рис. ; Praehistorischer Teil / Stefan Krukowski. — S. 13—27.

1458. **Polanskyj, G.** Die erste Paläolithstation in Novosiłka-Kostiukowa (Podolien) / Georg Polańskyj, Stefan Krukowski. — Separatabdruck : Sammelschrift der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften, Bd. 25. — Lemberg, 1926. — 22, [1] S.

1459. **Polanskyj, G.** Nachtrag zur Abhandlung: «Die erste Paläolithstation» / G. Polańskyj // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1926. — Т. 25. — С. 93.

1460. **Polanskyj, G.** Das naturwissenschaftliche Museum der Gesellschaft / Leiter Hr. G. Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1926. — H. 3. — S. 13.

1461. **Полянський, Ю.** Нові праці про плейстоцен Бессарабії / Ю. Полянський // Збірник Фізіографічної комісії. — Львів, 1927. — Вип. 2. — С. 1—14.

1462. **Polanskyj, G.** Bericht / G. Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1927. — H. 5. — S. 3—4.

1463. **Polanskyj, G.** Homo sapiens fossilis aus Walawa / Georg Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1927. — H. 5. — S. 12—15.

1464. **Polanskyj, G.** Neue Palaolithithstationen / G. Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1927. — H. 7. — S. 6.

1465. **Полянський, Ю.** Нові археольоґічні знахідки з Галичини / подав Юрій Полянський // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1928. — Т. 149 : Праці Історично-фільософічної секції. — С. 9—35, [6] арк. іл. [14 табл.].

1466. **Полянський, Ю.** Нові археольоґічні знахідки з Галичини / подав Юрій Полянський. — Львів, [1928]. — 30 с., [6] арк. іл. [14 табл.].

1467. **Polanskyj, G.** Dryastone am Sanflusse / G. Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1928. — H. 9. — S. 16—18.

1468. **Polanskyj, G.** Neue Paläolithithstationen in Podolien / G. Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1928. — H. 9. — S. 18.

1469. **Polanskyj, G.** Dryasflora bei Rudki : (Vorläufige Mitteilung) / G. Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1928. — H. 9. — S. 19.

1470. **Полянський, Ю.** Подільські етюди. І. Тераси, лєси і морфольоґія Галицького Поділля над Дністром = Podolische Studien. I. Terrassen, Loesse und Morphologie Westpodoliens am Dnisterflusse / Юрій Полянський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1929. — Т. 20. — С. 1—191, 3 табелі, 22 рис., 8 світлин. — У змісті: Podolische Studien. Terrassen, Lösse und Morfologie Westpodoliens am Dnisterflusse : Resumé / Georg Polańskyj. — С. 166—191.

1471. **Polanskyj, J.** Lessy warstwowane w świetle archeologicznych badań Ludwika Sawickiego = (Loess stratifié d'arrès les recherches archéologiques de mr. Louis Sawicki) / Jerzy Polański // Wiadomości Archeologiczne = Bulletin Archéologique Polonais. — Warszawa, 1929. — T. 10. — S. 119—128.

1472. **Polanskyj, J.** Lessy warstwowane w świetle archeologicznych badań Ludwika Sawickiego / Jerzy Polański. — Nadbitka : Wiadomości Archeologiczne, t. 10. — Warszawa, [1929] (Drukarnia Państwowa). — 12 s.

1473. **Polanskyj, G.** Posttertiäre Krustenbewegungen im Südpodolien : (Vorläufige Mitteilung) / G. Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1929. — H. 10. — S. 3—4.

1474. **Polanskyj, G.** Loess en Podolie et sa valeur pour la stratigraphie et morphologie / George Polańskyj // Pamiętnik II. Zjazdu Słowiańskich Geografów i Etnografów w Polsce w r. 1927 = Comptes-rendus du II-me Congrès des Géographes et Ethnographes Slaves en Pologne 1927. — Kraków, 1929. — T. 1. — S. 340—343 : tab., phot.

1475. **Polanskyj, J.** Sprawozdanie z badań utworów posarmackich na arkuszu Jagelnica — Czernelica / J. Polański // Posiedzenia Naukowe Państwowego Instytutu Geologicznego. — Warszawa, 1930. — № 27. — S. 69—70.

1476. **Полянський, Ю.** Завваги до хронології палеолітичної стоянки в Журавці та молодоплейстоценських терас середнього Дніпра / Ю. Полянський // Збірник Фізіоґрафічної комісії. — Львів, 1932. — Вип. 4/5. — С. 1—8.

1477. **Полянський, Ю.** Завваги до хронології палеолітичної стоянки в Журавці та молодоплейстоценських терас середнього Дніпра / Ю. Полянський. — Відбитка : Збірник Фізіоґрафічної комісії, вип. 4/5. — Львів, 1932. — 8 с.

1478. **Полянський, Ю.** Матеріяли до пізнання малякофавни західного Полісся = Beiträge zur Kenntnis der Molluskenfauna von Westpolesje / Ю. Полянський // Збірник Фізіоґрафічної комісії. — Львів, 1932. — Вип. 4/5. — С. 83—100.

1479. **Полянський, Ю.** Матеріяли до пізнання малякофавни західного Полісся = Beiträge zur Kenntnis der Molluskenfauna von Westpolesje /

Ю. Полянський. — Відбитка : Збірник Фізіографічної комісії, вип. 4/5. — У Львові, 1932 (З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка). — 19 с.

1480. **Polanskyj, G.** Staroaluwjalny taras Polesia i jego stanowisko w historii zatorfienia / G. Polańskyj // Postęp prac przy meljoracji Polesia : (Sprawozdanie za lata 1931—1932). — Brześć nad Bugiem, 1933. — S. 1—10.

1481. **Polanskyj, G.** Staroaluwjalny taras Polesia i jego stanowisko w historii zatorfienia ; Stratygrafja dyluwjum i tarasy centralnego Polesia / G. Polanskyj. — Brześć nad Bugiem, 1933. — 16 s. — (Biuro meljoracji Polesia). — Nakładem Biura meljoracji Polesia.

1482. **Polanskyj, G.** Stratygrafja dyluwjum i tarasy centralnego Polesia / G. Polańskyj // Postęp prac przy meljoracji Polesia : (Sprawozdanie za lata 1931—1932). — Brześć nad Bugiem, 1933. — S. 11—16.

1483. **Carte** géologique de la Polesie du sud-ouest / dressée par Stanisław Lencewicz d'aprés les levés executes en 1928—1933 en collaboration avec M. M. Karaszewski, Polanski, Prószyński, Rühle, Zwierz. — 1 : 350 000. — Lwów, 1934 (Książnica-Atlas). — 1 с. ; 27,5×36 cm. — (Congrés International de Géographie, Varsovie, 1934. Comptes Rendus ; t. II).

1484. **Полянський, Ю.** Реконструкція геоґрафічного середовища молодшого палєоліту Подільсько-бесарабської провінції = Rekonstruktion der geographischen Verhältnisse des Jungpaläolithikums der Podolisch-Bessarabischen Provinz / Юрій Полянський // Праці Ґеоґрафічної комісії. — Львів, 1935. — Вип. 1. — С. 3—23.

1485. **Полянський, Ю.** Реконструкція геоґрафічного середовища молодшого палєоліту Подільсько-бесарабської провінції = Rekonstruktion der geographischen Verhältnisse des Jungpaläolithikums der Podolisch-Bessarabischen Provinz / Юрій Полянський. — Відбитка : Праці Ґеоґрафічної комісії, вип. 1. — Львів, 1936. — 23 с. : карта.

1486. **Полянський, Ю.** Ґеольоґія = Geology : [карта] / Юрій Полянський. — 1 : 5 000 000 // Атляс України й сумежних країв = Atlas of Ukraine and adjoining Countries. — Львів, 1937. — С. 2, 1 к. : багатоколірна / Ґрафічне Заведення А. Ґеґедіса.

1487. **Polanskyj, G.** Urheimat des Aurignaciens / G. Polańskyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1937. — H. 25. — S. 12—15.

1488. **Полянський, Ю.** Ґеологічна карта Чорноморських країв / Ю. Полянський. — 1 : 5 000 000 // Ґеоґрафія українських і сумежних земель / опрацював і зредагував Др Володимир Кубійович. — Львів, 1938. — Т. 1 : Загальна ґеоґрафія. — 1 к. : багатоколірна. — Вставка.

1489. **Полянський, Ю.** Ґеоложія / написав д-р Ю. Полянський // Ґеоґрафія українських і сумежних земель. — Львів, 1938. — Т. 1 : Загальна ґеоґрафія. — С. 27—64.

1490. **Полянський, Ю.** Позаевропейські краї та моря : підручник ґеоґрафії для III. кляси середніх загально-освітніх шкіл / Юрій Полянський. — Lwów : Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, 1938. — 215 с. : іл.

1491. **Полянський, Ю.** Геологія / написав д-р Ю. Полянський // Географія українських і сумежних земель / опрацював і склав д-р Володимир Кубійович. — 2-ге вид. — Краків ; Львів, 1943. — С. 30—77 : табл., образки.

1492. **Полянський, Ю.** Ґеологічна карта Чорноморських країв / Ю. Полянський. — 1 : 5 000 000 // Географія українських і сумежних земель / опрацював і склав д-р Володимир Кубійович. — 2-ге вид. — Краків ; Львів, 1943. — 1 к. : багатоколірна. — Вставка.

1493. **Полянський, Ю.** М'якуни дріясових глин у Валяві над Сяном / Ю. Полянський. — [Б. м. : Б. в., Б. р.]. — 38 с. — Текст укр., нім.

1494. **Полянський, Ю.** Геологічна карта України = Geological map of Ukraine / Ю. Полянський. — [Мюнхен ; Нью-Йорк] : Molode Žyttja, [1949]. — 1 к. : багатоколірна ; 25х44,5 см.

1495. **Polanski, J.** Calderas del Cerro El Pozo (Departamento de San Carlos, Provincia de Mendoza) / Jorge Polanski // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 1953. — T. 8, № 1. — P. 54—59, 2 fig.

1496. **Polanski, J.** Supuestos englazamientos en la llanura pedemontana de Mendoza / Jorge Polanski // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 1953. — T. 8, № 4. — P. 195—213.

1497. **Полянський, Ю.** Засипані льодовики Високої Кордильєри / Проф. д-р Юрій Полянський // Збірник матеріялів V-ої наукової конференції НТШ — Торонто. — Торонто, 1954. — Ч. 1 (5). — С. 180—184.

1498. **Polanski, J.** Contribucion al conocimiento y a la sistematica del englazamiento actual de la Alta Cordillera de Mendoza / Jorge Polanski // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 1954. — T. 9, № 4. — P. 232—245.

1499. **Polanski, J.** Rasgos geomorfológicos del territorio de la provincia de Mendoza / Jorge Polanski // Cuadernos de investigaciones y estudios / Ministerio de Economía, Instituto de investigaciones económicas y tecnológicas. — Mendoza, 1954. — № 4. — P. 4—10.

1500. **Polanski, J.** Estructura de imbricación hercinica en la Alta Cordillera de Mendoza / Jorge Polanski // Tectonica de la Sierra Madre Oriental de Mexico, Entre Torreon y Monterrey : 20 Congreso Geologico Internacional : Resúmenes. — México, 1956. — P. [?].

1501. **Polanski, J.** Prolegomeno a la estratigrafía y tectónica del Terciario de la depresión intermontánea del Alto Tunuyan. (Provincia de Mendoza) / Jorge Polanski // Contribuciones científicas. Serie Geología / Universidad de Buenos Aires, Facultad de Ciencias Exactas y Naturales. — Buenos Aires, 1957. — T. 1, № 2. — P. 91—139.

1502. **Polanski, J.** El bloque Ariscico de la Cordillera Frontal de Mendoza / J. Polanski // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 1958. — T. 12, № 3. — P. 165—196.

1503. **Polanski, J.** Sobre algunos metodos paleogeograficos de la investigacion del Cuartario Pedemontano de Mendoza / Jorge Polanski // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 1958. — T. 12, № 4. — P. 211—232.

1504. **Polanski, J.** Cenoglomerado del Quemado (provincia de Mendoza) / Jorge Polanski // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 1961. — T. 15, № 3/4. — P. 159—179.

1505. **Polanski, J.** Interpretación tectónica de la geomorfologia del borde oriental de la Cordillera Frontal de Mendoza / Jorge Polanski // Anales de las Primeras Jornadas Geológicas Argentinas (1960, Buenos Aires, Argentina). — Buenos Aires, 1962. — T. 2. — P. 245—256.

1506. **Polanski, J.** Estratigrafía. Neotectónica y geomorfología del Pleistoceno pedemontano entre los ríos Diamante y Mendoza, provincia de Mendoza / Jorge Polanski // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 1963. — T. 17, № 3/4. — P. 127—349 : cuad., 29 perfil, 3 bosquejo.

1507. **Polanski, J.** Descripción Geológica de la Hoja 25a, volcán San José, provincia de Mendoza : [Carta Geológico-Económica de la República Argentina]. — 1 : 200 000 / Jorge Polanski // Boletín / Dirección Nacional de Geología y Minería de la República Argentina. — Buenos Aires, 1964. — № 98. — 1 c.

1508. **Polanski, J.** Descripción Geológica de la Hoja 26c, La Tosca, provincia de Mendoza : [Carta Geológico-Económica de la República Argentina]. — 1 : 200 000 / Jorge Polanski // Boletín / Dirección Nacional de Geología y Minería de la República Argentina. — Buenos Aires, 1964. — № 101. — 1 c.

1509. **Polanski, J.** The Maximum Glaciation in the Argentine Cordillera / Jorge Polanski // International Studies on the Quaternary : Papers Prepared on the Occasion of the VII Congress of the International Association for Quaternary Research Boulder, Colorado, 1965. — New York, 1965. — P. 453—472. — (Bulletin the Geological Society of America : Special Paper ; № 84).

1510. **Polanski, J.** Edades de eruptivas suprapaleozoicas asociadas con el diastrofismo variscico / Jorge Polanski // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 1966. — T. 21, № 1. — P. 5—19 : cuad.

1511. **Polanski, J.** Flujos rápidos de escombros rocosos en zonas áridas y volcánicas / Jorge Polanski. — [Buenos Aires] : Editorial Universitaria de Buenos Aires, 1966. — XVII, 67 p. — (Manuales de Eudeba. Geología).

1512. **Polanski, J.** Carbónico y Pérmico de la Argentina / Jorge Polanski. — Buenos Aires : Editorial Universitaria de Buenos Aires, 1970. — 216 p. : il., láms., mapas, tablas. — (Manuales de Eudeba. Geología).

1513. **Polanski, J.** Descripción Geológica de la Hoja 24a-b, Cerro Tupungato, provincia de Mendoza : [Carta Geológico-Económica de la Republica Argentina]. — 1 : 200 000 / Jorge Polanski // Boletín / Servicio Nacional Geológico Minero. — Buenos Aires, 1972. — № 128. — 1 с.

1514. **Polanski, J.** Geografía Física General / Jorge Polanski. — Buenos Aires : Editorial Universitaria de Buenos Aires, 1974. — 296 p. — (Manuales de Eudeba. Geología).

1515. **Polanski, J.** Carbónico y Pérmico de la Argentina / Jorge Polanski. — Buenos Aires : Editorial Universitaria de Buenos Aires, 1978. — 218 p. — (Manuales de Eudeba. Geología).

1516. **Полянський, Ю.** Геологічна історія України : [таблиця] / Ю. Полянський // Енциклопедія українознавства : Словникова частина. — Київ, 1993. — Т. 1. — С. 368—372.

1517. **Полянський, Ю.** Геологія / Ю. Полянський // Енциклопедія українознавства : Загальна частина. — Київ, 1994. — Т. 1. — С. 38—54.

1518. **Полянський, Ю.** Ґеольоґія / написав д-р Ю. Полянський // Ґеоґрафія українських і сумежних земель. — [Факс. перевид. 1938 р.]. — Київ, 2005. — Т. 1 : Загальна ґеоґрафія. — С. 27—64.

1519. **Полянський, Ю.** Ґеольоґія = Geology / Ю. Полянський. — 1 : 5 000 000 // Ґеоґрафія українських і сумежних земель. — [Факс. перевид. 1938 р.]. — Київ, 2005. — Т. 1 : Загальна ґеоґрафія. — 1 к. : багатоколірна.

1520. **Полянський, Ю.** Професор Юрій Полянський / за ред. О. Шаблія ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Геогр. комісія Наук. т-ва ім. Шевченка, Львів. відділ Укр. геогр. т-ва. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. — 376 с. : іл., портр., табл. — (Постаті українського землезнання). — Із змісту: Подільські етюди. — С. 34—233, 5 табл., 25 рис., 8 світлин ; Ґеольоґічно-морфольоґічні помічання в районі Новосілки Костюкової (Заліщики) і дилювіяльна циклічна схема полудневого Поділля. — С. 234—258 ; Підляшшя / В. Кубійович, Ю. Полянський. — С. 259—277, 4 рис., 2 табл. ; Чернігівщина / В. Кубійович, Ю. Полянський. — С. 277—290 ; Нові археологічні знахідки з Галичини. — С. 291—320, 14 табл. ; Rekonstruktion der geographischen Verhältnisse des Jungpaläolithikums der Podolisch-Bessarabischen Provinz. — С. 321—338, 1 к., 1 рис.

***

1521. **Бойко, Р.** Юрій Полянський і його «Подільські етюди» / Р. Бойко // Історія української географії. — Тернопіль, 2000. — Вип. 2. — С. 24—26.

1522. **Демедюк, М.** Дійсний член НТШ — Юрій Полянський / М. Демедюк // Вісник НТШ. — Львів, 1995. — Число 12/13. — С. 10—11, 22.

1523. **Демедюк, М.** Дійсний член НТШ — Юрій Полянський / М. Демедюк // Полянський, Ю. Професор Юрій Полянський. — Львів, 2010. — С. 345—351.

1524. **Демедюк, М.** Юрій Полянський: професор Львівського університету, географ, громадський діяч, видатний дослідник України та Аргентини / М. Демедюк, І. Ковальчук // Історія української географії. — Тернопіль, 2003. — Вип. 8. — С. 28—37.

1525. **Колос, М.** Палеолітичні колекції Ю. Полянського в чорнових нотатках О. Черниша / М. Колос // Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — Львів, 2012. — Вип. 16. — С. 519—534, 8 рис.

1526. **Кубійович, В.** Юрій Полянський / В. Кубійович // Полянський, Ю. Професор Юрій Полянський. — Львів, 2010. — С. 339—344.

1527. **Свинко, Й. М.** Геолого-географічні дослідження Ю. Полянського в Аргентині / Й. М. Свинко // Наукові записки. Серія: Географія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2007. — № 2. — С. 3—7.

1528. **Свинко, Й.** Дослідник Поділля, Західного Полісся та Аргентини Ю. Полянського в Аргентині / Й. Свинко // Наукові записки. Серія: Географія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2012. — № 1. — С. 244—246. — (Постаті).

1529. **Свинко, Й. М.** Життєпис і наукова діяльність Юрія Полянського / Й. М. Свинко // Полянський, Ю. Професор Юрій Полянський. — Львів, 2010. — С. 12—31. — Зміст: Основні штрихи тернистого життєвого шляху. — С. 12—19 ; Внесок в українську та аргентинську науку. — С. 19—31.

1530. **Свинко, Й.** Юрій Полянський — визначний український геолог і геоморфолог / Й. Свинко // Тернопілля'96 : регіон. річник. — Тернопіль, 1996. — С. 128—129.

1531. **Свинко, Й.** Юрій Полянський — визначний український геолог, геоморфолог і археолог / Й. Свинко // Наукові записки. Серія: Географія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2004. — № 1 (7). — С. 3—9.

1532. **Свинко, Й.** Юрій Полянський — визначний український геолог, геоморфолог і археолог / Й. Свинко // Освітянин. — Тернопіль, 2004. — № 5. — С. 26—28.

1533. **Сениця, П.** Юрій Полянський / П. Сениця // Ювілейна книга Української Академічної Гімназії у Львові : На 100-річчя першого українського іспиту зрілости, 1878—1978. — Філядельфія ; Мюнхен, 1978. — С. 193. — (Професори Української Академічної Гімназії).

1534. **Сергійчук, В.** Гідна постава Юрія Полянського / В. Сергійчук // Сергійчук, В. Соборна пам'ять України : календар-альманах, 2021 / В. Сергійчук. — Київ, 2021. — С. 137—139.

1535. **Сергійчук, В. І.** Учений, господарник, праведник / В. І. Сергійчук // Сергійчук, В. І. Соборна пам'ять України : календар-альманах, 2015 / В. І. Сергійчук. — Вишгород, 2014. — С. 140—142.

1536. **Ситник, О. С.** Біля витоків формування палеолітичної науки в Україні (Ю. Полянський) / О. С. Ситник // Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — Львів, 1998. — Вип. 7 : Постаті української археології. — С. 16—20.

1537. **Ситник, О.** З історії археологічних досліджень «Полудневого Поділля» (Ю. Полянський) / О. Ситник // Збірник матеріалів конференції «Володимир Гнатюк і сучасність». — Тернопіль, 2001. — С. 273—278.

1538. **Ситник, О.** Юрій Полянський — перший дослідник західноукраїнського палеоліту / О. Ситник // Археологія. — 2003. — № 1. — С. 140—144.

1539. **Ситник, О.** Юрій Полянський та Стефан Круковський — геологічно-палеолітичний тандем / О. Ситник, О. Томенюк // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. — Львів, 2010. — Вип. 13. — С. 7—52.

1540. **Скрипник, В. С.** Роль наукових праць Юрія Полянського для Дністровського протипаводкового полігону / В. С. Скрипник // Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування. — Івано-Франківськ, 2018. — № 1. — С. 100—103.

1541. **Терський, С.** Полянський Юрій [6.03.1892, с. Жовтанці Кам'янсько-Бузького р-ну на Львівщині — 1975, м. Буенос-Айрес, Аргентина] — археолог / С. Терський // Терський, С. Історія археологічних досліджень та історичного краєзнавства Волині / С. Терський. — Львів, 2010. — С. 193—194.

1542. **Томенюк, О.** В опіці над українською старовиною : Юрій Полянський і Музей НТШ / О. Томенюк, А. Богуцький, О. Ситник // Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — 2017. — Вип. 21. — С. 11—40.

1543. **Томенюк, О.** Вплив наукових ідей Юрія Полянського на розвиток геоморфології і палеогеографії в Україні / О. Томенюк // Вісник Львівського університету. Серія географічна. — Львів, 2012. — Вип. 40, ч. 2. — С. 178—196, 5 табл.

1544. **Томенюк, О.** Геоморфологічні дослідження професора Юрія Полянського : (До 120-річчя від дня народження) / О. Томенюк // Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — Львів, 2012. — Вип. 16. — С. 504—518, 2 табл. : фот.

1545. **Томенюк, О.** Дослідження лесів Волино-Поділля — наріжний камінь наукових пошуків Юрія Полянського / О. Томенюк // Вісник Львівського університету. Серія географічна. — Львів, 2012. — Вип. 39. — С. 342—363.

1546. **Томенюк, О.** Історіографічні аспекти наукової діяльності Юрія Полянського / О. Томенюк // Археологічні дослідження Львівського університету : зб. наук. пр. — Львів, 2008. — Вип. 11. — С. 238—249.

1547. **Томенюк, О. М.** Наукові ідеї Юрія Полянського та їхній вплив на розвиток геоморфології і палеогеографії в Україні : автореф. дис. … канд. геогр. наук / О. М. Томенюк ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Київ, 2013. — 20 с. : іл.

1548. **Томенюк, О.** Наукові контакти професора Юрія Полянського : (за матеріалами епістолярної спадщини) / О. Томенюк // Вісник Львівського університету. Серія географічна. — Львів, 2013. — Вип. 41. — С. 336—357.

1549. **Томенюк, О.** Палеогеографічні та археологічні дослідження Юрія Полянського / О. Томенюк // Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — Львів, 2008. — Вип. 12. — С. 438—443.

1550. **Томенюк, О.** Педагогічна діяльність професора Юрія Полянського в Академічній гімназії Львова / О. Томенюк // Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — Львів, 2009. — Вип. 13. — С. 322—335, 4 рис.

1551. **Томенюк, О.** Юрій Полянський — дослідник терас / О. Томенюк // Вісник Львівського університету. Серія географічна. — Львів, 2010. — Вип. 38. — С. 340—356.

1552. **Томенюк, О.** Юрій Полянський про роль тектоніки у формуванні рельєфу Поділля / О. Томенюк // Фізична географія і геоморфологія. — Київ, 2011. — Вип. 3 (64). — С. 113—121.

1553. **Черниш, О. П.** Археологічна діяльність Юрія Полянського / О. П. Черниш // Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. — Львів, 1998. — Вип. 7 : Постаті української археології. — С. 14—16.

1554. **Черниш, О. П.** Археологічна діяльність Юрія Полянського / О. П. Черниш // Полянський, Ю. Професор Юрій Полянський. — Львів, 2010. — С. 351—355.

1555. **Шаблій, О. І.** Замість «Передмови» / О. І. Шаблій // Полянський, Ю. Професор Юрій Полянський. — Львів, 2010. — С. 5—11.

1556. **Шендеровський, В.** Полянський Юрій / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 633—637.

1557. **Яцишин, А. М.** Новий погляд на «Подільські етюди» Юрія Полянського / А. М. Яцишин // Наукові записки. Серія: Географія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2002. — № 2. — С. 278—280.

1558. **González Díaz, E. F.** Doctor Jorge Polanski (1892—1975) / E. F. González Díaz // Revista de la Asociación Geológica Argentina. — Buenos Aires, 2011. — T. 68 (3). — P. 357—364.

1559. **Tomeniuk, O.** Profesor Jurij Polański jako autor *Szkiców podolskich* / O. Tomeniuk // Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio B, Geographia, Geologia, Mineralogia et Petrographia. — Warszawa ; Lublin, 2012. — Vol. 67, z. 2. — S. 139—146.

Іван Пулюй

Пулюй Іван (2 лютого 1845 р., м. Гримайлів Тернопільського округу коронного краю, Королівство Галичини та Володимирії, тепер Чортківського району Тернопільської області — 31 січня 1918 р., м. Прага, Чехія) — фізик, електротехнік, винахідник, громадський діяч, перекладач і публіцист.

Від 1857 р. навчався в Тернопільській класичній гімназії з німецькою мовою викладання. Восени 1865 р. вступив на теологічний факультет Віденського університету й був прийнятий до семінару «Barbareum» («Барбареум»). Водночас як вільний слухач відвідував лекції з математики, фізики, механіки та астрономії на філософському факультеті. Після закінчення в 1869 р. теологічних студій із відзнакою не висвятився на священника, а продовжив вивчати фізику й математику на філософському факультеті цього ж університету, адже вважав що «у природничих науках вічні закони і непохитна правда». У 1872 р. Іван Пулюй закінчив університет, склав іспит на викладача гімназії та почав займатися науковими дослідженнями у фізичній лабораторії професора Віктора Лянґа при Віденському університеті. У 1874 р. зайняв посаду асистента-викладача кафедри фізики, механіки й математики Військово-морської академії в м. Фіуме (нині — Рієка, Хорватія), де викладав курси молекулярно-кінетичної теорії газів і механічної теорії теплоти. У 1875 р. отримав стипендію Міністерства освіти Австро-Угорщини для навчання у Фізичному інституті професора Авґуста Кундта при Страсбурзькому університеті. У 1876 р. захистив дисертацію, згодом здобув ступінь доктора філософії та повернувся до Відня. Після габілітації як приват-доцент Віденського університету вів лекційні курси молекулярної фізики, відновив працю в лабораторії професора В. Лянґа.

Улітку 1876 р. відвідав Київ та Борзну на Чернігівщині, де гостював у родини Білозерських. У 1880 р. приїхав в Україну вдруге: побував на хуторі Мотронівка в Пантелеймона Куліша та Ганни Барвінок, у Києві та Харкові.

У 1882 р. І. Пулюя призначили технічним директором електротехнічного бюро у Відні. Він звільнився з посади асистента фізичної лабораторії, але ще рік продовжував безоплатно читати лекції в університеті. У 1883 р. молодий учений став консультантом всесвітньо відомої фабрики зброї Вернлля у Штайрі (Австрія), де згодом організував й очолив виробництво ламп розжарювання власної конструкції та зайнявся підготовкою чергової Міжнародної електротехнічної промислової виставки (1884). Того ж року отримав запрошення від Міністерства освіти Австро-Угорщини стати професором експериментальної й технічної фізики Німецької високої технічної школи в Празі. Учений одразу ж взявся за модернізацію й поглиблення навчальних програм. Уже в 1885 р. поряд із фізикою започаткував окремий курс лекцій з електротехніки та провадив практичні заняття. У 1888—1889 рр. — ректор Німецької політехніки. У 1890—1891 рр. — декан

машинобудівного факультету. У той час домагався реконструкції наявних приміщень і будівництва нових, оновлення технічного обладнання. У 1902 р. ініціював створення окремої кафедри електротехніки, яку очолював до 1916 р.

Поєднання найвищого рівня досліджень із глибоким теоретичним осмисленням одержаних експериментальним способом результатів — характерна риса Івана Пулюя, автора майже 50 наукових та науково-популярних праць українською, німецькою та англійською мовами, знавця стародавніх мов. Перші наукові праці вченого були пов'язані з експериментальним дослідженням процесів внутрішнього тертя в газах та дифузії газів через пористі перегородки, які мали істотне значення для розвитку молекулярної фізики. Викладаючи у Військово-морській академії в м. Фіуме, він сконструював прилад для вимірювання новим методом механічного еквівалента теплоти, який на Всесвітній виставці в Парижі в 1878 р. був відзначений срібною медаллю. Згодом, проводячи власні оригінальні дослідження явищ, що супроводжують електричні розряди в розріджених газах, Іван Пулюй сформулював свій найважливіший висновок про природу та властивості катодних променів. Саме ці експерименти поклали початок новій галузі науки — електротехніці. Значну увагу присвятив дослідженню фосфоресценції в газорозрядних рурках із низьким тиском. Учений сконструював і налагодив масове виробництво власних ламп розжарювання. Перша люмінесцентна лампа — «рурка Пулюя», яка давала яскраве світло та стала прообразом майбутньої рентгенівської трубки, на Всесвітній електротехнічній виставці в Парижі в 1881 р., поряд з іншими електричними апаратами вченого, була відзначена дипломами. Апарати для власних наукових досліджень учений конструював сам, виготовляв власноруч також усі скляні частини апаратури, зробивши великий внесок у розвиток вакуумної техніки.

Одним із найважливіших наукових здобутків Івана Пулюя було дослідження Х-променів, до відкриття яких він підійшов ще на початку 80-х років XIX ст. Своїм дослідженням газорозрядних процесів у вакуумних рурках підготував ґрунт для відкриття Х-променів, розуміння їх походження. У 1895 р., після повідомлення про відкриття рентгенівських променів німецьким дослідником, І. Пулюй поновив свої дослідження з газорозрядними приладами, зокрема більш детально вивчав просторовий розподіл Х-променів та експериментально довів, що вони утворюються у твердих тілах унаслідок їх бомбардування катодними променями; встановив іонізаційну здатність Х-променів; пояснив мікроскопічний механізм утворення Х-променів та їх фізичну природу.

Багатогранною та плідною була діяльність ученого в галузі як практичної, так і теоретичної електротехніки. Пошуки нових ефективних джерел світла дозволили йому суттєво покращити робочі параметри освітлювальних ламп розжарювання Едісона. Як учений-практик Іван Пулюй, зацікавлений

електроенергетикою, став найбільш авторитетним консультантом й експертом із питань проєктування й будівництва електростанцій та електричних мереж у Чехії. Крім великої «централі» на змінному струмі в Празі, керував спорудженням «електрівень» у Цвікау, Марієнбаді, Франценсбаді та інших містах Чехії та Моравії. У 1896 р., коли почалося проєктування найбільшої в Чехії гідроелектростанції з великим перепадом рівнів води та використанням реактивних турбін неподалік від міста Гогенфурт, його призначили головним експертом від уряду за наглядом проєктних та будівельних робіт. Важливе практичне значення мала запропонована вченим удосконалена конструкція телефонних станцій і телефонних сигнальних апаратів, які були запатентовані в ряді країн Європи. Важливим досягненням І. Пулюя став винайдений ним телетермометр, що давав змогу вимірювати температуру на великій відстані, а також праці та винаходи, присвячені вимірюванню різниці фаз двох струмів та визначенню коефіцієнта самоіндукції.

Наукову діяльність учений тісно пов'язував з академічною. У його особі висока школа мала педагога найвищого рангу. Свої знання та досвід він із радістю передавав студентам і молодшим колегам, брав участь в екзаменаційних комісіях, був членом Комісії для іспитів цивільних інженерів та архітекторів у Чехії. Для нього важливим було виховання не лише висококваліфікованих фахівців, але й формування свідомих членів суспільства з високими моральними якостями, здатних самостійно думати.

Уряд Австро-Угорщини високо оцінив заслуги Івана Пулюя перед наукою, освітою та державою, нагородивши його в 1906 р. орденом Залізної корони. Отримав учений також Комтурський хрест імператорського ордена Франца Йосифа. У 1910 р. став Радником цісарського двору.

«Застрягши між чужими народами», тобто перебуваючи більшу частину свого життя в Європі, Іван Пулюй ні на мить не забував про Україну. Поряд із прокладанням найновіших шляхів фізичних і електротехнічних досліджень, напруженим графіком викладацької діяльності вчений закладав також фундамент для державницького, інтелектуального та культурного піднесення української нації. Він вважав, що «сила і спасеннє лежать у нас самих: у праці над освітою і добробитом народа». Стрижнем його національного світогляду була рідна мова: «Наша ціль єсть: вибороти своєму народові поважне становище посеред інших народів ... живим словом, русько-українською мовою». Ще навчаючись у Відні, склав програму видання українською мовою релігійної та освітньої літератури, заснувавши для досягнення цієї мети товариство «Правда». У 1869 р. видав у Відні український переклад «Молитвослова» (друге, більше за обсягом видання вийшло в 1872 р.). У 1869 р. познайомився у Відні з Пантелеймоном Кулішем і разом із ним переклав і видав «Святе Письмо Нового Завіту» (1871), Євангелія від Івана, Луки, Матвія і Марка (1871). Британським і Закордонним Біблійним товариством у 1903 р. у Відні було видано повне видання Біблії в перекладі

П. Куліша, І. Нечуя-Левицького та І. Пулюя. Активно відстоюючи право українців здобувати освіту рідною мовою, проявляючи виняткову наполегливість і надихаючи своєю енергією зневірених, Іван Пулюй разом з іншими науковцями та громадськими діячами добивався відкриття Українського університету у Львові. У 1902 р. входив до складу української делегації, учасники якої обговорювали це питання на зустрічах із міністром-президентом доктором фон Кербером та міністром освіти доктором фон Гартлем. Учений вважав одним із своїх обов'язків зробити доступними українському народові здобутки західної цивілізації, особливо європейської природничої науки й техніки, шляхом доведення до свідомості широких верств розуміння суті науки, її ролі в пізнанні навколишнього світу та значення в суспільному розвиткові людства. У низці своїх праць обґрунтовував необхідність створення самостійної української держави не лише з огляду на історичну справедливість і політичні права українців, але й з урахуванням інтересів європейських країн. «Незалежність України є, за нашим переконанням, ключем до миру в Європі», — писав учений у 1915 р.

Обтяжений наукою й викладацькою працею, Іван Пулюй активно займався також і громадською діяльністю. Навчаючись у Тернопільській гімназії, разом зі своїми товаришами В. Ганкевичем, А. Січинським, трьома братами Барвінськими, М. Боришкевичем та І. Герасимовичем створили таємне товариство «Громада», яке мало на меті розвивати національну самосвідомість, ознайомлювати своїх членів з українською історією та літературою. У 1867 р. майбутній учений став одним із засновників та активних членів товариства «Січ» у Відні, яке об'єднувало українську молодь австрійської столиці. У 1872—1873 рр. очолював його, згодом був почесним членом. Навчаючись на теологічному факультеті, заснував Товариство українських богословів. Під час Першої світової війни І. Пулюй разом з І. Горбачевським очолював у Празі Комітет допомоги українським біженцям із Галичини. У 1883 р. став членом-засновником Електротехнічного товариства у Відні, у 1913 р. був обраний почесним членом. Учений організував та довгий час очолював таке ж товариство в Празі.

У 1899 р. став одним із перших дійсних членів Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка. Активно підтримував діяльність товариства, на сторінках його видань публікував результати своїх наукових досліджень й описи винаходів українською мовою.

У 1905 р. заснував товариство «Exkursionsfond der Hörer der Elektrotechnik an der k. k. Deutschen technischen Hochschule in Prag», яке збирало кошти для допомоги вбогим студентам, що брали участь в електротехнічних дослідженнях під проводом І. Пулюя.

Професор Іван Пулюй належить до найвизначніших постатей кінця XIX — початку XX ст. Його життєвим кредом були слова: «Нема більшого гонору для інтелігентного чоловіка, як берегти свою і національну честь та без нагороди

вірно працювати для добра свого народу, щоб забезпечити йому кращу долю». Моральна засада вченого, що дуже багато хотів від себе, а не для себе, і витворила цей неповторний феномен, ім'я якому — ІВАН ПУЛЮЙ.

Бібліографія

1560. **Пулюй, І.** Споминка о Тернополі / І. Пулюй // Мета. — Львів, 1865. — Ч. 15. — С. 463—472.

1561. **Пулюй, І.** Лист без коверти яко Одповідь Впр. крилошанину Малиновському на реферат Молитовника / написав Иван Пулюй. — Відень, 1871 (З тискарнї Соммера). — 15 с.

1562. **Puluj, J.** Über die Reibungsconstante der Luft als Function der Temperatur : (Vorgeleng in der Sitzung am 5. Februar 1874) / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1874. — Bd. 69, h. 2. — S. 287—317.

1563. **Puluj, J.** Beitrag zur Bestimmung des mechanischen Wärmeäquivalentes / J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1875. — Bd. 11. — S. 371—374.

1564. **Puluj, J.** On a Lecture-room Apparatus for the determination of the Mechanical Equivalent of Heat / h. J. Puluj // The London, Edinburgh, and Dublin Philosophical Magazine and Journal of Science. — London, 1875. — Vol. 49 : Fourth Series. — P. 416.

1565. **Puluj, J.** Über einen Schulapparat zur Bestimmung des mechanischen Wärmeäquivalentes. (Mit 1 Tafel.) / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1875. — Bd. 71, h. 5. — S. 677—686.

1566. **Puluj, J.** Über einen Schulapparat zur Bestimmung des mechanischen Wärmeäquivalentes. (Mit 1 Tafel.) / J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 71, h. 5. — Wien, 1875. — 10 S. : Ill.

1567. **Puluj, J.** Ueber einen Schulapparat zur Bestimmung des mechanischen Wärme-Aequivalents / h. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1875. — Bd. 11. — S. 180—182.

1568. **Puluj, J.** Ueber einen Schulapparat zur Bestimmung des mechanischen Wärmeäquivalentes. (Hiezu Tafel XXII) / J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1875. — Bd. 11. — S. 361—370.

1569. **Puluj, J.** Über die Reibungsconstante der Luft als Function der Temperatur : Zweite Abhandlung / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1875. — Bd. 70, h. 7. — S. 243—267.

1570. **Puluj, J.** Über die Reibungsconstante der Luft als Function der Temperatur. Abhandlung 1, 2 / J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 69, h. 2 ; Bd. 70, h. 2. — Wien, [1875]. — 31, 25 S.

1571. **Puluj, J.** Beitrag zur Bestimmung des mechanischen Wärmeäquivalentes / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1876. — Bd. 72, h. [6]. — S. 53—60.

1572. **Puluj, J.** Beitrag zur Bestimmung des mechanischen Wärmeaequivalentes / J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 72, h. [6]. — Wien, 1876. — 8 S.

1573. **Puluj, J.** Beitrag zur Bestimmung des mechanischen Wärmeaequivalentes / J. Puluj // Annalen der Physik. — Leipzig, 1876. — Bd. 233, Iss. 4. — S. 649—656.

1574. **Puluj, J.** Über die Abhängigkeit der Reibung der Gase von der Temperatur. (Mit 1 Tafel.) / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1876. — Bd. 73, h. 5. — S. 589—628.

1575. **Puluj, J.** Über die Abhängigkeit der Reibung der Gase von der Temperatur. (Mit 1 Tafel.) / J. Puluj. — Separatdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 73, h. 5. — Wien, 1876. — 40 S.

1576. **Puluj, J.** Ueber einen Schulapparat zur Bestimmung des mechanischen Wärmeaequivalentes / J. Puluj // Annalen der Physik. — Leipzig, 1876. — Bd. 233, Iss. 3. — S. 437—446.

1577. **Пулюй, І.** Про радіометер або сьвітляний млинок / Ив. Пулюй // Правда : Письмо литературно-политичне. — У Львові, 1877. — Ч. 20. — С. 772—776.

1578. **Puluj, J.** Mittheilung über ein Radiometer / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1877. — Bd. 13. — S. 424—425. — (Kleinere Mittheilungen).

1579. **Puluj, J.** On the diffusion of vapours through clay cells / Dr. J. Puluj // The Philosophical Magazine. — London, 1877. — Vol. 3, Iss. 20. — P. 480.

1580. **Puluj, J.** Ueber die Abhängigkeit der Reibung der Gase von der Temperatur / J. Puluj // Annalen der Physik. — Leipzig, 1877. — Bd. 237, Iss. 6. — S. 296—310.

1581. **Puluj, J.** Ueber die Abhängigkeit der Reibung der Gase von der Temperatur. (Hiezu Tafel VI, Fig. 1) / J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1877. — Bd. 13. — S. 293—330 : Ill.

1582. **Puluj, J.** Über Diffusion der Dämpfe durch Thonzellen : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete). Erste Abhandlung. (Mit 1 Tafel.) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1877. — Bd. 75, h. 3. — S. 401—418.

1583. **Puluj, J.** Über Diffusion der Dämpfe durch Thonzellen : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete). Zweite Abhandlung. (Mit 1 Tafel.) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1877. — Bd. 75, h. 4. — S. 639—664.

1584. **Puluj, J.** Ueber Diffusion der Dämpfe durch Thonzellen : Vorgelegt der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien. Erste Abhandlung. (Hiezu Tafel XIV) / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1877. — Bd. 13. — S. 469—485.

1585. **Puluj, J.** Ueber Diffusion der Dämpfe durch Thonzellen : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete : Vorgelegt der Wiener Akademie in der Sitzung). Zweite Abhandlung. (Hiezu Tafel XXII, Fig. 2 und 3) / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1877. — Bd. 13. — S. 533—556.

1586. **Puluj, J.** Über Diffusion der Dämpfe durch Thonzellen : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete). Abhandlung Erste und Zweite / Dr. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 75, h. 3 ; Bd. 75, h. 4. — Wien, 1877. — 18, 26 S. : Ill.

1587. **Puluj, J.** Ein Radiometer : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). (Mit 3 Tafel.) / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1878. — Bd. 76, h. 7. — S. 226—230.

1588. **Puluj, J.** Ein Radiometer : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). (Mit 3 Tafel.) / J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 76, h. 7. — Wien, [1878]. — 5 S.

1589. **Puluj, J.** Ein Radiometer : (Aus den Sitzungsberichten der k. Akademie der Wissenschaften, mitgetheilt vom Verfasser) / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1878. — Bd. 14. — S. 450—454, 3 Fig.

1590. **Puluj, J.** Telephon-Signalapparat. (Hiezu Tafel XIII Fig. 1—4) / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1878. — Bd. 14. — S. 362—363. — (Kleinere Mittheilungen).

1591. **Puluj, J.** Ein Versuch über die Resonanz / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1878. — Bd. 14. — S. 183—184. — (Kleinere Mittheilungen).

1592. **Puluj, J.** On the friction of vapours / Dr. J. Puluj // The Philosophical Magazine. Series 5. — London, 1878. — Vol. 6, Iss. 35. — P. 157—159.

1593. **Puluj, J.** Ueber die Reibung der Dämpfe : (Aus den Wiener Akademischen Anzeiger vom Herrn Verfasser mitgetheilt) / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1878. — Bd. 14. — S. 573—575. — (Kleinere Mittheilungen).

1594. **Пулюй, І.** Непропаща сила / написав др. Иван Пулюй. — Передрук : Правда : Місячник словесности, науки и політики, вип. 4, 9. — Львів, 1879 (Друкарня Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 25 с. : іл. — (Виданнє Товариства «Просвіта»).

1595. **Пулюй, І.** Про тепло и роботу / д-р Иван Пулюй // Правда : Місячник словесности, науки и політики. — У Львові, 1879. — Вип. 4. — С. 223—238 ; вип. 9. — С. 566—579.

1596. **Puluj, J.** Ueber das Radiometer / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1879. — Bd. 15. — S. 523—524. — (Kleinere Mittheilungen).

1597. **Puluj, J.** On the Radiometer / Dr. J. Puluj // The Philosophical Magazine. Series 5. — London, 1879. — Vol. 8, Iss. 48. — P. 259—260.

1598. **Puluj, J.** Ueber die Reibung der Dämpfe : (Aus den Wiener Sitzungsberichten vom Herrn Verfasser mitgetheilt). (Hiezu Tafel. XVIL) / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1879. — Bd. 15. — S. 427—457.

1599. **Puluj, J.** Über die Reibung der Dämpfe : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). (Mit 1 Tafel.) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1879. — Bd. 78, h. 7. — S. 279—311.

1600. **Puluj, J.** Über die Reibung der Dämpfe : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). (Mit 1 Tafel.) / Dr. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 78, h. 7. — Wien, 1879. — 33 S.

1601. **Puluj, J.** Über die innere Reibung in einem Gemische von Kohlensäure und Wasserstoff : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). Erste Abhandlung / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-

Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1879. — Bd. 79, h. 1. — S. 97—113.

1602. **Puluj, J.** Ueber die innere Reibung in einem Gemische von Kohlensäure und Wasserstoff : (Aus den Wiener Sitzungsberichten vom Herrn Verfasser mitgetheilt). Erste Abhandlung / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1879. — Bd. 15. — S. 578—592.

1603. **Puluj, J.** Über die innere Reibung in einem Gemische von Kohlensäure und Wasserstoff : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). Zweite Abhandlung / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1879. — Bd. 79, h. 5. — S. 745—756.

1604. **Puluj, J.** Über die innere Reibung in einem Gemische von Kohlensäure und Wasserstoff. II. Abhandlung / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München, 1879. — Bd. 15. — S. 633—642.

1605. **Puluj, J.** Über die innere Reibung in einem Gemische von Kohlensäure und Wasserstoff : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). Abhandlung Erste und Zweite / Dr. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 79, h. 5. — Wien, 1879. — 17, 12 S.

1606. **Puluj, J.** Beitrag zur Erklärung des Zöllner'schen Radiometers. (Mit 5 Holzschnitten) / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1880. — Bd. 81, h. 5. — S. 1092—1101.

1607. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). (Mit 40 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 15. April 1880) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1880. — Bd. 81, h. 4. — S. 864—923.

1608. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie / J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München ; Leipzig, 1880. — Bd. 16. — S. 320. — (Kleinere Mittheilungen).

1609. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie / Dr. J. Puluj // Monatsblätter des Wissenschaftlichen Club in Wien. — Wien, 1880. — Jg. 1, № 8. — S. 69—72. — (Aus dem Vortragssaale des Club).

1610. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie / Dr. J. Puluj. — Abdruck : Monatsblätter des Wissenschaftlichen Club in Wien, Jg. 1, № 8. — Wien, 1880. — 4 S.

1611. **Puluj, J.** Über das Radiometer : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). (Mit 1 Tafel.) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der

Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1880. — Bd. 80, h. 7. — S. 132—136.

1612. **Puluj, J.** Über das Radiometer / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München ; Leipzig, 1880. — Bd. 16. — S. 57—62. — (Kleinere Mittheilungen).

1613. **Пулюй, І.** Нові и перемінні звізди : Присвячено П. А. Кулїшеві / написав проф. Др. И. Пулюй. — Відень, 1881 (Львів : Звязкова друкарня). — 32 с. — (Виданнє Редакциї «Сьвіта» ; № 8).

1614. **Puluj, J.** Nachschrift zum «Beitrag zur Erklärung des Zöllner'schen Radiometers» / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1881. — Bd. 82, h. 2. — S. 263—264.

1615. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). 2 Abhandlung. (Mit 2 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 10. Februar 1881) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1881. — Bd. 83, h. 1. — S. 402—420.

1616. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). 2 Abhandlung. (Mit 2 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 10. Februar 1881) / Dr. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 83, h. 1. — Wien, 1881. — 19 S.

1617. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). 3 Abhandlung. (Mit 6 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 17. März 1881) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1881. — Bd. 83, h. 1. — S. 696—708.

1618. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). 3 Abhandlung. (Mit 6 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 17. März 1881) / Dr. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 83, h. 1. — Wien, 1881. — 13 S.

1619. **Puluj, J.** Beitrag zur Erklärung des Zöllner'schen Radiometers : (Aus den Wiener Sitzungsberichten vom Herrn Verfasser mitgetheilt) / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München ; Leipzig, 1881. — Bd. 17. — S. 366—376, 5 Fig.

1620. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie : (Aus den Wiener Sitzungsberichten vom Herrn Verfasser mitgetheilt) / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München ; Leipzig, 1881. — Bd. 17. — S. 69—123, 40 Fig.

1621. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie. 2—3 Abhandlung : (Aus den Wiener Sitzungsberichten vom Herrn Verfasser mitgetheilt) / Dr. Johann Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München ; Leipzig, 1881. — Bd. 17. — S. 729—757, 8 Fig.

1622. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie / J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München ; Leipzig, 1881. — Bd. 17. — S. 462. — (Kleinere Mittheilungen).

1623. **Puluj, J.** Veränderliche Sterne / Dr. J. Puluj // Das Ausland. — Stuttgart, 1881. — Jg. 54, № 45 (7 November). — S. 881—885.

1624. **Puluj, J.** Ueber strahlende Elektrodenmaterie / Dr. J. Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München ; Leipzig, 1881. — Bd. 17. — S. 394—396. — (Kleinere Mittheilungen).

1625. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). 4 Abhandlung : (Mit 8 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 30. März 1882) / Dr. Johann Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1882. — Bd. 85, h. 4. — S. 871—881.

1626. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie. 4 Abhandlung : (Vom Herrn Verfasser aus den Sitzungsberichten Wiener Academie mitgetheilt) / Dr. Johann Puluj // Repertorium für Experimental-Physik, für physikalische Technik, mathematische & astronomische Instrumentenkunde. — München ; Leipzig, 1882. — Bd. 18. — S. 549—558, 8 Fig.

1627. **Puluj, J.** Strahlende Elektrodenmaterie : (Ausgeführt im physikalischen Cabinete der Wiener Universität). 4 Abhandlung : (Mit 8 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 30. März 1882) / Dr. Johann Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 85, h. 4. — Wien, 1882. — 11 S.

1628. **Puluj, J.** Strahlende Elektroden-Materie und der sogenannte vierte Aggregatzustand. Mit 56 Figuren / Dr. J. Puluj. — Wien : Karl Gerold's Sohn, 1883. — 86 S.

1629. **Puluj, J.** Über die elektrischen Entladungen in den Glühlampen den Anwendung hochgespannten Strömen / Dr. J. Puluj // Zeitschrift für Elektrotechnik. — Wien, 1883. — Jg. 1. — S. 30—33.

1630. **Puluj, J.** Expériences sur la résistance et la densité absolues des filaments de charbon / J. Puluj // La Lumiere Electrique : Journal universel d'electricite. — Paris, 1884. — T. 20. — P. 207—210.

1631. **Puluj, J.** Versuche über die absolute Festigkeit und die Dichte der Kohlenfaden / J. Puluj // Zeitschrift für Elektrotechnik. — Wien, 1884. — Jg. 2. — S. 455—457, 489—490.

1632. **Puluj, J.** Über elektrische Centralanlagen / Dr. J. Puluj // Technische Blätter. — Prag, 1885. — Jg. 17, h. 2. — S. 65—70. — (Abhandlungen und Berichte).

1633. **Puluj, J.** Objective Darstellung der wahren Gestalt einer schwingenden Saite. (Mit 2 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 10. Februar 1887) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1887. — Bd. 95, h. 3. — S. 355—358.

1634. **Puluj, J.** Objective Darstellung der wahren Gestalt einer schwingenden Saite. (Mit 2 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 10. Februar 1887) / Dr. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 95, h. 3. — Wien, 1887. —4 S.

1635. **Puluj, J.** Objective Darstellung der wahren Gestalt einer schwingenden Saite / J. Puluj // Annalen der Physik. — Leipzig, 1887. — Bd. 267, Iss. 8. — S. 1033—1035.

1636. **Puluj, J.** Objective Darstellung der wahren Gestalt einer schwingenden Saite / J. Puluj // Zeitschrift für Elektrotechnik. — Wien, 1887. — Jg. 5. — S. 522—524.

1637. **Puluj, J.** Apparatus for illustrating the fall of bodies in a vacuum / Dr. J. Puluj // Philosophical Magazin. Series 5. — London, 1888. — Vol. 25, Iss. 152. — P. 77.

1638. **Puluj, J.** Fallapparat / J. Puluj // Annalen der Physik. — Leipzig, 1888. — Bd. 269, Iss. 3. — S. 575—576 : Ill.

1639. **Puluj, J.** Ein Interferenzversuch mit zwei schwingenden Saiten. (Mit 6 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 6. October 1887) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung. — Wien, 1888. — Bd. 96, h. 3. — S. 947—951.

1640. **Puluj, J.** Ein Interferenzversuch mit zwei schwingenden Saiten. (Mit 6 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 6. October 1887) / Dr. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-

Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. Abtheilung, Bd. 96, h. 3. — Wien, 1888. — 5 S.

1641. **Puluj, J.** Ein Interferenzversuch mit zwei schwingenden Saiten / J. Puluj // Beiblätter zu den Annalen der Physik und Chemie. — Leipzig, 1888. — Bd. 12, № 6. — S. 440—441.

1642. **Puluj, J.** Beitrag zur unipolaren Induktion. (Mit 4 Holzschnitten) : (Vorgelegt in der Sitzung am 19. April 1888) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1889. — Bd. 97, h. 5. — S. 538—544.

1643. **Puluj, J.** Radiant Elektrode Matter and the so-called Fourth State / Dr. J. Puluj // Physical Memoirs Selected and Translated from Foreign Sources. — London, 1889. — Vol. 1, Pt. 2. — P. 233—331.

1644. **Puluj, J.** Ein Telethermometer. (Mit 3 Textfiguren) : (Vorgelegt in der Sitzung am 10. October 1889) / Dr. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1890. — Bd. 98, h. 10. — S. 1502—1517.

1645. **Puluj, J.** Ein Telethermometer. (Mit 3 Textfiguren) : (Vorgelegt in der Sitzung am 10. October 1889) / Dr. J. Puluj. — Separatdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung, Bd. 98, h. 10. — Wien, 1890. — 16 S.

1646. **Puluj, J.** Ein Telethermometer / Dr. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1890. — Jg. 11, h. 8. — S. 113—116 : Fig.

1647. **Puluj, J.** Ein Telethermometer / Dr. J. Puluj // Elektrotechnisches Echo. — Magdeburg, 1890. — Jg. 3. — S. [?].

1648. **Puluj, J.** Ein Telethermometer / Dr. J. Puluj // Repertorium der Physik. — München ; Leipzig, 1890. — Bd. 26. — S. 733—746.

1649. **Puluj, J.** On a Telethermometer / Prof. J. Puluj // The Philosophical Magazine. Series 5. — London, 1890. — Vol. 29, Iss. 178. — P. 291.

1650. **Puluj, J.** Über die Temperaturmessungen im Bohrloche zu Sauerbrunn in Böhmen / J. Puluj // Repertorium der Physik. — München ; Leipzig, 1890. — Bd. 27. — S. 301—310.

1651. **Puluj, J.** Ueber die Temperaturmessungen im Bohrloche zu Sauerbrunn in Böhmen / Dr. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1890. — Jg. 11, h. 52. — S. 684—686 : Fig.

1652. **Puluj, J.** Über die Temperaturmessungen im Bohrloche zu Sauerbrunn in Böhmen / Dr. J. Puluj // Zeitschrift des Oesterreichischen Ingenieur- und Architekten-Vereins. — Wien, 1890. — Jg. 42. — S. 48—101.

1653. **Puluj, J.** Bestimmung des Coefficienten der Selbstinduction mit Hilfe des Elektrodynamometers und eines Inductors. (Mit 2 Textfiguren) : (Vorgelegt in der Sitzung am 5. März 1891) / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-

Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1891. — Bd. 100, h. 3. — S. 327—346.

1654. **Puluj, J.** Bestimmung des Coefficienten der Selbstinduction mit Hilfe des Elektrodynamometers und eines Inductors. (Mit 2 Textfiguren) / J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung, Bd. 100, h. 3. — Wien, 1891. — 20 S.

1655. **Puluj, J.** Bestimmung des Koëfficienten der Selbstinduktion mit Hülfe des Elektrodynamometers und eines Induktors / Dr. I. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1891. — Jg. 12, h. 27. — S. 346—350.

1656. **Puluj, J.** Elektrisch beleuchteter Hofzug / P. // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1891. — Jg. 12, h. 6. — S. 72.

1657. **Puluj, J.** Ueber periodisch veränderliche elektromotorische Kräfte, welche in einem Leiter mit Selbstinduktion nur in einer Richtung wirken / Dr. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1891. — Jg. 12, h. 32. — S. 419—420 ; h. 33. — S. 434—435 : Fig.

1658. **Puluj, J.** Ueber die Selbstinduktion und ihre Wirkungen / Prof. Dr. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1891. — Jg. 12, h. 31. — S. 407—412 : Fig.

1659. **Puluj, J.** Über die Wirkungen gleichgerichteter sinusartiger elektromotorischer Kräfte in einem Leiter mit Selbstinduction. (Mit 2 Textfiguren) : (Vorgelegt in der Sitzung am 8. Mai 1891) / Prof. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1891. — Bd. 100, h. 6. — S. 767—780.

1660. **Puluj, J.** Über die Wirkungen gleichgerichteter sinusartiger elektromotorischer Kräfte in einem Leiter mit Selbstinduction. (Mit 2 Textfiguren) : (Vorgelegt in der Sitzung am 8. Mai 1891) / Prof. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung, Bd. 100, h. 6. — Wien : Verlag der Kaiserlich-Königliche Hof- und Staatsdruckerei, 1891. — 14, 20 S.

1661. **Puluj, J.** Ueber die Wirkungen gleichgerichteter sinusartiger elektromotorischer Kräfte in einem Leiter mit Selbstinduction / Prof. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1891. — Jg. 12, h. 38. — S. 498—501 : Fig.

1662. **Puluj, J.** Eine Methode zur Messung der Phasendifferenz von harmonischen Wechselströmen und deren Anwendung zur Bestimmung der Selbstinduction. (Mit 1 Textfigur) / Prof. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1893. — Bd. 102, h. 4. — S. 356—360.

1663. **Puluj, J.** Eine Methode zur Messung der Phasendifferenz von harmonischen Wechselströmen und deren Anwendung zur Bestimmung der Selbstinduction. (Mit 1 Textfigur) / Prof. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung, Bd. 102, h. 4. — Wien, 1893. — 5 S.

1664. **Puluj, J.** Über einen Messapparat für Phasendifferenzen von Wechselströmen und einige mit demselben ausgeführte Messungen / Prof. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1893. — Jg. 14, h. 48. — S. 686—691 : Fig.

1665. **Puluj, J.** Über einen Phasenindicator und einige mit demselben ausgeführte Messungen. (Mit 9 Textfiguren) / Prof. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1893. — Bd. 102, h. 7. — S. 815—843.

1666. **Puluj, J.** Über einen Phasenindicator und einige mit demselben ausgeführte Messungen. (Mit 9 Textfiguren) / Prof. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung, Bd. 102, h. 7. — Wien, 1893. — 29 S.

1667. **Puluj, J.** Über die Phasendifferenz zwischen der elektromotorischen Gesammtkraft und der Spannungsdifferenz an einer Verzweigungsstelle des Stromkreises bei Anwendung harmonischer Wechselströme / prof. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1893. — Bd. 102, h. 4. — S. 361—374.

1668. **Puluj, J.** Über die Phasendifferenz zwischen der elektromotorischen Gesammtkraft und der Spannungsdifferenz an einer Verzweigungsstelle des Stromkreises bei Anwendung harmonischer Wechselströme / prof. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung, Bd. 102, h. 4. — Wien, 1893. — 14 S.

1669. **Puluj, J.** Über die Wirkungen gleichgerichteter sinusartiger elektromotorischer Kräfte in einem Leiter mit Selbstinduction. (Mit 6 Textfiguren) : (2 Mittheilung) / Prof. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1893. — Bd. 102, h. 3. — S. 219—238.

1670. **Puluj, J.** Über die Wirkungen gleichgerichteter sinusartiger elektromotorischer Kräfte in einem Leiter mit Selbstinduction. (Mit 6 Textfiguren) : (2 Mittheilung) / Prof. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung, Bd. 102, h. 3. — Wien : Verlag der Kaiserlich-Königliche Hof- und Staatsdruckerei, 1893. — 20 S.

1671. **Puluj, J.** Über die Wirkungen gleichgerichteter sinusartiger elektromotorischer Kräfte in einem Leiter mit Selbstinduction. (Mit 6 Textfiguren) : (2 Mittheilung) / Prof. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1893. — Jg. 14, h. 32. — S. 466—470.

1672. **Пулюй, І.** Апарат для міряння ріжниці фаз межи перемінними протоками і кілька за єго помочю зроблених помірок / подає Проф. Др. Іван Пулюй // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1894. — Т. 3 : Незабутній памяти воскресителя Галицкої Руси Маркіяна Шашкевича (з нагоди 50 лїтних роковин єго смерти і перенесеня єго мощий з Новосїлок Лїских на кладовище личаківске у Львові). — С. 1—23.

1673. **Пулюй, І.** Додатки до рускої термінольоґії / [Др. Іван Пулюй] // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1894. — Т. 3 : Незабутній памяти воскресителя Галицкої Руси Маркіяна Шашкевича (з нагоди 50 лїтних роковин єго смерти і перенесеня єго мощий з Новосїлок Лїских на кладовище личаківске у Львові). — С. 24.

1674. **Puluj, J.** Über die Betriebsökonomie elektrischer Zentralen / Prof. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1894. — Jg. 15, h. [?]. — S. 296.

1675. **Puluj, J.** Abhängigkeit der Phasendifferenz zwischen der primären Klemmenspannung und Stromstärke bei verschiedener Belastung des Sekundärnetzes einer Transformatorenanlage / Prof. Dr. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin ; München, 1895. — Jg. 16, h. 35. — S. 557.

1676. **Puluj, J.** Nachtrag zur Abhandlung: «Uber die Entstehung der Röntgen‘schen Strahlen und ihre photographische Wirkung». (Mit 1 Tafel) / J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1896. — Bd. 105, h. 3. — S. 243—245.

1677. **Puluj, J.** Über die Entstehung der Röntgen‘schen Strahlen und ihre photographische Wirkung. (Mit 1 Tafel und 5 Textfiguren) / Prof. J. Puluj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung. — Wien, 1896. — Bd. 105, h. 2. — S. 228—238.

1678. **Puluj, J.** Über die Entstehung der Röntgen‘schen Strahlen und ihre photographische Wirkung. (Mit 1 Tafel und 5 Textfiguren) / Prof. J. Puluj. — Abdruck : Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Classe der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. II. a. Abtheilung, Bd. 105, h. 2. — Wien, 1896. — 11 S.

1679. **Пулюй, І.** Дорогій памяти Куліша / І. Пулюй // Зоря. — У Львові, 1897. — Ч. 17. — С. 337—338.

1680. **Křižík, F.** Jak řešiti otázku pražských elektráren? / [František Křižík a Ivan Puluj]. — 2. dopl. vyd. dle stenogr. zápisek. — V Praze, 1897 (Tiskem F. B. Batovce). — 58 s. — Nákladem Fr. Křižíka.

1681. **Puluj, J.** Über elektrische Centralen in Prag : Aus dem Vortrage des Herrn Professors Joh. Puluj am 15. Jänner 1897 // Technische Blätter. — Prag, 1897. — Jg. 29, h. 1/2. — S. 91—94.

1682. **Puluj, J.** Über die Errichtung einer städtischen Beleuchtungszentrale in Prag / Prof. Dr. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin, 1897. — Jg. 18, h. 7. — S. 98. — (Chronik).

1683. **Puluj, J.** Die Verluste durch Reibung, Hysteresis und Wirbelströme in den Dynamomaschinen / Prof. Dr. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin, 1897. — Jg. 18, h. 15. — S. 222—223. — (Chronik).

1684. **Puluj, J.** Eine Telephonstation für elektrische Hochspannungsanlagen / Prof. J. Puluj // Technische Blätter. — Prag, 1899. — Jg. 31, h. 4. — S. 171—175, 5 Fig.

1685. **Пулюй, І.** Безпечна стация телєфонів / подає проф. Др. Пулюй // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1900. — Т. 6, вип. 1 : Часть математично-природописна. — С. 1—5, 4 лїтоґрафічні таблиці.

1686. **Пулюй, І.** Непропаща сила / Др. Іван Пулюй. — У Львові, 1901 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 53 с. : іл. — (Лїтературно-наукова бібліотека ; ч. 5).

1687. **Пулюй, І.** Нові і перемінні звізди / Др. Іван Пулюй. — У Львові, 1901 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 38 с. — (Лїтературно-наукова бібліотека ; ч. 11). — Зміст: Нові звізди. — С. 3—10 ; Перемінні звізди. — С. 10—13 ; Закон непропащої матерії і непропащого руху. — С. 13—20 ; Теорія Ріттера про нові звізди. — С. 20—27 ; Чому переміняють ся звізди?. — С. 28—32 ; Спектральна аналїза перемінних звізд. — С. 32—36 ; Конець і новонастанє сьвіта. — С. 37—38.

1688. **Puluj, J.** Einige Neuerungen in der Telephonie. (Mit Taf. I u. II) / Prof. Dr. J. Puluj // Technische Blätter. — Prag, 1901. — Jg. 33, h. 1. — S. 1—5. — (Abhandlungen und Berichte).

1689. **Puluj, J.** Vakuumrohr des Herrn Gundelach / Prof. Dr. J. Puluj // Elektrotechnische Zeitschrift. — Berlin, 1902. — Jg. 23, h. [?]. — S. 932.

1690. **Puluj, J.** Anwendung des Kreisdiagrammes auf Wechselstromgeneratoren / Prof. Dr. J. Puluj // Technische Blätter. — Prag, 1903. — Jg. 35, h. 3/4. — S. 93—113, 9 Fig. — (Abhandlungen und Berichte).

1691. **Авдиєнция** в справі руского унїверзитету // Дїло. — Львів, 1904. — Ч. 63 (18 (31) марта). — С. 1. — У тексті слова Рад. дв. проф. д-ра І. Горбачевського та проф. д-ра І. Пулюя на послуханю у Його Ексц. мінїстра осьвіти д-ра фон Гартля дня 26-го сїчня 1902 року.

1692. **Авдиєнція** в справі руского унїверзитету // О руський унїверзитет у Львові. — Львів, 1904. — С. 14—20. — У тексті слова Рад. дв. проф. д-ра І. Горбачевського та д-ра І. Пулюя на послуханю у Його Ексц. мінїстра осьвіти д-ра фон Гартля дня 26-го сїчня 1902 року.

1693. **Пулюй, І.** В обороні україньского слова : Протест д-ра Пулюя, поважного професора унїверситету в Празї, висланий перед кількома днями до «Головного Управленія по дѣламъ печати» з приводу заборони в Росиї перекладу сьвятого Письма в українській мові // Дїло. — Львів, 1904. — Ч. 27 (5 (18) лют.). — С. 1—2.

1694. **В справі** руского унїверзитету // Дїло. — Львів, 1904. — Ч. 65 (20 марта (2 цьвітня)). — С. 1 ; ч. 66 (22 марта (4 цьвітня)). — С. 1 ; ч. 67 (23 марта (5 цьвітня)). — С. 1 ; ч. 83 (15 (28) цьвітня). — С. 1—2 ; ч. 84 (16 (29) цьвітня). — С. 1—2. — Без підпису.

1695. **В справі** руского унїверзитету // О руський унїверзитет у Львові. — Львів, 1904. — С. 21—36. — Без підпису.

1696. **Ваша Ексцулєнциє**! : (Мемориял) / Делєґати Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові: Рад. дв. проф. д-р Іван Горбачевський, проф. д-р Іван Пулюй, проф. д-р Смаль-Стоцький, Посол до Ради держ. Юліян Романчук, Посол до Ради держ. Олександер Барвінський // О руський унїверзитет у Львові. — Львів, 1904. — С. 5—13.

1697. **Горбачевський, І.** До руської інтелїгенциі / Рад. дв. проф. д-р І. Горбачевський, Проф. д-р І. Пулюй // Дїло. — Львів, 1904. — Ч. 62 (17 марта). — С. 1—2.

1698. **Горбачевський, І.** До руської інтелїгенциі / Рад. дв. проф. д-р І. Горбачевський, Проф. д-р І. Пулюй // О руський унїверзитет у Львові. — Львів, 1904. — С. 3—4.

1699. **Puluj, J.** Anwendung des Kreisdiagrammes auf Wechselstromgeneratoren / Prof. Dr. J. Puluj. — Sonderabdruck : Technische Blätter, 1903, Jg. 35, h. 3/4. — Prag : Verlag des Deutschen polytechnischen Vereines in Böhmen, 1904. — 23 S., 9 Fig.

1700. **Puluj, J.** Elektrizitätswerk Hohenfurth der Firma Ignaz Spiro & Söhne in Krummlau / J. Puluj // Technische Blätter. — Prag, 1904. — Jg. 36, h. 1/2. — S. [?].

1701. **Puluj, J.** Elektrizitätswerk Hohenfurth der Firma Ignaz Spiro & Söhne in Krummlau / J. Puluj. — Prag : Verlag des Deutschen polytechnischen Vereines in Böhmen, 1904. — 26 S, 8 Taf.

1702. **Пулюй, І.** Відгомін на царський манїфест на Україні : (Голос унїверзитецького професора Українця) / І. Пулюй // Дїло. — Львів, 1905. — Ч. 186 (20 серп. (2 верес.)). — С. 1.

1703. **Пулюй, І.** Елєктрична централка Гогенфурт фірми Г. Спіро і синове в Крумляві / описав Др. І. Пулюй // Збірник Математично-природописно-

лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1905. — Т. 10. — С. 1—36 : фот., табл., схеми.

1704. **Пулюй, І.** Елєктрична централка Гогенфурт фірми Г. Спіро і синове в Крумляві / описав Др. Іван Пулюй. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 10. — У Львові, 1905. — (2), 36 с., 8 табл., 8 карт.

1705. **Пулюй, І.** З істориї польских інтриґ на Руси / Іван Пулюй // Дїло. — Львів, 1905. — Ч. 178 (10 (23) серп.). — С. 2.

1706. **Пулюй, І.** Кругова діаграма генераторів для перемінних прудів / подає Др. І. Пулюй // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1905. — Т. 10. — С. 1—24, 9 образків.

1707. **Пулюй, І.** Кругова діаграма генераторів для перемінних прудів / подає Др. І. Пулюй. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 10. — У Львові, 1905. — 24 с., 9 образків.

1708. **Пулюй, І.** Мемориял професора Пулюя в справі української мови / І. Пулюй // Дїло. — Львів, 1905. — Ч. 69 (26 марця (8 цьвітня)). — С. 2.

1709. **Пулюй, І.** Нові і перемінні зьвізди : Присьвячено П. А. Кулїшеві / написав проф. Др. І. Пулюй. — 3-тє допов. виданнє. — Відень, 1905 (З друкарнї Адольфа Гольцгаузена у Відні). — 121 с. — Накладом автора. — Зміст: До третього видання. — С. 4 ; Нові і перемінні зьвізди. — С. 5—43 : Нові зьвізди. — С. 5—9 ; Перемінні зьвізди. — С. 9—10 ; Закон непропащої материї і непропащого руху. — С. 11—14 ; Переміна механїчної працї в тепло. — С. 14—17 ; Переміна тепла в механїчну працю. — С. 17—20 ; Теорія Ріттера про нові зьвізди. — С. 20—25 ; Чому переміняються зьвізди. — С. 25—29 ; Спектральна аналїза перемінних зьвізд. — С. 29—32 ; Скілько є зьвізд і що таке молочна дорога?. — С. 33—38 ; Наш сьвіт і вселенна. — С. 38—40 ; Конець і новонастаннє сьвіта. — С. 40—43 ; Кілька споминів про Кулїша і його дружину Ганну Барвінок. — С. 49—121 : Мотронівський хутір. — С. 49—58 ; Ганна Барвінок. — С. 58—63 ; Мотронівські могили. — С. 63—68 ; Дорогій памяти Кулїша. — С. 69—72 ; В обороні Кулїша. — С. 72—75 ; Кулїш у Львові в р. 1881—1882. — С. 75—82 ; Мої спомини з років 1881—1882. — С. 82—95 ; Сповідь дра Франка перед Поляками. — С. 95—99 ; Як працює п. Франко для руських хлопів?. — С. 99—102 ; Переклади сьв. Письма перед критикою дра Франка. — С. 102—108 ; Др. Франко знавець єврейської мови і «найновійших здобутків науки». — С. 108—120.

1710. **Пулюй, І.** Про Марка Вовчка / Іван Пулюй // Дїло. — Львів, 1905. — Ч. 18/19 (25 сїчня (7 лют.)) : Додаток. — С. 3.

1711. **Пулюй, І.** Україна і самодержавіє / [І. Пулюй] // Дїло. — Львів, 1905. — Ч. 65 (21 марця (3 цьвітня)). — С. 2.

1712. **Puluj, J.** Elektrizitätswerk Hohenfurth der Firma Ignaz Spiro & Sohne in Krummlau / J. Puluj // Zeitschrift für Elektrotechnik. — Wien, 1905. — Jg. 23, h. 4. — S. [?].

1713. **Пулюй, І.** Беззаконне дїло : (допись) // Дїло. — Львів, 1906. — Ч. 159 (31 лип.). — С. 1. — Без підпису.

1714. **Пулюй, І.** До дворяньства на Україні // Дїло. — Львів, 1906. — Ч. 159 (31 лип.). — С. 1—2. — Без підпису.

1715. **Пулюй, І.** До земляків : Страх то гріх / Др. Іван Пулюй // Дїло. — Відень, 1914. — Ч. 206 (14 (19) груд.). — С. 6.

1716. **В честь** пок. Михайла Павлика : Жалібні поминки в Празі // Дїло. — Відень, 1915. — Ч. 219 (11 (20) марта). — С. 7—9. — Із змісту: Виступ Др. Івана Пулюя.

1717. **Пулюй, І.** Відчит проф. д-ра Пулюя в Празї // Дїло. — Відень, 1915. — Ч. 237 (29 (24) лип.). — С. 7, 8. — Зміст: Спомин про Кулїша ; Переклади сьв. Письма.

1718. **Puluj, J.** Polnische Russophilen und Massenverhaftungen staatstreuer Ukrainer in Galizien / Austriacus. — Berlin : Verlag von Carl Kroll, 1915. — 43 S. — Anhang: S. 35—43.

1719. **Puluj, J.** Die ukrainische Staatsidee / J. Puluj // Bohemia. — Prag, 1915. — 14 Mrz. — S. [?].

1720. **Puluj, J.** Ukraina und ihre Internationale Politische Bedeutung / Hofrat Dr. J. Puluj. — Wien : Bund zur Befreiung der Ukraina, 1915 (Druck Adolf Holzhausen). — 41 S.

1721. **Puluj, J.** Ukraina und ihre Internationale Politische Bedeutung / Hofrat Dr. J. Puluj. — Prag : Kommissionsverlag von J. G. Calve, 1915. — 41 S.

1722. **Пулюй, І.** Поміч для української шкільної молодїжи в Празі / Пулюй, за Комітет помочі української шкільної молодїжи у Празї // Дїло. — Львів, 1916. — Ч. 297 (7 груд.). — С. 3 ; ч. 308 (20 груд.). — С. 3. — (Новинки).

1723. **Пулюй, І.** Українська бурса в Празї / Пулюй, за Комітет помочі української шкільної молодїжи у Празї [та ін.] // Дїло. — Львів, 1916. — Ч. 318 (31 груд.). — С. 3.

1724. **Puluj, J.** Die wahren Mittel der Politik / J. Puluj // Ukrainische Korrespondenzblatt. — Wien, 1916. — 11 Mrz. — S. 1—2.

1725. **Пулюй, І.** Комітет помочі української шкільної молодїжи у Празї / І. Пулюй, голова Комітету [та ін.] // Дїло. — Львів, 1917. — Ч. 215 (13 верес.). — С. 4.

1726. **Пулюй, І.** Кулішева дума «Курка з курчатами» / І. Пулюй // Шляхи. — Львів, 1917. — Річник 4, зшиток 5/8 (май — серп.). — С. 311—312.

1727. **Пулюй, І.** Українські народні стипендії / І. Пулюй // Дїло. — Львів, 1917. — Ч. 67 (22 марта). — С. 2.

1728. **Пулюй, І.** Українські народні стипендії / І. Пулюй, голова Комітету [та ін.] // Дїло. — Львів, 1917. — Ч. 241 (13 жовт.). — С. 3.

1729. **Пулюй, І.** Жертви на українські стипендії / Пулюй, за Комітет // Діло. — Львів, 1918. — Ч. 5 (5 сїчня). — С. 3. — (Новини).

1730. **Пулюй, І.** Непропаща сила / Др. Іван Пулюй. — Віннїпеґ, 1919. — 19 с. : іл. — Накладом «Руської книгарнї».

1731. **Пулюй, І.** Україна і її міжнародне значення / І. Пулюй // Розбудова держави. — 1994. — № 10. — С. 45—55.

1732. **Пулюй, І.** Нові і перемінні звізди / Др. Іван Пулюй. — Ювіл. вид. — Лозанна ; Тернопіль, 1995. — 36 с.

1733. **Пулюй, І.** Збірник праць / Іван Пулюй ; за заг. ред. В. Шендеровського. — Київ : Рада, 1996. — 710 с. : іл., табл., портр. — Із змісту: Про коефіцієнт тертя повітря як функцію температури = Über die Reibungsconstante der Luft als Function der Temperatur. — С. 43—57 ; Про коефіцієнт тертя повітря як функцію температури = Über die Reibungsconstante der Luft als Function der Temperatur : друга стаття. — С. 58—66 : іл. ; Про залежність тертя газу від температури = Über die Abhängigkeit der Reibung der Gase von der Temperatur. — С. 67—78 : іл. ; Про дифузію пари крізь глиняні комірки = Über Diffusion der Dämpfe durch Thonzellen. — С. 79—91 : рис. ; Про дифузію пари крізь глиняні комірки = Über Diffusion der Dämpfe durch Thonzellen : стаття друга. — С. 92—110 : рис. ; Про тертя пари = Über die Reibung der Dampfe. — С. 111—130 : рис. ; Про внутрішнє тертя в суміші вуглекислоти та водню = Über die innere Reibung in einem Gemische von Kohlensäure und Wasserstoff : перше повідомлення. — С. 131—140 ; Про внутрішнє тертя в суміші вуглекислоти та водню = Über die innere Reibung in einem Gemische von Kohlensäure und Wasserstoff : друге повідомлення. — С. 141—149 ; Радіометер = Ein Radiometer. — С. 150—153 : рис. ; Про радіометер = Über das Radiometer. — С. 154—157 : рис. ; Про навчальний апарат для визначення механічного еквівалента теплоти = Über einen Schulapparat zur Bestimmung des mechanischen Wärmeäquivalentes. — С. 158—164 : рис. ; Стаття про визначення механічного теплового еквіваленту = Beitrag zur Bestimmung des mechanischen Wärmeäquivalentes. — С. 165—166 ; Дослід з інтерференції двох струн, що коливаються = Ein Interferenzversuch mit zwei schwingenden Saiten. — С. 167—169 : рис. ; Досліди з резонансу = Ein Versuch über die Resonanz. — С. 170—171 ; Відображення дійсного вигляду коливань струни = Objective Darstellung der wahren Gestalt einer schwingenden Saite. — С. 172—174 ; Прилад для демонстрування падання = Fallapparat. — С. 176 ; Випромінна електродна матерія і так званий четвертий аґреґатний стан = Strahlende Elektroden-Materie und der sogenannte vierte Aggregatzustand. — С. 180—247 : рис. ; Про виникнення рентґенових променів та їхній фотографічний чин = Über die Entstehung der Röntgenstrahlen und ihre photographische Wirkung. — С. 248—254 : рис. ; Доповнення до обговорення статті «Про виникнення рентґенових променів та їхній фотографічний

чин» = Nachtrag zur Abhandlung «Über die Entstehung der Röntgen'schen Strahlen und ihre photographische Wirkung». — С. 255—258 : рис. ; Телефон — сигнальний апарат = Telephon-Signalapparat. — С. 261—262 : рис. ; Про температурні міряння в буровій свердловині до мінерального джерела в Богемії = Über die Temperaturmessungen im Bohrloche zu Sauerbrunn in Böhmen. — С. 263—269 : рис. ; Про електричні розряди в лямпах розжарення з використанням струменів високої напруги = Über die elektrischen Entladungen in den Glühlampen den Anwendung hochgespannten Stromen. — С. 270—273 : рис. ; Дослідження абсолютної міцности та густини вугляних ниток для лямп розжарення = Versuche über die absolute Festigkeit und die Dichte der Kohlenfaden. — С. 274—278 : рис. ; Про електроцентралю = Über Zentralstation. — С. 279—284 ; Доповідь про однополярну індукцію = Beitrag zur unipolaren Induktion. — С. 285—289 : рис. ; Телетермометер = Ein Telethermometer. — С. 290—300 : рис. ; Залежність фазової ріжниці між первинною напругою на клемах та силою струму для ріжних навантажень вторинної мережі трансформаторної устави = Abhängigkeit der Phasendifferenz zwischen der primären Klemmenspannung und Stromstärke bei verschiedener Belastung des Sekundärnetzes einer Transformatorenanlage. — С. 301—303 ; Про чин рівноскерованої синусоїдної електрорушійної сили в провіднику з самоіндукцією = Über die Wirkungen gleichgerichteter sinusartiger elektromotorischer Kräfte in einem Leiter mit Selbstinduction. — С. 304—313 : рис. ; Про чин рівноскерованої синусоїдної електрорушійної сили в провіднику з самоіндукцією = Über die Wirkungen gleichgerichteter sinusartiger elektromotorischer Kräfte in einem Leiter mit Selbstinduction : (II повідомлення). — С. 314—326 : рис. ; Відзначення коефіцієнта самоіндукції за допомогою електродинамометра та індуктора = Bestimmung des Coefficienten der Selbstinduction mit Hilfe des Elektrodynamometers und eines Inductors. — С. 327—340 : рис. ; Метод виміру ріжниці фаз гармонічного перемінного струму і її використання для визначення самоіндукції = Eine Methode zur Messung der Phasendifferenz von harmonischen Wechselströmen und deren Anwendung zur Bestimmung der Selbstinduction. — С. 341—343 ; Про зсув фаз між електрорушійною силою і ріжницею напруг в точках розгалуження контура зі струмом із застосуванням гармонійного перемінного струму = Über die Phasendifferenz zwischen der elektromotorischen Gesammtkraft und der Spannungsdifferenz an einer Verzweigungsstelle des Stromkreises bei Anwendung harmonischer Wechselströme. — С. 344—352 : рис. ; Апарат для міряння ріжниці фаз межи перемінними протоками і кілька за єго помочю зроблених помірок. — С. 353—372, 9 взірців ; Додатки до руської термінології. — С. 372 ; Про самоіндукцію та її прояви = Über die Selbstinduktion und ihre Wirkungen. — С. 373—391 : рис. ; Про періодично змінні електрорушійні сили, які в

провіднику з самоіндукцією діють лише в одному напрямі. — С. 392—399 : рис. ; Кругова діаграма генераторів для перемінних прудів. — С. 400—417, 9 образків ; Безпечна стация телєфонів. — С. 418—422, 3 взірці ; Причинок до руської термінольогії. — С. 423 ; Декілька новинок у телефонії = Einige Neuerungen in der Telephonie. — С. 424—430 : рис. ; Елєктрична централка Гогенфурт фірми Г. Спіро і синове в Крумляві. — С. 431—452 : фот. ; Про радіометер або сьвітляний млинок. — С. 456—460 ; Непропаща сила. — С. 461—513 ; Кілька споминів про Кулїша і його дружину Ганну Барвінок : Мотронівський хутір. — С. 515—521 ; Ганна Барвінок. — С. 521—525 ; Мотронівські могили. — С. 525—528 ; Дорогій памяти Кулїша. — С. 528—531 ; В обороні Кулїша. — С. 531—533 ; Кулїш у Львові в р. 1881—1882. — С. 533—538 ; Мої спомини з років 1881—1882. — С. 538—546 ; Сповідь дра Франка перед Поляками. — С. 546—549 ; Як працює п. Франко для руських хлопів? — С. 549—551 ; Переклади сьв. Письма перед критикою д-ра Франка. — С. 551—556 ; Др. Франко знавець єврейської мови і «найновійших здобутків науки». — С. 556—564 ; Лист без коверти яко одповідь Впр. Крилошанину Малиновському на реферат Молитовника. — С. 565—577 ; В обороні україньского слова. — С. 578—580 ; До рускої інтеліґенциі / Рад. дв. проф. д-р І. Горбачевський, Проф. д-р І. Пулюй. — С. 582 ; Ваша Ексцулєнциє! : (Мемориял) / Делєґати Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові: Рад. дв. проф. д-р Іван Горбачевський, Проф. д-р Іван Пулюй, Проф. д-р Смаль-Стоцький, Посол до Ради держ. Юліян Романчук, Посол до Ради держ. Олександер Барвінський. — С. 583—587 ; Авдиєнция в справі руского унівєрзитету. — С. 588—590 ; В справі руского унівєрзитету. — С. 591—598 ; Єще в справі руського унівєрзитету : (Письмо неназваного автора до редактора Ruthenische Revue). — С. 599—604 ; Україна і самодержавіє. — С. 605—606 ; Мемориял професора Пулюя в справі україньскої мови. — С. 607—608 ; Відгомін на царський манїфест на Україні : (Голос унівєрзитецького професора-Українця). — С. 609—612 ; До дворяньства на Україні. — С. 615—618 ; Його Ясновельможності Панові дійсному таємному раднику Кобеку, директору імператорської публічної бібліотеки, членові Думи і т. д. в Петербург. — С. 619—620 ; Політика і її міжнароднє політичне значення. — С. 635—652 ; Бібліографія праць проф. Івана Пулюя. — С. 654—657.

1734. **Пулюй, І.** Конець і новонастаннє сьвіта / І. Пулюй // Українська газета. — 1996. — 5 груд. — С. 7.

1735. **Пулюй, І.** Наш сьвіт і вселенна / І. Пулюй // Українська газета. — 1996. — 5 груд. — С. 7.

1736. **Пулюй, І.** Скілько є зьвізд і що таке наша молочна дорога? / І. Пулюй // Українська газета. — 1996. — 21 листоп. — С. 7.

1737. **Пулюй, І.** Україна і її міжнароднє політичне значення / І. Пулюй ; за заг. ред. В. Шендеровського ; пер. з нім. А. Жовківського ; обкл.

А. Катрич. — Передрук : Іван Пулюй. Збірник праць. — Київ : Рада, 1996. — 24 с.

1738. **Пулюй, І.** Україна і її міжнародне значення / І. Пулюй // Заставний, Ф. Іван Пулюй — великий патріот України : малознані сторінки творчості / Ф. Заставний. — Львів, 1996. — С. 48—75.

1739. **Пулюй, І.** Великий трудівник української ниви : [П. Куліш] / І. Пулюй // Наша віра. — 1997. — № 2. — С. 9.

1740. **Пулюй, І.** Кілька споминів про Куліша і його дружину Ганну Барвінок / І. Пулюй // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації / за заг. ред. В. Шендеровського. — Київ, 1997. — С. 131—181. — Зміст: Мотронівський хутір. — С. 131—138 ; Ганна Барвінок. — С. 138—140 ; Мотронівські могили. — С. 142—145 ; Дорогій памяти Куліша. — С. 145—148 ; В обороні Куліша. — С. 148—150 ; Куліш у Львові в р. 1881—1882. — С. 150—155 ; Мої спомини з років 1881—1882. — С. 155—163 ; Сповідь дра Франка перед Поляками. — С. 163—166 ; Як працює п. Франко для руських хлопів?. — С. 166—168 ; Перекладі сьв. Письма перед критикою дра Франка. — С. 168—173 ; Др. Франко знавець єврейської мови і «найновійших здобутків науки». — С. 173—181.

1741. **Пулюй, І.** Кілька споминів про Куліша і його дружину Ганну Барвінок / І. Пулюй // Основа. — 1997. — № 32. — С. 23—73.

1742. **Пулюй, І.** Нові і перемінні зьвізди : Присвячено П. А. Кулішеві / І. Пулюй // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації / за заг. ред. В. Шендеровського. — Київ, 1997. — С. 99—128.

1743. **Пулюй, І.** Памяти Куліша доктор Иван Пулюй : (В день 29-го липня 1897) // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації / за заг. ред. В. Шендеровського. — Київ, 1997. — С. 285—286.

1744. **Пулюй, І.** Україна і її міжнародне значення / І. Пулюй // Українська газета. — 1997. — 9 січ. — С. 7 ; 23 січ. — С. 5.

1745. **Пулюй, І.** Лист без коверти яко одповідь впр. крилошанину Малиновському на реферат молитовника написав И. Пулюй // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — Тернопіль, 2003. — С. 124—138.

1746. **Пулюй, І.** Споминка о Тернополі / Іван Пулюй // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — Тернопіль, 2003. — С. 104—111.

1747. **Пулюй, І.** Нові і перемінні зьвізди : Присьвячено П. А. Кулїшеві / І. Пулюй. — Репринт. відтворення вид. 1905 р. / ТНТУ ім. І. Пулюя. — Тернопіль, 2010. — 43 с.

1748. **Пулюй, І.** Лист без коверти яко одповідь впр. крилошанину Малиновському на реферат молитовника написав И. Пулюй // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української

національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 122—138.

1749. **Пулюй, І.** Споминка о Тернополі / Іван Пулюй // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 200—209.

1750. **Пулюй, І.** «Ні» європеїзованому монголізму : витяг статті «Україна і її міжнародне політичне значення» / І. Пулюй ; [публ. О. Збожної] // Вільне життя плюс. — 2014. — 14 берез. — С. 1.

1751. **Пулюй, І.** Україна і її міжнароднє політичне значення / І. Пулюй. — Передрук : Іван Пулюй. Збірник праць. — Тернопіль : Вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2015. — 24 с.

1752. **Пулюй, І.** Україна і її міжнародне політичне значення / Іван Пулюй // Універсум : журнал політології, футурології, економіки, науки та культури. — Львів, 2015. — № 9/10 (263/264). — С. 38—45.

1753. **Пулюй, І.** Україна і її міжнароднє політичне значення / І. Пулюй. — Передрук : Іван Пулюй. Збірник праць. — Тернопіль : Вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2018. — 24 с.

1754. **Авдиєнція!** В справі руського університету / І. Пулюй // Наука своєю мовою — нездолання твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 185—189. — У тексті слова д-ра І. Горбачевського та д-ра І. Пулюя на послуханю у Його Ексц. мінїстра осьвіти д-ра фон Гартля дня 26-го сїчня 1902 року.

1755. **В справі** руского унїверзитету // Наука своєю мовою — нездолання твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 191—205. — Без підпису.

1756. **Ваша Ексцулєнциє**! : (Мемориял) / Делєґати Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові: Рад. дв. проф. д-р Іван Горбачевський, Проф. д-р Іван Пулюй, Проф. д-р Смаль-Стоцький, Посол до Ради держ. Юліян Романчук, Посол до Ради держ. Олександер Барвінський // Наука своєю мовою — нездолання твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 205—213.

1757. **Горбачевський, І.** До рускої інтеліґенциі / Рад. дв. проф. д-р І. Горбачевський, Проф. д-р І. Пулюй // Наука своєю мовою — нездолання твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 189—190.

1758. **Пулюй, І.** Лист без коверти яко одповідь Впр. Крилошанину Малиновському на реферат Молитовника / написав Иван Пулюй // Наука своєю мовою — нездолання твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 163—184.

1759. **Пулюй, І.** Польські русофіли і масові арешти вірних державі українців у Галичині / Австріяк // Наука своєю мовою — нездоланна твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 112—132.

1760. **Пулюй, І.** Україна і її міжнародне політичне значення / Іван Пулюй // Наука своєю мовою — нездоланна твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 133—161.

1761. **Пулюй, І.** Непропаща сила : наук.-попул. та попул.-публіцист. твори з дод. аналіт. матеріалів з погляду сьогодення / І. Пулюй ; упоряд., стиліст. адапт., заг. ред. та комент. В. О. Тадеєва. — Тернопіль : Навч. книга — Богдан, 2020. — 296 с. : фот. — (Класики популяризації науки). — Із змісту: Непропаща сила. — С. 41—74 ; Нові і перемінні зорі : Присвячено П. А. Кулішу. — С. 75—127 ; Кілька споминів про Куліша та його дружину Ганну Барвінок: Мотронівський хутір. — С. 131—142 ; Ганна Барвінок. — С. 142—148 ; Мотронівські могили. — С. 148—155 ; Дорогій пам'яті Куліша. — С. 156—158 ; На захист Куліша. — С. 158—160 ; Куліш у Львові в 1881—1882 роках. — С. 160—168 ; Мої спомини 1881—1882 років. — С. 168—180 ; Сповідь д-ра Франка перед поляками. — С. 180—184 ; Як працює п. Франко для руського селянства?. — С. 184—187 ; Критика д-ром Франком перекладів Святого Письма. — С. 187—192 ; Д-р. Франко — знавець єврейської мови та «найновійших здобутків науки». — С. 192—201 ; Україна та її міжнародне значення. — С. 203—230.

- - -

1762. **Пулюй, І.** Вибрані листи Івана Пулюя до Олександри Куліш // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації. — Київ, 1997. — С. 271—282.

1763. **Пулюй, І.** Лист до О. Барвінського, Прага, 12 берез. 1904 р. / І. Пулюй // Молода нація : альманах. — 1997. — Вип. 7. — С. 238.

1764. **Пулюй, І.** Лист Ів. Пулюя до П. Куліша // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації. — Київ, 1997. — С. 283.

1765. **Пулюй, І.** Лист до Ю. Романчука, Прага, 21 берез. 1904 р. / І. Пулюй // Молода нація : альманах. — 1997. — Вип. 7. — С. 240—246.

1766. **Пулюй, І.** Лист до Ю. Романчука, Прага, 8 квіт. 1904 р. / І. Пулюй // Молода нація : альманах. — 1997. — Вип. 7. — С. 247—252.

1767. **Пулюй, І.** Листи Івана Пулюя до Ганни Барвінок / підгот. до друку та передм. Л. Зеленської // Сіверянський літопис. — Чернігів, 1998. — № 3. — С. 85—110.

1768. **Пулюй, І.** До вп. Д-ра Теофіля Окуневського, посла до ради державної у Відні, Парлямент : [лист] / І. Пулюй // Шептицький, А. Життя і Діяльність : Документи і Матеріали, 1899—1944 / А. Шептицький. — Львів, 1999. — Т. 2 : Церква і суспільне питання, кн. 2 : Листування. — С. 658—660.

1769. **Пулюй, І.** Листи до Олександри Куліш / І. Пулюй // Ганна Барвінок : зб. до 170-річчя від дня народження. — Київ, 2001. — С. 307—320, 329—367.

1770. **Іван Пулюй** (1845—1918). Листи / збір, упоряд., пояснення та «Слово до читача» О. М. Збожної. — Тернопіль : Воля, 2007. — 543 с., [18] арк. фот.

1771. **Барвінський, О.** Лист до І. Пулюя, Відень, 15 берез. 1904 / О. Барвінський // Молода нація : альманах. — 1997. — Вип. 7. — С. 239—240.

1772. **Куліш, П.** Листи до Івана Пулюя, 1870—1886 / П. Куліш // П. О. Куліш : (Матеріали і розвідки) / П. Куліш. — Львів, 1930. — Ч. 2. — С. 1—78. — (Збірник Філологічної секції Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 22 (2)).

1773. **Куліш, П.** Листи П. О. Куліша до Івана Пулюя, 1870—1886 / П. Куліш // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації. — Київ, 1997. — С. 201—269.

1774. **Нахлік, Є.** Без культури нема волі, або Довга дорога до Панька Куліша / Є. Нахлік // Україна. — 1990. — № 39. — С. 20. — Із змісту: [Лист П. Куліша до І. Пулюя від 1 груд. 1875 р.].

1775. **Нечуй-Левицький, І. С.** Зібрання творів. У 10 т. Т. 10. Біографічні матеріали. Статті та рецензії. Фольклорні записи. Листи / І. С. Нечуй-Левицький. — Київ : Наук. думка, 1968. — 587 с. — Із змісту: [Листи до І. Пулюя]. — С. 373—374, 376, 377, 378, 387, 392, 402, 409, 429, 438, 442.

- - -

1776. **Молитвослов** и коротка наука о христіянсько-католицкой вірі / переложив І. Пулюй. — Відень : Вид. оо. Мехітаристів, 1869. — 16 с.

1777. **Євангелия** по Св. Іоанові : Переклад украіньский / [П. А. Куліш, др. И. Пулюй]. — Відень, 1871 (З друкарні Соммера). — 77 с. — Коштом громадським.

1778. **Євангелия** по Св. Луці : Переклад украіньский / [П. А. Куліш, др. И. Пулюй]. — Відень, 1871 (З друкарні Соммера). — 102 с. — Коштом громадським. — Обкладинка: Святе Письмо : Євангелия по Св. Луці.

1779. **Євангелия** по Св. Маркові : Переклад украіньский / [П. А. Куліш, др. И. Пулюй]. — Відень, 1871 (Друкарня Соммера). — 61 с. — Коштом громадським. — Обкладинка: Святе Письмо : Євангелия по Св. Маркові.

1780. **Євангелия** по Св. Матѳеєві : Переклад украіньский / [П. А. Куліш, др. И. Пулюй]. — Відень, 1871 (Друкарня Соммера). — 96 с. — Коштом громадським. — Обкладинка: Святе Письмо : Євангелия по Св. Матѳеєві.

1781. **Молитовник** для руського народу / переложив І. Пулюй. — Друге побільшене виданнє. — Відень, 1871. — 102 с. — Коштом громадським (Пулюя).

1782. **Святе** Письмо Нового Завіту : Мовою руcько-украіньскою переклали вкупі П. А. Кулиш и др. И. Пулюй. — Відень, 1871 (Печатано у Львові в друкарнї Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського, 1880). — 464, 1 с.

1783. **Святе** Письмо Нового Завіту : Мовою руcько-украіньскою переклали вкупі П. А. Кулиш и Др. И. Пулюй. — Львів, 1887 (Відень : Printed). — 612 с.

1784. **Святе** Письмо Нового Завіту : Мовою руcько-украіньскою переклали вкупі П. А. Кулиш и И. Пулюй. — Львів, 1893. — 450 с.

1785. **Причинок** до руcької термінольогії / [уклав І. Пулюй] // Збірник Математично-природописно-лїкарcької секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1900. — Т. 6, вип. 1 : Часть математично-природописна. — С. 6.

1786. **Євангеліє** від Св. Марка : Мовою руcько-украінcькою переклали вкупі П. А. Кулиш и И. Пулюй. — Відень, 1901 (З друкарнї А. Гольцгаузена). — 95 с. — Накладом А. Гольцгаузена.

1787. **Святе** Письмо Нового Завіту : Мовою руcько-украіньскою переклали вкупі П. А. Куліш и Дᵣ И. Пулюй. — Відень, 1901 (З друкарні Адольфа Гольцгаузена). — [2], 444 с. — Накладом Адольфа Гольцгаузена.

1788. **Святе** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-украінcькою / переклад П. О. Кулїша, І. С. Левіцького і Пулюя. — У Відні, 1903 (З друкарні Адольфа Гольцгаузена). — 825, 249 с. — (Виданнє Британcького і Заграничнього Бібліїйного Товариства).

1789. **Святе** Письмо Нового Завіту : Мовою руcько-украіньскою переклали вкупі П. А. Куліш и Др. И. Пулюй. — Відень, 1904 (З друкарні Адольфа Гольцгаузена). — [1], 444 с. — Накладом Адольфа Гольцгаузена.

1790. **Псалтир** мовою руcько-украінcькою / переклад Дра І. Пулюя. — У Відні, 1905. — 125 с. — (Виданє Британcького і Заграничнього Бібліїйного Товариства).

1791. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-украінcькою / переклад П. О. Кулїша, І. С. Левицького і Пулюя. — У Відні, 1906 (З друкарнї А. Гольцгаузена). — 249 с. — (Виданнє Британcького і Заграничнього Бібліїйного Товариства).

1792. **Євангеліє** від Св. Іоана : Мовою руcько-украінcькою переклали вкупі П. А. Кулиш и И. Пулюй. — Відень, 1908. — [48] с. — (Виданнє Британcького і Заграничнього Бібліїйного Товариства).

1793. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-украінcькою / переклад П. О. Кулїша, І. С. Левицького і Пулюя. — Берлін, 1908 (Липcьк : Друкарня Пешеля і Трептего). — 825, 249 с. — (Виданє Британcького і Заграничнього Бібліїйного Товариства). — На корінці назва: Біблїя.

1794. **Святе** Письмо Нового Завіту : Мовою руcько-украіньскою переклали вкупі П. А. Куліш и Др. И. Пулюй. — Відень, 1910 (З друкарні Адольфа

Гольцгаузена). — 444 с. — (Виданє Британського і Заграничнього Біблїйного Товариства).

1795. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-українською / переклад П. О. Кулїша, І. С. Левіцького і Пулюя. — У Віднї, 1912 (З друкарнї Адольфа Гольцгаузена). — 825, 249 с. — (Виданє Британського і заграничнього Біблїйного Товариства).

1796. **Євангеліє** від Св. Марка : Мовою руcько-українською переклали вкупі П. А. Кулиш и И. Пулюй. — Відень, 1913. — 95 с. — (Виданнє Британського і Заграничнього Біблїйного Товариства).

1797. **Євангеліє** від Св. Іоана : Мовою руcько-українською переклали вкупі П. А. Кулиш и И. Пулюй. — Відень, 1915. — [48] с. — (Виданнє Британського і Заграничнього Біблїйного Товариства).

1798. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-українською / переклад П. О. Кулїша, І. С. Левіцького і Пулюя. — Відень, 1919 (Типографія Фридриха Яспера). — 825, 249 с. — (Виданє Британського і заграничнього Біблїйного Товариства). — На корінці назва: Біблія.

1799. **Сьвяте** Письмо Нового Завіту : мовою руcько-українською переклали П. А. Куліш и Др. И. Пулюй. — Берлін, 1926. — 444 с. — (Виданє Британського і заграничнього Біблїйного Товариства). — На обкладинці назва: Новий Завіт.

1800. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-українською / переклад П. О. Куліша, І. С. Левицького і Пулюя. — London : B. & F.B.S., 1927. — 825, [1], 249 с.

1801. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-українською / [переклад П. О. Кулїша, І. С. Левицького і Пулюя]. — London : The British and Foreign Bible Society, 1947. — 825, [1], 249 с.

1802. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-українською / [переклад П. О. Кулїша, І. С. Левицького і Пулюя]. — Лондон, 1949. — 825, [1], 249 с.

1803. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту / [пер. П. О. Кулїша, І. С. Левицького, І. Пулюя]. — Ню Йорк ; Лондон : Союз Біблійних Товариств, [1957]. — 825, 249 с.

1804. **Псалом 13** ; Псалом 43 ; Псалом 100 ; Псалом 114 ; Псалом 150 / пер. І. Пулюй // Тисячоліття : поетичний переклад України-Русі. — Київ, 1995. — С. 296—298.

1805. **Молитовник** ; Псалтир / пер. І. Пулюй. — Київ : Рада, 1997. — 271 с. : портр. — (Пулюй, І. Збірник праць / за заг. ред. В. Шендеровського ; т. 3).

1806. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : Мовою руcько-українською / переклад П. О. Кулїша, І. С. Левіцького і Пулюя. — Репринт. відтворення вид. 1903 р. / ред.: В. Козирський, В. Шендеровський. — Київ : Рада, 2000. — 825, 249 с.

1807. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту : мовою руcько-українською / пер. П. О. Куліша, І. С. Левіцького і Пулюя. — Репринт. відтворення вид. 1903 р. / З благословення Патріарха Київ. і всієї Руси-України Філарета та ін. — Київ : Простір, 2007. — 825, 249, [8] с.

1808. **Біблія.** Святе Письмо Нового Завіту / [пер. П. Куліша, І. Пулюя ; іл. Гюстава Доре]. — Ліміт. вид. — Харків : Фоліо, 2010. — 396, [1] с. : іл. — (Ексклюзивна бібліотека «Фоліо»). — Назва обкл. і корінця: Біблія. Святе Письмо Нового Завіту. Псалтир.

1809. **Сьвяте** Письмо Старого і Нового Завіту. Мовою руcько-українською / пер. П. О. Куліша, І. С. Левіцького і Пулюя. — Нове видання. — Репринт. відтворення вид. 1903 р. — Київ : Простір, 2010. — 825, 249, [8] с. іл.

***

1810. **Андрійчук, В. А.** Іван Пулюй — піонер в області світлотехніки / В. А. Андрійчук, В. Р. Липовецький // Світлотехніка і електротехніка: історія, проблеми й перспективи : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., приуроч. 160-річчю видатного укр. фізика, піонера в галузі світлотехніки і електротехніки проф. Івана Пулюя, 24—27 трав. 2005 р., Тернопіль. — Тернопіль, 2005. — С. 14—17.

1811. **Артамонова, Н. О.** Український вчений і дослідник Іван Павлович Пулюй / Н. О. Артамонова, О. К. Кононенко // Український радіологічний журнал. — Харків, 2005. — Т. 13, вип. 1. — С. 110—113.

1812. **Ахіллес, М.** Про радіометр Крукса та Пулюя або т. зв. «світловий млинок» / М. Ахіллес // Світ фізики. — Львів, 2005. — № 3. — С. 13—15.

1813. **Бабій, Р.** Іван Пулюй — світоч нашої духовності / Р. Бабій, О. Дмитришин // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє : щорічник. — Тернопіль, 1999. — С. 23—26.

1814. **Баб'як, П.** Пулюй Іван [02.02.1845, м. Гримайлів, тепер Гусятинського р-ну Тернопільської обл. — 31.01.1918, м. Прага, Чехія] — визначний український фізик, електротехнік, винахідник, громадський діяч, перекладач і публіцист / П. Баб'як // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 2001. — Вип. 8. — С. 244—247.

1815. **Банцер, В.** Біблія і про Біблію / В. Банцер // Наука і суспільство. — 1990. — № 3. — С. 74—75.

1816. **Барвінський, О.** П. Куліш та І. Пулюй, як перекладчики Св. Письма / О. Барвінський // Наша Культура. — Львів, 1937. — Кн. 4. — С. 177—183.

1817. **Барвінський, О.** Др. Іван Пулюй / О. Барвінський // Серед бурі : лїтературний збірник. — У Львові, 1919. — С. 316—320.

1818. **Бартошевський, Р. В.** Іван Пулюй. Великий подвиг в ім'я науки та народу / Р. В. Бартошевський // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 22—23. — (Організаційно-педагогічна та науково-освітня діяльність Івана Пулюя).

1819. **Батенко, Т.** Іван Пулюй і справа заснування українського університету : (З невідомих листів) / Т. Батенко // Молода нація : альманах. — Київ, 1997. — № 7. — С. 235—237.

1820. **Бейсюк, П.** Видатний вчений, філософ, політик / П. Бейсюк // Ластівка. — 1995. — № 1/2. — С. 22—24 : портр.

1821. **Білецький, Ю.** Пулюй як електроенергетик / Ю. Білецький // Наука своєю мовою — нездолання твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 105—111.

1822. **Бліхар, О.** Іван Пулюй — видатний син галицької землі / О. Бліхар // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доп. студентів наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 3—4.

1823. **Будна, Г. Б.** Пріоритетні фізичні дослідження І. Пулюя / Г. Б. Будна // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доп. студентів наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 11—12.

1824. **Бурштинська, Х.** З листування до Івана Пулюя / Х. Бурштинська // Проблеми української термінології : зб. наук. пр. учасників 10-ї Міжнар. наук. конф. «Проблеми української термінології СловоСвіт 2008», м. Львів, 30 верес. — 2 жовт. 2008 р. — Львів, 2008. — С. 181—183.

1825. **Буяк, Б. Б.** І. Пулюй: науковець, філософ, громадянин і патріот / Б. Б. Буяк // Розбудова держави: духовність, екологія, бізнес : зб. матеріалів другої Загальноукр. студент. наук. конф. — Київ, 1996. — С. 57—60.

1826. **Вербовий, М.** Іван Пулюй про Україну в геополітичному вимірі / М. Вербовий, О. Вербова // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., Тернопіль, 24—28 трав. 1995 р. — Тернопіль, 1995. — С. 5—6.

1827. **Влох, О. Г.** Доля вченого в долі України / О. Г. Влох, Р. П. Ґайда, Р. М. Пляцко // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1991. — С. 183—207.

1828. **Влох, О. Г.** Іван Пулюй — один з найвидатніших членів НТШ / О. Г. Влох, Р. П. Ґайда, Р. М. Пляцко // Т. Шевченко і українська національна культура : До 175-річчя від дня народження Т. Шевченка та 115-річчя заснування Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові : матеріали наук. симп., Львів, 8—9 черв. 1989 р. — Львів, 1990. — С. 119—120.

1829. **Влох, О. Г.** Іван Пулюй та становлення рентгенології / О. Г. Влох, Р. П. Ґайда, Р. М. Пляцко // Нариси з історії природознавства і техніки. — Київ, 1994. — № 41. — С. 63—75.

1830. **Влох, О.** Рентген чи Пулюй? / О. Влох, Р. Ґайда, Р. Пляцко // Наука і суспільство. — 1989. — № 4. — С. 18—25.

1831. **Воробкевич, А. Ю.** Вклад І. Пулюя в розвиток теоретичної електротехніки / А. Ю. Воробкевич, П. Г. Стахів // Світлотехніка і електротехніка: історія, проблеми й перспективи : матеріали ІІ Міжнар. наук.-практ. конф., приуроч. 160-річчю видатного укр. фізика, піонера в галузі світлотехніки і електротехніки проф. Івана Пулюя, 24—27 трав. 2005 р., Тернопіль. — Тернопіль, 2005. — С. 12—13.

1832. **Воробкевич, А.** Математичне моделювання процесів у електричних колах при несинусоїдних електрорушійних силах і струмах у працях Івана Пулюя / А. Воробкевич, О. Рокіцький, В. Шендеровський // Технічна електродинаміка : проблеми сучасної електротехніки. — Київ, 2000. — № 6. — С. 3—6.

1833. **Ворошилов, Ю.** Іван Пулюй — велетень української наукової та громадської думки : (до 170-річчя від народження) / Ю. Ворошилов, В. Павлишин // Мінералогічний збірник. — Львів, 2015. — № 65, вип. 1. — С. 160—175 : фот.

1834. **Гнатишак, Р.-Є. А.** Іван Пулюй — великий син українського народу / Р.-Є. А. Гнатишак // Український радіологічний журнал. — Харків, 1995. — Т. 3, вип. 1. — С. 60—61.

1835. **Гой, В. В.** Іван Пулюй — один із перших перекладачів Біблії сучасною українською мовою / В. В. Гой, І. Г. Химич // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 36. — (Перекладач Біблії, політолог, публіцист).

1836. **Головацький, І.** Іван Пулюй та Іван Горбачевський — етапи їхнього спільного шляху / І. Головацький // Тези доповідей Міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя (Львів, 23—26 трав. 1995 р.). — Львів, 1995. — С. 37.

1837. **Головач, Ю.** Петер Пулюй і архів Івана Пулюя / Ю. Головач, Р. Пляцко, Г. Сварник // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2020. — Т. 10. — С. 83. — (Праці Наукового товариства імені Шевченка ; т. 61).

1838. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Leopolis scientifica. Наука у Львові до середини ХХ століття : зб. наук. пр. — Львів, 2020. — Ч. 2 : Точні науки. — С. 287—338. — Із змісту: Іван Пулюй. — С. 292—296 : фот.

1839. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Журнал фізичних досліджень. — 2018. — Т. 22, № 4. — 4003-1—4003-31. — Із змісту: Іван Пулюй. — С. 4003-5—4003-7.

1840. **Головач, Ю. В.** Фізики — дійсні члени Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові / Ю. В. Головач // Аксіоми для нащадків :

Українські імена в світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 49—72. — Із змісту: Іван Пулюй. — С. 50—51.

1841. **Головко, А. В.** Внесок Івана Пулюя в розвиток фізики та електротехніки / А. В. Головко // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 7. — (Іван Пулюй у світовому науковому вимірі: утвердження молекулярно-кінетичної теорії, дослідження катодних та х-променів).

1842. **Горошок, В.** Внесок Івана Пулюя у розвиток медичної науки / В. Горошок // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1998. — № 1 (3). — С. 35. — (Наука і медицина).

1843. **Гривняк, Ю.** Винахідник «Х»-променів / Ю. Гривняк // Хроніка — 2000. — 2000. — № 35/36. — С. 307—333.

1844. **Гривняк, Ю.** Винахідник проміння «Х» / Ю. Гривняк // Юнак. — Торонто, 1975. — Ч. 6. — С. 3—4 : портр. — (З природи і техніки).

1845. **Гривняк, Ю.** Проф. д-р Іван Пулюй — винахідник проміння «Х» : Профіль життя й діяльности великого українського науковця та дослідника / Ю. Гривняк. — Лондон : Видання Союзу Українців у Великій Британії, 1971. — 111 с.

1846. **Гривняк, Ю.** Іван Пулюй, попередник Рентгена / Ю. Гривняк, О. Климчук // Україна. — 1992. — № 20. — С. 10—13.

1847. **Гривняк, Ю.** Хто такий проф. др. Іван Пулюй? Справжній винахідник променів Х / Ю. Гривняк // Наша культура. — Торонто, 1983. — Ч. 3. — С. [?] ; ч. 5. — С. [?] ; ч. 6. — С. [?].

1848. **Гринів, О.** Обґрунтування і утвердження української ідеї в теоретичній спадщині Івана Пулюя / О. Гринів // Наука і суспільство. — 2018. — № 11/12. — С. 19—24.

1849. **Гуалла, Р.** «Пулюїзація» замість «рентґенізації» / Р. Гуалла // Пулюй, І. Збірник праць / І. Пулюй. — Київ, 1996. — С. 699—702 : фот.

1850. **Губарєва, Е. Г.** Іван Пулюй — перший український фізик світового рівня / Е. Г. Губарєва // Фізика в школах України. — 2005. — № 23. — С. 12.

1851. **Ґайда, Р. П.** Видатний український фізик Іван Пулюй : (До 50-річчя з дня смерті) / Р. П. Гайда // Вісник Львівського університету. Серія фізична. — Львів, 1969. — Вип. 5. — С. 82—88.

1852. **Ґайда, Р.** Внесок Івана Пулюя у розвиток європейської фізики / Р. Гайда // Збірник наукових праць і матеріалів першої наукової сесії НТШ (берез., 1990). — Львів, 1992. — С. 97—104.

1853. **Ґайда, Р.** Єдність науки, техніки та освіти : До 150-річчя з дня народження Івана Пулюя / Р. Гайда // Український освітній журнал. — 1995. — Ч. 1. — С. 39—54.

1854. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй. 1845—1918 : життєписно-бібліогр. нарис / Р. Ґайда, Р. Пляцко ; відп. ред. О. Купчинський ; Наук. т-во ім. Шевченка у Львові. — Львів, 1998. — 284 с., [8] арк. іл. — (Визначні діячі НТШ ; № 7).

1855. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй (1845—1918) / Р. Гайда // Вісник Тернопільського державного технічного університету. — 1997. — Т. 2, число 1. — С. 169—172. — (З історії української науки).

1856. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй (1845—1918) : Фізичні дослідження / Р. Ґайда // Пулюй, І. Збірник праць / І. Пулюй. — Київ, 1996. — С. 24—36.

1857. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй (1845—1918) : Фізичні дослідження / Р. Гайда // Український фізичний журнал. — Київ, 1995. — Т. 40, № 1/2. — С. 5—12.

1858. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй: життя і творчість : монографія / Р. Ґайда, Р. Пляцко ; Наук. т-во ім. Шевченка. — Львів : Дослід.-вид. центр НТШ, 2019. — 219 с., [28] арк. фотоіл. — (Українознавча наукова бібліотека НТШ ; число 50).

1859. **Ґайда, Р. П.** Іван Пулюй : Інтелект ученого на службі нації / Р. П. Ґайда // Міжнародна наукова конференція «Національна еліта та інтелектуальний потенціал України», (18—20 квіт. 1996 р.) : тези доп. — Львів, 1996. — С. 176—177.

1860. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй: фізик, електротехнік, педагог / Р. Ґайда // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1998. — Т. 3. — С. 148—197 : рис.

1861. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй — перший український фізик світового рівня / Р. Ґайда // Світ фізики. — Львів, 1997. — № 1. — С. 13—16.

1862. **Ґайда, Р. П.** Іван Пулюй — український фізик і популяризатор науки / Р. П. Ґайда // Пулюй, І. Непропаща сила : наук.-попул. та попул.-публіцист. твори з дод. аналіт. матеріалів з погляду сьогодення / І. Пулюй. — Тернопіль, 2020. — С. 231—244 : фот.

1863. **Ґайда, Р. П.** Іван Пулюй — український фізик і популяризатор науки / Р. П. Гайда // Популяризація науки в Україні: історія і сучасність. — Київ, 1992. — С. 109—119.

1864. **Ґайда, Р. П.** Іван Пулюй та становлення науки про Х-промені / Р. П. Ґайда ; Нац. акад. наук України, Ін-т фізики конденс. систем. — Львів, 1997. — 62 с. — (Препр. / НАН України, Ін-т фізики конденс. систем ; 97-17U).

1865. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй та становлення науки про Х-промені / Р. Ґайда // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1998. — Т. 3. — С. 11—26.

1866. **Ґайда, Р.** Іван Пулюй як піонер електроосвітлювальної техніки / Р. Ґайда // Світлотехніка'95 : Міжнар. наук.-техн. конф. (Тернопіль, 25—27 жовт. 1995) : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 76—77.

1867. **Ґайда, Р.** «Самостійна Україна — це ключ до миру в Європі» : До 150-річчя від дня народження Івана Пулюя / Р. Гайда, О. Збожна, Р. Пляцко // Тернопіль. — 1995. — № 1. — С. 36—38. — (Ювілеї).

1868. **Ґайда, Р.** Слово про Івана Пулюя : життя і праця в ім'я науки, техн. прогресу й України / Р. Ґайда // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., 23—26 трав. 1995 р. — Львів, 1995. — С. 6.

1869. **Ґайда, Р. П.** 150-річчя від дня народження Івана Пулюя : (До історії відкриття «Х-променів») / Р. П. Гайда, Р. М. Пляцко // Короткий астрономічний календар, 1995. — Київ, 1994. — Вип. 41. — С. 170—176.

1870. **Даниленко, О. В.** Іван Пулюй : Фізик, математик, астроном, філософ, теолог, електротехнік, педагог / О. В. Даниленко // Видатні постаті в історії України XX ст. — Київ, 2011. — С. 296—299.

1871. **Даниленко, О. В.** Пулюй Іван Павлович / О. В. Даниленко // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності. — Київ ; Чернівці, 2010. — С. 499—501 : фот.

1872. **Даниленко, О. В.** Пулюй Іван Павлович : Фізик, математик, філософ, теолог, електротехнік, педагог, політолог / О. В. Даниленко // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності. — Київ, 2007. — С. 344—347.

1873. **Даценко, Л.** Славетний український вчений Іван Пулюй / Л. Даценко, В. Шендеровський // Розбудова держави. — 1994. — № 5. — С. 24—30.

1874. **До 100-річчя** від дня смерті Івана Пулюя / В. Д. Дідух [та ін.] // Медична освіта. — 2018. — № 1. — С. 136—140 : іл.

1875. **Довгий, Я.** Від Пулюєвих катодних ламп до лазерів з електронним збудженням / Я. Довгий // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1998. — Т. 3. — С. 27—47 : рис., табл.

1876. **Довгий, Я.** Епістолярна спадщина Івана Пулюя / Я. Довгий, Р. Пляцко // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2008. — Т. 7. — С. 595—598.

1877. **Долчук, М. З.** Перед В. К. Рентгеном був український професор І. П. Пулюй / М. З. Долчук // Український радіологічний журнал. — Харків, 1995. — Т. 3, вип. 1. — С. 59—60.

1878. **Долчук, М.** Попередник славнозвісного Рентгена / М. Долчук, В. Полєк // Дзвін. — 1996. — № 10/12. — С. 95—101. — (Пошук).

1879. **Долчук, М.** І. П. Пулюй — видатний український фізик, попередник В. К. Рентґена / М. Долчук // Лікарський вісник. — Чікаґо, 1994. — Рік XLI, ч. 3. — С. 181—184.

1880. **Дубас, З. В.** (Пульгуй) Пулюй Іван Павлович / З. В. Дубас // Дубас, З. В. Іскристі зернятка : цікаві розповіді та бувальщина / З. В. Дубас. — Тернопіль, 1999. — С. 156—159.

1881. **Закоханий у науку** : 175 років від дня народження Івана Пулюя // Шкільна бібліотека. — 2020. — № 1 (січень). — С. 6—7 : іл.

1882. **Запорожець.** Переклад св. Письма руско-українською мовою. Причинок до історії цивілїзації Росиї / Запорожець // Дїло. — У Львові, 1904. — Ч. 203 (9 (22) верес.). — С. 1—2 ; ч. 204 (10 (23) верес.). — С. 1 ; ч. 205 (11 (24) верес.). — С. 1.

1883. **Заставний, Ф.** Всесвітньо відомий фізик Іван Пулюй — дослідник і пропагандист геополітичної української ідеї за кордоном / Ф. Заставний // Історія української географії і картографії : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю від дня народження Володимира Кубійовича, (Тернопіль, 25—26 груд. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 172—173.

1884. **Заставний, Ф.** Іван Пулюй — великий патріот України : малознані сторінки творчості / Ф. Заставний. — Львів, 1996. — 80 с.

1885. **Заставний, Ф.** Іван Пулюй — видатний український геополітик : До 85-річчя від дня смерті / Ф. Заставний // Географія та основи економіки в школі. — 2002. — № 6. — С. 49—51.

1886. **Збожна, О.** Апостол науки і душпастир українського народу / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 163—167.

1887. **Збожна, О.** Апостол науки і душпастир українського народу / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — Тернопіль, 2003. — С. 160—163.

1888. **Збожна, О.** Від учнівських «Громад» до незалежної України : (За листами Івана Пулюя) / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 151—157.

1889. **Збожна, О.** Від учнівських «Громад» до незалежної України : (За листами Івана Пулюя) / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — Тернопіль, 2003. — С. 149—154.

1890. **Збожна, О.** «Всі з Вкраїною тримаємось» / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 168—170.

1891. **Збожна, О.** «Всі з Вкраїною тримаємось» / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — Тернопіль, 2003. — С. 169—171.

1892. **Збожна, О.** Вшанування пам'яті Тараса Шевченка українськими студентами Відня : (За листами Івана Пулюя) / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української

національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 171—174.

1893. **Збожна, О.** Вшанування пам'яті Тараса Шевченка українськими студентами Відня : (За листами Івана Пулюя) / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — Тернопіль, 2003. — С. 172—174.

1894. **Збожна, О.** Галицькі учнівські «Громади» — школа формування української еліти : (За листами Івана Пулюя) / О. Збожна // Мандрівець. — 2000. — № 3/4. — С. 48—52.

1895. **Збожна, О.** Довга й нелегка дорога до українського народу Святого Письма в перекладі П. Куліша, І. Пулюя, І. Нечуя-Левицького : (До 90-річчя від дня пам'яті Івана Пулюя) / О. Збожна // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 302—308.

1896. **Збожна, О.** Дорога до І. Пулюя / О. Збожна // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2001. — Т. 4 : На пошану Олександра Смакули. — С. 464—466.

1897. **Збожна, О.** «Не за гроші я робив се, а з щирости» : Довга й нелегка дорога Святого Письма, перекладеного рідною мовою, до українського народу / О. Збожна // Літературний Тернопіль. — 2014. — № 3. — С. 99—104.

1898. **Збожна, О.** «Огниско для науки» : (До 125-річчя від дня вступу І. Пулюя до Літературного товариства ім. Т. Г. Шевченка та 100-річчя обрання його дійсним членом Наукового товариства ім. Шевченка) / О. Збожна // Сіверянський літопис. — Чернігів, 1999. — № 2. — С. 151—153.

1899. **Збожна, О.** Про родове прізвище Івана Пулюя / О. Збожна // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2008. — Т. 7. — С. 611—613.

1900. **Збожна, О.** Іван Пулюй: «Лампаду одні другим передадуть» : До 170-річчя від дня народження Івана Пулюя (02.02.1845—31.01.1918) / О. Збожна, Р. Пляцко. — Тернопіль : Терно-граф, 2015. — 138 с. : іл.

1901. **Збожна, О.** Іван Пулюй — взірець української національної еліти / О. Збожна // Вісник НТШ. — Львів, 2020. — Число 63. — С. 33—36 : фот.

1902. **Збожна, О.** Іван Пулюй — взірець української національної еліти : (До 175-річчя від дня народження Івана Пулюя) / О. Збожна // Збірник праць / Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль, 2021. — Т. 12 : Краєзнавчі дослідження на Тернопільщині. — С. 296—307.

1903. **Збожна, О.** Іван Пулюй — засновник тернопільської «Громади» / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — Тернопіль, 2003. — С. 98—101.

1904. **Збожна, О.** Іван Пулюй — засновник тернопільської «Громади» / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 114—117.

1905. **Збожна, О.** Іван Пулюй — один із засновників і дійсний член «Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка» / О. Збожна // Вісник Тернопільського національного технічного університету. — Тернопіль, 2014. — Т. 14, № 1 (73). — С. 287—292.

1906. **Збожна, О.** Іван Пулюй і молодіжні товариства «Громада», «Січ», «Праця» / О. Збожна // Рукописна україніка у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України та проблеми створення інформаційного банку даних : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 20—21 верес. 1996 р. — Львів, 1999. — С. 255—262.

1907. **Збожна, О.** Іван Пулюй і Наукове товариство ім. Шевченка / О. Збожна // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2014. — Т. 9. — С. 333—340. — (Праці Наукового товариства ім. Шевченка ; т. 35).

1908. **Збожна, О.** Іван Пулюй і Союз визволення України / О. Збожна // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2006. — Т. 6. — С. 315—316.

1909. **Збожна, О. М.** Іван Пулюй і Союз визволення України / О. М. Збожна // Світлотехніка і електротехніка: історія, проблеми й перспективи : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., приуроч. 160-річчю видатного укр. фізика, піонера в галузі світлотехніки і електротехніки проф. Івана Пулюя, 24—27 трав. 2005 р., Тернопіль. — Тернопіль, 2005. — С. 10—11.

1910. **Збожна, О.** Іван Пулюй і Товариство української молоді: таємна «Громада» та легальна «Січ» / О. Збожна // Збірник праць / Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль, 2014. — Т. 9 : Сучасні проблеми техніки і технологій. — С. 23—36.

1911. **Збожна, О.** Іван Пулюй і українська наукова термінологія / О. Збожна // Проблеми української термінології : зб. наук. пр. учасників 10-ї Міжнар. наук. конф. «Проблеми української термінології СловоСвіт 2008», м. Львів, 30 верес. — 2 жовт. 2008 р. — Львів, 2008. — С. 184—187.

1912. **Збожна, О.** Іван Пулюй і український університет у Львові / О. Збожна // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. — Тернопіль, 1997. — С. 47—53.

1913. **Збожна, О.** Іван Пулюй у боротьбі за українську мову і державність / О. Збожна // Український ліс. — 1995. — № 2. — С. 25—27.

1914. **Збожна, О.** Тернопільська «Громада» / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української

національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 74—113.

1915. **Збожна, О.** Тернопільська «Громада» / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна.— Тернопіль, 2003. — С. 61—97.

1916. **Збожна, О.** Учнівські «Громади»: вчорашні підпільники… чи завтрашня еліта? / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 157—163.

1917. **Збожна, О.** Учнівські «Громади»: вчорашні підпільники… чи завтрашня еліта? / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — Тернопіль, 2003. — С. 155—159.

1918. **Згуровський, М.** Професор Іван Пулюй і проблеми освіти / М. Згуровський // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя, Тернопіль, 24—28 трав. 1995 р. : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 8—10.

1919. **Зеленська, Л.** Іван Пулюй та подружжя Кулішів : (за матеріалами чернігівських музеїв) / Л. Зеленська // Сіверянський літопис. — Чернігів, 1995. — № 3. — С. 73—76.

1920. **Земляний, В.** Попередник Рентгена / В. Земляний, М. Чабан // Знання та праця. — 1988. — № 7. — С. 16.

1921. **Зуб'юк, Ю. П.** Електротехнік Іван Пулюй і його українські терміни електрики / Ю. П. Зуб'юк // Енергетика та електрифікація. — 2018. — № 10. — С. 2—8 : фот.

1922. **Івасюк, Л.** Куди зникли лампи Пулюя / Л. Івасюк // Локальна історія. — 2020. — № 12. — С. 62—67 : фот.

1923. **Івасюк, Л. В.** Іван Пулюй у публічному просторі Австрії: стратегії прикладної історії / Л. В. Івасюк // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 28. — (Організаційно-педагогічна та науково-освітня діяльність Івана Пулюя).

1924. **Ілля, В.** Рентген чи Пулюй? / В. Ілля // Інтелектуальна власність. — 2001. — № 11. — С. 69—70.

1925. **Ім'я**, повернене із небуття : З нагоди 165-річчя від дня народження Івана Пулюя / В. Козирський, В. Манжара, О. Рокіцький, В. Шендеровський // Вісник Національної академії наук України. — 2010. — № 11. — С. 43—47.

1926. **Канчалаба, О. В.** Іван Пулюй. Листування з діячами української культури / О. В. Канчалаба // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — Львів, 2000. — Вип. 7/8. — С. 59—63.

1927. **Кіцак, В.** До 150-річчя з дня народження Івана Пулюя / В. Кіцак // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доповіді студент. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 5—8.
1928. **Климишин, І.** Роздуми над брошурою Івана Пулюя «Нові та перемінні зорі» / І. Климишин, М. Шемеля // Пулюй, І. Непропаща сила : наук.-попул. та попул.-публіцист. твори з дод. аналіт. матеріалів з погляду сьогодення / І. Пулюй. — Тернопіль, 2020. — С. 245—265 : фот.
1929. **Козирський, В.** Апостол правди і науки / В. Козирський, О. Рокіцький, В. Шендеровський // Молитовник ; Псалтир. — Київ, 1997. — С. 9—15. — (Збірник праць / І. Пулюй ; т. 3).
1930. **Козирський, В.** Апостол правди і науки / В. Козирський, О. Рокіцький, В. Шендеровський // Металознавство та обробка металів. — 1995. — № 2. — С. 65—69.
1931. **Козирський, В.** Духовні провідники нації / В. Козирський // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації / за заг. ред. В. Шендеровського. — Київ, 1997. — С. 14—16.
1932. **Козирський, В. Г.** Іван Пулюй і сьогодення України / В. Г. Козирський, О. М. Рокіцький, В. А. Шендеровський // Світлотехніка і електротехніка: історія, проблеми й перспективи : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., приуроч. 160-річчю видатного укр. фізика, піонера в галузі світлотехніки і електротехніки проф. Івана Пулюя, 24—27 трав. 2005 р., Тернопіль. — Тернопіль, 2005. — С. 7—14.
1933. **Козирський, В.** Іван Пулюй і Україна / В. Козирський, В. Шендеровський // Наука і суспільство. — 1999. — № 10/12. — С. 53—55.
1934. **Козирський, В.** Ратай / В. Козирський, В. Шендеровський // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації. — Київ, 1997. — С. 17—21.
1935. **Козирський, В.** Роль Івана Пулюя у формуванні української наукової термінології / В. Козирський, В. Шендеровський // Проблеми української термінології : зб. наук. пр. учасників 10-ї Міжнар. наук. конф. «Проблеми української термінології СловоСвіт 2008», м. Львів, 30 верес. — 2 жовт. 2008 р. — Львів, 2008. — С. 188—191.
1936. **Козирський, В. Г.** Сповнене праці життя : (До 170-річчя від дня народження Івана Пулюя) / В. Г. Козирський, О. М. Рокіцький, В. А. Шендеровський // Фізика і хімія твердого тіла. — Івано-Франківськ, 2015. — Т. 16, № 2. — С. 432—435.
1937. **Козирський, В.** Сповнене праці життя : До 160-річчя від дня народження Івана Пулюя / В. Козирський, О. Рокіцький, В. Шендеровський // Вісник Національної академії наук України. — 2005. — № 2. — С. 56—59. — (Постаті).
1938. **Коновець, О. Ф.** Науково-просвітницька діяльність Івана Пулюя / О. Ф. Коновець // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю

від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., 23—26 трав. 1995 р. — Львів, 1995. — С. 288.
1939. **Кононенко, М.** Іван Пулюй у гуманітарних школах / М. Кононенко // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя, Тернопіль, 24—28 трав. 1995 р. : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 7—8.
1940. **Костюк, С.** Окраденої долі суть : (На ознаку 160-річчя від дня народження Івана Пулюя) / С. Костюк // Рада. — 2005. — № 1. — С. 49—50.
1941. **Кралюк, П.** Іван Пулюй: фізик, теолог, патріот / П. Кралюк // Психологія і суспільство. — 2020. — № 2 (80). — С. 5—12 : фот.
1942. **Краус, І.** Вклад українського вченого Івана Пулюя в розвиток електротехніки в Чехії / І. Краус, Г. Гозманова // Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Дні науки'2005», 15—27 квіт. 2005 р. — Дніпропетровськ, 2005. — С. 41—45.
1943. **Краус, І.** Празькі зустрічі з професором Пулюєм / І. Краус // Технічні вісті. — Львів, 1996. — № 1. — С. 67—70.
1944. **Краус, І.** Професор Іван Пулюй у Празі / І. Краус // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., 23—26 трав. 1995 р. — Львів, 1995. — С. 7.
1945. **Краус, І.** Іван Пулюй в історії чеської електротехніки / І. Краус, Г. Шопа // Світлотехніка і електротехніка: історія, проблеми й перспективи : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., приуроч. 160-річчю видатного укр. фізика, піонера в галузі світлотехніки і електротехніки проф. Івана Пулюя, 24—27 трав. 2005 р., Тернопіль. — Тернопіль, 2005. — С. 9—10.
1946. **Кривень, В. А.** Трубки Івана Пулюя у музеї Рентґена університету Вюрцбурга / В. А. Кривень // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 9—10. — (Іван Пулюй у світовому науковому вимірі: утвердження молекулярно-кінетичної теорії, дослідження катодних та х-променів).
1947. **Крохмалюк, Р.** Іван Пулюй : (У шістдесятиліття смерти великого українського вченого) / інж. Р. Крохмалюк // Дзвони. — Рим ; Дітройт ; Чікаго, 1978. — Ч. 2. — С. 3—8 : портр.
1948. **Кутін, О. Г.** Рентген чи Пулюй? : (Одна із загадок XIX століття) / О. Г. Кутін // Тези Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки, м. Житомир, 14—16 трав. 2014 р. — Житомир, 2014. — Т. 2. — С. 425—426.
1949. **Кушерець, В.** Апостол правди і науки : (До 175-річчя з дня народження І. Пулюя) / В. Кушерець, В. Шендеровський. — Київ : Знання України, 2020. — 93 с.

1950. **Кушерець, В.** Просвітник і провідник української ідеї / В. Кушерець // Наука і суспільство. — 2020. — № 3/4. — С. 2—10.

1951. **Кушерець, В.** Самоцвіт України — Іван Пулюй : (До 170-річчя від дня народження) / В. Кушерець, В. Шендеровський. — Київ : Знання України, 2015. — 62 с.

1952. **Лагодич, М. (протоієрей).** Перший повний переклад Біблії українською мовою П. Куліша, І. Пулюя та І. Нечуя-Левицького / протоієрей Микола Лагодич, В. Череп'юк // Богословський вісник. — Чернівці, 2017. — № 15. — С. 39—50.

1953. **Лесюк, М.** Мова Псалтиря в перекладі І. Пулюя на тлі сучасної української літературної мови / М. Лесюк // Науковий вісник Чернівецького університету. — Чернівці, 2013. — Вип. 678 : Романо-слов'янський дискурс. — С. 65—70.

1954. **Лесюк, М.** Мовні особливості українського перекладу «Святого Письма», здійсненого Іваном Пулюєм / М. Лесюк // Наука своєю мовою — нездолання твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 78—93.

1955. **Липовецький, В.** Внесок Івана Пулюя у світлотехніку / В. Липовецький // Світлотехніка й електротехніка: історія, проблеми й перспективи : праці II Міжнар. наук.-техн. конф., приуроч. 160-річчю видатного укр. фізика, піонера в галузі світлотехніки і електротехніки проф. І. Пулюя, 24—27 трав. 2005 р., Тернопіль. — Тернопіль, 2005. — С. 3—7.

1956. **Люфтля, В.** Хто відкрив рентґенові промені? / В. Люфтля // Пулюй, І. Збірник праць / І. Пулюй. — Київ, 1996. — С. 703—704.

1957. **Марчук, Л. М.** Мовна особистість Івана Пулюя : (на матеріалі епістолярію) / Л. М. Марчук // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. Серія: Філологічна : наук. зб. — Кам'янець-Подільський, 2015. — Вип. 12. — С. 204—207.

1958. **Матковський, П.** Іван Пулюй — один із перших дослідників катодних та рентгенівських променів / П. Матковський // Історія розвитку науки, техніки і освіти очима молоді : матеріали молодіж. наук.-практ. конф., 28 трав. 2002 року. — Київ, 2002. — С. 73—87.

1959. **Медюх, М.** Багатоваріантна структура освітлювальних приладів І. Пулюя / М. Медюх, С. Нагорняк // Світлотехніка'95 : Міжнар. наук.-техн. конф. (Тернопіль, 25—27 жовт. 1995) : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 81.

1960. **Медюх, М.** Винахідницька діяльність І. Пулюя — взірець творчого підходу до розв'язання науково-технічних проблем / М. Медюх, О. Шаблій // XI Тернопільські нобелівські читання, м. Тернопіль, 10 груд. 2002 р. — Тернопіль, 2003. — С. 21—27.

1961. **Мельничук, Г.** Фізик і богослов. Іван Пулюй (1845—1918) / Г. Мельничук // Мельничук, Г. 1000 незабутніх імен / Г. Мельничук. — Київ, 2005. — С. 251—252.

1962. **Миколаєвич, Р.** Іван Пулюй (1845—1918) / Р. Миколаєвич // Шляхами Золотого Поділля: Тернопільщина і Скалатщина : регіон. іст.-мемуар. зб. : в 3 т. — Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1983. — Т. 3. — С. 576—579 : фот.

1963. **Мишак, В. Д.** Творчі взаємини доктора Івана Пулюя із Пантелеймоном Кулішем / В. Д. Мишак // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доповіді студент. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 12.

1964. **Міжнародна** наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., Тернопіль, 24—28 трав. 1995 р. / Нац. акад. наук України, Терноп. приладобуд. ін-т ім. Івана Пулюя [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — 91 с.

1965. **Міжнародна** наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., 23—26 трав. 1995 р. / НАН України, Захід. наук. центр, Держ. ун-т «Львів. політехніка», Терноп. приладобуд. ін-т ім. Івана Пулюя [та ін.]. — Львів, 1995. — 289 с.

1966. **Мілько, В. І.** Іван Пулюй — український вчений і дослідник / В. І. Мілько, Т. В. Топчій // Український радіологічний журнал. — Харків, 1995. — № 3. — С. 58—59. — (З історії радіології).

1967. **Мініч, Є. А.** Іван Пулюй: людина, яка змінила світ / Є. А. Мініч // Шкільна бібліотека. — 2013. — № 1/2 (січень). — С. 156—157 : портр.

1968. **Мовчан, Ю.** Іван Пулюй — винахідник «проміння» Рентґена / Ю. Мовчан // Календар альманаху «Нового шляху» на 1972 рік. — Вінніпег, [1971?]. — С. 103—108.

1969. **Мороз, Т. В.** Вибір народнорозмовної лексики в українських перекладах Псалтиря І. Пулюя та І. Огієнка: порівняльний аспект / Т. В. Мороз // Проблеми зіставної семантики : зб. наук. ст. — Київ, 2013. — Вип. 11. — С. 465—472.

1970. **Мороз, Т.** Лексичні синоніми як композиційний засіб у текстах українського перекладу Книг Святого Письма : (на матеріалі перекладів П. Куліша, І. Пулюя) / Т. Мороз // Науковий вісник Чернівецького університету. Слов'янська філологія. — Чернівці, 2009. — Вип. 475/477. — С. 656—660.

1971. **Мороз, Т.** Мова творів Михайла Коцюбинського і книг Святого Письма в українських перекладах П. Куліша та І. Пулюя : спільні джерела лексики і фразеології / Т. Мороз, Л. Ткач // Наукові записки. Серія: Філологія / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. —

Вінниця, 2005. — Вип. 7 : До 140-річчя від дня народження Михайла Коцюбинського. — С. 176—185.

1972. **Нагорняк, С.** Прилади Д. Джоуля та І. Пулюя для визначення механічного еквівалента теплоти з точки зору сучасної теорії технічної творчості / С. Нагорняк, М. Медюх // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1998. — Т. 3. — С. 269—276.

1973. **Нагорняк, С.** Іван Пулюй — видатний винахідник / С. Нагорняк, М. Медюх, О. Рокіцький // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя, Тернопіль, 24—28 трав. 1995 р. : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 11.

1974. **Нагорняк, С.** Іван Пулюй — видатний винахідник в галузі фізики та електротехніки / С. Нагорняк, М. Медюх // Вісник Тернопільського державного технічного університету. — Тернопіль, 1997. — Т. 2, число 1. — С. 172—176. — (З історії української науки).

1975. **Нагорняк, С.** Фізико-технічні ідеї Івана Пулюя = Physical-technical ideas of Ivan Pul'uj / С. Нагорняк, М. Медюх. — Тернопіль : Джура, 1999. — 212 с. — Текст укр. та англ.

1976. **Назаревич, Л.** Листи Івана Пулюя до Володимира Гнатюка в контексті розвитку української науки та культури / Л. Назаревич // Володимир Гнатюк у європейському науковому просторі : колективна монографія / упоряд.: М. Б. Лановик, З. Б. Лановик. — Тернопіль, 2021. — С. 198—205.

1977. **Наука** своєю мовою — нездоланна твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань / Нац. ун-т «Львів. політехніка» ; [наук. ред. І. Д. Фаріон]. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. — 215 с. : іл., фот.

1978. **Ніконенко, В.** І. Пулюй і проблема державної незалежності України / В. Ніконенко // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя, Тернопіль, 24—28 трав. 1995 р. : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 3.

1979. **Ніконенко, В. В.** І. Пулюй про геополітичні аспекти Української держави / В. В. Ніконенко // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доповіді студент. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 13—14.

1980. **Німчук, В.** Іван Пулюй — перший перекладач молитов сучасною українською мовою / В. Німчук // Наука своєю мовою — нездоланна твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 28—39.

1981. **Німчук, В.** Іван Пулюй — перший перекладач молитов сучасною українською мовою / В. Німчук // Біблія і культура : зб. ст. — Чернівці, 2000. — Вип. 1. — С. 174—179.

1982. **Омельчук, Ю.** Родом з Тернопілля : Нелегкий вибір Івана Пулюя / Ю. Омельчук // Сім'я. — 1996. — № 6. — С. 10—11. — (Наша історія).

1983. **Павлишин, В.** Велетень світової й української науки та культури : (До 170-річчя від дня народження Івана Пулюя) / В. Павлишин, С. Довгий. — Київ, 2015. — 22, [1] с. : іл.

1984. **Палюх, Б. М.** Технологічний аспект вакуумної електроніки в творчості І. Пулюя / Б. М. Палюх // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., 23—26 трав. 1995 р. — Львів, 1995. — С. 38.

1985. **Панухник, О. В.** Науковий феномен Івана Пулюя: невичерпний драйвер розвитку освіти та науки сучасної України / О. В. Панухник, І. Г. Химич // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 30—31. — (Організаційно-педагогічна та науково-освітня діяльність Івана Пулюя).

1986. **Патер, І. Г.** Іван Пулюй — український патріот, політик, державник / І. Г. Патер // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність : зб. наук. пр. — Львів, 2020. — Вип. 33. — С. 270—293.

1987. **Пелишок, В. І.** «Просвіта» та Іван Пулюй / В. І. Пелишок // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доповіді студент. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 9.

1988. **Петрик, М. Р.** Короткий аналіз ламп і приладів Івана Пулюя, що експонувались на Міжнародній електротехнічній виставці в Парижі 1881 р. / М. Р. Петрик, Ж. Фрессар, І. В. Бойко // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 11—15. — (Іван Пулюй у світовому науковому вимірі: утвердження молекулярно-кінетичної теорії, дослідження катодних та х-променів).

1989. **Петрик, М.** Іван Пулюй (2.02.1845—21.01.1918) / М. Петрик, М. Баб'як // Петрик, М. Основи математичного моделювання та застосування математичних методів у наукових дослідженнях / М. Петрик, М. Баб'як. — Тернопіль, 1998. — С. 54.

1990. **Петрик, М.** Іван Пулюй і відродження національного інтелекту України / М. Петрик // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя, Тернопіль, 24—28 трав. 1995 р. : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 10—11.

1991. **Петрик, М.** Іван Пулюй і українська національна ідея : До 159-річчя від дня народження Івана Пулюя / М. Петрик // Збірник праць / Терноп.

міськ. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль, 2004. — Т. 1. — С. 294—302.

1992. **Петрик, М.** Світобачення Івана Пулюя та Олекси Смакули в системі української науки та освіти / М. Петрик // Світлотехніка'95 : Міжнар. наук.-техн. конф., (Тернопіль, 25—27 жовт. 1995) : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 77.

1993. **Підвальна, У.** Іван Пулюй та відкриття Х-променів / У. Підвальна, Р. Пляцко, В. Лончина // Праці Наукового товариства імені Шевченка. Медичні науки. — Львів, 2021. — Т. 64, № 1. — С. 180—190.

1994. **Плекан, У. М.** Вклад І. Пулюя в українське духовне та національне відродження / У. М. Плекан // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 32. — (Організаційно-педагогічна та науково-освітня діяльність Івана Пулюя).

1995. **Пляцко, Р.** Короткий життєпис Івана Пулюя / Р. Пляцко // Конспект. — 1995. — № 3. — С. 2—19.

1996. **Пляцко, Р.** Праця Івана Пулюя для піднесення освіти, науки та духовної культури українського народу / Р. Пляцко // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., 23—26 трав. 1995 р. — Львів, 1995. — С. 8.

1997. **Пляцко, Р. М.** Іван Пулюй: визнання / Р. М. Пляцко // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 16—17. — (Іван Пулюй у світовому науковому вимірі: утвердження молекулярно-кінетичної теорії, дослідження катодних та х-променів).

1998. **Пляцко, Р.** Іван Пулюй: визнання : (До 175-річчя від дня народження) / Р. Пляцко // Вісник НТШ. — Львів, 2020. — Число 64. — С. 42—49.

1999. **Пляцко, Р.** Феномен Івана Пулюя / Р. Пляцко // Обрії науки : (збірка нарисів про науку і про вчених). — Львів, 2016. — С. 165—183.

2000. **Пляцко, Р.** Феномен Івана Пулюя / Р. Пляцко // Проблеми української термінології : зб. наук. пр. учасників 10-ї Міжнар. наук. конф. «Проблеми української термінології СловоСвіт 2008», м. Львів, 30 верес. — 2 жовт. 2008 р. — Львів, 2008. — С. 179—180.

2001. **Пляцко, Р.** Феноменальний Іван Пулюй : Людина, яка спричинилась до перетворень світу / Р. Пляцко // Пулюй, І. Непропаща сила : наук.-попул. та попул.-публіцист. твори з дод. аналіт. матеріалів з погляду сьогодення / І. Пулюй. — Тернопіль, 2020. — С. 17—39 : фот.

2002. **Пляцко, Р.** «Щоб слово Боже українською звучало…» : Співпраця Івана Пулюя і Пантелеймона Куліша над перекладом Біблії / Р. Пляцко //

Молитовник ; Псалтир. — Київ, 1997. — С. 17—21. — (Збірник праць / І. Пулюй ; т. 3).

2003. **Пляченко, А. Г.** Великий українець Іван Пулюй / А. Г. Пляченко // Пляченко, А. Г. Шануймо борців за державність України : [зб. ст.] / А. Г. Пляченко. — Одеса, 2016. — С. 220—225.

2004. **Порожня, О. П.** Іван Пулюй — видатний український фізик і просвітитель / О. П. Порожня, О. В. Писарєва, Т. А. Корчан // Шкільна бібліотека. — 2007. — № 3. — С. 5—9.

2005. **Потіха, О. Б.** Громадська та національно-культурна діяльність І. Пулюя / О. Б. Потіха // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 33—34. — (Організаційно-педагогічна та науково-освітня діяльність Івана Пулюя).

2006. **Продан, І.** Творчі взаємини Івана Пулюя та Пантелеймона Куліша / І. Продан // Слово і час. — 1996. — № 3. — С. 70—72. — (Штрихи).

2007. **Прохоренко, С.** Цінність людини визначається тим, скільки вона встигне віддати / С. Прохоренко, В. Прохоренко // Технічні вісті. — 1996. — № 1. — С. 70—72.

2008. **Процик, І. Р.** Від «Молитвослова» до Святого Письма : праця Івана Пулюя над перекладами сакральних текстів та виробленням конфесійного стилю української мови / І. Р. Процик // Науковий потенціал славістики: історичні здобутки та тенденції розвитку : тези доп. Міжнар. наук. конф. до Дня слов'янської писемності і культури (Київ, 21 трав. 2015 р.). — Київ, 2015. — С. 192—194.

2009. **Процик, І.** Сакральні тексти в українських перекладах Івана Пулюя / І. Процик // Науковий вісник Чернівецького університету. — Чернівці, 2013. — Вип. 678 : Романо-слов'янський дискурс. — С. 85—88.

2010. **Іван Пулюй** / Р. Августин [та ін.] // Повернення із забуття : Невідомі імена видатних фізиків і математиків, вихідців із Тернопільщини — дійсних членів НТШ / Р. Августин [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — С. 5—10.

2011. **Іван Пулюй** (1845—1918). Електротехнічні дослідження // Історія української науки на межі тисячоліть : зб. наук. пр. — Київ, 2001. — Вип. 6. — С. 146—153.

2012. **Іван Пулюй**, 1845—1918. Фізик, електротехнік, винахідник // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : в 6 т. — Київ, 2001. — Т. 2. — С. 328—329 : фот. — Текст парал. укр., англ.

2013. **Іван Пулюй** (1845—1918) : Фізик, першовідкривач Х-променів, винахідник, перекладач, громадський діяч // Хто є хто на Тернопільщині : Видатні земляки : довід.-біогр. вид. — Київ, 2005. — Вип. 2. — С. 20—21.

2014. **Іван Пулюй** : (До 175-річчя від дня народження) // Наука та наукознавство. — Київ, 2020. — № 1. — С. 136—139.

2015. **Іван Пулюй**: життя в ім'я науки та України : (до 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. / НАН України, Терноп. нац. техн. ун-т ім. Івана Пулюя [та ін.]. — Тернопіль : Паляниця В. А., 2020. — 118 с. : рис., табл.
2016. **Пулюй Іван Павлович**: Український фізик, електротехнік, винахідник і громадський діяч // Провідники духовності в Україні : довідник. — Київ, 2003. — С. 526.
2017. **Пулюй — Куліш.** Подвижники Нації / ред. В. Шендеровський. — Київ : Рада, 1997. — 287 с.
2018. **Іван Пулюй** — перший український фізик світового рівня // Фізика. — 1998. — № 10. — С. 1—2. — (Творці фізики).
2019. **Пундій, П.** Винахід Х-променів належить професору Івану Пулюю / П. Пундій, А. Гороховський // Агапіт. — 1995. — № 2. — С. 65—72.
2020. **Пундій, П.** Іван Пулюй — дійсний винахідник променів «Х» / П. Пундій // Нові дні. — Торонто, 1995. — № 542/543. — С. 27—29.
2021. **Пуряєва, Н.** Особливості мови першого українського молитовника / Н. Пуряєва // Українська мова. — 2017. — № 2. — С. 27—39.
2022. **Пуряєва, Н.** Перший молитовник українською мовою : («Молитовник для руського народу» Івана Пулюя 1871 року) / Н. Пуряєва // Українська мова. — 2016. — № 3. — С. 130—141.
2023. **Пуряєва, Н.** Іван Пулюй — перший перекладач богослужбових текстів українською мовою / Н. Пуряєва // Наука своєю мовою — нездоланна твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 41—77.
2024. **Рокіцький, О.** Діяльність І. Пулюя у галузі електротехніки / О. Рокіцький // Світлотехніка'95 : Міжнар. наук.-техн. конф. (Тернопіль, 25—27 жовт. 1995) : тези доп. — Тернопіль, 1995. — С. 78.
2025. **Рокіцький, О. М.** Життя присвячене науці та Україні / О. М. Рокіцький // Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій : До 100-річчя з дня заснування НАН України та на вшанування пам'яті Івана Пулюя (100-річчя з дня смерті) : матеріали Міжнар. наук.-техн. конф., 22—24 трав. 2018 р. — Тернопіль, 2018. — С. 9.
2026. **Рокіцький, О.** Наукові дослідження Івана Пулюя в галузі молекулярної фізики / О. Рокіцький // Вісник Тернопільського державного технічного університету. — Тернопіль, 1997. — Т. 2, число 1. — С. 177—179. — (З історії української науки).
2027. **Рокіцький, О.** Перший україномовний переклад «Біблії» : (до 110 річниці) / О. Рокіцький, Н. Рокіцька // Наукові записки. Серія: Літературознавство / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2013. — Вип. 37. — С. 234—248.

2028. **Рокіцький, О.** Іван Пулюй (1845—1918) / О. Рокіцький // Збірник праць / Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль, 2014. — Т. 9 : Сучасні проблеми техніки і технологій. — С. 12—21.
2029. **Рокіцький, О.** Іван Пулюй — громадсько-політичний діяч / О. Рокіцький // Пам'ять століть. Україна. — 2002. — № 1. — С. 54—59.
2030. **Рокіцький, О.** Іван Пулюй — між наукою і політикою / О. Рокіцький // Матеріали шостої наукової конференції ТДТУ ім. І. Пулюя. — Тернопіль, 2002. — С. 160.
2031. **Рокіцький, О.** Іван Пулюй — подвижник української національної ідеї / О. Рокіцький // Сіверянський літопис. — Чернігів, 2002. — № 2. — С. 97—105.
2032. **Рокіцький, О. М.** Іван Пулюй і Олександер Смакула: деякі аналогії / О. М. Рокіцький // Фундаментальні і прикладні проблеми сучасної фізики : матеріали II Міжнар. Смакулового симпозіуму. — Тернопіль, 2000. — С. 225.
2033. **Рокіцький, О.** Іван Пулюй і сьогодення України / О. Рокіцький, В. Шендеровський // Історія української науки на межі тисячоліть. — Київ, 2005. — Вип. 19. — С. 160—166.
2034. **Рокіцький, О. М.** Іван Пулюй у світовій науці й культурі : автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.07 / Рокіцький Олександр Михайлович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — Київ, 2002. — 20 с.
2035. **Рокіцький, О. М.** Іван Пулюй у світовій науці й культурі : дис. ... канд. іст. наук: 07.00.07 / Рокіцький Олександр Михайлович ; Терноп. держ. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. — Київ, 2002. — 175 арк.
2036. **Рокіцький, О.** Іван Пулюй у світовій науці і культурі / О. Рокіцький, Н. Рокіцька // Україна — Європа — Світ : міжнар. зб. наук. пр. Серія: Історія, міжнародні відносини. — Тернопіль, 2017. — Вип. 19. — С. 338—343.
2037. **Ротте, С. В.** Іван Пулюй та Вільгельм Рентген: історія великого винаходу / С. В. Ротте, Н. М. Пшенишна // Гуманітарний вісник. Серія: Історичні науки. — Черкаси, 2015. — Число 22, вип. 6. — С. 262—267.
2038. **Савчук, В. С.** Прилади І. П. Пулюя та їх використання фізиками України / В. С. Савчук // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., 23—26 трав. 1995 р. — Львів, 1995. — С. 39.
2039. **Сарбей, В.** Видатний галичанин : Іван Пулюй як перекладач і видавець Святого Письма українською мовою : (За епістолярною спадщиною Олександри Куліш) / В. Сарбей // Кур'єр Кривбасу. — 1995. — № 30. — С. 16—19.
2040. **Сарбей, В.** Про авторів першого повного видання Святого Письма українською мовою / В. Сарбей // Історія України. — 1998. — № 5. — С. 1—2 ; № 6. — С. 4—5.

2041. **Світлотехніка** й електротехніка: історія, проблеми й перспективи : праці II Міжнар. наук.-техн. конф., приуроч. 160-річчю видатного укр. фізика, піонера в галузі світлотехніки і електротехніки проф. Івана Пулюя, 24—27 трав. 2005 р., Тернопіль (Україна) / Терноп. держ. техн. ун-т ім. Івана Пулюя, Чеськ. техн. ун-т у Празі, НАН України, Ін-т електродинаміки ; відп. ред. В. А. Андрійчук. — Тернопіль : ТДТУ, 2005. — 170 с. : іл.

2042. **Ситенко, О.** Вступне слово на урочистому вечорі 3 лютого 1995 року з нагоди 150-ї річниці від дня народження Івана Пулюя / О. Ситенко // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1998. — Т. 3. — С. 9—10.

2043. **Скицька, У.** Іван Пулюй : фізик-першовідкривач / У. Скицька // Скицька, У. #Наші на карті світу : історії про людей, якими захоплюється світ / У. Скицька. — Львів, 2018. — С. 20—23 : фот.

2044. **Сліпець, Н.** Перший повний переклад Біблії українською мовою / Н. Сліпець // Магістр. — Тернопіль, 2007. — Вип. 3. — С. 184—185.

2045. **Сліпченко, М. В.** Іван Пулюй у долі Української державності / М. В. Сліпченко // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доповіді студент. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 14—15.

2046. **Собко, Я.** І. Пулюй — А. Ейнштейн : гуманістичні аспекти науки / Я. Собко, О. Джулик, І. Козловська // Діалог культур. Україна у світовому контексті : матеріали Перших міжнар. філософ.-культурол. читань, Львів, 25—26 квіт. 1996 р. : міжвуз. зб. наук. пр. — Львів, 1996. — Вип. 2. — С. 315—318.

2047. **Степовик, Д.** Іван Пулюй і Пантелеймон Куліш: спільний переклад Біблії / Д. Степовик // Пулюй, І. Непропаща сила : наук.-попул. та попул.-публіцист. твори з дод. аналіт. матеріалів з погляду сьогодення / І. Пулюй. — Тернопіль, 2020. — С. 266—277 : фот.

2048. **Степовик, Д.** Іван Пулюй і Пантелеймон Куліш: спільний переклад Біблії / Д. Степовик // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації. — Київ, 1997. — С. 89—96.

2049. **Стефієнко, Т. М.** Винахідницька діяльність І. Пулюя / Т. М. Стефієнко // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доповіді студент. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 10.

2050. **Стоцький, Я. В.** Аналіз проблем процесу підготовки і видання першого повного україномовного перекладу Біблії Куліша — Пулюя — Нечуя-Левицького: від рукопису до друку та розповсюдження / Я. В. Стоцький // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес.

2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 37—39. — (Перекладач Біблії, політолог, публіцист).
2051. **Стоцький, Я.** Біблія в життєдіяльності Івана Пулюя / Я. Стоцький. — Тернопіль : Паляниця В. А., 2021. — 23 с.
2052. **Стоцький, Я.** Роль Івана Пулюя в першому повному україномовному перекладі Біблії / Я. Стоцький // Збірник праць / Терноп. осередок Наук. т-ва ім. Шевченка. — Тернопіль, 2021. — Т. 12 : Краєзнавчі дослідження на Тернопільщині. — С. 337—358.
2053. **Стріха, М.** На межі двох епох / М. Стріха // Сучасність. — Київ, 2005. — № 5. — С. 123—134.
2054. **Стріха, М.** Українська Біблія: Куліш та Пулюй / М. Стріха // Український переклад і перекладачі: між літературою і націєтворенням. — Київ, 2020. — С. 117—124.
2055. **Студинський, К.** Листування і зв'язки П. Куліша з Іваном Пулюєм (1870—1886) / К. Студинський // Пулюй — Куліш. Подвижники Нації. — Київ, 1997. — С. 199—200.
2056. **Студинський, К.** Листування і зв'язки П. Куліша з Іваном Пулюєм / К. Студинський // П. О. Куліш : (матеріяли і розвідки). — Львів, 1930. — Ч. 22. — С. I—LXXXVI. — (Збірник Філологічної секції Наукового товариства імени Шевченка ; Т. 22(2)).
2057. **Сучасне** використання х-променів Івана Пулюя / О. Я. Гурик, І. Б. Окіпний, О. І. Король, В. С. Сенчишин // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 8. — (Іван Пулюй у світовому науковому вимірі: утвердження молекулярно-кінетичної теорії, дослідження катодних та х-променів).
2058. **Тимошик, Г.** Аналіз особливостей акцентуації іменників чоловічого роду Євангелії від Марка у перекладі П. Куліша та І. Пулюя / Г. Тимошик // Система і структура східнослов'янських мов : міжкаф. зб. наук. пр. — Київ, 1998. — С. 33—36.
2059. **Тимошик, Г.** Біблійна ономастика у тексті перекладу Святого Письма (Новий Завіт) П. Куліша та І. Пулюя / Г. Тимошик // Українська філологія : школи, постаті, проблеми : зб. наук. пр. Міжнар. конф., присвяч. 150-річчю від дня заснування каф. укр. словесності у Львів. ун-ті (Львів, 23—25 жовт. 1998 р.). — Львів, 1999. — Ч. 2. — С. 436—440.
2060. **Тимошик, Г.** Старослов'янізми у перекладі Св. Письма П. Куліша та І. Пулюя / Г. Тимошик // Система і структура східнослов'янських мов : міжкаф. зб. наук. пр. — Київ, 1998. — С. 280—283.
2061. **Тимошик, Г.** Типологія біблійних порівнянь : (на матеріалі перекладу Святого Письма П. Куліша та І. Пулюя) / Г. Тимошик // Християнство й українська мова : матеріали наук. конф., Київ, 5—6 жовт. 2000 р. — Львів, 2000. — С. 471—477.

2062. **Томащук, М.** Холодне світло : 80 років тому відійшов у вічність Іван Пулюй / М. Томащук // Тернопілля'98—99 : регіон. річник. — Тернопіль, 2002. — С. 278—279.

2063. **Фаріон, І.** Граматична практика Івана Пулюя: діахронно-синхронний контекст / І. Фаріон // Лінгвістичні студії : міжнар. зб. наук. пр. / Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. — Вінниця, 2017. — Вип. 33. — С. 66—73.

2064. **Фаріон, І.** До історії наукової мови у роздумах Івана Пулюя / І. Фаріон // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». — Львів, 2016. — № 842 : Серія: Проблеми української термінології. — С. 102—106.

2065. **Фаріон, І. Д.** До проблеми динаміки лексико-семантичної норми за листами Івана Пулюя (пол. XIX — поч. XX ст.) / І. Д. Фаріон // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України : зб. наук. пр. — Київ, 2016. — Вип. 257 : Серія: Філологічні науки. — С. 14—24.

2066. **Фаріон, І.** Ідіостиль Івана Пулюя крізь призму динаміки мовної норми : (за листами мислителя) / І. Фаріон // Лінгвостилістичні студії : наук. журн. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк, 2017. — Вип. 7. — С. 176—183.

2067. **Фаріон, І.** Листи Івана Пулюя як джерело історії перекладу Біблії / І. Фаріон // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пр. — Чернівці, 2016. — Вип. 769 : Романо-слов'янський дискурс. — С. 56—61.

2068. **Фаріон, І.** Мовний портрет Івана Пулюя : за листами мислителя : монографія / І. Фаріон ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. — 216 с.

2069. **Фаріон, І.** Мовно-політичний світогляд видатного фізика і богослова Івана Пулюя / І. Фаріон // Наука своєю мовою — нездоланна твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 14—27 : фот.

2070. **Фаріон, І.** Мовно-політичний світогляд Івана Пулюя / І. Фаріон // Лінгвостилістичні студії : наук. журн. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк, 2016. — Вип. 4. — С. 235—245.

2071. **Фаріон, І.** Націєтвірна функція мови в рецепції І. Франка та І. Пулюя / І. Фаріон // Іван Франко у творенні української національної ідентичності : зб. наук. пр. — Ніжин, 2016. — С. 87—95.

2072. **Фаріон, І.** Франко — Пулюй: два титани у мовно-сакральній битві / І. Фаріон // Пулюй, І. Непропаща сила : наук.-попул. та попул.-публіцист. твори з дод. аналіт. матеріалів з погляду сьогодення / І. Пулюй. — Тернопіль, 2020. — С. 278—292 : фот.

2073. **Фаріон, І.** Франко — Пулюй: два титани у мовно-сакральній битві : (До полеміки про переклад Біблії 1903 року) / І. Фаріон // Іван Франко: «Я єсть пролог...» : матеріали Міжнар. наук. конгресу до 160-річчя від дня

народження Івана Франка (Львів, 22—24 верес. 2016 р.) : у 2 т. — Львів, 2019. — Т. 2. — С. 433—442.

2074. **Федак, С. А.** Українськомовна фізична термінологія в науково-популярній книжці Івана Пулюя «Нові і перемінні зьвізди» / С. А. Федак // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологія : наук. зб. — Острог, 2018. — Вип. 2. — С. 228—232.

2075. **Федак, С. А.** Українськомовна фізична термінологія в науково-популярній книжці Івана Пулюя «Нові і перемінні зьвізди» / С. А. Федак // Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій : До 100-річчя з дня заснування НАН України та на вшанування пам'яті Івана Пулюя (100-річчя з дня смерті) : матеріали Міжнар. наук.-техн. конф., 22—24 трав. 2018 р. — Тернопіль, 2018. — С. 12.

2076. **Федоренко, Т. О.** Іван Павлович Пулюй (1845—1918) / Т. О. Федоренко // Країна знань. — 2021. — № 4/5. — С. 56—60.

2077. **Фіалков, Л.** Іван Пулюй ніколи не спростовував відкриття Рентгена / Л. Фіалков // Вісник Національної академії наук України. — 1996. — № 9/10. — С. 93—95.

2078. **Форманн, В.** Богиня з лямпою розжарення над головою / В. Форманн // Пулюй, І. Збірник праць / І. Пулюй. — Київ, 1996. — С. 680—685 : фот.

2079. **Форманн, В.** З Біблією і Пулюєвою лямпою / В. Форманн // Пулюй, І. Збірник праць / І. Пулюй. — Київ, 1996. — С. 686—698.

2080. **Форманн, В.** Іван Пулюй у Чехії та Австрії / В. Форманн // Український світ. — 1998. — № 4/6. — С. 10—13.

2081. **Фундаментальні** та прикладні проблеми сучасних технологій : До 100-річчя з дня заснування НАН України та на вшанування пам'яті Івана Пулюя (100-річчя з дня смерті) : матеріали Міжнар. наук.-техн. конф., 22—24 трав. 2018 р. / НАН України [та ін.]. — Тернопіль, 2018. — 367 с. : рис., табл. — Текст укр., англ. та фр.

2082. **Харчук, Л.** Внесок Івана Пулюя у розбудову української наукової мови / Л. Харчук // Наука своєю мовою — нездолання твердиня : зб. матеріялів відкритих Пулюївських читань. — Львів, 2019. — С. 95—106.

2083. **Хилецький, В.** Попередники Рентгена, про яких забувають / В. Хилецький // Пулюй, І. Збірник праць / І. Пулюй. — Київ, 1996. — С. 705—707.

2084. **Хилецький, В.** Попередники Рентгена, про яких забувають / В. Хилецький // Нове життя. — Пряшів, 1966. — Ч. 34 (20 серп.). — С. 2, 5.

2085. **Хоркавий, І.** Світоч науки Іван Пулюй / І. Хоркавий // Університетські вісті. — 2000. — № 2. — С. 3—4.

2086. **Цегельський, Р.** Др. Іван Пулюй як науковий дослідник : (В десятиліття його смерти) / Р. Цегельський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1928. — Т. 27. — С. 1—25.

2087. **Цегельський, Р.** Др. Іван Пулюй як науковий дослідник : (В десятиліття його смерти) / Р. Цегельський. — Львів, 1928 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 28 с., [2] арк. фотоіл., портр.

2088. **Чайковський, М.** Видатний фізик Іван Пулюй / М. Чайковський // Знання та праця. — 1967. — № 1. — С. 31. — (Забуті імена).

2089. **Чайковський, М.** Др. Іван Пулюй : (Біографія) / Микола Чайківський // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Віднї. — У Львові, 1908. — С. 255—261.

2090. **Чайковський, М.** Іван Пулюй (2. II. 1845—31. I. 1918) — видатний фізик / М. Чайковський // Український календар, 1968. — Варшава, 1968. — С. 180—183.

2091. **Чумак, М.** Іван Пулюй — фізик-винахідник, діяч української науки та культури : до 175-річчя від дня народження / М. Чумак, С. Стецик // Фізика та астрономія в рідній школі. — 2020. — № 1. — С. 43—46 : фот.

2092. **Шаблій, О.** Винахідницька діяльність Івана Пулюя — взірець творчого підходу до розв'язання науково-технічних проблем / О. Шаблій, М. Медюх // XI Тернопільські Нобелівські читання, Тернопіль, 10 груд. 2002 р. — Тернопіль, 2003. — С. 21—27.

2093. **Шаблій, О.** Професор Іван Пулюй — світоч української науки / О. Шаблій // Тернопілля'95 : регіон. річник. — Тернопіль, 1995. — С. 228—231.

2094. **Шаров, І.** Пулюй Іван Павлович (1845—1918) : Загадкові промені / І. Шаров // Шаров, І. Вчені України : 100 видатних імен / І. Шаров. — Київ, 2006. — С. 341—344.

2095. **Шаромова, В.** Пулюй Іван Павлович / В. Шаромова // Українські фізики та астрономи : посібник-довідник. — Вид. 2-ге, допов. — Тернопіль, 2009. — С. 157 : фот.

2096. **Шевчук, В.** Упертий українець Іван Пулюй / В. Шевчук // Пулюй, І. Непропаща сила : наук.-попул. та попул.-публіцист. твори з дод. аналіт. матеріалів з погляду сьогодення / І. Пулюй. — Тернопіль, 2020. — С. 9—16 : фот.

2097. **Шевчук, В.** Упертий українець Іван Пулюй / В. Шевчук // Українська газета. — 1996. — 21 листоп. — С. 6 : фот.

2098. **Шендеровський, В.** Відкриття віку: Іван Пулюй чи Конрад Рентґен? / В. Шендеровський // Рідна школа. — 1997. — № 7/8. — С. 51—59. — (Видатні українці планети).

2099. **Шендеровський, В.** Він заклав підґрунтя відкриття віку / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — Київ, 2003. — С. 251—263.

2100. **Шендеровський, В.** Він належав до тих, хто формував світ / В. Шендеровський // Історичний календар'2003. — Київ, 2003. — С. 72—76.

2101. **Шендеровський, В.** Він належав до тих, хто формував світ : (До 150-річчя від дня народження І. Пулюя) / В. Шендеровський // Пулюй, І. Збірник праць / І. Пулюй. — Київ, 1996. — С. 14—23.

2102. **Шендеровський, В.** Він належав до тих, хто формував світ / В. Шендеровський // Вісник Національної академії наук України. — 1995. — № 1/2. — С. 56—60.

2103. **Шендеровський, В.** До 150-річчя від дня народження Івана Пулюя / В. Шендеровський, О. Рокіцький // Вісті Академії інженерних наук України. — 1995. — № 1. — С. 120—129.

2104. **Шендеровський, В.** Кому людство повинно завдячувати відкриттям Х-променів? / В. Шендеровський // Вісник фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1997. — № 12. — С. 21—27. — (Світочі науки).

2105. **Шендеровський, В.** Кому людство повинно завдячувати відкриттям Х-променів? / В. Шендеровський // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1998. — № 1. — С. 36—40. — (Світочі науки).

2106. **Шендеровський, В. А.** Культурно-освітянська діяльність Івана Пулюя і її значення для сьогодення України / В. А. Шендеровський, О. М. Рокіцький // Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю від дня народження видатного українського фізика і електротехніка Івана Пулюя : тези доп., 23—26 трав. 1995 р. — Львів, 1995. — С. 35—36.

2107. **Шендеровський, В.** Першовідкривач Х-променів / В. Шендеровський, М. Кононенко, С. Рейнберг // Юний технік України. — 2007. — № 2. — С. 2—5. — (Видатні українці).

2108. **Шендеровський, В. А.** Іван Пулюй : (до 175-річчя від дня народження) / В. А. Шендеровський // Наука та наукознавство. — Київ, 2020. — № 1. — С. 136—139.

2109. **Шендеровський, В.** Пулюй Іван / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 657—665.

2110. **Шендеровський, В.** Іван Пулюй / В. Шендеровський, О. Рокіцький // Світогляд. — Київ, 2013. — № 3 (41). — С. 62—65.

2111. **Шендеровський, В.** Іван Пулюй (1845—1918) — фізик, першовідкривач «Х»-променів, вчений, перекладач, громадський діяч / В. Шендеровський // Визначні постаті Тернопілля. — Київ, 2003. — С. 155—157.

2112. **Шендеровський, В.** Іван Пулюй — забутий геній / В. Шендеровський // Рідна школа. — 1994. — № 8. — С. 2—6. — (Видатні українці планети).

2113. **Шумський, С.** Професор Іван Пулюй — попередник Рентгена / С. Шумський // Церква і життя. — Мельбурн, 1998. — № 1/3. — С. 22—23.

2114. **Щигельська, Г. О.** Внесок Івана Пулюя у розвиток української культури / Г. О. Щигельська, Ю. А. Провальна // Іван Пулюй: життя в ім’я

науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 20—21. — (Іван Пулюй у світовому науковому вимірі: утвердження молекулярно-кінетичної теорії, дослідження катодних та х-променів).

2115. **Янович, А. В.** Наукові здобутки Івана Пулюя в галузі електротехніки і світлотехніки / А. В. Янович // Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання : тези доповіді студент. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народження Івана Пулюя (17—20 квіт. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 4.

2116. **Ярема, С.** Іван Пулюй / С. Ярема // Ювілейна книга Української гімназії в Тернополі, 1898—1998 : До сторіччя заснування. — Тернопіль ; Львів, 1998. — С. 667—668.

2117. **Ярошович, І. Г.** Іван Пулюй — одна з найвидатніших наукових постатей кін. XIX — поч. XX ст. / І. Г. Ярошович, Б. П. Чайковський, А. В. Шалько // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. Ґжицького. — Львів, 2015. — Т. 17, № 1 (4). — С. 353—360.

2118. **Alma Mater** Pragensis. Hofrat Prof. Dr. Johann Puluj, einst Rektor der k. k. Deutschen Technischen Hochschule zu Prag // Prager Nachrichten. — Prag, 1977. — October. — S. 3—6 ; November/Dezember. — S. 4—7.

2119. **Cheche, Tiberius O.** New strategy for the Puluj-type experiment / Tiberius O. Cheche // American journal of physics. — [Woodbury, N.Y.], 2018. — Vol. 86, Iss. 9. — P. 670—677.

2120. **Formann, W.** Die Göttin mit der Glühlampe über dem Haupte / W. Formann // Wochenendbeilage der oberösterreichischen Nachrichten. — 1958. — 25.01. — S. 11—12.

2121. **Formann, W.** Theologe, Patriot, Physiker / W. Formann // Linzer Volksblatt. — 1968. — 01.02. — P. [?].

2122. **Gajda, R.** Er lebte und arbeitete für die Wissenschaft, der Fortschritt und die Ukraine / R. Gajda // UBS Vereinsjournal. — 1995. — № 29 (März). — S. 112—115. — Укр. варіянт: Вісті СУФА. — 1995. — № 29. — С. 118—121.

2123. **Gajda, R.** Ivan Pooliuj: An outstanding physicist, electrician and Ukrainian patriot / R. Gajda // Physics in Ukraine : General Problems : Intern. Conf. (Kiev, 22—27 June, 1993). — Kiev, 1993. — P. 162—165.

2124. **Gajda, R.** Johann Puluj: Rätsel des universalen Talents / R. Gajda, R. Plazko. — L'wiw : Euro Welt-Verlag, 2001. — 264 S., 47 obr.

2125. **Kozyrski, W.** The 150тн Anniversary of prominent Ukrainian scientist Iwan Puluj / W. Kozyrski, V. Shenderovs'kyj // Radio Scienee Bulletin. — San Diego, 1995. — № 272 (Marcz). — P. [?].

2126. **Kraus, I.** Fyzika v kulturních dějinách Evropy. Století elektřiny / Ivo Kraus. — Vyd. 1. — Praha : České vysoké učení technické v Praze, 2008. — 261 s., [25] l. barev. obr. příl. : il., portréty, faksim. — Із змісту: Naději emigrantů je humanita (Ivan Puluj). — S. 159—170.

2127. **Kraus, I.** Ukrajina i Rakousko vzpomínají na profesora Pražské Německé Technike Ivana Puluje / I. Kraus // Technik. — 1995. — Č. 8. — S. 56.

2128. **Kraus, I.** Ukrajina vzpomíná na profesora pražské německé techniky Ivana Puljuje / I. Kraus // Pražská technika. — Praga, 2005. — Č. 2. — S. 39—40.

2129. **Pai-Dhungat, J.** Ivan Puluj — Forgotten Man of X-rays / J. Pai-Dhungat // The Journal of the Association of Physicians of India. — Bombay, 2021. — Vol. 69, Iss. 6. — P. 82—83.

2130. **Savchuk, V.** I. P. Pulyuy apparatus for determining the mechanical equivalent of heat: history and modernity / V. Savchuk // Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : (До 175-ліття від дня народження) : матеріали Міжнар. наук. конф., 28—30 верес. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 18—19. — (Іван Пулюй у світовому науковому вимірі: утвердження молекулярно-кінетичної теорії, дослідження катодних та х-променів).

2131. **Ukrainian** physicist contributes to the discovery of X-rays / I. Mayba, R. Gaida, R. A. Kyle, M. A. Shampo // Mayo Clinic Proceedings. — Rochester, 1997. — № 72 (July). — P. 658—660.

***

2132. **Іван Пулюй:** життя в ім'я науки та України : бібліогр. покажч. / Наук.-техн. б-ка Терноп. нац. техн. ун-ту ім. І. Пулюя, Терноп. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Л. Оленич ; вебліогр. список Г. Онисько. — Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2010. — 84 с. : фот. — (Родом з України ; вип. 6).

2133. **175 років** від дня народження Івана Павловича Пулюя (02.02.1845—31.01.1918) — ученого, фізика, електротехніка, винахідника, громадського діяча // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2020 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2019. — Вип. 30. — С. 85—87.

2134. **165 років** від дня народження Івана Пулюя (2.02.1845—31.01.1918) — видатного вченого-фізика, електротехніка, винахідника, громадського діяча // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2010 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2009. — Вип. 20. — С. 41—44.

2135. **160 років** від дня народження Івана Пулюя (2.02.1845—31.01.1918) — видатного вченого-фізика, електротехніка, винахідника, громадського діяча // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2005 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 2004. — Вип. 20. — С. 19—21.

2136. **Писаня** Івана Пулюя / [уклав] Микола Чайківський // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основання Товариства «Сїч» у Відні. — У Львові, 1908. — С. 262—265.

2137. **Геній** за багаторічними цензурними заборонами : (Огляд хронологічних матеріалів, які висвітлюють життя і діяльність Івана Пулюя) / Р. Августин [та ін.] // Повернення із забуття : Невідомі імена видатних фізиків і математиків, вихідців із Тернопільщини — дійсних членів НТШ / Р. Августин [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — С. 38—45.

2138. **Гордість** і слава України : До 155-річчя від дня народження Івана Пулюя // Знаменні дати : календар, 2000. — Київ, 2000. — С. 35—37.

2139. **Рожнятовська, О.** Світоч української науки : До 170-річчя від дня народження І. Пулюя (1845—1918) / О. Рожнятовська // Дати і події : Календар знаменних дат. — Київ, 2015. — № 1 : Перше півріччя. — С. 43—48.

2140. **Онисько, Г.** Електронний фонд Івана Пулюя в інституційному репозитарії ELARTU / Г. Онисько, С. Дубик // Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: історія і сучасність : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28—30 жовт. 2010 р. — Львів, 2010. — С. 43.

2141. **Цибань, В. О.** Премія імені І. П. Пулюя : заснована у 1997 р. і присуджується по Відділенню фізики і астрономії НАН України за видатні роботи в галузі прикладної фізики : [біографія вченого, лауреати премії, положення про премію] / В. О. Цибань // Нагороди Національної академії наук України. — Київ, 2013. — С. 159—161, 292—294, 475.

2142. **Пундій, П.** Пулюївські святкування в Україні і в діаспорі / П. Пундій // Праці Наукового товариства ім. Шевченка. — Львів, 1998. — Т. 2 : Матеріалознавство і механіка матеріалів, хемія, медицина, екологія, екологічні технології. — С. 409—411.

Степан Рудницький

Рудницький Степан (3 грудня 1877 р., м. Перемишль, тепер Польща — 3 листопада 1937 р., урочище Сандармох, Соловки) — географ, картограф, педагог, організатор науки, громадський діяч, редактор.

Початкову освіту здобув у Тернополі. У 1887—1890 рр. навчався у Вищій класичній гімназії в Тернополі, у 1890—1895 рр. — у II гімназії у Львові. У 1895 р. вступив до Львівського університету на філософський факультет: спочатку очно, а потім заочно студіював класичну та слов'янську філології, германістику, історію, географію. Його університетськими викладачами були: з історії — професор М. Грушевський, з географії — відомий польський фізико-географ і геоботанік А. Реман. Їхній вплив сприяв становленню Степана Рудницького як науковця. У грудні 1899 р. здобув право викладати географію та історію українською, німецькою й польською мовами й став заступником учителя в I і III гімназії у Львові, у 1900 р. — заступником учителя в Тернополі.

19 січня 1901 р. С. Рудницькому присуджено вчений ступінь доктора філософії з правом викладати географію, як головний предмет, та історію й латинську мову, як додаткові. У 1902—1903 рр. працював дійсним учителем географії та історії I гімназії в Тернополі. У 1903—1908 рр. учителював у II державній школі реальній у Львові.

Для поглиблення знань із географії та геології в 1904 р. стажувався в Інституті геології та географії Віденського університету, де слухав лекції

професорів А. Пенка та В. Уліга. Тоді ж здійснив наукову подорож до німецьких університетів, вивчав стан і перспективи розвитку географічної науки. У 1908 р. вчений габілітувався на приват-доцента філософського відділу Львівського університету, у якому до 1914 р. викладав загальну географію, розробив і з 1913 р. читав курс «Географія України». У 1914 р. С. Рудницького обрали членом Надзірної ради Національного музею у Львові.

У роки Першої світової війни вчений був військовим географом у картографічному відомстві Генерального штабу австрійської армії та працював у Віденському антропологічному інституті. Водночас тісно співпрацював із Союзом визволення України та Українською пресовою службою. У 1917 р. переїхав до Львова й продовжив викладати географію у Львівському університеті.

У 1918—1921 рр. Степан Рудницький брав участь у Визвольних змаганнях українського народу: був експертом уряду Західноукраїнської Народної Республіки й радником Президента Є. Петрушевича з економічних та геополітичних питань, підготував багато різних документів для Ліги Націй і Паризької мирної конференції. На Міжнародній конференції в Генуї (1922) виступав експертом у нафтових справах у складі делегації ЗУНР.

У 1919 р. С. Рудницького звільнили з Львівського університету й ректорат Кам'янець-Подільського державного українського університету, організованого урядом УНР у 1918 р., запросив його на посаду ординарного (звичайного) професора, проте вчений відмовився. Наприкінці 1919 р. переїхав до Відня, де в Академії експорту і світової торгівлі викладав економічну географію, працював у Інституті Сходу та Орієнту, виступав із рефератами в студентському товаристві «Січ».

Степан Рудницький був одним із фундаторів відкриття у Відні в січні 1921 р. Українського вільного університету. Його обрали професором і першим деканом філософського факультету УВУ. Після переведення в жовтні 1921 р. університету до Праги працював у ньому ординарним професором географії. Одночасно викладав географію Східної Європи в Карловому університеті, Празькому Німецькому університеті, Українській господарській академії в Подебрадах, а від 1923 р. — в Українському високому педагогічному інституті ім. М. Драгоманова. У 1924 р. професор брав активну участь у підготовці та проведенні в Празі І Міжнародного з'їзду слов'янських етнографів і географів.

У жовтні 1926 р. С. Рудницький переїхав до Харкова й став керівником кафедри географії в Геодезичному інституті, викладав там загальну географію та географію України. У 1927 р. заснував і став першим директором Українського науково-дослідного інституту географії та картографії. У 1930 р. академік очолив кафедру географії Інституту народної освіти (м. Харків). Від 1932 р. працював науковим консультантом в Укрдержкартографії.

21 березня 1933 р. вченого заарештували за звинуваченням у членстві в контрреволюційній Українській військовій організації (УВО), шкідництві,

шпигунстві. У вересні 1933 р. С. Рудницького засудили на п'ять років позбавлення волі. Покарання відбував у спецтаборах «Свірлаг» і «Білбалтлаг». Навесні 1936 р. його перевели в Соловецький табір, де 3 листопада 1937 р. розстріляли в урочищі Сандармох.

Наукова спадщина Степана Рудницького становить понад 150 праць, що охоплюють різні ділянки географічної науки: загальне землезнавство, фізичну географію, геоморфологію, антропогеографію, історичну та політичну географію, географічну термінологію та ін. Учений обґрунтував місце географії в системі наук, визначив, що об'єктом вивчення географічної науки є Земля та її поверхня, довів приналежність географії до просторових наук, вказав на існування географічних законів, розробив чітку структуру географічної науки, виокремивши дві гілки — загальну та описову географії. Але в центрі його наукових уподобань й зацікавлень була саме географія України та її окремих регіонів. Він одним із перших запровадив до наукового обігу географічний термін «Україна», заклав теоретичні, методологічні та методичні основи української географії, уперше розробив наукові основи політичної географії та геополітики України. С. Рудницький обстоював права українського народу на політичне самовизначення, зазначаючи, що визначальним у державобудівництві має бути національний принцип. Одним із центральних питань у концепції Української державності вченого була проблема національної території та етнічних меж нації.

Значне місце в дослідницькій діяльності академіка займали наукові географічні експедиції, подорожі, мандрівки та екскурсії, пов'язані переважно з геоморфологічними розвідками України. Упродовж 1902—1908 рр. він здійснював географічні дослідження басейну Дністра. У літні місяці 1923—1926 рр. учений проводив геоморфологічне та геологічне вивчення Закарпатської України. Йому вдалося зібрати величезний фактичний матеріал, дати ґрунтовну морфологічну характеристику Карпат, розробити концепцію формування їх рельєфу. Для обстеження дніпровських порогів у 1927—1928 рр. він здійснив дві експедиції в пониззя Дніпра, у 1928 р. досліджував Донецький кряж.

Значною й фундаментальною є картографічна спадщина Степана Рудницького. Учений прагнув підняти картографічну роботу в Україні до європейського рівня, створив великі настінні мапи України — політичну й фізичну, велику етнографічну мапу України, стінні карти окремих частин світу, опрацював теорію математичної картографії.

С. Рудницький-педагог мав на меті, аби географія стала всенародною наукою та сприяла вихованню українського патріотизму. Він розробив теоретичні основи розвитку географічної освіти й краєзнавства, видав низку шкільних посібників із географії. Учений заклав наукові основи української географічної термінології.

25 лютого 1901 р. Степана Рудницького обрали дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка. Він входив до створеної в 1909 р. Фізіографічної комісії, був її секретарем. У 1907—1919 рр. редагував «Збірник Математично-природописно-лікарської секції НТШ», долучився до розбудови природописного відділу Музею НТШ, у 1914 р. поповнив його фонди великою геологічною, петрографічною й палеонтологічною колекцією, зібраною під час експедицій Галичиною. У 1917 р. професори С. Рудницький та І. Раковський очолили управу Музею. Під їхнім керівництвом було розроблено план упорядкування та розміщення музейних експонатів у археологічному, етнографічному, природописному відділах, галереї образів (портретів) та церковного мистецтва.

У 1927 р. Степан Рудницький став членом Президії Природничої секції Харківського наукового товариства. 27 березня 1928 р. у складі ХНТ він створив Географічну підсекцію й згодом очолив її Президію. Учений був співзасновником і співредактором журналу «Вісник природознавства». У 1929 р. його обрали дійсним членом Всеукраїнської академії наук, очолював Комісію краєзнавства та Музей антропології та етнографії ім. Ф. Вовка.

Академік був почесним членом-кореспондентом Чеського географічного товариства, членом-кореспондентом Географічного товариства Німеччини, дійсним членом Дослідницького інституту Сходу та Близького Сходу (Forschungsinstitut fur Osten und Orient).

Усе життя й наукова діяльність ученого були підпорядковані служінню Україні, яку Степан Рудницький бачив самостійною в межах української етнічної території. Ще на початку XX ст. він довів, що Україна має всі умови стати не лише великою державою Європи, а й цілого світу, тому що українці — це давній народ із самобутньою історією, культурою, мовою, територією. Одна з найважливіших державотворчих концепцій, сформульована академіком Рудницьким, є актуальною і сьогодні: «Утворення української національної держави в етнографічних границях є одиноким способом, щоб запобігти заколотам і конфліктам у південно-східному куті Європи, так важному для світового господарства й для світової політики. Без національної української держави доживемо в найкоротшому часі до нових тяжких воєнних і революційних катастроф».

Бібліографія

2143. **Рудницький, С.** Козацко-польска війна р. 1625 : історична розвідка / написав Стефан Рудницкий // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1897. — Т. 17. — С. 1—42.

2144. **Рудницький, С.** Козацко-польска війна р. 1625 : історична розвідка / написав Стефан Рудницкий. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 17. — Львів, 1897. — 42 с.

2145. **Рудницький, С.** Нове жерело до істориї Хмельниччини [Temberski Stanisław. Roczniki, 1897] / Степан Рудницький // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1898. — Т. 23/24. — С. 1—22. — (Наукова хронїка).

2146. **Рудницький, С.** Нове жерело до істориї Хмельниччини [Temberski Stanisław. Roczniki, 1897] / Степан Рудницький. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 23/24. — Львів, 1898. — 22 с.

2147. **Рудницький, С.** Руські землї польської корони при кінцї XV в. Ворожі напади й орґанїзация пограничної оборони / написав Стефан Рудницький // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1899. — Т. 31/32. — С. 1—54. — (Реферати подані в цїлости).

2148. **Рудницький, С.** Руські землї польської корони при кінцї XV в. Ворожі напади й орґанїзация пограничної оборони / написав Стефан Рудницький. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 31/32. — Львів, 1899. — 54 с.

2149. **Рудницький, С.** Українські козаки в 1625—30 рр. : критично-історичні розвідки Стефана Рудницького // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1899. — Т. 31/32. — С. 1—76. — (Реферати подані в цїлости).

2150. **Рудницький, С.** Українські козаки в 1625—30 рр. : критично-історичні розвідки Стефана Рудницького. — Відбитка : Записки Наукового Товариства імени Шевченка, т. 31/32. — Львів, 1899. — 76 с.

2151. **Рудницький, С.** Про плями сонїчні. Ч. 1 / написав Стефан Рудницкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1900. — Т. 7, вип. 1 : Часть математично-природописна. — С. 1—27.

2152. **Рудницький, С.** Про плями сонїчні. Ч. 1 / написав Стефан Рудницкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 7, вип. 1 : Часть математично-природописна. — У Львові, 1900. — 27 с.

2153. **Рудницький, С.** Про плями сонїчні. Ч. 2 / написав Стефан Рудницкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1900. — Т. 7, вип. 2 : Часть математично-природописна. — С. 1—90.

2154. **Рудницький, С.** Про плями сонїчні. Ч. 2 / написав Стефан Рудницкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 7, вип. 2 : Часть математично-природописна. — У Львові, 1900. — 90 с.

2155. **Rudnićkij, S.** O plamach na słońcu / napisał Dr. Stefan Rudnicki // Kosmos. — We Lwowie, 1901. — Rocz. 26. — S. 327—395 : tabl. ; S. 473—537.

2156. **Rudnićkij, S.** O plamach na słońcu / napisał Dr. Stefan Rudnicki. — Lwów, 1901. — 120 s. — Nakładem Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika.

2157. **Рудницький, С.** Про звязь періодичної дїяльности сонця з температурою земскої атмосфери / написав Стефан Рудницький // Звіт дирекциї Ц.-К. Академічної ґімназиї у Львові за рік шкільний 1901/2. — Львів, 1902. — С. 3—37.

2158. **Рудницький, С.** Про звязь періодичної дїяльности сонця з температурою земскої атмосфери / написав Стефан Рудницький. — Відбитка : Звіт дирекциї Ц.-К. Академічної ґімназиї у Львові за рік шкільний 1901/2. — Львів, 1902 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 38 с.

2159. **Рудницький, С.** Фізична ґеоґрафія при кінци XIX. столїтя : (Наукова хронїка за 1898, 1899 і 1900 р.) / написав Др. Стефан Рудницкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1903. — Т. 9. — С. 1—12.

2160. **Рудницький, С.** Фізична ґеоґрафія при кінци XIX. столїтя : (Наукова хронїка за 1898, 1899 і 1900 р.) / написав Др. Стефан Рудницкий. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 9. — У Львові, 1903 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — 116 с.

2161. **Рудницький, С.** Дещо про Антарктиду / подав Др. Стефан Рудницький. — Львів, 1904. — 11 с. — (Науково-популярний додаток до журналу «Учитель» ; ч. 12).

2162. **Рудницький, С.** Ліси в господарстві природи / С. Рудницький // Учитель. — Львів, 1904. — Ч. [?]. — С. 291—293 ; ч. [?]. — С. 304—305 ; ч. [?]. — С. 320—321 ; ч. [?]. — С. 335—336 ; ч. [?]. — С. 350—353.

2163. **Рудницький, С.** Дещо з нашої популярно-природописної літератури / подав Др. Стефан Рудницький // Учитель. — Львів, 1905. — Ч. [?]. — С. 1—24. — (Додатки наукові).

2164. **Рудницький, С.** Дещо з нашої популярно-природописної літератури / подав Др. Стефан Рудницький. — Відбитка : Учитель, ч. [?]. — Львів, 1905. — 24 с. — (Науково-популярний додаток до журналу «Учитель»).

2165. **Рудницький, С.** Знадоби до морфольоґії карпатского сточища Днїстра / написав Др. Стефан Рудницкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1905. — Т. 10. — С. 1—85.

2166. **Рудницький, С.** Кілька гадок про ґеоґрафічні екскурсиї в середних школах / С. Рудницький // Звіт дирекциї приватної женської семинариї учительської з руским язиком викладовим Руского Товариства Педаґоґічного у Львові за роки шкільні 1903/4 і 1904/5. — Львів, 1905. — С. 7—17.

2167. **Рудницький, С.** Кілька гадок про ґеоґрафічні екскурсиї в середних школах / С. Рудницький. — Львів, 1905. — 17 с.

2168. **Рудницький, С.** Лїтературні новини до ґеоґрафії Украіни-Руси / Др. Стефан Рудницкий // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1905. — Т. 10. — С. 1—17.

2169. **Рудницький, С.** Лїтературні новини до ґеоґрафії Украіни-Руси / Др. Стефан Рудницкий. — У Львові, [1905]. — 17 с.

2170. **Рудницький, С.** Нинїшна ґеоґрафія / написав Др. Стефан Рудницкий. — Львів, 1905 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 33 с. — Накладом Руского Товариства Педаґоґічного.

2171. **Рудницький, С.** З істориї ріки Днїстер / подав д-р Степан Рудницький // Дїло. — Львів, 1906. — Ч. 233 (30 жовт. (12 падолиста)). — С. 1—2.

2172. **Рудницький, С.** Комунїкат дра С. Рудницького // Хронїка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. — [Львів, 1906]. — Вип. 3, ч. 27. — С. 9.

2173. **Рудницький, С.** Полученнє Сяна з Днїстром в ледовій добі : Тимчасова звістка / подав др. Степан Рудницький // Записки Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1906. — Т. 72. — С. 141. — (Miscellanea).

2174. **Рудницький, С.** В справі бразилїйської еміґрациї / Д-р Степан Рудницький // Дїло. — Львів, 1907. — Ч. 248 (16 падолиста). — С. 1 ; ч. 249 (18 падолиста). — С. 1.

2175. **Рудницький, С.** Знадоби до морфольоґії підкарпатського сточища Днїстра / написав Др. Стефан Рудницький // Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1907. — Т. 11. — С. 1—80.

2176. **Рудницький, С.** Знадоби до морфольоґії підкарпатського сточища Днїстра / написав Др. Стефан Рудницький. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 11. — У Львові, 1907. — 85 с.

2177. **Рудницький, С.** Про нашу популярно-природничу літературу / С. Рудницький // Учитель. — У Львові, 1907. — Ч. [?]. — С. [?].

2178. **Rudnyckyj, S.** Beiträge zur Morphologie des galizischen Dniestergebietes / Dr. Stefan Rudnyckyj // Geographischer Jahresbericht aus Österreich. — Wien, 1907. — Jg. 5. — S. 65—79.

2179. **Rudnićkij, S.** Odpowiedź na recenzyę Dra Romera / Stefan Rudnicki // Cosmos. — We Lwowie, 1907. — Rocz. 32. — S. 367—372. — (Polemika).

2180. **Rudnićkij, S.** Oświadczenie wobec odpowiedzi Prof. Dra E. Romera / Stefan Rudnicki // Cosmos. — We Lwowie, 1907. — Rocz. 32. — S. 219—220. — (Polemika).

2181. **Rudnićkij, S.** W sprawie historyi dołiny Dniestru / Dr. Stefan Rudnicki // Cosmos. — We Lwowie, 1907. — Rocz. 32. — S. 91—92. — (Polemika).

2182. **Rudnićkij, S.** W sprawie dyluwialnego wypiętrzenia Karpat : Odpowiedź D-rowi Romerowi / Stefan Rudnicki // Cosmos. — We Lwowie, 1907. — Rocz. 32. — S. 462—463. — (Polemika).

2183. **Рудницький, С.** Начерк ґеоґрафічної термінольоґії / написав Др. Стефан Рудницький // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — Львів, 1908. — Т. 12. — С. 1—151.

2184. **Рудницький, С.** Начерк ґеоґрафічної термінольоґії / Стефан Рудницький. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 12. — Львів, 1908. — 152 с.

2185. **Rudnyckyj, S.** Beiträge zur Morphologie des galizischen Dniestergebietes / Dr. Stefan Rudnyckyj // Geographischer Jahresbericht aus Österreich. — Wien, 1909. — Jg. 7. — S. 97—106.

2186. **Рудницький, С.** Коротка ґеоґрафія України. Ч. 1. [Фізична ґеоґрафія] / Степан Рудницький. — Львів, 1910 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — XIII, 152 с., 1 к. : іл. — Накладом Українського Педаґоґічного Товариства.

2187. **Рудницький, С.** Коротка ґеоґрафія України. З 66 мал. і картою (мапою) / Степан Рудницький. — Львів ; Київ, 1910 (Друкарня 1-ої Київської Друкарської Спілки). — 154 с. : іл. — (Популярна б-ка «ЛАН» ; № 5/7).

2188. **Рудницький, С.** Балки на Україні / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — Львів ; Станіславів, 1911. — С. 213—215.

2189. **Рудницький, С.** Дніпро / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — Львів ; Станіславів, 1911. — С. 146—156.

2190. **Рудницький, С.** Наш рідний край / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — Львів ; Станіславів, 1911. — С. 209—211.

2191. **Рудницький, С.** Справозданє з ґеоґрафічної екскурзії в Мармароські ґори в липни 1911 року / Др. Степан Рудницький // Хронїка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. — [Львів], 1911. — Ч. 48, вип. 4. — С. 22. — (Справозданя з екскурзій).

2192. **Рудницький, С.** Триполїс / С. Рудницький // Дїло. — Львів, 1911. — Ч. 234 (21 жовт.). — С. 1—2.

2193. **Українське** спортове товариство, Польща і Литва з військово-ґеоґрафічного погляду / С. Рудницький [та ін.] // Дїло. — Львів, 1911. — Ч. 212 (25 верес.). — С. 7. — (Із наших спортів).

2194. **Рудницький, С.** Чорногора / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — Львів ; Станіславів, 1911. — С. 250—252.

2195. **Рудницький, С.** В справі популярно-наукових видань Товариства «Просьвіта» / С. Рудницький // Письмо з Просьвіти. — Львів, 1912. — Річник 6, ч. 2. — С. [?].

2196. **Рудницький, С.** Де-що про Аргентину / С. Рудницький // Дїло. — Львів, 1912. — Ч. 273 (5 груд.). — С. 1—2.

2197. **Рудницький, С.** Краєвид Поділля і Покуття / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для третьої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — Львів, 1912. — С. 376—380.

2198. **Рудницький, С.** Ліси й полонини в Карпатах / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для другої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — Львів, 1912. — С. 294—301.

2199. **Рудницький, С.** Наші гори / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для третьої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — Львів, 1912. — С. 380—386.

2200. **Rudnyckyj, S.** Die landeskundliche Literatur von Galizien und der Bukowina in den Jahren 1905 bis 1909 / Stepan Rudnyckyj // Geographischer Jahresbericht aus Österreich. — Wien, 1912. — Jg. X. — S. 68—95.

2201. **Rudnićkyj, S.** Morze Bałtyckie i Morze Czarne / napisał Stefan Rudnyckyj // Geografia fizyczna ziem polskich i charakterystyka ludności : Encyklopedja Polska. — Kraków, 1912. — T. 1, dział 1/2. — S. 299—311.

2202. **Рудницький, С.** В справі зміни Статуту Наукового Товариства ім. Шевченка : З приводу статї С. Єфремова / С. Рудницький // Дїло. — Львів, 1913. — Ч. 266 (28 падолиста). — С. 1—3 ; ч. 267 (29 падолиста). — С. 1—2.

2203. **Рудницький, С.** В справі зміни Статуту Наукового Товариства ім. Шевченка : Моя відповідь д. Єфремову / С. Рудницький // Дїло. — Львів, 1913. — Ч. 277 (12 груд.). — С. 2—3.

2204. **Рудницький, С.** Знадоби до морфольоґії подільського сточища Днїстра / написав Др. Стефан Рудницький // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1913. — Т. 16. — С. 1—308.

2205. **Рудницький, С.** Причинки до ґеоґрафічної термінольоґії. I / написав Др. Стефан Рудницький // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1913. — Т. 15, вип. 2. — С. 1—16.

2206. **Рудницький, С.** Про популярно-наукові видавництва / С. Рудницький. — Львів : Просвіта, 1913. — 12 с.

2207. **Rudnyckyj, S.** Die landeskundliche Literatur von Galizien und der Bukowina in den Jahren 1905 bis 1909 / Stepan Rudnyckyj. — Wien, 1913. — 38 S.

2208. **Рудницький, С.** Балки на Україні / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — 2-ге змін. вид. — Львів, 1914. — С. [?].

2209. **Рудницький, С.** Дніпро / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — 2-ге змін. вид. — Львів, 1914. — С. [?].

2210. **Рудницький, С.** З географічної шкільної практики / Степан Рудницький // Наша Школа. — Львів ; Чернівці, 1914. — Кн. 2/3. — С. 128—132.

2211. **Рудницький, С.** Коротка ґеоґрафія України. Ч. 2. Антропоґеоґрафія України. (З 48 малюнками) / Степан Рудницький. — Львів, 1914 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 221 с. : іл. — Накладом Українського Педаґоґічного Товариства.

2212. **Рудницький, С.** Ліси й полонини в Карпатах / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для другої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — 2-ге вид. — Львів, 1914. — С. [?].

2213. **Рудницький, С.** Наш рідний край / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Руска читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — 2-ге змін. вид. — Львів, 1914. — С. [?].

2214. **Рудницький, С.** Україна, Польща і Литва з військово-ґеоґрафічного погляду / Др. Стефан Рудницький // Діло. — Львів, 1914. — Ч. 175 (7 серп.). — С. 5 ; ч. 177 (10 серп.). — С. 1—2 ; ч. 178 (11 серп.). — С. 1—2 ; ч. 180 (13 серп.). — С. 2—3.

2215. **Rudnyckyj, S.** Der östliche Kriegsschauplatz. I. Allgemeine und kriegsgeographische Betrachtungen / St. Rudnyckyj // Österreichische Monatsschrift für den Orient. — Wien, 1914. — Bd. 40, № 11/12. — S. 297—312, 2 taf.

2216. **Rudnyckyj, S.** Phisisch geographische Betrachtungen über die östliche Front / St. Rudnyckyj. — Wien, 1914. — 32 S.

2217. **Rudnizkyj, S.** L'Ucraina e gli Ucraini : (Con una carta etnografica dell'Ucraina) / Dr. Stepano Rudnizkyj ; trad. G. Brasioli. — Roma : Dalla Lega Nazionale Ucraina : Della Lega per la Liberatione dell'Ucraina Grottaferrata, 1914 (Tipografia Italo-Orientale «S. Nilo»). — 32 p., 1 c. — Вкладка: Sguardo alla Carta etnografica dell'Ucraina / [S. Rudnizkyj]. — 1 : 7 500 000. — 1 с. : [одноколірна] ; 21×39,5 см.

2218. **Rudnyckyj, I.** Ukraina és az Ukrajnaiak. Ukraina Néprajzi átnézeti térkepével / Dr. István Rudnickyj ; ford. ném. Jacob Wittmer Hartmann. — Budapest : Fritz. A. Betüivel, 1914. — 42 s., 1 térk. — (Magyarország oroszföldi

barátai). — [Ukraina Néprajzi átnézeti térkepével] / [I. Rudnickyj]. — 1 : 7 500 000. — S. 8—9.

2219. **Rudnyckyj, S.** Ukraina und die Ukrainer : Mit einer ethnographischen Übersichtskarte der Ukraina / Dr. Stefan Rudnyćkyj. — Wien : Verlag des Allgemeinen Ukrainischen Nationalrates, 1914 (Druck der Mechitharisten-Buchdruckerei). — 32 S., Karte. — Вкладка: Ethnographische Übersichtskarte der Ukraina / [S. Rudnyćkyj]. — 1 : 7 500 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt, [1914]. — 1 K. : [двоколірна, текст] ; 20×34 см.

2220. **Рудницький, С.** Війна вчить… / С. Рудницький // Дїло. — Відень, 1915. — Ч. 209 (1) (9 сїчня). — С. 3, 4.

2221. **Рудницький, С.** Коротка історія України. На переломі / С. Рудницький // Календар Спілки Визволення України на 1916 рік. — Відень, 1915. — С. [?].

2222. **Рудницький, С.** Сьвітова війна в числах / Др. Ст. Рудницький // Віденський ілюстрований калєндар тов. «Просьвіта» на звичайний рік 1915. — Відень, 1915. — Річник 38. — С. 82—86.

2223. **Рудницький, С.** Чому ми хочемо самостійної України? / Ш. Левенко. — Відень, 1915. — 48 с. — (Полїтична бібліотека / під ред. М. Залїзняка). — Накладом видавництва.

2224. **Rudnyckyj, S.** Beiträge zur Landes- und Volkskunde der Ukraine. Bd. 1, 2 / Stefan Rudnyckyj. — Berlin, 1915. — 32 S.

2225. **Rudnyckyj, S.** Das größte Sümpfgebiet Europas / Stefan Rudnyckyj // Kronenzeitung. — Wien, 1915. — 17 Sept. — S. [?].

2226. **Rudnyckyj, S.** Etwas über die Bevölkerung Russland / Stefan Rudnyćkyj // [Hamburger] Fremdenblatt. — Hamburg, 1915. — 9 Jan. — S. [?].

2227. **Rudnyckyj, S.** Der östliche Kriegsschauplatz. II. Antropogeographische Betrachtungen / St. Rudnyckyj // Österreichische Monatsschrift für den Orient. — Wien, 1915. — Bd. 41, № 1/2. — S. [?].

2228. **Rudnyckyj, S.** Der östliche Kriegsschauplatz. Mit Anhang: E. Hanslik «Die Nationen des östlichen Kriegsschauplatzes» / Stefan Rudnyckyj. — Wien : Verlagt bei Eugen Diederichs, 1915 (Cristoph Reisser's Sönne). — 129 S. : 1 K. — (Osten und Orient ; h. 1).

2229. **Rudnyckyj, S.** Polesje / S. Rudnyckyj // Die Zeit. — Wien, 1915. — 13 Aug. — S. [?].

2230. **Rudnyckyj, S.** Ruschen Polen / S. Rudnyckyj // Die Zeit. — Wien, 1915. — 13 Juli. — S. [?].

2231. **Rudnyckyj, S.** Die Schwarz-Meer Frage / Stefan Rudnyckyj // Die Welten des europäischen Geistes. — Wien, 1915. — Bd. [3/8]. — S. [?].

2232. **Rudnitskyj, S.** The Ukraine and the Ukrainians. With three explanatory maps / Stefan Rudnitsky ; Translated from the German Jakob Wittmen Hartmann. — Jerssy City, N. J. : The Ukrainian National Council, 1915. — 36, IV p. : ill., maps. — Вкладки: Racial & National Boundaries in Central

Europe. — 1 m. ; European Russia. — 1 m. ; Das Wohngebiet der Ukrainer in Europa = The Ukrainian Territory in Europe. — 1 : 20 000 000. — 1 m.

2233. **Rudnyckyj, S.** Die Ukraine und der Krieg : Denkschrift des Bundes zur Befreiung der Ukraine / [S. Rudnyckyj]. — München : Lehmann, 1915. — 24 S.

2234. **Rudnyckyj, S.** Ukraina und die Ukrainer : Mit einer ethnographischen Übersichtskarte der Ukraina / Dr. Stefan Rudnyckyj. — 2-te Aufl. — Berlin : Verlag Carl Kroll, 1915 (Krolls Buchdruckerei). — 48 S., 1 K. — Вкладка: Ethnographische Übersichtskarte der Ukraina / [S. Rudnyckyj]. — 1 : 7 500 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt. — 1 K. : [двоколірна, текст] ; 20×34 см.

2235. **Rudnyckyj, S.** Die Verbreitung der Ukrainer : (Mit einer Karte) / Priv. Doz. Stephan Rudnyćkyj // Kartographische und Schulgeographische Zeitschrift. — Wien, 1915. — Jg. 4, h. 10. — S. 161—165. — Вкладка: Karte der Verbreitung der Ukrainer. — 1 : 7 500 000. — S. 162/1.

2236. **Рудницький, С.** Волинь / С. Рудницький // Дїло. — Львів, 1916. — Ч. 38 (9 лют.). — С. 1 ; ч. 39 (10 лют.). — С. 1 ; ч. 40 (11 лют.). — С. 1, 2.

2237. **Рудницький, С.** Очерк географіи Украины / С. Рудницкий // Украинский народ в его прошлом и настоящем. — Петроград, 1916. — Т. 2. — С. 361—380.

2238. **Рудницький, С.** Україна / С. Рудницький // Пам'яткова книга Союза визволення України на 1917 рік. — Відень, 1916. — С. 87—94.

2239. **Рудницький, С.** Україна з погляду полїтичної геоґрафії / С. Рудницький // Дїло. — Львів, 1916. — Ч. 129 (24 мая). — С. 1 ; ч. 130 (25 мая). — С. 1 ; ч. 131 (26 мая). — С. 1 ; ч. 132 (27 мая). — С. 1 ; ч. 133 (28 мая). — С. 1 ; ч. 138 (3 черв.). — С. 1 ; ч. 139 (4 черв.). — С. 1 ; ч. 141 (7 черв.). — С. 1 ; ч. 144 (10 черв.). — С. 1 ; ч. 146 (14 черв.). — С. 1 ; ч. 148 (16 черв.). — С. 1 ; ч. 149 (17 черв.). — С. 1 ; ч. 150 (18 черв.). — С. 1 ; ч. 151 (20 черв.). — С. 1 ; ч. 152 (21 черв.). — С. 1 ; ч. 153 (22 черв.). — С. 1 ; ч. 154 (23 черв.). — С. 1, 2.

2240. **Рудницький, С.** Чому ми хочемо самостійної України / Ш. Левенко. — [Відень], 1916. — 48 с. — (Полїтична Бібліотека / під ред. Миколи Залїзняка). — Накладом видавництва [«Полїтична Бібліотека»].

2241. **Rudnyckyj, S.** Bessarabien / S. Rudnyckyj // Ukrainisches Korrespondenzblatt. — Wien, 1916. — Bd. 19—20.

2242. **Rudnyckyj, S.** Einige Bemerkungen über die landeskundliche Literatur Russlands / Stepan Rudnyckyj // Mitteilungen der Kais. Köning. Geographischen Gesellschaft in Wien. — Wien, 1916. — Bd. 59, h. 10. — S. 615—632.

2243. **Rudnyckyj, S.** Einige Bemerkungen über die landeskundliche Literatur Russlands / Stepan Rudnyckyj. — Separatabdruck : Mitteilungen der Kais. Köning. Geographischen Gesellschaft in Wien, Bd. 59, h. 10. — Wien, 1916. — [18] S.

2244. **Rudnyckyj, S.** Das Holmland / Stefan Rudnyckyj. — Wien, 1916. — 12 S.

2245. **Rudnyckyj, S.** Podlachen / Stefan Rudnyckyj. — Wien, 1916. — 12 S.

2246. **Rudnyckyj, S.** Ukraina. Land und Volk : Eine gemeinfassliche Landeskunde : Autorisierte Übersetzung aus dem Ukrainischen / Stephan Rudnyćkyj. — Wien : Verlag des Bundes zur Befreiung der Ukraina, 1916 (Druck von Adolf Holzhausen in Wien). — VIII, 456 S., 6 K., 40 Taf. — Вкладки: Physische Übersichtskarte der Ukraina und der angrenzenden Länder. — 1 : 5 000 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt. — 1 K. : [багатоколірна] ; Geologische Übersichtskarte der Ukraina. — 1 : 10 000 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt. — 1 K. : [багатоколірна] ; Tektonisch-morphologische Übersichtskarte der Ukraina. — 1 : 10 000 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt. — 1 K. : [багатоколірна] ; Klimatische Übersichtskarte der Ukraina. — 1 : 10 000 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt. — 1 K. : [багатоколірна] ; Pflanzengeographische Übersichtskarte der Ukraina. — 1 : 10 000 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt. — 1 K. : [багатоколірна] ; Ethnographische Übersichtskarte von Osteuropa. — 1 : 10 000 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt. — 1 K. : [багатоколірна] ; 37×41 см.

2247. **Rudnyckyj, S.** Ukraina. Land und Volk = Україна. Край і нарід : 40 Bilder aus dem Gleichnamigen Werke / Dr. St. Rudnyćkyj ; Titelbild Olena Kultschyzka. — Wien, 1916. — [42] S., 40 Bilder. — Verlag des Bundes zur Befreiung der Ukraina.

2248. **Rudnyckyj, S.** Die Ukraine vom politisch-geographischen Standpunkt / S. Rudnyckyj // Ukrainisches Korrespondenzblatt. — Wien, 1916. — Bd. 23—32/33.

2249. **Rudnyckyj, S.** Wolhynien / Stefan Rudnyckyj. — Wien, 1916. — 12 S.

2250. **Rudnyckyj, S.** Zur Landes- und Volkskunde der Ukrainer / Privatdozent Stefan Rudnyckyj // Österuropäische Zukunft. — München, 1916. — № 21. — S. 328—332 ; № 22. — S. 347—350.

2251. **Rudnyckyj, S.** Zur politischen Geographie der Ukraine / Stepan Rudnyckyj. — Wien : Ukrainischen Korrespondenzblatter, 1916. — 47 S.

2252. **Рудницький, С.** Війна та наука / Ст. Рудницький // Крівавого Року : Віденський ілюстрований альманах на 1917 рік. — У Віднї, 1917. — С. 42—45.

2253. **Рудницький, С.** Огляд і історія Української території / Ст. Рудницький // Товариш Імігранта : Калєндар Руського Народного Союза на переступний рік 1918. — Screnton, Pa, 1917. — Річник 7. — С. [?].

2254. **Рудницький, С.** Україна / Степан Рудницький // Памяткова книга Союза визволення України і Калєндарь на 1917 рік. — Відень, 1917. — С. 87—94 : карта, мал.

2255. **Рудницький, С.** Україна — наш рідний край : (З 39 ілюстрациями в текстї) / написав Степан Рудницький. — Львів, 1917 (Друкарня Ставропиґійського Інститута під управою Ю. Сидорака). — 140, 4 с. : іл.,

карта укр. земель. — (Шкільна серія ; ч. 21). — Накладом Загальної Української Культурної Ради. — Вкладка: Оглядова карта українських земель / [С. Рудницький]. — 1 : 7 500 000. — Відень : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта. — 1 к. : двоколірна ; 20×35 см.

2256. **Рудницький, С.** Чому ми хочемо самостійної України / Ш. Левенко. — 2-ге вид., розширене. — Київ ; Стокгольм ; Львів, 1917 (Стокгольм : Друкарня «Поступ»). — 159, VIII с. — (Полїтична Бібліотека / під ред. Миколи Залїзняка). — Накладом Видавництва «Полїтична Бібліотека».

2257. **Рудницький, С.** Якої нам треба самостійної України? / Ш. Левенко. — Київ ; Львів, 1917. — 49 с. — (Полїтична Бібліотека / під ред. Миколи Залїзняка). — Накладом Видавництва «Полїтична Бібліотека».

2258. **Рудницький, С.** Якої нам треба самостійної України? / Ш. Левенко. — 2-ге вид., розширене. — Київ ; Львів, 1917 (Stockholm : Tryckeriet Progress). — 16 с. — (Полїтична Бібліотека / під ред. Миколи Залїзняка). — Накладом Видавництва «Полїтична Бібліотека».

2259. **Rudnyckyj, S.** Russische Duma und ihre Parteien / Stefan Rudnyckyj // Berichte des Forschungsinstitut für den Osten und Orient. — Wien, 1917. — Bd. 1 : 1916/17. — S. [?].

2260. **Rudnyckyj, S.** Das Schwarze Meer / Stepan Rudnyckyj // Berichte des Forschungsinstitut für den Osten und Orient. — Wien, 1917. — Bd. 1 : 1916/17. — S. [?].

2261. **Rudnyckyj, S.** Zur Landes- und Volkskunde der Ukrainer / Privatdozent Stefan Rudnyckyj // Österuropäische Zukunft. — München, 1917. — № 1. — S. 1—5.

2262. **Rudnyckyj, S.** Zur Völkerverteilung in West-Rußland / Dr. Stefan Rudnyćkyj // Österreichische Monatsschrift für den Orient. — Wien, 1917. — Jg. 43 (Juni). — S. 182—188. — (Mittelungen).

2263. **Рудницький, С.** Балки на Україні / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Українська читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — 3-є вид. — Київ ; Львів ; Відень, 1918. — С. [?].

2264. **Рудницький, С.** Дніпро / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Українська читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — 3-є вид. — Київ ; Львів ; Відень, 1918. — С. [?].

2265. **Рудницький, С.** До справи границь між Україною і Московщиною / С. Рудницький // Дїло. — Львів, 1918. — Ч. 153 (10 лип.). — С. 1.

2266. **Рудницький, С.** Наш рідний край / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Українська читанка для першої кляси середних шкіл / А. Крушельницький. — 3-є вид. — Київ ; Львів ; Відень, 1918. — С. [?].

2267. **Рудницький, С.** Улян Недзьвєдський / С. Рудницький // Дїло. — Львів, 1918. — Ч. 13 (19 сїчня). — С. 2.

2268. **Рудницький, С.** Які межі покласти Україні? / С. Рудницький // Діло. — Львів, 1918. — Ч. 49 (3 марта). — С. 1 ; ч. 51 (6 марта). — С. 1, 2 ; ч. 53 (8 марта). — С. 1, 2.

2269. **Rudnyckyj, S.** Die Länder Osteuropas / Privatdozent Dr. Stephan Rudnyckyj // Kartographische und Schulgeographische Zeitschrift. — Wien, 1918. — Jg. VII, h. 5. — S. 33—41.

2270. **Rudnitskyj, S.** Ukraine. The Land and its People : An introduction to its Geography / Ph. D. Stephan Rudnitsky. — New York : Rand Mc Nally & Co., 1918. — 368 s., 6 m. — Вставки: General Physical Chart of Ukraine. — 1 : 5 000 000. — 1 m. : [багатоколірна] ; General Ethnographic Map of Eastern Europe. — 1 : 10 000 000. — 1 m. : [багатоколірна] ; Geological Map of Ukraine. — 1 : 10 000 000. — 1 m. : [багатоколірна] ; General Climatic Map of Ukraine. — 1 : 10 000 000. — 1 m. : [багатоколірна] ; Map of the Flora of Ukraine. — 1 : 10 000 000. — 1 m. : [багатоколірна] ; Structural-Morphological Map of Ukraine. — 1 : 10 000 000. — 1 m. : [багатоколірна].

2271. **Рудницький, С.** Балки на Україні / Степан Рудницький // Сніп : читанка. — Кам'янець-Подільський, 1919. — С. [?].

2272. **Рудницький, С.** Дніпро / Степан Рудницький // Сніп : читанка. — Кам'янець-Подільський, 1919. — С. [?].

2273. **Рудницький, С.** Карпати / Степан Рудницький // Сніп : читанка. — Кам'янець-Подільський, 1919. — С. 80—81.

2274. **Рудницький, С.** Краєвид Поділля і Покуття / Степан Рудницький // Садківський, Ф. Читанка для вищих початкових і середніх шкіл : для 3-го і 4-го класів / Ф. Садківський. — Кам'янець-Подільський, 1919. — С. [?].

2275. **Рудницький, С.** Наш рідний край / Степан Рудницький // Сніп : читанка. — Кам'янець-Подільський, 1919. — С. [?].

2276. **Рудницький, С.** Наші гори / Степан Рудницький // Садківський, Ф. Читанка для вищих початкових і середніх шкіл : для 3-го і 4-го класів / Ф. Садківський. — Кам'янець-Подільський, 1919. — С. [?].

2277. **Рудницький, С.** Початкова ґеоґрафія : Для народних шкіл. З багатьома малюнками і картою / Степан Рудницький. — Київ ; Львів ; Відень : Видав. Т-во «Вернигора», 1919. — 191, [1] с. : іл., карта. — (Шкільна секція ; число 21). — Вкладка: Оглядова карта українських земель / [С. Рудницький]. — 1 : 7 500 000. — У Відни : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта, [1919]. — 1 к. : [двоколірна] ; 21×35,5 см.

2278. **Рудницький, С.** Проблєми ґеоґрафії України. (І. випуск) / написав Др. Стефан Рудницький // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 1—85.

2279. **Рудницький, С.** Проблєми ґеоґрафії України. (І. випуск) / написав Др. Стефан Рудницький. — [Львів], 1919. — 85 с.

2280. **Рудницький, С.** Українська земля : (Її межі і скількість населеня) / С. Р. // Ілюстрований калєндар Товариства «Просьвіта» з літературним збірником на переступний рік 1919. — У Львові, 1919. — Річник 42. — С. [?].

2281. **Рудницький, С.** Українська земля : (Її межі і скількість населеня) / С. Р. // Серед бурі : літ. зб. — У Львові, 1919. — С. 174—184.

2282. **Rudnyckyj, S.** Die Podolische Platte in Galizien / Stephan Rudnyćkyj // Festband Albrecht Penck zur Vollendung des sechzigsten Lebensjahrs gewidmet von seinen Schülern und der Verlagsbuchhandlung. — Stuttgart, 1919. — S. [?].

2283. **Rudnicki, S.** L'Ukraine : un aperçu sur son territoire, son peuple, ses conditions culturelles, ethnographiques, politiques et économiques / [S. Rudnicki]. — Berne : Imprimerie R. Suter et Cie, 1919. — 206 p., 1 carte.

2284. **Рудницький, С.** Бесарабія / Степан Рудницький // Воля. — Відень, 1920. — Т. 2, ч. 3. — С. 121—124.

2285. **Рудницький, С.** Відповідь на лист д. С. Шелухіна / Степан Рудницький // Воля. — Відень, 1920. — Т. 2, ч. 1. — С. 17—20.

2286. **Рудницький, С.** До основ українського націоналізму / Степан Рудницький // Воля. — Відень, 1920. — Т. 2, ч. 5. — С. 206—208 ; ч. 6. — С. 238—241 ; ч. 7/8. — С. 95—298 ; ч. 9. — С. 354—359 ; ч. 10. — С. 395—400 ; Т. 3, ч. 2. — С. 59—63 ; ч. 4. — С. 123—126 ; ч. 5. — С. 205—210 ; ч. 9. — С. 340—343 ; Т. 4, ч. 7/8. — С. 339—342 ; ч. 12. — С. 590—594 ; 1921. — Т. 1, ч. 2. — С. 80—86 ; ч. 3. — С. 106—112.

2287. **Рудницький, С.** Дотеперішні територіальні втрати України / Степан Рудницький // Воля. — Відень, 1920. — Т. 2, ч. 6. — С. 261—262.

2288. **Рудницький, С.** Чому це так? / Степан Рудницький // Воля. — Відень, 1920. — Т. 2, ч. 2. — С. 54—62.

2289. **Rudnyckyj, S.** Ostgalizien als unabhängiger neutraler Freistaat. — Wien, 1920. — 12 S. — Без підпису.

2290. **Rudnyckyj, S.** Ostgalizien, ein selbständiger Freistaat / Herausgegeben vom Ostgalizischen Nationalrat. — Wien, 1920. — 54 S. — Без підпису.

2291. **Rudnyckyj, S.** Das ostgalizische Problem / Stefan Rudnyckyj. — Wien, 1920. — 16 S. — Є карта Східної Галичини.

2292. **Рудницький, С.** Балтійські республики й Польща та гал. справа // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 34 (27 серп.). — С. [?]. — Без підпису.

2293. **Рудницький, С.** В шістьдесяті роковини смерти Кобзаря : Святочна промова на вечірці, улаштованій у Відні дня 11-го марта 1921 року / С. Р. // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. [?] (19 марта). — С. [?].

2294. **Рудницький, С.** Галичина й нові держави Европи / С. Р. — Львів ; Відень, 1921 (Відень : Друкарня «Адрія»). — 30 с. — (Видання «Українського Прапору»). — Зміст: Чехія і справа галицької державности. — С. 3—11 ; Югославія і справа галицької державности. —

С. 11—18 ; Румунія і справа галицької державности. — С. 18—24 ; Балтійські республики і справа галицької державности. — С. 24—30.

2295. **Рудницький, С.** Галичина й Соборна Україна / С. Р. // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 32 (13 серп.). — С. 220—223.

2296. **Рудницький, С.** Галичина й Соборна Україна / С. Р. — Львів ; Відень, 1921 (Друкарня «Адрія»). — 10, 4 с. — (Видання «Українського Прапору»).

2297. **Рудницький, С.** Географічне становище Галичини та її політична доля / С. Рудницький // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 43 (1 листоп.). — С. [?].

2298. **Рудницький, С.** Економічні основи галицької державности // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 36 (10 верес.). — С. [?] ; ч. 37 (17 верес.). — С. [?] ; ч. 38 (24 верес.). — С. [?]. — Без підпису.

2299. **Рудницький, С.** Економічні основи галицької державности / С. Р. — Львів ; Відень, 1921 (Відень : Друкарня «Адрія»). — 25 с. — (Видання «Українського Прапору»).

2300. **Рудницький, С.** Значіннє Галичини для европейської лучби // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 40 (8 жовт.). — С. [?]. — Без підпису.

2301. **Рудницький, С.** Кінцеве слово на тему : Галичина та Соборна Україна / С. Р. // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 39 (1 жовт.). — С. 5—6.

2302. **Рудницький, С.** Нафта Східної Галичини // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 48 (3 груд.). — С. [?] ; ч. 49 (10 груд.). — С. [?] ; ч. 50 (17 груд.). — С. [?] ; ч. 51 (24 груд.). — С. [?] ; ч. 52 (31 груд.). — С. [?]. — Без підпису.

2303. **Франко, П.** Огляд Території України : (Після нових обчислень проф. С. Рудницького) / П. Франко, С. Рудницький. — Відень, 1921. — 34 с. — (Пластовий книгозбір ; ч. 3). — Накладом Товариства «Франко Син і Спілка».

2304. **Рудницький, С.** Польсько-чеське зближеннє і галицька справа // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 31. — С. [?]. — Без підпису.

2305. **Рудницький, С.** Румунія й справа галицької державности // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 30 (30 лип.). — С. [?]. — Без підпису.

2306. **Рудницький, С.** Статистичний огляд України // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 30 (30 лип.). — С. [?]. — Без підпису.

2307. **Рудницький, С.** Україна — наш рідний край : коротка ґеоґрафія / написав Степан Рудницький. — 2-ге вид. — Львів, 1921. — 128 с. : фот., карта. — (Учітеся, брати мої ; ч. 4). — Накладом фонду «Учітеся, брати мої». — Зміст: Любім і пізнаваймо наш рідний край!. — С. 3—9 ; Де лежить Україна, які її межі й сусіди?. — С. 10—20 ; Про гори, низи, ріки й моря України. — С. 21—35 ; Про підсоння України, її ростинний і звіринний

світ. — С. 36—47 ; Про наш український народ. — С. 48—77 ; Як живеться тепер нашому народови?. — С. 78—99 ; Про землі, міста й села України. — С. 100—128. — Вкладка: Оглядова карта українських земель / зладив Степан Рудницький. — 1 : 7 500 000. — У Відні : Картоґр. заклад Г. Фрейстаґа і Берндта. — 1 к. : двоколірна ; 20×35,5 см.

2308. **Рудницький, С.** Югославія й справа галицької державности // Український Прапор. — Відень, 1921. — Ч. 33 (20 серп.). — С. [?]. — Без підпису.

2309. **Rudnyckyj, S.** Landet / d:r, prof. Stephan Rudnyckyj // Ukrainarna / redigerad: M. Ehrenpreis, A. Jensen. — Stockholm, 1921. — S. 32—43.

2310. **Rudnyckyj, S.** Det Ukrainska folket / Stephan Rudnyckyj // Ukrainarna / redigerad: M. Ehrenpreis, A. Jensen. — Stockholm, 1921. — S. 44—53.

2311. **Рудницький, С.** Балки на Україні / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Шоста читанка для шостого року науки в Єдиній школі ; для другої кляси старшої основної школи ; для другої кляси середніх шкіл / А. Крушельницький. — 5-те вид. — Київ ; Відень ; Львів, 1922. — С. 357—358.

2312. **Рудницький, С.** Господарські відносини Галичини // Нехай живе Незалежна Галицька Держава! : зб. ст. — Відень, 1922. — С. 55—60. — Без підпису.

2313. **Рудницький, С.** Господарські відносини Сх. Галичини / С. Р.? // Український Прапор. — Відень, 1922. — Ч. 4 (28 січ.). — С. [?].

2314. **Рудницький, С.** Дніпро / Степан Рудницький // Крушельницький, А. П’ята читанка для п’ятого року науки в Єдиній школі ; для першої кляси старшої основної школи ; для першої кляси середніх шкіл / А. Крушельницький. — 5-те вид. — Київ ; Відень ; Львів, 1922. — С. [?].

2315. **Рудницький, С.** Краєвид Поділля і Покуття / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Сьома читанка для сьомого року науки в Єдиній школі ; для другої кляси старшої основної школи ; для другої кляси середніх шкіл / А. Крушельницький. — Київ ; Відень ; Львів, 1922. — С. [?].

2316. **Рудницький, С.** Ліси й полонини в Карпатах / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Шоста читанка для шостого року науки в Єдиній школі ; для другої кляси старшої основної школи ; для другої кляси середніх шкіл / А. Крушельницький. — 5-те вид. — Київ ; Відень ; Львів, 1922. — С. 358—361.

2317. **Рудницький, С.** Нафта Східної Галичини / С. Р. — Відень, 1922 (Друкарня «Адрія»). — 42 с. : табл. — Накладом «Українського Прапора».

2318. **Рудницький, С.** Національна статистика в Східній Галичині // Нехай живе Незалежна Галицька Держава! : зб. ст. — Відень, 1922. — С. 52—55. — Без підпису.

2319. **Рудницький, С.** Наші гори / Степан Рудницький // Крушельницький, А. Сьома читанка для сьомого року науки в Єдиній

школі ; для другої кляси старшої основної школи ; для другої кляси середніх шкіл / А. Крушельницький. — Київ ; Відень ; Львів, 1922. — С. [?].

2320. **Рудницький, С.** Огляд території України : Писля нових обчислень проф. С. Рудницького // Віденський альманах Української мистецької накладні. — Відень, 1922. — Рік 2. — С. 83—110.

2321. **Рудницький, С.** Політико-ґеоґрафічне й економіко-ґеоґрафічне значіннє Східної Галичини для розвязання проблємів Східної Европи // Український Прапор. — Відень, 1922. — Ч. 2 (14 січ.). — С. [?]. — Без підпису.

2322. **Рудницький, С.** Політико-ґеоґрафічне й економіко-ґеоґрафічне значіннє Східної Галичини для розвязання проблємів Східної Европи // Нехай живе Незалежна Галицька Держава! : зб. ст. — Відень, 1922. — С. 27—37. — Без підпису.

2323. **Рудницький, С.** Політико-ґеоґрафічні анальоґії між Галичиною і Швайцарією // Український Прапор. — Відень, 1922. — Ч. 2 (14 січ.). — С. [?]. — Без підпису.

2324. **Рудницький, С.** Політико-ґеоґрафічні анальоґії між Галичиною і Швайцарією // Нехай живе Незалежна Галицька Держава! : зб. ст. — Відень, 1922. — С. 38—42. — Без підпису.

2325. **Рудницький, С.** Про давні й нові столиці України / С. Р. // Український Прапор. — Відень, 1922. — Ч. 1 (7 січ.). — С. [?].

2326. **Рудницький, С.** Рідний край / Степан Рудницький // Крушельницький, А. П'ята читанка для п'ятого року науки в Єдиній школі ; для першої кляси старшої основної школи ; для першої кляси середніх шкіл / А. Крушельницький. — 5-те вид. — Київ ; Відень ; Львів, 1922. — С. [?].

2327. **Рудницький, С.** Східно-европейська проблєма : Відповідь п. Таке Йонеску // Нехай живе Незалежна Галицька Держава! : зб. ст. — Відень, 1922. — С. 42—52. — Без підпису.

2328. **Рудницький, С.** Територія й населення України / С. Рудницький // Віденський альманах. — Відень, 1922. — С. [?].

2329. **Рудницький, С.** До основ українського націоналізму / Проф. Др. Степан Рудницький. — 2-ге вид. — Відень ; Прага : Український скиталець, 1923 (Відень : Адрія). — 163 с.

2330. **Рудницький, С.** Огляд національної території України / Др. Степан Рудницький. — Берлін : Українське Слово, 1923 (Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas). — 14, 1 с. — (Бібліотека «Українського Слова» ; ч. 38).

2331. **Рудницький, С.** Основи землезнання України. [Ч. 1] / Степан Рудницький. — Прага, 1923. — IV, 199 с. — (Видавництво Українського Університету в Празі).

2332. **Рудницький, С.** Основи землезнання України. Ч. 2. Антропоґеоґрафія України / Степан Рудницький. — Прага, 1923. — [326] с. (С. 200—526). — (Видавництво Українського Університету в Празі).

2333. **Рудницький, С.** Українська справа зі становища політичної ґеоґрафії / Д-р Степан Рудницький. — Берлін : Українське Слово, 1923 (Börsenbuchdruckerei Denter & Nicolas). — 282, 6 с. — (Бібліотека «Українського Слова» ; ч. 40).

2334. **Rudnický, Š.** Něco o zemětřeseni / Štěpán Rudnický // Tribuna. — Praha, 1923. — 26 září. — S. 1—2.

2335. **Rudnický, S.** 50 let ukrajinskè Ševcěnkovy společnosci / Štěpán Rudnický // Tribuna. — Praha, 1923. — 21 list. — S. 3.

2336. **Рудницький, С.** Волинь / С. Рудницький // Географічні етюди : читанка з початкової географії. — Київ, 1924. — С. 139—140.

2337. **Рудницький, С.** Декілька заміток до справи районізації України / Др. Степан Рудницький // Літературно-Науковий Вістник. — Львів, 1924. — Т. 85, кн. 12. — С. 227—239.

2338. **Рудницький, С.** Дніпро / С. Рудницький // Географічні етюди : читанка з початкової географії. — Київ, 1924. — С. 41—42.

2339. **Рудницький, С.** Донецький кряж / С. Рудницький // Географічні етюди : читанка з початкової географії. — Київ, 1924. — С. 8—9.

2340. **Рудницький, С.** Карпатські гори й долини / С. Рудницький // Географічні етюди : читанка з початкової географії. — Київ, 1924. — С. 9—12.

2341. **Рудницький, С.** Лівобережна низина / С. Рудницький // Географічні етюди : читанка з початкової географії. — Київ, 1924. — С. 3—4.

2342. **Рудницький, С.** Основи землезнання України. Кн. 1. Фізична ґеоґрафія України / Степан Рудницький. — Львів, 1924 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 138, 1 с. — Накладом Українського Педаґоґічного Товариства.

2343. **Український** університет / Ів. Горбачевський, Степан Смаль-Стоцький, Ол. Колесса, К. Студинський, Ст. Дністрянський, Ст. Рудницький // Діло. — Львів, 1924. — Ч. 200 (10 верес.). — С. 3—4. — Зміст: Причинки останніх днів ; Протокол ; Проект закону ; Відповідь на Варшавський протокол.

2344. **Рудницький, С.** Чорне море / С. Рудницький // Географічні етюди : читанка з початкової географії. — Київ, 1924. — С. 83—85.

2345. **Rudnyckyj, S.** Die heitige Räte der Ukraine / St. Rudnyckyj // Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde. — Berlin, 1924. — Bd. 59. — S. 32—39.

2346. **Rudnický, S.** Několik poznámek k novému administrativnimu roděleni Ukrajiny / Štěpán Rudnický // Sbornik Československé Společnosti zeměpisné. — Praha, 1924. — Roč. 30, seš. 7/8. — S. 260—268.

2347. **Rudnický, S.** Zpráva o vědecké exkursi do Podkarpati v červenci a srpnu roku 1923 / Štěpán Rudnický // Sborník Československé Společnosti zeměpisné. — Praha, 1924. — Roč. 30, seš. 7/8. — S. 286—288.

2348. **Рудницький, С.** Балки на Україні / С. Рудницький // Стешенко, О. Колоски життя : читанка для 2-гої групи трудшкіл / О. Стешенко. — Київ, 1925. — С. [?].

2349. **Рудницький, С.** Дніпро / С. Рудницький // Стешенко, О. Колоски життя : читанка для 2-гої групи трудшкіл / О. Стешенко. — Київ, 1925. — С. [?].

2350. **Рудницький, С.** Історія землезнання. Ч. 1. (Старі віки) / Проф. д-р Степан Рудницький. — Київ ; Прага, 1925 (Друкарня «Політика» у Празі). — 126, 5 с. — (Наукова бібліотека «Дзвону» ; ч. 1).

2351. **Рудницький, С.** Наш рідний край / С. Рудницький // Стешенко, О. Колоски життя : читанка для 2-гої групи трудшкіл / О. Стешенко. — Київ, 1925. — С. [?].

2352. **Рудницький, С.** Основи морфольоґії й ґеольоґії Підкарпатської Руси й Закарпаття в загалѣ. Ч. 1 / С. Рудницький // Науковый зборник Товариства «Просвѣта» в Ужгородѣ. — Ужгород, 1925. — Рôчник 4. — С. 17—116. — Вкладка: Оглядова ороґрафічна мапа Закарпаття / [С. Рудницький]. — 1 : 1 132 000.

2353. **Рудницький, С.** Основи морфольоґії й ґеольоґії Підкарпатської Руси й Закарпаття взагалі. Ч. 1 / С. Рудницький. — Ужгород, 1925. — 100 с. : карти.

2354. **Рудницький, С.** Про становище історичної географії в системі сучасного землезнавства / Степан Рудницький. — [Ляйпціґ], 1925. — С. 345—356.

2355. **Rudnický, S.** Stručna předběžná zpráva o geologických a morfologických výzkumech na Podkarpatské Rusi v červenci 1924 / podává prof. Dr. Štěpán Rudnický // Vestnik : Statniho geologického ústavu Česko-Slovenské Republiky. — Praha, 1925. — Roč. 1, č. 2. — S. 45—50.

2356. **Rudnický, S.** Морфольоґічні країни Східньої Европи / St. Rudnický // Sborník zeměpisných prací věnovaných prof. Václavu Švamberovi. — Praha, 1926. — S. 90—99. — Вставка: Схематична тектонічно-морфольоґічна карта Східньої Европи / після Карпинського, Архангельського, Бубнова і и. та на основі власних студій склав С. Рудницький. — 1 : 9 000 000.

2357. **Рудницький, С.** Основи землезнання України. Кн. 2. Антропоґеоґрафія України / проф. Др. Степан Рудницький. — Ужгород, 1926 (Друкарня ОО Василіян). — 203 с. — Накладом автора.

2358. **Rudnický, S.** Природни области України / St. Rudnický // Sborník I. sjezdu Slovanských geografů a etnografů v Praze 1924 (Sekce VI). — Praha, 1926. — S. 398—401.

2359. **Rudnický, S.** Проблєми ґеології і морфольоґії Підкарпатської Руси (Закарпаття) / St. Rudnický // Sborník I. sjezdu Slovanských geografů a etnografů v Praze, 1924 (Sekce IIa). — Praha, 1926. — S. 133—135.

2360. **Rudnický, S.** Morfologické oblasti Východní Evropy / Stepan Rudnićkyj // Sborník Československé Společnosti zeměpisné. — V Praze, 1926. — Sv. 32, seš. 3/4. — S. 81—89.

2361. **Рудницький, С.** Брикнер Едвард (Brückner) / С. Р. // Вісник Природознавства. — Харків, 1927. — № 2. — С. 121. — (Personalia).

2362. **Рудницький, С.** В справі впорядкування пам'ятника Шевченкові / С. Рудницький // Культура і побут : додаток до газ. «Вісті ВУЦВК». — Харків, 1927. — № 39. — С. [?].

2363. **Рудницький, С.** Географічна експедиція на Дніпро / С. Р. // Вісник Природознавства. — Харків, 1927. — № 2. — С. 115. — (Наукова хроніка).

2364. **Рудницький, С.** Географічна експедиція на Дніпро / Степан Рудницький // Бюлетень Харківського Наукового Товариства. — Харків, 1927. — № 2. — С. [?].

2365. **Рудницький, С.** Досягнення ґеоґрафії України в десятьріччя Жовтневої революції / Проф. Степан Рудницький // Вісник Природознавства. — Харків, 1927. — № 5/6. — С. 273—277.

2366. **Рудницький, С.** Експедиція на Ельборус / [С. Рудницький] // Вісник Природознавства. — Харків, 1927. — № 1. — С. 55—56. — (Наукова хроніка).

2367. **Рудницький, С.** Завдання географічної науки на українських землях / Степан Рудницький // Бюлетень Харківського Наукового Товариства. — Харків, 1927. — № 1. — С. [?].

2368. **Рудницький, С.** Завдання географічної науки на українських землях / Степан Рудницький // Червоний шлях. — Харків, 1927. — № 3 (48). — С. 102—112.

2369. **Рудницький, С.** Завдання Українського Ґеоґрафічного Інституту та його видавництв / С. Рудницький // Записки Українського науково-дослідного інституту географії та картографії. — Харків, 1927 (1928). — Річник 1, вип. 1 : 1927/1928. — С. 3—33.

2370. **Рудницький, С.** Землезнання як самостійна природнича наука / проф. Степан Рудницький // Вісник Природознавства. — Харків, 1927. — № 1. — С. 12—23.

2371. **Рудницький, С.** Оборона краю і навчання географії / С. Рудницький // Культура і побут : додаток до газ. «Вісті ВУЦВК». — Харків, 1927. — № 32. — С. 1.

2372. **Рудницький, С.** Основи морфольоґії й ґеольоґії Підкарпатської Руси й Закарпаття в загалѣ. Ч. 2 / С. Рудницький // Науковый зборник Товариства «Просвѣта» в Ужгородѣ. — Ужгород, 1927. — Рôчник 5. — С. 63—124.

2373. **Рудницький, С.** Основи морфольогії й ґеольогії Підкарпатської Руси й Закарпаття взагалі. Ч. 2 / С. Рудницький. — Ужгород, 1927. — 64 с.

2374. **Рудницький, С.** Перспективи Українського Географічного Інституту / С. Рудницький // Культура і побут : додаток до газ. «Вісті ВУЦВК». — Харків, 1927. — № 34. — С. 2—3.

2375. **Рудницький, С.** Повені в Карпатах / С. Рудницький // Культура і побут : додаток до газ. «Вісті ВУЦВК». — Харків, 1927. — № 38. — С. 7—8.

2376. **Рудницький, С.** Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання / С. Рудницький // Записки Історично-Філологічного Відділу ВУАН. — Харків, 1927. — Кн. 13/14. — С. 345—356.

2377. **Рудницький, С.** Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання / С. Рудницький. — Відбитка: Записки Історично-Філологічного Відділу ВУАН, кн. 13/14. — Київ, 1927. — [13] с.

2378. **Рудницький, С.** Вигаслі вулькани Українського Закарпаття / Проф. Степан Рудницький // Вісник Природознавства. — Харків, 1928. — № 1. — С. 7—18 ; № 2. — С. 76—92 : мал.

2379. **Рудницький, С.** Географічне положення Західної України / Степан Рудницький // Комуніст. — Харків, 1928. — № 62. — С. 7.

2380. **Рудницький, С.** Досягнення географії України в десятьріччя Жовтневої революції / С. Рудницький. — Харків, 1928. — [?] с. — (Дрібні наукові розвідки й матеріали ; № 2).

2381. **Рудницький, С.** З Українського Географічного Інституту / С. Рудницький // Культура і побут : додаток до газ. «Вісті ВУЦВК». — Харків, 1928. — № 4. — С. [?].

2382. **Рудницький, С.** Завдання Українського Ґеографічного Інституту й його видавництв / С. Рудницький // Записки Українського науково-дослідного Інституту географії та картографії. — Харків, 1928. — Вип. 1. — С. 3—33.

2383. **Рудницький, С.** Радянська туристика : Одна з підйом краєзнавства / Проф. С. Рудницький // Краєзнавство. — Харків, 1928. — № 2/3. — С. 8—13.

2384. **Рудницький, С.** Сучасний Китай й українське життя на Далекому Сході / С. Р. // Діло. — Львів, 1928. — Ч. 213 (23 верес.). — С. 5. — (З відчитової салі).

2385. **Рудницький, С.** Біда в Коломиї / С. Рудницький // Західня Україна. — Харків, 1930. — Зб. 6. — С. 36—37.

2386. **Рудницький, С.** Декілька слів у справі географічної топономастики і транскрипції чужомовних географічних назов на українських мапах / Акад. С. Рудницький // Вісник Інституту Української Наукової Мови. — Київ, 1930. — Вип. 2. — С. 28—33.

2387. **Рудницький, С.** Дещо про Україну (Після д-ра С. Рудницького) // Господарсько-кооперативний часопис. — Львів, 1930. — Рік 10, ч. 39 (28 верес.) ; ч. 41 (12 жовт.) ; ч. 43 (26 жовт.) ; ч. 44 (2 листоп.) ; ч. 45 (9 листоп.) ; ч. 46 (16 листоп.) ; ч. 48 (30 листоп.) ; ч. 49 (7 груд.) ; ч. 50 (14 груд.) ; ч. 51 (14 груд.) ; ч. 52 (28 груд.).

2388. **Рудницький, С.** Дніпро / Степан Рудницький // Калєндар Українського Народного Союзу на рік звичайний 1930. — Джерзі Ситі, [1930]. — С. 65—70 : іл.

2389. **Рудницький, С.** Наукова екскурсія Українського н.-д. Інституту географії і картографії на Донецький кряж 19—26 червня 1928 р. / Степан Рудницький // Записки Українського науково-дослідного Інституту географії та картографії. — Харків, 1930. — Вип. 2. — С. 235—239.

2390. **Рудницький, С.** Плова : Кілька сторінок з затраченого дневника : [Мандрівка по Верховині] / С. Рудницький // Західня Україна. — Харків, 1930. — Зб. 6. — С. 32—36.

2391. **Рудницький, С.** Повідь на Підкарпатті : За львівськими газетами / С. Рудницький // Західня Україна. — Харків, 1930. — Зб. 10. — С. 37.

2392. **Рудницький, С.** Проблеми нинішньої західньої гряниці Східньої Европи / С. Рудницький // Західня Україна. — Харків ; Київ, 1930. — Зб. 2. — С. 218—257.

2393. **Рудницький, С.** Проти погромів на Західній Україні / С. Рудницький // Західня Україна. — Харків, 1930. — Зб. 10. — С. 23—26.

2394. **Рудницький, С.** Пам’яті академіка П. А. Тутковського / С. Рудницький // Вісник Природознавства. — Харків, 1931. — № 1/2. — С. [?]. — (Personalia).

2395. **Rudnyckyj, S.** Beiträge zur Morphologie des Dnieprgebietes in der Ukraina / St. Rudnyckyj // Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin. — Berlin, 1931. — Bd. 5/6. — S. 161—175.

2396. **Рудницький, С.** Тераси й долинові ступені порожистої ділянки Дніпра / С. Рудницький // Журнал геолого-географічного циклу. — Київ, 1932. — № 1/2. — С. 117—119.

2397. **Рудницький, С.** Трагедія Лемківщини / С. Р. — Львів, 1933. — [?] с.

2398. **Рудницький, С.** До основ українського націоналізму / С. Рудницький // Час (Ceasul). — Cernăuţi, 1934. — № [?] ([?]). — С. [?].

2399. **Рудницький, С.** Політична географія України / Степан Рудницький. — 2-ге вид. / передм. Льва Биковського. — Одеса, 1943. — 105, [4] с. : табл.

2400. **Рудницький, С.** Українська справа зі становища політичної геоґрафії / Д-р Степан Рудницький ; з передм. Л. Биковського. — 2-ге вид. — Одеса ; Варшава, 1943. — [?] с.

2401. **Рудницький, С.** Початкова географія України / Степан Рудницький. — 3-є вид., поправл. і пошир. / доп., ред. й оформ. Б. Романенчука. — Філядельфія : Київ, 1958. — 216 с. : іл.

2402. **Рудницький, С.** Початкова географія України / Степан Рудницький. — 4-те поправл. й допов. вид. / ред., допов. й оформ. Б. Романенчука. — Філядельфія : Київ, 1961. — 190 с. : іл.

2403. **Рудницький, С.** Українська справа зі становища політичної географії / Степан Рудницький. — Ню Йорк : Говерля, 1962. — 288 с.

2404. **Рудницький, С.** Початкова географія України / Степан Рудницький ; ред., допов. і оформ. Б. Романенчука. — 4-те вид., поправл., допов. — Нью Йорк ; Філадельфія : Видання Шкільної Ради, 1970. — 128 с. : іл.

2405. **Рудницький, С.** Початкова географія України / Степан Рудницький ; Шкільна Рада, Український Конґресовий Комітет Америки. — Нью Йорк ; Філядельфія : Видання Шкільної Ради, 1985. — 128 с. : рис., іл., карти.

2406. **Рудницький, С.** Завдання Українського географічного інституту й його видавництв / С. Рудницький // Шаблій, О. Академік Степан Рудницький — фундатор української географії / О. Шаблій. — Львів ; Мюнхен, 1993. — С. 193—218.

2407. **Рудницький, С.** Нинішня географія / Степан Рудницький // Шаблій, О. Академік Степан Рудницький — фундатор української географії / О. Шаблій. — Львів ; Мюнхен, 1993. — С. 166—192.

2408. **Рудницький, С.** Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання / Степан Рудницький // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 104—120.

2409. **Рудницький, С.** Чому ми хочемо самостійної України / Степан Рудницький ; упоряд. та авт. передм. О. І. Шаблій. — Львів : Світ, 1994. — 412, [2] с. : портр. — Зміст: Чому ми хочемо самостійної України. — С. 35—92 ; Українська справа зі становища політичної географії. — С. 93—208 ; Огляд національної території України. — С. 209—270 ; До основ українського націоналізму. — С. 271—348 ; Історична традиція й політичні змагання українського народу. — С. 350—362 ; Про давні й нові столиці України. — С. 362—368 ; Географічне становище Галичини і її політична доля. — С. 368—370 ; Географічне положення Західної України. — С. 371—373 ; Політико-географічне й економічно-географічне значіння Східної Галичини для розв’язання проблємів Сх. Европи. — С. 373—378 ; Галичина та Соборна Україна. — С. 379—384 ; Економічні основи галицької державности. — С. 384—394 ; Польсько-чеське зближення і галицька справа. — С. 394—398 ; Балтійські республіки й Польща та гал[ицька] справа. — С. 398—401 ; Румунія й справа галицької державности. — С. 402—405 ; Югославія й справа галицької державности. — С. 405—408 ; Політико-географічні аналогії між Галичиною і Швайцарією. — С. 409—411.

2410. **Рудницький, С.** Україна — наш рідний край : Про гори, низи, ріки й моря України. Про підсоння України, її ростинний і звіриний світ / Стефан Рудницький // Освітянин. — Тернопіль, 1996. — № 1. — С. 19—20.

2411. **Рудницький, С.** Україна — наш рідний край : Про наш український народ / Стефан Рудницький // Освітянин. — Тернопіль, 1996. — № 5/6/7. — С. 33—34.

2412. **Рудницький, С.** Україна — наш рідний край : Про підсоння України, її ростинний і звіриний світ / Стефан Рудницький // Освітянин. — Тернопіль, 1996. — № 2/3. — С. 36—37.

2413. **Рудницький, С.** Рідна мова і збереження та розвиток національної культури / Степан Рудницький // Народна творчість та етнографія. — 1997. — № 5/6. — С. 68—75.

2414. **Рудницький, С.** Політична географія України / Степан Рудницький ; [упоряд. і авт. передм. Павло Штойко]. — Львів, 1998. — 279 с., 1 к. — Зміст: Україна — наш рідний край. — С. 22—130 ; Українська справа зі становища політичної географії. — С. 131—255. — Вкладки: Оглядова карта українських земель / [С. Рудницький]. — 1 : 7 500 000. — Wien : Картогр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта, [1917]. — 1 к. : двоколірна ; 21×35,5 см.

2415. **Рудницький, С.** Декілька заміток до справи районізації України / С. Рудницький // Історія української географії. — Тернопіль, 2000. — Вип. 2. — С. 43—49.

2416. **Рудницький, С.** Історичний розвиток та структура географічної науки / Степан Рудницький // Історія української географії. — Тернопіль, 2000. — Вип. 1. — С. 31—46.

2417. **Рудницький, С.** Звернення С. Рудницького до Укрголовнауки щодо створення Українського географічного інституту // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 236—243.

2418. **Рудницький, С.** Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання / Степан Рудницький // Історія української географії. — Тернопіль, 2003. — Вип. 8. — С. 45—51.

2419. **Рудницький, С.** Академік Степан Рудницький / за ред. О. Шаблія ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Геогр. коміс. Наук. т-ва ім. Шевченка, Львів. від. Укр. геогр. т-ва. — Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. — 407 с., [16] с. фотоіл. — (Постаті українського землезнання). — Із змісту: Нинішня географія. — С. 59—106 ; Завдання Українського географічного інституту й його видавництв. — С. 107—151 ; Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання. — С. 152—168 ; Проблеми ґеоґрафії України. — С. 169—256 ; Декілька заміток до справи районізації України. — С. 257—271 ; Націоналізм та українська територія. — С. 272—280 ; Українська справа зі становища політичної

географії. — С. 281—347 ; Історична традиція й політичні змагання українського народу. — С. 347—353 ; Економічні основи галицької державности. — С. 354—365 ; Галичина та соборна Україна. — С. 366—372 ; Про давні і нові столиці України. — С. 372—379.

2420. **Рудницький, С.** Завдання Українського географічного інституту й його видавництв / С. Рудницький // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. — С. 118—150.

2421. **Рудницький, С.** Нинішна географія / Степан Рудницький // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. — С. 72—105.

2422. **Рудницький, С.** Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання / Степан Рудницький // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. — С. 106—117.

2423. **Рудницький, С.** Проблеми географії України / С. Рудницький // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 56—87.

2424. **Рудницький, С.** Історія. Геополітика. Географія (1877—1937). У 5 кн. Кн. 1. Історія. Теорія. Методологія. Термінологія / С. Рудницький ; упоряд., авт. передм., комент. О. Ковалевська ; пер. з нім., чеськ., рос. І. Андрущенко. — Київ : Темпора, 2017. — 736 с. — Зміст: Руські землі польської корони при кінці XV в. Ворожі напади й орґанїзация пограничної оборони. — С. 119—170 ; Козацько-польска війна в 1625 р. : історична розвідка. — С. 175—218 ; Українські козаки в 1625—30 рр. : критично-історичні розвідки. — С. 225—314 ; Нове жерело до історії Хмельниччини. — С. 317—338 ; Про давні й нові столиці України. — С. 351—358 ; Начерк ґеоґрафічної термінольоґії. — С. 363—526 ; Декілька слів у справі географічної топономастики і транскрипції чужомовних географічних назов на українських мапах. — С. 541—549 ; Землезнання як самостійна природнича наука. — С. 551—568 ; Про становище історичної географії в системі сучасного землезнання. — С. 569—584 ; Завдання географічної науки на українських землях. — С. 587—601 ; Завдання Українського Ґеографічного Інституту та його видавництв. — С. 607—650 ; Перспективи Українського Географічного Інституту. — С. 653—656 ; Досягнення ґеоґрафії України в десятьріччя Жовтневої революції. — С. 657—663 ; Радянська туристика. — С. 675—681. — Вкладка: [Рудницький, С.]. Україна у своїх етноґрафічних межах : [карта] = Die Ukraina in ihren ethnographischen Grenzen / [С. Рудницький] // Україна = Die Ukraina / в числах зладив Г. Гасенко ; по найновійшим офіціяльним українським, російським, французьким і иншим джерелам, як теж по працях Е. Реклю, Бонмаріяж-а, Сеньобос-а, Грушевського, Рудницького, Волкова, Пенка, Фреха, Шефера й ин. — 2-ге вид. / при співучасти

С. Рудницького. — Відень : Христофа Райсера Сини ; Київ : Po switu, [1919?, 1920?]. — 1 к. : багатоколірна + текст парал. укр. і нім. мовами, табл., діагр., ілюстр.

2425. **Рудницький, С.** Історія. Геополітика. Географія (1877—1937). У 5 кн. Кн. 2. Геополітика / С. Рудницький ; упоряд., авт. передм., комент. О. Ковалевська ; пер. з нім., чеськ., рос. І. Андрущенко. — Київ : Темпора, 2017. — 624 с. — Зміст: Україна, Польща і Литва з військово-ґеоґрафічного погляду. — С. 9—26 ; Східна арена воєнних дій (Східне войовище). — С. 29—100 ; Чому це так?. — С. 103—113 ; Дотеперішні територіальні втрати України. — С. 115—117 ; Відповідь на лист д. С. Шелухіна. — С. 119—125 ; Географічне становище Галичини та її політична доля. — С. 127—131 ; Галичина й нові держави Европи. — С. 131—150 ; Економічні основи галицької державности. — С. 151—168 ; Політико-ґеоґрафічні анальоґії між Галичиною і Швайцарією. — С. 171—173 ; Політико-ґеоґрафічне й економічно-ґеоґрафічне значіння Східної Галичини для розв'язання проблємів Сх[ідної] Европи. — С. 175—181 ; Нафта Східної Галичини. — С. 183—207 ; Галичина й Соборна Україна. — С. 209—214 ; Чому ми хочемо самостійної України. — С. 217—279 ; Огляд національної території України. — С. 287—357 : табл. ; Українська справа зі становища політичної ґеоґрафії. — С. 359—485 ; До основ українського націоналізму. — С. 487—571 ; Оборона краю і навчання ґеоґрафії. — С. 575—578.

2426. **Рудницький, С.** Історія. Геополітика. Географія (1877—1937). У 5 кн. Кн. 3. Географія. Початки досліджень / С. Рудницький ; упоряд., авт. передм., комент. О. Ковалевська ; пер. з нім., чеськ., рос. І. Андрущенко. — Київ : Темпора, 2018. — 824 с. — Зміст: Про плями сонічні. Ч. 1. — С. 9—36 ; Про плями сонічні. Ч. 2. — С. 37—130 ; Дещо про Антарктиду. — С. 139—152 ; Нинішна ґеоґрафія. — С. 153—199 ; Дещо з нашої популярно-природописної літератури. — С. 201—233 ; Літературні новини до ґеоґрафії України-Руси. — С. 245—262 ; Коротка ґеоґрафія України. Ч. 1. Фізична ґеоґрафія. — С. 267—351 ; Коротка ґеоґрафія України. Ч. 2. Антропоґеоґрафія України. — С. 353—519 ; Україна й Українці. — С. 525—548 ; Начерк ґеоґрафії України. — С. 553—575 ; Початкова ґеоґрафія для народних шкіл. — С. 577—682 ; Проблєми ґеоґрафії України. — С. 683—765. — Вкладки: Оглядова карта українських земель / [С. Рудницький]. — 1 : 7 500 000. — Wien : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта, [1917]. — 1 к. : [двоколірна] ; 21×35,5 см ; Ethnographische Übersichtskarte der Ukraina / [S. Rudnyćkyj]. — 1 : 7 500 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt, [1914]. — 1 к. : текст : [двоколірна] ; 20×34 см.

2427. **Рудницький, С.** Історія. Геополітика. Географія (1877—1937). У 5 кн. Кн. 4. Основи землезнання / С. Рудницький ; упоряд., авт. передм., комент. О. Ковалевська ; пер. з нім., чеськ., рос. І. Андрущенко. — Київ : Темпора,

2018. — 796 с. — Зміст: Україна. Земля і народ. — С. 9—221 ; Історія землезнання. — С. 225—315 ; Основи землезнання України. Кн. 1. Фізична географія України. — С. 319—475 ; Основи землезнання України. Кн. 2. Антропоґеоґрафія України. — С. 479—728.

2428. **Рудницький, С.** Історія. Геополітика. Географія (1877—1937). У 5 кн. Кн. 5. Геологія і геоморфологія / С. Рудницький ; упоряд., авт. передм., комент. О. Ковалевська ; пер. з нім., чеськ., рос. І. Андрущенко. — Київ : Темпора, 2018. — 516 с. — Зміст: Знадоби до морфольоґії карпатського сточища Дністра. — С. 9—97 ; Знадоби до морфольоґії підкарпатського сточища Дністра. — С. 105—187 ; Звіт про наукову експедицію в Підкарпаття в липні і серпні 1923 року. — С. 191—194 ; Основи морфольоґії й ґеольоґії Підкарпатської Руси й Закарпаття взагалі. Ч. 1. — С. 197—291 ; Основи морфольоґії й ґеольоґії Підкарпатської Руси й Закарпаття взагалі. Ч. 2. — С. 293—354 ; Проблєми ґеольоґії і морфольоґії Підкарпатської Руси (Закарпаття). — С. 355—359 ; Декілька заміток до справи районізації України. — С. 363—377 ; Кілька зауважень до нового адміністративного поділу України. — С. 379—407 ; Природні області України : (Зміст). — С. 409—414 ; Повені в Карпатах. — С. 415—419 ; Вигаслі вулкани Українського Закарпаття. — С. 421—457 ; Наукова екскурсія Українського н.-д. інституту географії і картографії на Донецький кряж 19—26 червня 1928 р. — С. 461—465 ; Тераси й долинові ступені порожистої ділянки Дніпра. — С. 467—470. — Вкладка: Стінна фізична карта УСРР та сусідніх земель / уклад. С. Рудницький. — 1 : 1 500 000. — Харків : Рад. школа, [1929] (Москва : Картографическая фабрика «Геокартпром»). — 1 к. : багатоколірна ; 60×78 см + 5 додаткових карт. — (Сер. стінних карт Українського науково-дослідного інституту географії та картографії). — Додаткові карти: Тектонічно-морфологічна карта УСРР. — 1 : 500 000. — 1 к. : багатоколірна ; Геологічна карта УСРР. — 1 : 7 500 000. — 1 к. : багатоколірна ; Карта ґрунтів УСРР. — 1 : 7500 000. — 1 к. : багатоколірна ; Кліматична карта УСРР. — 1 : 7 500 000. — 1 к. : багатоколірна ; Рослинно-географічна карта УСРР. — 1 : 7 500 000. — 1 к. : багатоколірна.

\- - -

2429. **[Rudnickij, S.].** Mapa planiglobów / [S. Rudnyckyj]. — 1 : 30 000 000. — Wien, 1906. — 1 k.

2430. **Рудницький, С.** Стінна мапа півкуль Западної і Східної : для руских шкіл / приладив др. С. Рудницький ; літ. друк Ед. Гельцля. — [1 : 30 000 000]. — Відень, [1907]. — 1 к. : багатоколірна ; 75×130 см. — Наклад Ед. Гельцля.

2431. **[Rudnyckyj, S.].** Ethnographische Übersichtskarte der Ukraina / [S. Rudnyckyj]. — 1 : 7 500 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt, [1914, 1915]. — 1 K. : [двоколірна, текст] ; 20×34 см.

2432. **[Rudnyckyj, S.].** Ethnographische Übersichtskarte des ukrainischen Nationalterritoriums / [S. Rudnyckyj]. — 1 : 7 500 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt, [1915]. — 1 K. : [багатоколірна, табл., текст] ; 24,5×40 см.

2433. **[Rudnyckyj, S.].** Das Wohngebiet der Ukrainer in Europa : [Karte] / [S. Rudnickyj]. — 1 : 20 000 000 // La Revue Ukrainienne. — Lausanne, 1915. — № 1. — Вкладка: 1 с. : двоколірна ; 12,9×17,7 см.

2434. **[Rudnickyj, S.].** Das Wohngebiet der Ukrainer in Europa : [Karte] / [S. Rudnickyj]. — 1 : 8 000 000 // The Ukraine. — Lausanne, 1915. — № 1. — Вкладка: 1 m. : двоколірна ; 12,9×17,7 см.

2435. **[Rudnyckyj, S.].** Das Wohngebiet der Ukrainer in Europa : [Karte] / [S. Rudnyckyj]. — 1 : 8 000 000 // Ukrainische Rundschau. — Wien, 1915. — № 2. — Вкладка: 1 K. : двоколірна ; 12,9×17,7 см.

2436. **[Rudnyckyj, S.].** Ethnographische Übersichtskarte von Osteuropa / [S. Rudnyckyj]. — 1 : 10 000 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt, [1916]. — 1 K. : [багатоколірна] ; 36,5×41 см.

2437. **[Рудницький, С.].** Оглядова карта українських земель / [С. Рудницький]. — 1 : 7 500 000. — У Відни : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта, [1917]. — 1 к. : двоколірна ; 21×35,5 см.

2438. **Рудницький, С.** Стінна физична карта України / зладив Степан Рудницький. — 1 : 1 000 000. — У Львові, 1918 (У Відні : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. : багатоколірна ; 150×215 см + 5 побічних карт. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка. — Побічні карти: Карта клімату України. — 1 : 5 000 000. — У Відні : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта. — 1 к. : багатоколірна ; Карта природних областей України. — 1 : 5 000 000. — У Відні : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта. — 1 к. : багатоколірна ; Геологічна карта України. — 1 : 5 000 000. — У Відні : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта. — 1 к. : багатоколірна ; Народописна карта України. — 1 : 5 000 000. — У Відні : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта. — 1 к. : багатоколірна ; 28,5×43,5 см.

2439. **[Rudnicki, S.].** Carte de l'Ukraine / [S. Rudnickyj]. — 1 : 5 000 000. — Berne : Institut Géograph. de Kummerly & Frey, [1918]. — 1 p. : [багатоколірна] ; 37,5×49,5 см.

2440. **[Rudnyckyj, S.].** Skizze der Hauptländer von Osteuropa / [S. Rudnyckyj] // Kartographische und Schulgeographische Zeitschrift. — Wien, 1918. — Jg. VII, h. 2. — Вкладка: 1 K.

2441. **Rudnyckyj, S.** Die Staatenbildung in dem bisherigen russischen Gebiete / Völkergrenzen nach St. Rudnyckyj und Andere. — 1 : 10 000 000. — Wien : Kartogr. Anstalt G. Freytag & Berndt, [1918]. — 1 K. : [багатоколірна, текст] ; 45×37 см, [в обкл.] 24×15 см.

2442. **[Rudnickyj, S.].** Territoires de la Pologne : Sous la domination et loccupation Austro-Allemande / [S. Rudnickyj]. — 1 : 7 500 000. — Lausanne :

Edition de l'Agence Polonaise á Lausanne, [1918]. — 1 c. [na pocztówce] : [двоколірна] ; 16×13 cm.

2443. **[Rudnickyj, S.].** Territories of Poland : under the domination and occupation of Austro-Germany / drawn by St. Rudnicki (engineer). — 1 : 7 500 000. — Lausanne : Edited by the Polish Central Agency, 1918. — 1 mapa na pocztówce : dwubarwna ; 16×13 cm.

2444. **[Rudnyckyj, S.].** Die ukrainische Volksrepublik in ihren voraussichtlichen Grenzen : [Karte] / [S. Rudnyckyj]. — 1 : 8 000 000 // Die Ukraine. Land u. Volk : [карта-інфографіка]. — Berlin, 1918 (Simon Schropp'scho Landkarten-Handlung). — 1 K. — Карта-інфографіка містить текст, діаграми, інші карти.

2445. **[Рудницький, С.].** Оглядова карта Українських земель / [С. Рудницький]. — 1 : 7 500 000. — У Київві : Видавн. Т-во «Вернигора», [1919] (У Відни : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. : двоколірна ; 19,5×35 см.

2446. **[Rudnickyj, S.].** Carte de l'Ukraine / [S. Rudnickyj]. — 1 : 5 000 000. — Berne : Institut Géograph. de Kummerly & Frey, [1918?] // Kordouba, M. Le territoire et la population de l'Ukraine : contribution géographique et statistique / Myron Kordouba. — Berne : Imprimerie R. Suter & Cie, 1919. — 111 p., karta. — Вкладка: 1 с. : [багатоколірна] ; 37,5×49,5 см .

2447. **[Рудницький, С.].** Україна у своїх етнографічних межах : [карта] = Die Ukraina in ihren ethnographischen Grenzen / [С. Рудницький] // Україна = Die Ukraina : [карта-інфографіка] / в числах зладив Г. Гасенко ; по найновійшим офіціяльним українським, російським, французьким і иншим джерелам, як теж по працях Е. Реклю, Бонмаріяж-а, Сеньобос-а, Грушевського, Рудницького, Волкова, Пенка, Фреха, Шефера й ин. — 2-ге вид. / при співучасти С. Рудницького. — Відень : Христофа Райсера Сини ; Київ : Po switu, [1920]. — 1 к. — Карта-інфографіка містить текст, діаграми, інші карти.

2448. **[Рудницький, С.].** Шкільна (стінна) мапа Австралії та Океанії / [С. Рудницький]. — 1 : 10 000 000. — Київ : Видавн. Т-во «Вернигора», 1920 (Відень : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. ; 115×75 см (снт). — Коштом і накладом Видавн. Т-ва «Вернигора».

2449. **[Рудницький, С.].** Шкільна (стінна) мапа Азії / [С. Рудницький]. — 1 : 10 000 000. — Київ : Видавн. Т-во «Вернигора», 1920 (Відень : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. (2 арк.) ; 145×114 см (снт). — Коштом і накладом Видавн. Т-ва «Вернигора».

2450. **[Рудницький, С.].** Шкільна (стінна) мапа Африки / [С. Рудницький]. — 1 : 10 000 000. — Київ : Видавн. Т-во «Вернигора», 1920 (Відень : Картоґр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. ; 145×114 см (снт). — Коштом і накладом Видавн. Т-ва «Вернигора».

2451. **[Рудницький, С.].** Шкільна (стінна) мапа Европи / [С. Рудницький]. — 1 : 5 000 000. — Київ : Видавн. Т-во «Вернигора», 1920 (Відень : Картогр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. (2 арк.) ; 145×114 см (снт). — Коштом і накладом Видавн. Т-ва «Вернигора».

2452. **[Рудницький, С.].** Шкільна (стінна) мапа Південної та Середньої Америки / [С. Рудницький]. — 1 : 10 000 000. — Київ : Видавн. Т-во «Вернигора», 1920 (Відень : Картогр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. ; 145×114 см (снт). — Коштом і накладом Видавн. Т-ва «Вернигора».

2453. **[Рудницький, С.].** Шкільна (стінна) мапа Західної півкулі / [С. Рудницький]. — 1 : 30 000 000. — Київ : Видавн. Т-во «Вернигора», 1920 (Відень : Картогр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. ; 145×125 см (снт). — Коштом і накладом Видавн. Т-ва «Вернигора».

2454. **[Рудницький, С.].** Шкільна (стінна) мапа Північної Америки / [С. Рудницький]. — 1 : 10 000 000. — Київ : Видавн. Т-во «Вернигора», 1920 (Відень : Картогр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. ; 145×114 см (снт). — Коштом і накладом Видавн. Т-ва «Вернигора».

2455. **[Рудницький, С.].** Шкільна (стінна) мапа Східної півкулі / [С. Рудницький]. — 1 : 30 000 000. — Київ : Видавн. Т-во «Вернигора», 1920 (Відень : Картогр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. ; 145×125 см (снт). — Коштом і накладом Видавн. Т-ва «Вернигора».

2456. **Рудницький, С.** Оглядова карта українських земель / зладив Степан Рудницький. — 1 : 7 500 000. — У Львові : Шляхи, [1921] (У Відні : Картогр. заклад Ґ. Фрейтаґа і Берндта). — 1 к. : двоколірна ; 20×35,5 см. — Накладом Видавництва «Шляхи» у Львові.

2457. **Рудницький, С.** Карта України. Оглядова карта українських земель / після карти Степана Рудницького [дотичнож сумежних територій: білоруської, польської і чехословацької після карти Любора Нідерлє]. — Видання «Вперед». — 1 : 7 500 000. — Львів : Вперед, [1922]. — 1 к. : одноколірна ; 23×36,5 см.

2458. **[Rudnyckyj, S.].** Map of Western Ukraina (Galicia and Lodomeria) : Ethnography and political geography = Carte de l'Ukraine de l'Ouest (Galicie et Lodomérie) : Ethnographie et géographie politique / [S. Rudnyckyj]. — 1 : 3 000 000. — Wien : G. Freytag & Berndt, [1922]. — 1 m. : [багатоколірна] ; 50×55 см.

2459. **Рудницький, С.** Оглядова політично-економічна карта Західньої України / склали: С. Рудницький, Т. Скрипник. — 1 : 2 000 000. — Київ : Західна Україна, 1929. — 1 к. : багатоколірна.

2460. **Рудницький, С.** Політична карта УРСР і сусідніх земель / склали: Степан Рудницький, Т. Скрипник. — 1 : 5 000 000 // Географічний атлас / під ред. Ю. М. Шокальського. — Харків, 1929. — Вкладка: 1 к. : багатоколірна ; 22,6×36,6 см.

2461. **Рудницький, С.** Стінна фізична карта УСРР та сусідніх земель / уклад. С. Рудницький. — 1 : 1 500 000. — Харків : Рад. школа, [1929] (Москва : Картографическая фабрика «Геокартпром»). — 1 к. : багатоколірна ; 60×78 см + 5 додаткових карт. — (Сер. стінних карт Українського науково-дослідного інституту географії та картографії). — Додаткові карти: Тектонічно-морфологічна карта УСРР. — 1 : 500 000. — 1 к. : багатоколірна ; Геологічна карта УСРР. — 1 : 7 500 000. — 1 к. : багатоколірна ; Карта грунтів УСРР. — 1 : 7 500 000. — 1 к. : багатоколірна ; Кліматична карта УСРР. — 1 : 7 500 000. — 1 к. : багатоколірна ; Рослинно-географічна карта УСРР. — 1 : 7 500 000. — 1 к. : багатоколірна.

2462. **Рудницький, С.** Фізична карта УРСР і сусідніх земель / склав Степан Рудницький. — 1 : 5 000 000 // Географічний атлас / під ред. Ю. М. Шокальського. — Харків, 1929. — Вкладка: 1 к. : багатоколірна ; 22,6×36,6 см.

2463. **Рудницький, С.** Фізична мапа У.С.Р.Р. / склав Степан Рудницький. — 1 : 1 000 000. — Київ, 1932. — 1 к. : багатоколірна.

2464. **Рудницький, С.** Оглядова карта українських земель / зладив Степан Рудницький. — 1 : 7 500 000 // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. — 1 к. : двоколірна.

2465. **Рудницький, С.** Стінна физична карта України / зладив Степан Рудницький. — 1 : 1 000 000 // Сосса, Р. І. Історія картографування території України : підручник / Р. І. Сосса. — Київ, 2007. — С. 198, 1 к. : багатоколірна.

2466. **Рудницький, С.** Фізична мапа У.С.Р.Р. : фрагмент / склав Степан Рудницький. — 1 : 1 000 000 (Київ, 1932) // Сосса, Р. І. Історія картографування території України : підручник / Р. І. Сосса. — Київ, 2007. — С. 219, 1 к. : багатоколірна.

2467. **Рудницький, С.** Політична карта УРСР і сусідніх земель / склали: Степан Рудницький, Т. Скрипник. — 1 : 5 000 000 // Вісник геодезії та картографії. — Київ, 2011. — № 4. — С. 40, 1 к. : багатоколірна ; 22,6×36,6 см.

2468. **Рудницький, С.** Фізична карта УРСР і сусідніх земель / склав Степан Рудницький. — 1 : 5 000 000 // Вісник геодезії та картографії. — Київ, 2011. — № 4. — С. 39, 1 к. : багатоколірна ; 22,6×36,6 см.

- - -

2469. **Рудницький, С.** Листи Степана Рудницького до Софії та Станіслава Дністрянських (1926—1932) / упоряд., вступ. ст. та прим. Миколи Мушинки. — Едмонтон : Вид-во Канад. Ін-ту укр. студій Альберт. ун-ту, 1991. — 91 с.

2470. **Рудницький, С.** Листи С. Рудницького до І. Крип'якевича (12.10.1928—9.9.1930) / Степан Рудницький // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 120—128.

2471. **Рудницький, С.** Листування Степана Рудницького / Наук. т-во ім. Шевченка ; [упоряд., вступ. ст., прим. П. Штойка ; відп. ред. О. Купчинський]. — Львів, 2006. — 434 с. : [1] арк. портр. — (Українознавча бібліотека ; число 19). — Зміст: Листи Степана Рудницького. — С. 43—238 ; Листи Степанові Рудницькому. — С. 239—399.

- - -

2472. **Збірник** Математично-природописно-лїкарскої секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 11 / під редакциєю Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1907 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [209] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

2473. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 12 / під редакциєю Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1908 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [306] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

2474. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 14 / під редакциєю Івана Верхратского, Дра Володимира Левицького і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1910 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарского). — [260] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

2475. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 15. Вип. 1 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1912 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — [101] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

2476. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 15. Вип. 2 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1913 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка). — [111] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

2477. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 16 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У

Львові, 1913 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [111] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

2478. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 17 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1916 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [111] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

2479. **Збірник** Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. 18/19 / під редакцією Дра Володимира Левицького, Дра Івана Раковського і Дра Стефана Рудницького. — У Львові, 1919 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — [403] с. — Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

***

2480. **Академік** Степан Рудницький // Трагічне минуле: документи свідчать : зб. документів : у 5 т. — Тернопіль, 2021. — Т. 5. — С. 245—246.

2481. **Академік** Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. / Львів. держ. ун-т ім. Івана Франка, Каф. екон. і соц. географії, Львів. від. Укр. геогр. т-ва, Наук. т-во ім. Шевченка ; відп. ред. О. І. Шаблій. — Львів, 1994. — 136 с.

2482. **Алексієвець, М.** Степан Рудницький: постать на тлі доби / М. Алексієвець // Українська історична біографістика: забуте і невідоме. — Тернопіль, 2008. — Ч. 2. — С. 140—144.

2483. **Альтгайм, Л.** Роль наукової спадщини С. Рудницького у становленні і розвитку туристичного краєзнавства / Л. Альтгайм // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 33—35.

2484. **Барна, І. М.** Погляди С. Рудницького в контексті самотворення українства / І. М. Барна // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроченої до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 36—39.

2485. **Биковський, Л.** Пам'яті Степана Рудницького : Доповідь на засіданні Денверської Групи УВАН з дня 5 лют. 1955 / Л. Биковський // Сучасне життя. — Клівленд, 1956. — Ч. 1. — С. 25—29 ; ч. 2. — С. 26—30.

2486. **Бірчак, В.** Професор Степан Рудницький / В. Бірчак // Рудницький, С. Академік Степан Рудницький. — Львів, 2007. — С. 380—387.

2487. **Булгаков, В.** Степан Рудницький — теоретик «чорноморсько-балтійського» геополітичного вектора України / В. Булгаков // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 107—115.

2488. **Буртник, В.** Доля вченого — у долі України / В. Буртник // Українські дослідники Землі. — Київ, 2004. — С. 104—107.

2489. **Ванда, І.** Соціально-географічні ідеї у працях Степана Рудницького / І. Ванда, Л. Котик, І. Ранця // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 23—29.

2490. **Варакута, О. М.** Ідеї Степана Рудницького щодо структури і змісту географії в школі / О. М. Варакута, Х. О. Варакута // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроченої до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 21—25.

2491. **Варакута, О.** Реалізація змісту математичної географії С. Л. Рудницького у шкільному курсі «Загальна географія» / О. Варакута, Б. Заблоцький // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 211—213.

2492. **Вісьтак, О.** Академік Степан Рудницький та його школа про географічне положення України / О. Вісьтак // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 41—47.

2493. **Вісьтак, О.** Внесок Степана Рудницького у військову і політичну географію та геополітику / О. Вісьтак, О. Одлежук // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 36—45.

2494. **Вісьтак, О.** Обґрунтування С. Рудницьким основ національної і регіональної політичної географії та геополітики / О. Вісьтак, О. Шаблій // Географ-академік Степан Рудницький. — Тернопіль, 2007. — С. 21—30.

2495. **Власюк, О.** Проблема українських етнічних територій у висвітленні Степана Рудницького / О. Власюк // Народна творчість та етнографія. — 2004. — № 5. — С. 111—117.

2496. **Влах, М.** Степан Рудницький: розвиток суспільно-географічної термінології / М. Влах // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 21—23.

2497. **Влах, М.** Степан Рудницький — фундатор української суспільно-географічної термінології / М. Влах // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 21—23.

2498. **Географ-академік** Степан Рудницький / упоряд. І. Дітчук ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, Терноп. відділ Укр. геогр. т-ва. — Тернопіль : Навч. книга — Богдан, 2007. — 200 с. : фот. — (Видатні люди Тернопілля).

2499. **Глушков, В. О.** Україноцентризм у поглядах С. Л. Рудницького / В. О. Глушков // Актуальні проблеми держави і права. — 2006. — Вип. 27. — С. 418—435.

2500. **Головацький, І.** Рудницький Степан [03.12.1877, м. Перемишль, тепер Польща — 03.11.1937, Соловки] — видатний український географ, педагог, організатор науки, громадський діяч, редактор / І. Головацький // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 2000. — Вип. 7. — С. 292—294.

2501. **Гонак, М.** Дотичність Петра Франка до географії у добу наукової діяльності академіка С. Рудницького / М. Гонак // Історія української географії і картографії : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю від дня народження проф. Володимира Кубійовича (Тернопіль, 25—26 груд. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 177—179.

2502. **Горбань, Т. Ю.** Рудницький Степан Львович : Укр. географ, картограф, засновник укр. наук. географії і географії України, акад. ВУАН / Т. Ю. Горбань // Діячі науки і культури України : нариси життя та діяльності. — Київ, 2010. — С. 521—524 : фот.

2503. **Горбань, Т. Ю.** Українознавчий доробок Степана Рудницького в контексті ідеї національного самовизначення / Т. Ю. Горбань // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. — Київ, 2008. — Т. 19. — С. 162—169.

2504. **Грабовська, І.** Концепція націоналізму Степана Рудницького у світлі теорії націоналізму Ентоні Д. Сміта: порівняльний аналіз / І. Грабовська // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 153—158.

2505. **Грицевич, В.** Наногеографічний погляд на життєвий і творчий шлях Степана Рудницького / В. Грицевич // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 24—26.

2506. **Грицевич, В.** Степан Рудницький у світлі наногеографії : Геопросторові кола життєвого і творчого шляху / В. Грицевич // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 17—21.

2507. **Гудзеляк, І.** Вивчення зовнішньої торгівлі у працях В. Кубійовича і С. Рудницького / І. Гудзеляк // Історія української географії і картографії : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю від дня народження проф. Володимира Кубійовича (Тернопіль, 25—26 груд. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 62.

2508. **Даниленко, В.** Про що розповідає архівно-слідча справа академіка Степана Рудницького / В. Даниленко // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 41—52.

2509. **Данилюк, А.** Його творчість — географія України / А. Данилюк // Дзвін. — 2000. — № 11/12. — С. 136—138.

2510. **Демедюк, М.** Геоморфологічні дослідження Східних Карпат С. Рудницьким / М. Демедюк // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 85—93.

2511. **Демедюк, М. С.** Степан Рудницький — основоположник географії України / М. С. Демедюк, І. І. Ровенчак, П. І. Штойко // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1991. — С. 373—389.

2512. **Дітчук, І.** Тернопільщина в житті Степана Рудницького / І. Дітчук // Географ-академік Степан Рудницький. — Тернопіль, 2007. — С. 48—60.

2513. **Дністрянський, М.** Антропогеографічні ідеї і погляди Степана Рудницького / М. Дністрянський // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 42—50.

2514. **Дністрянський, М.** Праці С. Рудницького і Ю. Липи в контексті європейської політико-географічної думки / М. Дністрянський // Історія української географії. — Тернопіль, 2000. — Вип. 2. — С. 73—77.

2515. **Дольницький, М.** Український учений-географ професор д-р Степан Рудницький / М. Дольницький // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. — Париж ; Чикаго, 1962. — Т. 173 : Праці Історично-філософічної секції : Зб. на пошану укр. учених, знищених большевицькою Москвою. — С. 333—346.

2516. **Домащенко, Л. М.** Степан Рудницький: від політичної географії до геополітики / Л. М. Домащенко // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Філософія. Політологія. — Київ, 2007. — Вип. 84/86. — С. 97—99.

2517. **Ємець, Т.** Компаративістський аналіз світоглядів Вернадського та Рудницького / Т. Ємець // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 171—180.

2518. **Журба, І.** Сучасна концепція переходу України до сталого розвитку через призму праць академіка Степана Рудницького / І. Журба // Історія української географії та картографії: проблеми і перспективи : матеріали Другої Всеукр. наук. конф., 4—5 груд. 2000 р. — Тернопіль, 2000. — С. 137—144.

2519. **Заставецька, Л.** Обґрунтування необхідності незалежності України у наукових працях Степана Рудницького : (З досвіду викладання географії в

школі) / Л. Заставецька // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 219—221.

2520. **Заставецька, О.** Вивчення наукової спадщини академіка Степана Рудницького в шкільному курсі географії / О. Заставецька, Л. Заставецька // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 26—30.

2521. **Заставецька, О.** Погляди академіка С. Рудницького на розвиток географічної освіти в Україні / О. Заставецька, Т. Заставецький // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 136—140.

2522. **Заставецька, О.** Роль академіка С. Рудницького у розвитку географічної освіти в Україні / О. Заставецька // Географ-академік Степан Рудницький. — Тернопіль, 2007. — С. 31—40.

2523. **Заставецький, Б.** Роль С. Рудницького та В. Кубійовича в підготовці навчальних посібників з географії України / Б. Заставецький, О. Заставецька, Д. Ткач // Історія української географії і картографії : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю від дня народження проф. Володимира Кубійовича (Тернопіль, 25—26 груд. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 45—48.

2524. **Зінько, І.** Вплив праць академіка Степана Рудницького на розвиток геополітики / І. Зінько // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 57—64.

2525. **Зінько, Ю.** Комплексний морфологічний аналіз рельєфу Подільського регіону в дослідженнях Степана Рудницького / Ю. Зінько // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 93—100.

2526. **Зінько, Ю.** Морфологічний аналіз рельєфу України в роботах С. Рудницького та В. Кубійовича / Ю. Зінько // Історія української географії і картографії : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю від дня народження проф. Володимира Кубійовича (Тернопіль, 25—26 груд. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 51—53.

2527. **Зуб, Л.** Роль антропогеографії Степана Рудницького у становленні географії населення в Україні / Л. Зуб, О. Садовник // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 35—38.

2528. **Івах, Я.** Дороговкази в майбутнє академіка С. Рудницького / Я. Івах // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 10—12.

2529. **Івах, Я.** Погляд С. Рудницького на проблеми охорони природи / Я. Івах // Історія української географії і картографії : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю від дня народження проф. Володимира Кубійовича (Тернопіль, 25—26 груд. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 188—189.

2530. **Івах, Я.** Співвідношення фізико- та суспільно-географічних аспектів у творчій спадщині С. Рудницького / Я. Івах // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 30—33.

2531. **Ігнатьєва, Т. В.** Геополітична доктрина Степана Рудницького / Т. В. Ігнатьєва // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Історичні науки. — Кам'янець-Подільський, 2013. — Вип. 6. — С. 72—77.

2532. **Історія** української географії та картографії. Ч. 1 : [Зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р.] / редкол.: О. В. Заставецька [та ін.] ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2007. — 230 с.

2533. **Іщук, С.** Академік Степан Рудницький — основоположник національної географічної науки / С. Іщук, Я. Олійник // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 18—24.

2534. **Кавецький, І.** Українсько-польські відносини в контексті геополітичних ідей Степана Рудницького / І. Кавецький // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 116—119.

2535. **Кандиба, Ю.** Харківський період наукової діяльності Степана Рудницького / Ю. Кандиба // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 99—103.

2536. **Каньдя, А.** Академік С. Рудницький і розвиток українського краєзнавства / А. Каньдя // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 73—84.

2537. **Кисельов, Ю.** Геополітичні погляди академіка С. Л. Рудницького в контексті сьогодення / Ю. Кисельов // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 33—35.

2538. **Кисельов, Ю.** Методологічні основи географічних студій Степана Рудницького в контексті сьогодення / Ю. Кисельов // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 48—51.

2539. **Кікінежді, О. М.** Сімейні цінності родини Рудницьких у громадянському становленні нової генерації українців / О. М. Кікінежді, О. В. Сампара // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроч. до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 55—57.

2540. **Кіщенко, Г. В.** Вклад академіка Степана Рудницького у розвиток української географії / Г. В. Кіщенко // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроч. до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 60—64.

2541. **Ковалевська, О.** Козакознавчі студії в науковій спадщині С. Рудницького / О. Ковалевська // Український історичний журнал. — 2018. — № 2. — С. 41—52.

2542. **Ковалевська, О.** Репрезентація України в Швеції за матеріалами листування Степана Рудницького та Альфреда Єнсена / О. Ковалевська // Архіви України. — 2020. — № 3. — С. 74—87.

2543. **Ковалевська, О.** Степан Рудницький та його науковий доробок / О. Ковалевська // Рудницький, С. Історія. Геополітика. Географія : в 5 кн. / С. Рудницький. — Київ, 2017. — Кн. 1 : Історія. Теорія. Методологія. Термінологія. — С. 7—71.

2544. **Ковалевська, О.** 100-річний ювілей нереалізованої ідеї: концепція «Балто-Чорноморського союзу» в працях Степана Рудницького і сучасні перспективи / О. Ковалевська // Регіональна історія України : зб. наук. пр. — Київ, 2018. — Вип. 12. — С. 329—345.

2545. **Ковалевська, О.** Урок географії від Степана Рудницького / О. Ковалевська // Український тиждень. — 2017. — № 49. — С. 44—45 : фот.

2546. **Колодій, Г.** Степан Рудницький — засновник української університетської географії / Г. Колодій // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки. — Львів, 1994. — С. 20—29.

2547. **Корнєєв, В. П.** Видатний український географ і картограф — С. Л. Рудницький : До 130-річчя від дня народження укр. вченого, географа і картографа / В. П. Корнєєв // Географія. — 2008. — № 1. — С. 36—37. — (Постаті).

2548. **Кострица, М.** Науково-краєзнавча діяльність С. Л. Рудницького у Харкові / М. Кострица // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 12—17.

2549. **Котик, Л.** Економіко-географічні ідеї у працях і листуванні академіка Степана Рудницького / Л. Котик // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 45—53.

2550. **Котик, Л.** З маловідомих економіко-географічних праць академіка Степана Рудницького — «Нафта Східної Галичини» / Л. Котик // Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної,

туризмологічної та екологічної науки : матеріали ІІ-ї Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 15 жовт. 2020. — Тернопіль, 2020. — С. 119—133.

2551. **Котик, Л.** Сучасне звучання соціально-географічних поглядів академіка Степана Рудницького / Л. Котик, І. Ванда, І. Ранця // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 36—38.

2552. **Кравчук, Я.** Академік Степан Рудницький — перший український геоморфолог / Я. Кравчук // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 22—32.

2553. **Краснодемська, І. Й.** Внесок вчених Українського Вільного Університету в Празі у розбудову національної системи освіти : (Г. Ващенко, А. Волошин, С. Рудницький) / І. Й. Краснодемська // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. — Київ, 2004. — Т. ІІ. — С. 218—228.

2554. **Кузишин, А. В.** Балто-Чорноморська доктрина Степана Рудницького та її розвиток на сучасному етапі / А. В. Кузишин // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроч. до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 14—18.

2555. **Кузишин, А.** Балто-Чорноморська доктрина Степана Рудницького через призму сучасної геополітичної ситуації в регіоні / А. Кузишин // Вісник Тернопільського відділу Українського географічного товариства. — Тернопіль, 2017. — Вип. 1, № 1. — С. 35—39.

2556. **Кукурудза, С.** Гімназійна географія в Галичині в часи Степана Рудницького / С. Кукурудза // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 141—147.

2557. **Лопатка, Г. Ф.** Українознавчий доробок Степана Рудницького / Г. Ф. Лопатка // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроч. до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 58—59.

2558. **Любіцева, О.** Внесок С. Рудницького у розвиток геокультурних досліджень / О. Любіцева // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 39—40.

2559. **Мамчур, О. І.** Степан Рудницький — мандрівник і краєзнавець / О. І. Мамчур // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 121—134.

2560. **Мариняк, Я.** Українська нація в творчій спадщині С. Рудницького й В. Кубійовича. Сучасні теорії нації та націоналізму / Я. Мариняк // Історія української географії та картографії: проблеми і перспективи : матеріали

Другої Всеукр. наук. конф., 4—5 груд. 2000 р. — Тернопіль, 2000. — С. 7—16.

2561. **Маруховський, О.** Геополітичні ідеї С. Рудницького крізь призму сучасності / О. Маруховський // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. — 2016. — Вип. 3/4. — С. 372—378.

2562. **Марценюк, Р.** Етнічне Закарпаття в науковій та педагогічній діяльності Степана Рудницького / Р. Марценюк // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 188—194.

2563. **Матвєєва, Л.** Остання сповідь патріота / Л. Матвєєва // Нариси з історії Всеукраїнської академії наук. — Київ, 2003. — С. 221—223.

2564. **Матвєєва, Л.** Остання сповідь патріота / Л. Матвєєва // Віче. — 1998. — № 1. — С. 141—148.

2565. **Махінла, Ю. Б.** Ідея національного визволення у науковій спадщині С. Л. Рудницького / Ю. Б. Махінла // Інтелігенція і влада. Серія: Історія. — 2006. — Вип. 6. — С. 122—127.

2566. **Мостяєв, О.** Ідея східноєвропейської цивілізації у контексті геополітичної доктрини С. Рудницького / О. Мостяєв // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 115—131.

2567. **Мушинка, М.** Взаємини Степана Рудницького з Михайлом Грушевським / М. Мушинка // Михайло Грушевський : зб. наук. пр. і матеріалів Міжнар. ювіл. конф., присвяч. 125-й річниці від дня народження Михайла Грушевського. — Львів, 1994. — С. 296—305.

2568. **Мушинка, М.** Взаємини Степана Рудницького з Михайлом Грушевським / М. Мушинка // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 29—42.

2569. **Мушинка, М.** Доля членів сім'ї Степана Рудницького / М. Мушинка // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 19—23.

2570. **Мушинка, М.** Забутий корифей української географії : До 110-річчя з дня народження Степана Рудницького / М. Мушинка // Український православний календар на 1988 р. — Савт-Бавнд-Брук, 1987. — С. 127—129.

2571. **Мушинка, М.** Найбільший географ України Степан Рудницький реабілітований / М. Мушинка // Нова думка. — Вуковар, 1989. — С. 37—38, 41.

2572. **Мушинка, М.** Степан Рудницький / М. Мушинка // Український календар на 1988 р. — Варшава, 1987. — С. 101—105.

2573. **Мушинка, М. І.** Степан Рудницький — основоположник української наукової географії / М. І. Мушинка // Тези доповідей і повідомлень 1-

ї Тернопільської обласної історико-краєзнавчої конференції. Ч. ІІІ : Краєзнавство, Секція IV. — Тернопіль, 1990. — С. 8—10.
2574. **Мушинка, М.** Степан Рудницький — перший синтетик географії України / М. Мушинка // Листи Степана Рудницького до Софії та Станислава Дністрянських (1926—1932). — Едмонтон, 1991. — С. 5—31.
2575. **Нагорна, Л. П.** Доля вченого: надії та розчарування Степана Рудницького / Л. П. Нагорна // Регіональна історія України : зб. наук. пр. — Київ, 2018. — Вип. 12. — С. 305—328.
2576. **Наулко, В.** Листи Степана Рудницького до М. Грушевського (поч. XX ст.) / В. Наулко // VI Міжнародний конгрес україністів (Донецьк, 28.06—1.07.2005). —Донецьк ; Київ, 2005. — Кн. 1. — С. 280—286.
2577. **Наулко, В.** Листи Степана Рудницького до Михайла Грушевського / В. Наулко // Історичний журнал. — 2005. — № 3. — С. 85—97.
2578. **Нємець, Л.** Вплив ідей С. Рудницького на розвиток суспільно-географічної наукової думки в Харківському регіоні / Л. Нємець, Ю. Кандиба // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 7—9.
2579. **Обушний, М.** Теорія нації у науковій спадщині С. Рудницького / М. Обушний // Визвольний шлях. — Лондон ; Київ, 1998. — Кн. 6. — С. 707—711.
2580. **Окладна, М. Г.** Місце незалежної української держави в геополітичних проектах С. Л. Рудницького / М. Г. Окладна, Л. В. Перевалова // Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. — Харків, 2017. — Вип. 33. — С. 37—48.
2581. **Оришич, Т.** Природно-географічний підхід в українознавчих дослідженнях С. Рудницького / Т. Оришич // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 32—41.
2582. **Осталецька, О.** С. Л. Рудницький — засновник української географічної науки / О. Осталецька // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2011. — Вип. 31. — С. 580—590.
2583. **Островий, В.** Володимир Геринович — учень та послідовник засновника української географії Степана Рудницького / В. Островий // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 47—49.
2584. **Падюка, Н. В.** Етнокартографічні праці С. Рудницького / Н. В. Падюка // Національне картографування: стан, проблеми та перспективи розвитку : зб. наук. пр. — Київ, 2005. — Вип. 2. — С. 222—227.

2585. **Підгайний, С.** Академік Степан Рудницький / С. Підгайний // Підгайний, С. Українська інтелігенція на Соловках. Недостріляні / С. Підгайний. — Тернопіль, 2008. — С. 70—72.

2586. **Підгайний, С.** Спогади про перебування Степана Рудницького в концтаборі / С. Підгайний // Рудницький, С. Академік Степан Рудницький. — Львів, 2007. — С. 387—391.

2587. **Піскун, В.** Степан Рудницький: між наукою й політикою / В. Піскун // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 24—32.

2588. **Пістун, М. Д.** Теоретико-методологічне значення праці С. Л. Рудницького «Нинішня географія» / М. Д. Пістун // Український географічний журнал. — 2002. — № 2. — С. 64—65.

2589. **Прага** — Харків — Соловки : Архівно-слідча справа акад. Степана Рудницького / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Центр. держ. арх. громад. об-нь України ; упоряд., передм., комент.: О. І. Бабак [та ін.] ; голова редкол. П. С. Сохань. — Київ, 2007. — 260 с. : іл.

2590. **Ранця, І.** Агрогеографічні ідеї у працях академіка С. Рудницького / І. Ранця // Регіональне географічне краєзнавство: теорія, практика : матеріали Другого Всеукр. семінару, присвяч. 125-річчю з дня народження С. Л. Рудницького та 10-річчю заснув. каф. географії України Терноп. держ. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. — Тернопіль, 2002. — Ч. 1. — С. 42—47.

2591. **Рибалко, О.** З харківських років Степана Рудницького / О. Рибалко // Пам'ятки України: історія та культура. — 1996. — № 2. — С. 110—143.

2592. **Рис, І.** Степан Рудницький — основоположник української географічної термінології / І. Рис // Обрії. — 2011. — № 1. — С. 114—115.

2593. **Ровенчак, І.** Географія релігії у працях академіка Степана Рудницького / І. Ровенчак, О. Тимчук // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 32—36.

2594. **Ровенчак, І.** Михайло Грушевський та Степан Рудницький : паралелі життя, наукової та суспільно-політичної діяльності / І. Ровенчак // Михайло Грушевський і Західна Україна : доп. й повідомл. наук. конф. (Львів, 26—28 жовт. 1994 р.). — Львів, 1995. — С. 58—59.

2595. **Ровенчак, І. І.** Картографічна діяльність С. Рудницького у харківський період (1926—1933 рр.) / І. І. Ровенчак, Л. Ю. Цюцюра // Вісник геодезії та картографії. — 2011. — № 4. — С. 35—42.

2596. **Ровенчак, І.** Культургеографічні погляди та ідеї Степана Рудницького / І. Ровенчак // Історія української географії. — Тернопіль, 2002. — Вип. 6. — С. 40—42.

2597. **Ровенчак, І.** Напрямки наукової діяльності Степана Рудницького в географії культури / І. Ровенчак // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 119—121.

2598. **Ровенчак, І.** Наукова діяльність С. Рудницького у ділянці географічної картографії / І. Ровенчак, Л. Цюцюра // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 197—199.

2599. **Ровенчак, І.** Політико-географічні концепції академіка Степана Рудницького / І. Ровенчак // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 50—57.

2600. **Ровенчак, І. І.** Шкільні карти материків та частин світу С. Рудницького 1920 року / І. І. Ровенчак, Л. Ю. Цюцюра // Вісник геодезії та картографії. — 2014. — № 3. — С. 40—45.

2601. **Розсоха, А. П.** Внесок С. Рудницького в географічну науку / А. П. Розсоха // Педагогіка і психологія. — 1996. — № 3. — С. 177—182.

2602. **Розсоха, А. П.** Дидактичні погляди С. Л. Рудницького : навч. посіб. / А. П. Розсоха. — Переяслав-Хмельницький, 1998. — 50 с.

2603. **Розсоха, А. П.** Освітня діяльність і педагогічні погляди С. Л. Рудницького : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Розсоха Антоніна Павлівна ; Укр. держ. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ, 1996. — 154 арк.

2604. **Розсоха, А. П.** Освітня діяльність і педагогічні погляди С. Л. Рудницького : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Розсоха Антоніна Павлівна ; Укр. держ. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ, 1996. — 24 с.

2605. **Розсоха, А.** Педагогічний досвід С. Л. Рудницького в контексті проблем сучасної освіти України / А. Розсоха // Наукові записки. Серія: Педагогіка / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. — Тернопіль, 2008. — № 1. — С. 75—82.

2606. **Розсоха, А.** Педагогічний досвід С. Л. Рудницького в контексті проблем сучасної освіти України / А. Розсоха // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 130—135.

2607. **Розсоха, А. П.** С. Л. Рудницький — визначний діяч географічної науки в Україні / А. П. Розсоха // Я. Ряпно і розвиток національної системи освіти України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. — Київ, 1995. — С. 46—47.

2608. **Розсоха, А. П.** С. Л. Рудницький та його внесок у розвиток історичного краєзнавства / А. П. Розсоха // Шоста Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства (м. Луцьк, вересень — жовтень 1993 р.). — Луцьк, 1993. — С. 237—238.

2609. **Розсоха, А. П.** Сутність екологічного виховання у спадщині Степана Рудницького / А. П. Розсоха // Наукові записки. Серія: Педагогічні та історичні науки / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ, 1999. — Т. 35, ч. 2. — С. 142—148.

2610. **Розсоха, А. П.** Фундатор географії України / А. П. Розсоха // Рідна школа. — 1993. — № 4. — С. 7—8.

2611. **Розсоха, А.** «Як далеко гомонить наша мова і пісня... так далеко сягає Україна» / А. Розсоха // Вісник Академії наук України. — 1993. — № 2. — С. 88—93.

2612. **Рубльов, О. С.** Фундатор української географічної науки : С. Л. Рудницький / О. С. Рубльов // Репресоване краєзнавство (20—30-ті роки). — Київ, 1991. — С. 121—129.

2613. **Рубльов, О. С.** Фундатор української географічної науки : Степан Рудницький — людина й учений / О. С. Рубльов // Регіональна історія України : зб. наук. пр. — Київ, 2018. — Вип. 12. — С. 207—304.

2614. **Рудакевич, І.** Обґрунтування географічної ідеї міжнародних транспортних коридорів у працях Степана Рудницького / І. Рудакевич // Історія української географії та картографії = History of Ukrainian Geography and Cartography : зб. матеріалів IV Міжнар. наук. конф., присвяч. 110-літньому ювілею проф. В. Кубійовича, 18—19 листоп. 2010 р., м. Тернопіль. — Тернопіль, 2010. — С. 139—140.

2615. **Рудакевич, О.** Степан Рудницький як ідеолог українського націоналізму / О. Рудакевич // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 122—124.

2616. **Самоплавська, Т. О.** Рудницький Степан Львович / Т. О. Самоплавська // Українська педагогіка в персоналіях : навч. посіб. : у 2 кн. — Київ, 2005. — Кн. 2 : XX століття. — С. 80—84.

2617. **Сампара, О.** Стежками долі Степана Рудницького / О. Сампара // Освітянин. — Тернопіль, 2007. — № 2. — С. 10—12.

2618. **Свинко, Й.** Місто Перемишль і Перемиське Підгір'я — мала Батьківщина Степана Рудницького / Й. Свинко // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 104—109.

2619. **Сениця, П.** Степан Рудницький / П. Сениця // Ювілейна книга Української Академічної Гімназії у Львові : На 100-річчя першого українського іспиту зрілости, 1878—1978. — Філядельфія ; Мюнхен, 1978. — С. 204—205. — (Професори Української Академічної Гімназії).

2620. **Сергійчук, В.** Українознавчі аспекти наукової діяльності Степана Рудницького та їх актуальність для сьогодення / В. Сергійчук // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 10—18.

2621. **Сонько, С.** Розвиток Балтійсько-Чорноморської геополітичної стратегії як продовження ідей Степана Рудницького / С. Сонько,

Ю. Кисельов // Історія української географії. — Тернопіль, 2016. — Вип. 33/34. — С. 98—102.

2622. **Стебельський, І.** Поняття географії батьківщини української діаспори Північної Америки: слідами концепції Степана Рудницького / І. Стебельський // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 110—115.

2623. **Стех, Я.** Визначний рід Рудницьких / Я. Стех // Бористен. — 2001. — № 2. — С. 23.

2624. **Стех, Я.** Степан Рудницький / Я. Стех // Пропам'ятна книга українських діячів Перемищини XIX—XX століть : зб. есеїв. — Перемишль ; Львів, 2006. — Ч. 1. — С. 384—385.

2625. **Сухий, П.** Роль наукових поглядів Степана Рудницького в сучасних дослідженнях сільського господарства / П. Сухий // Історія української географії та картографії : зб. матеріалів Третьої Міжнар. наук. конф., присвяч. 130-літньому ювілею акад. С. Рудницького, Тернопіль, 6—7 груд. 2007 р. — Тернопіль, 2007. — Ч. [1]. — С. 29—33.

2626. **Талько, Т.** Філософсько-культурологічні та антропологічні підвалини політичної географії Степана Рудницького / Т. Талько // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 88—96.

2627. **Таран, О.** Степан Рудницький і Кабінет Антропології імені Хведора Вовка при ВУАН / О. Таран // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 199—206.

2628. **Трансформація** українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроч. до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.) / редкол.: О. М. Петровський, Б. Б. Буяк, І. М. Вітенко [та ін.] ; Терноп. обл. комун. ін-т післядиплом. пед. освіти. — Тернопіль, 2018. — 66 с. — (Науковий, методичний, інформаційний збірник ; вип. 7).

2629. **Україна** просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Центр українознавства ; заг. ред. В. І. Сергійчук. — Київ : Укр. вид. спілка, 2003. — 246 с.

2630. **Федірко, О.** Читаючи термінологічний словник академіка С. Рудницького / О. Федірко // Академік Степан Рудницький — основоположник географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 100—103.

2631. **Фігурний, Ю.** Проблеми українського державотворення в працях Степана Рудницького / Ю. Фігурний // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 158—171.

2632. **Харахаш, Б.** Степан Рудницький : До основ укр. націоналізму / Б. Харахаш // Визвольний шлях. — Лондон ; Київ, 1997. — Кн. 9. — С. 1115—1127.

2633. **Хилько, М.** Питання геополітичного призначення України у працях академіка С. Рудницького / М. Хилько // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 97—107.

2634. **Хомра, І.** Наукова та організаційна діяльність Степана Рудницького у ВУАН / І. Хомра // Історія української географії. — 2005. — Вип. 11. — С. 37—39.

2635. **Царик, Л. П.** Степан Рудницький — вчений енциклопедист, фундатор української географії / Л. П. Царик // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроч. до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 5—8.

2636. **Цвенгрош, Г.** Франкомовні праці С. Рудницького і М. Кордуби в обороні української державності / Г. Цвенгрош // Проблеми географії України : матеріали наук. конф. (Львів, 25—27 жовт. 1994 р.). — Львів, 1994. — С. 55—57.

2637. **Ціпко, А.** Традиції художньо-образного «землеопису» та науковий пошук XX ст. : (Культурогеографія Степана Рудницького) / А. Ціпко // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 70—82.

2638. **Цюцюра, Л.** Внесок академіка Степана Рудницького у розвиток української національної картографії / Л. Цюцюра // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 113—120.

2639. **Цюцюра, Л.** Значення «Стінної фізичної карти України» С. Рудницького у розвитку української національної географії і картографії / Л. Цюцюра // Вісник Львівського університету. Серія географічна. — Львів, 2009. — Вип. 36. — С. 314—320.

2640. **Цюцюра, Л. Ю.** «Карта України» Степана Рудницького видання 1918 р. (німецькомовний варіант): передумови створення та особливості змісту / Л. Ю. Цюцюра // Вісник геодезії та картографії. — Київ, 2013. — № 4. — С. 33—38.

2641. **Цюцюра, Л. Ю.** Картографічна діяльність С. Рудницького у харківський період (1926—1933 рр.) / Л. Цюцюра, І. Ровенчак // Вісник геодезії та картографії. — Київ, 2011. — № 4. — С. 35—42.

2642. **Цюцюра, Л. Ю.** Картографічні твори іноземними мовами академіка Степана Рудницького / Л. Ю. Цюцюра // Вісник геодезії та картографії. — Київ, 2012. — № 6. — С. 38—44.

2643. **Цюцюра, Л. Ю.** Оглядова карта українських земель Степана Рудницького: особливості розроблення та видання (1914—1921 рр.) / Л. Ю. Цюцюра // Вісник геодезії та картографії. — Київ, 2010. — № 5. — С. 42—47.

2644. **Черномаз, П.** Батько української географії : Степан Рудницький і наукове життя Харкова (1926—1933 рр.) / П. Черномаз // Краєзнавство. — 1995. — № 1/4. — С. 42—45 : фот.

2645. **Чирков, О.** Втрачені землі : (Порівняння «національної території України», визначеної Степаном Рудницьким на початку 1920-х років, з сучасною державною та етнічною українською територією) / О. Чирков // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 131—141.

2646. **Чупрій, Л. В.** Геополітичні погляди радника ЗУНР Степана Рудницького / Л. В. Чупрій // Новітня доба. — Львів, 2018. — Вип. 6. — С. 98—104.

2647. **Шаблій, О. І.** Академік С. Л. Рудницький / О. І. Шаблій // Український географічний журнал. — 1993. — № 1. — С. 41—46.

2648. **Шаблій, О. І.** Академік Степан Рудницький / О. І. Шаблій // Новітня українська суспільна географія = Modern Ukrainian Human Geography : хрестоматія. — Львів, 2007. — С. 65—71.

2649. **Шаблій, О.** Академік Степан Рудницький — основоположник української картографії / О. Шаблій // Пам'ятки України. — 1996. — № 2. — С. 106—109.

2650. **Шаблій, О.** Академік Степан Рудницький — фундатор новітньої української географії, картографії і модерної землезнавчої освіти / О. Шаблій // Часопис соціально-економічної географії : міжрегіон. зб. наук. пр. — Харків, 2007. — Вип. 3. — С. 10—20.

2651. **Шаблій, О.** Академік Степан Рудницький — фундатор української географії / О. Шаблій ; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка, Укр. вільний ун-т. — Львів ; Мюнхен, 1993. — 223 с. : іл., портр., карти. — (Монографії ; ч. 53).

2652. **Шаблій, О. І.** Академік Степан Рудницький — фундатор української географії і картографії / О. І. Шаблій // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 8—17.

2653. **Шаблій, О. І.** Академік Степан Рудницький — фундатор української географії і картографії / О. І. Шаблій // Шаблій, О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії / О. І. Шаблій. — Львів, 2001. — С. 405—446.

2654. **Шаблій, О.** Велич постаті фундатора української географії Степана Рудницького / О. Шаблій // Географія та основи економіки в школі. — 2008. — № 1. — С. 40—47.

2655. **Шаблій, О.** Внесок академіка Степана Рудницького в українську географічну науку / О. Шаблій // Географ-академік Степан Рудницький. — Тернопіль, 2007. — С. 8—20.

2656. **Шаблій, О.** Геополітичні концепції академіка Степана Рудницького / О. Шаблій // Перемишль і Перемиська земля протягом віків. — Львів, 2001. — Кн. 2. — С. 144—159.

2657. **Шаблій, О.** Життєвий і науковий шлях Степана Рудницького / О. Шаблій // Вісник НТШ. — Львів, 2010. — Число 43 : Весна — літо. — С. 20—24.

2658. **Шаблій, О.** Життя — науковий і громадянський подвиг / О. Шаблій // Рудницький, С. Академік Степан Рудницький. — Львів, 2007. — С. 10—55.

2659. **Шаблій, О.** Обґрунтування академіком С. Рудницьким наукових основ географії / О. Шаблій // Академік Степан Рудницький — основоположник географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 5—20.

2660. **Шаблій, О.** Передмова / О. Шаблій // Рудницький, С. Чому ми хочемо самостійної України? / С. Рудницький. — Львів, 1994. — С. 5—34.

2661. **Шаблій, О. І.** Степан Рудницький / О. І. Шаблій // Encyclopedia : Львівський національний університет імені Івана Франка : у 2-х т. — Львів, 2014. — Т. 2 : Л — Я. — С. 385.

2662. **Шаблій, О. І.** Степан Рудницький, академік / О. І. Шаблій // Шаблій, О. І. Львівська суспільно-географічна школа : (До 60-річчя кафедри економічної і соціальної географії Львівського національного університету імені Івана Франка) / О. І. Шаблій. — Львів, 2004. — С. 13—16.

2663. **Шаблій, О. І.** Степан Рудницький про галицьку державність / О. І. Шаблій, О. І. Вісьтак // Академік Степан Рудницький — основоположник української географічної науки : зб. наук. пр. — Львів, 1994. — С. 64—73.

2664. **Шаблій, О. І.** Три життєві злами і три наукові іпостасі Степана Рудницького / О. І. Шаблій // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 8—16.

2665. **Шаблій, О.** Фундатор української національної географії академік Степан Рудницький / О. Шаблій // Історія української географії. — Тернопіль, 2003. — Вип. 8. — С. 23—28.

2666. **Шаблій, О.** Чому Степан Рудницький є фундатором української географічної науки? / О. Шаблій // Проблеми географії України : матеріали наук. конф. (Львів, 25—27 жовт. 1994 р.). — Львів, 1994. — С. 27—28.

2667. **Шевчук, Т. М.** Степан Рудницький та академічна суспільна географія : (До 90-ліття відкриття Українського науково-дослідного інституту географії і картографії) / Т. М. Шевчук // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 64—73.

2668. **Шендеровський, В.** Рудницький Степан / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 702—706.

2669. **Шендеровський, В.** Творець географічної науки в Україні / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне цвіт науки / В. Шендеровський. — Київ, 2003. — С. 264—270.

2670. **Шерстій, О. О.** Трансформація ідей Степана Рудницького в контексті сучасної шкільної географічної науки / О. О. Шерстій // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроч. до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 28—34.

2671. **Штойко, П.** Внесок академіка Степана Рудницького в українську географічну науку / П. Штойко // Науковий збірник Українського Вільного Університету : матеріали конф. «Український Вільний Університет: з минулого в майбутнє : До 70-річчя з часу заснування» (Львів, 13—14 лют. 1992 р.). — Мюнхен ; Львів, 1993. — С. 102—114.

2672. **Штойко, П.** Географія в діалозі культур : замість вступу / П. Штойко // Листування Степана Рудницького. — Львів, 2006. — С. 5—40.

2673. **Штойко, П. І.** Геоморфологічний аналіз басейну Дністра у працях Степана Рудницького / П. І. Штойко // Українська геоморфологія: Стан і перспективи : матеріали наук.-практ. конф. (Львів, 25—26 листоп. 1997 р.). — Львів, 1997. — С. 305—307.

2674. **Штойко, П.** Методологія географічної науки в епістолярній спадщині Степана Рудницького / П. Штойко // Історія української географії. — Тернопіль, 2017. — Вип. 36. — С. 17—22.

2675. **Штойко, П.** Степан Рудницький, 1877—1937 : життєписно-бібліогр. нарис / П. Штойко ; відп. ред. О. Купчинський ; Наук. т-во ім. Шевченка у Львові. — Львів, 1997. — 181 с. — (Визначні діячі НТШ ; № 2).

2676. **Штойко, П. І.** Українсько-німецька співпраця в географії : Наукові контакти С. Рудницького й А. Пенка / П. І. Штойко // Наука та наукознавство. — Київ, 2000. — № 1/2. — С. 137—142.

2677. **Штойко, П. І.** Фундатор української географії / П. І. Штойко // Вісник НТШ. — Львів, 1992. — Число 4. — С. 14—15.

2678. **Штойко, П.** Харківський період життя та праці Степана Рудницького / П. Штойко // Історія української географії і картографії : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю від дня народження проф. Володимира Кубійовича (Тернопіль, 25—26 груд. 1995 р.). — Тернопіль, 1995. — С. 197—198.

2679. **Шуманська, Н.** Степан Рудницький про вітчизняну фізичну географію наприкінці XIX століття / Н. Шуманська // Десята конференція молодих істориків освіти, науки і техніки : матеріали конф., 27 трав. 2005 р., м. Київ. — Київ, 2005. — С. 222—226.

2680. **Щербань, Т.** Епоха, викарбована в листах видатного вченого / Т. Щербань // Вісник Національної академії наук України. — 2007. — № 11. — С. 59—63.

2681. **Щербатюк, О.** Специфіка «українського простору» у співвіднесенні географічних і культурних координат / О. Щербатюк // Україна просторова в концепційному окресленні Степана Рудницького. — Київ, 2003. — С. 53—70.

2682. **Karmazina, M.** Самостійницький ідеал Степана Рудницького / M. Karmazina // States, sacieties, cultures. East and West : Essays in Honor of J. Pelenski. — New York, 2004. — P. 449—462.

2683. **Nečas, J.** Die grenzüberschreitenden wissenschaftlichen Tätigkeiten des ukrainischen Geographen und Kartographen Stepan Rudnyckyj im 20: Dissertation / J. Nečas. — München, 1994. — 232 S.

2684. **Stebelsky, I.** Placing Ukraine on the map : Stepan Rudnytsky's nation-building geography / I. Stebelsky. — Kingston, Ontario : Kashtan Press, 2014. — III, 50 p. : maps.

- - -

2685. **Биковський, Л.** Степан Рудницький : біобібліогр. матеріали / Л. Биковський. — Одеса, 1943. — 12 с. — (Український Чорноморський інститут ; ч. 25). — На правах рукопису.

2686. **Бібліографія** праць академіка С. Рудницького / уклала О. Ковалевська // Рудницький, С. Історія. Геополітика. Географія : в 5-х кн. / С. Рудницький. — Київ, 2017. — Кн. 1. — С. 75—93.

2687. **Бібліографія** праць академіка С. Рудницького // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 24—32.

2688. **Карти** і картосхеми, які розробляв С. Рудницький // Історія української географії. — Тернопіль, 2007. — Вип. 16. — С. 32—33.

2689. **Праці** про С. Рудницького та його наукові погляди / уклала О. Ковалевська // Рудницький, С. Історія. Геополітика. Географія : в 5-х кн. / С. Рудницький. — Київ, 2017. — Кн. 1. — С. 97—101.

2690. **140 років** від дня народження Степана Рудницького (3.12.1877—3.11.1937) — українського географа, академіка // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2017 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2018. — Вип. 27. — С. 116—118.

2691. **130 років** від дня народження Степана Львовича Рудницького (3.12.1877—3.11.1937) — українського географа, академіка // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2007 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2006. — Вип. 17. — С. 121—124.

2692. **125 років** від дня народження Рудницького Степана Львовича (3.12.1877—3.11.1937) — українського географа, академіка // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2002 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 2002. — С. 106—109.

2693. **Рожнятовська, О. А.** «Як далеко гомонить наша мова і пісня, так далеко сягає Україна» : До 130-річчя від дня народження С. Л. Рудницького (1877—1937) / О. А. Рожнятовська // Календар знаменних і пам'ятних дат. — 2007. — IV квартал. — С. 82—90.

2694. **Костюк, С. В.** Фонд Степана Рудницького у Тернопільському обласному краєзнавчому музеї : нові надходження / С. В. Костюк // Трансформація українських наукових пошуків на грані тисячоліть : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (приуроч. до 140-ї річниці з дня народження основоположника новітн. укр. географії акад. Степана Львовича Рудницького, 5 груд. 2017 р.). — Тернопіль, 2018. — С. 9—10.

Никифор Садовський

Садовський Никифор (1884 р., м. Тернопіль — 1935 р., м. Тернопіль) — математик, педагог, діяч культури.

Закінчив гімназію ім. Франца Йосифа I у Львові. У 1902—1906 рр. навчався на філософському факультеті Львівського університету. Брав участь у семінарі професора Пузини, один рік вів хроніку семінару. У 1906 р. склав учительський іспит на право викладання математики та фізики польською мовою, а в 1907 р. — українською мовою. У 1907—1908 рр. був заступником учителя в українській гімназії в Перемишлі. У 1908 р. проходив однорічну військову службу. Від 1910 р. — у II Тернопільській гімназії з польською мовою навчання. У 1914 р. мобілізований до війська Австро-Угорщини й у ранзі офіцера артилерії служив у Перемишлі. У 1915 р. потрапив до російського полону (перебував у Сибіру). Після повернення з полону працював професором у II Тернопільській гімназії.

Никифор Садовський був автором ряду наукових праць із фізики й математики. У «Звіті дирекції ц. к. II. Ґімназиї в Перемишли за шкільний рік 1906/1907» опублікував «Короткий начерк теорії аналітичних функцій», а в «Sprawozdanie Dyrekcyi C. K. Gimnazyum II. z jęz. wykł. polskim w Tarnopolu za rok szkolny 1909/10» — працю «Nauka o funkcyach w matymatyce gimnazyalnej». Низку наукових статей ученого було надруковано у виданнях НТШ, зокрема в «Збірнику Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка» опубліковано статті: «До теорії аналітичних функцій двох незалежних змінних», «Елізийна функція» (обидві — 1919), «Діяда як споріднена трансформація», «Про виріб срібних зеркал» (обидві — 1922), «Обмежені векторові поля» (1925). Перебуваючи в полоні в Омську, написав підручник для українських шкіл з алгебри. Друкувався на сторінках часописів «Діло» та «Нива».

Никифор Садовський у 1922 р. став дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка.

2695. **Садовський, Н.** Короткий начерк теорії функций аналїтичних / написав Никифор Садовський // Звіт Дирекциї Ц. К. Ґімназиї руским викладовим язиком в Перемишли за шкільний рік 1906/1907. — Перемишль, 1907. — С. [1—20].

2696. **Садовський, Н.** Аеронавтика і авіятика / Н. Садовський // Дїло. — Львів, 1910. — Ч. 2 (3 сїчня). — С. 4—5 ; ч. 4 (5 сїчня). — С. 3—4.

2697. **Садовський, Н.** Гіроскоп і його приміненя / Никифор Садовський // Дїло. — Львів, 1910. — Ч. 111 (21 мая). — С. 4.

2698. **Садовський, Н.** Пригоди тернопільського прогульковця / Н. Садовський // Дїло. — Львів, 1910. — Ч. 164 (27 лип.). — С. 1—2.

2699. **Sadowski, N.** Nauka o funkcyach w matymatyce gimnazyalnej / napisał N. Sadowski // Sprawozdanie Dyrekcyi C. K. Gimnazyum II. z jęz. wykł. polskim w Tarnopolu za rok szkolny 1909/10. — Tarnopol, 1910. — S. 4—22.

2700. **Садовський, Н.** Розум і наука у новітних фільозофів та вчених / Н. Садовський // Нива. — У Львові, 1911. — Т. 8, ч. 18. — С. 562—570.

2701. **Sadowski, N.** Gabinet fizyki / Nicefor Sadowski // Sprawozdanie Dyrekcyi C. K. Gimnazyum II. z jęz. wykł. polskim w Tarnopolu za rok szkolny 1910/11. — Tarnopol, 1911. — S. 31. — (Zbiory naukowe).

2702. **Sadowski, N.** Gabinet fizyki / Nicefor Sadowski // Sprawozdanie Dyrekcyi C. K. Gimnazyum II. z jęz. wykł. polskim w Tarnopolu za rok szkolny 1911/12. — Tarnopol, 1912. — S. 50—51. — (Zbiory naukowe).

2703. **Садовський, Н.** До теорії аналїтичних функцій двох незалежних змінних / Никифор Садовський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 117—132.

2704. **Садовський, Н.** Елїзийна функція / Никифор Садовський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 133—142.

2705. **Садовський, Н.** Заточені : В Красноярську пробувають до тепер ще отсі полонені або інтерновані Галичане… / подав проф. ґімн. Никифор Садовський з Тернополя, котрий на днях вернув з Сибірі // Український Вістник. — Львів, 1921. — Ч. 147 (29 лип.). — С. 3. — (Новини).

2706. **Садовський, Н.** Діяда як споріднена трансформація / написав Никифор Садовський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1922. — Т. 21. — С. 77—123.

2707. **Данкворт, П. В.** Про виріб срібних зеркал / П. В. Данкворт, Н. С. Садовський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1922. — Т. 21. — С. 124—134.

2708. **Sadovskyj, N.** Begrenzte Vektorfelder / N. Sadovs'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 28.

2709. **Sadovskyj, N.** Dyade als affine Transformation / N. Sadovs'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 20.

2710. **Sadovskyj, N.** Über die Elisionsfunktion / N. Sadovs'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 9—10.

2711. **Sadovskyj, N.** Zur Theorie der analytischen Funktionen mit zwei unabhängigen Variablen / N. Sadovs'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 8—9. — (Berichte).

2712. **Садовський, Н.** Обмежені векторові поля / Никифор Садовський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1925. — Т. 23/24. — С. 57—62 : рис.

2713. **Sadovskyj, N.** Der Wehnelt'sche Unterbrecher / N. Sadovśkyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion. — Lemberg, 1927. — H. 6. — S. 4—5.

2714. **Sadowskyj, N.** Der Wehneltunterbrecher / Nikefor Sadowśkyj // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1927. — Т. 26. — С. 53—76.

***

2715. **Возняк, Г. М.** Н. Садовський — дослідник теорії аналітичних функцій / Г. М. Возняк // Возняк, Г. М. Математики — дійсні члени Наукового товариства ім. Шевченка у Львові / Г. М. Возняк. — Тернопіль, 1994. — С. 44—45.

2716. **Добре** слово в декілька рядків : Никифор Садовський // Тернопіль. — Тернопіль, 1992. — № 3 : Українська гімназія в Тернополі, 1898—1944. — С. 83.

2717. **Ювілейна** книга Української гімназії в Тернополі, 1898—1998 : До сторіччя заснування / ред. С. Ярема. — Тернопіль ; Львів : Поллі, 1998. — 705 с. — Із змісту: Про Н. Садовського. — С. 206, 423.

\- - -

2718. **115 років** від дня народження Садовського Никифора (1884—1935) — математика і фізика // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 1999 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 1998. — С. 80—81.

Олександр Смакула

Смакула Олександр (9 вересня 1900 р., с. Доброводи Збаразького повіту, нині Тернопільського району Тернопільської області — 17 травня 1983 р., м. Оберн, штат Массачусетс, США) — фізик.

Навчався в початковій школі в Доброводах, потім — в українській гімназії в Збаражі. Упродовж 1918—1920 рр. у лавах Української Галицької армії боронив незалежність України. Шкільне навчання продовжив у Тернопільській українській гімназії, яку закінчив із відзнакою в 1922 р. Здібний до природничих наук хлопець за порадою свого гімназійного вчителя — відомого українського математика Мирона Зарицького — вступив до Ґеттінґенського університету ім. Георга Августа (Німеччина). У студентські роки під керівництвом професора Роберта Поля розпочав свої наукові дослідження. У грудні 1927 р. Олександр Смакула склав докторський іспит, успішно захистив дисертацію на тему «Абсорбційні спектри лужно-галоїдних фосфорів, активованих металами — сріблом та міддю», здобув науковий ступінь доктора філософії та влаштувався асистентом у Фізичному інституті під керівництвом професора Р. Поля. Одночасно відвідував семінари творців квантової механіки та активно використовував нові знання для з'ясування механізму впливу електромагнітного випромінювання на тверді тіла, пояснював природу радіаційного забарвлення кристалів і виводив математичне співвідношення для визначення концентрації центрів забарвлення в кристалах.

Упродовж 1928—1929 рр. працював у Одеському університеті. Згодом О. Смакула повернувся до Німеччини, де почав працювати науковим співробітником Фізичного інституту Ґеттінґенського університету, а в 1930 р. — керівником оптичної лабораторії Інституту медичних досліджень ім. Кайзера Вільгельма в Гайдельберзі. Досліджуючи стероїди, вітаміни, органічні кристали, учений фактично став фундатором квантової органічної хімії. За допомогою спектральних методів встановив структури вітамінів (A, B2, D), пояснив природу процесу трансформації кристалічного вуглецю електричними збудженнями, який тепер називають «інверсією Смакули». Використавши поняття квантових осциляторів, зміг розтлумачити радіаційне забарвлення кристалів і вивести кількісне математичне співвідношення, відоме в науці як «формула Смакули».

У 1934 р. очолив дослідну лабораторію німецької фірми фотоапаратів й оптики «Carl Zeiss Co» в Єні, де працював над створенням оптичних кристалів фтористого літію та натрію, уперше синтезував бромйодид талію, який і сьогодні широко використовується в приладах нічного бачення.

У 1935 р. О. Смакула зробив одне з найвизначніших своїх відкриттів, на яке отримав перший у світі оптичний патент Німеччини під № 685767 «Verfahren zur Erhöhung der Lichtdurchlässigkeit optischer Teile durch Erniedrigung des Brechungsexponenten an den Grenzflächen dieser optischen Teile», що отримав

назву «просвітлення оптики». Суть його полягає в тому, що поверхню скляної лінзи покривають спеціальним шаром плівки з певного матеріалу, товщиною 1/4 довжини падаючої хвилі, який значно зменшує відбивання світла від поверхні лінзи й одночасно збільшує контрастність зображення. У своїх працях він детально описав розроблені ним підходи й створені засоби, які пізніше перетворилися на технологічний стандарт галузі, розвинулися в сучасні методи створення багатошарових покриттів. Ученому належать також інші патенти в цій галузі, у тому числі й щодо нанесення покриттів змінної товщини, які дозволили ще більше покращити пропускну здатність лінз для світла різних довжин хвиль. Особливо важливими вони були для розвитку лазерної техніки, яка з огляду на дуже високу густину потоку світлової енергії вимагала надзвичайно якісних оптичних елементів.

Наприкінці війни разом з іншими видатними фізиками та інженерами переїхав до США, де вчений п'ять років працював консультантом у військовій лабораторії у форті Бельвуар (штат Вірджинія), досліджуючи матеріали для інфрачервоної техніки. У 1951 р. Олександра Смакулу запросили на посаду професора Массачусетського технологічного інституту (MIT) і призначили заступником директора Лабораторії досліджень ізоляції. Згодом він заснував та очолив Лабораторію фізики кристалів, де займався найактуальнішими проблемами твердотільної електроніки, дослідженням технології та властивостей електрооптичних матеріалів і пристроїв, феромагнітних і п'єзоелектричних матеріалів, лазерів на рідкоземельних елементах, тонких плівок, нових нелінійних напівпровідникових кристалів, органічних та надпровідних структур. Він винайшов і запровадив оригінальні теорії вирощування, очищення та дослідження кристалів, налагодив технологію синтетичних монокристалів для електронної техніки, дослідив неоднорідності в мішаних кристалах та монокристалах кремнію, дослідив зміни властивостей кристалів унаслідок впливу радіації та дефектів, створив наукову школу з кристалофізики. Його авторитет у цьому інституті був надзвичайно великим. Як результат — Олександра Смакулу обрали повним професором найвизначнішого у світі технологічного інституту. Попри зайнятість він опікувався молодими вченими-українцями, які працювали в цьому технічному закладі.

Свій величезний дослідницький досвід учений узагальнив у фундаментальній монографії «Монокристали: вирощування, виготовлення і застосування», яка вийшла друком у Берліні в 1962 р. Видання містить ґрунтовний огляд літератури та наукових розробок у сфері вирощування та застосування монокристалів у оптиці, Х-променеграфії, напівпровідникових детекторах енергії та випромінювання.

13 грудня 1930 р. О. Смакула став дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка. На еміграції обирався почесним головою Товариства українських інженерів

Америки, дійсним членом НТШ-А та інших наукових товариств. Він був членом Нью-Йоркської академії наук.

Олександр Смакула увійшов у історію завдяки своїм досягненням у царині фізики кристалів та прикладної оптики. Учений став співтворцем нових наукових напрямів — квантової фізики твердого тіла, твердотільної електроніки та оптоелектроніки, молекулярної біології, фізики тонких плівок. Йому належать важливі винаходи й праці в галузі оптики, метрології, технології нових матеріалів для електронної та оптичної техніки. Проживши більшість свого життя за межами України, О. Смакула мав почуття великої любові до своєї землі, яке не згасло з роками. У листах до родичів писав: «Я уже понад сорок літ скитаюсь на чужині, але своєї Батьківщини не забув і повік не забуду. Частенько заглядаю до Кобзаря, щоб тугу розігнати».

Бібліографія

2719. **Смакула, О.** Дещо про атомістичну будову матерії / О. Смакула // Діло. — Львів, 1925. — Ч. 180 (14 серп.). — С. 3—4. — (З нових подій та ідей).

2720. **Смакула, О.** Відшукування металевих руд при помочи елєктромагнетних хвиль / Олександер Смакула // Технічні вісти. — Львів, 1926. — Рік 2, ч. 7/12. — С. 49—51.

2721. **Смакула, О.** Помір високости взнесення літаків при помочи бездротового телєграфу / Олександер Смакула // Технічні вісти. — Львів, 1926. — Рік 2, ч. 1/2. — С. 4—5.

2722. **Смакула, О.** З технічної літератури : Нова метода для поміру морської глибини / Олександер Смакула // Технічні вісти. — Львів, 1927. — Рік 3, ч. 1. — С. 22—23.

2723. **Смакула, О.** Земля і радіоактивність / Д-р Олександер Смакула // Діло. — Львів, 1927. — Ч. 278 (11 груд.). — С. 3—4.

2724. **Смакула, О.** Нові досягнення при помочи коротких елєктричних хвиль / Олександер Смакула // Технічні вісти. — Львів, 1927. — Рік 3, ч. 2. — С. 40—43.

2725. **Смакула, О.** Помір питомого опору плинного воздуха / Олександер Смакула // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1927. — Т. 26. — С. 77—84.

2726. **Смакула, О.** Помір питомого опору плинного воздуха / Олександер Смакула. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 26. — Львів, [1927]. — 8 с.

2727. **Smakula, A.** Einige Absorptionsspektra von Alkalihalogenidphosphoren mit Silber und Kupfer als wirksamen Metallen : Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der Hohen Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Fakultät der Georg-August-Universität zu Göttingen / Alexander Smakula // Zeitschrift für Physik. — Berlin, 1927. — Bd. 45, h. 1/2. — S. 1—12 : ill.

2728. **Smakula, A.** Einige Absorptionsspektra von Alkalihalogenidphosphoren mit Silber und Kupfer als wirksamen Metallen : Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der Hohen Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Fakultät der Georg-August-Universität zu Göttingen / Alexander Smakula. — Abdruck : Zeitschrift für Physik, Bd. 45, h. 1/2. — Berlin : Springer, 1927. — 12 S. : ill.

2729. **Смакула, О.** Антирахітичний вітамін / д-р Олександер Смакула // Діло. — Львів, 1928. — Ч. 52 (7 берез.). — С. 2.

2730. **Смакула, О.** Атлянтійський перелет / Олександер Смакула // Діло. — Львів, 1928. — Ч. 90 (25 квіт.). — С. 2—3.

2731. **Смакула, О.** До фосфоризації алькалевих гальоїдів / Олександер Смакула // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1928. — Т. 27. — С. 37—44 : рис., табл.

2732. **Смакула, О.** Елєктричні прояви при влученні / Олександер Смакула // Технічні вісти. — Львів, 1928. — Рік 4, ч. 3. — С. 76.

2733. **Смакула, О.** Нові видосконалення динамомашин / Д-р Олександер Смакула // Технічні вісти. — Львів, 1928. — Рік 4, ч. 1. — С. 1—4.

2734. **Смакула, О.** Рурковий магнет / Олександер Смакула // Технічні вісти. — Львів, 1928. — Рік 4, ч. 2. — С. 48.

2735. **Smakula, A.** Zur Kenntnis des Absoptionsspektrums von Ergosterin in bestrahltem und unbestrahltem Zustande / Alexander Smakula // Nachrichten von der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen aus dem Jahre 1928. Mathematisch-Physikalische Klasse. — Berlin, 1928. — H. 1. — S. 49—64 : Fig.

2736. **Smakula, A.** Über den Einfluss von Fremdionen auf die photochemischen Vorgänge in Alkalihalogenidem / A. Smakula // Nachrichten von der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen aus dem Jahre 1929. Mathematisch-Physikalische Klasse. — Berlin, 1929. — H. 2. — S. 110—115 : Fig.

2737. **Smakula, A.** Über Erregung und Entfärbung lichtelektrisch leitender Alkalihalogenide / Alexander Smakula // Zeitschrift für Physik. — Berlin, 1930. — Bd. 59, h. 9/10. — S. 603—614.

2738. **Smakula, A.** Über die Verfärbung der Alkalihalogenidkristalle durch ultraviolettes Licht / Alexander Smakula // Zeitschrift für Physik. — Berlin, 1930. — Bd. 63, h. 11/12. — S. 762—770.

2739. **Kuhn, R.** Spektrophotometrische Analyse des Eidotterfarbstoffes / Richard Kuhn, Alexander Smakula // Hoppe-Seyler's Zeitschrift für Physiologische Chemie. — Berlin ; Leipzig, 1931. — Bd. 197, [h.] 1/4. — S. 161—166.

2740. **Smakula, A.** Die Ultraviolettabsorption der geometrisch isomeren Stilbene und Zimtsäuren / Alexander Smakula, Albert Wassermann // Zeitschrift für Physikalische Chemie. — Leipzig, 1931. — Bd. 155A, h. 5/6. — S. 353—365 : ill.

2741. **Wassermann, A.** Ultraviolettabsorption und Isomerie der Maleinsäure und der Fumarsäure / Albert Wassermann, Alexander Smakula // Zeitschrift für Physikalische Chemie. — Leipzig, 1931. — Bd. 155A, h. 5/6. — S. 366—377 : ill.

2742. **Smakula, A.** Über die Absorption dünner Cu-, Ag- und Au-Schichten im sichtbaren und ultravioletten Gebiet / Alexander Smakula // Zeitschrift für Physik. — Berlin, 1933. — Bd. 86, h. 3/4. — S. 185—194.

2743. **Smakula, A.** Über die Lichtabsorption der Metalle : (Vorträge u. Diskussinen des IX. Deutschen Physikertages in Würzburg, vom 18—22.09.1933) / A. Smakula // Physikalische Zeitschrift. — Leipzig, 1933. — Jg. 34, h. 21. — S. 787—790 : ill.

2744. **Smakula, A.** Optische Untersuchung des antineuritischen Vitamins (B_1) / Alexander Smakula // Hoppe-Seyler's Zeitschrift für Physiologische Chemie. — Berlin ; Leipzig, 1934. — Bd. 230, [h.] 1/6. — S. 231—239.

2745. **Smakula, A.** Optische Untersuchungen an Gewebszellen / A. Smakula, H. Laser // Strahlentherapie. — München, 1934. — Bd. 49, № 8. — S. 489—493.

2746. **Smakula, A.** Über die Lichtabsorption der Metalle / Alexander Smakula // Zeitschrift für Physik. — Berlin, 1934. — Bd. 88, h. 1/2. — S. 114—125.

2747. **Smakula, A.** Über die photochemische Umwandlung des trans-Stilbens / A. Smakula // Zeitschrift für Physikalische Chemie. — Leipzig, 1934. — Bd. 25B, h. 1. — S. 90—98 : ill.

2748. **Smakula, A.** Über physikalische Methoden im chemischen Laboratorium. XXII. Lichtabsorption und chemische Konstitution : Vorgetragen in der Fachgruppe für Photochemie und Photographie auf der 47. Hauptversammlung des V. d. Ch. zu Köln am 24. Mai 1934 / Dr. Alexander Smakula // Angewandte Chemie. — Berlin, 1934. — Jg. 47, № 38. — S. 657—665 : ill.

2749. **Smakula, A.** Über die Solarisation der Photographischen Platten / A. Smakula // Zeitschrift für Physik. — Berlin, 1934. — Bd. 87, h. 3/4. — S. 231—237.

2750. **Smakula, A.** Zur Bestimmung der Molekulargewichte von Polystyrolen / Dr. Alexander Smakula // Angewandte Chemie. — Berlin, 1934. — Jg. 47, № 47. — S. 777—779 : ill.

2751. **Smakula, A.** Zur Wanderungsgeschwindigkeit der Elektronen in Alkalihalogenidkristallen / Alexander Smakula // Nachrichten von der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen. Mathematisch-Physikalische Klasse. Neue Folge. Fachgruppe 2. Nachrichten fus der Physik, Astronomie, Geophysik, Technik. — Göttingen, 1934. — Bd. 1 : 1934—35, № 4. — S. 55—65 : Fig.

2752. **Smakula, A.** Zur Wanderungsgeschwindigkeit der Elektronen in Alkalihalogenidkristallen / A. Smakula. — Göttingen, 1934. — 266 S.

2753. **Hausser, K. W.** Lichtabsorption und Doppelbindung. I. Aufgaben und Methoden / Karl Wilhelm Hausser, Richard Kuhn, Alexander Smakula, Karl

Heinz Kreuchen // Zeitschrift für Physikalische Chemie. — Leipzig, 1935. — Bd. 29B, h. 5. — S. 363—370.

2754. **Hausser, K. W.** Lichtabsorption und Doppelbindung. II. Polyenaldehyde und Polyencarbonsäuren / Karl Wilhelm Hausser, Richard Kuhn, Alexander Smakula, Max Hoffer // Zeitschrift für Physikalische Chemie. — Leipzig, 1935. — Bd. 29B, h. 5. — S. 371—377 : ill.

2755. **Hausser, K. W.** Lichtabsorption und Doppelbindung. III. Untersuchungen in der Furanreihe / Karl Wilhelm Hausser, Richard Kuhn, Alexander Smakula, Adam Deutsch // Zeitschrift für Physikalische Chemie. — Leipzig, 1935. — Bd. 29B, h. 5. — S. 378—383.

2756. **Hausser, K. W.** Lichtabsorption und Doppelbindung. IV. Diphenylpolyene / Karl Wilhelm Hausser, Richard Kuhn, Alexander Smakula // Zeitschrift für Physikalische Chemie. — Leipzig, 1935. — Bd. 29B, h. 5. — S. 384—389 : ill.

2757. **Verfahren** zur Erhöhung der Lichtdurchlässigkeit optischer Teile durch Erniedrigung des Brechungsexponenten an den Grenzflächen dieser optischen Teile : Patentschrift № 685767 Deutsches Reich. Klasse 42h Gruppe 1_{01} Z 22836 IX_a/ 42h / Alexander Smakula ; Firma Carl Zeiss in Jena. — Priority date: 1935-11-01 ; [про видачу патента повідомлено]: 1939-11-30 ; Publication info: 1939-12-23. — [2 Bl.].

2758. **Smakula, A.** Über die Erhöhung der Lichtstärke optischer Geräte / Alexander Smakula // Zeitschrift für Instrumentenkunde. — Braunschweig, 1940. — Jg. 60, h. 2. — S. 33—36.

2759. **Smakula, A.** Über die Reflexionsminderung an Grenzflächen zwischen durchsichtigen Körpern / A. Smakula // Glastechnische Berichte. — Frankfurt am Main, 1941. — Jg. 19, № [12]. — S. 377—[386].

2760. **Smakula, A.** [Was ist T-Optics = What is T-Optics] / A. Smakula // Zeiss Werkzeitschrift. — [Oberkochen], 1941. — Bd. 3. — S. 55—58.

2761. **Smakula, A.** Über Reflexionsminderung an optischen Gläsern / A. Smakula // Physikalische Zeitschrift. — Leipzig, 1942. — Jr. 48, h. [?]. — S. 217—221.

2762. **Smakula, A.** Grundlagen der Reflexionsverminderung / A. Smakula // Film und Farbe : Vorträge gahalten auf der Gemeinsamen Jahrestagung «Film und Farbe» in Dresden, vom 1.-3. Okt. 1942. — Berlin, 1943. — S. 69—74.

2763. **Production** of Infrared Transmitting Thallium Halide Crystals / P. C. Jr. Botzenmayer, J. M. Ashcroft, A. Smakula ; Engineer Research and Development Laboratories. — Fort Belvoir, [1948] (1949). — 49 p. — (Technical Report ; № 1067).

2764. **Smakula, A.** Erratum : The Plastic Deformation and Crystal Orientation of Thallium Halides / Alexander Smakula, Myron W. Klein // Journal of the Optical Society of America. — Menasha, Wis., 1949. — Vol. 39, № 10. — P. 890.

2765. **Smakula, A.** The Plastic Deformation and Crystal Orientation of Thallium Halides / Alexander Smakula, Myron W. Klein // Journal of the Optical Society of America. — Menasha, Wis., 1949. — Vol. 39, № 6. — P. 445—453 : ill.

2766. **Smakula, A.** The Plastic Deformation of Thallium Halides in Relation to Crystal Orientation / Alexander Smakula, Myron W. Klein ; Engineer Research and Development Laboratories. — Fort Belvoir, 1949. — 37 p. — (Technical Report ; № 1102).

2767. **Smakula, A.** Color Centers in Calcium Fluoride and Barium Fluoride Crystals / Alexander Smakula // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1950. — Vol. 77, № 3 (February). — P. 408—409 : ill.

2768. **Smakula, A.** Influence of Optical Working on Surface Structure of Plastic Crystals / Alexander Smakula, Myron W. Klein // Journal of the Optical Society of America. — Menasha, Wis., 1950. — Vol. 40, № 11. — P. 748—750 : ill.

2769. **Smakula, A.** Investigation of the Gliding Process in Ionic Crystals by Prismatic Punching / Alexander Smakula, Myron W. Klein // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1951. — Vol. 84, № 5 (December). — P. 1043—1049 : ill.

2770. **Smakula, A.** Physical Properties of Optical Crystals with special reference to infrared / Alexander Smakula ; Engineer Research and Development Laboratories, Distributed by Office of Technical Services, U. S. Dept. of Commerce. — Fort Belvoir, Va., 1952. — 286 p. : diagr., tab.

2771. **Smakula, A.** Bleaching of CaF_2 Crystals Colored by X-Rays / Alexander Smakula // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1953. — Vol. 91, № 6 (September). — P. 1570—1571 : ill.

2772. **Smakula, A.** Inhomogeneity of Thallium Halide Mixed Crystals and its Elimination / Alexander Smakula, J. Kalnajs, V. Sils // Journal of the Optical Society of America. — Menasha, Wis., 1953. — Vol. 43, № 8. — P. 698—701.

2773. **Smakula, A.** Inhomogeneity of Thallium Halide Mixed Crystals and its Elimination / Alexander Smakula, J. Kalnajs, V. Sils ; Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research. — Cambridge : Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research, 1953. — 20 p. : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research ; № 67). — O.N.R. Contracts N5ori-07801; N5ori-07858.

2774. **Smakula, A.** Investigation of Crystal Growth by Thermal Etching and Oriented Overgrowth / Alexander Smakula, Myron W. Klein // The Journal of Chemical Physics. — Lancaster, Pa., 1953. — Vol. 21, № 1. — P. 100—104 : ill.

2775. **Optischer** Teil, der gemaess dem Verfahren nach Patent 685767 mit einer die Reflexionvermindernden Schicht versehen ist : Patentschrift DE758368 (C) / Dr Smakula Alexander ; Applicant ZEISS CARL FA. — DE1937Z023786D 19370328 ; Priority date: 1937-03-28 ; Publication info: 1953-08-31. — Classification: international: G02B1/113 ; cooperative: G02B1/113 (EP).

2776. **Verfahren** zur Veränderung der Reflexion von Körpern aus organischem Kunststoff : Patentschrift DE883063 (C) / Dr Smakula Alexander ; Applicant ZEISS CARL FA. — DE1944Z000594D 19441022 ; Priority date: 1944-10-22 ; Publication info: 1953-08-31. — Classification: international: B29D11/00 ; cooperative: B29D11/00605 (EP).

2777. **Verfahren** zur Verbesserung der Guete der von einem optischen System erzeugten Bilder : Patentschrift DE753856 (C) / Dr Smakula Alexander ; Applicant ZEISS CARL FA. — DE1939Z025270D 19390518 ; Priority date: 1939-05-18 ; Publication info: 1953-12-07. — Classification: international: G02B1/113 ; cooperative: G02B1/113 (EP).

2778. **Smakula, A.** Color Centers in Calcium Fluoride Crystals / Alexander Smakula ; Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research, 1954. — 18 p. : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research ; № 86). — Contracts: O.N.R. N5ori-07801 and Ordnance Corps DA-19-020-ORD-3429.

2779. **Smakula, A.** Verfärbung und Farbzentren in Calciumfluorid-Kristallen / A. Smakula // Zeitschrift für Physik. — Berlin, 1954. — Bd. 138, № 3/4. — S. 276—283.

2780. **Smakula, A.** Densities and Imperfections of Single Crystals / Alexander Smakula, J. Kalnajs, V. Sils // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1955. — Vol. 99, № 6 (September). — P. 1747—1750 : ill.

2781. **Smakula, A.** Imperfections in Germanium Single Crystals / Alexander Smakula, J. Kalnajs, V. Sils // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1955. — Vol. 97, № 1 (January). — P. 253.

2782. **Smakula, A.** Precision Density Determination of Large Single Crystals by Hydrostatic Weighing / A. Smakula, V. Sils // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1955. — Vol. 99, № 6 (September). — P. 1744—1746 : ill.

2783. **Smakula, A.** Precision Density Determination of Large Single Crystals by Hydrostatic Weighing / Alexander Smakula, J. Kalnajs, V. Sils ; Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research, 1955. — 9, 14 p. : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research ; № 95/96). — Contracts: O.N.R. N5ori-07801 and Ordnance Corps DA-19-020-ORD-3429.

2784. **Smakula, A.** Precision Determination of Lattice Constants with a Geiger-Counter X-Ray Diffractometer / A. Smakula, J. Kalnajs // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1955. — Vol. 99, № 6 (September). — P. 1737—1744 : ill.

2785. **Smakula, A.** Precision Determination of Lattice Constants with a Geiger-Counter X-Ray Diffractometer / Alexander Smakula, J. Kalnajs ; Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research, 1955. — 28 p. : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research ; № 92). —Contracts: O.N.R. N5ori-07801 and Ordnance Corps DA-19-020-ORD-3429.

2786. **Smakula, A.** Resolving Power of Prisms Made from Homogeneous Thallium Bromoiodide Crystals / A. Smakula // Journal of the Optical Society of America. — Menasha, Wis., 1955. — Vol. 45, № 12. — P. 1086—1087.

2787. **Verfahren** zur Erzeugung einer die Reflexion vermindernden Schicht auf der Oberflaeche eines optischen Elementes und Geraet zur Ausuebung des Verfahrens : Patentschrift DE939604 (C) / Dr Smakula Alexander ; Applicant ZEISS CARL FA. — DE1940Z004637D 19400213 ; Priority date: 1940-02-13 ; Publication info: 1956-02-23. — Classification: international: C23C14/04 ; cooperative: C23C14/04 (EP).

2788. **Smakula, A.** A new Determination of Avogadro's Number from Lattice Constant and Density of Single Crystals / A. Smakula, J. Kalnajs // II Nuovo Cimento. — Bologna, 1957. — Vol. 6, № 1. — P. 214—220 : ill.

2789. **Smakula, A.** Influence of Structure on the Optical Properties of Crystals / Alexander Smakula // Journal of the Optical Society of America. — Menasha, Wis., 1957. — Vol. 47, № 1. — P. 115.

2790. **Smakula, A.** Oxygen Impurity in Silicon Single Crystals / Alexander Smakula, J. Kalnajs ; Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research. — Cambridge, Mass., 1957. — 12 p. : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Laboratory for Insulation Research ; № 122). — Contract NoITnr-1841(10).

2791. **Smakula, A.** Oxygen Impurity in Silicon Single Crystals / A. Smakula, J. Kalnajs // The Journal of physics and Chemistry of Solids. — Oxford ; New York, 1958. — Vol. 6, № 1. — P. 46—50 : ill.

2792. **Smakula, A.** Growth and Perfection of Single Crystals / Alexander Smakula // Molecular Science and Molecular Engineering / edited by A. R. von Hippel. — New York ; London, 1959. — P. 182—206 : ill.

2793. **Smakula, A.** High-Precision Density Determination of Solids / Alexander Smakula // Methods of Experimental Physics. — London ; New York, 1959. — Vol. 6. — P. 283—295 : ill.

2794. **Messner, D.** Color Centers in Alkaline Earth Fluorides / D. Messner, A. Smakula // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1960. — Vol. 120, № 4 (November). — P. 1162—1166 : ill.

2795. **Avakian, P.** Color Centers in Cesium Halide Single Crystals / P. Avakian, A. Smakula // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1960. — Vol. 120, № 6 (December). — P. 2007—2013 : ill.

2796. **Scouler, W. J.** Coloration of Pure and Doped Calcium Fluoride Crystals at 20°C and — 190°C / W. J. Scouler, A. Smakula // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1960. — Vol. 120, № 4 (November). — P. 1154—1161.

2797. **Scouler, W. J.** Effect of Mono- and Trivalent Actions on Color Centers in Calcium Fluorides / W. J. Scouler, Alexander Smakula // Bulletin of the American Physical Societ. Series II. — [New York], 1960. — Vol. 5. — P. 185—186.

2798. **Smakula, A.** Effect of Temperature on Color Centers in Alkaline Earth Fluorides / Alexander Smakula // Proceedings of the International Conference on Color Centers and Crystal Luminescence, Sept. 8—12, 1960, Torino, Italy. — Turin, 1960. — P. 111—118.

2799. **Avakian, P.** Growth of Cesium Chloride Crystals from Solution and Melt / P. Avakian, A. Smakula // Journal of Applied Physics. — New York, 1960. — Vol. 31, № 10. — P. 1720—1722.

2800. **Kolbe, W. F.** Anisotropy of Color Centers in Calcite / W. F. Kolbe, A. Smakula // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1961. — Vol. 124, № 6 (December). — P. 1754—1756.

2801. **Smakula, A.** Correlation of Absorption Spectra of Color Centers in Cubic Crystals / A. Smakula // Proceedings of the International Conference on Semiconductor Physics, Prague, 1960. — New York ; London ; Prague, [1961]. — P. 729—732.

2802. **Smakula, A.** Spectral Correlation of Color Center Bands in Cubic Crystals / A. Smakula // Proceedings of the International Conference on Semiconductor Physics, Prague, 1960. — New York ; London ; Prague, [1961]. — P. 104—105.

2803. **Smakula, A.** Defects in Mixed Crystals of KCl-KBr / A. Smakula, N. Maynard, A. Repucci // Journal of Applied Physics. — New York, 1962. — Vol. 33, № 1. — P. 453—455.

2804. **Smakula, A.** Einkristalle : Wachstum, Herstellung und Anwendung / Dr. phil. Alexander Smakula. — Berlin : Springer-Verlag ; Göttingen ; Heidelberg ; München : J. F. Bergmann, 1962. — VIII, 431 S., 240 Abb., 160 Tab. — (Technische Physik in Einzeldarstellungen / Hrsg. W. Meissner, V. Näbauer ; Bd. 14).

2805. **Smakula, A.** Synthetic Crystals and Polarizing Materials / A. Smakula // Optica Acta : International Journal of Optics. — London, 1962. — Vol. 9, № 3. — P. 205—222.

2806. **Smakula, A.** Compelling Evidence of Error in the Atomic Weight of Germanium / A. Smakula, J. Kalnajs // Proceedings of Shevchenko Scientific Society. Section of Mathematics, Natural Sciences and Medicine. — New York, 1962—1964. — Vol. 6 (34). — P. 139—140.

2807. **Smakula, A.** Chemical and Physical Problems in Preparation of Materials / A. Smakula // Extended Abstracts / Electrochemical Society. — New York, 1963. — Vol. 1, № 2. — P. 82—84.

2808. **Smakula, A.** Color Centers in Mixed Crystals of Alkali Halides / A. Smakula, N. C. Maynard, A. Repucci // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1963. — Vol. 130, № 1 (April). — P. 113—119 : ill.

2809. **Rao, K. V.** The Dielectric Properties of Nickel Oxide, Cobalt Oxide and Their Mixed Crystals / K. V. Rao, A. Smakula. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory, 1964. — 7 leaves : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory ; № 3).

2810. **Mykolajewycz, R.** High-Precision Density Determination of Natural Diamonds / R. Mykolajewycz, J. Kalnajs, A. Smakula // Journal of Applied Physics. — New York, 1964. — Vol. 3, № 6. — P. 1773—1778 : ill.

2811. **Smakula, A.** Investigation of the Physical Nature of photoelectric Trapping and Recombination Centers in Single Crystal Materials : final report / Alexander Smakula ; Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory, 1964. — IV, 20 p. : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory ; № 5). — Contract AF 19(604)-8483. — Project № 5621 ; Task 562104.

2812. **Smakula, A.** Optical Materials and Their Preparation / A. Smakula, J. Kalnajs, M. J. Redman // Applied Optics. — Washington, 1964. — Vol. 3, № 3. — P. 323—328.

2813. **Smakula, A.** Defects in Ionic Crystals / Alexander Smakula // The Molecular Designing of Materials and Devices. — Cambridge, 1965. — P. 69—76 : ill.

2814. **Rao, K. V.** Dielectric Properties of Cobalt Oxide, Nickel Oxide, and Their Mixed Crystals / K. V. Rao, A. Smakula // Journal of Applied Physics. — New York, 1965. — Vol. 36, № 6. — P. 2031—2038.

2815. **Smakula, A.** Infrared Optical Materials with Transmission in the 8—14 Microns and 1—10 Millimeters Regions : final report / Alexander Smakula ; Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory, 1965. — VII, 80 p. : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory ; № 6). — Contract № 1841(88) ; N.R. № 015-505.

2816. **Infrared** Properties of NiO and CoO and Their Mixed Crystals / P. J. Gielisse, J. N. Plendl, L. C. Mansur, R. Marshall, S. S. Mitra, R. Mykolajewycz, A. Smakula // Journal of Applied Physics. — New York, 1965. — Vol. 36, № 8. — P. 2446—2450 : ill.

2817. **Mykolajewycz, R.** Some Physical Properties of Nearly Perfect Natural Diamond / R. Mykolajewycz, J. Kalnajs, A. Smakula // Applied Physics Letters. — New York, 1965. — Vol. 6, № 11 (June). — P. 227—228.

2818. **Rao, K. V.** Temperature Dependence of Dielectric Constant of Alkali and Thallium Halide Crystals / K. V. Rao, A. Smakula // Journal of Applied Physics. — New York, 1965. — Vol. 36, № 12. — P. 3953—3954 : ill.

2819. **Research** on Methods of obtaining Luminescence in ferroelectric Materials and Study of the temperature Dependence of their luminous Efficiencies close to the Curie Point : quarterly technical report / Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory ; Project supervisor Alexander Smakula. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, 1965—[1967]. — V ill. — Contract № DA-44-009-AMC-1117(T).

2820. **Rao, K. V.** Dielectric Anomalies in Silicon Single Crystals / K. V. Rao, A. Smakula // Journal of Applied Physics. — New York, 1966. — Vol. 37, № 7. — P. 2840—2842 : ill.

2821. **Rao, K. V.** Dielectric Properties of Alkaline Earth Fluoride Single Crystals / K. V. Rao, A. Smakula // Journal of Applied Physics. — New York, 1966. — Vol. 37, № 1. — P. 319—323 : ill.

2822. **A Study** of the Physical Properties of High-Temperature Single Crystals : quarterly status report / Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory ; prepared by A. Smakula. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory, [1967]. — V ill. — Interim scientific report ; № 16. — № 8 issued by M.I.T. Laboratory for Insulation Research.

2823. **Harshaw** Optical Crystals / A. Smakula [et al.] ; The Harshaw Chemical Company. — Cleveland, Ohio, 1967. — [?] P.

2824. **Smakula, A.** Über die Erfindung der Reflexminderung / Alexander Smakula // Kinotechnik. — 1967. — Jg. 21, h. 2. — S. 27—30 : ill.

2825. **Smakula, A.** Defects in Crystal Growth of Transition Metal Oxides / Alexander Smakula // Anisotripy in Single-Crystal Refractory Compounds. — New York, 1968. — Vol. 2. — P. 27—40.

2826. **Growth** of Thiospinels : semiannual technical summary report / Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory ; prepared: A. Smakula, A. Linz. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory, 1968—1969. — 2 v. ill. — Contract № N00014-67-A-0204-0025.

2827. **Growth** of Thiospinels : (Investigation of Crystals for CO_2 high Power Laser Windows) : Final report / Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory ; Alexander Smakula, Arthur Linz. — Cambridge, Mass. : Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory, 1970. — VI, 41 leaves : ill. — (Technical Report / Massachusetts Institute of Technology, Crystal Physics Laboratory ; № 15). — Contract № N00014-67-A-0204-0025.

2828. **Rao, K. V.** Dielectric Properties of Thallium Halides and Their Mixed Crystals / K. V. Rao, A. Smakula // Materials Research Bulletin. — New York, 1971. — Vol. 6, № 10. — P. 1047—1055 : ill.

2829. **Interpretation** of Solid Solution Hardening with Vibrational Spectra / J. N. Plendl, P. J. Gielisse, L. C. Mansur, S. S. Mitra, A. Smakula, P. C. Tarte // Applied Optics. — Washington, 1971. — Vol. 10, № 5. — P. 1129—1133.

2830. **Smakula, A.** Autoepitaxial Nucleation in Ionic Crystals / A. Smakula // IV Всесоюзное совещание по росту кристаллов, Ереван, 1972. — Ереван, 1972. — Ч. 1 : Механизм и кинематика роста кристаллов. — С. 40—41.

2831. **Smakula, A.** Dielectric Properties of Semiconductors at Low Temperatures / A. Smakula, N. Skribanowitz, A. Szorc // Journal of Applied Physics. — New York, 1972. — Vol. 43, № 2. — P. 508—515 : ill.

2832. **Смакула, А.** Автоэпитаксиальное зародышеобразование на ионных кристаллах / А. Смакула // Рост кристаллов. — [Москва], 1975. — Т. 11. — С. 100—103.

2833. **Smakula, A.** Autoepitaxial Nucleation in Ionic Crystals / A. Smakula // Growth of Crystals. — New York, 1979. — Vol. 11. — P. 97—99.

2834. **Смакула, О.** Оптичні матеріали та їх виготовлення / А. Смакула, Дж. Калнайс, М. Дж. Редман ; пер. А. Кушніра ; наук. ред. А. Пундика // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1998. — № 1 (3). — С. 9—13 : табл. — (Наукова спадщина О. Смакули).

2835. **Смакула, О.** Про винайдення способу зменшення відбивання світла / О. Смакула ; пер. і наук. ред. М. Медюха // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1998. — № 2 (4). — С. 14—17 : рис. — (Наукова спадщина О. Смакули).

2836. **Смакула, О.** Монокристали: вирощування, виготовлення та застосовання / Олександер Смакула ; пер. з нім. Н. Мельник, П. Троценка ; за ред.: В. Козирського, В. Шендеровського. — Київ : Рада, 2000. — XII, 428 с. : іл., портр.

2837. **Смакула, О.** Наукові праці. У 3 т. Т. 1 / Олександер Смакула ; Наук. т-во ім. Шевченка, Громад. об-ня «Фонд Олександра Смакули», Терноп. держ. техн. ун-т ім. І. Пулюя. — Тернопіль, 2000. — 404 с. : іл. — Зміст: До фосфоризації алькалевих гальоїдів / Олександер Смакула. — С. 10—14 : рис., табл. ; Color Centers in Calcium Fluoride and Barium Fluoride Crystals = Центри забарвлення у кристалах фтористого кальцію та фтористого барію / Alexander Smakula. — С. 15—16 : рис. ; Bleaching of CaF_2 Crystals Colored by X-Rays = Знебарвлення кристалів CaF_2, забарвлених Х-променями / Alexander Smakula. — С. 17—18 : рис. ; Color centers in Calcium Fluoride Crystals = Центри забарвлення у кристалах фториду кальцію : вступ / A. Smakula. — С. 19 ; Verfärbung und Farbzentren in Calciumfluorid-Kristallen = Забарвлення та центри забарвлення у кристалах фториду кальцію / Alexander Smakula. — С. 20—25 : рис. ; Correlation of Absorption

Spectra of Color Centers in Cubic Crystals = Співвідношення для спектра поглинання центрів забарвлення в кубічних кристалах / A. Smakula. — С. 26—28 : рис. ; Coloration of Pure and Doped Calcium Fluoride Crystals at 20°C and — 190°C = Забарвлення чистих і легованих кристалів фториду кальцію при 20°C і — 190°C / W. J. Scouler, A. Smakula. — С. 29—37 : рис. ; Color Centers in Alkaline Earth Fluorides = Центри забарвлення у фторидах лужно-земельних металів / D. Messner, A. Smakula. — С. 38—44 : рис. ; Color Centers in Cesium Halide Single Crystals = Центри забарвлення у монокристалах галогенідів цезію / P. Avakian, A. Smakula. — С. 45—54 : рис. ; Effect of Temperature on Color Centers in Alkaline Earth Fluorides = Вплив температури на центри забарвлення у фторидах лужно-земельних металів / Alexander Smakula. — С. 55—58 : рис. ; Anisotropy of Color Centers in Calcite = Анізотропія центрів забарвлення в кальциті / W. F. Kolbe, A. Smakula. — С. 59—63 : рис. ; Color Centers in Mixed Crystals of Alkali Halides = Центри забарвлення в змішаних лужногалоїдних кристалах / A. Smakula, N. C. Maynard, A. Repucci. — С. 64—72 : рис., табл. ; Einige Absorptionsspektra von Alkalihalogenidphosphoren mit Silber und Kupfer als wirksamen Metallen = Деякі спектри поглинання лужногалоїдних фосфорів зі сріблом та міддю як активаційними металами : Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der Hohen Mathematisch-Naturwissenschaftlichen Fakultät der Georg-August-Universität zu Göttingen / Alexander Smakula. — С. 74—81 : рис., табл. ; Über den Einfluss von Fremdionen auf die photochemischen Vorgänge in Alkalihalogenidem = Про вплив домішок йонів на фотохемічні процеси у лужногалоїдних кристалах / Alexander Smakula. — С. 82—84 : рис. ; Imperfections in Germanium Single Crystals = Недосконалості монокристалів германію / A. Smakula, J. Kalnajs, V. Sils. — С. 85 ; Oxygen Impurity in Silicon Single Crystals = Домішки кисню в монокристалах кремнію / A. Smakula, J. Kalnajs. — С. 86—91 : рис., табл. ; Defects in Mixed Crystals of KCl—KBr = Дефекти у змішаних кристалах KCl — KBr / A. Smakula, N. Maynard, A. Repucci. — С. 92—95 ; Defects in Ionic Crystals = Дефекти в йонних кристалах / A. Smakula. — С. 96—102 ; Some Physical Properties of Nearly Perfect Natural Diamond = Деякі фізичні властивості майже досконалого природного алмазу / R. Mykolajewycz, J. Kalnajs, A. Smakula. — С. 103—104 : табл., рис. ; Verfahren zur Erhöhung der Lichtdurchlässigkeit optischer Teile durch Erniedrigung des Brechungsexponenten an den Grenzflächen dieser optischen Teile : Patentschrift № 685767 Deutsches Reich. Klasse 42h Gruppe 1_{01} Z 22836 IX_a/42h = Спосіб підвищення пропускання світла оптичними елементами за рахунок зменшення відбивної здатності на межах розділу цих оптичних елементів : патент № 685767. Клас 42h Група 1_{01} Z 22836 IX_a/42h / Alexander Smakula ; Firma Carl Zeiss in Jena, [Запатентовано 01.11.1935 ; про видачу патента повідомлено 30.11.1939 ; опубл. 23.12.1939]. — С. 106—108 ; Über die

Erhöhung der Lichtstärke optischer Geräte = Про підвищення світлосили оптичних приладів / A. Smakula. — С. 109—111 : рис. ; Über die Erfindung der Reflexminderung = Про винайдення способу зменшення відбивання світла / A. Smakula. — С. 112—116 : рис. ; Inhomogeneity of Thallium Halide Mixed Crystals and its Elimination = Неоднорідність змішаних кристалів галоїдів талію та її усунення / A. Smakula, J. Kalnajs, V. Sils. — С. 117—122 : табл., рис. ; Resolving Power of Prisms Made from Homogeneous Thallium Bromoiodide Crystals = Роздільна здатність призм, виготовлених з однорідних кристалів бромйодиду талію / A. Smakula. — С. 123 : рис. ; Influence of Structure on the Optical Properties of Crystals = Вплив структури на оптичні властивості кристалів / Alexander Smakula. — С. 124 ; Synthetic Crystals and Polarizing Materials = Синтетичні кристали і поляризаційні матеріали / A. Smakula. — С. 125—136 : табл., рис. ; Optical Materials and Their Preparation = Оптичні матеріали та їх виготовлення / A. Smakula, J. Kalnajs, M. J. Redman. — С. 137—143 : табл. ; Infrared Properties of NiO and CoO and Their Mixed Crystals = Властивості NiO і CoO та їх змішаних кристалів в інфрачервоній ділянці спектру / P. J. Gielisse, J. N. Plendl, L. C. Mansur, R. Marshall, S. S. Mitra, R. Mykolajewycz, A. Smakula. — С. 144—149 : рис., табл. ; Interpretation of Solid Solution Hardening with Vibrational Spectra = Інтерпретація зміцнення твердого розчину за допомогою коливальних спектрів / J. N. Plendl, P. J. Gielisse, L. C. Mansur, S. S. Mitra, A. Smakula, P. C. Tarte. — С. 150—155 : рис., табл. ; Die Ultraviolettabsorption der geometrisch isomeren Stilbene und Zimtsäuren = Ультрафіолетове поглинання геометрично ізомерних стильбенів і корицевих кислот (β-фенілакрилових кислот) / Alexander Smakula, Albert Wassermann. — С. 157—163 : рис., табл. ; Ultraviolettabsorption und Isomerie der Maleinsäure und der Fumarsäure = Поглинання ультрафіолетового випромінювання та ізометрія малеїнових і фумарових кислот / Albert Wassermann, Alexander Smakula. — С. 164—170 : рис., табл. ; Über die photochemische Umwandlung des trans-Stilbens = Фотохемічне перетворення транс-стильба / A. Smakula. — С. 171—176 : рис., табл. ; Über physikalische Methoden im chemischen Laboratorium. Lichtabsorption und chemische Konstitution = Про фізичні методи у хемічній лабораторії. Поглинання світла і хемічна будова речовини / Dr. Alexander Smakula. — С. 177—187 : рис., табл. ; Zur Bestimmung der Molekulargewichte von Polystyrolen = Про визначення молекулярної ваги полістиролів / Dr. Alexander Smakula. — С. 188—192 : рис., табл. ; Lichtabsorption und Doppelbindung. I. Aufgaben und Methoden = Світопоглинання та подвійний зв’язок. І. Завдання і методи / Karl Wilhelm Hausser, Richard Kuhn, Alexander Smakula, Karl Heinz Kreuchen. — С. 194—197 ; Lichtabsorption und Doppelbindung. II. Polyenaldehyde und Polyencarbonsäuren = Світопоглинання та подвійний зв’язок. ІІ. Полієновий альдегід та полієнові карбонові кислоти / Karl

Wilhelm Hausser, Richard Kuhn, Alexander Smakula, Max Hoffer. — С. 198—201 : рис., табл. ; Lichtabsorption und Doppelbindung. III. Untersuchungen in der Furanreihe = Світопоглинання та подвійний зв'язок. III. Дослідження у ряді фурану / Karl Wilhelm Hausser, Richard Kuhn, Alexander Smakula, Adam Deutsch. — С. 202—205 ; Lichtabsorption und Doppelbindung. IV. Diphenylpolyene = Світопоглинання та подвійний зв'язок. IV. Дифенілполієн / Karl Wilhelm Hausser, Richard Kuhn, Alexander Smakula. — С. 206—209 : табл., рис. ; Investigation of Crystal Growth by Thermal Etching and Oriented Overgrowth = Дослідження росту кристалів методом термічного травлення і орієнтованого нарощування / Alexander Smakula, Myron W. Klein. — С. 211—215 : рис. ; Growth and Perfection of Single Crystals = Вирощування та вдосконалення монокристалів / Alexander Smakula. — С. 216—241 : рис., табл. ; Growth of Cesium Chloride Crystals from Solution and Melt = Вирощування кристалів хлориду цезію з розчину та розплаву / P. Avakian, A. Smakula. — С. 242—245 : рис. ; Chemical and Physical Problems in Preparation of Materials = Хемічні та фізичні проблеми виготовлення матеріалів / A. Smakula. — С. 246—247 ; Defects in Crystal Growth of Transition Metal Oxides = Дефекти в кристалах, вирощених з оксидів перехідних металів / A. Smakula. — С. 248—254 : табл., рис. ; Автоэпитаксиальное зародышеобразование на ионных кристаллах = Автоепітаксіальне зародження центрів кристалізації на поверхні йонних кристалів / А. Смакула. — С. 255—257 : рис. ; The Plastic Deformation and Crystal Orientation of Thallium Halides = Пластична деформація та кристалічна орієнтація галоїдів талію / Alexander Smakula, Myron W. Klein. — С. 258—266 : рис. ; Influence of Optical Working on Surface Structure of Plastic Crystals = Вплив обробки на структуру оптичної поверхні пластичних кристалів / Alexander Smakula, Myron W. Klein. — С. 267—269 : рис. ; Investigation of the Gliding Process in Ionic Crystals by Prismatic Punching = Дослідження процесу ковзання в йонних кристалах методом призматичного натискування / Alexander Smakula, Myron W. Klein. — С. 270—277 : рис. ; Dielectric Properties of Cobalt Oxide, Nickel Oxide, and Their Mixed Crystals = Діелектричні властивості оксиду кобальту, оксиду нікелю та їхніх змішаних кристалів / K. V. Rao, A. Smakula. — С. 278—286 : рис. ; Temperature Dependence of Dielectric Constant of Alkali and Thallium Halide Crystals = Температурна залежність діелектричної сталої кристалів лужних і талієвих галоїдів / K. V. Rao, A. Smakula. — С. 287—288 : рис. ; Dielectric Properties of Alkaline Earth Fluoride Single Crystals = Діелектричні властивості лужно-земельних фтористих монокристалів / K. V. Rao, A. Smakula. — С. 289—295 : рис., табл. ; Dielectric Anomalies in Silicon Single Crystals = Діелектричні аномалії в монокристалах кремнію / K. V. Rao, A. Smakula. — С. 296—298 : рис. ; Dielectric Properties of Thallium Halides and Their Mixed Crystals = Діелектричні властивості галоїдів талію і

їхніх змішаних кристалів / K. V. Rao, A. Smakula. — С. 299—304 : рис., табл. ; Dielectric Properties of Semiconductors at Low Temperatures = Діелектричні властивості напівпровідників при низьких температурах / A. Smakula, N. Skribanowitz, A. Szorc. — С. 305—313 : рис., табл. ; Precision Determination of Lattice Constants with a Geiger-Counter X-Ray Diffractometer = Точне визначення сталих ґратки за допомогою дифрактометра Х-променів з лічильником Гейгера / A. Smakula, J. Kalnajs. — С. 315—323 : рис., табл. ; Precision Density Determination of Large Single Crystals by Hydrostatic Weighing = Точне визначення густини великих монокристалів гідростатичним зважуванням / A. Smakula, V. Sils. — С. 324—327 : рис., табл. ; Densities and Imperfections of Single Crystals = Густина та недосконаліть монокристалів / A. Smakula, J. Kalnajs, V. Sils. — С. 328—333 : табл., рис. ; A new Determination of Avogadro's Number from Lattice Constant and Density of Single Crystals = Нове визначення числа Авогадро ґратки за густиною монокристалів / A. Smakula, J. Kalnajs. — С. 334—338 : табл., рис. ; High-Precision Density Determination of Solids = Високоточне визначення густини твердих тіл / Alexander Smakula. — С. 339—344 : табл. ; Compelling Evidence of Error in the Atomic Weight of Germanium = Очевидність похибки в атомній вазі германію / A. Smakula, J. Kalnajs. — С. 345—346 ; High-Precision Density Determination of Natural Diamonds = Високоточне визначення густини природних алмазів / R. Mykolajewycz, J. Kalnajs, A. Smakula. — С. 347—354 : табл., рис. ; Дещо про атомістичну будову матерії / О. Смакула. — С. 356—357 ; Помір високости взнесення літаків при помочи бездротового телєґрафу / Олександер Смакула. — С. 358—359 ; Відшкодування металевих руд при помочи елєктро-магнетних хвиль / Олександер Смакула. — С. 360—363 ; З технічної літератури / Олександер Смакула. — С. 364 ; Нові досягнення при помочи коротких елєктричних хвиль / Олександер Смакула. — С. 365—367 ; Помір питомого опору плинного воздуха / Олександер Смакула. — С. 368—372 : рис., табл. ; Земля і радіоактивність / Олександер Смакула. — С. 373—374 ; Нові видосконалення динамомашин / Олександер Смакула. — С. 375—379 : рис. ; Антирахітичний вітамін / Олександер Смакула. — С. 380—381 ; Атлянтійський перелет / Олександер Смакула. — С. 382—383 ; Рурковий маґнет / Олександер Смакула. — С. 384 ; Елєктричні прояви при влученні / Олександер Смакула. — С. 385.

2838. **Смакула, О.** Оптичні матеріали та їх виготовлення / А. Смакула, Дж. Калнайс, М. Дж. Редман ; наук. ред. А. Пундика ; пер. А. Кушніра // Фундаментальні і прикладні проблеми сучасної фізики : матеріали II Міжнародного Смакулового симпозіуму. — Тернопіль, 2000. — С. 270—275 : табл.

2839. **Смакула, О.** Про винайдення способу зменшення відбивання світла / О. Смакула ; наук. ред. і пер. М. Медюха // Фундаментальні і прикладні

проблеми сучасної фізики : матеріали II Міжнародного Смакулового симпозіуму. — Тернопіль, 2000. — С. 276—280 : рис.

2840. **Смакула, О.** Вирощування монокристалів / Олександр Смакула // Світ фізики. — 2002. — № 3. — С. 3—10. — (Нові і маловідомі явища з фізики).

- - -

2841. **Smakula, A.** Papers, 1962—1979 (inclusive) [Електронний ресурс] : [The papers contain biographical material, correspondence from family members in Dobrovody, Ukraine, and circulars and other printed matter from professional organizations in the United States to which Smakula belonged, such as the Ukrainian Engineers' Society of America, the Shevchenko Scientific Society, and the Ukrainian American Association of University Professors] // Harvard Library, Ukranian Research Institute Library. Offsite Storage (HD), Box. 1—2. — Режим доступу: http://id.lib.harvard.edu/alma/990096804640203941/catalog, вільний. — Дата звернення: 21.12.2022.

2842. **Olexander Smakula** papers [Електронний ресурс] : The collection documents the professional activities of Olexander Smakula // Massachusetts Institute of Technology. Libraries. Department of Distinctive Collections Repository. ArchivesSpace, Identifier: MC-0577, Box 1—5. Режим доступу: https://archivesspace.mit.edu/repositories/2/resources/1068, вільний. — Дата звернення: 21.12.2022.

***

2843. **Аврамчук, Н.** Олександр Смакула. Геній оптики з-під Тернополя / Н. Аврамчук, М. Сухомозський // Аврамчук, Н. (Не)відомі українці, які змінили історію / Н. Аврамчук, М. Сухомозський. — Київ, 2019. — С. 10—17.

2844. **Біланюк, О.** Противідбивний шар: дарунок Олександра Смакули людству / О. Біланюк // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1996. — Т. 2. — С. 21—34 : рис., табл.

2845. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Leopolis scientifica. Наука у Львові до середини XX століття : зб. наук. пр. — Львів, 2020. — Ч. 2 : Точні науки. — С. 287—338. — Із змісту: Олександр Смакула. — С. 314—316 : фот.

2846. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Журнал фізичних досліджень. — Львів, 2018. — Т. 22, № 4. — 4003-1—4003-31. — Із змісту: Олександр Смакула. — С. 4003-18—4003-20.

2847. **Головач, Ю. В.** Фізики — дійсні члени Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові / Ю. В. Головач // Аксіоми для нащадків : Українські імена в світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 49—72. — Із змісту: Олександр Смакула. — С. 69—71.

2848. **Горбач, О.** Олександр Смакула: гордість нашого краю / О. Горбач // Збараж — місто в Медоборах. — 1999. — № 3. — С. 23—24.

2849. **Дмитришин-Смакула, Г.** Про родовід Олександра Смакули крізь призму власних відчуттів і спогадів ; Генеалогічне дерево роду Смакулів / Г. Дмитришин-Смакула // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2001. — Т. 4 : На пошану Олександра Смакули. — С. 33—38.

2850. **Дмитришина, Г.** Родинні спогади про Олексу Смакулу / Г. Дмитришина // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 2000. — № 1 (5). — С. 12—13 : фот. — (До 100-річчя Олександра Смакули).

2851. **Добре** слово в декілька рядків : Смакула Олександр (09.09.1900—17.05.1983) // Тернопіль. — Тернопіль, 1992. — № 3 : Українська гімназія в Тернополі, 1898—1944. — С. 86.

2852. **Довгий, Я.** Експериментальна фізика: акцент на технології : Досвід і стиль Олександра Смакули / Я. Довгий // Вісник Національної академії наук України. — 1999. — № 10. — С. 31—35.

2853. **Довгий, Я.** Експериментальна фізика і новітні технології: досвід Олександра Смакули / Я. Довгий // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 2000. — № 1 (5). — С. 4—9 : іл. — (До 100-річчя Олександра Смакули).

2854. **Довгий, Я.** Наукова спадщина Олександра Смакули / Я. Довгий // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2001. — Т. 4 : На пошану Олександра Смакули. — С. 20—26.

2855. **Довгий, Я.** Наукова школа професора Смакули / Я. Довгий // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1996. — Т. 2. — С. 148—157.

2856. **Довгий, Я.** Нові матеріали про професора Олександра Смакулу з музею Массачусетського технологічного інституту / Я. Довгий // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1998. — № 1 (3). — С. 4—6 : фот. — (До 100-річчя Олександра Смакули).

2857. **Довгий, Я.** Постать Олександра Смакули в історії технологічної фізики / Я. Довгий // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2011. — т. 8. — С. 663—677. — (Праці Наукового товариства ім. Шевченка ; т. 29).

2858. **Довгий, Я.** Олександр Смакула: повернення на рідну землю / Я. Довгий // Світ фізики. — 2000. — № 3. — С. 22—23.

2859. **Довгий, Я.** Олександер Смакула і його наукова спадщина / Я. Довгий // Смакула, О. Наукові праці : у 3 т. / Олександер Смакула. — Тернопіль, 2000. — Т. 1. — С. 4—8.

2860. **Довгий, Я.** Фізик, що поєднав європейську фундаментальність з американським прагматизмом : (До 110-річчя від дня народження Олександра Смакули) / Я. Довгий // Світ фізики. — 2010. — № 3. — С. 11—20. — (Фізики світу).

2861. **Довгий, Я. О.** «Формула Смакули» / Я. О. Довгий // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1996. — Т. 2. — С. 41—50 : табл., рис.

2862. **Довгий, Я. О.** «Формула Смакули» / Я. О. Довгий // Аксіоми для нащадків: Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1992. — С. 247—251.

2863. **Жила, В.** Олександер Смакула / В. Жила // Фундаментальні і прикладні проблеми сучасної фізики : матеріали II Міжнародного Смакулового симпозіуму. — Тернопіль, 2000. — С. 266—269.

2864. **Кияк, Б.** Пошуки і здобутки 99-го / Б. Кияк // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 2000. — № 1 (5). — С. 10—11 : іл. — (До 100-річчя Олександра Смакули).

2865. **Кияк, Б.** Смакулова гора / Б. Кияк // Світ фізики. — 2000. — № 1. — С. 20—22.

2866. **Кияк, Б.** Творча біографія професора О. Смакули / Б. Кияк // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2001. — Т. 4 : На пошану Олександра Смакули. — С. 15—19.

2867. **Козирський, В.** Земля його — Збаражчина / В. Козирський, В. Шендеровський // Історичний календар, 2000. — Київ, 1999. — Вип. 6. — С. 279—280.

2868. **Козирський, В.** Земля його — Збаражчина / В. Козирський, В. Шендеровський // Смакула, О. Монокристали: вирощування, виготовлення та застосовання / Олександер Смакула. — Київ, 2000. — С. VIII—XI.

2869. **Козирський, В.** Монографія Олександра Смакули — наріжний камінь фізики монокристалів / В. Козирський // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2001. — Т. 4 : На пошану Олександра Смакули. — С. 27—32.

2870. **Козирський, В.** Олександр Смакула — автор відкриття століття : (до 100-річчя від дня народження) / В. Козирський, В. Шендеровський // Фізика. — 2000. — № 26. — С. 5, 8.

2871. **Козирський, В.** Олександр Смакула — фізик і гуманіст / В. Козирський, В. Шендеровський // Вітчизна. — 2007. — № 1/2. — С. 138—145.

2872. **Козирський, В.** Олександр Смакула (1900—1983): фізик, винахідник / В. Козирський, В. Шендеровський // Визначні постаті Тернопілля : біогр. зб. — Київ, 2003. — С. 184—185.

2873. **Крочук, А.** Просвітлення оптики: історія і сучасний стан / А. Крочук, Л. Луців-Шумський, І. Пашук // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1996. — Т. 2. — С. 51—56.

2874. **Левицька, М.** І лину думками на Вкраїну / М. Левицька // Ненько моя, Україно : Долі дітей твоїх. — Тернопіль, 2001. — С. 46—49.

2875. **Липовецький, В.** Український геній в Массачусетсі / В. Липовецький, Ю. Скоренький, В. Шендеровський // Світогляд. — 2020. — № 6. — С. 46—51 : фот.

2876. **Липовецький, В.** Фізик Олександр Смакула та географ Іван Тесля — деякі аналогії / В. Липовецький // Наукові записки. Серія: Географія / Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2002. — № 2 : Присвячується 100-річчю від дня народження українського географа і організатора освіти, професора Івана Теслі. — С. 51—54.

2877. **Липовецький, В.** «Я ніколи не забуду свою рідну землю» / В. Липовецький, В. Шендеровський, П. Ясній // Welcome to Ukraine. — Kyiv, 2008. — № 3. — С. 92—95.

2878. **Малевич, А.** Олександр Смакула / А. Малевич // Малевич, А. Літопис землі Збаразької / А. Малевич. — Збараж, 1996. — С. 52.

2879. **Медюх, М.** Просвітлення оптики — епохальний винахід Олександра Смакули / М. Медюх // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1998. — № 2 (4). — С. 6—7. — (До 100-річчя Олександра Смакули).

2880. **Миколаєвич, Р.** Олександр Смакула / Р. Миколаєвич // Збаражчина : збірник статтей, матеріялів і споминів. — Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1980. — Т. 1. — С. 572—574.

2881. **Могильний, Л. П.** Смакула Олександр Теодорович / Л. П. Могильний // Діячі науки і культури : нариси життя та діяльності / О. В. Даниленко, Л. В. Іваницька, Н. В. Терес [та ін.] ; за заг. ред.: А. П. Коцура, Н. В. Терес. — Київ, 2007. — С. 385—387.

2882. **Новосядлий, Б.** Найвизначніший фізик XX століття / Б. Новосядлий // Реабілітовані історією : книга пам'яті Збаразького району. — Тернопіль, 2006. — С. 37—40.

2883. **Ониськів, М.** Як Мстислав Келдиш підтримав Олександра Смакулу / М. Ониськів // Ониськів, М. Автографи. Бібліографія. Вибране... / М. Ониськів. — Тернопіль, 2012. — С. 358—360.

2884. **Онишкевич, Л.-С.** Професор Олександр Смакула — його роки в МТІ / Л.-С. Онишкевич // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1998. — № 1 (3). — С. 6—8. — (До 100-річчя Олександра Смакули).

2885. **Онишкевич, Л.-С.** Професор Олександр Смакула — його роки в МТІ / Л.-С. Онишкевич // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1996. — Т. 2. — С. 35—40.

2886. **І Смакуловий** симпозіум, Львів, 15—16 трав. 1992 р. : (Зі стенограми) // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1996. — Т. 2. — С. 9—20.

2887. **Петрик, М.** Світобачення Івана Пулюя та Олекси Смакули в системі української науки та освіти / М. Петрик // Тези доповідей Міжнародної науково-технічної конференції «Світлотехніка'95» (Тернопіль, 25—27 жовт. 1995). — Тернопіль, 1995. — С. 77.

2888. **Смакула** Олександр Теодорович // Українці у світовій цивілізації : [довідник]. — Київ, 2006. — С. 49. — (Кишенькова енциклопедія ; вип. 1).

2889. **Олександр Смакула.** 1900—1983 : фізик-оптик, кристалофізик // Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : в 6 т. — Київ, 2001. — Т. 2. — С. 408—409 : фот.

2890. **Олександр Смакула** / Р. Августин [та ін.] // Повернення із забуття : Невідомі імена видатних фізиків і математиків, вихідців із Тернопільщини — дійсних членів НТШ / Р. Августин [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — С. 46—49 : фот.

2891. **Фізичний** збірник. Т. 4. На пошану Олександра Смакули / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія ; редкол.: Я. Довгий (відп. ред.) [та ін.]. — Львів, 2001. — 537 с.

2892. **Формула** Смакули : Життєвий та науковий шлях ученого // Фізика. Шкільний світ. — 2007. — № 7. — С. 1—3.

2893. **Шаров, І.** Своєї батьківщини не забув : Смакула Олександр Теодорович (1900—1983) / І. Шаров // Шаров, І. Вчені України : 100 видатних імен / І. Шаров. — Київ, 2006. — С. 384—386.

2894. **Шаромова, В.** Смакула Олександр Теодорович (09.09.1900—17.05.1983) / В. Шаромова // Шаромова, В. Українські фізики та астрономи : посіб.-довідник / В. Шаромова. — Вид. 2-ге, допов. — Тернопіль, 2009. — С. 173 : фот.

2895. **Шендеровський, В.** Нелегкий шлях повернення великого українця / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — Київ, 2003. — С. 294—300.

2896. **Шендеровський, В.** Смакула Олександр / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 745—749.

2897. **Ярема, С.** Олександр Смакула / С. Ярема // Ювілейна книга Української гімназії в Тернополі, 1898—1998 : До сторіччя заснування. — Тернопіль ; Львів, 1998. — С. 670—671.

2898. **Barans'kyi, P. I.** Scientific Works of the Outstanding Researcher of the XX Century Alexander Smakula — to Ukraine / P. I. Barans'kyi, L. I. Datsenko // Український фізичний журнал. — Київ, 2001. — Т. 46, № 3. — С. 386.

2899. **Hingsammer, J.** An empirical Mollwo-Ivey and Smakula relation for the Z_1 and Z_2 centers in alkali halides / J. Hingsammer, H. Jodl // Physics letters. A. — Amsterdam, 1967. — Vol. 25, № 2. — P. 131—132.

2900. **Milestones** in optical coating technology: from A. Smakula / John Strong until today / A. Thelen, C. Amra, N. Kaiser, H. A. Macleod [et al.] // Proceedings of SPIE, the International Society for Optical Engineering. — Redondo Beach, Calif., 2005. — Vol. 5963. — P. 596301—596302.

2901. **Thelen, A.** Milestones in optical coating technology: from A. Smakula / John Strong until today / Alfred Thelen // Proceedings of SPIE. — Bellingham, WA, 2005. — Vol. 5963 (1). — P. 596301—596305.

2902. **Zyla, W.** Alexander Smakyla / W. Zyla // Збаражчина : збірник статтей, матеріялів і споминів. — Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1980. — Т. 1. — С. 575—579.

- - -

2903. **120 років** від дня народження Олександра Теодоровича Смакули (09.09.1900—17.05.1983) — ученого-фізика, винахідника, громадського діяча // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2020 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2019. — Вип. 30. — С. 111—113.

2904. **100 років** від дня народження Смакули Олександра (09.09.1900—17.05.1983) — професора, фізика, дійсного члена НТШ // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2000 рік : бібліогр. список. — Тернопіль, 1999. — С. 59—60.

2905. **Рожнятовська, О. А.** Основоположник сучасної оптики та космічних технологій : До 110-річчя від дня народження О. Т. Смакули (1900—1983) / О. А. Рожнятовська // Календар знаменних і пам'ятних дат. — Київ, 2010. — № 3. — С. 102—108.

2906. **Смакула Олександр**: геній родом із Доброводів : (110 років від дня народження) : рек. бібліогр. покажч. / Збараз. ЦБС, метод.-бібліогр. від. ; уклад. Т. Кульпа. — Збараж, 2010. — 20 с.

2907. **Список** праць професора Олександра Смакули / уклав Я. Довгий // Вісник Фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 2000. — № 1 (5). — С. 14—18. — (Наукова спадщина О. Смакули).

2908. **Олександр Смакула** (1900—1983) // Вони прославили наш край : бібліогр. посіб. — Тернопіль, 2002. — С. 269—272.

- - -

2909. **Баранський, П.** Книга українця, перекладена з німецької : [про кн. «Монокристали» О. Смакули] / П. Баранський, П. Доценко // Вісник Національної академії наук України. — 2001. — № 5. — С. 70—71.

2910. **Мізик, Л. Т.** З чужих країв, із забуття, я повертаюсь, Україно : (Презентація про українського фізика-оптика О. Смакулу) / Л. Т. Мізик, Н. О. Литвиненко, У. П. Городецька // Національно-патріотичне виховання учнів у процесі викладання фізики та астрономії. — Тернопіль, 2016. — С. 81—89.

2911. **Шаромова, В.** Олександр Смакула — автор відкриття століття : сценарій наук.-теорет. конф. : 9—11 кл. / В. Шаромова, В. Соколова // Фізика. — 2003. — № 32. — С. 1—11.

Зенон Храпливий

Храпливий Зенон (15 березня 1904 р., с. Лисівці Заліщицького повіту, нині Чортківського району Тернопільської області — 3 жовтня 1983 р., Сент-Луїс, штат Міссурі, США) — фізик-теоретик.

У 1908 р., після смерті батька, родина переїхала до Тернополя, де Зенон Храпливий навчався в народній школі. Під час Першої світової війни сім'я емігрувала до Відня, там Зенон відвідував українські гімназійні курси. У 1918 р. мати й син повернулися до Збаража. Він влаштувався книговодом на пивоварному заводі та одночасно самотужки опановував знання. У 1923 р. здав заочно іспит зрілості в Тернопільській українській гімназії.

У 1923—1925 рр. навчався у Віденському, у 1925—1926 рр. — Яґеллонському, у 1926—1929 рр. — Львівському університетах. У 1929 р. склав іспит на звання вчителя фізики й математики та розпочав працю в Перемишлі: спочатку в приватній жіночій гімназії, а згодом — в Українській державній чоловічій гімназії. У 1936—1939 рр. — утіснений учитель фізики й математики Академічної гімназії у Львові, завідувач фізичного й хімічного кабінету та лабораторії. Упродовж 1939—1941 рр. читав курс статистичної фізики у Львівському університеті, був проректором із навчальної роботи й очолював кафедру теоретичної фізики. 28 квітня 1941 р. йому присвоєно вчене звання професора та науковий ступінь доктора фізико-математичних наук. У 1941 р., коли у Львів увійшли німецькі війська, влаштувався редактором у «Видавництві шкільних книжок. Львів — Краків». У 1944 р. З. Храпливий емігрував спочатку до Відня, а потім — до Мюнхена, де впродовж 1945—1947 рр. був надзвичайним професором і керівником кафедри фізики Університету UNRRA, заснованого Адміністрацією ООН з допомоги та відбудови задля інтеграції біженців, згодом — професором фізики Українського технічно-господарського інституту. У 1948 р. його запросили на посаду професора фізики Сент-Луїс університету (США), у якому викладав до 1972 р. Вийшовши на пенсію, учений читав спецкурси в американських університетах, займався перекладами, укладав словник української технічної термінології.

Паралельно з педагогічною діяльністю Зенон Храпливий активно займався наукою. Працюючи в Перемишлі, брав участь у роботі наукового семінару Інституту теоретичної фізики при Львівському університеті. Головною сферою його наукових інтересів була релятивістська квантова механіка. Зокрема, він ґрунтовно досліджував нелінійну електродинаміку Борна-Інфельда, теорію спектрів водню та гелію. Учений запропонував власні наукові підходи щодо вирішення труднощів електродинаміки Максвелла: установив, що рівняння Лоренца руху електрона, які треба було додавати до рівнянь Максвелла, виводяться з рівнянь нелінійної електродинаміки. За фундаментальні дослідження в галузі теорії поля в 1932 р. отримав ступінь доктора наук. У

1938 р. видав перший український гімназійний підручник «Нарис фізики», у кінці якого подано українсько-польський словничок фізичної термінології. У 1948 р. видав у Авґсбурґу під псевдо Д-р З. Лисівецький «Українсько-Німецько-Англійсько-Французький словник». У США Зенон Храпливий продовжив наукові дослідження з релятивістської квантової механіки, розробив більш досконалий апарат розрахунку взаємодії діракового електрона в зовнішньому полі на основі представлення Фолді-Войтхоузена. Упродовж 1950-х років вийшли фундаментальні праці З. Храпливого з теоретичної фізики, у яких учений обґрунтував методи розрахунку взаємодії діракового електрона в зовнішньому полі. Ці розвідки стали важливими у розвитку сучасної хвильової теорії поля. Упродовж життя його праці публікувалися в престижних тодішніх журналах, зокрема «Acta Physica Polonica», «Comptes Randus» (Франція), «American Journal of Physics», «The Physical Review» (США), що свідчить про його наукове визнання.

Вагомим був внесок ученого в розвиток вітчизняної дидактики фізики та шкільної фізичної освіти, у підготовку декількох поколінь учнівської молоді, значна частина з якої досягла великих успіхів у науці.

У 1934 р. Зенон Храпливий став дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка, а згодом — членом Наукової ради НТШ. Обирався також дійсним членом НТШ-А, дійсним членом Американського фізичного товариства, членом Нью-Йоркської академії наук.

Бібліографія

2912. **Chrapływyj, Z.** O pewnych trudnościach w mechanice falowej : Przyczynki do teorji działania własnego elektronu i teorji ujemnych stanów energji : [praca doktorska] / Z. Chrapływyj. — Lwów, [1932]. — [?] s.

2913. **Chrapływyj, Z.** O ujemnych poziomach enerji w teorji Diraca = On negative energy levels in Dirac's theory / Zenon W. Chrapływyj // Acta Physica Polonica. — Warszawa, 1933. — T. 2, z. 2. — S. 193—204.

2914. **Chrapływyj, Z.** O ujemnych poziomach enerji w teorji Diraca / Zenon W. Chrapływyj. — Odbitka : Acta Physica Polonica, t. 2, z. 2. — Warszawa, [1933]. — [12] s.

2915. **Chrapływyj, Z.** O potencjale własnym elektronu w mechanice falowej = Über das Eigenpotential des Elektrons in der Wellenmechanik / Z. Chrapływyj // Acta Physica Polonica. — Warszawa, 1933. — T. 2, z. 2. — S. 205—214.

2916. **Chrapływyj, Z.** O potencjale własnym elektronu w mechanice falowej = Über das Eigenpotential des Elektrons in der Wellenmechanik / Z. Chrapływyj. — Odbitka : Acta Physica Polonica, t. 2, z. 2. — [Warszawa, 1933]. — [10] s.

2917. **Chrapływyj, Z.** Uwagi do pracy p. t. «O potencjale własnym elektronu w mechanice falowej» / Z. Chrapływyj // Acta Physica Polonica. — Warszawa, 1933. — T. 2, z. 4. — S. 417—418.

2918. **Chrapływyj, Z.** On the Lorentz equation of motion in the new electrodynamics = O równaniu ruchu Lorentza w nowej elektrodynamice / Z. Chrapływyj // Acta Physica Polonica. — Warszawa, 1935. — T. 4, z. 4. — S. 395—404.

2919. **Chrapływyj, Z.** Atom wodoru a jednolita teorja pola / Z. Chrapływy // Program VIII Zjazdu fizyków polskich, Lwów, 28.IX—2.X.1936. — Lwów, 1936. — S. 35—36.

2920. **Chrapływyj, Z.** On the Lorentz equation of motion in the new electrodynamics = O równaniu ruchu Lorentza w nowej elektrodynamice / Z. Chrapływyj. — Odbitka : Acta Physica Polonica, 1935, t. 4, z. 4. — [Warszawa], 1936. — [10] s.

2921. **Chrapływyj, Z.** Równanie ruchu Lorentza w nowej elektrodynamice / Z. Chrapływy // Program VIII Zjazdu fizyków polskich, Lwów, 28.IX—2.X.1936. — Lwów, 1936. — S. 35.

2922. **Chraplywy, Z.** Sur les équations de mouvement de l'électrodynamique nouvelle / Z. Chraplywy // Comptes Rendus hebdomadaires des séances de l'Acad émie des Sciences. — Paris, 1936. — T. 202. — P. 396—397.

2923. **Храпливий, З.** Основні поняття елєктродинаміки а унітарна теорія поля : [Реферат, виголошений на VI. З'їзді українських природників та лікарів 17. травня 1937 р.] / Зенон Храпливий // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1937. — Т. 31. — С. 51—56.

2924. **Chrapływyj, Z.** O wprowadzeniu wielkosci i jednostek elektrycznych / Z. Chrapływyj // Fizyka i Chemja w Szkole. — Warszawa, 1937. — S. [?].

2925. **Chrapływyj, Z.** On the Lorentz' Equation of Motion in the New Electrodynamics. II = O równaniu ruchu Lorentza w nowej elektrodynamice. II / Z. Chrapływyj // Acta Physica Polonica. — Wilno, 1937. — Vol. 6, fasc. 1. — S. 31—39.

2926. **Chrapływyj, Z.** On the Lorentz' Equation of Motion in the New Electrodynamics. II / Z. Chrapływyj. — Odbitka : Acta Physica Polonica, vol. 6, fasc. 1. — Wilno, 1937. — [9] s. (S. 31—39).

2927. **Chraplywy, Z.** The fundamental notions of electrodynamics and the unitary field theory / Z. Chraplywy // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion / Ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg (Lwiw). — Lemberg, 1937. — H. 25. — S. 11—12.

2928. **Chraplywy, Z.** Zum Potentialbegriff in der neuen Elektrodynamik / von Z. Chrapływyj // Bulletin International de l'Académie Polonaise des Sciences et des

Lettres. Classe des Sciences Mathématiques et Naturelles. Série A: Sciences Mathématiques. — Cracovie, 1937. — T. 4, z. 4, № 9/10. — P. 509—520.

2929. **Храпливий, З.** Нарис фізики : підручник для IV. кляси ґімназії / Др. З. Храпливий. — Lwów : Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie, 1938 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 282, [6] с., [1] арк. вкл. іл. : іл., схеми, табл.

2930. **Chraplyvy, Z.** On Definition in the Teaching of Physics / Zeno V. Chraplyvy // American Journal of Physics. — [Woodbury, N.Y.], 1952. — Vol. 20, № 9. — P. 562—565.

2931. **Barker, W. A.** Conversion of an Amplified Dirac Equation to an Approximately Relativistic Form / W. A. Barker, Z. V. Chraplyvy // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1953. — Vol. 89, № 2. — P. 446—451.

2932. **Chraplyvy, Z. V.** Reduction of the Relativistic Two-Particle Wave Equations to Approximate Forms. I / Zeno V. Chraplyvy // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1953. — Vol. 91, № 2. — P. 386—391.

2933. **Chraplyvy, Z. V.** Reduction of the Relativistic Two-Particle Wave Equations to Approximate Forms. II / Zeno V. Chraplyvy // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1953. — Vol. 92, № 5. — P. 1310—1315.

2934. **Glover, F. N.** Reduction of the Relativistic Wave Equations and the «Contact Interaction» / Francis N. Glover and Zeno V. Chraplyvy // The Physical Review. — Lancaster, Pa. ; New York, 1956. — Vol. 103, № 3. — P. 821—826.

2935. **Chraplyvy, Z. V.** Approximate Evaluation of the Relativistic Correction in Potential Scattering of Charged Particles / Z. V. Chraplyvy // Journal of Physics. B : Atomic and Molecular Physics. — [London], 1971. — Vol. 4, № 8. — P. 995—1007.

2936. **Храпливий, З.** Збараж у 1918—1920 роках / Зенон Храпливий // Збаражчина : збірник статтей, матеріялів і споминів. — Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1980. — С. 633.

\- - -

2937. **Українсько**-Німецько-Англійсько-Французький словник / [уклав] Д-р З. Лисівецький. — Авґсбург, 1948. — [?] с.

***

2938. **Блажиєвський, Л.** Зіновій Храпливий і релятивістська квантова механіка / Л. Блажиєвський // Тези доповідей наукової конференції «Сучасні проблеми квантової теорії», присвяченої 100-річчю від дня народження Зіновія Храпливого, 15—16 берез. 2004 р. — Тернопіль, 2004. — С. 14. — (Пленарні доповіді).

2939. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Leopolis scientifica. Наука у Львові до середини XX століття : зб. наук. пр. — Львів, 2020. — Ч. 2 : Точні науки. — С. 287—338. — Із змісту: Зенон Храпливий. — С. 322—324 : фот.

2940. **Головач, Ю.** Фізика і фізики в НТШ у Львові / Ю. Головач, Ю. Гончар, М. Красницька // Журнал фізичних досліджень. — Львів, 2018. — Т. 22, № 4. — 4003-1—4003-31. — Із змісту: Зенон Храпливий. — С. 4003-22—4003-23.

2941. **Головко, М. В.** Невідомі імена в історії вітчизняної дидактики фізики: науковий доробок професора Зіновія (Зенона) Храпливого з теорії і практики шкільної фізичної освіти / М. В. Головко // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. — Кіровоград, 2014. — Вип. 5, ч. 1. — С. 86—91.

2942. **Гривнак, Н.** До питання про методику викладання фізики у працях професора Зенона Храпливого / Н. Гривнак // Педагогічна думка. — 2005. — № 2. — С. 39—46.

2943. **Гривнак, Н.** Про методику викладання фізики у працях Зенона Храпливого / Н. Гривнак // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 2006. — Т. 6. — С. 236—245.

2944. **Жила, В.** Зіновій Володимир Храпливий (15.III.1904, с. Лисівці Заліщ. повіту) — професор фізики, чл. НТШ / В. Жила // Збаражчина : збірник статтей, матеріялів і споминів. — Нью-Йорк ; Париж ; Сідней ; Торонто, 1980. — Т. 1. — С. 591—593 : фот.

2945. **Козирський, В. Г.** Незнаний Зенон Храпливий: словникарські нотатки на берегах квантової теорії / В. Г. Козирський, В. А. Шендеровський // Тези доповідей наукової конференції «Сучасні проблеми квантової теорії», присвяченої 100-річчю від дня народження Зіновія Храпливого, 15—16 берез. 2004 р. — Тернопіль, 2004. — С. 15—16. — (Пленарні доповіді).

2946. **Липовецький, В. Р.** Зіновій Храпливий і Тернопільщина / В. Р. Липовецький, П. В. Ясній // Тези доповідей наукової конференції «Сучасні проблеми квантової теорії», присвяченої 100-річчю від дня народження Зіновія Храпливого, 15—16 берез. 2004 р. — Тернопіль, 2004. — С. 42—43. — (Пленарні доповіді).

2947. **Матеріали** Міжнародної конференції «Сучасні проблеми квантової теорії», присвяченої 100-річчю від дня народження дійсного члена НТШ, професора Зенона Храпливого // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — 2006. — Т. 6. — С. 197—205.

2948. **Професор** фізики // Юний технік України. — 2007. — № 1. — С. 2—4. — (Видатні українці).

2949. **Рокіцький, О.** Підручник з фізики для українських гімназій професора Зіновія Храпливого / О. Рокіцький, В. Шендеровський // Тези доповідей наукової конференції «Сучасні проблеми квантової теорії», присвяченої 100-річчю від дня народження Зіновія Храпливого, 15—16 берез. 2004 р. — Тернопіль, 2004. — С. 27—29. — (Пленарні доповіді).

2950. **Сагайдак, І.** Родина Храпливих — взірець відданості та служіння народу / І. Сагайдак // Історія в школі. — 2013. — № 6. — С. 9—14.

2951. **Тацуняк, П.** До 90-ліття проф. Зенона Храпливого / П. Тацуняк // Вісник НТШ. — Львів, 1994. — Число 8/9. — С. 14—15.

2952. **Тацуняк, П.** Про життєвий і творчий шлях професора З. Храпливого : (доповідь на меморіальному семінарі 19.04.1994) / П. Тацуняк // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1996. — Т. 2. — С. 269—274.

2953. **Тацуняк, П.** Про нелінійну електродинаміку З. Храпливого / П. Тацуняк // Тези доповідей наукової конференції «Сучасні проблеми квантової теорії», присвяченої 100-річчю від дня народження Зіновія Храпливого, 15—16 берез. 2004 р. — Тернопіль, 2004. — С. 47. — (Стендові доповіді).

2954. **Тацуняк, П.** Семінар пам'яті професора Зенона Храпливого / П. Тацуняк // Фізичний збірник / Наук. т-во ім. Шевченка, Фіз. комісія. — Львів, 1996. — Т. 2. — С. 259—260.

2955. **Тацуняк, П. І.** Зіновій Храпливий (15.03.1904—3.10.1983) / П. І. Тацуняк // Тези доповідей наукової конференції «Сучасні проблеми квантової теорії», присвяченої 100-річчю від дня народження Зіновія Храпливого, 15—16 берез. 2004 р. — Тернопіль, 2004. — С. 10—13. — (Пленарні доповіді).

2956. **Тези** доповідей наукової конференції «Сучасні проблеми квантової теорії», присвяченої 100-річчю від дня народження Зіновія Храпливого, 15—16 берез. 2004 р. — Тернопіль, 2004. — 83 с.

2957. **Туровський, О.** Перетворення Храпливого та деякі особливості його застосування для розкладів до вищих порядків / О. Туровський // Журнал фізичних досліджень. — Львів, 2014. — Т. 18, № 1. — С. 1004(1)—1004(10) ; № 2/3. — С. 2003(1)—2003(5).

2958. **Зенон Храпливий** : [біогр. відомості] // Ювілейна книга Української гімназії у Тернополі, 1898—1998. — Тернопіль ; Львів, 1998. — С. 597.

2959. **Шаромова, В.** Храпливий Зіновій : [фізик-теоретик, член НТШ, уродженець с. Лисівці Заліщ. р-ну] / В. Шаромова // Українські фізики та астрономи : посіб.-довід. — Вид. 2-ге, допов. — Тернопіль, 2009. — С. 196—197 : фот.

2960. **Шендеровський, В.** Видатний український фізик-теоретик : Зенон Храпливий (15.03.1904—1.10.1983) / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — Київ, 2003. — С. 373—380 : фот.

2961. **Шендеровський, В.** До 100-річчя від дня народження Зенона Храпливого / В. Шендеровський // Наукові записки. Фізико-математичні науки / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». — Київ, 2004. — Т. 23. — С. 3—4.

2962. **Шендеровський, В.** Храпливий Зенон / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Вчені України у світовій науці / В. Шендеровський. — Київ, 2019. — С. 851—855.

- - -

2963. **100 років** від дня народження Зенона Храпливого (15.03.1904—1.10.1983) — видатного вченого, фізика-теоретика // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2004 рік : бібліогр. список / Терноп. обл. універс. наук. б-ка. — Тернопіль, 2003. — С. 24—26.

Микола Чайковський

Чайковський Микола (2 січня 1887 р., м. Бережани — 7 жовтня 1970 р., м. Львів) — математик, педагог, громадський діяч.

Першою вчителькою Миколи Чайковського була мати. У 1894 р. розпочав навчання в третьому класі в Бережанській чотирикласній чоловічій школі. У 1897 р. вступив до Бережанської гімназії, яку закінчив у червні 1905 р. Ще в молодших класах захопився математикою, фізикою та природознавством, а в старших — ще й філософією. Із гімназії майбутній учений виніс ґрунтовні знання з української літератури, вивчав українську, польську, німецьку, латинську, французьку та грецьку мови. 26 червня 1905 р. склав із відзнакою іспит на зрілість і згодом став студентом механічного факультету Німецької політехніки в Празі. У січні 1906 р. перейшов на філософський факультет Празького університету. У Празі познайомився з видатними вченими-земляками: фізиком та винахідником Іваном Пулюєм і біохіміком Іваном Горбачевським. У 1906 р. перевівся на філософський факультет Віденського університету, де слухав лекції професорів Франца Мертенса, Густава Кона, Густава фон Ешеріха. У жовтні 1909 р. вступив до Львівського університету. Улітку 1910 р. успішно захистив у Львові дисертацію з вищої алгебри «Про рівняння степеня p^2».

У вересні 1910 р. М. Чайковський почав працювати заступником учителя в Тернопільській українській гімназії, викладав математику, фізику та філософську пропедевтику, а один семестр — ще й польську мову. 18 липня 1911 р. здобув у Віденському університеті вчений ступінь доктора філософії. 6 червня 1912 р. склав у Відні вчительський іспит із математики й фізики середньої школи з українською та польською мовами навчання, а 26 травня 1917 р. — у Львові іспит на право викладання німецькою мовою. У 1912 р. отримав від австрійського уряду стипендію для наукового відрядження та вирушив до Німеччини, де в Берлінському університеті прослухав ряд курсів професорів Фердинанда Георга Фробеніуса та Карла Германа Амандуса Шварца, брав участь у роботі їхніх семінарів, виступив із доповіддю «Про конгруенції третього степеня». Після повернення з Берліна, у 1913—1914 рр., працював на посаді іспитованого вчителя в Академічній гімназії у Львові, викладаючи математику в 1—5 класах. Коли почалася Перша світова війна,

Микола Чайковський виїхав до Відня. Як ополченець пройшов початковий військовий вишкіл у Штирії (Австрія), а згодом його відрядили до табору полонених українців у містечку Фрайштадт. Офіційно числився перекладачем, а фактично працював у «Союзі визволення України». У лютому 1917 р. його призначили на посаду в реальній школі в Раві-Руській, де паралельно з вчителюванням виконував різні громадські роботи. У листопаді 1918 р. Микола Чайковський разом з адвокатом Іваном Кунцевичем очолили Равський повіт ЗУНР. 26 листопада польська армія захопила Раву-Руську й М. Чайковський виїхав до Кам'янця-Подільського, адже ще раніше був прийнятий на посаду приват-доцента кафедри чистої математики Кам'янець-Подільського державного університету, викладав математичний аналіз та проводив практичні навчання. Від серпня 1919 р. до квітня 1920 р. був адміністратором в Українській капелі Олександра Кошиця, яка тріумфально гастролювала Європою. За вісім місяців він об'їхав із капелою Австрію, Швейцарію, Францію, Бельгію, Голландію, Англію, Німеччину. Деякий час провів у Тарнові, а у вересні 1921 р. отримав посаду вчителя математики в приватній жіночій гімназії в Каліші Познаньського воєводства. У 1922—1924 рр. вів математичні курси на філософському факультеті Таємного українського університету, паралельно проводив заняття в приватних школах Львова: жіночій гімназії, німецькому ліцеї, торговельній школі товариства «Просвіта». У 1924 р. перейшов на посаду директора гімназії «Рідної школи» в Яворові, а впродовж 1926—1929 рр. був директором Рогатинської гімназії. У Рогатині також займався організацією протиалкогольного руху, беручи активну участь у діяльності «Союзу протиалкогольних гуртків молоді».

У вересні 1929 р. переїхав до Одеси, де йому було надано посаду професора математики Одеського інституту народної освіти. Учений викладав вищу математику, інтегральне числення, теорію ймовірностей та математичний аналіз. А після його реорганізації в 1930 р. брав активну участь у створенні Фізико-хіміко-математичного інституту. У 1931 р. звільнився з посади завідувача навчальної частини інституту й продовжував завідувати кафедрою алгебри. У 1933 р. був заарештований та ув'язнений на десять років за сфабрикованою справою УВО. Відбував покарання у виправно-трудових таборах у Карелії та Архангельській області. Після звільнення 20 березня 1943 р. Микола Чайковський продовжив педагогічну діяльність: учитель фізики середньої школи № 1 у Томську, лаборант кабінету математики педагогічного інституту, викладач математики у вечірньому технікумі на кульково-підшипниковому заводі. У 1944—1947 рр. — доцент математики Семипалатинського, у 1947—1954 рр. — Уральського педагогічних інститутів.

У травні 1954 р. М. Чайковський повернувся до України, проте не зміг ніде влаштуватися на роботу. Після реабілітації в 1956 р. був зарахований на посаду доцента Львівського державного педагогічного інституту, де працював три з половиною роки. Від 1961 р. — доцент, а пізніше — професор Львівського

державного університету ім. І. Франка. Тоді ж учений тісно співпрацював із Дрогобицьким педінститутом, читав спецкурси в Івано-Франківському педінституті. Учене звання професора йому було присвоєно в 1962 р.

Свою першу наукову роботу «Розвій чисельних систем в історії людської культури» М. Чайковський надрукував у 1908 р. в студентському альманасі у Відні. Упродовж життя вчений приділяв багато уваги питанням української математичної термінології, а також підготовці підручників із математики українською мовою. Зокрема, видав «Систематичний словник української математичної термінології» (1924), підручники «Тригонометрія» (1921) та «Алгебра» (т. 1, 1925; т. 2, 1926). У співавторстві з фізиком Володимиром Кучером підготував «Чотири-цифрові таблиці логарифмів і тригонометричних функцій» (1917, 1920, 1923, 1931). У травні 1923 р. брав участь у роботі ІІ Загального з'їзду українських інженерів і техніків у Львові з доповіддю «Завдання української наукової й технічної термінології». Не завадила науковій діяльності напружена організаторська, викладацька й громадська робота в Одесі. У цей період він опублікував ряд статей в академічних журналах, видав «Українську математичну наукову бібліографію (1894—1927)» (1930), разом із М. Кравчуком працював над складанням підручника з вищої алгебри, перекладав українською мовою першу частину «Елементарної математики» Ф. Кляйна. Не полишав М. Чайковський наукової роботи й у Казахстані: працював над монографією «Квадратні рівняння», організовував математичні олімпіади для школярів, брав активну участь у наукових конференціях педагогічних інститутів: м. Оренбург (1953), м. Перм (1955), м. Челябінськ (1956). Повернувшись до України, з ентузіазмом поринув у науку: опублікував монографію «Квадратні рівняння» (1959) та «Лекції з вищої алгебри» (1962, 1963). Разом із Ф. Гудименком, Й. Погребиським та Г. Саковичем підготував і видав «Російсько-український математичний словник» (1960), вивчав історію математики в західних областях України, писав спогади про відомих земляків. Був постійним членом Інституту математики АН УРСР.

17 жовтня 1913 р. Миколу Чайковського обрали дійсним членом Математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства імені Шевченка. Ще під час навчання у Відні долучився до товариства «Січ»: три роки був у його виділі, по черзі секретарем, заступником голови та головою. Працював в українському товаристві «Поступ» та один рік був його секретарем. У Львівському університеті втягнувся в життя громади «Український студентський союз», співпрацював у її друкованому органі «Молода Україна». Учений брав активну участь у роботі товариства вчителів вищих та середніх шкіл «Учительська громада». У 1914 р. був редактором часопису «Наша школа» і за цей час випустив шість номерів. Входив до правління Товариства наукових викладів ім. Петра Могили.

Микола Чайковський був широко ерудованою, високоосвіченою та надзвичайно працьовитою людиною. У своїх спогадах, ніби підбиваючи

підсумок усього життя, писав: «Батьки мені дали здоровий організм і … любов до свого народу, обов'язок щиро працювати».

Бібліографія

2964. **Чайковський, М.** Сонячні та місячні затьми / Микола Ч… // Руска Хата. — Львів, 1905. — Ч. [?]. — С. [?].

2965. **Від** редакції / Редакційний комітет: Др. Зенон Кузеля, Микола Чайковський // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Віднї. — У Львові, 1908. — С. V—VII.

2966. **Кузеля, З.** Два листи Наталя Вахнянина / З. К., М. Ч. // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Віднї. — У Львові, 1908. — С. 6—7.

2967. **Чайковський, М.** Дещо про великі числа / Микола Чайковський // Дїло. — Львів, 1908. — Ч. 85 (16 цьвітня). — С. 1 ; ч. 86 (17 цьвітня). — С. 1.

2968. **Чайковський, М.** Др. Іван Пулюй : (Біографія) / Микола Чайківський // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Віднї. — У Львові, 1908. — С. 255—261.

2969. **Чайковський, М.** Полярне сьвітло : Д-ру Ю. Гірнякови — на спомин віденського побуту / Микола Чайковський // Дїло. — Львів, 1908. — Ч. 95 (1 мая). — С. 1 ; ч. 96 (2 мая). — С. 1—2.

2970. **Чайковський, М.** Розвій чисельних системів в історії людскої культури / Микола Чайківський // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Віднї. — У Львові, 1908. — С. 67—95.

2971. **Чайковський, М.** Розвій чисельних системів в історії людскої культури / Микола Чайківський. — Відбитка : «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Віднї. — У Львові, 1908. — 31 с.

2972. **Чайковський, М.** Спомини з курсу української мови у Празї / Микола Чайківський // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Віднї. — У Львові, 1908. — С. 491—492.

2973. **Чайковський, М.** Спомини з курсу української мови у Празї / Микола Чайківський // Історичний огляд житя в студентських українських організаціях. — У Львові, 1908. — С. [?].

2974. **Чайковський, М.** Поміж землею а небом / написав Микола Чайковський. — Львів, 1909 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 39 с., 10 іл. — (Видання «Просьвіти» ; ч. 352). — Коштом і заходом Товариства «Просьвіта».

2975. **Чайковський, М.** Боротьба о сонце / Єретик // Земля і Воля. — Львів, [1910?]. — Ч. [?]. — С. [?].

2976. **Чайковський, М.** Боротьба о сонце / Єретик. — Передрук : Земля і Воля, [1910?]. — Львів, 1910 (Загальна друкарня). — 8 с. — (Виданє Українського Студентського Союза).

2977. **Чайковський, М.** Від впорядчика / М. Ч. // Показчик до Збірника Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Т. I—XIII. Роки 1898—1909 = Index zu den Bänden I—XIII. der Sammelschrift der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften. Jahrgänge 1898—1909 / зладив Микола Чайковський. — У Львові, 1910 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — С. 1—2. — (Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка ; т. 14).

2978. **Чайковський, М.** Де-що про великі числа / Микола Чайковський // Учитель. — Львів, 1910. — Ч. 13/14. — С. [?].

2979. **Чайковський, М.** Математика : порадник для самонавчання / М. Чайковський // Молода Україна. — Львів, 1910. — Ч. 1. — С. [?] ; ч. 2. — С. [?].

2980. **Чайковський, М.** Метациклїчні рівнаня і їх ґрупи = (Über metazyklische Gleichungen und derer Gruppen) / написав Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1910. — Т. 14. — С. 1—144.

2981. **Чайковський, М.** Метациклїчні рівнаня і їх ґрупи = (Über metazyklische Gleichungen und derer Gruppen) / Микола Чайковський. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 14. — У Львові, 1910. — 144, III с.

2982. **Чайковський, М.** Метода Hermite'a інтеґрованя вимірних функцій = (Hermiter's Integrationsmethode von rationalen Funktionen) / подав Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1910. — Т. 14. — С. 1—4.

2983. **Чайковський, М.** Метода Hermite'a інтеґрованя вимірних функцій = (Hermiter's Integrationsmethode von rationalen Funktionen) / подав Микола Чайковський. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 14. — У Львові, 1910. — 4 с.

2984. **Чайковський, М.** На стрічу гостеви : (Про комету Ґалея) / М. Чайковський // Учитель. — У Львові, 1910. — Ч. [?]. — С. [?].

2985. **Чайковський, М.** На стрічу гостеви : (Про комету Ґалея) / М. Чайковський. — Львів, 1910 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — 17 с. : іл. — (Виданє Руського

Педагогічного Товариства ; ч. 156). — Накладом Руського Педагогічного Товариства.

2986. **Чайковський, М.** Поняття суцільности у математиці й природі / Микола Чайковський // Учитель. — У Львові, 1910. — Ч. [?]. — С. [?].

2987. **Чайковський, М.** Приблизна конструкція правильного семикутника = (Angenäherte Konstruktion eines regulären Siebenecks) / подав Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1910. — Т. 14. — С. 1—3.

2988. **Чайковський, М.** Приблизна конструкція правильного семикутника = (Angenäherte Konstruktion eines regulären Siebenecks) / подав Микола Чайковський. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка, т. 14. — У Львові, [1910]. — 3 с.

2989. **Чайковський, М.** Про світляні образки / М. Чайковський // Письмо з Просьвіти. — Львів, 1910. — Річник 4, ч. 2 (20 лют.). — С. [?] ; ч. 3 (20 берез.). — С. [?].

2990. **Чайковський, М.** Проблема лїтаня / Микола Чайковський // Лїтературно-Науковий Вістник. — Київ ; Львів, 1910. — Т. 52, кн. [11]. — С. 300—313 ; кн. [12]. — С. 481—503.

2991. **Чайковський, М.** Тяглість у математиці й природі / М. Чайковський // Учитель. — У Львові, 1910. — Ч. [?]. — С. [?].

2992. **Чайковський, М.** Як люди навчились числити? / М. Чайковський // Народне Слово. — Львів, 1910. — Ч. 362. — С. 6—8 ; ч. 387. — С. 7—9 ; ч. 389. — С. 7 ; ч. 390. — С. 4—5 ; ч. 411. — С. 6—8.

2993. **Чайковський, М.** Як люди навчились числити? / М. Чайковський. — Львів, 1910 (обкл. 1911). — 26 с. : рис. — (Б-ка «Народного Слова» : ч. 1). — Накладом редакциї «Народного Слова».

2994. **Чайковський, М.** Perpetuum mobile / Микола Чайковський // Учитель. — У Львові, 1910. — Ч. [?]. — С. [?].

2995. **Чайковський, М.** Про алькоголїзм : (З 11 ілюстраціями) / написав Микола Чайковський // Ілюстрований народний калєндар Товариства «Просьвіта» на звичайний рік 1911. — Львів, 1911. — Річник 34. — С. [?].

2996. **Чайковський, М.** Про алькоголїзм : (З 11 ілюстраціями) / написав Микола Чайковський. — Відбитка : Ілюстрований народний калєндар Товариства «Просьвіта» на звичайний рік 1911. — У Львові, 1911 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 16 с. : іл. — Накладом автора.

2997. **Чайковський, М.** Начерк висших рахунків для ужитку учеників середних шкіл / Др. Микола Чайковський // VII Звіт Дирекциї ц. к. ґімназиї Франца-Йосифа I в Тернополи за р. 1911/12. — Тернопіль, 1912. — С. 5—43.

2998. **Чайковський, М.** Начерк висших рахунків для ужитку учеників середних шкіл / Др. Микола Чайковський. — Відбитка : VII Звіт Дирекциї ц. к. ґімназиї Франца-Йосифа I в Тернополи за р. 1911/12. — Тернопіль, 1912 («Друкарня Подільська» Й. Степка). — 3, 43, 1 с. : табл. — Накладом Фонду Шкільного.

2999. **Чайковський, М.** Причинок до теорії стіжкових перекроїв / написав Др. Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1912. — Т. 15, вип. 1. — С. 1—10.

3000. **Чайковський, М.** Причинок до теорії стіжкових перекроїв / написав Др. Микола Чайковський. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 15, вип. 1. — У Львові, 1912 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 10 с.

3001. **Чайковський, М.** Із секретів творчости «кінематоґрафічної» / М. Чайковський // Дїло. — Львів, 1913. — Ч. 14 (21 сїчня). — С. 6—7 ; ч. 16 (23 сїчня). — С. 7. — (З природи і техніки).

3002. **Чайковський, М.** Новочасне «perpetuum mobile» / Др. Микола Чайковський // Ілюстрована Україна. — Львів, 1913. — Ч. 13/14. — С. 17—18.

3003. **Чайковський, М.** Студії з теорії конґруенцій = (Studien aus der Kongruenzentheorie) / написав Др. Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1913. — Т. 15, вип. 2. — С. 1—45.

3004. **Чайковський, М.** Студії з теорії конґруенцій = (Studien aus der Kongruenzentheorie) / написав Др. Микола Чайковський. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 15, вип. 2. — У Львові, 1913. — 45 с.

3005. **Чайковський, М.** 1913 : Рефлексії з нагоди зміни року / М. Чайковський // Дїло. — Львів, 1913. — Ч. 10 (16 сїчня). — С. 1—2 ; ч. 11 (17 сїчня). — С. 1—2.

3006. **Чайковський, М.** Що розказують зорі про початок і конець сьвіта / М. Ч. // Добра Новина. — Львів, [1913 (1914)]. — Ч. [?]. — С. [?].

3007. **Чайковський, М.** Як люде літають? / Микола Чайковський // Добра Новина. — Львів, [1913 (1914)]. — Ч. [?]. — С. [?].

3008. **До** членів і прихильників ідеї Тов. «Відродженє» / за видавничу комісію М. Чайковський // Дїло. — Львів, 1914. — Ч. 126 (10 черв.). — С. 5. — (З українського противалькогольного руху).

3009. **Чайковський, М.** Історія годинника / М. Чайковський // Ілюстрований народний калєндар Товариства «Просьвіта» на звичайний рік 1914. — Львів, 1914. — Річник 37. — С. [?].

3010. **Чайковський, М.** Новочасне «perpetuum mobile» : (Про теорему Ферма) / М. Чайковський // Ілюстрована Україна. — Львів, 1914. — Ч. 1. — С. [?] ; ч. 2. — С. [?] ; ч. 3. — С. [?] ; ч. 5/6. — С. [?].

3011. **Чайковський, М.** Як чоловік зробив з ночи день? : (Про осьвітленє) : З 22 образками / Микола Чайковський. — Львів, 1914 (Друкарня Наукового Товариства імени Шевченка). — 71 с., мал. — (Видання «Просьвіти» ; ч. 372). — Накладом Товариства «Просьвіта».

3012. **Czajkowski, M.** Czterocyfrowe tablice logarytmów i funkcji gonjometrycznych : z dodatkiem wielu pomocniczych tablic z matematyki, fizyki, chemii, astronomii i geografii : dla użytku szkolnego / M. Čajkovs'kij, V. Kučer. — Lwów : G. Seyfarth, 1914. — XII, 52, [1] s.

3013. **Чайковський, М.** Про алькоголїзм / М. Чайковський // Лист шинкаря до Люципера і Відповідь ; Про алькоголїзм. — Jersey City. N. J., 1915 (З друкарні «Свободи»). — С. [13—29?]. — (Сьвітові перлини ; ч. 3, сер. 1, кн. 3).

3014. **Чайковський, М.** Наука льоґаритмів по методі Кляйна / Микола Чайковський // Наша Школа. — Львів, 1916. — Зшиток [?]. — С. 31—40.

3015. **Чайковський, М.** Боротьба о сонце / Єретик. — Торонто, 1917. — 7 с. — Накладом із друкарнї «Робітничого Слова».

3016. **Чайковський, М.** В справі бібліотеки для молодїжи / М. Чайковський // Дїло. — Львів, 1917. — Ч. 167 (19 лип.). — С. 1 ; ч. 173 (26 лип.). — С. 3, 4.

3017. **Чайковський, М.** Укладання рівнянь третього й четвертого ступеня з вимірними розв'язками / Микола Чайковський // Наша Школа. — Львів, 1917. — Зшиток [?]. — С. 35—39.

3018. **Чайковський, М.** Фердинанд Цепелїн († 7 марта 1917) / Д-р Микола Чайковський // Дїло. — Львів, 1917. — Ч. 66 (21 марта). — С. 2 ; ч. 67 (22 марта). — С. 2 ; ч. 68 (23 марта). — С. 2 ; ч. 69 (24 марта). — С. 2 ; ч. 70 (25 марта). — С. 2.

3019. **Чайковський, М.** Як люди навчились числити? / Микола Чайковський. — Торонто : Робітнича книгарська і видавнича спілка, 1918. — 30, [1] с. : мал.

3020. **Чайковський, М.** Як упорядкувати множину вимірних десяточних чисел? = (Wie kann man die Menge der rationalen Dezimalzahlen anordnen?) / написав Др. Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1919. — Т. 18/19. — С. 87—92.

3021. **Чайковський, М.** Чотирицифрові таблиці льогаритмів і гоніометричних функцій : Із додатком багатьох помішних таблиць із математики, фізики, хемії, астрономії й географії : Для шкільного вжитку / Микола Чайковський, Володимир Кучер. — Вид. 2-ге. — Київ ; Відень, 1920. — 58 с., [1] с. : іл. — Накладом «Дніпросоюзу».

3022. **Чайковський, М.** Тригонометрія : Для вищих кляс середніх шкіл і для самоосвіти / Микола Чайковський. — Київ ; Відень : Дніпросоюз, 1921 (Відень : З друкарні Адольфа Гольцгавзена). — 230 с. : рис. — Видання Дніпровського Союзу Споживчих Союзів України «Дніпросоюз». — Зміст: Функція «синус». Найпростіші випадки розв'язку трикутника ; Функція «косинус» і її вжиток ; Теорема додавання ; Функції «тангенс» і «котангенс» ; Систематична тригонометрія ; Систематична гоніометрія ; Практична тригонометрія ; Додаток: Грецька азбука.

3023. **Чайковський, М.** Великий Реформатор : (У 450-ліття народження Миколи Коперника) / М. Чайковський // Діло. — Львів, 1923. — Ч. 47 (2 марта). — С. 2—4.

3024. **Чайковський, М.** Інтегральне числення : (Лекції для студентів Української вищої технічної школи) / М. Чайковський. — Львів, 1923. — [?] с.

3025. **Чайковський, М.** Завдання української наукової й технічної термінольоґії : Реферат на II. Загальному з'їзді українських інженерів і техніків у Львові 26. травня 1923 р. / др. Микола Чайковський // Нова Україна. — Прага, 1924. — Ч. 1/3. — С. 172—179.

3026. **Чайковський, М.** Іграшки з числами / М. Чайковський // Молода Україна. — Львів, 1924. — Ч. 3. — С. 33 ; ч. 8. — С. 94.

3027. **Чайковський, М.** Переднє слово / Микола Чайковський // Оповідання про сили природи : За О. Івановим. — 3-тє вид., зовсім перероб. — Львів, 1924. — 64, [1] с., 13 іл. — (Народня бібліотека «Просвіти» ; ч. 26). — Накладом Товариства «Просвіта».

3028. **Чайковський, М.** Систематичний Словник Української Математичної Термінолоґії : З поазбучним українсько-російсько-німецьким покажчиком. Ч. 1. Елементарна математика / Микола Чайковський. — Берлін : Вид-во Української Молоді, 1924 (Лейпциґ : Друкарня К. Ґ. Редера). — 116 с. — (Матеріяли до української наукової термінолоґії ; вип. 1).

3029. **Chajkowski, M.** Czterocyfrowe tablice logarytmów i funkcji gonjometrycznych : z dodatkiem wielu pomocniczych tablic z matematyki, fizyki, chemii, astronomii i geografii : dla użytku szkolnego / M. Čajkovs'kyj, V. Kučer. — Wyd. 3, zm. — Lwów ; Warszawa : Zakł. Narodowy im. Ossolińskich, [1924]. — 72 s. : tabl.

3030. **Tschaikowski, N.** Einige Verallgemeinerungen der Cissoide / N. Čajkovs'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion / Ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg (Lwiw). — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 24—25.

3031. **Tschaikowski, N.** Wie kann man die Menge der rationalen Dezimalzahlen anordnen? / N. Čajkovs'kyj // Sitzungsberichte der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Ärztlichen Sektion / Ukrainischen Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg (Lwiw). — Lemberg, 1924. — H. 1. — S. 11.

3032. **Чайковський, М.** Алґебра : Повний курс середньої школи та для самоосвіти : З багатьома вправами й рисунками в тексті. Кн. 1 / Микола Чайковський ; вінієтка проф. П. І. Холодного. — Прага : Український Громадський Видавничий Фонд, 1925 (Друкарня «Леґіоґрафія»). — XII, 452 с. : іл. — Зміст: Увід ; Чотири основні дії ; Дії третього ступіня.

3033. **Чайковський, М.** За силу Сонця : Фантастичне оповідання для молоді з недалекого майбутнього / Микола Чайковський ; обгортка й малюнки П. Холодного. — Львів, 1925. — 192 с., 6 мал. — Накладом Українського Педаґоґічного Товариства.

3034. **Чайковський, М.** Інтеґральний рахунок після викладів Миколи Чайковського. Ч. 1. — У Львові, 1925. — 116 с. — Коштом «Основи».

3035. **Чайковський, М.** Радіо / Микола Чайковський // Світ. — Львів, 1925. — Ч. 7/8 (15 лип.). — С. 10 : іл.

3036. **Чайковський, М.** Алґебра : Повний курс середньої школи та самоосвіти : З багатьма вправами й рисунками в тексті. Кн. 2 / Микола Чайковський ; вінієтка проф. П. І. Холодного. — Прага : Український Громадський Видавничий Фонд, 1926 (Друкарня «Леґіоґрафія»). — XII, 300 с. — Зміст: Теорія рівнянь: друга частина ; Двочленні рівняння третього й четвертого ступеня ; Деякі рівняння вищих ступенів ; Інтеґрал, похідна, диференціал ; Деякі відомості про безконечні ряди.

3037. **Чайковський, М.** Від веселки до радіо / М. Чайковський // Діло. — Львів, 1926. — Ч. 6 (7 січ.). — С. 9—10.

3038. **Чайковський, М.** Декілька розділів із суспільної фізики / М. Чайковський // Народний ілюстрований калєндар Товариства «Просвіта» на звичайний рік 1927. — У Львові, 1926. — Річник 49. — С. 125—157 : фот. — Зміст: Вступ ; У погоні за джерелами енергії.

3039. **Чайковський, М.** Фелікс Кляйн / Микола Чайковський // Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. — Львів, 1926. — Ч. 67/68 : Звідомленнє за р. 1923 від 1. VII. по конець 1925. — С. 132—138.

3040. **Чайковський, М.** Техніка завтрішньої днини / Микола Чайковський // Світ. — Львів, 1926. — Ч. [?]. — С. [?].

3041. **Чайковський, М.** Техніка завтрішньої днини / М. Чайковський. — Відбитка : Світ, ч. [?]. — Львів : Друкар, 1926. — 15 с.

3042. **Чайковський, М.** Діяльність Математично-природописно-лікарської секції та її директора і редактора перших 25 томів «Збірника» д-ра Володимира Левицького за 30 років 1897—1927 : Реферат на ювілейному засіданні Мат.-пр.-лік. секції 3. квітня 1927 (поширений) / Д-р Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1927. — Т. 26. — С. 1—18.

3043. **Чайковський, М.** Діяльність Математично-природописно-лікарської секції та її директора і редактора перших 25 томів «Збірника» д-ра

Володимира Левицького за 30 років 1897—1927 : Реферат на ювілейному засіданні Мат.-пр.-лік. секції 3. квітня 1927 (поширений) / Д-р Микола Чайковський. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 26. — У Львові, 1927 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 18 с.

3044. **Чайковський, М.** Культурні ювилеї 1927 року / М. Чайковський // Календар Товариства «Просвіта» на переступний рік 1928 : Ювилейне видання з нагоди 60-ліття «Просвіти» і 50-ліття Календаря. — Львів, 1927. — С. 227—247.

3045. **Чайковський, М.** Геть коршми! / М. Чайковський // Ми Молоді. — Рогатин, 1928. — Ч. 9/10. — С. [?].

3046. **Чайковський, М.** Заки море перелечу… / Микола Чайковський // Світ. — Львів, 1928. — Ч. [?]. — С. [?].

3047. **Чайковський, М.** Алькоголізм і школа / М. Чайковський // Українська Школа. — Львів, 1929. — Ч. [?]. — С. [?].

3048. **Чайковський, М.** Алькоголізм і школа / М. Чайковський. — Передрук : Українська Школа, ч. [?]. — Рогатин, 1929. — 16 с.

3049. **Чайковський, М.** Чарка горілки — море сліз... : (Про алькоголізм) / Микола Чайковський. — Рогатин, 1929. — 148 с. — Накладом «Союзу Протиалькогольних Гуртків Молоді».

3050. **Чайковський, М.** Століття залізничої льокомотиви / М. Чайковський // Життя і Знання. — Львів, 1929—1930. — Ч. 27 (3). — С. 74—79.

3051. **Чайковський, М.** Вища алгебра : (Лекції для студентів Одеського ІНО) / М. Чайковський. — Одеса, 1930. — [?] с.

3052. **Чайковський, М.** Дніпрельстан і Кривий Ріг / Микола Чайковський // Нові Шляхи. — Львів, 1930. — Ч. [?]. — С. [?].

3053. **Чайковський, М.** Чотирицифрові таблиці логаритмів і гоніометричних функцій : посібник для навчальних закладів / М. Чайковський, В. Кучер. — 4-ге вид. — Харків ; Одеса, 1931. — 96 с., 1 табл.

3054. **Чайковський, М.** До теорії дискримінанта алгебраїчного рівняння / Микола Чайковський // Журнал Математичного циклу / Всеукраїнська академія наук. — Київ, 1932. — № 1. — С. 71—77.

3055. **Чайковський, М.** Про впорядкування множини раціональних дробів / М. Чайковський // [Збірник філії Інституту Математики] / Фізико-хемічно-математичний інститут. — Одеса, 1932. — С. [?].

3056. **Чайковський, М.** Про зчисленність множини раціональних чисел / Микола Чайковський // Журнал Математичного циклу / Всеукраїнська академія наук. — Київ, 1932. — № 2. — С. 25—38.

3057. **Чайковський, М.** Про систематичне розвивання ірраціональних чисел / М. Чайковський // [Збірник філії Інституту Математики] / Фізико-хемічно-математичний інститут. — Одеса, 1932. — Т. 1. — С. [?].

3058. **Чайковський, М.** Боротьба з алькоголізмом / Микола Чайковський // Воля Покуття. — Коломия, 1942. — Ч. 12 (22 лют.). — С. 5.

3059. **Чайковський, М.** Іван Франко в моїх спогадах / Микола Чайковський // Іван Франко у спогадах сучасників. — Львів, 1956. — С. 504—509.

3060. **Чайковський, М.** Письменник-гуманіст : Сторіччя з дня народження Андрія Чайковського / Микола Чайковський // Прикарпатська правда. — 1957. — 15 трав. — С. [?].

3061. **Чайковський, М.** Геометричний вивід формул Вієта для квадратних рівнянь / М. Чайковський // Наукові записки / Львів. пед. ін-т. — Львів, 1958. — Т. 14 : Серія фізико-математична. — С. 73—74.

3062. **Чайковский, Н. А.** Дробно-квадратные функции / Н. А. Чайковский // Вопросы преподавания математики в средней школе : сб. ст. работников каф. пед. ин-тов Уральской зоны. — Москва, 1958. — С. 132—154.

3063. **Чайковський, М.** Моїм землякам у Канаді / Микола Чайковський // Вільна Україна. — Львів, 1958. — 9 лип. — С. [?] ; 23 лип. — С. [?] ; 26 лип. — С. [?].

3064. **Чайковський, М.** Моїм землякам у Канаді / Микола Чайковський // Українське Життя. — Торонто, 1958. — Ч. 60 (24 верес.). — С. [?] ; ч. 62 (1 жовт.). — С. [?].

3065. **Чайковський, М.** Одна арифметична задача / М. Чайковський // Наукові записки / Львів. пед. ін-т. — Львів, 1958. — Т. 14 : Серія фізико-математична. — С. 60—65.

3066. **Чайковський, М.** Побудова строфоїда / М. Чайковський, Р. Матуляк // Наукові записки / Львів. пед. ін-т. — Львів, 1958. — Т. 14 : Серія фізико-математична. — С. 75—77.

3067. **Чайковський, М.** Про графічний метод розв'язування задач / М. Чайковський // З досвіду викладання математики в середній школі. — Львів, 1958. — С. 49—54.

3068. **Чайковський, М.** Ще одна схема ділення многочленів / М. Чайковський // Наукові записки / Львів. пед. ін-т. — Львів, 1958. — Т. 14 : Серія фізико-математична. — С. 66—72.

3069. **Чайковський, М.** Відкритий лист до мого земляка Йосифа Кормила з Вінніпегу / Микола Чайковський // Українське Життя. — Торонто, 1959. — Ч. 102 (24 груд.). — С. [?] ; ч. 104 (30 груд.). — С. [?].

3070. **Чайковський, М. А.** Квадратні рівняння : посіб. для вчителів / Микола Андрійович Чайковський. — Київ : Рад. школа, 1959. — 190 с.

3071. **Čajkovs'kij, M.** Hl'adanie extremóv algebraicnych funkcii z pomocy diskriminantu / M. Čajkovs'kij // Matematika ve škole. — Praga, 1959. — Roč. 9, č. 4. — S. 255—262.

3072. **Чайковський, М.** Про Україну та її «друзів» / Микола Чайковський // Українське Життя. — Торонто, 1960. — Ч. 70 (19 жовт.). — С. [?].

3073. **Čajkovs'kij, M.** [Geometicne intrenpretace něktorych … algebraicnych …] / M. Čajkovs'kij // Matematika ve škole. — Praga, 1960. — Roč. 11, č. 9. — S. 565—569 ; č. 10. — S. 617—624.

3074. **Чайковський, М.** Дума про Тараса Григоровича Шевченка / Микола Чайковський // Українське Життя. — Торонто, 1961. — Ч. [?] (31 трав.). — С. [?].

3075. **Чайковский, М. А.** Лекції з вищої алгебри для студентів фізичного факультету. Ч. 1. Основи лінійної алгебри / Микола Андрійович Чайковський ; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка. — Львів : ЛДУ, 1962. — 116 с.

3076. **Чайковський, М.** Відкритий лист Високопреосвященному Іларіонові, Митрополиту Вінніпеґа і всієї Канади / Микола Чайковський // Українське Життя. — Торонто, 1963. — Ч. 25 ([19] лип.). — С. [?].

3077. **Чайковський, М.** Криві другого порядку в їх органічному зв'язку / Микола Чайковський // Наукові записки. Серія: Математика / Дрогоб. пед. ін-т. — Дрогобич, 1963. — Вип. 11. — С. 67—78.

3078. **Чайковський, М. А.** Лекції з вищої алгебри для студентів фізичного факультету. Ч. 2. Комплексні числа і многочлени / Микола Андрійович Чайковський ; Львів. держ. ун-т ім. І. Франка. — Львів, 1963. — 88 с.

3079. **Чайковський, М.** Піфагорові трикутники і середнє гармонійне / Микола Чайковський // Наукові записки. Серія: Математика / Дрогоб. пед. ін-т. — Дрогобич, 1963. — Вип. 11. — С. 79—82.

3080. **Чайковський, М.** Український письменник Андрій Чайковський / Микола Чайковський // Українське Життя. — Торонто, 1963. — № 30 (30 верес.). — С. [?].

3081. **Чайковський, М.** «Вартість», «ціна» чи, може, кошт / М. Чайковський // За радянську науку. — Львів, 1964. — № 26 (19 верес.). — С. [?].

3082. **Чайковський, М.** З історії чесько-російських і чесько-українських взаємин у XIX — першій половині XX ст. / Микола Чайковський, [Ю. М. Гайдук], [І. О. Акумов?] // Тези доповідей з математики, фізики та … : XIX звітна наук. конф., [19]—20 [лют.] 1964 р. / Харків. держ. пед. ін-т. — Харків, 1964. — С. 16—21.

3083. **Чайковський, М.** Історичні екскурси в шкільній математиці / М. Чайковський // Школи Львівщини в боротьбі за виконання Закону про школу : тези доп. і виступів на обл. наук.-практ. конф., 30—31 берез. 1964 р. — Львів, 1964. — С. 84—86.

3084. **Чайковський, М.** Краса математики / Микола Чайковський // Наука та життя. — 1964. — № 6. — С. 5—7.

3085. **Чайковський, М.** Математика, вперед! / Микола Чайковський // Ленінська молодь. — 1964. — 30 жовт. — С. [?].

3086. **Чайковський, М.** Українські високі школи у Львові / Микола Чайковський // Українське Життя. — Торонто, 1964. — Ч. 49 (1 груд.). — С. [?].

3087. **Чайковський, М.** Видатний композитор Денис Січинський : (До 100-річчя з дня народження) / Микола Чайковський // Життя і Слово. — Торонто, 1965. — Ч. [?] (17 листоп.). — С. [?].

3088. **Чайковський, М.** Екстремум / Микола Чайковський // Знання та праця. — 1965. — № 10. — С. 30—31.

3089. **Чайковський, М.** Знову про інтеграли / Микола Чайковський // Літературна Україна. — 1965. — № 18 (2 берез.). — С. [?].

3090. **Чайковський, М.** Львів культурний. 1964 / Микола Чайковський // Українське Життя. — Торонто, 1965. — Ч. 5 (3 лют.). — С. [?] ; ч. 7 (17 лют.). — С. [?].

3091. **Чайковський, М.** Привітання з України / Микола Чайковський // Життя і Слово. — Торонто, 1965. — Ч. 9 (29 груд.). — С. [?].

3092. **Чайковський, М.** Приклад досліду функції методом «додавання графіків» / Микола Чайковський // Тези доповідей VII звітної наукової конференції інституту. Секція фізико-математичних наук, 27—29 квіт. 1965 р. / Дрогоб. держ. пед. ін-т ім. І. Я. Франка. — Дрогобич, 1965. — С. 104—107.

3093. **Чайковський, М. А.** Про символ «ант'є» та його застосування до вивчення функцій і їх графіків / М. А. Чайковський, В. П. Дзьонда // Тези доповідей VII звітної наукової конференції інституту. Секція фізико-математичних наук, 27—29 квіт. 1965 р. / Дрогоб. держ. пед. ін-т ім. І. Я. Франка. — Дрогобич, 1965. — С. 108—[118].

3094. **Чайковський, М.** Денис Січинський (1865—1909) / Микола Чайковський // Український календар, 1965. — Варшава, 1965. — С. 87—88.

3095. **Чайковський, М.** Скрапана свічка : До 100-річчя з дня народження Д. Січинського / Микола Чайковський // Культура і життя. — 1965. — 10 жовт. — С. 4.

3096. **Чайковський, М.** Талант диригента : (До 90-річчя від дня народження О. Кошиця) / Микола Чайковський // Літературна Україна. — 1965. — № 74 (14 верес.). — С. [?].

3097. **Чайковський, М.** Андрій Чайковський (13.V.1857—2.VI.1935) / Микола Чайковський // Український календар, 1965. — Варшава, 1965. — С. 111—114.

3098. **Чайковський, М.** А. Чайковський та І. Франко : До 30-ліття смерти Андрія Чайковського / Микола Чайковський // Наша культура. — Вінніпеґ, 1965. — Ч. 6. — С. [?].

3099. **Чайковський, М.** Чим математика захоплює людей? / Микола Чайковський // Ленінська молодь. — 1965. — 24 лют. — С. [?].

3100. **Чайковський, М. А.** Математичні біофільми / М. А. Чайковський // Методика викладання математики : респ. наук.-метод. зб. — Київ, 1966. — Вип. 2. — С. 163—166.

3101. **Чайковський, М.** Мій соліст Мар'янко : Спогад-епізод про Мар'яна Крушельницького / М. Чайковський // Життя і Слово. — Торонто, 1966. — 7 лют. — С. 22.

3102. **Молоді** — математичний журнал / Микола Чайковський [та ін.] // Радянська освіта. — 1966. — 15 трав. — С. [?].

3103. **Чайковський, М.** Останній виступ Івана Франка в Тернополі / Микола Чайковський // Життя і Слово. — Торонто, 1966. — Ч. [?] (26 верес.). — С. [?].

3104. **Чайковський, М.** Пісенний скарб / Микола Чайковський // Культура і життя. — 1966. — 22 трав. — С. 3.

3105. **Чайковський, М.** Про узагальнені многочлени / Микола Чайковський // Тези доповідей VIII звітної наукової конференції інституту. Секція фізико-математичних наук, 20—22 черв. 1966 р. / Дрогоб. держ. пед. ін-т ім. І. Я. Франка. — Дрогобич, 1966. — С. 130—135.

3106. **Чайковський, М.** П'ятикутна зірка / М. Чайковський // Знання та праця. — 1966. — № 4. — С. 22—23.

3107. **Чайковский, М.** Развитие математических знаний на Украине и в Белоруссии от 40-х годов до конца XVIII в. / М. Чайковский // История отечественной математики : в 4 т. — Киев, 1966. — Т. 1 : С древнейших времен до конца XVIII в. — С. 370—380.

3108. **Чайковський, М.** Трисекція кута з допомогою рівнобічної гіперболи / Микола Чайковський // Тези доповідей VIII звітної наукової конференції інституту. Секція фізико-математичних наук, 20—22 черв. 1966 р. / Дрогоб. держ. пед. ін-т. — Дрогобич, 1966. — С. 136—137.

3109. **Чайковський, М.** Українська пісня в Європі : (Спогад про Олександра Кошиця) / Микола Чайковський // Український календар, 1966. — Варшава, 1966. — С. 222—226.

3110. **Чайковський, М.** Український видатний фізик др. Іван Пулюй / Микола Чайковський // Життя і Слово. — Торонто, 1966. — Ч. [?] (18 квіт.). — С. [?].

3111. **Чайковський, М.** Видатний фізик Іван Пулюй / М. Чайковський // Знання та праця. — 1967. — № 1. — С. 31. — (Забуті імена).

3112. **Чайковський, М.** Гордість української математики / Микола Чайковський // Життя і Слово. — Торонто, 1967. — № [?] (27 берез.). — С. [?].

3113. **Чайковський, М.** Деякі зауваження про будову графіків / М. Чайковський // Методика викладання математики : респ. наук.-метод. зб. — Київ, 1967. — Вип. 3. — С. 67—72.

3114. **Чайковський, М.** Його вчителем був Граве / Микола Чайковський // Ровесник. — 1967. — 29 верес. — С. 4.

3115. **Чайковский, М.** Математика во Львовском университете / М. Чайковский // История отечественной математики : в 4 т. — Киев, 1967. — Т. 2 : 1801—1917. — С. 49.

3116. **Чайковский, М.** Математика на западноукраинских землях. Львовский и Черновицкий университет. Математическая деятельность Научного общества им. Т. Г. Шевченко (1870—1918) / М. Чайковский // История отечественной математики : в 4 т. — Киев, 1967. — Т. 2 : 1801—1917. — С. 500—507.

3117. **Чайковський, М. А.** Поет німого числа. М. П. Кравчук / М. А. Чайковський // Молодь України. — 1967. — 27 верес. — С. 3.

3118. **Чайковський, М.** Прекрасне в математиці : Естетика / М. Чайковський // Молодь України. — 1967. — 25 серп. — С. 4.

3119. **Чайковский, М.** Преподавание математики во Львовском университете и Львовской технической академии / М. Чайковский // История отечественной математики : в 4 т. — Киев, 1967. — Т. 1 : 1801—1917. — С. 145—147.

3120. **Чайковський, М.** Варті пам'яті й шани : (І. Пулюй, І. Горбачевський, І. Левинський) / М. Чайковський // Молодь України. — 1968. — 11 трав. — С. [?]. — (Люди науки).

3121. **Чайковський, М.** Видатний український фізик : (До 50-річчя від дня смерті І. Пулюя) / М. Чайковський // Ленінська молодь. — Львів, 1968. — 31 січ. — С. [?].

3122. **Чайковський, М. А.** Гіппократові серпки / М. А. Чайковський // Математична хрестоматія для 6—8 класів. — Київ, 1968. — С. 149—152.

3123. **Чайковський, М.** «Доктор філософії природи» / Микола Чайковський // Ровесник. — 1968. — 30 січ. — С. 4. — (Вони прославили Надзбруччя).

3124. **Чайковський, М.** Одна нестандартна екстремальна ситуація / М. Чайковський // Методика викладання математики : респ. наук.-метод. зб. — Київ, 1968. — Вип. 4. — С. 136—138.

3125. **Чайковський, М.** Отже, голову вгору / М. Чайковський // Ленінська молодь. — 1968. — 1 берез. — С. [?].

3126. **Чайковський, М.** Пісні Подільського села / Микола Чайковський // Наша культура. — Вінніпеґ, 1968. — Ч. 5. — С. [?].

3127. **Чайковський, М. А.** Піфагор і теорема Піфагора / М. А. Чайковський // Математична хрестоматія для 6—8 класів. — Київ, 1968. — С. 135—148.

3128. **Чайковський, М.** Іван Пулюй : Розповідає професор Микола Чайковський // Вільне життя. — 1968. — 31 лип. — С. 4. — (Наші земляки).

3129. **Чайковський, М.** Іван Пулюй (2. II. 1845—31. I. 1918) — видатний фізик / М. Чайковський // Український календар, 1968. — Варшава, 1968. — С. 180—183.
3130. **Чайковський, М.** Співає Дрогобич / Микола Чайковський // Життя і Слово. — Торонто, 1968. — № [?] (27 берез.). — С. [?].
3131. **Чайковський, М.** Тисяча і одна професія / М. Чайковський // Ленінська молодь. — 1968. — 21 квіт. — С. [?].
3132. **Чайковський, М. А.** У наших друзів / М. А. Чайковський // У світі Математики : зб. наук.-попул. ст. — Київ, 1968. — Вип. 1. — С. 269—272.
3133. **Чайковський, М. А.** Як створювалась алгебра / М. А. Чайковський // Математична хрестоматія для 6—8 класів. — Київ, 1968. — С. 78—83.
3134. **Tschaikowski, N.** [Ein arithmetische … mit einem erste …] / N. Tschaikowski // Mathematik in der Schule. — Berlin, 1968. — Bd. 1. — S. 73—74.
3135. **Tschaikowski, N.** [Eine interessante Wurzelgleichung] / N. Tschaikowski // Mathematik in der Schule. — Berlin, 1968. — Bd. 5. — S. 373—374.
3136. **Tschaikowski, N.** [Über das Symbol [x] und seine … beim Studium des … ihrer …] / N. Tschaikowski, [?] // Mathematik in der Schule. — Berlin, 1968. — Bd. 4. — S. 269—276.
3137. **Чайковський, М.** Бережани мої / Микола Чайковський // Жовтень. — 1969. — № 8. — С. 92—97.
3138. **Чайковський, М.** Евклід і Ейлер / М. А. Чайковський // Методика викладання математики : респ. наук.-метод. зб. — Київ, 1969. — Вип. 5. — С. 137—142.
3139. **Чайковський, М. А.** До питання про число *e* і натуральні логарифми / М. А. Чайковський, О. В. Дейнека // Методика викладання математики : респ. наук.-метод. зб. — Київ, 1970. — Вип. 6. — С. 78—88.
3140. **Чайковський, М. А.** Квадратні рівняння : посіб. для вчителів / Микола Андрійович Чайковський. — 2-ге вид., перероб. — Київ : Рад. школа, 1970. — 244 с. : мал.
3141. **Чайковський, М.** Про розвиток математики в Західній Україні / М. Чайковський // Методика викладання математики : респ. наук.-метод. зб. — Київ, 1970. — Вип. 6. — С. 183—186.
3142. **Чайковський, М. А.** Михайло Пилипович Кравчук (1892—1942) : (До 100-річчя з дня народження) / М. А. Чайковський // Нариси з історії природознавства і техніки : респ. міжвідом. зб. — Київ, 1994. — Вип. 41. — С. 28—32.
3143. **Чайковський, М.** Володимир Левицький : Перший видатний західноукраїнський математик / Микола Чайковський // Тернопілля'95 : регіон. річник. — Тернопіль, 1995. — С. 120—122 : фот.

3144. **Чайковський, М.** Скрапана свічка : Доля Дениса Січинського / Микола Чайковський // Тернопілля'95 : регіон. річник. — Тернопіль, 1995. — С. 667—669 : фот.

3145. **Чайковський, М.** Число Шехерезади / Микола Чайковський // Тернопілля'95 : регіон. річник. — Тернопіль, 1995. — С. 276—279.

3146. **Чайковський, М.** Про Богдана Лепкого : (Жменька спогадів). 1. VIII. 1967 р. / М. Чайковський // Повернення Україні Богдана Лепкого. — 2-ге вид. — Чикаґо, 1996. — Кн. 2. — С. 273—279.

3147. **Чайковський, М.** Про геніального українського математика : [Михайла Остроградського] / Микола Чайковський // Вісник фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1997. — № 12. — С. 9—12. — (Українські вчені).

3148. **Чайковський, М.** [Автобіографія] / Микола Чайковський // Андрій Чайковський. Спогади. Листи. Дослідження : у 3-х т. — Львів, 2002. — Т. 3. — С. 13—88.

3149. **Чайковський, М.** Матеріали до біографії Андрія Чайковського / Микола Чайковський // Андрій Чайковський. Спогади. Листи. Дослідження : у 3-х т. — Львів, 2002. — Т. 3. — С. 215—236.

3150. **Чайковський, М.** «Пробувати силу своїх крил» / Микола Чайковський // Бережанська гімназія: сторінки історії : ювіл. кн. — Тернопіль, 2007. — С. 72—78.

3151. **Чайковський, М.** З автобіографії / Микола Чайковський // Спогади про Івана Франка. — 2-ге вид., допов., перероб. — Львів, 2011. — С. 160—161.

3152. **Чайковський, М.** Іван Франко в моїх споминах / Микола Чайковський // Спогади про Івана Франка. — 2-ге вид., допов., перероб. — Львів, 2011. — С. 157—159.

- - -

3153. **Чайковський, М.** [Листи М. Чайковського до М. Ониськова (1967—1969)] // Тернопілля'97 : регіон. річник. — Тернопіль, 1997. — С. 148—153.

3154. **Чайковський, М.** [Листи М. Чайковського до М. Ониськова (1967—1969)] // Тернопіль вечірній. — 1998. — 18 трав. — С. 2 ; 21 трав. — С. 2 ; 26 трав. — С. 4 ; 28 трав. — С. 4. — Листи М. Чайковського розміщені в тексті нарису М. Ониськова «Чайковський, син Чайковського».

3155. **Чайковський, М.** [Листи до Антона Крушельницького, Юліяна Романчука, Ярослава Гординського, Михайла Галущинського, Головного Виділу Товариства «Просвіта» у Львові] / Микола Чайковський // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — Львів, 2002. — Вип. 9/10. — С. 273—288.

3156. **Чайковський, М.** [Листи М. Чайковського до М. Ониськова (1967—1969)] // Літературна Україна. — 2007. — 8 берез. — С. 7.

3157. **Чайковський, М.** [Листи М. Чайковського до В. Чабаненка (1968—1969)] // Літературна Україна. — 2007. — 16 серп. — С. 7.

3158. **Чайковський, М.** [Листи М. Чайковського до М. Ониськова (1967—1969)] // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 275—281.

3159. **Чайковський, М.** [Листи М. Чайковського до В. Чабаненка (1968—1969)] // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 282—287.

- - -

3160. **Ґінтер, З.** Часи ґеоґрафічних відкрить у XV—XVI ст. : З мапкою / Др. С. Ґінтер ; переклав із нїм. мови М. Ч. — У Львові, 1906. — I, 160 с. : [1] арк. карт склад. — (Літературно-Наукова Бібліотека Українсько-Руської Видавничої Спілки. Серія 1 ; ч. 102). — Накладом Українсько-Руської Видавничої Спілки.

3161. **Масарик, Т.** Промова до студентів про науку, релїґію і школу : (Виголошена на студентських зборах, перекладена за уповажненєм автора) / Др. Т. Масарик ; пер. М. Ч. // Лїтературно-Науковий Вістник. — У Львові, 1906. — Т. 35. — С. 453—467.

3162. **Суд** над ворогами робучого люду : (Галицькі вибори перед парляментом) / по стенографічних протоколах зладив Микола Чайківський. — Відень, 1907 (Друкарня Мехітаристів). — 62 с. — Накладом Української Соціал-Демократичної Організації.

3163. **Писаня** Івана Пулюя / [уклав] Микола Чайківський // «Сїч», 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Відні. — У Львові, 1908. — С. 262—265.

3164. **«Сїч»**, 1868—1908 : Альманах в память 40-их роковин основаня Товариства «Сїч» у Відні / зібрали і видали: др. З. Кузеля, М. Чайківський. — У Львові, 1908 (З друкарнї Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — XI, [1] с., [13] арк. табл. : іл. — Накладом Редакційного Комітету.

3165. **Показчик** до Збірника Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. I—XIII. Роки 1898—1909 / зладив Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1910. — Т. 14. — С. 1—78.

3166. **Показчик** до Збірника Математично-природописно-лїкарської секциї Наукового Товариства імени Шевченка. Т. I—XIII. Роки 1898—1909 = Index zu den Bänden I-XIII der Sammelschrift der Mathematisch-naturwissenschaftlich-ärztlichen Sektion der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften, Jahrgänge 1898—1909 / зладив Микола Чайковський. — У

Львові, 1910 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка під зарядом К. Беднарського). — [2], 78 с.

3167. **Словар** чужих слів : 12.000 слів чужого походження в українській мові / зібрали: Зенон Кузєля, Микола Чайковський ; зредагував Зенон Кузєля. — Чернівцъ, 1910 (New York : З друкарні «Січового базару»). — 365, [3] с. — Накладом Зенона Кузєлі.

3168. **Наша** Школа : Науково-педагогічна часопись / під ред. М. Чайковського, 1914. — Львів, 1914 (ч. 1, 2/3—6).

3169. **Словар** чужих слів : 12 000 слів чужого походження в українській мові / зібрали: Зенон Кузєля, Микола Чайковський ; зредагував Зенон Кузєля. — 2-ге вид. — Ню-Йорк : Голос Правди, 1918. — 365, [3] с.

3170. **Оповідання** про сили природи : За О. Івановим / автор переднього слова і редактор Микола Чайковський. — 3-тє вид., зовсім перероблене. — Львів, 1924. — 64, [1] с., 13 іл. — (Народня бібліотека «Просвіти» ; ч. 26). — Накладом Товариства «Просвіта».

3171. **Покажчик** до перших 25 томів Збірника Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Роки 1897—1926 / зладив Микола Чайковський // Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. — У Львові, 1927. — Т. 26. — С. 1—15.

3172. **Покажчик** до перших 25 томів Збірника Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка. Роки 1897—1926 = Inhaltsverzeichnis zu den Bänden I—XXV der Sammelschrift der Mathematisch-naturwissenschaftlich-ärztlichen Sektion der Ševčenko-Gesellschaft der Wissenschaften, Jahrgänge. 1897—1926 / zladiv Mikola Чайковський. — Відбитка : Збірник Математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства імени Шевченка, т. 26. — [Львів], 1927 (З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка). — 15 с. — Текст укр., нім.

3173. **Ми** молоді : Орган протиалькогольного руху : місячник / відп. ред. М. Чайковський (1928) ; ред. М. Чайковський (1929). — Рогатин, 1928—1929.

3174. **Масарик, Т. Ґ.** Про етику і алкоголізм / Т. Ґ. Масарик ; за дозволом автора переклав з чеської М. Чайковський. — Рогатин : Союз Протиалкогольних Гуртків Молоді, 1929. — 33 с. — (Бібліотека Молоді ; ч. 6).

3175. **Українська** математична наукова бібліографія (1894—1929) / Одеська філія Науково-дослідного Інституту математики й механіки ; [уклав] М. Чайковський. — Одеса, 1931. — 48 с.

3176. **Російсько-український** математичний словник / Академія наук УРСР ; уклад.: Ф. С. Гудименко, Й. Б. Погребиський, Г. Н. Сакович, М. А. Чайковський. — Київ, 1960. — 163 с.

3177. **Російсько-український** математичний словник : 12 000 термінів / уклад.: Ф. С. Гудименко, Й. Б. Погребиський, Г. Н. Сакович, М. А. Чайковський. — 2-ге вид. — Харків : Основа, 1990. — 155 с.

***

3178. **Білецька, Л.** Видатні українські імена Галичини початку ХХ століття у світовій математичній науці / Л. Білецька // Компаративні дослідження австрійсько-українських літературних, мовних та культурних контактів. — Дрогобич, 2015. — Т. 3 : Матеріали Міжнародної конференції «Галичина періоду Першої світової війни у літературі, мистецтві та історії» (Дрогобич, 6—9 квіт. 2014 р.). — С. 208—220.

3179. **Бородін, О.** Чайковський Микола Андрійович (2.01.1887—7.10.1970) / О. Бородін // Бородін, О. Біографічний словник діячів у галузі математики / О. Бородін. — Київ, 1973. — С. 510.

3180. **Возна, М.** Одеський період життя і діяльності Миколи Чайковського: крах сподівань та ілюзій / М. Возна // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 246—254.

3181. **Возняк, Г.** Данина шани дійсному членові НТШ професорові Миколі Чайковському / Г. Возняк // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 288—292 : фот.

3182. **Возняк, Г. М.** Життя і діяльність М. А. Чайковського / Г. М. Возняк // Возняк, Г. М. Математики — дійсні члени Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові / Г. М. Возняк. — Тернопіль, 1994. — С. 20—37.

3183. **Возняк, Г.** Математик Опілля : (Присвячується 120-й річниці від дня народження видатного українського математика Миколи Чайковського) / Г. Возняк, О. Возняк // Опілля як етноісторична цілісність : матеріали наук.-теорет. конф., м. Бережани, 12 жовт. 2006 р. — Тернопіль, 2008. — С. 117—126.

3184. **Возняк, Г.** Наукова співпраця Миколи Чайковського та Михайла Кравчука / Г. Возняк, О. Возняк // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 255—258.

3185. **Возняк, Г.** Основні віхи життя і діяльності професора Миколи Чайковського / Г. Возняк // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 194—210.

3186. **Возняк, Г. М.** Микола Чайковський — видатний український математик і громадський діяч / Г. М. Возняк ; Терноп. осередок НТШ. — Тернопіль : Навч. книга — Богдан, 2019. — 95 с. : іл., портр., факс., фотоіл.

3187. **Возняк, Г.** Микола Чайковський — математик і педагог / Г. Возняк // Українська еліта: минуле, сучасне, майбутнє : матеріали Міжрегіон. наук. конф. (12—13 груд. 1996 р.). — Тернопіль, 1996. — С. 71—76.

3188. **Возняк, Г. М.** М. Чайковський за спогадами М. Кравчука / Г. М. Возняк // Возняк, Г. М. Математики — дійсні члени Наукового товариства ім. Шевченка у Львові / Г. М. Возняк. — Тернопіль, 1994. — С. 46—50.

3189. **Волинець, Н.** Микола Чайковський і мистецтво / Н. Волинець // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 268—273.

3190. **Галайтата, С.** Внесок Миколи Чайковського у розвиток української математичної термінології / С. Галайтата // Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність : наук. альм. — Львів, 2011. — Ч. 6. — С. 219—223.

3191. **Holovach, N.** Румунізми в «Словарі чужих слів» З. Кузелі і М. Чайковського / N. Holovach, O. Katsimon // Studii de limbă, literatură şi metodică. — Cluj-Napoca, 2010. — XIII : Lucrările simpozionului internaţional «Tendinţe actuale în studierea limbilor, literaturilor şi culturilor slave», Cluj-Napoca, 19—20 iunie 2008. — P. 117—132.

3192. **Губ'як, В.** Визначний український математик — Микола Андрійович Чайковський: формування світогляду / В. Губ'як // Дванадцята Всеукраїнська конференція молодих істориків освіти, науки і техніки та спеціалістів, 20 трав. 2007 р., м. Київ. — Київ, 2007. — С. 80—83.

3193. **Гудзь, І.** Він був поетом в математиці / І. Гудзь // Дзвін. — 1997. — № 5/6. — С. 159.

3194. **Густей, У.** Володимир Винниченко та Микола Чайковський: сонячна фантасмагорія / У. Густей // Парадигма : зб. наук. пр. — Львів, 2004. — Вип. 2. — С. 244—252.

3195. **Дроздовська, О.** Чайковський Микола Андрійович [2.01.1887, м. Бережани, тепер Тернопільської обл. — 7.10.1970, м. Львів] — відомий український педагог, вчений-математик, публіцист / О. Дроздовська // Українська журналістика в іменах : матеріали до енциклопед. слов. — Львів, 2001. — Вип. 8. — С. 306—311.

3196. **Дутко, Л. П.** Микола Чайковський / Л. П. Дутко // Український календар. — Варшава, 1972. — С. 208—209.

3197. **Завальнюк, О.** Науково-педагогічна діяльність Миколи Чайковського у Кам'янець-Подільському державному українському університеті / О. Завальнюк, І. Конет // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 238—240.

3198. **Завальнюк, О.** Микола Чайковський — доцент Кам'янець-Подільського державного українського університету / О. Завальнюк, І. Конет // Матеріали наукової конференції, присвяченої 125-річчю від дня

народження видатного українського вченого, математика Володимира Левицького. — Тернопіль, 1997. — С. 11—14.

3199. **Завальнюк, О.** Микола Чайковський — приват-доцент Кам'янець-Подільського державного українського університету / О. Завальнюк // Хмельниччина : Дивокрай. — Кам'янець-Подільський, 2006. — № 1/2. — С. 50—53.

3200. **Завальнюк, О.** Микола Чайковський і Кам'янець-Подільський державний український університет / О. Завальнюк, І. Конет // Математика в школі. — 2003. — № 4. — С. 54—56.

3201. **Збожна, О.** Молодіжні товариства і Микола Чайковський, або «Лампаду одні другим передадуть» / О. Збожна // Збожна, О. Учнівські та студентські «Громади» — школа виховання української національної еліти / О. Збожна. — 2-ге вид., випр., допов. — Тернопіль, 2012. — С. 192—196.

3202. **Збожна, О.** Молодіжні товариства і Микола Чайковський, або «Лампаду одні другим передадуть» / О. Збожна // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 241—244.

3203. **Зінчук, Л.** Штрихи до творчого портрета українського математика Миколи Чайковського / Л. Зінчук // Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність : наук. альм. — Львів, 2011. — Ч. 6. — С. 205—217.

3204. **Кацімон, О. А.** Спільні лексичні елементи у творах і листах Ольги Кобилянської та реєстрі «Словаря чужих слів» Зенона Кузелі і Миколи Чайковського (1910) / О. А. Кацімон // Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах : зб. наук. пр. — Київ, 2012. — Вип. 25. — С. 220—230.

3205. **Кравчук, М.** М. Чайковський за спогадами М. Кравчука // Возняк, Г. М. Математики — дійсні члени Наукового товариства імені Шевченка у Львові / Г. М. Возняк. — Тернопіль, 1994. — С. 46—53.

3206. **Маланюк, М.** Педагогічні праці М. Чайковського / М. Маланюк // Маланюк, М. Матеріали з історії розвитку шкільної математичної освіти в Україні / М. Маланюк. — Київ ; Тернопіль, 1995. — С. 61—63.

3207. **Маланюк, М.** Педагогічні праці М. Чайковського / М. Маланюк // Маланюк, М. Нариси з історії розвитку шкільної математичної освіти в Україні / М. Маланюк. — Тернопіль, 1994. — С. 49—52.

3208. **Маланюк, М. П.** Педагогічні праці М. Чайковського / М. П. Маланюк, Г. М. Возняк // Маланюк, М. П. Стежинки до коренів істини : Маловідомі факти з історії розвитку педагогіки математики на Україні / М. П. Маланюк, Г. М. Возняк. — Тернопіль, 1993. — С. 33—37.

3209. **Маланюк, М.** Сподвижницька діяльність Миколи Чайковського / М. Маланюк // Вісник фонду Олександра Смакули. — Тернопіль, 1997. — № 12. — С. 7—9 : фот. — (Українські вчені).

3210. **Маланюк, М.** Терниста доля видатного українського математика Миколи Чайковського / М. Маланюк // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 220—229.

3211. **Маланюк, М.** Микола Чайковський / М. Маланюк, П. Маланюк // Маланюк, М. Сторінки боротьби за українську гімназію в Тернополі / М. Маланюк, П. Маланюк. — Тернопіль, 1998. — С. 45—50.

3212. **Маланюк, П.** Об'єднана українська гімназія 1931—1944 рр. / П. Маланюк // Маланюк, П. Освітні тенденції та виховні ідеали просвітницьких сподвижників Галичини / П. Маланюк. — Тернопіль, 2000. — С. 117—127. — Із змісту: Про Миколу Чайковського. — С. 120—123.

3213. **Маланюк, П. М.** Микола Чайковський / П. М. Маланюк, Л. Р. Білик, М. П. Маланюк // Маланюк, П. М. Творчий потенціал української гімназії / П. М. Маланюк, Л. Р. Білик, М. П. Маланюк. — Тернопіль, 1993. — С. 59—64.

3214. **Маланюк, П.** Микола Чайковський / П. Маланюк, О. Столярчук, М. Маланюк // Маланюк, П. Фрагменти з історії просвітницького сподвижництва в Галичині : 100-літтю Тернопільської української гімназії присвячується / П. Маланюк, О. Столярчук, М. Маланюк. — Тернопіль, 1998. — С. 25—28.

3215. **Ониськів, М.** Ім'я Мирона Зарицького у моєму листуванні з професором Миколою Чайковським (1967—1968 рр.) / М. Ониськів // Вони мислили Україною : наук. зб. урочистої акад., присвяч. 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога проф. Мирона Зарицького та світлій пам'яті чільних подвижників нац.-визвол. боротьби в лавах ОУН — УПА подружжя Катерини Зарицької та Михайла Сороки. — Тернопіль, 2009. — С. 10—12.

3216. **Ониськів, М.** Микола Чайковський — дослідник видатних українців / М. Ониськів // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 266—267.

3217. **Ониськів, М.** Чайковський, поет математики / М. Ониськів // Ониськів, М. Автографи. Бібліографія. Вибране... / М. Ониськів. — Тернопіль, 2012. — С. 449—456.

3218. **Ониськів, М.** Чайковський, поет математики / М. Ониськів // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 274—281.

3219. **Ониськів, М.** Чайковський, поет математики / М. Ониськів // Літературна Україна. — 2007. — 8 берез. — С. 7.

3220. **Ониськів, М.** Чайковський, син Чайковського : нарис про поета математики у його листах / М. Ониськів // Тернопіль вечірній. — 1998. — 18 трав. — С. 2 ; 21 трав. — С. 2 ; 26 трав. — С. 4 ; 28 трав. — С. 4.

3221. **Ониськів, М.** Чайковський, син Чайковського : нарис про поета математики у його листах / М. Ониськів // Тернопілля'97 : регіон. річник. — Тернопіль, 1997. — С. 146—153.

3222. **Парацій, В.** Роль Миколи Чайковського у формуванні української математичної термінології / В. Парацій // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 259—265.

3223. **Парацій, В.** Микола Чайковський у дослідженні та формуванні української наукової (математичної) термінології / В. Парацій // Актуальні питання історії науки і техніки : Матеріали 9-ї Всеукр. наук. конф., 7—9 жовт. 2010 р., м. Житомир. — Київ, 2010. — С. 261—265.

3224. **Паша, А.** Науково-педагогічна діяльність М. А. Чайковського: спроба реконструювання «одеського» періоду (1929—1933 рр.) / А. Паша // Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність : наук. альм. — Львів, 2011. — Ч. 6. — С. 224—235.

3225. **Петрів, М. М.** Микола Чайковський — учений-математик, педагог, публіцист : Біографія окремої особи / М. М. Петрів, Б. В. Мисливчук, Б. В. Кокора // Математика в школах України. — 2007. — № 34/36. — С. 70—81.

3226. **Піддубняк, О.** Листи Миколи Чайковського до Антона Крушельницького / О. Піддубняк // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника. — Львів, 2002. — Вип. 9/10. — С. 255—288.

3227. **Пришляк, І. М.** Визначні постаті Тернопілля: Чайковський Микола Андрійович — український вчений-математик, педагог, громадський діяч / І. М. Пришляк // Четверті Геретівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 10 черв. 2020 р. — Тернопіль, 2020. — С. 267—278.

3228. **Пташник, Б.** Він належав до славетної «української математичної трійці» Галичини : До 45-річчя відходу у Вічність професора Миколи Чайковського / Б. Пташник // Дзвін. — 2015. — № 9. — С. 112—124 : іл. — (Наша доба).

3229. **Пташник, Б.** Всю силу на роботу клав / Б. Пташник, Л. Дутко // Наука і суспільство. — 1989. — № 10. — С. 27—31.

3230. **Пташник, Б.** Життя для народу / Б. Пташник // Аксіоми для нащадків : Українські імена у світовій науці : зб. нарисів. — Львів, 1991. — С. 75—101.

3231. **Пташник, Б.** Творчий шлях професора Миколи Чайковського / Б. Пташник // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 212—219.

3232. **Пташник, Б.** Українська математична трійця : Володимир Левицький, Мирон Зарицький, Микола Чайковський / Б. Пташник // Сьома Міжнародна наукова конференція імені академіка М. Кравчука (14—16 трав. 1998 р., Київ) : матеріали конф. — Київ, 1998. — С. 419—421.

3233. **Пташник, Б. Й.** Микола Андрійович Чайковський (1887—1970) / Б. Й. Пташник // Нариси з історії природознавства і техніки : респ. міжвідом. зб. — Київ, 1994. — Вип. 41. — С. 139—150.

3234. **Сита, Г.** Микола Чайковський: вчений, педагог, культурний діяч — довголітній політв'язень сталінських таборів / Г. Сита // Шоста Міжнародна наукова конференція імені академіка М. Кравчука (15—17 трав. 1997 р., Київ) : матеріали конф. — Київ, 1997. — С. 360.

3235. **Смоляк, О.** Гастролі Української республіканської капели за кордоном у 1919—1920 роках : (За матеріалами «Спогадів» М. Чайковського) / О. Смоляк // Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. — Тернопіль, 2014. — № 1. — С. 76—82.

3236. **Смоляк, О.** Микола Чайковський і Українська республіканська капела / О. Смоляк // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 230—236.

3237. **Стельмащук, С.** Мої спогади про професора Миколу Чайковського / С. Стельмащук // Тернопілля'97 : регіон. річник. — Тернопіль, 1997. — С. 495.

3238. **Ткач, Л.** «Словар чужих слів» Зенона Кузелі і Миколи Чайковського як пам'ятка української лексикографії : (До сторіччя першого видання) / Л. Ткач // Лінгвістика : зб. наук. пр. — Луганськ, 2010. — № 1 (19). — С. 40—54.

3239. **Чабаненко, В.** «Франко тулив мене до себе...» / В. Чабаненко // Збірник праць / Терноп. міськ. осередок НТШ. — Тернопіль, 2008. — Т. 4 : Видатні постаті в українській культурі і науці. — С. 282—287. — У змісті: Листи М. Чайковського до В. Чабаненка (1968—1969).

3240. **Чабаненко, В.** «Франко тулив мене до себе...» / В. Чабаненко // Літературна Україна. — 2007. — 16 серп. — С. 7. — У змісті: Листи М. Чайковського до В. Чабаненка (1968—1969).

3241. **Чайковська, К.** Спомин про найдорожчих / К. Чайковська // Андрій Чайковський : Спогади. Листи. Дослідження : у 3-х т. — Львів, 2002. — Т. 3. — С. 89—101.

3242. **Чайковська, К.** Микола Чайковський — вчений-математик / К. Чайковська // Бережанська гімназія: сторінки історії : ювіл. кн. — Тернопіль, 2007. — С. 374—376 : фот.

3243. **Микола Чайковський** / Р. Августин [та ін.] // Повернення із забуття : Невідомі імена видатних фізиків і математиків, вихідців із

Тернопільщини — дійсних членів НТШ / Р. Августин [та ін.]. — Тернопіль, 1995. — С. 67—73 : фот.

3244. **Шендеровський, В.** Професор математики і творець термінології / В. Шендеровський // Шендеровський, В. Нехай не гасне світ науки / В. Шендеровський. — Київ, 2003. — С. 381—387.

3245. **Ярема, С.** Микола Чайковський / С. Ярема // Ювілейна книга української гімназії в Тернополі. — Тернопіль ; Львів, 1998. — С. 458.

- - -

3246. **Математик** із Галичини : До 125-річчя від дня народження М. А. Чайковського (1887—1970) // Календар знаменних і пам'ятних дат. — Київ, 2012. — № 1. — С. 27—33.

3247. **125 років** від дня народження Миколи Андрійовича Чайковського (2.01.1887—7.10.1970) — ученого-математика // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2012 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2011. — Вип. 22. — С. 22—24.

3248. **120 років** від дня народження Миколи Андрійовича Чайковського (2.01.1887—7.10.1970) — ученого-математика // Література до знаменних і пам'ятних дат Тернопільщини на 2007 рік : бібліогр. покажч. — Тернопіль, 2006. — Вип. 17. — С. 18—20.

3249. **Чайковський Микола Андрійович** — математик, професор, дійсний член НТШ : Ф. Р–3444, 36 од. зб., 1917, 1930—1970, 1994 рр. // Державний архів Тернопільської області : путівник. — Тернопіль, 2011. — С. 332—333.

Іменний покажчик

Августин Р. 474, 784, 879, 1117, 2010, 2137, 2890, 3243
Аврамчук Н. 2843
Айнштайн А. див. Ейнштейн А.
Акумов І. О. 3082
Алексієвець М. М. 601, 2482
Альтгайм Л. 2483
Андерсен Г.-Х. 318
Андрійчук В. А. 1810, 2041
Андрохович А. 773
Андрусишин О. 1101
Андрущенко І. 2424–2428
Арсенич П. 65, 352
Артамонова Н. О. 1811
Архангельський А. (2356)
Аххіллес М. 1812
Бабак О. І. 2589
Бабій І. 353
Бабій Н. 1044, 1046, 1104
Бабій Р. 1813
Бабічук І. В. 602
Бабюк М. 775
Баб'юк Я. 603, 796
Баб'як М. 674, 1131, 1989
Баб'як П. 1814
Баженов Л. В. 601
Банах С. 774
Банцер В. 1815
Баранський П. 2909
Барвінський О. 551, (618), 1696, 1733, 1756, (1763), 1771, 1816, 1817
Барвінок Г. (Куліш О.) (1709, 1733, 1740, 1741, 1761, 1762, 1767, 1769), (1919), (2039)
Барна І. М. 2484
Барна Л. С. 354
Барна М. М. 354
Бартошевський Р. В. 1818
Батенко Т. 1819
Бацула А. 1111
Бачинський В. (454)
Бачинський Р. 66
Бейсюк П. 1820
Белінська Л. 67

Биковський Л. 2399, 2400, 2485, 2685
Бичко З. 355
Біланюк О. 2844
Білецька Л. 3178
Білецький Ю. 1821
Білик Л. Р. 789, 1124, 3213
Білоніжка П. 356, 357
Більрот Т. (13)
Бірчак В. 2486
Блажиєвський Л. 2938
Бліхар О. 1822
Бобик О. 1102
Богуцький А. 1542
Бойко І. В. 1988
Бойко Р. 1521
Бокотей А. 358
Бондаренко Ю. І. 604, 605
Бонмаріяж (2424), (2447)
Бородін О. 3179
Бохорська Л. 359
Бочковський О. (1401)
Брикнер (Brückner) Е. (2361)
Брокгауз Ф. 73
Бубнов С. (2356)
Будна Г. Б. 1823
Булгаков В. 2487
Буль Дж. (771)
Бурачинський Т.-Є. 1–64, (65–72)
Бурковська О. Б. 360
Буртник В. 2488
Бурштинська Х. 1824
Бучко Г. 361
Бучко Д. Г. 362
Буяк Б. Б. 1825, 2628
В. Й. П. 606
В-га В.610
Вагнер Л. (381)
Вайсмаєр О. 62
Вакано С. (263), 341, 342
Ванда І. 2489, 2551
Вант-Гофф Я. 1059
Варакута О. М. 2490, 2491
Варакута Х. О. 2490
Вардинець І. 617

Варін'ї 1066
Василега-Дерибас М. 607–609
Вахнянин Н. (2966)
Вашків Л. 363
Ващенко Г. (2553)
Величко Г. 73–75, 77–123, 125–129, 131–132, (133–154)
Вербова О. 1826
Вербовий М. 1826
Вергун І. 611
Верхратський І. 155–160, 164–187, 189–200, 202–208, 211–215, 217–225, 227–247, 249–277, 279–351, (352–426), 1047–1049, 1053, 1055, 1057, 1060, 1065, 1067, 1069, 1070, 1073, 1247, 1254, 1403, (1427), 2472–2474, (2517)
Винер Л. (235), (236)
Винниченко В. (3194)
Виноградова Р. (Виноградова Р. П.) 642, 676
Вієт Ф. (3061)
Віленський Ю. 612
Він В. (Wien W.) 1063
Вісьтак О. (Вісьтак О. І.) 2492–2494, 2663
Вітенко І. М. 2628
Вішка О. 1392
Власюк О. 2495
Влах М. 2496, 2497
Влох О. Г. 1827–1830
Вовк Ф. 133
Вовченко Р. 359
Вовчок М. (1710)
Возна М. 3180
Возний В. 636
Возняк Г. (Возняк Г. М.) 776–779, 792, 1044, 1046, 110–1106, 1122, 1146, 2715, 3181–3188, 3205, 3208
Возняк О. 3183, 3184
Волинець Н. 3189
Волік О. 1425
Волков (2424), (2447)
Волотовська Н. 613–615, 652
Волошин А. (2553)
Волошин Мих. 461
Волощак О. 1409, 1410
Воробкевич А. Ю. 1831, 1832
Ворошилов Ю. 1833
Гаврилюк Г. 781
Гайдук В. 617
Гайдук Ю. М. 3082

Галайтата С. 3190
Галущинський М. (3155)
Гамалія В. М. 364
Ган О. 1085
Ганіткевич Я. (Ганіткевич Я. В.) 1393, 1394
Гарасим'юк Х. 134
Гартель В. фон (549, 550), (1691, 1692), (1754)
Гасенко Г. 2424, 2447
Геккель (Гикль) Е. 179, 315
Гельцль Ед. 2430
Гербіх Ф. (1406)
Геринович В. (2583)
Гільберт Д. (937)
Гіппократ (3122)
Гірняк Ю. 427–441, 444–465, 468–471, 473, (474–492), (2969)
Глібовицький К. (979, 980)
Глушков В. О. 2499
Гнатишак Р.-Є. А. 1834
Гнатюк В. (948), 1976
Гнатюк М. 365, 366
Гозманова Г. 1942
Гой В. В. 1835
Голіней Г. М. 380
Головацький І. (Головацький І. Д.) 135, 596, 618–622, 1836, 2500
Головач Ю. (Головач Ю. В.) 480–482, 873–875, 1107–1109, 1837–1840, 2845–2847, 2939, 2940
Головин Б. 1426
Головко А. В. 1841
Головко М. 1110
Головко М. В. 2941
Головченко В. І. 1395
Голяченко О. 617
Гонак М. 2501
Гонський Я. (Гонський Я. І.) 591–595, 599, 604, 605, 623–630
Гончар Ю. 480, 481, 873, 874, 1107, 1108, 1838, 1839, 2845, 2846, 2939, 2940
Гончаренко М. 631
Гончарук В. Г. 632
Горак Р. 876
Горбань Т. Ю. 2502, 2503
Горбач О. 2848
Горбачевський А. (599), (624, 625)
Горбачевський І. 535, 537, 538, 540–544. 549–553, 555, 556, 559, 562, 568, 569, 576–587, 589–594, 596, 599, 600, (601–728), 1691, 1692, 1696–1698, 1733, 1754, 1756, 1757, (1836), 2343, (3120)

Гординський Я. (3155)
Городецька О. (Городецька О. В.) 367–372
Городецька У. П. 2910
Гороховський А. 2019
Горошок В. 1842
Грабовська І. 2504
Гривнак Н. 483, 877, 2942, 2943
Гривняк Ю. 639, 1843–1847
Гринів О. 1848
Грицевич В. 2505, 2506
Грищук Б. 607
Грушевський М. (2424, 2447), (2567, 2568, 2576, 2577, 2594)
Гуалла Р. 1849
Губарєва Е. Г. 1850
Губський Ю. І. 623
Губ'як В. 484, 3192
Гувайнюк Н. 373
Гудзеляк І. 2507
Гудзь І. 3193
Гудима А. 780
Гудименко Ф. С. 3176, 3177
Гузар О. 374
Гурик О. Я. 2057
Густей У. 3194
Ґайда Р. (Ґайда Р. П., Гайда Р.) 1827–1830, 1851–1869
Ґалюа Е. (1035)
Ґете Й. 317
Ґінтер З. 3160
Дайчинець Л. 640
Даниленко В. 2508
Даниленко О. В. 641, 1870–1872, 2881
Данилова В. (Данилова В. М.) 642, 676
Данилюк А. 2509
Данкворт П. В. 2707
Даценко Л. 1873
Дейнека О. В. 3139
Деккер 1064
Демедюк М. 1522–1524, 2510, 2511
Демидась Н. 375
Децикевич В. 21, 49
Джинс Дж. 1089, 1099, 1100
Джоуль Д. (1972)
Джулик О. 2046
Дзьонда В. П. 3093

Димінський Р. 1416
Дідух В. Д. 1874
Дітчук І. 2498, 2512
Дмитришин О. 1813
Дмитришин-Смакула Г. (Дмитришин Г.) 2849, 2850
Дністрянська С. (2469), (2574)
Дністрянський М. 2513, 2514
Дністрянський С. 578, 599, 643, 2343, (2469), (2574)
Довгий С. 1983
Довгий Я. (Довгий Я. О.) 1875, 1876, 2852–2862, 2891, 2907
Долчук М. (Долчук М. З.) 1877–1879
Дольницький М. 2515
Домащенко Л. М. 2516
Доре Г. 1808
Доценко П. 2909
Драгоманов М. (599)
Дроздовська О. 3195
Дубас З. В. 1880
Дубик С. 2140
Дутко Л. П. (Дутко Л.) 3196, 3229
Дюбуа-Реймон Е. 1054, 1056
Евклід (3138)
Едемс 1097
Еддінгтон А. 1098
Ейлер (3138)
Ейнштейн А. (Айнштайн А.) (849), (856), (2046)
Ерн В. 1390
Ефрон И. 73
Ємець Т. 2517
Єндик Р. 1415
Єнсен А. (2542)
Єфремов С. (2202, 2203)
Жила В. 2863, 2944
Жовківський А. 1737
Журба І. 2518
Заблоцький Б. 2491
Заболотний Д. К. (744, 746)
Завальнюк О. 3197–3200
Загороднюк І. 376
Задерей Н. М. 782
Зайцев М. 644
Залізняк М. 2223, 2240, 2256–2258
Заліський А. 1111
Запорожець 1882

Зарицька К. (775, 779–781, 794, 795, 799), (806), (3215)
Зарицький М. 730, 731, 736, 737, 741, 742, 744, 747, 749, 750, 754–757, 763–774, (775–814), 1005, (1137), (3215, 3232)
Зарічний М. (Зарічний М. М.) 785, 786
Заставецька Л. 2519, 2520
Заставецька О. (Заставецька О. В.) 2520–2523, 2532
Заставецький Б. 2523
Заставецький Т. 2521
Заставний Ф. 1738, 1883–1885
Затушевський А. Т. 1337
Заячук В. Я. 377, 1430
Збожна О. 1745, 1746, 1748–1750, 1770, 1867, 1886–1917, 3201, 3202
Згуровський М. 1918
Зеленська Л. 1767, 1919
Земляний В. 1920
Зінчук Л. 3203
Зінько І. 2524
Зінько Ю. 2525, 2526
Зуб Л. 2527
Зуб'юк Ю. П. 1921
Іваницька Л. В. 2881
Іванов О. 3027, 3170
Івасюк Л. (Івасюк Л. В.) 1922, 1923
Івах Я. 2528–2530
Ігнатьєва Т. В. 2531
Ілля В. 1924
Іщук С. 2533
Йонеско Т. (2327)
Йордан П. 1094, 1095
Кабргель Г. 647
Кавецький І. 2534
Кайзер Г. 1061, 1071
Калнайс Дж. 2834, 2838
Кандиба Ю. 2535, 2578
Кандяк І. 648, 649
Кант І. (1062)
Канчалаба О. В. 1926
Каньдя А. 2536
Карпинський О. (2356)
Катрич А. 1737
Кауфман В. 1058
Кацімон О. А. 3204
Квітка-Основ'яненко Г. (187)
Келдиш М. (2883)

Кирдей І. 797
Кисельов Ю. 2537, 2538, 2621
Кисілевський К. 378
Кияк Б. 2864–2866
Кікінеджі О. М. 2539
Кінлє Г. 1090
Кіцак В. 1927
Кіщенко Г. В. 2540
Климишин І. 1928
Климчук О. 1846
Кляйн Ф. (938, 939), 1074, 1075, (3014, 3039)
Кобек 1733
Кобилянська О. (3204)
Кобів Ю. (Кобів Ю. Й.) 358, 379, 1427
Ковалевська О. 2424–2428, 2541–2545, 2686, 2689
Ковалик І. (398)
Ковалів Ю. 70
Ковальчук І. 1524
Ковальчук Л. Я. 616, 645, 650–653
Козак К. В. 673
Козирський В. (Козирський В. Г.) 654, 1806, 1925, 1929–1937, 2836, 2867–2872, 2945
Козловська І. 2046
Кокора Б. В. 3225
Колесник Т. 1112, 1113
Колесса О. 578, 599, 2343
Колодій Г. 2546
Колос М. 1525
Комариця М. 1045, 1114
Комісаренко С. (Комісаренко С. В.) 642, 676
Конет І. 3197, 3198, 3200
Коновець О. Ф. 1938
Кононенко М. 1939, 2107
Кононенко О. К. 1811
Копачук М. 5
Коперник М. (3023)
Корда М. (Корда М. М.) 646, 655, 725
Кордуба М. (2636)
Кормило Й. (3069)
Корнєєв В. П. 2547
Король О. І. 2057
Корчан Т. А. 2004
Костовський О. 1115, 1116
Кострица М. 2548

Костюк С. (Костюк С. В.) 1940, 2694
Котик Л. 2489, 2549–2551
Коцура А. П. 2881
Коцюба М. (1019)
Коцюбинський М. 1971
Кошиць О. (3096), (3109)
Кравець Н. Я. 380, 381
Кравчук М. (Кравчук М. П.) 787, (804), 1006, 1046, (1137, 1140), (3117, 3142), (3184), 3188, 3205, (3232)
Кравчук Я. 2552
Кралюк П. 1941
Красницька М. 480, 481, 873, 874, 1107, 1108, 1838, 1839, 2845, 2846, 2939, 2940
Краснодемська І. Й. 2553
Краус І. 1942–1945
Кривень В. А. 1946
Крип'якевич І. (2470)
Крицька Г. А. 653
Крохмалюк Р. 1947
Крочук А. 2873
Круковський С. (1539)
Крукс В. 1812
Крушельницький А. 2188–2190, 2194, 2197–2199, 2208, 2209, 2212, 2213, 2263, 2264, 2266, 2311, 2314–2316, 2319, 2326, (3155), 3226
Крушельницький М. (3101)
Кубійович В. 147, 1411, 1412, 1415–1417, 1489, 1491, 1492, 1520, 1526, 1883, 2507, (2523, 2526, 2529, 2560)
Кузеля З. 2965, 2966, 3164, 3167, 3169, (3191), 3204, 3238
Кузишин А. (Кузишин А. В.) 2554, 2555
Кукурудза С. 2556
Куліш О. див. Барвінок Г.
Куліш П. А. (1613, 1679), (1709, 1717, 1726, 1733, 1739–1743, 1747, 1761, 1764), 1772–1774, 1778–1784, 1786–1789, 1791–1803, 1806–1809, (1816, 1895), (1931, 1934, 1952, 1963, 1970, 1971), (2002, 2006, 2017, 2047, 2048, 2050, 2054–2056, 2058–2061)
Кульпа Т. 2906
Купчинський О. 1428, 1429, 1854, 2471, 2675
Куровець І. (26), 1391
Кутін О. Г. 1948
Кучер В. 815–823, 825–844, 848–854, 856, 858–872, (873–888), 3021, 3053
Кучер Р. (882)
Кушерець В. 1949–1951
Кушнір А. 2834, 2838
Лагодич М. (протоієрей) 1952
Лановик З. Б. 1976
Лановик М. Б. 1976

Лаплас П.-С. (1062)
Лахманюк Т. (Лахманюк Т. В.) 601, 656–670
Левинський І. (3120)
Левицька М. 2874
Левицький В. 335–337, 340, 343–350, 731, (804), 889–894, 896–906, 909–920, 922–927, 931–935, 937–956, 959–967, 969–976, 978–996, 1002–1006, 1008–1011, 1014–1026, 1028–1031, 1033–1100, (1101–1149), 2472–2479, (3042, 3043), (3143), (3232)
Левицький К. 461
Левицький М. (900, 901)
Левицький (Левіцький) І. С. див. Нечуй-Левицький І.
Левчук О. І. 382
Лем С. 788
Леммель Р. 1086, 1096
Лепкий Б. (3146)
Лесюк М. (Лесюк М. П.) 383, 1953, 1954
Липа Ю. (608), (2514)
Липовецький В. (Липовецький В. Р.) 1810, 1955, 2875–2877, 2946
Литвиненко Н. О. 2910
Лобачевский М. (954)
Лодж О. Дж. 1092, 1093
Ломніцький М. А. (Ломницький А. М.) 332, 338, 1247, 1254, (1337–1339)
Лончина В. 1993
Лопатинський Д. 461
Лопатка Г. Ф. 2557
Лоті П. 1091
Лотоцька О. В. 604, 605, 628
Лукасевич Є. 1348–1391, (1392–1401)
Лукасевич Л. 1397
Лукащук Л. 727
Луців-Шумський Л. 2873
Любінцева О. 2558
Люфтля В. 1956
М. В. 1129
Мазурмович Б. М. 1338
Маланюк Є. 1390
Маланюк М. (Маланюк М. П.) 789–792, 1120–1125, 3206–3211, 3213, 3214
Маланюк П. (Маланюк П. М.) 789, 790, 793, 881, 1124, 1125, 3211—3214
Малевич А. 2878
Малиновський М. (1561), (1733, 1745, 1748, 1758)
Мамчур О. І. 2559
Манжара В. 1925
Мариняк Я. 2560
Мартинюк О. М. 1123

Маруховський О. 2561
Марценюк Р. 2562
Марчук Л. М. 1957
Масарик Т. (Масарик Т. Г.) 3161, 3174
Матвєєва Л. 2563, 2564
Матковський О. 356, 357, 359
Матковський П. 1958
Матуляк Р. 3066
Мах Е. (959)
Махінла Ю. Б. 2565
Махобей К. М. 671
Медюх М. 1959, 1960, 1972–1975, 2092, 2835, 2839, 2879
Мельник М. 310, (360, 379), 1402–1404, 1406–1424, (1425–1443)
Мельник Н. 2836
Мельник Я. 384
Мельничук Г. 1961
Микитюк О. (Микитюк О. Р.) 385–387
Миколаєвич Р. 1128, 1962, 2880
Мисливчук Б. В. 3225
Мишак В. Д. 1963
Мізик Л. Т. 2910
Міклошич Ф. (313)
Мілько В. І. 1966
Мініч Є. А. 1967
Міщук Н. 388, 407
Мовна М. 389
Мовчан Ю. 1968
Могильний Л. П. 485, 2881
Мороз О. 882
Мороз Т. (Мороз Т. В.) 1969–1971
Москаленко А. А. 390
Мостяєв О. 2566
Мушинка М. 2469, 2567–2574
Нагорна Л. П. 2575
Нагорняк С. 1959, 1972–1975
Назаревич Л. 1976
Наконечна Г. 391
Наріжний С. 672
Наулко В. 2576, 2577
Нахлік Є. 1774
Невідомська Л. 393
Недзьвєдський У. (2267)
Нефьодова Г. Д. 782

Нечуй-Левицький І. С. 1775, 1788, 1791, 1793, 1795, 1798, 1800–1803, 1806, 1807, 1809, (1895), (1952), (2050)
Нємець Л. 2578
Ніконенко В. (Ніконенко В. В.) 1978, 1979
Німчук В. 1980, 1981
Нобель А. (867, 869)
Новосядлий Б. 2882
Обушник М. 2579
Огієнко І. (митрополит Іларіон) (455), 1957, (1969), (3076)
Огоновський О. (224)
Огоновський П. 974, 978, (1110)
Одинцова Г. 395
Одлежук О. 2493
Озаркевич Е. 345, 1060
Окіпний І. Б. 2057
Окладна М. Г. 2580
Окуневський Т. (1768)
Оленич Л. 2132
Олійник Я. 2533
Омельчук Ю. 1982
Онацький Є. 1398
Ониськів М. 794, 2883, (3153, 3154, 3156, 3158), 3215–3221
Онисько Г. 2132, 2140
Онишкевич Л.-С. 2884, 2885
Оришич Т. 2581
Осадча О. 776, 777, 795
Осадчук Л. С. 1430
Осінчук Р. 71
Осталецька О. 2582
Островий В. 2583
Остроградський М. (3147)
Павлик М. (1716)
Павлишин В. 1833, 1983
Павлишин Г. А. 673
Падура М. 1130
Падюка Н. (Падюка Н. В.) 137, 2584
Паласюк Г. Б. 592–594
Палюх Б. М. 1984
Панухник О. В. 1985
Панцьо С. 396, 397
Парасін Н. (Парасін Н. Д.) 396, 398–405
Парацій В. 3222, 3223
Пархоменко В. 376
Пархонюк Л. 393

Пастер Л. (1364)
Патер І. Г. 1986
Патрицкий О. (180, 181, 183), (222)
Паша А. 3224
Пашук І. 2873
Пелишок В. І. 1987
Пенк А. (2424, 2447), (2676)
Перевалова Л. В. 2580
Петлюра С. 1390
Петрик М. (Петрик М. Р.) 674, 796, 1131, 1988–1992, 2887
Петрик О. (902, 905)
Петрів М. М. 3225
Петровський О. М. 2628
Петрук О. 1045
Пиндус Б. 884
Писарєва О. В. 2004
Підвальна У. 1993
Підгайний С. 2585, 2586
Піддубняк О. 3226
Піскун В. 2587
Пістун М. Д. 2588
Піфагор (3079), (3127)
Плекан У. М. 1994
Пляцко Р. М. 1827–1830, 1837, 1854, 1858, 1867, 1869, 1876, 1900, 1993, 1995–2002
Пляченко А. Г. 2003
Погребиський Й. Б. 3176, 3177
Подільчак М. 675
Полєк В. 138, 1878
Польова Г. І. 722
Полюга Л. 406
Поляк С. 798, 799
Полянський С. 1444, 1445
Полянський Ю. 1444–1446, 1449–1451, 1454–1456, 1461, 1465,1466, 1470,
1476–1479, 1484–1486, 1488–1494, 1497, 1516–1520, (1521–1557)
Поляньский М. (272, 273)
Порожня О. П. 2004
Потіха О. Б. 2005
Похила Л. 407
Притула Я. 800, 1132
Пришляк І. М. 3227
Провальна Ю. А. 2114
Продан І. 2006
Прохоренко В. 2007
Прохоренко С. 2007

Процик І. Р. 2008, 2009
Пташник Б. (Пташник Б. Й.) 785, 786, 801–804, 1133–1137, 3228–3233
Пулюй І. 549–553, 1560, 1561, 1577, 1594, 1595, 1613, 1672, 1673, 1679, 1685–1687, 1691–1698, 1702–1711, 1713–1717, 1722, 1723, 1725–1809, (1810–2117, 2132–2142), (2887), (2968), (3110, 3111, 3120, 3121, 3128, 3129, 3163)
Пулюй П. (1837)
Пундик А. 2834, 2838
Пундій П. 68, 677, 1399, 2019, 2020, 2142
Пуряєва Н. 2021–2023
Пшенишна Н. М. 2037
Раковський І. 678, 1076–1080, 1082, 1083, 2475–2479
Раме М. К. (Уйда) 316
Ранця І. 2489, 2551, 2590
Редман М. Дж. 2834, 2838
Рейн Г. Є. (682)
Рейнберг С. 2107
Реклю Е. (2424, 2447)
Ремсей 1072
Рентген В. К. (3), (1830, 1846, 1849, 1877–1879), (1920, 1924, 1946, 1948, 1968), (2037, 2077, 2083, 2084, 2098), (2113)
Рибалко О. 2591
Рис І. 2592
Ріттер А. (1709)
Ровенчак І. 126, 139–144, 2511, 2593–2600, 2641
Рожнятовська О. (Рожнятовська О. А.) 425, 724, 2139, 2693, 2905
Розсоха А. П. 2601–2611
Рокіцька Н. 2027, 2036
Рокіцький О. 1832, 1925, 1929, 1930–1932, 1936, 1937, 1973, 2024–2036, 2103, 2106, 2110, 2949
Романенчук Б. 2401, 2402, 2404
Романчук Ю. 551, 1696, 1733, 1756, (1765, 1766), (3155)
Романюк М. (Романюк М. О.) 408, 409, 805
Романюк Т. 486, 1431
Ростафінський О. 333, 334, 339
Ротте С. В. 2037
Рубльов О. С. 2612, 2613
Руда С. П. 679
Рудакевич І. 2614
Рудакевич О. 2615
Рудницький С. 347, 348, 350, 578, 599, 1067, 1069, 1073, 1076–1080, 2143–2154, 2157–2177, 2183, 2184, 2186–2199, 2202–2206, 2208–2214, 2220–2223, 2236–2240, 2252–2258, 2263–2268, 2271—2281, 2284–2288, 2292–2308, 2311–2333, 2336–2344, 2348–2354, 2357, 2361–2394, 2396–2428, 2430, 2437, 2438, 2445, 2447–2457, 2459–2479, (2480–2681, 2685–2694)

Руснак О. 72
Ряпно Я. (2607)
Сабадош І. 1432
Савка М. 1400
Савчук В. С. 2038
Сагайдак І. 2950
Садківський Ф. 2274, 2276
Садовник О. 2527
Садовський Н. 2695–2698, 2700, 2703–2707, 2712, (2715–2718)
Саєвич О. 461
Сакович Г. Н. 3176, 3177
Самоплавська Т. О. 2616
Сампара О. (Сампара О. В.) 2539, 2617
Сарбей В. 2039, 2040
Саткий В. (917, 918)
Сахно Р. 1138
Сварник Г. 1837
Свєнціцький І. 731, 1005
Свинко Й. (Свинко Й. М.) 410, 806, 1425, 1433, 1434, 1527–1532, 2618
Сениця П. 411, 487, 807, 885, 1139, 1435, 1533, 2619
Сенчишин В. С. 2057
Сеньобос Ш. (2424, 2447)
Сергійчук В. (Сергійчук В. І.) 1534, 1535, 2620, 2629
Симутіна А. 145
Сита Г. 3234
Ситенко О. 2042
Ситник О. (Ситник О. С.) 1536–1539, 1542
Січинський Д. (3087, 3094, 3095), (3144)
Скакальська Н. 1140
Скицька У. 2043
Сковорода Г. (1390)
Скоренький Ю. 2875
Скрипник В. С. 1540
Скрипник Т. 2459, 2460, 2467
Сліпець Н. 2044
Сліпченко М. В. 2045
Словацький Ю. 184, 319, 325
Смакула О. (1896), (1992), (2032), 2719—2726, 2729–2734, 2832, 2834–2840, (2843–2897, 2903–2911)
Смаль-Стоцький (Смаль-Стоцький С.) 551, 578, 599, 1696, 1733, 1756, 2343
Смеречинська О. 1045
Сметанський І. 309
Сміт Е. Д. (2504)
Смоляк О. 3235, 3236

Собко Я. 2046
Соді 1068
Сокіл Г. 412
Соколова В. 2911
Сонько С. 2621
Сорока Л. 777
Сорока М. (775, 779–781, 794, 795, 799), (806), (3215)
Сосса Р. І. 128, 2465, 2466
Сохань П. С. 2589
Сохацький М. 413
Спіро Г. (1703, 1704, 1733)
Срезневський І. І. (228, 229)
Стажик Є. 1339
Старик В. 72
Старовойтенко І. 1401
Стахів П. Г. 1831
Стебельський І. 2622
Стельмащук С. 3237
Степовик Д. 2047, 2048
Степовик О. (200)
Стефієнко Т. М. 2049
Стех Я. 2623, 2624
Стецик С. 2091
Стешенко О. 2348, 2349, 2351
Стірлінґ Дж. (1006)
Столярчук О. 790, 1125, 3214
Стоцький Я. В.2050–2052
Стринадюк Л.-П. 1045
Стріха М. 2053, 2054
Студинський К. 578, 2055, 2056, 2343
Сулим Г. 1141
Сухий П. 2625
Сухомозський М. 2843
Тадеєв В. О. 1761
Талько Т. 2626
Таран О. 2627
Тацуняк П. (Тацуняк П. І.) 2951–2955
Терес Н. В. 2881
Терський С. 1541
Тесля І. (2876)
Тимошик Г. 2058–2061
Тимчук О. 2593
Тишкевич М. (1376)
Ткач Д. 2523

Ткач Л. 1971, 3238
Томащук М. 2062
Томенюк О. 1539, 1542–1552
Топчій Т. В. 1966
Траф'як М. 680
Требенко Д. 1112, 1113
Третяк П. 358, 389
Троценко П. 2836
Туровський О. 2957
Тутковський П. А. (2394)
Фарадей М. (865)
Фаріон І. Д. 1977, 2063–2073
Федак С. А. 2074, 2075
Федірко О. 2630
Федоренко Т. О. 2076
Ферма П. (3010)
Ферріер Е. (270)
Ферстер В. 1062
Фіалков Л. 2077
Фігурний Ю. 2631
Філарет, Патріарх Київський і всієї Руси–України 1807
Форель О.-А. 63
Форманек Е. 681
Форманн В. 2078–2080
Франк Ф. 1087, 1088,
Франко І. (114–119, 122), (283), (363, 365, 366, 384), 393, (394), (909), (1709, 1733, 1740, 1761), (2071–2073), (3059, 3098), (3103, 3151, 3152), (3239, 3240)
Франко П. 2303, (2501)
Фрессар Ж. 1988
Фрех Ф. (2424, 2447)
Фукс Л. (991)
Харахаш Б. 2632
Харчук Л. 2082
Харчук С. 376
Хилецький В. 2083, 2084
Хилько М. 2633
Химич І. Г. 1835, 1985
Хобзей П. К. 1142
Холодний П. І. 3032, 3033, 3036
Хома В. 414
Хома Л. 146, 147
Хомляк М. 415
Хомра І. 2634
Хоркавий І. 2085

Храпливий З. 2923, 2929, 2936, 2937, (2938–2963)
Худаш М. Л. 416
Царик Л. П.2635
Цвенгрош Г. 2636
Цегельський Р. 2086, 2087
Целевич Ю. (206)
Цепелін Ф. (3018)
Цибань В. О. 2141
Ціборовський О. 682
Цінгер О. (1111)
Ціпко А. 2637
Цюцюра Л. (Цюцюра Л. Ю.) 2595, 2598, 2600, 2638–2643
Чабан М. 1920
Чабаненко В. (3157, 3159), 3239, 3240
Чайковська К. 3241, 3242
Чайковський А. (3060, 3080, 3097, 3098), 3148, (3149), (3220, 3221, 3241)
Чайковський Б. П. 2117
Чайковський М. (Чайковський М. А., Чайківський М.) (794), (804), 838, 866, (1137), 1143, 1144, 2088–2090, 2136, 2964–3011, 3013–3028, 3032–3070, 3072, 3074–3133, 3137–3177, (3178–3249)
Чапля В. 683
Чева Дж. 988
Череп'юк В. 1952
Черниш О. П. (1525), 1553, 1554
Черномаз П. 2644
Чикаленко Є. (1385), 1401
Чирков О. 2645
Чорненький М. В. 671
Чуба М. 684
Чумак М. 2091
Чупрій Л. В. 2646
Шаблій О. (Шаблій О. І.) 136, 148, 149, 1520, 1555, 1960, 2092, 2093, 2406, 2407, 2409, 2419, 2481, 2494, 2647–2666
Шалько А. В. 2117
Шаров І. 2094, 2893
Шаромова В. 886, 2095, 2894, 2911, 2959
Шашкевич М. 326, (1672, 1673)
Швейцар Й. 685
Шевченко Т. (303), (913), (1828, 1892, 1893), (2293), (2362), (3074)
Шевчук В. 488, 489, 2096, 2097
Шевчук О. 417
Шевчук Т. М. 2667
Шелухін С. (2285), (2425)
Шемеля М. 1928

Шендеровський В. 415, 418, 419, 654, 676, 686–689, 808–810, 887, 1436–1439, 1556, 1733, 1737, 1740, 1742, 1743, 1805, 1806, 1832, 1873, 1925, 1930–1937, 1949, 1951, 2017, 2033, 2098–2112, 2668, 2669, 2836, 2867, 2868, 2870–2872, 2875, 2877, 2895, 2896, 2945, 2949, 2960–2962, 3244
Шерстій О. О. 2670
Шефер Д. (2424, 2447)
Шептицький А. (митрополит) (60), 1768
Шила В. 690
Шиллер Ф. 327
Шкрабюк П. 1440
Шляхтиченко М. 691, 692
Шокальський Ю. М. 2460, 2462
Шопа Г. 1945
Штойко П. (Штойко П. І.) 129, 130, 150–153, 2414, 2471, 2511, 2671–2678
Шуманська Н. 420, 1441, 2679
Шумський С. 2113
Щербань Т. 2680
Щербатюк О. 2681
Щигельська Г. О. 2114
Юркевич О. (Юркевич О. Г.) 694, 695
Юрків М. 421
Янович А. В. 2115
Ярема С. 2116, 2717, 2897, 3245
Ярошович І. Г. 2117
Ясній П. (Ясній П. В.) 2877, 2946
Яхно І. (287, 288)
Яцишин А. М. 1557
Яшан О. І. 653

***

Alth A. (1162)
Amra C. 2900
Ashcroft J. M. 2763
Avakian P. 2795, 2799, 2837
Bąkowski J. 1210, (1230), 1311
Balvín J. 696
Barans'kyi P. I. 2898
Barker W. A. 2931
Barvíková H. 697
Bayger J. A. 1336
Bill J. G. 1308
Bolyai J. (954)
Botzenmayer P. C. Jr. 2763

Brasioli G. 2217
Brioschi F. (914)
Brücke E. W. (529)
Bruckner E. 490
Brzęki G. 1340
Buszak J. 1183
Cheche Tiberius O. 2119
Chrapływyj Z. (Chrapływy Z., Chraplyvy Z.) 2912–2922, 2924–2928, 2930–2935
Czajkowski M. (Čajkovs'kij M., Tschaikowski N.) 824, 846, 3012, 3029–3031, 3071, 3073, 3134–3136
Czarniecki S. 1340, 1341
Datsenko L. I. 2898
Deutsch A. 2755, 2837
Dirac P. (2913, 2914)
Duchon Y. 708
Dzieduszycki W. (1265)
Ehrenpreis M. 2309, 2310
Formanek E. (525)
Formann W. 2120, 2121
Friedberg W. 1301–1303
Gajda R. (Gaida R.) 2122–2124, 2131
Gielisse P. J. 2816, 2829, 2837
Glover F. N. 2934
González Díaz E. F. 1558
Gould B. (914)
Gundelach E. (1689)
Gylden H. (914)
Hamsík A. (588)
Hanslik E. (2228)
Hartmann J. W. 2218, 2232
Hausser K. W. 2753–2756, 2837
Herbich F. 1405
Hingsammer J. 2899
Hippel A. R. von 2792
Hirniak J. 442, 443, 466, 467, 472, (490)
Hirschler J. 1342
Hoffer M. 2754, 2837
Holovach N. 3191
Holovacký I. 698
Horbaczewski J. 493–534, 536, 539, 545–548, 554, 557, 558, 560, 561, 563–567, 570–575, 588, 595, 597, 598
Ivanyk S. 811
Jensen A. 2309, 2310
Jindra J. 704

Jodl H. 2899
Kácl K. 705
Kaiser N. 2900
Kalnajs J. 2772, 2773, 2780, 2781, 2783–2785, 2788, 2790, 2791, 2806, 2810, 2812, 2817, 2837
Kanéra Fr. (Kaněra Fr.) 511, 512
Karaszewski M. M. 1483
Karmazina M. 2682
Katsimon O. 3191
Klein M. W. 2764–2766, 2768, 2769, 2774, 2837
Kolbe W. F. 2800, 2837
Kordouba M. 2446
Kossel A. (530)
Kotowicz [A.] 1183
Kozyrski W. 2125
Kraml J. 706–708
Kraus I. 2126–2128
Kreuchen K. H. 2753, 2837
Křižík F. 1680
Krukowski S. 1457, 1458
Kucer W. (Kučer V.) 824, 845–847, 855, 857, 3012, 3029
Kuhn R. 2739, 2753–2756, 2837
Kultschyzka O. 2247
Kyle R. A. 2131
Lagrange J.-L. (915, 916, 921, 929)
Laplace P.-S. (958)
Laser H. 2745
Ledvina M. 709
Lencewicz S. 1483
Lewicki W. (Lewycki W., Levytsky V.) 895, 907, 908, 921, 928–930, 936, 957, 958, 968, 977, 997–1001, 1007, 1012, 1013, 1027, 1032
Lie S. (914)
Linz A. 2826, 2827
Łomnicki J. (Łomnicki J. L. M.) (242), 244, 1299, 1301–1303
Łomnicki M. A. (Łomnicki A. M.) (233), 1150–1246, 1248–1253, 1255–1336, (1340–1345)
Lorentz H. A. (2918, 2920, 2921, 2925, 2926)
Lotko A. J. (490)
Lukasevyč E. 1347
Macleod H. A. 2900
Majewski [E.] 1183
Mansur L. C. 2816, 2829, 2837
Marshall R. 2816, 2837
Mayba I. 2131

Maynard N. (Maynard N. C.) 2803, 2808, 2837
Melnyk N. 1405
Messner D. 2794, 2837
Mitra S. S. 2816, 2829, 2837
Mrazek A. (525)
Mykolajewycz R. 2810, 2816, 2817, 2837
Navrátil M. 710
Nečas J. 2683
Nowicki M. 1309
Ostrogradśkyj M. (1007)
Pai-Dhungat J. 2129
Pelenski J. 2682
Plachý J. 711. 712
Plazko R. 2124
Plendl J. N. 2816, 2829, 2837
Polanski J. (Polanskyj J., Polanskyj G.) 1447, 1448, 1452, 1453, 1457–1460, 1462–1464, 1467–1469, 1471–1475, 1480–1483, 1487, 1495, 1496, 1498–1515, (1558, 1559)
Prószyński [K.] 1483
Puluj J. 1562–1576, 1578–1593, 1596–1612, 1614–1671, 1674–1678, 1680–1684, 1688–1690, 1699–1701, 1712, 1718–1721, 1724, (2118–2131)
Ramsay W. (831)
Rao K. V. 2809, 2814, 2818, 2820, 2821, 2828, 2837
Raubitschek H. (566)
Redman M. J. 2812, 2837
Repucci A. 2803, 2808, 2837
Riccati J. (1042, 1043)
Rogala W. 1343
Romer E. (2179, 2180, 2182)
Rőntgen W. C. (1676–1678), (1733)
Rudnićki S. (Rudnićkij S., Rudnyckyj S., Rudnycky Š.) 2155, 2156, 2178–2182, 2185, 2200, 2201, 2207, 2215–2219, 2224–2235, 2241–2251, 2259–2262, 2269, 2270, 2282, 2283, 2289–2291, 2309, 2310, 2334, 2335, 2345–2347, 2355, 2356, 2358–2360, 2395, 2429, 2431–2436, 2439–2444, 2446, 2458, (2682–2684)
Rühle 1483
Sadoweni (525)
Sadowski N. (Sadovskyj N.) 2699, 2701, 2702, 2708–2711, 2713, 2714
Savchuk V. 2130
Sawickyj L. (1471, 1472)
Scouler W. J. 2796, 2797, 2837
Shampo M. A. 2131
Shenderovs'kyj V. 2125
Sils V. 2772, 2773, 2780–2783, 2837
Skribanowitz N. 2831, 2837
Smakula A. (Smakula O.) 2727, 2728, 2735–2831, 2833, 2841, 2842, (2898–2902), 3837

Sokołowski St. 1344
Spiro I. (1700, 1701, 1712)
Stebelsky I. 2684
Steffensen M. (760)
Štípek S. 699, 706, 713, 714
Strong J. (2900, 2901)
Švagr E. 715
Švamberov V. (2356)
Svobodny P. 716
Sylvester J. (914)
Szorc A. 2831, 2837
Tarte P. C. 2829, 2837
Thelen A. 2900, 2901
Tisserand F. F. (914)
Tomeniuk O. 1559
Turati E. (289)
Wajgiel L. 1305
Wassermann A. 2740, 2741, 2837
Weierstrass K. (914)
Wełyczko H. (Velytchko G.) 76, 124, 130
Werchratski J. 161–163, 188, 201, 209, 210, 216, 226, 248, 278
Wielowiejski [H.] 1183
Wiśniowski T. 1345
Zajzev M. 717
Zaluski J. (977)
Zarycki M. 729, 732–735, 738–740, 743, 745, 746, 748, 751–753, 758–762, (811)
Zilynskyj B. 718
Zontaki L. 1310
Zwierz 1483
Zyla W. 2902

Зміст

Від укладача 3
М. Андрейчин. Математично-природописно-лікарська секція НТШ (історія та досягнення) 6
Тит-Євмен (Євген) Бурачинський 10
Григорій Величко 17
Іван Верхратський 26
Юліян Гірняк 52
Іван Горбачевський 59
Мирон Зарицький 84
Володимир Кучер 93
Володимир Левицький 101
Мар'ян Алоїз Ломніцький 126
Євмен Лукасевич 148
Микола Мельник 155
Юрій Полянський 161
Іван Пулюй 175
Степан Рудницький 232
Никифор Садовський 285
Олександр Смакула 288
Зенон Храпливий 311
Микола Чайковський 317
Іменний покажчик 344